

Guia de fons

Arxiu
Històric
de Terrassa

Arxiu
Comarcal
del Vallès
Occidental

Terrassa 2010

Presentació

El patrimoni documental de la nostra ciutat és molt ric, aquesta és una constatació inqüestionable. El col·lectiu d'arxivers que administren i gestionen els arxius públics de la nostra ciutat en donen fe i n'estem plenament convençuts. Però demostrar aquesta certesa demana d'un instrument de prova realment de confiança. La publicació de la primera Guia de fons de l'Arxiu Històric de Terrassa i de l'Arxiu Comarcal del Vallès Occidental és el testimoni que presentem a la ciutadania i a la comunitat científica.

En aquesta Guia presentem un total de 177 fons documentals i 6 de les col·leccions més significatives dels nostres arxius. Els diferents fons i col·leccions tenen un abast cronològic que s'inicia amb un fragment de còdex de mitjan segle IX i arriba fins als nostres dies. L'amplitud cronològica és un valor afegit a la qualitat dels fons que conservem i el volum d'aquests, prop de 5.000 metres de documentació descrita, és un actiu important de cara als investigadors, els estudiants i la ciutadania en general, una font de coneixement del nostre passat sense parangó.

La suma d'aquests fons és el resultat de la llarga tradició en el tractament adequat i en la preservació que Terrassa ha dedicat als seus Arxius. Un impuls que ha viscut diferents etapes al llarg del segle XX i que culmina amb un important pas endavant amb la inauguració de la nova seu de l'Arxiu Comarcal del Vallès Occidental l'any 2011. Hi ha hagut diferents moments clau: la voluntat de Josep Soler i Palet, al principi del segle XX, que els fons notariais històrics quedessin en mans de la ciutat de Terrassa i s'obrissin a consulta pública; l'activa intervenció de Maria Verger i Ventayol, primera bibliotecària i arxivera de Terrassa, a partir de 1923; la defensa física dels fons documentals més antics per part de Montserrat Tobella (vídua del notari F. de P. Badia), Josep Rigol i Fornaguera, Salvador Cardús i Florensa i altres, el 1936; els treballs de la bibliotecària Maria Miralda i Domingo i l'amagada tasca de bibliotecàries i arxivers ocasionals durant el Franquisme; el procés de salvament dels fons municipals per part de Pere Puig i Ustrell a partir de 1974; la creació de l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, ara anomenat Arxiu Comarcal del Vallès Occidental, l'any 1982; l'activació de l'Arxiu Administratiu de l'Ajuntament de Terrassa l'any 1990 amb la consegüent reorganització de la producció documental en fase activa; la inauguració d'un nou arxiu l'any 1995 a la seu del carrer Pantà, que permeté disposar dels primers dipòsits adequats per a una preservació i conservació de qualitat; la voluntat decidida d'afrontar el repte de la Gestió Documental i de la gestió de documents electrònics des de principi del segle XXI; i la inauguració del nou equipament de l'Arxiu, que permetrà relançar la nostra activitat arxivística amb una més gran capacitat d'actuació. La nostra vocació de servei en sortirà reforçada, però serà la ciutadania qui n'obtindrà un benefici més gran. Aquest és l'objectiu.

L'engegada definitiva del servei dels arxius terrassencs es produí amb l'actuació decidida de Pere Puig i Ustrell, amb la valuosa col·laboració de Josep Sanllehí i Ubach durant els anys setanta, una actuació que, d'alguna manera, culmina en aquesta Guia. Més de trenta-sis anys de treball continuat en el salvament del patrimoni documental terrassenc, el condicionament i la bona conservació dels fons, el tractament arxivístic professionalitzat, la descripció normalitzada i la difusió dels arxius conservats a Terrassa, mereixen un reconeixement.

Els Arxius mostren la seva maduresa i consistència quan són capaços d'explicar d'una manera entenedora la globalitat dels seus fons, i aquesta és la voluntat d'aquest instrument que presentem. Això no vol dir que la feina ja estigui acabada. Aquesta Guia és un punt i seguit a la nostra activitat i un acte de transparència davant la ciutadania: aquests són els nostre fons, això és el que sabem, però volem saber-ne més. Per aquest motiu, la informació que presentem no és en cap cas un treball exhaustiu i final, sinó que simplement mostra allò que avui dia coneixem de la documentació que preservem. De ben segur que això desvetllarà l'interès d'investigadors, estudiants i ciutadans que, al seu torn, ens aportaran els coneixements que tenen i enriqueiran la informació que avui dia tenim. Aquesta és la nostra voluntat: continuar creixent, continuar explicant, continuar difonent i continuar defensant el nostre patrimoni documental.

CRÈDITS

Edició: Ajuntament de Terrassa. Arxiu Municipal. Terrassa, desembre de 2010.

Autors dels textos: Pere Puig i Ustrell, Josep Lluís Lorca i Simon, Joan Soler i Jiménez.

Fotografies: Eloi Jornet i Nasarre.

Disseny gràfic i maquetació: www.anescardo.com

Impressió: Gràfiques Grup 43

Dip. Legal: ...

Teresa Cardellach i Giménez, *arxivera en cap de l'Ajuntament de Terrassa*

Joan Soler i Jiménez, *director de l'Arxiu Històric de Terrassa*

Introducció a la guia

Per a presentar cada un dels fons i col·leccions hem realitzat una adaptació de la fitxa proposada per la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Per la vocació d’aquesta guia, dirigida a un públic no necessàriament especialitzat, hem realitzat algunes modificacions funcionals en alguns elements de descripció i d’altres no els hem presentat, tenint present especialment els elements de descripció considerats obligatoris. Els criteris emprats han estat els següents:

A L'ÀREA D'IDENTIFICACIÓ:

El **Codi de Referència** es compon de l’acrònim de l’Arxiu Comarcal del Vallès Occidental (ACVOC) i de l’Arxiu Històric de Terrassa (AHT). L’identificador disposat a continuació és la combinació convencional entre el tipus de fons i el número d’ordre d’ingrés del fons. A l’exemple: ACVOC AHT 01/02, el número 01 és l’identificador del grup de fons de l’Administració local, i el número 02 l’identificador del fons individual a l’interior del grup de fons indicat assignat en el moment del seu ingrés a l’Arxiu.

Els grups de fons els identifiquem de la següent manera:

01 Fons de l’Administració local.
04 Fons de l’Administració reial i senyorial.
05 Fons notariaus.
06 Fons judicials.
07 Fons registrals.
08 Fons d’institucions.
09 Fons religiosos.
10 Fons d’associacions i fundacions.
11 Fons comercials i d’empreses.
12 Fons patrimonials i familiars.
13 Fons personals.
14 Col·leccions.

El **Nivell de descripció** ha estat sempre el nivell de fons.

El **Títol** és generalment en català, però en alguns casos, sobretot als fons comercials i empresarials, s’ha respectat la denominació oficial en castellà de la raó social original.

Les **Dates** proposades són les extremes del fons. No incorporem les particularitats pròpies de les dates d’agregació o creació entenent que es tracta d’una decisió purament tècnica i que podria confondre el lector no especialitzat. Quan hi ha un límit cronològic que predomina sobre les dates extremes proposades, l’aclariment pertinent l’hem incorporat a l’element Abast i Contingut, on es descriu amb detall la documentació que aporta dates que convé comentar.

El **Volum** sempre s’indica amb metres. Només s’indica el suport quan no és estrictament paper. En el cas que el fons estigui constituït per un seguit de pergamins o plànols, aleshores no parlem de metres, sinó del muntant total de les unitats documentals que el componen.

A L'ÀREA DE CONTEXT:

El **Nom del(s) productor(s)** ha estat completat amb les dates extremes de la seva vida o bé de la documentació que es conserva. En alguns casos hem afegit els diferents productors successius a l’inicial, sobretot als fons comercials i empresarials, amb la determinació cronològica de vigència de les diferents denominacions que aquest productor ha tingut.

La **Història del productor** ha estat voluntàriament ampliada, ja que hem entès que es tracta d’un element que permet orientar l’usuari, no només sobre el fons pròpiament dit, sinó també sobre el context social on va desenvolupar les seves activitats. En alguns casos, aquesta Història només s’ha pogut fer a partir de la pròpia documentació, de manera que ha quedat, en comparació a altres fons, més minsa.

La **Història arxivística** només s’ha presentat en aquells fons on aquesta informació tenia una certa rellevància a l’hora d’afegir coneixement sobre la seva procedència o els tractaments arxivístics fets prèviament en origen. No hem posat la Història Arxivística en els fons on el primer tractament arxivístic ha estat fet a l’Arxiu, a part de l’organització originària del fons. Alguna informació que s’ha considerat interessant s’ha extret d’aquest element a fi i efecte de no crear elements amb escassa informació, i s’ha afegit a l’element següent, Dades sobre l’ingrés.

Les **Dades sobre l’ingrés** informen sobre el procés d’entrada dels diferents fons, de la figura jurídica emprada per a la seva adquisició i dels increments més rellevants que s’hi hagin pogut afegir.

A L'ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA:

L’element **Abast i contingut** ha estat el que s’ha treballat amb més profunditat en el conjunt de la *Guia*. En alguns casos s’han detallat les sèries documentals a fi i efecte de resoldre la no inclusió de l’element Sistema d’Organització. Per qüestions d’edició no s’ha cregut convenient afegir els quadres de classificació dels fons. Només hi ha l’excepció del fons de l’Ajuntament de Terrassa, que per la seva magnitud no es podia explicar de manera argumentada. Es tracta del fons més voluminós de l’Arxiu i també el més complex de tractar.

Només s’ha afegit la informació relativa a l’element **Avaluació, tria i eliminació** en aquells casos en què la selecció presenta algun factor significatiu, a part de la tasca d’avaluació habitual i del seguiment de la normativa de la Comissió Nacional d’Avaluació, Accés i Tria Documental de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa als **Increments**, s’han resumit i incorporat a l’element Dades sobre l’ingrés.

A L'ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS:

Les **Condicions d’accés** per als fons de l’Arxiu Històric de Terrassa són les previstes al Reglament del Sistema Arxivístic Municipal de Terrassa (BOP, núm. 171, de 17 de juliol de 2004) al seu capítol IV “L’accés als documents”, sense perjudici de les lleis de protecció de dades personals i disposicions estatals, autonòmiques o locals que puguin perfeccionar el règim d’accés a la documentació preservada. El règim d’accés preveu que aquest sigui lliure. Només en els casos que alguna legislació determinada, la voluntat expressada pels propietaris d’algun fons o algun aspecte de la naturalesa dels documents conservats ho determini, hem disposat aquest element de manera visible amb la disposició de la informació sobre les restriccions d’accés pertinents. El mateix podem dir de l’element **Condicions de reproducció** també regulat pel dit Reglament.

Les **Característiques físiques i requeriments tècnics** s’han incorporat en aquells fons on la informació era rellevant a l’hora d’accedir a la seva consulta i com a advertiment de cara a l’usuari en els casos en què l’estat de conservació no sigui el més òptim.

Pel que fa als **Instruments de descripció**, només s’han inclòs quan s’ha cregut convenient. Per a la resta de fons, tots disposen d’una fitxa NODAC inicial, que és la que es presenta a la *Guia*, alguns

Introducció a la guia

disposen d'un fitxa NODAC més detallada, però d'altres no. L'usuari que vulgui ampliar el coneixement d'algun dels fons podrà adreçar-se en qualsevol moment a l'Arxiu.

A L'ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA:

No s'han utilitzat els elements **Existència i localització dels originals i Existència i localització de reproduccions**. La **Documentació relacionada** s'ha detallat, tant pel que fa a la documentació que es troba en altres fons del propi Arxiu, com pel que fa a documentació conservada en altres arxius, sempre que n'hem tingut constància.

La **Bibliografia** presentada no és exhaustiva, simplement permet una primera orientació i aproximació al coneixement contextual del fons. Aquí, s'hi ha incorporat també la bibliografia utilitzada per a la redacció dels elements Abast i Contingut o Història del Productor, i no hem utilitzat l'element Fonts.

A l'Àrea de notes:

S'ha utilitzat poquíssim aquest element, només en els casos en què alguna informació no podia ser incorporada en cap altre element.

A l'Àrea de control de la descripció:

Només s'ha disposat la **Data** en què s'ha finalitzat la descripció que presentem en aquesta *Guia*. Les dates relatives a descripcions prèvies i més completes, des del punt de vista arxivístic, consten a les

fitxes NODAC a nivell de fons que ja havien estat elaborades i que estan igualment a disposició dels usuaris a l'Arxiu.

L'element **Fonts** no s'ha utilitzat i s'ha preferit aglutinar les referències arxivístiques o bibliogràfiques utilitzades o bé a l'element Documentació relacionada o bé a l'element Bibliografia.

No s'ha incorporat el nom de la persona que ha realitzat la present fitxa, atès que ha estat el col·lectiu d'autors d'aquesta *Guia* qui ha revisat en paral·lel la totalitat de les fitxes presentades. Així, els autors de la revisió han estat Pere Puig i Ustrell, Josep Lluís Lorca i Simon i Joan Soler i Jiménez. Ha col·laborat en la sistematització formal d'alguns fons que no tenien la descripció normalitzada Eloi Jornet i Nasarre.

Pel que fa a les **Regles o convencions**, s'ha utilitzat de manera funcional la *Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC) 2007*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya.

Sumari dels fons

FONS DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL

01/01 Ajuntament de Terrassa (1338-2006)
01/02 Ajuntament de Sant Pere de Terrassa (1562-1904)
01/03 Mancomunitat Intermunicipal Sabadell-Terrassa (1959-1994)

FONS DE L'ADMINISTRACIÓ REIAL I SENYORIAL

04/01 Batllia de Terrassa (1294-1819)
04/02 Vegueria del Vallès (1338-1585)
04/03 Castlania de Terrassa (1343-1788)
04/04 Quadra de Vallparadís (1739-1830)

FONS NOTARIALS

05/01 Districte notarial de Terrassa. Secció històrica (1237-1910)

FONS JUDICIALS

06/01 Jutjat de Primera Instància de Terrassa (1820-1928)
06/02 Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Terrassa (1916-1981)
06/03 Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 2 de Terrassa (1968-1981)
06/04 Jutjat de Districte núm. 1 de Terrassa (1977-1981)
06/05 Jutjat de Districte núm. 2 de Terrassa (1978-1982)
06/06 Jutjat Municipal de Terrassa (1856-1977)
06/07 Jutjat de Districte núm. 1 de Cerdanyola del Vallès (1966-1986)
06/08 Jutjat de Districte núm. 2 de Cerdanyola del Vallès (1985-1988)

FONS REGISTRALS (2)

07/01 Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa (1769-1862)
07/02 Registre de la Propietat de Terrassa (1819-1957)

FONS D'INSTITUCIONS (17)

08/01 Escola Industrial de Terrassa (1901-1953)
08/02 Cambra Agrària Local de Barberà del Vallès (1971-1994)
08/03 Cambra Agrària Local de Castellar del Vallès (1978-1994)
08/04 Cambra Agrària Local de Cerdanyola del Vallès (1953-1994)
08/05 Cambra Agrària Local de Gallifa (1969-1994)
08/06 Cambra Agrària Local de Matadepera (1980-1994)
08/07 Cambra Agrària Local de Montcada i Reixac (1943-1993)
08/08 Cambra Agrària Local de Palau de Plegamans (1990-1993)
08/09 Cambra Agrària Local de Ripollet (1954-1993)
08/10 Cambra Agrària Local de Rubí (1929-1990)
08/11 Cambra Agrària Local de Sabadell (1943-1994)
08/12 Cambra Agrària Local de Sant Llorenç Savall (1962-1994)
08/13 Cambra Agrària Local de Sant Quirze del Vallès (1957-1994)
08/14 Cambra Agrària Local de Terrassa (1979-1994)
08/15 Cambra Agrària Local d'Ullastrell (1943-1994)
08/16 Cambra Agrària Local de Vacarisses (1953-1986)
08/17 Cambra Agrària Local de Viladecavalls (1985-1994)

FONS RELIGIOSOS (2)

09/01 Col·legiata del Sant Esperit i Sant Pere de Terrassa (958-1813)
09/02 Església de Sentmenat (1685-1790)

FONS D'ASSOCIACIONS I FUNDACIONS (28)

10/01 Ofici i confraria de paraires de Terrassa (1551-1638)
10/02 Unió Comercial i Industrial de Terrassa (1912-1978)
10/03 Associació d'Assistents Socials Sabadell-Terrassa (1961-1982)
10/04 Escola Coral de Terrassa (1901-1970)
10/05 Moviment d'Objectors de Consciència de Terrassa (1972-1990)
10/06 Retaule Artístic de Terrassa (1967-1987)
10/07 Moviment Rialles a Terrassa (1971-1994)
10/08 Comissió de Relacions i Solidaritat de Terrassa del Sindicat MLE-CNT (1945-1992)
10/09 Germandat de Sant Muç (1847-1889)
10/10 Associació de veïns del carrer de la Font Vella (1971-1995)
10/11 Confraria del Roser (1744-1821)
10/12 Associació Fons Casteller Emili Miró (1893-2007)
10/13 Coordinadora per a la Salvaguarda del Massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac, i altres associacions ecologistes i humanitàries (1973-1997)
10/14 Club d'Escacs Terrassa (1939-2000)
10/15 Fundació Privada Cultura i Comunicació (1962-2007)
10/16 Comitè de Solidaritat de Terrassa (1967-1985)
10/17 Associació Social Can Revifa (1984-2005)
10/18 Cooperativa Agrícola de Terrassa (1920-1983)
10/19 Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt (1948-1962)
10/21 Vidosa SCCL (1966-2008)
10/22 Coral Ègara de Ràdio Terrassa (1919-2002)
10/23 Confraria de Sant Antoni Abat (1401-1492)
10/24 Confraria del Sant Crist (1601-1895)
10/25 Confraria de Sant Joan Baptista (1788)
10/26 Confraria de Sant Miquel (1580-1600)
10/27 Crida a la Solidaritat (1982-1991)
10/28 Casal Independentista de Terrassa – Can Pingàs (1978-2003)
10/29 Motor Club Terrassa (1913-1994)

FONS COMERCIALS I D'EMPRESES (49)

11/01 Hilados y Tintes Soler, SA (1888-1977)
11/02 Hilados de Estambre Alto Llobregat, SA (1924-1951)
11/03 SA Francisco Torredemer (1936-1978)
11/04 Amorós y Montané, SA (1919-1987)
11/05 SAPHIL Sociedad Anónima de Peinaje e Hilatura de Lana (1911-1992)
11/06 SA Manufacturas Roca Pous (1906-1990)
11/07 F. Verdera, SA - Malltex, SA (1927-2006)
11/09 Hijos de Domingo Domingo (1904-1946)
11/10 Cooperativa de Matarifes de Terrassa (1964-1979)
11/11 Carnisseria Pere Prat Boada (1922-1960)
11/12 SA Vapor Ventalló (1822-1958)
11/13 Alegre y Compañía (1886-1915)
11/14 Banc de Terrassa (1884-1953)
11/15 Hilaturas Castells, SA (1922-1995)
11/16 Tintorería Lanera, SA (1928-1985)
11/17 Antonio Blasi Canela, SA (1959-1975)
11/18 Casals y Freixa, sucesores de G.Vigo (1940-1974)
11/19 Textil Clapés, SA (1916-1970)
11/20 Hidelsa - Hilaturas de Lana, SA (1914-1982)
11/21 Sala y Badrinas, SA (1894-1962)
11/22 J. y M. Durán, SA (1893-1993)
11/23 Amat y Viver, sucesor (1922-1926)

Sumari del fons

11/24 Hilaturas Armengol Aurell (1942-1952)
11/25 Vapor Tarrasense (1901-1924)
11/26 B. Dinarès Armengol (1944-1950)
11/27 Monset y Compañía (1793-1970)
11/28 Pascual Tejedor (1925-1956)
11/29 Impermeables y Confecciones, SA (1942-1974)
11/30 Doblados y Torcidos Labor, MSA (1961-1980)
11/31 Fontanals y Compañía (1885-1952)
11/32 Pablo Farnés, SA (1912-1970)
11/33 Casa Sans (1953-1988)
11/34 Cansaladeria Manuel Fabra (1930-1947)
11/35 Cafés Egara (1934-1995)
11/36 Perfumería Marfil (1948-1958)
11/37 Agencia de José Casas, sucesor (1939-1979)
11/38 Herederos de Víctor Colomer, SL (1957-1970)
11/39 Oficina Técnica Salvador Costa i Armengol (1956-1982)
11/40 Textil Torrent, SA (1921-1971)
11/41 Llibreria Costa (1920-1945)
11/42 Boix y Puig, SL (1909-1974)
11/43 AEG Electric Motors, SA – La Electra Industrial (1910-2000)
11/44 Circular’s, SA (1961-1996)
11/45 Ramon Codina, SA (1915-1971)
11/46 SA Manufactura Textil (1931-1970)
11/47 Salvador Castells Cañameras (1930-1989)
11/48 Fusteria Valentí Alàs, successor (1894-1948)
11/49 Luís Pujol, carpintería para obras y maquinaria (1951-1999)
11/50 Teatre Principal - Ignasi Amat i Monset, tesorer (1893-1960)

FONS PATRIMONIALS I FAMILIARS (25)

12/01 Can Fatjó (1388-1934)
12/02 Can Palet d’Ullastrell (1212-1780)
12/03 La Barata (1352-1785)
12/04 Can Duran de Colcardús (1311-1636)
12/05 Família Niubó (1266-1908)
12/06 Can Falguera (1484-1889)
12/07 Família Pujals (1724-1921)
12/08 Ca n’Anglada (1525-1854)
12/09 Família Poal i Rodó (1542-1855)
12/10 Família Carreras, d’Alcover del Camp (1554-1808)
12/11 Família Domingo (1573-1945)
12/12 Família Tobella, Garí i Montllor (1656-1900)
12/13 Família Bosch i Bosch, de Barcelona (1790-1909)
12/14 Casa Sagrera (1618-1832)
12/15 Can Palet de la Quadra (1547-1932)
12/16 Can Parellada (1542-1896)
12/17 Can Bogunyà (1261-1909)
12/18 Família Riera Rifer (1528-1948)
12/19 Família Bové (1863-1934)
12/20 Can Colomer (1286-1633)
12/21 Família Amat, de Ca n’Amat de la Muntanya (1584-1902)
12/22 Can Coromines, de Sant Miquel de Toudell (1203-1634)
12/23 Família Vila Constans (1848-1994)
12/24 Família Roig (1413-1953)
12/25 Família Monset (1781-1968)

FONS PERSONALS (38)

13/01 Josep Soler i Palet (1872-1921)

13/02 Josep Ventalló i Vintró (1880-1920)
13/03 Salvador Utset i Payàs (1896-1968)
13/04 Domènec Palet i Barba (1903-1948)
13/05 Miquel Onandía i Nunell (1956)
13/06 Josep Figa i Faura (1967-1980)
13/07 Llorenç Muntada i Serra (1958-1988)
13/08 Joaquim Capella i Carreras (1858-1935)
13/12 Narcís Puig (1921-1959)
13/13 Joan Soler i Diffent (1935-1956)
13/15 Pau Gorina i Gabarró (1879-1981)
13/16 Joan Duch i Agulló (1928-1970)
13/17 Daniel Blanxart i Pedrals (1924-1958)
13/18 Jaume Colomer i Monset (1920-1983)
13/19 Anna Murià i Romaní (1830-1999)
13/20 Ferran Canyameres (1860-2000)
13/21 Salvador Cardús i Florensa (1940-1957)
13/22 Agustí Bartra i Lleonart (1906-2000)
13/25 Ramon Casals i Vigo (1925-1974)
13/26 Joan Verdaguer i Guitart (1876-2007)
13/27 Pere Masana i Salvador Llimona (1932-1996)
13/28 Francesc de Paula Badia i Tobella (1877-1940)
13/29 Joan Baca i Reixach (1919-1997)
13/30 Jordi Corbella i Dalmau (1932-1982)
13/31 Eudald Aymerich i Tarradella (1912-1978)
13/32 Víctor Blajot i Canals (1972-1978)
13/33 Joan Ramon Barenys i Oriol (1947-2003)
13/35 Arseni Sala i Dinarès (1929-1960)
13/36 Alfons Sala i Argemí (1878-1923)
13/37 Ramon Puiggròs i Esteve (1949-2005)
13/38 Agustí Fabra i Bofill (1920-1969)
13/39 Lluís Martí i Tapiol (1919-1962)
13/40 Francesc Verdera i Font (1969-2004)
13/41 Jaume Comerma i Torrella (1867-1889)
13/42 Jaume Comerma i Marinel-lo (1893-1949)
13/43 Salvador Castells i Cañameras (1929-2007)
13/44 Ignasi Escudé i Gibert (1921-1999)
13/45 Cèsar Cabanes i Badosa (1852-1982)

COL-LECCIONS

14/01 Fragments de còdex (segles IX-XVI)
14/02 Documents solts (1422-2005)
14/10/01 Esperantisme Terrassenc (1895-2001)
14/10/02 Moviment Obrer (1964-1978)
14/10/03 Maria i Eulàlia Sicart (1896-1980)
14/11 Cartografia (1854-2006)

Relació alfabètica dels fons

FONS DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL

Ajuntament de Sant Pere de Terrassa (1562-1904)
Ajuntament de Terrassa (1338-2006)
Mancomunitat Intermunicipal Sabadell-Terrassa (1959-1994)

FONS DE L'ADMINISTRACIÓ REIAL I SENYORIAL

Batl·lia de Terrassa (1294-1819)
Castlania de Terrassa (1343-1788)
Quadra de Vallparadís (1739-1830)
Vegueria del Vallès (1338-1585)

FONS NOTARIALS

Districte notarial de Terrassa. Secció històrica (1237-1910)

FONS JUDICIALS

Jutjat de Districte núm.1 de Cerdanyola del Vallès (1966-1986)
Jutjat de Districte núm.2 de Cerdanyola del Vallès (1985-1988)
Jutjat de Districte núm.1 de Terrassa (1977-1981)
Jutjat de Districte núm.2 de Terrassa (1978-1982)
Jutjat de Primera Instància de Terrassa (1820-1928)
Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm.1 de Terrassa (1916-1981)
Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm.2 de Terrassa (1968-1981)
Jutjat Municipal de Terrassa (1856-1977)

FONS REGISTRALS

Ofici i Comptadoria d’Hipoteques de Terrassa (1769-1862)
Registre de la Propietat de Terrassa (1819-1957)

FONS D'INSTITUCIONS

Escola Industrial de Terrassa (1901-1953)
Cambra Agrària Local de Barberà del Vallès (1971-1994)
Cambra Agrària Local de Castellar del Vallès (1978-1994)
Cambra Agrària Local de Cerdanyola del Vallès (1953-1994)
Cambra Agrària Local de Gallifa (1969-1994)
Cambra Agrària Local de Matadepera (1980-1994)
Cambra Agrària Local de Montcada i Reixac (1943-1993)
Cambra Agrària Local de Palau de Plegamans (1990-1993)
Cambra Agrària Local de Ripollet (1954-1993)
Cambra Agrària Local de Rubí (1929-1990)
Cambra Agrària Local de Sabadell (1943-1994)
Cambra Agrària Local de Sant Llorenç Savall (1962-1994)
Cambra Agrària Local de Sant Quirze del Vallès (1957-1994)
Cambra Agrària Local de Terrassa (1979-1994)
Cambra Agrària Local d’Ullastrell (1943-1994)
Cambra Agrària Local de Vacarisses (1953-1986)
Cambra Agrària Local de Viladecavalls (1985-1994)

FONS RELIGIOSOS

Col·legiata del Sant Esperit i de Sant Pere de Terrassa (958-1813)
Església de Sentmenat (1685-1790)

FONS D'ASSOCIACIONS I FUNDACIONS

Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt (1948-1962)
Associació d’Assistents Socials Sabadell-Terrassa (1961-1982)

Associació de veïns del carrer de la Font Vella (1971-1995)
Associació Fons Casteller Emili Miró (1893-2007)
Associació Social Can Revifa (1984-2005)
Casal Independentista de Terrassa – Can Pingàs (1978-2003)
Club d’Escacs Terrassa (1939-2000)
Comissió de Relacions i Solidaritat de Terrassa del Sindicat MLE-CNT (1945-1992)
Comitè de Solidaritat de Terrassa (1967-1985)
Confraria del Roser (1744-1821)
Confraria del Sant Crist (1601-1895)
Confraria de Sant Antoni Abat (1401-1492)
Confraria de Sant Joan Baptista (1788)
Confraria de Sant Miquel (1580-1600)
Cooperativa Agrícola de Terrassa (1920-1983)
Coordinadora per a la Salvaguarda del Massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l’Obac, i altres associacions ecologistes i humanitàries (1973-1997)
Crida a la Solidaritat (1982-1991)
Coral Ègara de Ràdio Terrassa (1919-2002)
Escola Coral de Terrassa (1901-1970)
Fundació Privada Cultura i Comunicació (1962-2007)
Germandat de Sant Muç (1847-1889)
Motor Club Terrassa (1913-1994)
Moviment d’Objectors de Consciència de Terrassa (1972-1990)
Moviment Rialles a Terrassa (1971-1994)
Ofici i confraria de paraires de Terrassa (1551-1638)
Retaule Artístic de Terrassa (1967-1987)
Unió Comercial i Industrial de Terrassa (192-1978)
Vidosa SCCL (1966-2008)

FONS COMERCIALS I D'EMPRESES

AEG Electric Motors, SA – La Electra Industrial (1910-2000)
Agencia de José Casas, sucesor (1939-1979)
Alegre y Compañía (1886-1915)
Amat y Viver, sucesor (1922-1926)
Amorós y Montané, SA (1919-1987)
Antonio Blasi Canela, SA (1959-1975)
Banc de Terrassa (1884-1953)
B. Dinarès Armengol (1944-1950)
Boix y Puig, SL (1909-1974)
Cafés Egara (1934-1995)
Cansaladeria Manuel Fabra (1930-1947)
Carnisseria Pere Prat Boada (1922-1960)
Casals y Freixa, sucesores de G.Vigo (1940-1974)
Casa Sans (1953-1988)
Circular’s, SA (1961-1996)
Cooperativa de Matarifes de Terrassa (1964-1979)
Doblados y Torcidos Labor, MSA (1961-1980)
Fontanals y Compañía (1885-1952)
Fusteria Valentí Alàs, successor (1894-1948)
F. Verdera, SA - Malttex, SA (1927-2006)
Herederos de Víctor Colomer, SL (1957-1970)
Hidelsa - Hilaturas de Lana, SA (1914-1982)
Hijos de Domingo Domingo (1904-1946)
Hilados de Estambre Alto Llobregat, SA (1924-1951)
Hilados y Tintes Soler, SA (1888-1977)
Hilaturas Armengol Aurell (1942-1952)
Hilaturas Castells, SA (1922-1995)

Relació alfabètica dels fons

Impermeables y Confecciones, SA (1942-1974)
J. y M. Durán, SA (1893-1993)
Llibreria Costa (1920-1945)
Luis Pujol, carpintería para obras y maquinaria (1951-1999)
Monset y Compañía (1793-1970)
Oficina Tècnica Salvador Costa i Armengol (1956-1982)
Pablo Farnés, SA (1912-1970)
Pascual Tejedor (1925-1956)
Perfumería Marfil (1948-1958)
Ramon Codina, SA (1915-1971)
Sala y Badrinas, SA (1894-1962)
Salvador Castells Cañameras (1930-1989)
SA Francisco Torredemer (1936-1978)
SA Manufacturas Roca Pous (1906-1990)
SA Manufactura Textil (1931-1970)
SAPHIL Sociedad Anónima de Peinaje e Hilatura de Lana (1911-1992)
SA Vapor Ventalló (1822-1958)
Teatre Principal - Ignasi Amat i Monset, tresorer (1893-1960)
Textil Clapés, SA (1916-1970)
Textil Torrent, SA (1921-1971)
Tintorería Lanera, SA (1928-1985)
Vapor Tarrasense (1901-1924)

FONS PATRIMONIALS I FAMILIARS

Ca n'Anglada (1525-1854)
Can Bogunyà (1261-1909)
Can Colomer (1286-1633)
Can Coromines, de Sant Miquel de Toudell (1203-1634)
Can Duran de Collcardús (1311-1636)
Can Falguera (1484-1889)
Can Fatjó (1388-1934)
Can Palet de la Quadra (1547-1932)
Can Palet d'Ullastrell (1212-1780)
Can Parellada (1542-1896)
Casa Sagrera (1618-1832)
La Barata (1352-1785)
Família Amat, de Ca n'Amat de la Muntanya (1584-1902)
Família Bosch i Bosch, de Barcelona (1790-1909)
Família Bové (1863-1934)
Família Carreras, d'Alcover del Camp (1554-1808)
Família Domingo (1573-1945)
Família Monset (1781-1968)
Família Niubó (1266-1908)
Família Poal i Rodó (1542-1855)
Família Pujals (1724-1921)
Família Riera Rifer (1528-1948)
Família Roig (1413-1953)
Família Tobella, Garí i Montllor (1656-1900)
Família Vila Constans (1848-1994)

FONS PERSONALS

Eudald Aymerich i Tarradella (1912-1978)
Joan Baca i Reixach (1919-1997)
Francesc de Paula Badia i Tobella (1877-1940)
Joan Ramon Barenys i Oriol (1947-2003)
Agustí Bartra i Lleonart (1906-2000)

Víctor Blajot i Canals (1972-1978)
Daniel Blanxart i Pedrals (1924-1958)
Cèsar Cabanes i Badosa (1852-1982)
Ferran Canyameres (1860-2000)
Joaquim Capella i Carreras (1858-1935)
Salvador Cardús i Florensa (1940-1957)
Ramon Casals i Vigo (1925-1974)
Salvador Castells i Cañameras (1929-2007)
Jordi Corbella i Dalmau (1932-1982)
Jaume Colomer i Monset (1920-1983)
Jaume Comerma i Torrella (1867-1889)
Jaume Comerma i Marinel·lo (1893-1949)
Joan Duch i Agulló (1928-1970)
Ignasi Escudé i Gibert (1921-1999)
Agustí Fabra i Bofill (1920-1969)
Josep Figa i Faura (1967-1980)
Pau Gorina i Gabarró (1879-1981)
Lluís Martí i Tapiol (1919-1962)
Pere Masana i Salvador Llimona (1932-1996)
Llorenç Muntada i Serra (1958-1988)
Anna Murià i Romaní (1830-1999)
Miquel Onandia i Nunell (1956)
Domènec Palet i Barba (1903-1948)
Narcís Puig (1921-1959)
Ramon Puiggròs i Esteve (1949-2005)
Arseni Sala i Dinarès (1929-1960)
Alfons Sala i Argemí (1878-1923)
Joan Soler i Diffent (1935-1956)
Josep Soler i Palet (1872-1921)
Salvador Utset i Payàs (1896-1968)
Joan Verdaguer i Guitart (1876-2007)
Francesc Verdera i Font (1969-2004)
Josep Ventalló i Vintró (1880-1920)

COL·LECCIONS

Cartografia (1854-2006)
Documents solts (1422-2005)
Esperantisme Terrassenc (1895-2001)
Maria i Eulàlia Sicart (1896-1980)
Fragments de còdex (segles IX-XVI)
Moviment Obrer (1964-1978)

FONSmunicipals

Mancomunitat Intermunicipal Sabadell-Terrassa

Ajuntament de Sant Pere de Terrassa

Ajuntament de Terrassa

Ajuntament de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT 01/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Ajuntament de Terrassa | **Dates:** 1338 - 2006 | **Volum i suport:** 2410,31 m

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Comú de la vila de Terrassa [s.XIII]; Consell de la Universitat de la vila i el terme de Terrassa [s. XIV-XIX*in*]; Ajuntament de Terrassa [c.1840- actualitat].

Història del productor

L'origen del govern de la vila de Terrassa es pot associar a la seva fundació a finals del segle XII. El primer document inequívoc que parla de la vila és del 1193, en què és anomenada “villa de Palacio”, però ja des del 1180 coneixem l'existència d'una cúria de Terrassa que administrava justícia sota la presidència del castlà de Terrassa, Guillem de Terrassa, i del batlle reial, Arnau Doll. Aquesta segona figura, la del batlle reial, és la clau per començar a parlar d'una administració i d'un govern d'un col·lectiu concentrat de persones dins del terme de Terrassa, sota el domini últim del rei.

La institució de la batllia reial i la configuració d'un nucli poblacional a redós d'un antic estatge del comte de Barcelona al terme castral de Terrassa, marquen l'inici de la producció d'aquest fons documental. Tanmateix, no serà fins al final del segle XIII que podem parlar de documentació conservada d'aquest govern i administració, concretament, es conserven processos judicials des de 1294 i registres des de 1298. La documentació de la Batllia de Terrassa constitueix un fons diferent del fons municipal perquè la Batllia era, de fet, una institució diferent. La documentació que configura el fons que presentem aquí és la produïda, no pas pel batlle reial, que tenia atribucions pròpies com a representant del rei, sinó pel “consell” de prohoms que, presidits pel batlle reial, es reunien per a prendre les decisions i emetre les ordinacions que havien de permetre l'administració i el govern de la població del terme i la vila de Terrassa, és a dir, del que s'anomenava Universitat de la vila i el terme de Terrassa. Pròpiament, la Universitat podria ser definida com la col·lectivitat de les persones d'una població, parròquia o terme jurisdiccional, formada pels caps de casa, constituint un règim municipal, seguint les paraules del docte Josep M. Pons i Guri. Universitat, en aquest context, pot ser sinònim de corporació local i de municipi, i el Consell era l'organisme que legislava i executava els acords que es prenen.

De l'existència d'aquest consell, ja en tenim referències al fons notarial durant la segona meitat del segle XIII. Hi veiem, entre altres coses, que el consell estava format pels prohoms de la vila de Palau (“probi homines ville Pallacii”) i determinava si una persona podia accedir als privilegis de la vila de Terrassa i passar a ser considerat habitant i poblador d'aquesta. Els prohoms decidien de comú acord i amb la vènia del batlle aquesta nova incorporació.

La institucionalització del consell per part de l'administració reial es produeix a la primera meitat del segle XIV amb l'aparició de l'anomenat Consell de la Universitat de la vila i el terme de Terrassa. L'any 1336 el rei Pere III va concedir un primer privilegi estatutari que creava un consell municipal format per quatre jurats i deu consellers, però tot just un any després, a instància dels prohoms de la part forana de Terrassa, el propi rei va derogar aquest privilegi inicial. Cal dir que a part de la Universitat de la vila, existia una altre col·lectiu amb interessos propis que es va anar consolidant també al llarg del segle XIII. Es tracta de la Universitat de la part forana de Terrassa. De manera sintètica direm que el terme del castell de Terrassa es dividia en dos grans territoris jurisdiccionals: el delmari de Sant Fruitós, a l'interior del qual es trobava la vila, i la resta del terme, formada per

la part forana de la parròquia de Sant Pere i les parròquies de Sant Julià d'Altura, Sant Vicenç de Jonqueres, Sant Quirze de Terrassa i les sufragànies de Sant Martí de Sorbet, Santa Maria de Toudell i Sant Miquel de Toudell, que constituïen un territori d'economia rural integrada per masies i explotacions agràries. La Universitat de la vila regia els interessos dels habitants del delmari de Sant Fruitós i la vila, mentre que la Universitat forana, regia els interessos dels habitants de les masies de la resta del terme.

L'any 1384, atès finalment un acord de les dues universitats, l'infant Martí aprovà la constitució d'un consell per a regir la Universitat de la vila, i també la del terme forà de Terrassa, format per tres consellers i dotze jurats. Aquest document és especialment transcendent, i ho demostra el fet que es tracta del primer que trobem al *Llibre de Privilegis de la vila i el terme de Terrassa*, una de les unitats documentals fonamentals d'aquest fons. Aquesta primera concessió però, tingué una vigència de només vuit anys.

El 1392 Terrassa va passar a dependre del Consell de Cent de la ciutat de Barcelona i adquiriria així l'estatut de “Carrer” de Barcelona. Això implicà un canvi en la regulació del govern municipal que es consolidà el 1399 amb la constitució d'un consell format per tres síndics (ja no podien anomenar-se consellers, perquè els únics consellers possibles ho eren només els del Consell de Cent de Barcelona) i dotze jurats. Una de les novetats és que un dels tres síndics havia de ser de la vila, un altre de la resta de la parròquia de Sant Pere i el darrer d'alguna de les altres tres parròquies del terme, Sant Julià d'Altura, Sant Vicenç de Jonqueres o Sant Quirze de Terrassa. D'aquesta manera el govern i l'administració passaria a aplicar-se a les dues universitats existents,

Ajuntament de Terrassa

sense que existissin estatus diferents per a cadascuna. L'any 1444 aquest règim municipal s'actualitzà amb algunes reformes puntuals. El que cal destacar de tot aquest període és que l'accés al consell era mitjançant el sistema anomenat de cooptació, en què els vilatans feien una tria inicial de personalitats i, a continuació, per sorteig, s'extreien un rodolins amb el nom de les tres persones que exercirien el sindicat. A diferència d'altres sistemes, en què anualment es realitzava aquest procés electoral, el sistema de la cooptació era aleatori i a criteri dels vilatans (o millor dit, dels prohoms més influents).

A Terrassa, tot i deixar de pertànyer a Barcelona al final del segle XV, les disposicions de 1399 i 1444 continuaran vigents fins l'any 1560, en què novament van canviar i de manera substancial. L'antic sistema de cooptació fou substituït per un nou sistema anomenat d'insaculació, que reorganitzà el procediment d'accés al Consell de govern i la pròpia manera d'entendre les competències dels consells.

A partir d'aleshores existirien dos consells: el Consell General i el Consell Ordinari. El primer era format per tots els caps de casa de Terrassa, que només es reuniria per a tractar afers d'importància. El segon seria el consell que es dedicaria a regir de manera continuada els afers quotidians de la vila i el terme. En ambdós consells presidiria el batlle reial. Pel que fa a aquest càrrec, es determinava que fos elegit cada tres anys mitjançant el següent sistema: s'extreurien a sort tres noms que serien proposats al rei, que triaria entre els tres. Els càrrecs (consellers i jurats) que constituïrien el Consell Ordinari de la universitat, així com els que regirien els diferents aspectes de l'administració, serien elegits en el moment que el Consell decidís d'iniciar un procés electoral. A diferència de la cooptació, el procés ja no anaria a discreció dels prohoms, sinó que retornaria a mans de l'organisme rector i es regiria per un calendari més fix. La data escollida per a les eleccions va ser el 30 de novembre de cada any. Cada any s'haurien d'elegir cinc consellers, dotze jurats, un oïdor de comptes, un mostassaf, dos obrers de Sant Pere i els vuit jurats del Consell de l'Església. En canvi, cada dos anys es triarien els sis capitans del sagramental i un clavari. Pel que fa als anomenats sis judicadors de terres i tales, se'n triarien sis la primera vegada i se'n renovarien tres de manera anual. Tots aquests càrrecs configuraran, a partir d'aleshores, l'equip de govern i administració de la vila i terme de Terrassa. Molts dels càrrecs ja existien amb anterioritat, però fins aleshores no s'havia especificat amb tant detall el sistema d'elecció.

El nou sistema electoral significà una nova font de conflictes, atès que el sistema no era ni socialment obert ni especialment transparent. Prova d'això és la reclamació feta l'any 1593 per a reconduir el Consell cap a un sistema electoral més just i equitatiu. Els canvis proposats però, van ser poc substancials.

Si hi ha un element important a destacar del règim municipal del segle XVI és sens dubte la separació de la Universitat de la vila i la Universitat forana l'any 1562. El procés ha estat estudiat i es resumeix en els següents factors: el creixement demogràfic de la vila és superior al dels habitants del terme, passant a ser un col·lectiu amb interessos diferents als estrictament agrícoles i ferm defensor dels propis de la menestralia i l'artesanía. La representativitat dels càrrecs s'acabaria decantant pels favorables a la vila i això acabaria també incidint en les diferents i proporcionades càrregues fiscals que haurien d'assumir uns i altres. Tot i que el canvi socioeconòmic sembla evident, l'element detonant que va provocar la separació efectiva fou l'interès dels vilatans de disposar d'un temple religiós a l'interior de la vila i evitar el pesat passeig que aleshores significava anar a les esglésies de Sant Pere. L'acord de separació de les dues Universitats va preveure la creació

de dos consells, un repartiment equitatiu de les imposicions i altres obligacions que el rei pogués sol·licitar així com la possibilitat de tornar-se a ajuntar en una sola entitat si les parts així ho acordaven, entre altres disposicions.

Durant la primera meitat del segle XVII es consolidà el sistema insaculatori a tot el territori català i, a la vegada, es produí un progressiu procés d'institucionalització del control monàrquic en els municipis, introduint una reserva de dret a intervenir en la confecció de les llistes de noms que podien ser elegits per aquest sistema. En dos casos, a Terrassa, va intervenir la Monarquia. Primer, l'any 1652, just al final de la Guerra dels Segadors, en què els sacs on es guardaven els rodolins amb els noms dels electes, foren robats. I després, el 1656. A partir d'aquestes dates la Monarquia també es reservà el dret de revisar les nòmines dels insaculables cada cinc o deu anys. D'aquesta manera controlava la personalitat dels titulars dels càrrecs municipals.

L'any 1661 fou promulgat el document *Forma de govern polític donat a la vila de Terrassa*, on es reconeixien els “mals i diversos excessos y fraus comesos sobre l'administració de la universitat.” El resultat d'aquest document emanant pel Lloctinent de Catalunya, el Marquès de Olías y Mortara, fou la reconducció d'alguns aspectes del govern municipal com ara la prohibició d'insacular en qualsevol càrrec de la vila a persones que no sabessin llegir i escriure, l'obligació de tots els càrrecs que administressin béns municipals de passar una inspecció de la seva gestió després de finalitzar les seves funcions, o l'ordre de crear llibres de talles, credences, arrendaments i pòlisses, on es registrarien totes les operacions de la Universitat.

Aquest sistema de govern perdurà fins la Guerra de Successió entre 1705 i 1714. El sistema insaculatori no variarà fins el Decret de Nova Planta de 1716, en què el model de consell català serà substituït pel model castellà, fonamentat en els corregiments, i per un control més exhaustiu de la Monarquia sobre els titulars municipals. El municipi, a partir d'aleshores, esdevé l'instrument per imposar la centralització, l'uniformisme i l'autoritarisme monàrquic. Els càrrecs municipals, en el cas de Terrassa, venien triats a partir d'aleshores per la Reial Audiència del Principat de Catalunya. El municipi proposava dues persones per a cada càrrec i la instància règia determinava el més idoni en funció de mèrits personals. Els consellers que fins aleshores havien governat i administrat Terrassa passen a denominar-se “regidors” i el Consell passa a ser conegut com l'Ajuntament.

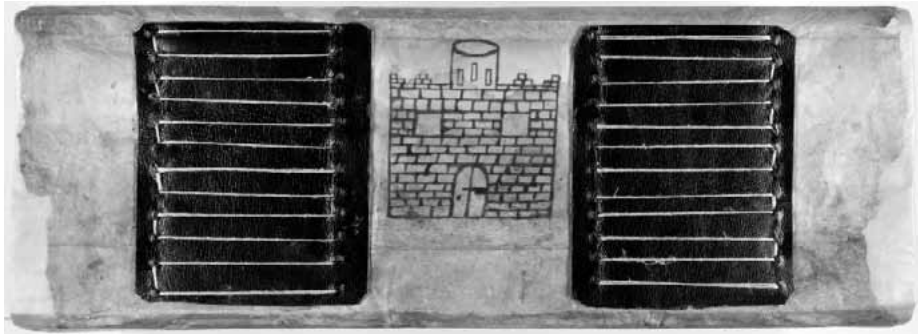
Poc coneixem del funcionament d'aquest Ajuntament a partir d'aleshores i durant tot el segle XVIII. Malauradament els llibres d'actes del nou ple de l'Ajuntament fins l'any 1840 s'han perdut i només ens n'han pervingut algunes còpies dels anys 1720 a 1729, de 1761 i de 1791, de manera que es fa difícil poder resseguir amb detall les actuacions quotidianes empreses pels nous regidors. La documentació només permet estudiar les definicions de comptes fins el 1737, les definicions de comptes dels administradors de les Santes relíquies fins el 1808 o els arrendaments realitzats durant tot el segle XVIII fins el 1844. La majoria d'aquests documents continuen essent redactats en català, i, fins i tot, es continua denominant a l'Ajuntament de Terrassa, en alguns casos, com el “Comú” de la vila de Terrassa. A partir de 1790 aproximadament la documentació començarà a aparèixer en castellà.

Durant el segle XVIII els canvis proposats pel Decret de Nova Planta es van anar incorporant, però lentament. Així, els “regidors” apareixen documentats per primera vegada el 1718, però en canvi la figura medieval del clavari encara continuava existint l'any 1736. El responsable últim de l'Ajuntament continuarà sent el batlle durant tot el segle XVIII i no serà fins el 1828 en què es documenta el primer “alcalde major”.

L'any 1800 es produeix un altre fet decisiu. A partir de la Real Mandatoria del Consell de Castella, del 7 d'agost d'aquest any, es va permetre als veïns de la part forana, l'antiga Universitat forana, de disposar d'un batlle independent i, per tant, de constituir un municipi independent de Terrassa. Durant tot el segle XIX i fins el 1904, l'Ajuntament de Terrassa només va haver d'assumir el govern i administració del nucli urbà de Terrassa i del seu perímetre més immediat. L'any 1830 s'annexionà l'antic terme jurisdiccional de la Quadra de Vallparadís, que havia existit des d'època medieval com a possessió de la família Terrassa, de la Cartoixa de Vallparadís, del convent del Carmel i de la família dels Sentmenat successivament.

La Terrassa de final del segle XVIII i començament del segle XIX viu un moment crucial. La progressiva industrialització de la producció de teixits de qualitat anirà guanyant terreny a qualsevol altra activitat productiva, fins al punt d'esdevenir el motor econòmic de la ciutat durant pràcticament els dos segles següents. Els “patricis” d'aquesta primera industrialització començaran a ocupar càrrecs rellevants a la corporació local i a anar constituint una burgesia influent. Aquesta creixent hegemonia burgesa anirà consolidant entre 1808 i 1900 un liberalisme d'ordre canviant, adés més revolucionari, com durant el trienni 1820-1823, adés més caciquista, com a partir del sexenni 1868-1874.

Després del període 1814-1829, en què l'absolutisme es féu sentir a tot l'Estat Espanyol, s'enceta un breu període de tres anys importants per la vila de Terrassa. Així, el 25 d'octubre de 1820 s'obté el Partit

Judicial de Terrassa, dins del qual s'inclouria el poble de Sant Pere, per exemple. L'administració de justícia s'impartiria a la vila de Terrassa, recuperant les antigues atribucions dels batlles d'origen medieval, però ara sota domini estatal. De tota manera, el període es caracteritzarà per aixecaments reialistes el 1822 i per robatoris i segrestos per part de guerrillers proclius al rei. La vila acabarà essent fortificada amb diner burgès. La revolta de totes maneres fou més contra l'opció burgesa que no pas a favor d'una monarquia redemptora.

La fi del trienni liberal no significà un període precisament calmat. L'opció burgesa i l'opció monàrquica continuaren en clar desacord. La revolta dels “malcontents”, el 1827, d'orientació reialista, mostra que malgrat la fi del liberalisme revolucionari, les opcions alternatives no gaudien de gaire suport. A més a més, l'Ajuntament de Terrassa fomentà el desconcert en desplaçar-se els seus representants a Tarragona, el mateix 1827, a jurar fidelitat al rei Ferran VII.

La primera Guerra Carlina tampoc no va deixar de banda Terrassa. Els seus entorns van ser escenari d'operacions bèl·liques i la vila reforçà les seves defenses de manera freqüent. Especialment rellevant fou l'increment de la Milícia Nacional de Terrassa entre els anys 1835 i 1838. L'alcaldia, d'altra banda, acabà orientant-se cap a sectors liberals d'una manera decidida, tot i alguns anys de tendència reialista. L'any 1836 fou un any de construccions emblemàtiques a la vila, com el nou ajuntament que s'edificà al Raval de Montserrat, núm. 36, i el primer Teatre Principal al carrer Sant Pau. Polítics influents de la vila també governaren en aquelles dates la Diputació Provincial de Barcelona.

A partir de 1840 les actes del Ple de l'Ajuntament ja s'han conservat de manera consecutiva i es redacten amb una freqüència mensual. Destacable és que aquest any s'acaba de promulgar una llei municipal. Les lleis de règim local d'inspiració liberal dels anys 1823, 1835, 1840 i 1845 acabaran per liquidar les batllies d'antic règim i donaran peu als ajuntaments contemporanis. Els càrrecs municipals d'aquell temps eren honorífics, gratuïts i obligatoris.

L'any 1845 és recordat per un important avalot organitzat per joves que no volien ser alistats amb motiu del sorteig obligatori de quintes que havia ordenat una Reial Ordre de 1844. El fet de ser la primera vegada que això passava amb els joves de Catalunya va motivar la revolta, que no va poder ser controlada per l'Ajuntament, el qual de fet també s'hi oposava. La quinta s'acabà realitzant aquell any i els següents. La guerra dels Matiners o segona Guerra Carlina, entre els anys 1846 i 1849, va obligar a fortificar novament la vila. Els entorns de Terrassa foren un bullidor de partides guerrilleres.

L'ajuntament terrassenc s'adherí immediatament a la revolta progressista d'O'Donnell l'any 1854. Aquell mateix any hi hagué un enfrontament amb el clergat de la vila per les disposicions, contradictòries amb les de l'Ajuntament, en la qüestió d'una epidèmia de còlera que afectà Terrassa. Tanmateix, entre 1854 i 1856 es pot parlar d'una certa tranquil·litat institucional, perquè l'Ajuntament estava en mans liberals i no existia una oposició gaire activa. La crisi del govern d'Espartero, la dimissió d'O'Donnell i el nomenament de Narváez al govern espanyol van provocar la dimissió de l'Ajuntament liberal de Terrassa i van donar pas a grups moderats que van governar de manera continuada fins el 1863.

La qüestió si s'instal·lava o no un col·legi d'escolapis a Terrassa, proposta dels moderats, fou el detonant d'un nou conflicte amb els liberals. La disputa acabà amb dues escoles noves a la vila: una d'escolapis al convent de Sant Francesc, promoguda pels moderats, i la construcció del “Colegio Tarrasense” per part de la burgesia liberal en un nou edifici al damunt del Puigpasqual. Aquesta i altres

Ajuntament de Terrassa

circumstàncies incrementaren el nivell impositiu sobre els habitants de la vila i el descontentament fou important. L'any 1867 hi hagué una revolta contra els moderats que acabà amb una repressió molt forta de caire militar contra els interessos i entitats d'ordre liberal terrassenc. Un any després, la revolta liberal anomenada de “La Gloriosa” tingué especial incidència a Terrassa. El 30 de setembre de 1868 els recaptadors de consums, a qui s’acusava de la crisi econòmica imperant, i el propi alcalde moderat foren separats de les seves responsabilitats. La burgesia continuà manant, tot i que ara amb polítics d'ordre monàrquic.

L'oposició republicana al govern local es féu sentir arran de noves imposicions fiscals l’any 1869, però no amb la força necessària per a ser una alternativa. Durant tot el sexenni entre 1868 i 1874 la vila quedà en mans monàrquiques. L'alternativa hauria pogut existir amb la proclamació de la Primera República Espanyola el 1873, però el rerafons burgès de la classe política, amb independència de la línia ideològica seguida, féu que no hi hagués cap tipus de canvi a la corporació municipal. Ans al contrari, el cop d'estat de Pavia contra la República l’any 1874 féu desaparèixer qualsevol sensació d'alternativa republicana. Malgrat els giravolts polítics d'aquells anys, la majoria monàrquica presidí l'alcaldia essent, segons els historiadors, una particularitat pròpiament terrassenca. La política local exhibí un liberalisme monàrquic i populista, dominat pel sector econòmic més potent, el qual no ocupava llocs del govern local, però impulsà la creació de les grans institucions econòmiques (l'Institut Industrial el 1873, la Caixa d'Estalvis de Terrassa el 1877, el Banc de Terrassa el 1881 i la Cambra Oficial de Comerç i Indústria el 1886). Les poblacions catalanes, de fet, havien apostat majoritàriament per opcions republicanes, que a Terrassa presentaven una divisó interna entre federals, progressistes i possibilistes.

El 29 de març de 1877 la vila de Terrassa rep el títol de Ciutat. Amb el creixement progressiu de la ciutat, les darreres fortificacions que encara quedaven de les vicissituds del segle XIX foren enderrocades i es va promoure una expansió que acabaria donant lloc a diversos projectes d'eixample. Una nova legislació estatal, més exigent amb la recaptació de l'impost de consums, provocà força maldecaps a l'Ajuntament del moment. Així, l'any 1882 el govern local en ple dimítia davant la incapacitat per assolir els requisits d'aquest impost. La sensació de trobar-se amb la incapacitat d'augmentar la pròpia població degut als límits del seu terme, a l'interior d'un terme de grans dimensions com era el del poble de Sant Pere de Terrassa, era important. Una nova crisi de govern es produeix el 1897 motivada per la crisi colonial i una conflictivitat social creixent, que acabarà amb la dimissió de l'alcalde vigent.

El sistema electoral vigent el darrer terç del segle XIX plantejà a Terrassa la dificultat d'aconseguir representants enfront de Sabadell, que estava en el mateix districte electoral, però guanyava en pes demogràfic. Apareix llavors la figura de l'industrial Alfons Sala i Argemí, que aconseguí l'acta de diputat el 1888 i acabà dominant la política terrassenca durant molts anys. Sala estava vinculat al liberalisme que controlava l'Ajuntament i a la burgesia industrial tradicionalment inhibida de la política local i va saber aglutinar les forces vives i els interessos reivindicatius de la ciutat, i generà un àmbit d'influència que dominà les institucions econòmiques locals i també les poblacions de la comarca de Terrassa. Només els republicans denunciaren el clientelisme i el caciquisme salista. El catalanisme terrassenc no passà de l'esfera cultural, no fou secundat per la burgesia dominant i simpatitzà amb el salisme, que l'eclipsà. Fins al 1917 el salisme dominà l'Ajuntament: malgrat alguns períodes de predomini

republicà o catalanista entre els polítics locals, els alcaldes eren salistes. El salisme s'allunyà del seu origen liberal per esdevenir una opció de dretes i monàrquica.

El 1902 una vaga obrera sacseja una ciutat en què l'obrerisme havia estat connivent i relativament poc bel·ligerant amb els governs locals liberals i monàrquics. Augment sal·larial i reducció de la jornada laboral n'eren les reivindicacions. A partir de 1910 s'inicia una progressiva radicalització del sindicalisme obrer local.

Un episodi important per a la ciutat de Terrassa i la seva organització municipal fou l'annexió del municipi de Sant Pere de Terrassa l’any 1904, gestionada per Alfons Sala. D'intents d'agregació ja n'hi havia hagut els anys 1841, 1856 o 1862. La ciutat havia vist amenaçada la seva subsistència per les millors condicions fiscals dels béns de consum a Sant Pere de Terrassa, fet que havia donat lloc a contraband i fraud diversos. La qüestió de l'impost de consums havia provocat greus crisis institucionals a Terrassa. L'acord entre Terrassa i Sabadell per a repartir-se el territori de l'antic poble es concretà l'any 1903 i fou sancionat de manera definitiva el 1904.

Al llarg del segle XX la història de la ciutat està marcada per l'expansió industrial, bàsicament tèxtil, però també metal·lúrgica i molt diversificada al darrer quart del segle XX, durant el qual s'incrementa en gran manera el sector de serveis. Aquesta evolució econòmica comporta el fenomen social més important d'aquest període: el formidable creixement demogràfic a causa de la immigració de treballadors i treballadores, sobretot del sud de la península durant les dècades de 1950 i 1960, i de països estrangers a partir de 1995 (principalment de països sudamericans, el Marroc i Rumania).

En aquest context, l'actuació de l'Ajuntament ha reflectit els conflictes politicosocials del primer terç del segle XX, en què es pot destacar la forta influència del salisme, d'ideologia liberal que derivà cap a un fort conservadorisme i el fort impacte anarco-sindicalista durant la II República, que acabà amb la greu repressió de la revolució de 1936 i les col·lectivitzacions.

De 1918 a 1923 dominaren la política local els catalanistes, que havien trencat definitivament amb el salisme, però són els anys del “pistolisme”, amb 25 atemptats a la ciutat com a conseqüència de la forta tensió social. Durant la dictadura tornen a l'alcaldia els salistes, que alternen amb els catalanistes els anys 1930-1931. A les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931 el Bloc Catalanista Republicà obté una gran vistòria sobe els salistes. El bloc de poder salista es caracteritza ara per un autoritarisme i un conservadorisme profund, i aglutina els monàrquics, els catòlics intransigents i les tendències feixistes. Esquerra Republicana de Catalunya domina totes les eleccions municipals durant la II República i la ciutat s'acosta així a la tendència política general del país.

El moviment anarco-sindicalista ha aconseguit una força extraordinària a Terrassa i el febrer de 1932 els militants de la CNT-FAI van protagonitzar un assalt armat contra l'Ajuntament. L'enfrontament entre les forces conservadores i el sindicalisme revolucionari era molt fort i acabà amb l'onada de violència del 1936, que provocà més de dos-cents assassinats. Durant la revolució l'Ajuntament quedà en mans dels Comitès de Milícies Antifeixistes i rere els fets del maig de 1937, com en general a la resta del país, el domini d'ERC anà acompanyat de les noves forces comunistes de la UGT i el PSUC.

El període franquista comença a l'Ajuntament amb la tensió entre els falangistes, que se senten instrumentalitzats, i el potent sector burgès aglutinat per la influència salista. L'Institut Industrial, l'òrgan empresarial dominat pels salistes, es resisteix a integrar-se en el quadre sindical franquista de la CNS i alterna amb els falangistes a l'Ajuntament, que necessita el suport dels industrials per la manca de recursos en què el franquisme ha deixat les corporacions locals. La ciutat continua radicalitzada i la repressió exercida per la Delegació de Informació e Investigación ha deixat a l'Arxiu Municipal milers de fitxes de ciutadans, més de 10.000 expedients i gairebé 1.500 detinguts.

L'allau imigratòria dels anys 1950-1970 (la ciutat passa d'uns 50.000 habitants a 100.000) provoca una greu suburbialització i una manca de serveis de tot tipus que marca la política municipal, mancada de recursos i competències: només es pot accedir a programes d'actuació promogudes per la Diputació provincial o per organismes estatals i s'arribà a l'expulsió d'immigrants que no disposessin habitatge i mitjans de subsistència mínimament dignes. La política municipal estava marcada i controlada pel Govern Civil.

Les greus conseqüències, sobretot en els barris d'immigrants, de la riuada de 1962 i l'increment del moviment obrer, amb la gran manifestació de 27 d'octubre de 1967, que tingué un ressò important fora de la ciutat, van condicionar fortament l'actuació municipal, però s'obria també un període de superació de greus dèficits en habitatge, escolarització i equipaments diversos, acompanyat d'un revifament de l'activitat d'entitats i persones particulars. El 1967 Terrassa aconsegueix, no sense obstacles, forçar les eleccions dels tres regidors que, segons la legislació vigent però generalment obviada, corresponia a sufragi dels caps de família (l'anomenat terç familiar). El 1973, per la mateixa via, entren a l'Ajuntament regidors d'afiliació

(clandestina, esclar) al PSUC. Durant aquests anys es produeix també la consolidació del sindicat obrerista Comissions Obreres, clandestí, però amb una influència creixent dins el sindicat franquista.

L'arribada d'una nova generació de polítics, titllada de tecnòcrata, d'afiliació o influència de l'Opus Dei i més deslligada del simbolisme franquista donà a l'Ajuntament un nou tarannà més obert i pragmàtic. Paral·lelament, l'abandó de la ciutat per part de molts empresaris (que passen a residir a Barcelona i a zones residencials com Matadepera) i el tancament de les grans indústries centenàries posen fi al bloc de poder salista, que havia marcat el ritme de la ciutat durant quasi cent anys.

Una greu crisi industrial, sobretot del sector tèxtil, condiciona la política municipal dels anys 70 del segle XX, però també permet a l'Ajuntament d'aglutinar les forces d'oposició i els nous moviments associatius, fins arribar a l'anomenada “Carta de Terrassa”, l'informe *Terrassa en situació d'emergència*, presentat al govern de l'Estat el 1978.

L'any següent, el 1979, arribaren les primeres eleccions municipals democràtiques. El partit socialista (PSC-PSOE) guanyà per molt poca diferència al PSUC, afectat per una forta crisi interna, i ha continuat guanyant les eleccions, amb alguns períodes de majoria absoluta. Els darrers anys s'han caracteritzat pel fort increment dels recursos del pressupost municipal, que han permès una transformació impressionant de la ciutat en tots els àmbits. Passades algunes lleugeres crisis econòmiques, l'expansió econòmica dels darrers vint anys ha comportat una nova allau imigratòria (ara de països estrangers) i ha desembocat en la forta crisi, d'abast internacional, que ha minat l'activitat productiva i condiona la política municipal actual.

Història arxivística

El fons de l'antiga Universitat de la vila de Terrassa s'havia conservat antigament en dos llocs: a l'anomenada casa del Comú o del Consell i a la notaria de Terrassa. Tradicionalment, els pergamins documentals, els privilegis, els llibres i els documents que constituïen el fons municipal, es custodiaven a l'interior d'unes arques o caixes de gran volum.

Una de les primeres referències inequívokes a l'Arxiu del Comú és del 29 de juny de 1609, en què es procedí a traslladar una caixa que tenien les dues universitats, la de la vila i de la forana, amb llibres i privilegis a elles concedits, des d'una habitació de les “cases de la scrivania de Terrassa” a la nova casa comuna que s'acabava d'estrenar a prop del Portal Nou de Barcelona de la vila. La “casa vella” de les dues universitats havia estat entre el castell palau i la capella de Santa Agnès i Sant Fruitós o del Roser, a la plaça Major de la vila (l'actual plaça Vella), però aquesta casa comunal i la capella havien sigut enderrocades i la caixa de documents restà guardada a l'escrivania i notaria. Es féu acta del trasllat de la documentació, descrita així: “dites scriptures [privilegis] y llibres de pòlisses, comptes, seguretats i consells” (Llibre del batlle 1608-1611, f. 115).

De fet, per inventaris de la fi del segle XVII i de tot el XVIII sabem que els llibres de consells i altres de l'administració municipal es conservaven, junt amb els protocols, la documentació de la batllia i la d'altres entitats, a l'arxiu notarial, a la casa de l'escrivania, a la plaça Major de la vila. Els responsables de l'administració municipal devien considerar que l'arxiu notarial era un lloc adequat per a conservar els registres i altra documentació important, la redacció dels quals era una funció que exercien els propis notaris. Cal tenir present també els drets de domini que tenien els castlans de Terrassa, tant sobre l'escrivania i la notaria públiques, com sobre la documentació que generaven.

Ajuntament de Terrassa

Al segle XVIII, en una data no coneguda amb certesa, tot el fons antic s’instal·là a la Torre del Palau, perquè ja no hi cabia a l’estudi de la notaria. Diferents notícies parlen d’una gruta o cova de la torre, on s’hauria instal·lat l’arxiu, probablement el lloc on estigué l’antic ergàstul de la vila. L’octubre de 1848, essent notari arxiver Jacint Soler i Oliveras, es decidí extreure l’arxiu de la “cova” de la Torre, on estava en males condicions de conservació, i fou traslladat a la casa del notari, al carrer de la Font Vella, núm. 28.

La part més recent de l’arxiu, utilitzada en la gestió administrativa, es conservava a l’edifici del comú, que es desplaçà a una nova seu construïda al damunt de l’antic cementiri del Sant Esperit, a l’actual plaça Vella, en una data desconeguda. Allí, al principi del segle XIX, hi consta l’existència d’una sala capitular on es feien les sessions del ple de l’Ajuntament. Hem de suposar que la documentació va romandre a l’interior d’aquest edifici.

L’Ajuntament es traslladà a un nou edifici construït entre 1834 i 1836 al Raval de Montserrat, núm. 36, edifici conservat i que avui dia rep el nom d’Antic Ajuntament. En una nota de registre municipal de 1847 sobre una comunicació al “jefe político” hi consta pèrdua de documentació “por haber desaparecido en las pasadas guerras la mayor parte de los documentos de este archivo”. Suposem que aquesta destrucció de documents seria la causant de la desaparició de pràcticament tots els registres i documents municipals del segle XVIII i part del XIX. La documentació contemporània conservada comença amb els llibres d’actes de sessions a partir de 1840, amb algunes sèries de documents que comencen abans i d’altres que s’inicien posteriorment.

En un inventari de 8 d’octubre de 1868, fet pel notari Joan Carrancà, queda constància que a la sala de sessions d’aquest ajuntament s’hi guardava una munió ingent de documentació amuntegada en prestatgeries diverses, tota ella relativa a l’Ajuntament i l’antic Consell de la vila.

En morir el notari arxiver Jacint Soler i Oliveras, el 15 de desembre de 1891, el seu fill, l’historiador Josep Soler i Palet, demana la intervenció de l’Ajuntament per a reclamar la documentació municipal antiga conservada a l’arxiu notarial, perquè aquest arxiu ha de ser transferit a la casa del nou notari arxiver, Ramon Estalella i Trilla. Soler i Palet volia aconseguir que la documentació pogués ser consultada pels historiadors i que l’Ajuntament fundés un arxiu, biblioteca i museu públics de Terrassa. Es nomenà una comissió encarregada de gestionar l’afer, però l’intent no va tenir resultats i el fons municipal antic continuà a l’arxiu notarial. També l’historiador Josep Ventalló i Vintró, essent regidor, proposà el juny de 1903 que l’Ajuntament sol·licités al Col·legi Notarial de Barcelona el lliurament del fons històric municipal, però aquesta gestió tampoc no es portà a terme.

L’estiu de 1898, segons informa Soler i Palet, torna a sortir a la llum el *Llibre de privilegis de Terrassa* a les golfes de l’Ajuntament, “en mitj de trastos vells y d’una paperada tinguda per inútil, alguns llibres manuscrits y pergamins d’importància històrica”. La troballa fou arran d’un nou trasllat de la casa consistorial a un altre edifici, probablement a la casa Galí, al mateix Raval de Montserrat, núm.13, on després es construí l’actual Ajuntament, obra de l’arquitecte Lluís Muncunill.

En un treball publicat el 1942, l’arxivera Maria Verger esmenta un dictamen que es va aprovà, segons ens diu, el 23 d’abril de 1892, disposant la construcció d’armaris per a l’arxiu “que, dado el deplorable estado de abandono, ni siquiera merece el nombre de Archivo”. Es tracta de l’arxiu instal·lat al pis superior de l’edifici anterior al de Muncunill, a l’altra banda del Raval, i el dictamen disposa fer armaris “de la misma clase de los que en la actualidad existen en el desván

de las Casas Consistoriales” per a solucionar la manca d’espai, que comportava l’estat de molts documents “en completo desorden, revueltos por el suelo, siendo pasto del polvo y de las ratas”.

Un cop inaugurat el nou, actual, edifici de l’Ajuntament, el 5 d’agost de 1903 el consistori aprovà una inversió de 425 pessetes per a pagar prestatgeria per a l’Arxiu Municipal, perquè ja està construït el local destinat a aquest arxiu i perquè la documentació es troba apilotada “en sitio poco a propósito, y la humedad, poca ventilación y malas condiciones del mismo, hace que se deterioren en parte infinidad de documentos, algunos de los cuales reúnen verdadero valor e importancia”. Enllaçant amb la notícia de 1898 suara adduïda, el fons documental devia està provisionalment emplaçat en algun lloc de l’espai que ocupava el nou edifici inaugurat el 1903. El nou arxiu també s’instal·là al pis superior de l’edifici i les prestatgeries, de fusta, foren utilitzades fins al trasllat de l’arxiu a la nova instal·lació, als baixos de l’Ajuntament, el 1990.

L’any 1923, arran de l’acceptació per part de l’Ajuntament del llegat de Josep Soler i Palet (1859-1921) i l’actuació decisiva de la seva vídua, Elisea Casanovas i Ubach, i amb la perspectiva d’inaugurar una biblioteca i museu públics, l’Ajuntament crea una plaça de bibliotecari i arxiver, que va obtenir Maria Verger i Ventayol (1892-1983), primera bibliotecària-arxivera municipal de l’Estat espanyol.

El mateix any l’alcalde Emili Soler i Anglada aporta a l’Arxiu Municipal “uns milers de documents, la majoria d’interès per a Terrassa”. A partir de 1974, una gran part dels documents antics es van anar classificant i incorporant a les sèries corresponents, però una bona part, dels anys 1700 a 1920, restà com a sèrie factícia, anomenada “Documents històrics”, procedeix en bona part de la una col·lecció que havia format Josep Ventalló i Vintró a principis del segle XX. Aquesta s’ha condicionat físicament i està en procés de descripció i digitalització. Es tracta d’un conjunt de documents molts utilitzats per la historiografia.

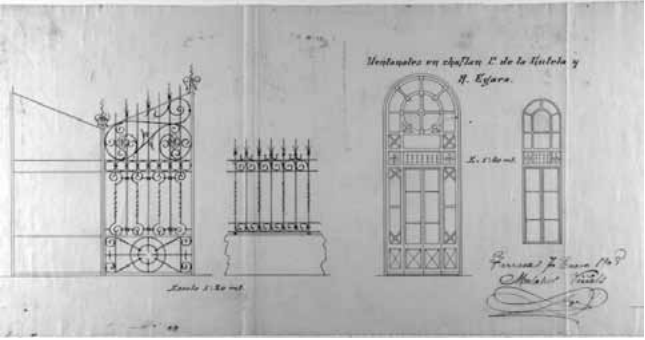
Maria Verger organitzà l’Arxiu Municipal en dues seccions: Arxiu Administratiu, amb la documentació recent i activa (inclou la documentació del segle XIX i començament del XX), i Arxiu Històric, amb tota la documentació d’antic règim. Maria Verger presentà un primer inventari de les dues seccions el 16 de juliol de 1925. Aquí cal esmentar que no s’ha trobat constància del moment en què la documentació antiga, dels segles XIV al XVIII, que es conservava a la notaria, va ser lliurada a l’Ajuntament, però el fet que no en parlin Soler i Palet ni Ventalló fa pensar que devia ser en un moment pròxim a la contractació de Maria Verger. L’inventari de 1925 esmenta (a més del Llibre de privilegis, que ja es trobava a l’Arxiu Municipal), 27 registres municipals, 38 pergamins i 32 lligalls, documentació que correspon a la que consta als antics inventaris de l’arxiu notarial i a les referències que Soler i Palet en donà. En tot cas, la documentació que encara devia restar a la notaria és la de l’antiga batllia de Terrassa.

El 1932 Maria Verger dóna notícia del trasllat de “tota la documentació, de les golfes de la Casa de la Ciutat, que reunia pèssimes condicions, a un local digne d’ell en el mateix edifici”. Els dies 14 i 15 de febrer de 1932 els lligalls de documents de l’arxiu foren utilitzats com a “barricadas en los cinco balcones que tiene la gran sala en donde se halla la mayoría de documentación”, enfront d’un assalt amb armes perpetrat per militants de la FAI. La mateixa Maria Verger informa, en el treball que publicà el 1942, que l’arxiu ocupava “la gran sala frontal de toda la fachada del Ayuntamiento con sus cinco grandes balcones; un ancho corredor utilizado para lo mismo, y una gran dependencia en las azoteas”. La sala frontal és la que ocupà l’arxiu fins al 1990, ampliat a les sales interiors, i les “azoteas” han de ser les golfes esmentades l’any 1932, que pertanyen a la casa veïna annexada a l’edifici principal de l’Ajuntament i que contingueren l’arxiu dels padrons d’habitants durant les últimes dècades d’aquest emplaçament de l’arxiu.

El 29 d’abril de 1930 l’Ajuntament assignà tasques d’organització de l’arxiu a Francesc Abad i Moltó. L’any 1935 Maria Verger rep un premi de la Diputació de Barcelona per l’inventari que va fer i tot seguit en preparà una actualització que quedaria inacabada per la Guerra Civil.

El 24 de març de 1937 la Comissió Municipal Permanent acordà traslladar al “Museu Històric” instaurat a les esglésies de Sant Pere la documentació històrica que es trobés en l’Arxiu Administratiu i a la Biblioteca Soler i Palet. Així, el 25 de juny següent passaren a Sant Pere, a l’arxiu que s’habilità en una sala als baixos de la rectoria, 22 registres històrics (amb dates de 1373 a 1844, a més del Llibre de privilegis), 38 pergamins i 52 lligalls procedents del donatiu d’Emili Soler (ordenats cronològicament de 1291 a 1899). Durant els anys de la guerra els locals de l’arxiu foren utilitzats com a caserna dels guàrdies d’assalt i després per diferents oficines municipals.

L’any 1939 la documentació que s’havia protegit a les esglésies de Sant Pere ja no va tornar a l’Ajuntament, sinó que va dipositar-se de

manera definitiva a la Biblioteca Soler i Palet i, juntament amb els fons històric notarial, de la batllia, de les confraries, de la castlania i d’altres institucions i persones, fons que donaren contingut a l’Arxiu Històric de Terrassa, fundat per iniciativa de l’historiador Salvador Cardús i Florensa el 1932 a la mateixa biblioteca municipal. El dipòsit a la biblioteca fou oficialment sol·licitat pel notari Jesús Solís de Ecénarro i acordat per la Comissió Gestora Municipal en sessió de 6 de desembre de 1939, amb el consentiment del Col·legi Notarial de Barcelona. L’arxiu s’instal·là a la sala davantera dels baixos de la biblioteca, amb el consentiment d’Elisea Casanovas, vídua de Soler i Palet, que continuava com a usufructuària dels locals de la planta baixa de l’edifici.

A mitjan 1943 Maria Verger fou separada del càrrec i l’Arxiu de l’Ajuntament, ara com a Arxiu Administratiu, restà sense servei tècnic, confiat primer a personal bibliotecari auxiliar i després a funcionaris diversos. Maria Verger deixà constància d’alguns investigadors destacats que hi havia fet recerques: Ferran Valls i Taberner, Joan Llabrés i Bernal, Francesc de B. Moll, Domènec Palet i Barba i Baltasar Ragon i Petit.

L’any 1945 es fa un nou inventari de la secció administrativa, posant al dia la documentació que havia sobreviscut a la Guerra Civil i que es trobava a l’edifici de l’Ajuntament. El 1958 es fa un petit inventari mecanografiat amb el títol *Archivo Histórico Municipal*, referit a la documentació que es trobava a la Biblioteca Soler i Palet. L’historiador Salvador Cardús (fins a la seva mort, el 1958) i les bibliotecàries van tenir bona cura dels fons històrics i els posaren a disposició de consulta pública. El 1951, arran d’una important ampliació de la biblioteca, l’Arxiu Històric és traslladat a la nova sala interior dels baixos de la biblioteca, on disposà de més espai. El 1960 es formalitzà el dipòsit a la Biblioteca Soler i Palet del conjunt de pergamins procedents de les antigues esglésies d’Ègara, que comencen l’any 958 i constitueixen el fons més antic de l’Arxiu.

Amb la incorporació de Pere Puig i Ustrell i de Josep Sanllehí i Ubach (aquest fins el 1983) a l’Arxiu Històric de Terrassa, el 1974, es dóna un impuls important al tractament arxivístic de la documentació, tant històrica com administrativa, amb l’aplicació dels criteris definitius a què estava arribant la disciplina arxivística. Així, entre els mesos de maig i octubre es realitza un inventari topogràfic dels fons històrics municipal, notarial i eclesiàstic, als quals s’hi havien agregat alguns fons salvats durant la guerra civil, un important fons del Jutjat de Primera Instància del segle XIX, el fons de la Comptadoria d’Hipoteques dels segles XVIII i XIX, i altres documents procedents de donacions i ingressos diversos.

En paral·lel es produeix un primer procés de microfilmació de la documentació històrica a iniciativa de l’Arxiu Diocesà de Barcelona. Els mesos de gener a març de 1976 es treballa sobre la sèrie “Documents històrics” (lliurats a l’Arxiu Municipal per Emili Soler i Anglada) i sobre el fons del Jutjat de Primera Instància de Terrassa, i s’inaugura la instal·lació d’armaris compactes, que substituïren la prestatgeria de fusta i permeteren nous ingressos. Els anys posteriors es dediquen a la descripció i treball sobre altres fons documentals, especialment el fons de l’Ofici i Comptadoria d’Hipoteques, l’Arxiu de la Parròquia del Sant Esperit i Sant Pere de Terrassa, (segles XVII-XX), que es conserva amb una integritat extraordinària a la mateixa parròquia, i el catàleg de l’important Arxiu Notarial de Terrassa, publicat per la Fundació Noguera de Barcelona el 1983. Es va iniciar un treball rigorós de reclassificació de documents solts als fons i a les sèries corresponents, es publicaren instruments de descripció, catàlegs de pergamins i estudis diversos.

De 1979 a 1984 el personal destinat a l’Arxiu Històric treballà també en la reordenació de l’Arxiu Municipal Administratiu, que fou

Ajuntament de Terrassa

anomenat Arxiu General de l'Ajuntament i situat, com s'ha dit, a les plantes superiors de l'edifici consistorial del Raval de Montserrat. Aquest Arxiu havia acumulat documentació durant molts anys sense cap mena de control ni descripció, i se n'havia separat documentació amb criteris temàtics i històrics. La consulta de la documentació estava pràcticament vedada als investigadors, s'hi posaven seriosos obstacles i només se'n pot destacar el treball de tesi doctoral que hi va fer Mireia Freixa sobre l'arquitectura modernista i noucentista a Terrassa. Des de 1959, l'Arxiu havia estat confiat a Francesc Subirats i Argelagués, fins que morí, l'any 1978.

A l'Arxiu Administratiu, durant quatre anys, es va anar reintegrant documentació a les sèries corresponents, es van fer més de tres mil noves carpetes, es van reclassificar centenars de lligalls apilotats per terra, es van reordenar desenes de mil·lers de fitxes del padró municipal. El 1979 es va transferir a l'Arxiu Històric l'hemeroteca històrica terrassenca formada per l'arxivera Maria Verger.

L'any 1981 es descobreix el fons de l'antic Ajuntament de Sant Pere de Terrassa a les golfes de la casa annexa a l'edifici consistorial, sota un munt de documentació desordenada, que fou transferit a l'Arxiu Històric i dotat amb una descripció actualitzada. Des de 1904 aquest fons havia romàs intacte i no s'havia integrat pròpiament amb la documentació de l'Ajuntament de Terrassa, llevat de la documentació referent a la contribució territorial rústica. Els anys següents es traslladaren també a l'Arxiu Històric algunes sèries de documents de l'Administratiu molt consultades, com la de contribució industrial, la d'acció social i algunes altres.

L'any 1983 s'activa un pla de salvament de la documentació municipal que intenta organitzar les transferències periòdiques des de les oficines a l'Arxiu General. El 1984 el tècnic que s'ocupava dels arxius municipals fou destinat amb exclusivitat a l'Arxiu Històric i amb aquest motiu va fer un inventari de sèries de l'Arxiu General, que restaria uns anys sense cap persona al servei o amb funcionaris designats subsidiàriament. Tot i això, des de l'Arxiu Històric es continuà treballant en el condicionament i la descripció d'algunes sèries, gràcies a la col·laboració de becaris i de personal en règim de prestació social substitutòria del servei militar.

El 1990, amb l'assessorament de l'Arxiu Històric, s'inaugura un nou Arxiu Administratiu als baixos de l'edifici del Raval, s'hi trasllada tota la documentació de l'Arxiu que estava a la planta superior i s'hi assigna per primer cop una persona arxivera tècnica superior, Teresa Cardellach i Giménez. A partir de llavors s'inicia d'una manera sistemàtica i normalitzada la gestió de la documentació municipal en fase activa i semiactiva, el control de la documentació generada pels nombrosos organismes municipals (antics o creats en l'etapa d'expansió de l'Ajuntament a partir de 1980), les transferències a l'Arxiu Històric i, en els darrers anys, el treball d'implantació d'un sistema integrat de gestió de documents i de l'administració electrònica, en estreta col·laboració amb els nous serveis informàtics de l'Ajuntament.

Pel que fa a l'Arxiu Històric, el 1982 esdevingué seu del nou Arxiu Històric Comarcal de Terrassa i s'endegà un pla de salvament de documentació històrica de la ciutat de Terrassa i de la comarca. Com a Arxiu Històric local, es va actuar sobretot en el salvament d'arxius empresarials, perquè la profunda transformació industrial de l'època comportà el tancament de moltes fàbriques, algunes centenàries. Els ingressos de documentació històrica de la ciutat es van incrementar sobretot a partir de la inauguració de la nova seu de l'Arxiu Comarcal, al carrer Pantà, el 26 d'abril de 1995. Els diferents dipòsits i donacions de documents s'integraren al patrimoni documental històric gestionat

per l'Ajuntament i formalizat mitjançant el Reglament del Sistema Arxivístic Municipal aprovat el 2004.

El fons municipal de l'Arxiu Històric s'organitzà segons els criteris establerts pel Servei d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, amb un quadre de classificació encara vigent. A partir de 1990 es normalitzaren les transferències de documents des de l'Arxiu Administratiu, de manera que tota la documentació anterior a 1980, i alguna també de posterior, passà a l'Arxiu Històric. El 2010, de la mà de l'arxiver Joan Soler i Jiménez, s'ha començat a revisar la integritat del fons de l'Ajuntament de Terrassa a fi i efecte de reclassificar-lo a partir d'un nou quadre de classificació corporatiu aprovat el gener de 2009, que permetrà unificar la classificació de tots els fons contemporanis des de 1840 fins a la documentació que actualment es produeix.

Dades sobre l'ingrés

Aquest fons és l'origen pròpiament de l'Arxiu Municipal de Terrassa. El gruix de la documentació històrica ingressà a la Biblioteca Soler i Palet l'any 1939 i s'incrementà amb noves transferències des de l'Arxiu Administratiu a partir de 1979 i, sobretot, a partir de 1990. Pel que fa a l'Arxiu Administratiu, s'hi anà acumulant documentació procedent de les oficines durant els anys de la postguerra i la dictadura. Els anys 1980 a 1984 s'organitzà i condicionà tota la documentació acumulada i dispersa, i s'activà un pla de descongestió de les oficines productives, però el servei quedà estroncat al final de 1984 i no es

va regularitzar fins a la inauguració i dotació de personal del nou Arxiu administratiu, l'any 1990. A partir d'aquesta data el ritme de transferències ha esdevingut una tasca normalizada.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La tria de 1840 com a data de separació entre la documentació d'antic règim i la documentació contemporània és una convenció fruit de la transmissió separada d'una i altra i del tractament arxivístic efectuat des de 1974, però també es deu a una cesura manifesta en el període 1715-1840, en què, tot i existir documentació, manquen els registres essencials i les sèries documentals es tornen inconstants i en alguns casos factícies. Això fa que a la descripció del fons contemporani, en realitat es faci menció a documentació que s'inicia fins i tot al segle XVI, però és poca i fragmentària. Hem triat el 1840 per ser la data d'inici de la sèrie d'actes del ple de l'Ajuntament de Terrassa, hereva de les actes del Consell de la vila, les quals van quedar aturades el 1715, tot i que se n'han conservat algunes del segle XVIII. Insistim doncs, que la tria és una convenció i que els objectius de la nova classificació iniciada l'any 2010 sobre aquest fons persegueix una unificació final de tota la documentació des de 1338. La feina per tant, continua.

Documentació d'antic règim (1338-1840)

El fons històric de l'Ajuntament de Terrassa disposa de diferents sèries documentals que s'inicien el 1338 i finalitzen l'any 1844. Tot i que la vila ja existia des del final del segle XII, a part de les referències que trobem al fons de Batllia i al fons Notarial, no disposem d'altra documentació que es pugui atribuir al funcionament organitzat del municipi. Del 1338 data el primer pergami original, que podem atribuir directament als privilegis que va rebre el “Comú” de la vila per a funcionar de manera més institucionalitzada.

En destaca per sobre de tot el *Llibre de Privilegis de la vila i el terme de Terrassa*, que recopila en còpia manuscrita els documents bàsics de la jurisdicció municipal entre 1228 i 1652. Existeix un estudi de l'any 2006 que l'ha analitzat amb gran detall i que en demostra la seva importància durant almenys els segles XVI i XVII. Malgrat que de llibre amb compilació de privilegis només ens n'hagi pervingut aquest, la documentació medieval i moderna informa sovint de l'existència d'altres llibres de privilegis, tant pel que fa a la Universitat de la vila com a la Universitat forana, que malauradament no han arribat a l'actualitat.

La sèrie de Llibre de Consells de la vila és, en importància, la que presenta una continuïtat temporal més gran. S'inicia el 1400 i finalitza el 1715. Durant el període entre 1447 i 1560 emperò, no disposem de la seqüència precisa dels consells que de manera mensual es realitzaven. D'aquests anys només disposem d'un llibre d'ordinacions on es recullen, precisament, els acords més rellevants per al desenvolupament de l'activitat socioeconòmica de la vila. A partir de 1560 i fins a 1715 no hi ha buits. Tots els consells es presenten en un total de 4 llibres enquadernats. Del període entre 1716 i 1791 només conservem alguns consells en còpia o en quaderns solts. La sèrie contemporània que segueix aquesta és la dels Llibres d'Actes del Ple de l'Ajuntament que s'inicia l'any 1840.

A continuació el fons disposa d'una sèrie de Clavariat format pels anomenats llibres de pòlisses que cobreixen essencialment dues grans

etapes. Hi ha tres volums dels anys 1384 a 1391, i a continuació un buit important fins el 1571, en què comença una segona etapa fins el 1721. Dels llibres del segle XV no se'n té constància i podrien haver-se conservat a Barcelona, almenys durant l'etapa en què la vila de Terrassa va tenir l'estatut jurídic de “Carrer” de Barcelona.

La següent sèrie és la que configuren els llibres de Definició de comptes. S'inicia amb un llibre “de deu e deig” dels anys 1466 a 1489 i continua amb un seguit de llibres des de 1530 fins el 1737. Inclòs en aquesta sèrie hi ha un llibre de definició de comptes dels administradors de “les Santes Relíquies” dels anys 1755 a 1808.

Una sèrie particular, en part funcionalment similiar a l'anterior, és la dels comptes de la fàbrica de l'Església Nova, amb llibres de pòlisses i de definició de comptes entre 1574 i 1659, on s'hi relacionen totes les despeses realitzades en la construcció del nou temple del Sant Esperit que es va edificar entre finals del segle XVI i principi del XVII, com a alternativa a la parroquial de Sant Pere de Terrassa. Els vilatans de Terrassa havien sol·licitat disposar d'aquest temple per evitar haver-se de desplaçar a Sant Pere.

Pel que fa a l'Administració del patrimoni, disposem de diferents llibres com ara un Registre de deutes (1612-1630), un expedient de la Compra del Castell-Palau de 1622, un capbreu amb la descripció dels béns de la Universitat de la vila realitzat entre 1626 i 1635, un nou expedient amb la Venda del Castell-Palau de 1661, un llibre d'èpoques de 1674 a 1698, un llibre de censals de 1712 a 1719, i un seguit de llibres relatius a la “Concòrdia” de la Universitat de la vila amb els seus creditors dels anys 1726 a 1773.

En relació amb la fiscalitat municipal, disposem d'un seguit de talles de fogatges en documents solts sol·licitades entre 1457 i 1570, i unes altres talles realitzades entre 1609 i 1749.

Pel que fa al grup de sèries de proveïments cal diferenciar entre la sèrie de seguretats i llibres d'arrendaments de la vila, amb documentació entre 1446 i 1844, i la sèrie de mostassaferia i credença, amb llibres de 1644 a 1710.

Encara hi ha una sèrie i una col·lecció més que convé documentar i que enllacen el fons d'antic règim amb el fons contemporani. El primer és la sèrie factícia anomenada “Documents Històrics”, una relació ordenada cronològicament de documentació dels anys 1700 a 1920 on s'hi pot trobar documentació d'ordre municipal que fou organitzada mitjançant aquest sistema durant la primera meitat del segle XX, i que finalitza l'any 1923, amb la contractació de l'arxivera Maria Verger. Com s'ha dit a la història arxivística es tracta d'una col·lecció realitzada pel polític, advocat i historiador Josep Ventalló i Vintró, que arribà a ser conservada a casa seva, fins que amb l'alcadia d'Emili Soler Anglada retornà a l'Arxiu de l'ajuntament.

Finalment, la col·lecció “Ordres” recull un seguit de fulls legislatius, ordres i mandats reials i de l'administració pública que, manuscrits o impresos, foren rebuts per la Universitat de la vila entre 1575 i 1834.

Documentació contemporània (1840-2006)

El fons contemporani de l'Ajuntament de Terrassa està organitzat en 13 grups de sèries. Davant l'ingent volum de documentació d'aquest fons, hem preferit afegir, a l'apartat “Sistema d'organització” d'aquesta fitxa, el quadre de classificació que encara tenim vigent i que permet conèixer els grups de sèries, els subgrups de sèries i les sèries documentals amb el seu abast cronològic.

Ajuntament de Terrassa

22

Sistema d'organització

Actualment conviuen tres sistemes organitzatius. Un quadre de classificació del fons de la Universitat de la Vila, des de 1338 fins a 1840. Un quadre de classificació del fons contemporani des de 1840 fins a principi del segle XXI. I una nova classificació arxivística que s’ha anat introduint durant el 2010 sobre el fons contemporani. No descriurem aquí la documentació encara conservada al dipòsit de l’Arxiu Administratiu de Terrassa, que es troba en fase encara activa i semiactiva.

Pel que fa a la documentació de l'antic règim (1338–1840):

La darrera classificació data de 1991 i segueix una estructura d'identificació numèrica, amb el títol de la sèrie documental i els anys extrems d'aquesta. No s'inclou en aquesta classificació ni els “Documents històrics” ni les “Ordres” rebudes, que es troben identificades amb un número individual a nivell d’unitat documental simple.

Pel que fa la documentació contemporània (1840–2006):

En aquest cas presentem el quadre de classificació tal com està al final del 2010. Tot i que s’està reclassificant i millorant-ne la descripció a fi i efecte de disposar d’un coneixement de l’abast i contingut de la documentació de l’Ajuntament de Terrassa, creiem que és encara molt útil.

1. Administració General

1.2. Òrgans col·lectius de govern

- 1.2.1. Constitució d'ajuntaments. 1918-1978.
 - 1.2.1.1. Constitució de la Junta Municipal. 1876-1914.
 - 1.2.1.2. Regidors. 1955-1978.
- 1.2.3. Comissió de Governació. 1825-1981.
 - 1.2.3.1. Expedients i documents. 1887-1975.
 - 1.2.3.2. Memòries i estudis. 1967-1988.
 - 1.2.4. Comissions informatives. 1979-1993.
 - 1.2.5. Actes del Ple de l'Ajuntament. 1840-1990.
- 1.3. *Alcaldia*
 - 1.3.1. Bans. 1824-1998.
 - 1.3.2. Decrets. 1952-1976.
 - 1.3.3. Certificacions. 1861-1975.
 - 1.3.4. Correspondència d'alcaldia. 1916-1990.
 - 1.3.5. Expedients d'alcaldia.1928-1979.
 - 1.3.5.1. Distincions honorífiques i homenatges. 1916-1963.
 - 1.3.6. Comunicació d'acords municipals al Govern Civil. 1962-1978.
 - 1.3.7. Actuacions. 1970-1989.
 - 1.3.8. Secretaria de Miquel Palomares Tirado. 1939-1965.

1.4. Secretaria

- 1.4.1. Estadístiques. 1823-1977.
- 1.4.2. Informes i gestió. 1874-1994.
- 1.4.3. Expedients de la Mancomunitat Sabadell-Terrassa. 1961-1976.
- 1.4.4. Memòries. 1971-1984.
- 1.4.5. Certificacions. 1829-1986.
- 1.4.6. Correspondència de secretaria.1906-1917, 1972-1987.
- 1.6. *Personal*. 1823-1987.
- 1.7. *Correspondència*

- 1.7.1. Registre general d'entrada de documents. 1846-1994.
- 1.7.2. Registre general de sortida de documents. 1845-1997.
- 1.7.3. Comunicacions rebudes. 1814-1949.

2. Hisenda

2.1. Patrimoni

- 2.1.1. Inventaris. 1891-1984.
- 2.1.2. Escriptures del patrimoni. 1877-1975.
- 2.1.3. Expedients de patrimoni. 1868-1965.
- 2.1.4. Documents de gestió. 1890-1979.

2.2. Intervenció

- 2.2.1. Comptes. 1924-1970.
 - 2.2.1.1. Llibres de comptabilitat. 1901-1994.
 - 2.2.1.2. Manaments de pagament i ingrés. 1924-1979.

2.4. Fiscalitat

- 2.4.1. Contribució de l'Administració de Mataró. 1824-1846.
- 2.4.2. Contribució Industrial i de Comerç. 1831-1980.
- 2.4.3. Contribució Territorial Urbana. 1846-1980.
 - 2.4.3.1. Repartiment i padró. 1846-1983.
 - 2.4.3.2. Registre fiscal. 1922-1942.
 - 2.4.3.4. Declaracions jurades del registre fiscal. 1900-1955.
 - 2.4.3.5. Altes i baixes. 1936-1964.
 - 2.4.3.6. Sol·licituds de traspassos. 1890-1980.
- 2.4.4. Contribució Territorial Rústica. 1853-1979.
 - 2.4.4.1. Amillarament. 1853-1968.
 - 2.4.4.2. Apèndixs de l'amillarament. 1867-1978.
 - 2.4.4.3. Repartiment. 1898-1974.
 - 2.4.4.4. Sol·licituds de traspassos. 1872-1976.
 - 2.4.4.5. Gestió fiscal. 1835-1982.
- 2.4.5. Impost de Consums. 1822-1962.
- 2.4.6. Impost de Cèdules Personals. 1877-1942.
- 2.4.7. Impost de Circulació de Vehicles. 1882-1959.
 - 2.4.8. Taxes d'escombraries, tendals, aparadors, anuncis i plaques. 1975-1980.
 - 2.4.9. Arbitri sobre l'increment del valor dels terrenys. 1960-1986.
 - 2.4.10. Impost de radicació. 1982-1988.

2.5. Junes i comissions

- 2.5.1. Comissió informativa d'Hisenda. 1952-1964.

3. Proveïments

3.1. Expedients

- 3.1.1. Dictàmens municipals. 1897-1945.
- 3.1.2. Sol·licituds particulars. 1853-1920.

3.2. Aigües.

- 3.2.1. Documentació general. 1841-1982.
- 3.2.2. Estatuts i memòries. 1841-1980.
- 3.2.3. Contenciosos. 1842-1927.
- 3.2.4. Projectes de captació d'aigües i augment de cabal. 1923-1975.
- 3.2.5. Tarifes d'aigua. 1948-1988.
- 3.2.6. Infraestructura i instal·lacions. 1845-1980.
- 3.2.7. Anàlisi d'aigües. 1979-1983.

3.3. Mercats.

- 3.3.1. Concessió de llocs de venda. 1889-1986.
- 3.3.2. Obres. 1896-1982.
- 3.3.3. Declaracions de subsistències. 1900-1975.

- 3.3.4. Preus. 1908-1979.
- 3.3.5. Horaris. 1908-1953.
- 3.3.6. Reglamentació. 1908-1980.
- 3.3.7. Centralització de la venda de carn. 1909-1916.
- 3.3.8. Inventaris, mercat al carrer, inspecció i pressupostos. 1911-1927.
- 3.3.9. Personal. 1922-1982.
- 3.3.10. Instal·lacions de bestiar en àrea urbana. 1945.
- 3.3.11. Llocs de venda. 1945-1981.
- 3.3.12. Projecte de central lletera. 1950-1958.
- 3.3.13. Descentralització de la venda de carn. 1959.
- 3.3.14. Autoritzacions a proveïdors dels mercats. 1958-1972.
- 3.3.15. Cens de gremis alimentaris. 1980.
- 3.3.16. Recaptació general dels mercats públics. 1908-1939.

3.4. Gas i electricitat.

3.5. Escorxador.

3.6. Transport urbà.

3.7. Llicències de taxis.

3.8. Informació i turisme.

3.9. Comissions municipals.

4. Beneficència i assistència social

4.1. Centres assistencials

- 4.1.1. Fundació “Beneficència Monfort”. 1868-1959.
- 4.1.2. Alberg de les germanes Josefines. 1900-1902.
- 4.1.3. Llar infantil El Pinsà. 1984-1994.
- 4.1.4. Aules-taller. 1983-1993.
- 4.1.5. Equips socials de base. 1982-1995.
- 4.1.6. Grup d'Assistents Socials de Terrassa. 1986-1989.
- 4.1.7. Grups de dones. 1989-1991.
- 4.1.8. Departament de Treball Social de Fàtima. 1978-1979.
- 4.1.9. Centres Oberts. 1990-1994.
- 4.1.10 Equip d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència. 1989-1996.

4.2. Assistència social i benèfica municipal

- 4.2.1. Informes i sol·licituds d'ajuts. 1821-1983.
- 4.2.2. Renovació i sol·licituds de títol de família nombrosa. 1978-1982.
- 4.2.3. Assistència a sectors particulars. 1915-1997.
 - 4.2.3.1 Assistència a la vellesa. 1915-1997.
 - 4.2.3.2. Planificació familiar. 1969-1984.
- 4.2.4. Patronat de Protecció de la dona. 1958-1973.
- 4.2.5. Assistència de malalts mentals. 1906-1981.
- 4.2.6. Rierades (1962 i 1971). Ajuts als damnificats. 1962-1971.
- 4.2.7. Programes, projectes i estudis. 1979-1997.
- 4.2.8. Actes de reunions. 1982-1990.
- 4.2.9. Comissió informativa. 1980-1983.
- 4.2.10. Memòries. 1979-1986.
- 4.2.11. Expedients. 1980-1982.

4.3. Protecció de menors

- 4.3.1. Certificacions i adopció d'expòsits. 1870-1953.
- 4.3.2. Junta Local de Protecció a la Infància. 1922-1931.
- 4.3.3. Obra social del Segell Pro-Infància. 1933-1938.

4.3.4. Junta Local de Protecció de Menors.

4.4. Junta Local de Reformes socials. Delegació local del Consell de Treball

- 4.4.1. Junta Local de Reformes Socials de Terrassa. 1872-1935.
- 4.4.2. Delegació Local del Consell de Treball. 1907-1943.

4.5. Junta d'Auxilis a la Classe Obrera.

4.6. Assistència social generada per la Guerra Civil.

4.7. Delegació local d’"Auxilio Social".

4.8. Obra Benèfica Obrera Local.

4.9. Ajuts assistencials d'organismes supramunicipals

- 4.9.1. “Fondo Nacional de Asistencia Social”. Fons d'assistència social. 1962-1985.
- 4.9.2. Ajuts individualitzats, no periòdics. 1983.

4.10. Actuacions contra l'atur laboral.

4.11. Junes i comissions municipals d'assistència social

- 4.11.1. Actes. 1849-1982.
- 4.11.2. Plans d'actuació i comptabilitat. 1849-1983.
- 4.11.3. Dictàmens de la Comissió Municipal. 1929-1979.
- 4.11.4. Correspondència. 1851-1985.
- 4.11.5. Legislació sobre Beneficència i Assistència Social. 1906-1981.

4.12. Institut Municipal de Serveis Socials.

4.13. Institut Municipal de Salut i Qualitat de Vida (IMSAV).

1984-2005.

5. Sanitat

5.1. Serveis funeraris

- 5.1.1. Adjudicació del servei. 1859-1978.
- 5.1.2. Cementiri. 1860-1979.
- 5.1.3. Concessió de terrenys i permisos per a construcció de sepultures. 1935-1979.
- 5.1.4. Registres. 1897-1946.
- 5.1.5. Instàncies d'adjudicació de nínxols i trasllats al Cementiri Nou. 1932-1942.
- 5.1.6. Nínxols. Bescanvi de títols provisionals a definitius. 1934-1947.
- 5.1.7. Matrius d'ordres d'inhumació i serveis funeraris. 1905-1978.
- 5.1.8. Construcció de nínxols i altres obres al cementiri. 1915-1986.

5.2. Sanitat preventiva

- 5.2.1. Epidèmies i mesures preventives. 1883-1983.
- 5.2.2. Campanyes de vacunacions. 1909-1977.
- 5.2.3. Campanyes de revisió escolar. 1884-1983.

5.3. Inspecció sanitària. Denúncies.

5.4. Personal facultatiu

- 5.4.1. Reglament del cos mèdic municipal. 1925-1934.
- 5.4.2. Metges i personal sanitari en general. 1891-1981.
- 5.4.3. Veterinaris municipals. 1940-1977.

5.5. Centres sanitaris municipals

- 5.5.1. Hospital de Sant Llàtzer. 1673-1990.

5.5.2. Casa de Socors. Dispensari Municipal (Centre Mèdic).

5.5.3. Sanatori antituberculós.

5.5.4. Mútua de Terrassa.

5.5.5. Residència Sanitària Mancomunitat.

5.5.6. Centre d'injectables i altres.

5.5.8. Clínica del Remei.

23

Ajuntament de Terrassa

- 5.6. *Farmàcies*

5.6.1. Expedients de legalització i apertura. 1929-1987.

5.6.2. Documentació sobre farmàcies. 1854-1967.
- 5.7. *Laboratori Municipal. Parc de desinfecció*

5.7.1. Antecedents i manteniment. 1882-1986.

5.7.2. Anàlisis químiques i inspeccions. 1884-1983.

5.7.3. Organització i gestió. 1904-1982.
- 5.8. *Sanitat pública*

5.8.1. Gossos. 1898-1986.

5.8.2. Desratització. 1950-1981.

5.8.3. Banys públics. 1929-1979.

5.8.4. Bústia del ciutadà. 1967.
- 5.9. *Estats sanitaris*. 1880-1990.
- 5.10. *Entitats sanitàries*

5.10.1. Creu Roja. 1970-1982.

5.10.2. Associacions particulars. 1964-1986.
- 5.11. *Juntes i comissions municipals*

5.11.1. Junta Municipal de Sanitat. 1821-1959.

5.11.2. Actes de la Junta de Sanitat. 1874-1983.

5.11.3. Comptes de la Junta de Sanitat. 1920, 1956-1980.

5.11.4. Gestions i plans d'actuació. 1967-1982.

5.11.5. Expedients de sanitat i propostes a la Comissió Permanent. 1901-1986.

5.11.6. Correspondència. 1920-1980.

5.11.7. Altres documents. 1856-1982.
- 5.12. *Mancomunitat sanitària provincial*. 1930-1963.
- 5.13. *Obres i construcció de centres sanitaris*. 1930-1991.

6. Obres i urbanisme

- 6.1. *Expedients d'obres particulars*. 1844-1990.
- 6.2. *Expedients d'activitats industrials i comercials*. 1933-1990.
- 6.3. *Expedients d'obres públiques*. 1844-1992.

7. Seguretat pública

- 7.1. *Cossos de seguretat*

7.1.1. Milícia ciutadana i cossos civils armats. 1794- 1874.

7.1.2. Guàrdia Municipal. 1890-2008.

7.1.4. Bombers. 1884-1986.

7.1.7. Policia Nacional. Guàrdia Civil. 1971-1981.

7.1.8.Defensa passiva. 1941-1983.
- 7.2. *Presó*. 1820-1849.
- 7.3. *Passaports*. 1663, 1823-1901.

8. Serveis militars

- 8.1. *Documentació antiga*. 1736-1926.
- 8.2. *Quintes, allistament i lleves*. 1840-1997.

9. Població

- 9.2. *Padró d'habitants*. 1802-1991.

10. Eleccions

- 10.1. *Eleccions municipals*. 1703-1975.
- 10.2. *Eleccions de diputats provincials*. 1837-1971.
- 10.3. *Eleccions al Parlament de Catalunya*. 1931-1992.
- 10.4. *Eleccions Generals*

- 10.4.1. Diputats a Corts. 1822-1974.
- 10.4.2. Senadors. 1871-1982.

10.5. *Referèndums*. 1947, 1966 i 1976.10.6. *Cens electoral*. 1864-1989.

11. Ensenyament

- 11.1. *Preescolar*.1863-1984.
- 11.2. *Primari*. 1831-1982.
- 11.3. *Mitjà*.1956-1980.
- 11.4. *Superior. Escoles Industrials*.1901-2002.
- 11.5. *Escoles municipals*

11.5.1. Escola Municipal d'Arts i Oficis. 1881-1982.

11.5.2. Escola Municipal de Música. 1846-1988.

11.5.3. Escola Municipal d'Economia Domèstica. 1891-1986.

11.5.4. Escola femenina d'ajudants tècnics sanitaris de Terrassa. 1963-1980.
- 11.6. *Escoles privades*. 1840-1971.
- 11.7. *Ensenyament especial*. 1875-2005.
- 11.8. *Cens escolar*.1857-1982.
- 11.9. *Professorat*. 1831-1985.
- 11.10. *Construcció i manteniment d'edificis escolars*. 1859-1988.
- 11.11. *Sanitat escolar*. 1906-1983.
- 11.12. *Activitats de promoció escolar*. 1887-1984.

11.12.1. Colònies escolars. 1930-1936.
- 11.13. *Juntes i comissions municipals*. 1832-1985.

12. Cultura

- 12.1. *Expedients de cultura*. 1930-1981.
- 12.2. *Activitats*. 1850-1984.
- 12.3. *Centres culturals municipals*

12.3.1. Biblioteques. 1916-2001.

12.3.2. Museus. 1933-1987.
- 12.4. *Monuments històrico-artístics*. 1884-1983.
- 12.7. *Esports*. 1953-1985.

12.7.1. Esport escolar. 1957-1984

12.7.2. Activitats. 1939-1980

12.7.3. Entitats esportives. 1969-1979

12.7.4. Equipaments municipals. 1952-1983

12.7.5. Consell d'Eports. 1970-1977
- 12.8. *Institut Municipal de Cultura i Esports (IMCET)*. 1984-2006.
- 12.10. *Juntes i comissions municipals*

12.10.1. Comissió de Cultura. 1926-1987.

12.10.2. Junta Municipal de Museus, Biblioteques i Arxius. 1904-2004.

13. Serveis agropecuàris. 1862-1973.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

La documentació que ingressa periòdicament mitjançant transferència de l'Arxiu Administratiu de Terrassa ja ha estat avaluada. Les eliminacions es fan segons les directrius de la Comissió Nacional de Tria, Avaluació i Accés de la Generalitat de Catalunya mitjançant les comunicacions pertinents. Tor allò que resta a l'Arxiu Històric es pot considerar de conservació permanent.

Incrementts

Els increments són constants. Després de les tasques d'eliminació realitzades a l'Arxiu Administratiu es realitza la pertinent transferència a l'Arxiu Històric. El fons de l'Ajuntament és viu i està en constant creixement.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català, castellà i llatí. Altres idiomes com l'anglès, el francès i l'italià es poden trobar en alguna documentació.

Instruments de descripció

La documentació es troba descrita en dos fitxers en paper, elaborats i incrementats progressivament des de 1980. Actualment aquest fitxer s'ha informatitzat en un document d'Excel on s'hi poden fer cerques automàtiques. Aquest instrument és el pas previ a la descripció de la documentació en un entorn plenament electrònic que s'està realitzant a l'actualitat.

Pel que fa la secció històrica es pot consultar CARDELLACH I GIMÉNEZ, Teresa. *Arxiu Històric Municipal de Terrassa (ss.XIV-XVIII). Catàleg i anàlisi del contingut*. Terrassa, febrer 1991, 147p. Treball inèdit.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

BAULIES, Josep. *El municipi de Terrassa. 1877-1977*. Terrassa: Caixa d'Estalvis de Terrassa, 1977, 159 p.

BENAU I BERENGUER, Josep M. “Industrialització i liberalisme. 1808-1874.” Dins *Història de Terrassa*. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1987, p. 257-304.

BOIX GENÉ, Josep. *Terrassa 1877-1977. Cent anys d'urbanisme*. Terrassa: Caixa d'Estalvis de Terrassa, 1977, 157 p.

CARDELLACH GIMÉNEZ, Teresa. *Arxiu Històric Municipal de Terrassa (segles XIV-XVIII). Catàleg i anàlisi del contingut*. Terrassa, febrer 1991, 147p. Treball inèdit.

CARDELLACH, Teresa; PUIG, Pere; RUIZ, Vicenç; SOLER, Joan. *Llibre de privilegis de la vila i el terme de Terrassa (1228-1652)*. Barcelona: Fundació Noguera, 2006, 314 p.

ESCODÉ I PLADELLORENS, Raimon. *Leconomia terrassenca. 1877-1977*. Terrassa: Caixa d'Estalvis de Terrassa, 1977, 111 p.

LACUEVA I MORENO, Josep Lluís; MÁRQUEZ I BERROCAL, Manuel; PLANS I CAMPDERRÓS, Lourdes. *Combat per la llibertat. Memòria de la lluita antifranquista a Terrassa (1939-1979)*. Terrassa: Fundació Torre del Palau, 2009, 931 p.

MARCET I GISBERT, Xavier. “El govern de la ciutat de Terrassa de 1875 a 1992”. Dins: *Terrassa. 100 anys teixint ciutat*. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, [1992], p. 107-137.

PÉREZ I VENTAYOL, Joan. “L'expulsió d'immigrants a la Terrassa dels anys cinquanta”. *Terme. Revista d'història*. Núm. 25 (Terrassa, 2010), p. 105-122.

PUY I JUANICO, Josep. “La Terrassa de la Restauració” Dins: *Història de Terrassa*. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1987, p. 307-382.

SOLÉ I SANABRA, Miquel. “L'organització municipal a la Terrassa moderna: s. XV al s. XVIII”. Dins: *Història de Terrassa*. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1987, p. 195-227.

SOLÉ I SANABRA, Miquel. “El marc institucional i polític de la Terrassa moderna”. *Terme*. Núm. 4 (Terrassa, 1989), p. 26-42.

SOLER JIMÉNEZ, Joan. “De l'abisme al cel. La formació de la vila de Palau de Terrassa (1180-1313)”. *Terme. Revista d'història*. Núm. 21 (Terrassa, 2006), p. 85-126.

SOLER I PALET, Josep. *Monografia de la parroquia de Sant Julià de Altura*. Terrassa, 1893, p. 81.

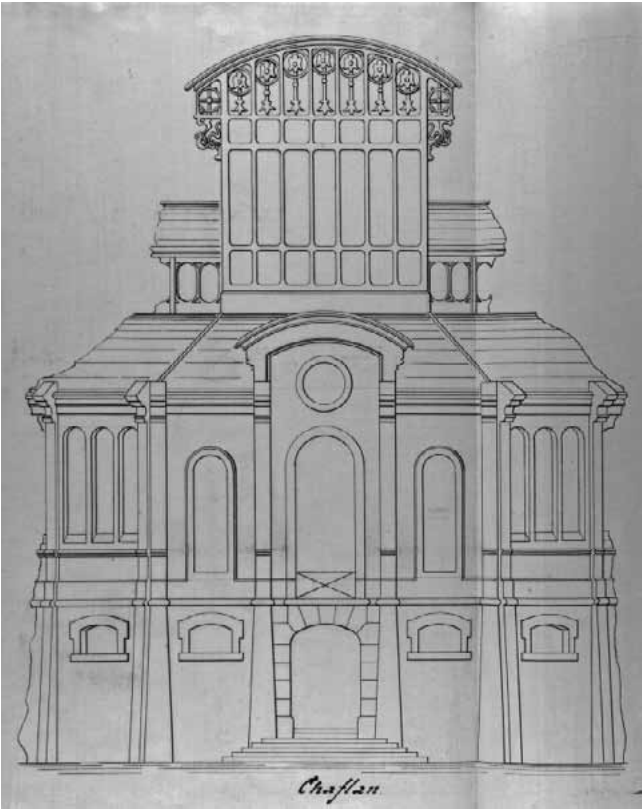
VERGER, Maria. “En pro de la cultura terrassenca”. *Crònica Social*. Núm. 7.189 (Terrassa, 1 setembre 1932).

VERGER, Maria. *Reseña histórica de los archivos y bibliotecas del Ayuntamiento de Tarrasa*, Barcelona, 1942.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

- 2 de març de 2011

Ajuntament de Sant Pere de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT 01/02 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Ajuntament de Sant Pere de Terrassa | **Dates:**1562 – 1904 | **Volum i suport:** 27 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Universitat Forana de Terrassa [1562-1800]; Ajuntament de Sant Pere de Terrassa [1800-1904].

Història del productor

Aquesta institució donava resposta a una realitat preexistent en què la vila de Terrassa i l’entorn rural del seu terme jurisdiccional convivia amb interessos i necessitats diferents. Existeix un precedent que demostra aquesta realitat que es remunta a l’any 1336 quan la Universitat de la vila sol·licità al rei Pere III la creació d’un consell municipal. Un any després la Universitat forana forçà que el propi rei derogués de manera preventiva aquesta iniciativa, per acabar amb la seva derogació definitiva l’any 1338. L’acord per a decidir en un sol consell municipal les decisions de les dues Universitats no es féu realment efectiu fins el 1384.

L’any 1543 es manifestà de manera clara la divisió existent entre els dos sectors en un aspecte tant rellevant com era la seu de la parroquialitat de Sant Pere. Des d’antuvi aquesta havia estat precisament l’església de Sant Pere, situada a la part forana del terme de Terrassa. Pels vilatans es veia com un inconvenient haver-se desplaçar cada vegada que volien assistir a l’ofici a través del torrent per poder accedir a l’església. La solució proposada fou la construcció d’una nova església a l’interior de la vila de Terrassa i el traspàs de la parroquialitat en aquest nou temple. Per alguns historiadors aquesta fou la causa de la progressiva separació dels dos sectors que es faria efectiva l’any 1562. El procés i les causes de la separació foren més complexes.

El fet concret de la construcció d’una nova església només fou el detonant d’uns desacords d’origen socioeconòmic que ja existien amb anterioritat. Entre els factors més decisius trobem que el creixement demogràfic de la vila era superior al dels habitants de la resta del terme, passant a ser un col·lectiu amb interessos diferents als estrictament agrícoles i ferm defensor dels propis de la menestralia i l’artesanía. La representativitat dels càrrecs s’acabaria decantant pels favorables a la vila i això acabaria també incidint en les diferents i desproporcionades càrregues fiscals que haurien d’assumir uns i altres. L’acord de separació de les dues Universitats es féu efectiu mitjançant un privilegi de Felip II del 9 de març de 1562 on es va preveure la creació de dos consells, un per la Universitat de la vila i un altre per la Universitat forana; un repartiment equitatiu de les imposicions i de les altres obligacions que el rei pogués sol·licitar; o la possibilitat de tornar-se a ajuntar en una sola entitat si les parts així ho acordaven, entre altres disposicions.

Durant el segle XVIII els interessos contraposats entre hisendats i oligarquia vilatana havien generat nombroses disputes, essent aquestes, conjuntament amb les importants transformacions d’ordre socioeconòmic que es produeixen també en aquest període, les causes de la efectiva separació dels dos municipis.

La Universitat forana no disposava de cap nucli urbà i, en cap cas, fou aquest un argument per defensar la seva necessitat d’autonomia. El poble de Sant Pere pròpiament dit és conseqüència de la separació de 1562 i no es començarà a construir de manera efectiva fins els anys 1574 i 1575. Aquests anys es té constància del repartiment de parcel·les al damunt de l’anomenat Pla de Sant Pere que permetrà la ràpida configuració del que inicialment s’anomenarà “carrer” de Sant Pere. Fins aleshores el poblament havia estat essencialment dispers entre les diferents masies que hi havia dins del seu terme.

A fi i efecte d’afavorir la connectivitat entre el nou nucli urbà, les esglésies de Sant Pere i l’entorn immediat de la vila de Terrassa, el consell de la Universitat forana decidí l’any 1579 la construcció d’un pont que resolgués les dificultats d’accés a l’esperó de Sant Pere. Les obres s’iniciaren el 1581 però quedaren aturades per manca de finançament. Per a construir-les el bisbe de Barcelona l’any 1601 permeté la utilització de les pedres i carreus de dues esglesioles d’origen antic, Sant Sadurní i Santa Eulàlia, que foren desacralitzades.

L’any 1601 el bisbe de Barcelona Ildefons Coloma féu efectiu el canvi de titularitat de la parròquia, passant de Sant Pere a la nova església en construcció del Sant Esperit a l’interior de la vila. La petició vilatana doncs, fou atesa malgrat la proposta de millora de l’accessibilitat de la Universitat forana. El pont, tot i així, no estava pas edificat malgrat la bona voluntat del bisbat i de la Universitat forana.

L’any 1609 un informe del mestre de cases Ramon Suris indica les dificultats de dur a terme una obra d’enginyeria civil tant important, si no s’hi dedica constància i seguiment. Les diferents aturades en la construcció, que deixaven el pont forces anys sense treball, feien que els enderrocaments fossin continuats. L’empenta definitiva sembla acordar-se el 1616 amb l’obligació als veïns de la Universitat forana de participar en els tragins i obres del pont. L’any 1625 s’acabaren les obres. Però l’any següent, el 1626, ja existeix un acord del consell de la forana perquè “no passen carretes pel pont de Sant Pere”. El 1791 es produí l’esfondrament d’un dels tres arcs del pont de Sant Pere, el més proper al carrer de la Creu Gran. S’adobà amb obra de totxo.

La història de la Universitat forana a partir d’aquesta i durant els segles XVII i XVIII no ha estat estudiada amb detall. De ben segur que el fons que presentem ho permetria. Se sap que en un cens de 1637 la parròquia de Sant Pere estava constituïda per 44 masies i que al “carrer” de Sant Pere, hi havia 23 cases.

L’any 1797, a petició del consell de la Universitat forana s’envià al capità general virrei del Principat una súplica on es demanava la separació definitiva respecte de la vila de Terrassa. La petició fou estimada positiva i l’any 1800 es donà per constituït l’Ajuntament de Sant Pere, part forana de Terrassa per mitjà d’una reial mandatòria de Carles IV, com a municipi independent de Terrassa. El municipi va rebre el nom de Sant Pere Part Forana fins ben bé finals dels anys 20 del segle XIX, en què progressivament quedarà com a Sant Pere de Terrassa.

Aquest nou municipi estava constituït pels termes de les parròquies de Sant Pere, Sant Julià d’Altura, Sant Quirze de Terrassa, Sant Vicenç de Jonqueres, Santa Maria de Toudell, Sant Miquel de Toudell i Sant Martí de Sorbet. Una d’aquetes s’acabà escindint a mitjans del segle XIX constituint un altre nou municipi, el de Sant Quirze del Vallès. Moltes doncs, són les vicissituds de Sant Pere. Sobretot les derivades de les lleis municipals liberals de 1823 o la de 1845 amb una redefinició de les competències de les batllies tradicionals i amb la constitució dels ajuntaments contemporanis. Per exemple, les atribucions judicials que des d’època medieval convergien en la figura del batlle, a partir d’aquestes dates passen a una nova institució: el Jutjat de Primer Instància.

L’any 1903 els interessos de les ciutats de Terrassa i de Sabadell sobre el terme de Sant Pere de Terrassa, i el desinterès de les oligarquies que fins ara havien dirigit el municipi, varen provocar l’agregació final, l’any 1904, a Terrassa, i part del terme a la ciutat de Sabadell, finalitzant així la seva efectiva autonomia.

Dades sobre l'ingrés

L’any 1904, amb l’agregació del poble de Sant Pere a Terrassa, el seu fons documental passà a engrossir el fons municipal de l’Ajuntament de Terrassa. S’explicita al conveni per a la liquidació dels béns i drets de l’Ajuntament de Sant Pere signat en aquell mateix any: “encargar al Ayuntamiento de Tarrasa todos los expedientes que consten en el archivo de San Pedro de Tarrasa que no sean de interés directo para la barriada agregada a Sabadell”. Durant el segle XX, el fons no va ser tractat arxivísticament i, per tant, va conservar intacte el seu ordre original. L’any 2004 fou objecte d’una reordenació i d’una exposició commemorativa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

D’igual manera que hem fet al fons de l’Ajuntament de Terrassa, podem dividir en dos seccions el present fons. Així disposem de documentació d’antic règim i documentació contemporània.

Documentació d’antic règim (1562-1800):

El fons es comença a originar des del primer moment en què la separació entre la Universitat forana i la de la vila es fa efectiva el 1562. La primera sèrie a destacar és la dels Llibres del Consell d’aquesta Universitat forana que permeten resseguir els acords mensuals dels seus membres entre 1562 i 1649. La sèrie s’interromp i torna a reaparèixer amb un darrer llibre que documenta l’espai temporal entre 1685 i 1729. De la resta d’actes del segle XVIII no es té constància ni ens han pervingut fragments, tal com passa amb el fons de l’Ajuntament de Terrassa.

La sèrie de Llibres de Clavari, amb la relació de pòlisses realitzades, s’inicia el 1581 i de manera continuada arriba fins a 1760. Existeixen quatre Llibres de comptes que cobreixen els anys 1562 a 1646, de 1652 a 1699, i de 1712 a 1735. Un Llibre de comptes i definicions documenta aquests recomptes entre 1606 i 1657.

Restes de diferents concòrdies realitzades els anys 1562, 1616 i 1664 poden ser consultades a la vegada que diferents Llibres d’Arrendaments i Actes d’Arrendaments dels anys 1562 i 1636, i de 1680 a 1800. Només es disposa d’un Llibre de pagaments dels anys 1664 a 1698.

En darrera instància podem consultar una sèrie reduïda de talles, taxes i cadastres de la Universitat Forana de 1718 a 1722.

Documentació contemporània (1800-1904):

En aquest fons s’hi poden consultar les actes del ple de l’Ajuntament entre 1850 i 1904, les actes de sessions de la Junta Municipal entre 1881 i 1903 i un complet registre de correspondència d’entrades i sortides de 1868 a 1904. Pel que fa a la documentació relativa a Hisenda es poden consultar els pressupostos des de 1839 a 1903, la comptabilitat des de 1839 a 1903, les contribucions territorials i industrials des de 1846 a 1904, així com altra documentació relacionada amb impostos i consums des de 1842 a 1904. També poden ser consultats els padrons d’habitants entre 1829 a 1900, expedients de llicències d’obres de 1865 a 1903 o expedients de disciplina urbanística des de 1800 a 1901. Són d’especial interès els censos electorals de 1844 a 1904 i els expedients de lleves de 1846 a 1904.

Però si cal destacar algun element concret, sens dubte ens hem de referir a l’*Atlas topográfico del término jurisdiccional de San Pedro*

de Tarrasa, conegut popularment com Amillarament de Sant Pere de Terrassa. Es tracta d’un seguit de plànols topogràfics realitzats pel geòmetra Pedro Moreno Ramírez on es dibuixa amb un detall extraordinari, a una escala 1: 2000 el parcel·lari de tot el terme del poble de Sant Pere, essent un document valuosíssim per entendre la distribució tant de les propietats com dels conreus practicats en aquest entorn durant tot el segle XIX.

En darrera terme podem consultar una sèrie de cadastres de Sant Pere, entesa a la documentació com a part forana, datables entre 1808 i 1844. Alguns d’aquests cadastres s’intitulen de la “part forana, dels terratinents i de la vila”, de manera que s’hi pot trobar informació relativa a propietaris de la vila de Terrassa.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

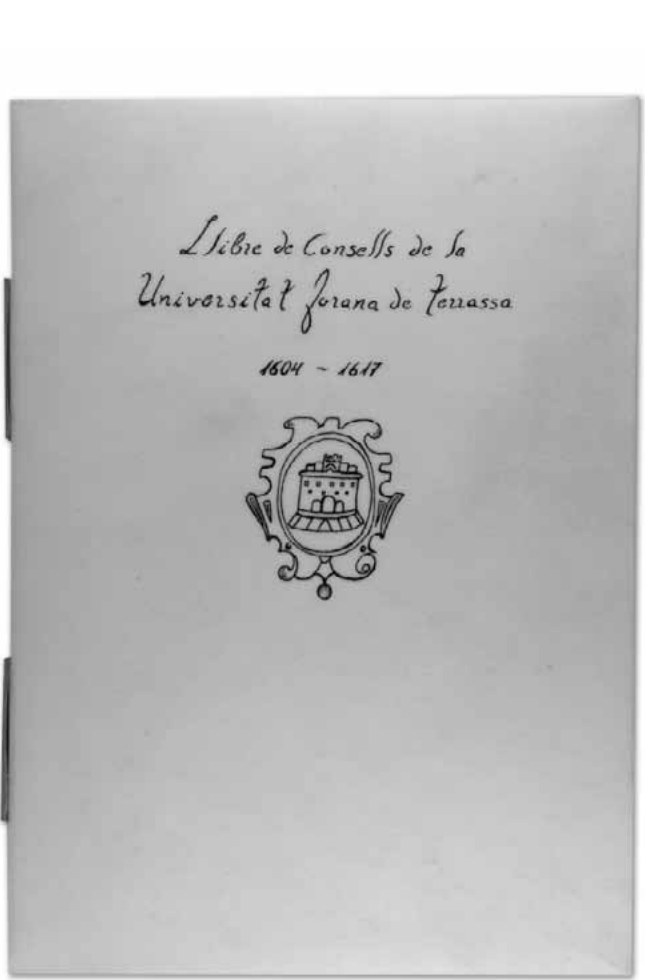
Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

CARDELLACH, T.; PUIG, P.; RUIZ, V.; SOLER, J. *Llibre de privilegis de la vila i el terme de Terrassa (1228-1652)*. Barcelona: Fundació Noguera,

Ajuntament de Sant Pere de Terrassa

2006, p.102-106; 225-230.

CARLES POMAR, Àngels. “El repartiment d’un poble entre Terrassa i Sabadell: Sant Pere de Terrassa en el centenari de la seva agregació”, Terme, núm. 19, 2004, p.63-74.

NADAL, F.; URTEAGA, L.; MURO, J.I. *El territori dels geòmetres. Cartografia parcel·lària dels municipis de la província de Barcelona (1845-1895)*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2006, 255p.

RUIZ GÓMEZ, Vicenç. “El fons documental de l’Ajuntament de Sant Pere de Terrassa (1800-1904)”, Terme, núm. 19, 2004, p.33-42.

SÀBAT ANGUERA, J. *Estudio histórico crítico del municipio de San Pedro de Tarrassa y supresión*. Terrassa: Imprenta y Litografía de José Ventayol, 1904.

VERDAGUER CABALLÉ, Joaquim. “Arrencant fites i esborrant rètols. Dels orígens, existència i desaparició del poble de Sant Pere de Terrassa (1562-1904)”, Terme, núm. 19, 2004, p.43-62.

VERDAGUER CABALLÉ, Joaquim. “Les xacres del pont de Sant Pere de Terrassa”, Terme, núm. 22, 2007, p.169-196.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

2 de març de 2011

Mancomunitat Intermunicipal Sabadell-Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT 01/03 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Mancomunitat

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Mancomunitat Intermunicipal Sabadell-Terrassa [1963-1994]

Història del productor

La necessitat de resoldre necessitats comunes fruit d’un creixement poblacional desmesurat, va dur les veïnes ciutats de Sabadell i Terrassa a la creació d’una corporació de dret públic amb categoria d’entitat municipal. Així, l’any 1958 els ajuntaments de les dues poblacions acorden designar una comissió per a la redacció d’un projecte de mancomunitat de serveis. El 15 de maig de 1959 els plens consistorials de les dues ciutats aproven la constitució de la Mancomunitat i el dies 23 i 24 de maig de 1963 aproven els estatuts refrendats després pel Decret 2858/1963, de 31 d’octubre de 1963. Abans de constituir la Mancomunitat els dos ajuntaments havien adquirit, entre els anys 1959 i 1961, de forma indivisa les finques de Can Viloca, Can Barba i Torre Berardo per dotar a la Mancomunitat d’un patrimoni immobiliari i d’una reserva de sòl per a la instal·lació dels primers equipaments. El 23 de setembre de 1964 es constituí la Mancomunitat Intermunicipal Sabadell-Terrassa amb els objectius principals de la creació i el sosteniment de serveis com: les comunicacions interurbanes, un escorxador, una central lletera, un parc de bombers, una casa de salut, un centre d’ensenyament secundari, un servei d’aigua potable i un tractament d’escombraries, i el desenvolupament urbanístic i econòmic de la zona amb una ordenació urbanística dels terrenys situats entre ambdues ciutats. A la seu mancomunada hi havia: la seu corporativa, dos instituts de batxillerat (Arrahona i Egara), un mercat central de fruita i verdura i unes instal·lacions per a examens de conductors, equipaments tots ells obra de la pròpia Mancomunitat. A més, dins els terrenys que gestionava la Mancomunitat, hi havia: una central lletera, dues centrals receptores d’electricitat, una estació reguladora de gas natural, una secció de l’Escola d’Arquitectura de Barcelona, un parc regional de maquinària del Ministeri d’Obres Públiques, un centre de rehabilitació i educació especial per a cecs a Castellarnau, entre altres equipaments.

El govern de la Mancomunitat l’exercia un president i un vicepresident, càrrecs que ocupaven alternativament cada dos anys els alcaldes de Sabadell i Terrassa assistits pels seus respectius secretaris i interventors, i una comissió gestora amb tres representats per cada ajuntament. Les finances provenien de les aportacions de cada ajuntament i de les ordenances fiscals pròpies. La Mancomunitat formava part del Patronat de Sant Llorenç del Munt que administrava el que avui ha esdevingut un parc natural i del Consorci d’Abast d’Aigua del Riu Llobregat. L’àrea d’influència urbanística de la nova entitat local ocupava un total 1.229 ha. distribuïdes equitativament entre els dos municipis.

L’any 1971 la Mancomunitat aprovà un Pla Director. El 24 de desembre de 1985 afronta la realització d’un projecte conjunt de promoció de serveis a la indústria, atenent les propostes que formulava el Departament d’Indústria i Energia de la Generalitat de Catalunya. Així, el 25 d’abril de 1986 neix el Centre de Tecnologia Aplicada del Vallès (CTAV), segons conveni subscrit entre el Ministeri d’Indústria i Energia, el Departament d’Indústria i Energia de la Generalitat de Catalunya i la Mancomunitat Sabadell-Terrassa per al desenvolupament dels programes REDINSER i PROFONT. El 30 de març de 1989 es constitueix el Consorci per al Foment Tecnològic

Intermunicipal Sabadell-Terrassa | **Dates:** 1959-1994

Volum i suport: 27,50 ml

del Vallès amb la presidència efectiva i alternant del president i vicepresident de la Mancomunitat. Aquest consorci assumeix la gestió del Centre de Tecnologia Aplicada del Vallès.

Amb el pas del temps la Mancomunitat perd protagonisme en favor de cadascun dels ajuntaments que la conformen, fins que el dia 24 de desembre de 1993 se celebra la darrera sessió de la Mancomunitat on els alcaldes signaren la seva dissolució. Gairebé tots els terrenys de la Mancomunitat passen als respectius ajuntaments en qualitat de copropietaris i l’edifici de la Mancomunitat passa a ser la seu del Consell Comarcal del Vallès Occidental.

Història arxivística

La Comissió Gestora de la Mancomunitat va acordar en la seva sessió de 24 de desembre de 1993 que els fons documentals derivats de la seva gestió quedessin en dipòsit al Consell Comarcal del Vallès Occidental. L’any 1994 la documentació es trobava a l’edifici de la Mancomunitat llavors ja seu del Consell Comarcal. Al març es fa un primer inventari provisional dels 20 ml. de documentació que es troben en una sala i de la documentació que encara restava a les oficines. Els ajuntaments de Terrassa i Sabadell eren copropietaris de la documentació però atès que el fons era indivisible es decidí que la documentació s’havia de traslladar a un dels arxius d’aquestes ciutats, finalment s’opta per Terrassa on l’Arxiu ja exercia funcions d’arxiu comarcal. També s’incorporà a l’Arxiu de Terrassa tota la documentació que llavors encara es podia considerar activa o semi-activa com la que feia referència a la gestió del mercat o la sèrie de llicències d’obres de la urbanització de Castellarnau. Entre els anys 1995 i 1996 es contractà una persona per condicionar el fons i fer-ne un inventari exhaustiu.

Dades sobre l'ingrés

El novembre de 1995 els fons ingressà a l’Arxiu procedent de les oficines de l’extinta Mancomunitat.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Entre la documentació hi trobarem: Llibres d’actes de la Comissió Gestora de la Mancomunitat; Expedients de personal; Vendes, permutes, cessions i arrendaments de béns, aquests documents recullen la gestió del patrimoni moble i immoble de la Mancomunitat; Comptabilitat i pressupostos, un dels grups de sèries més voluminós del fons; Documentació sobre la gestió de serveis, el mancomunar serveis va ser un dels motius principals de creació de la Mancomunitat, hi trobarem documentació del mercat de fruites i verdures, de les pistes d’obtenció del permís de conduir o del Centre de Tecnologia Aplicada del Vallès (CTAV) entre d’altres.

L’altre motiu important de creació de la Mancomunitat va ser dissenyar el planejament urbanístic de la zona i aquest es troba recollit en un important volum d’expedients i plànols, alguns d’ells amb propostes d’ordenació del territori o d’infraestructures no realitzades, i d’altres amb equipaments que sí es van dur a terme com els dos instituts d’ensenyament mitjà, la seu de l’entitat, el mercat de fruites i verdures o l’Escola Tècnica d’Arquitectura. Entre la resta d’expedients hi trobarem els expedients d’obres particulars de la urbanització Castellarnau i algunes llicències d’activitat.

El fons conté també la documentació del Consorci per al Foment Tecnològic del Vallès que s’encarregava de la gestió del Centre de Tecnologia Aplicada del Vallès. Com a curiositats destacables hi ha una edició de luxe del projecte d’estatuts de la Mancomunitat Intermunicipal Sabadell-Terrassa de l’any 1963, a més d’algunes fotografies d’equipaments de la Mancomunitat i de l’intent d’urbanització del Mas de la Mata a Mura a mitjans dels anys 70 del segle passat.

Incrementes

El 4 d’abril de 2005 es va transferir des del Departament d’Intervenció de l’Ajuntament de Terrassa documentació del Centre de Tecnologia Aplicada del Vallès (CTAV). La documentació va restar en aquest departament després de la liquidació del CTAV l’any 1994. La documentació s’incorporà a la que ja existia d’aquest Centre.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català

Instruments de descripció

A més de l’inventari general del fons hi ha un catàleg d’obres particulars de la urbanització de Castellarnau.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització de reproduccions

L’any 1996 es microfilmà la documentació més significativa del fons i se’n féu còpia per cadascun dels dos ajuntament que formaven la Mancomunitat: Sabadell i Terrassa, les quals es conserven als seus respectius arxius.

Documentació relacionada

Entre els expedients de Secretaria del fons de l’Ajuntament de Terrassa n’hi ha alguns de constitució de la Mancomunitat i adquisició i cessió de terrenys, capses 44 i 45.

Bibliografia

BAULIES I CORTAL, Jordi. *El municipi de Terrassa. 1877-1977*. Terrassa: Caixa d’Estalvis de Terrassa, 1977, p. 77-87.

BAULIES I CORTAL, Jordi. “Planeamiento y servicios mancomunados en Municipios limítrofes: Sabadell y Tarrasa.” a: *Boletín de la Cámara Oficial de Comercio e Industria de Tarrasa*. Núm. 656, Terrassa, març-abril 1966.

TAPIOLES, Judit. “Els 30 anys de la Mancomunitat.” a: *Impacte*. Núm. 62, Terrassa, 6 març 1989, p. 28 i 29.

MARCET I COLL, Josep M. *Mi ciudad y yo*. Barcelona, 1963.

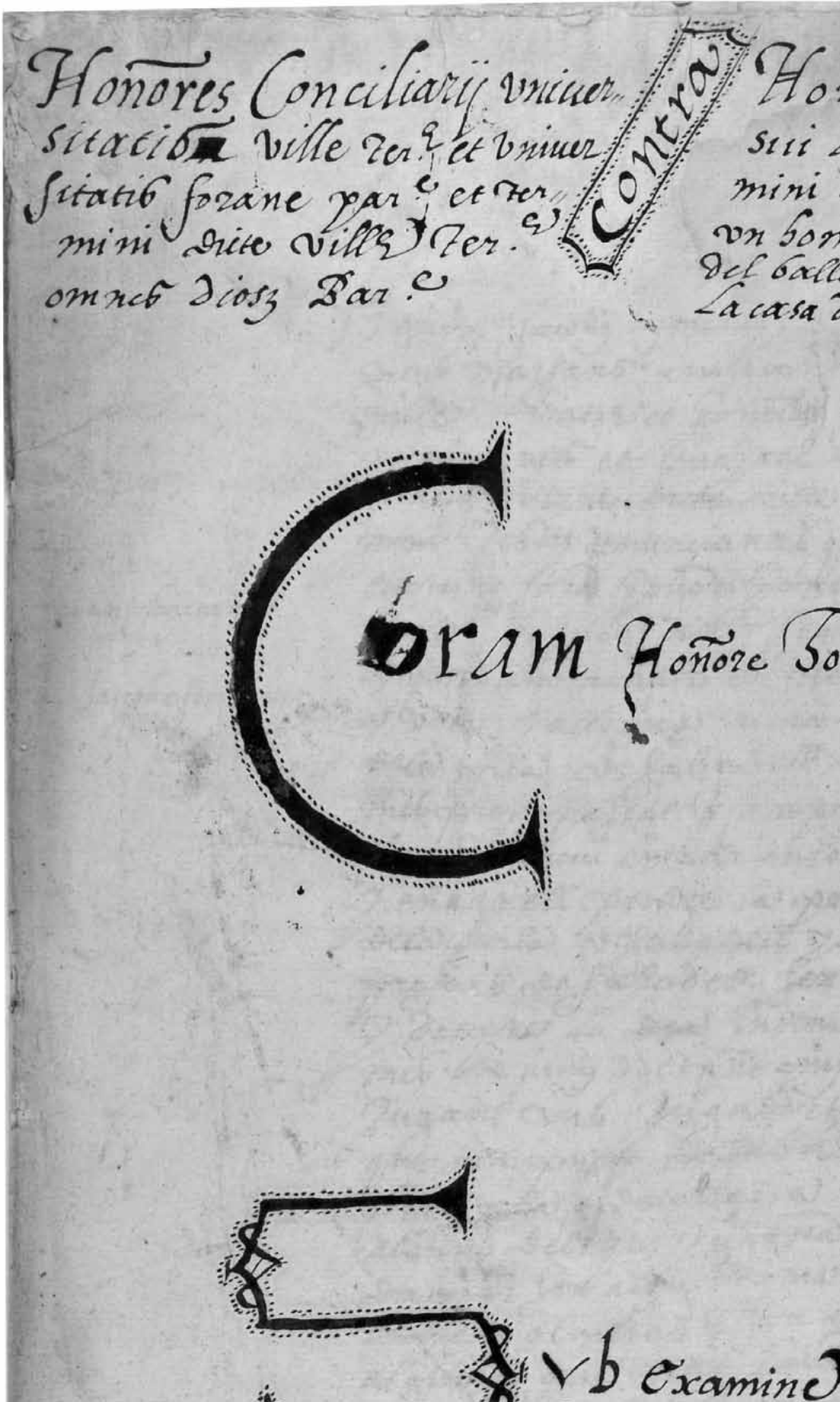
ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

20 de gener de 2011

FONSreligiosos

Batllia de Terrassa
Vegueria del Vallès
Castlania de Terrassa
Quadra de Vallparadís
de Terrassa

Batllia de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT 04/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Batllia reial de Terrassa
Dates: 1294 - 1819 | **Volum i suport:** 38 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Batlle reial de Terrassa.

Història del productor

El batlle era l'autoritat delegada de la potestat reial o baronial i tenia funcions judicials, governatives i administratives. Terrassa era un lloc de jurisdicció reial i, en nom del rei, el batlle presidia l'administració de justícia, regulava l'ordre públic, presidia el consell municipal i recaptava els tributs i les rendes reials, entre d'altres funcions.

Des del segle IX el territori conegut pel nom de *castrum Terracie* depenia dels comtes de Barcelona i era administrat pels castlans, que regien el castell i el territori per infeudació. Els reis de la corona catalanoaragonesa van continuar posseint el domini sobre Terrassa com a successors dels comtes de Barcelona.

Amb la recepció del dret romà, la monarquia anava creant una estructura de poder públic enfront de les jurisdiccions feudals i la batllia reial de Terrassa mai no es patrimonialitzà, sinó que anava prenent a la castlania les competències jurisdiccionals, fins a esdevenir la principal representació del poder reial a nivell local.

L'any 1180 trobem ja documentada la cort del batlle i el 1242, per disposició del rei Jaume I, la batllia terrassenca esdevingué l'única instància capacitada per a jutjar les causes suscitades entre els habitants de la vila i el terme.

El batlle era nomenat pel rei, però a partir de la fi del segle XV el consell municipal proposava una terna de candidats, dels quals el rei nomenava el que exerciria com a batlle durant un trienni. De fet, el batlle reial estava força lligat als interessos de la comunitat local i actuava ben sovint més al dictat del poder local que no pas del reial.

La persona elegida no podia pertànyer a l'estament eclesiàstic ni formar part de cap col·lectiu considerat herètic i, a partir del segle XV, s'hi afegí l'obligació de ser natural de la vila terrassenca. Per a administrar justícia el batlle havia de ser assistit per un assessor, expert en lleis, pel notari, que actuava com a escrivà, i pel nunci o saig, encarregat de pregonar les ordres i executar les sentències.

Amb del Decret de Nova Planta, a partir de 1716, el batlle seria elegit per la Reial Audiència de Catalunya i va augmentar el seu poder en l'administració del comú, com a conseqüència de la implantació del règim municipal vigent a Castella, però va perdre competència en l'àmbit judicial, especialment en matèria penal. A la segona meitat del set-cents es reintroduí el sistema de la terna, presentada llavors a la Reial Audiència. Un canvi més radical va suposar la progressiva implantació del règim constitucional durant el segle XIX: el 1820, amb la creació del jutjat de primera instància, els batlles perden en gran part les competències judicials, però és sobretot a partir de 1835, quan es produeix una transformació profunda de les institucions locals, origen del sistema que podríem dir contemporani: les antigues jurisdiccions feudals desapareixen definitivament i la batllia esdevé un càrrec públic inherent a l'administració municipal resultant del règim constitucional.

Història arxivística

El fons s'ha transmès juntament amb el fons Notarial de Terrassa, perquè els notaris actuaren també com a escrivans de la cort del batlle i conservaren la documentació d'aquesta institució >>>>>>>>cf. Inventaris antics.

Dades sobre l'ingrés

Aquesta documentació va ingressar a l'Arxiu Històric de Terrassa, secció de la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, el 1939, juntament amb la resta de documentació notarial i municipal aplegada al Museu Comarcal d'Art constituït a les esglésies de Sant Pere els anys 1936-1939.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons comprèn en total 359 unitats d'instal·lació que cobreixen els anys 1294 a 1819. La documentació conservada marca el límit cronològic anterior, i el tancament del fons es produeix, pràcticament, amb la instauració del jutjat de primera instància. Posteriorment, la documentació de la batllia ja no es pot separar de la que pertany a l'administració municipal.

El gruix de la documentació conservada correspon a l'administració de justícia i en gran part fa referència a conflictes econòmics. Els expedients processals (1294-1819) i els llibres de cort són les úniques sèries conservades amb continuïtat i força integritat, mentre que la resta de documentació s'ha de considerar escadussera i quasi testimonial. Els llibres de cort (1298-1715) i els registres de cúria del període borbònic divuitesc (1715-1814) contenen majoritàriament actuacions derivades

Batllia de Terrassa

de la funció judicial i tenen la funció de fer constar el compliment de les resolucions de l’administració de justícia: empare, fermes de dret, dipòsits, requestes, reclams, comissions rogatòries, penyores, treves, arbitratges, denúncies, sentències, compareixences. Podem destacar també l’enregistrament de les crides, manaments de caràcter públic que afecten una gran varietat d’aspectes de la vida local (1377-1782).

La manca d’altres sèries ben conservades condiona l’establiment d’un quadre de classificació coherent, que no hem trobat tampoc en l’escassa bibliografia arxivística existent sobre aquest tipus de fons. El quadre intenta reflectir, si més no, els tipus de documents, a fi de donar a conèixer les actuacions de la batllia i la informació que se’n pot obtenir, i contribuir a l’establiment d’un quadre de classificació teòric més acostat a la realitat d’aquesta institució.

El fons és una font d’informació bàsica per a conèixer les relacions socioeconòmiques d’època medieval i moderna, reflectides en els compromisos i els conflictes que es dirimien a la cort del batlle. Els processos ofereixen testimonis directes dels conflictes reals, de la vida quotidiana, els costums, les relacions personals, familiars i institucionals i d’altres aspectes. Els documents ens informen també de la disciplina del mercat i les fires, les obres urbanístiques, l’aprofitament de boscos i pastures, els camins, les fonts, basses i canals d’aigua, la caça, la salubritat, el control de les epidèmies, així com de qüestions d’ordre públic, com ara la regulació dels jocs, les festes, les armes, la moralitat, el bandidatge, la participació en hosts i cavalcades, la recaptació de tributs reials i, en general, de tots els àmbits de l’administració i la societat local.

Els processos dels anys 1600 a 1819 han estat descrits a nivell d’unitat documental simple.

Sistema d'organització

S’ha dividit la documentació en documentació constitutiva i governativa, i la derivada de l’administració de justícia.

Pel que fa a la constitutiva les sèries identificades són: Nomenament de batlles (1426-1784), Crides (1486-1782), Crides d'autoritats foranes (1377-1655), Lletres de manament d'autoritats (1347-1766), Lletres del batlle (1309-1801), Lletres al batlle (1433-1800), Documentació econòmica (1551-1814) i Comptes del batlle al mestre racional (1599-1659).

Pel que fa a l’administració de justícia les sèries identificades són: Llibres de cort (1298-1715), Registres de cúria (1715-1814), Processos (1294-1819), Requestes (1343-1800), Lletres judicials de comissió rogatòria (1327-1792), Llibre de dipòsits (1432-1448), Actes d’inventari (1472-1771), Actes d’encants (1598-1797), Actes d’embargament (1730-1741) i Cartells d’acusacions (1507-1552).

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Al tractar-se d’un fons tant perllongat en el temps fa que les escriptures variïn des de la gòtica de cancelleria a l’humanística cursiva i a les bastarda espanyola. Les llengües utilitzades són preferentment el llatí, però també el català i el castellà. D’especial interès són els processos, on en les declaracions de testimonis s’usava el català.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Alguns llibres de cort estan força malmesos pel pas del temps i fa que estiguin fora de consulta. Alguns dels mes malmesos han

estat objecte de restauració els últims anys. Pel que fa als processos, s’han detectat casos de documents cremats per l’oxidació de tintes ferrogàliques.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ALMAZAN FERNÁNDEZ, Ismael. *Delito, justicia y sociedad en Terrassa durante la segunda mitad del siglo XVI*. Tesi de llicenciatura dirigida pel doctor Pere Molas i Ribalta. Universitat de Barcelona, febrer 1986 (inèdita).

CARDÚS FLORENSA, Salvador. *Ordinacions de bon govern de la batllia de Terrassa*. Barcelona: Fundació Vives i Casajuana, 2000. Edició a cura de Vicenç Ruiz i Gómez.

FERRO, VÍCTOR. *El Dret Públic Català. Les Institucions a Catalunya fins al Decret de Nova Planta*. Vic: Eumo Editorial, 1987.

Fons de la batllia reial de Terrassa (1294-1819). Opuscle editat per l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa. Terrassa, 2005.

LALINDE ABADÍA, Jesús. *La jurisdicción real inferior en Cataluña (“corts, veguers, batlles”)*. Barcelona: Ayuntamiento de Barcelona, 1966.

TORRAS I SERRA, Marc. *Inventari dels fons del veguer i del batlle de Manresa*. Inventaris i catàlegs de l’arxiu, núm. 1. Manresa: Ajuntament de Manresa, 1993.

TORRUELLA LLOPART, Jordi (coord.). *Inventaris i catàlegs dels Fons de l'Administració Reial i Senyorial: corts del batlle de Sabadell, comarca i foranes (1347-1795)*. Eines de l’Arxiu, 2. Sabadell: Arxiu Històric de Sabadell, 2002.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Vegueria del Vallès

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT 04/02 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Vegueria del Vallès

Dates: 1338 - 1378 | **Volum i suport:** 0,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Veguers del Vallès: Pere de Montconill [1342]; Jaume Ça Carrera [1348-1349]; Bernat de Guàrdia [1348]; Pere de Ferreres [1354]; Arnau de Castellet [1354-1356]; Pere Ricoma [1357-1375]; Ramon Marata [1375-1378].

Sotsveguers del Vallès: Jaume d’Hortals [1338-1339]; Jaume Ça Carrera [1348-1349]; Pere Garriga [1354-1356]; Guillem Ferrer [1358]; Jaume de Puig Dalt [1371]; Jaume de Vila Reial [1374]; Francesc Terén [1376].

Història del productor

La Vegueria del Vallès es va instituir com la resta de vegueries de Catalunya l’any 1301. Neix sense un nucli rector plenament consolidat, de manera que la seu del veguer, si no s’esquèia a Barcelona, solia ser a les viles de Terrassa, Caldes de Montbui o Granollers. El veguer tenia l’encàrrec de l’administració de justícia en els territoris on regia i era un funcionari reial. La gosadia de Jaume II d’imposar una jurisdicció per sobre de les particulars de barons i senyors eclesiàstics, fins i tot en territoris on la presència del domini reial era menor, és quelcom interessant a destacar. El veguer, com a funcionari, tenia un lloctinent o sotsveguer que en la seva absència actuava amb la mateixa capacitat judicial. En aquest sentit, a la Vegueria del Vallès convé considerar el paper de Jaume ça Carrera, que entre els anys 1348 i 1349 va exercir els dos càrrecs de manera simultània, anomenant-se “vicarium et subvicarium Vallensis”. El territori jurisdiccional recollia l’antiga denominació que almenys des del segle X ja apareix a la documentació del “Vallense”. La nova Vegueria incorpora el territori del castell de Terrassa, que durant els segles IX al XIII havia estat sempre fora de la denominació genèrica del “Vallense”. La documentació conservada recull només un període molt breu d’aquesta Vegueria que es va perllongar durant tota la baixa edat mitjana i l’època moderna.

Dades sobre l'ingrés

El llibres del veguer Pere de Montconill (1342), de Jaume Ça Carrera (1348-1349) i de Pere Ricoma (1357-1378) es van trobar a l’interior d’una antiga secció arxivística anomenada “Secció Judicial” que durant els anys 80 i 90 es va anar reordenant donant lloc als fons de Batllia i dels jutjats de primera instància. El llibre del veguer Arnau de Castellet (1354-1356) es va retrobar en la fase de reorganització de la sèrie factícia anomenada “Documents històrics”

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Els llibres de la cort del veguer recullen de manera sucinta les causes judicials que havia de dirimir en nom del rei en el territori jurisdiccional on actuava. No només hi havia les causes i les sancions resultants, sinó tota una tipologia de documentació relacionada amb la gestió d’aquestes causes, com eren les crides o el recull de testimoniatges. No hi trobarem processos, enquestes o denúncies soltes.

El fons disposa d’un sol procés conservat datat el 20 de setembre de 1585 de més 700 pàgines referent a un conflicte suscitat per l’heretament del mas Latanal de Sant Quirze del Vallès. Malgrat semblar un procés de la cort del veguer de Barcelona, pel fet de trobar-se al Vallès molt probablement va arribar a Terrassa en aquell moment.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí i català.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Només un dels cinc llibres de cort conservats conserva encara la coberta, els altres són quaderns solts fragmentaris dels llibres.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

A l’Arxiu de la Corona d’Aragó es pot consultar al fons del Mestre Racional diferents sèries generals d’on es pot segurament reconstruir la història d’aquesta vegueria. A la sèrie general de “Vegueries” un total de 17 volums amb documentació de les vegueries de Barcelona i del Vallès datada entre 1356 i 1684. També es poden consultar els quatre volums de la sèrie general de “Procuradors fiscals de les cúries dels veguers” (1363-1442) i la sèrie “Escrivanies de les curies dels veguers o Libri *tertiorum*” (1393-1702).

Bibliografia

SABATÉ CURULL, Flocel. *El territori de la Catalunya medieval. Percepció de l'espai i divisió territorial al llarg de l'Edat Mitjana*. Barcelona: Fundació Salvador Vives i Casajuana, 1997.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Castlania de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT 04/03 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Castlania de Terrassa | **Dates:** 1343 - 1788 | **Volum i suport:** 2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Castlania de Terrassa

Història del productor

La castlania de Terrassa té el seu origen en la instauració del castell termenat de Terrassa, demarcació territorial documentada ja al segle IX dintre del comtat de Barcelona. El terme de Terrassa fou de jurisdicció comtal, i després reial, quan els comtes de Barcelona esdevingueren reis d'Aragó. Aquest domini directe dels comtes-reis era regit per un castlà, però per sobre d'aquest hi havia també una senyoria mitjana que obtenia del rei la jurisdicció del castell en qualitat de feu.

Als segles IX i X els castells termenats (*castra*) eren confiats pels comtes als veguers, que els regien com a delegats comtals. El primer veguer de Terrassa que coneixem és Gotmar, documentat el 956. Els següents veguers coneguts permeten interpretar que el càrrec era atorgat pel comte a diferents magnats, però a mitjan segle XI esdevingué un domini hereditari de la família Amat-Claramunt, sense que es perdés la *potestas* o domini últim del comte. Al segle XII el domini de Terrassa passà a la casa vescomtal de Cardona en la figura de Bernat Amat de Cardona i la jurisdicció consta com a feu dels comtes. La castlania de Terrassa era subinfeudada successivament fins arribar als castlans pròpiament dits. Així, l'honor i la castlania de Terrassa foren concedits a mitjan segle XI per la família Amat-Claramunt a Berenguer Sal·là, els descendents del qual reberen el títol per successió hereditària. Al segle XIV, Blanca de Calders, filla de Bernat de Centelles, tenia la castlania per Berenguer de Cardona, el qual la tenia pel vescomte de Cardona Ramon Folc i aquest la tenia pel comte de Barcelona i rei d'Aragó (vegeu ACVOC AHT Fons notarial. *Capbreu primer 1326-1327* del notari de Terrassa Berenguer des Far, f. 185-189).

La castlania tenia un caràcter bàsicament patrimonial i durant els segles XIII i XIV els assumptes d'administració pública van anar passant a competència del batlle reial. Durant els segles XIII i XIV la castlania tingué diferents titulars, no tots coneguts, encara. Consta que el 1252 el rei Jaume I la concedí a Guillem de Cabrera i el 1313 Jaume II l'atorgà a Romeu de Cardona, però la successió de titulars només es coneix de forma completa a partir del final del segle XIV, en què Francesc de Muntanyans i d'Horta comprà la castlania als hereus de Ferrer de Manresa. La família Muntanyans tingué la castlania fins al final del segle XVI, en què Anna de Muntanyans-Horta la deixà en testament a Miquel de Cruïlles i de Requesens, i aquest fou succeït per Josep de Tormo i de Vilademany.

El 1622 Ginebra de Tormo, vídua de Josep de Tormo, vengué la castlania a la Universitat i el Consell municipal de la vila de Terrassa i aquesta institució la vengué a Pere Fizes el 1661. La filla d'aquest, Caterina Fizes, rebé la meitat dels drets de la castlania com a dot en casar-se amb Francesc de Verthamon el 1679. L'altra meitat passà per herència al fill, Pere Fizes, Menor, i d'aquest passà a la seva filla Francesca Fizes i Rull, que el 1698 es casà amb Francesc de Solà de Sant Esteve. El 29 d'abril de 1700 es firmà una concòrdia entre Francesc de Verthamon i Francesc de Solà de Sant Esteve, segons la qual ambdues parts posseïrien comunament i per indivís el castell palau i la castlania de Terrassa. A partir d'aquí, la castlania es va transmetre compartida entre les dues branques familiars.

La branca de Pere Fizes, Menor, entroncà amb la família Càrcer i després amb la família Falguera. El descendent Joaquim de Càrcer i d'Amat va obtenir el 1872 per herència materna el títol de Marquès de

Castellbell i el 1874 heretà del seu pare la meitat indivisa de la castlania de Terrassa. La branca Verthamon entroncà amb la família Cadenes, de Tarragona i el 1859 els drets successoris d'aquesta branca passaren a Ramon de Ciscar i de Montoliu, nebot de M. Anna de Verthamon i de Vidal.

Amb el règim liberal es van anar extingint els drets jurisdiccionals de tipus senyorial i es van conservar els drets patrimonials inherents a la propietat de béns. Així, per exemple, el domini útil de l'escrivania de Terrassa (que els castlans posseïen junt amb el domini directe des de 1615) fou venut per Ramon de Càrcer i de Falguera i Ramon de Ciscar i de Montoliu al notari Jacint Soler i Oliveras el 1863; el prior de Terrassa continuava rebent un cens anual per la possessió de l'escrivania, però la funció notarial passà a l'Estat arran de la Llei del Notariat de 1862, no sense les indemnitzacions conegüents als posseïdors de drets sobre les notaries.

Entre les propietats de la castlania destaca la Torre del Palau, l'únic edifici conservat de l'antic castell palau. La Torre fou comprada pel notari de Terrassa Joan Carrancà a Joaquim de Càrcer (la meitat, el 1874) i Ramon de Ciscar (l'altra meitat, el 1879), el fill d'aquest notari la vengué al notari Ramon Estalella el 1907 i aquest la vengué al notari Francesc de Paula Badia el 1927. El 1990, els hereus del notari Badia van fer donació de la Torre del Palau a la ciutat de Terrassa.

Història arxivística

La documentació de la castlania constitueix un fons de documents escadussers, que s'han conservat i transmès amb els fons notarial i municipal antics, amb els quals es degueren unir a l'arxiu format al segle XVIII a la Torre del Palau (vegeu Història arxivística del fons Districte Notarial de Terrassa). La major part de la documentació es conserva als arxius dels hereus i una bona part fou dipositada a

l'Arxiu de la Corona d'Aragó (vegeu a Documentació relacionada, fons Falguera).

Dades sobre l'ingrés

L'ingrés a l'Arxiu es produí el 1939 junt amb la documentació de l'antic arxiu notarial terrassenc, en passar aquest del Museu Comarcal de les esglésies de Sant Pere instaurat el 1936 a l'Arxiu Històric fundat per l'historiador Salvador Cardús a la Biblioteca Municipal Soler i Palet.

El Capbreu de Pere Fizes fou adquirit per l'Ajuntament de Terrassa el 21 d'octubre de 1996 (Decret 3330 de 24 de setembre de 1996 de l'Alcaldia-Presidència). Aquest capbreu consta en els inventaris de l'arxiu notarial de Terrassa del segle XVIII.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació més rellevant del fons, en realitat, es podria considerar com a *Subfons Pere Fizes*, castlà durant el segle XVII. Hi destaca el *Capbreu* de 1662-1667, volum de gran format que conté 308 confessions de posseïdors de les nombroses propietats de la castlania al terme de Terrassa. La correspondència, amb 869 cartes comercials, familiars i personals de 1649 a 1679. Correspondència de Pere Fizes, Menor, i la seva esposa Baptista (61 cartes, de 1677-1680). Llibres de comptes (5 unitats, 1659-1687). Documents de capbreuació (1663-1710). Escriitures i documents d'administració del patrimoni (1649-1696).

La resta de documentació és escassa, diversa i de diferents castlans. Per antiguitat, destaca un interessant document de 1343 sobre els feus de Cardona. Documents de la família Muntanyans (1451-1583). Documents dels castlans Solà de Sant Esteve, Càrcer i Verthamon (1677-1788). I el registre de gran format *Capbreu de Josep de Verthamon i Fizes*, de 1728-1732.

Sistema d'organització

La documentació de Pere Fizes s'ha ordenat en unes poques sèries i la resta s'ha agrupat segons els titulars.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Principalment català i llatí. Alguns documents en francès (correspondència de Pere Fizes) i en castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

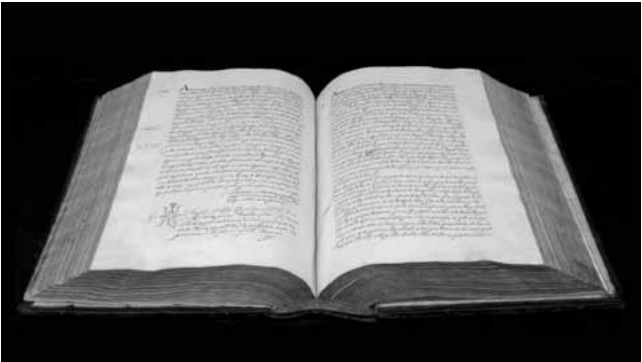
Alguns dels llibres de comptes de Pere Fizes presenten el text molt esvaït.

Instruments de descripció

Dades bàsiques dels documents en fitxes de descripció normalitzada.

Capbreu de Pere Fizes 1662-1667: descripció codicològica i del contingut publicada a la revista *Terme* (vegeu la bibliografia). Bases de dades de les confessions, els posseïdors i els topònims del capbreu.

Fitxes provisionals de les cartes rebudes per Pere Fizes, de 1649 a 1675. Extractes del contingut de les cartes en francès.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

ACVOC AHT Fons Districte Notarial de Terrassa: Capbreus de la Notaria de Terrassa: de Miquel de Cruïlles i de Requesens (1591-1597) i de Josep de Tormo i de Vilademany (1612-1614).

Arxiu de la Corona d'Aragó. Fons patrimonials. Fons Falguera. D'aquest fons n'existeixen a l'Arxiu reproduccions i fotocòpies adquirides el 2001 de documents dels segles XIII-XVIII referents a la castlania de Terrassa: inventaris de la notaria i del Palau de Terrassa, escriptures, capbreus, documents sobre drets jurisdiccionals a Terrassa, llibres de censos i lluïsmes, i altres documents.

Bibliografia

CARDELLACH I GIMÉNEZ, T.; PUIG I USTRELL, P.; RUIZ I GÓMEZ, V.; SOLER I JIMÉNEZ, J. *Llibre de privilegis de la vila i el terme de Terrassa (1228-1652)*. Barcelona: Fundació Noguera, 2006, especialment p. 74-76.

CARDÚS [I FLORENSA], Salvador. *Terrassa medieval. Visió històrica*. Terrassa: Patronat Soler i Palet, 1960 (reedició facsímil, 1984).

CARRERAS Y CANDI, Francisco. “La institución del «castlà» en Cataluña”. *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*. Núm. I (Barcelona, 1901-1902), p. 4-24.

FONT RIUS, J. M. “Les modes de détention des châteaux dans la vieille Catalogne et ses marches frontières, du début du IXe au début du XIe siècle”. *Annales du Midi*. Núm. LXXX (Tolosa de Llenguadoc, 1968).

PONS I GURI, JOSEP M. “Compendi sobre els drets dels castells termenats (segles XIII-XV)”. Dins: del mateix autor, *Recull d'estudis d'història jurídica catalana*. Barcelona: Fundació Noguera, 1988, vol. III, p. 339-352.

PUIG I USTRELL, P. “Notes històriques sobre la institució i la funció notarial en època moderna i contemporània. El cas de l'Escrivania i la Notaria públiques de Terrassa”. *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols*. Núm. 22 (Barcelona, Col·legi de Notaris de Catalunya, 2004), p.95-133.

PUIG I USTRELL, P. “Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: el *Capbreu de Pere Fizes, castlà de Terrassa*, una adquisició important”. *Terme*. Núm. 12 (Terrassa, novembre 1997), p. 3-5.

PUIG I USTRELL, P.; CARDELLACH I GIMÉNEZ, T.; ROYES I PIJOAN, M.; TAPIOLAS I BADIELLA, J. *Pergamins de l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, 1278-1387*. Barcelona: Fundació Noguera, 1988.

RODRÍGUEZ BERNAL, Francesc, *Los Cardona. Familia, poder y territorio en Cataluña (Siglos X-XIII)*. Tesi de doctorat, Universitat Autònoma de Barcelona i Université de Poitiers, 2004.

RUIZ I GÓMEZ, Vicenç. “La cúpula del poder institucional laic al *Castrum Terracie* (segles X-XI)”. *Terme*. Núm. 15 (Terrassa, 2000), p. 30-37.

SOLER I PALET, Josep. *Egara. Terrassa*. Terrassa: Centre Excursionista i Club Pirenenc, 1928, p. 71-97.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

31 de gener de 2011

Quadra de Vallparadís de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT 04/04 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Quadra de Vallparadís de Terrassa | Dates:1739-1830 | Volum i suport: 0,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Quadra de la Cartoixa de Vallparadís. Quadra de Vallparadís.

Història del productor

La Quadra de Vallparadís té el seu origen en el patrimoni nobiliari que es constituí entorn del castell de Vallparadís de Terrassa. Aquest patrimoni era un alou que el comte de Barcelona Ramon Berenguer III va vendre l'any 1110 a Berenguer Sal·là i la seva muller Ermesenda. Els fills d'aquests adoptaren el cognom “de Terrassa” i la família posseí el títol de castlans de Terrassa fins al segle XIV.

El 1344 Blanca de Centelles, propietària del castell com a descendent de la família Sal·là-Terrassa, vengué la propietat de Vallparadís a l'orde religiós dels cartoixans, que va fundar-hi el monestir de Sant Jaume de la Vall el 1345. El 1413 aquesta comunitat es traslladà a la cartoixa de Montalegre, encara existent, i vengué el castell i les terres de Vallparadís a l'orde del Carme, que hi fundà el convent de Santa Maria del Carme. Aquest monestir hi tingué estada fins al 1432, en què la propietat fou venuda a Jofre de Sentmenat. La Quadra de Vallparadís fou administrativament incorporada al municipi de Terrassa el 1830.

La família Sentmenat posseí el castell i quadra fins al 1852, en què passà a la família terrassenca Maurí. La família Maurí donà el castell a la ciutat de Terrassa l'any 1947 i, després d'una profunda restauració, l'Ajuntament hi instal·là la primera seu pròpia del Museu de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

Alguns documents ingressaren a l'Arxiu el 1939, juntament amb la part antiga del fons Ajuntament de Terrassa. El 1988 fou donat un plec d'ordres d'autoritats i comunicacions.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Només s'han trobat uns pocs documents de la Quadra de Vallparadís: dos cadastres (de 1739 i 1829); un Registre (1786) i un procés (1791) de la Cúria del Batlle de la Quadra i l'expedient d'unió de la Quadra a la vila de Terrassa (1830).

Un conjunt de 125 ordres d'autoritats (edictes, reials ordres, reials cèdules, etc.) i comunicacions rebudes de Mataró, de Barcelona i alguna de Madrid, dels anys 1815-1829.

Incrementos

És possible que es pugui recuperar documentació que s'ha transmès en fons privats.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Instruments de descripció

A l'Arxiu es disposa de fitxes de referències documentals als dominis de la casa de Sentmenat a la Quadra de Vallparadís dels anys 1477-1480 i de 1750-1852, resultat de treballs de recerca d'estudiants en els fons notariales de Terrassa.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

ACA Fons patrimonials. Fons Sentmenat. En concret es pot consultar a la sèrie “Diversos” d'aquest fons els cinc volums del Capbreu de la casa de Sentmenat, senyoria de la casa de la Cartoixa de Vallparadís del terme de Terrassa (1573-1597) en una còpia notarial realitzada l'any 1801. Consta de 798 fulls numerats, amb un registre de precaris, reduccions i altres instruments emfitèutics i un registre de confessions dels emfiteutes. A l'Arxiu de complement de l'ACVOC es disposa de fotocòpies d'aquest capbreu.

ACVOC AHT Fons Ajuntament de Terrassa. Cadastre de 1729 i altra documentació de relacions de la vila i la batllia de Terrassa amb la Quadra.

ACVOC AHT Fons Districte Notarial de Terrassa. Es pot trobar molta informació en els contractes anotats als protocols notariales al llarg de la història.

ACVOC AHT Fons patrimonial Can Palet de la Quadra. Fons privat Fontcuberta.

Bibliografia

CARDÚS [I FLORENSA], Salvador. *Historial del castell i quadra del Vallparadís, de Terrassa*. Barcelona, 1936.

SOLER I JIMÉNEZ, Joan. “La cartoixa de Sant Jaume de Vallparadís: Terrassa i els solitaris per a Déu (1344-1413)” Dins: *La cartoixa de Sant Jaume de Vallparadís*. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 2004 (Catàlegs del Museu, 12), p. 17-40.

WEBSTER, Jill R. *Carmel in Catalonia*. Leiden-Boston-Köln: Brill, 1999.

WEBSTER, Jill R. “La trista història del convent de Nostra Senyora del Carme de Vallparadís (Terrassa)”. *Anuario de Estudios Medievales*. Núm. 25/1 (Barcelona, 1995), p. 215-234. Nova edició, corregida, a *Terme*. Núm. 12 (Terrassa, 1997), p. 26-33.

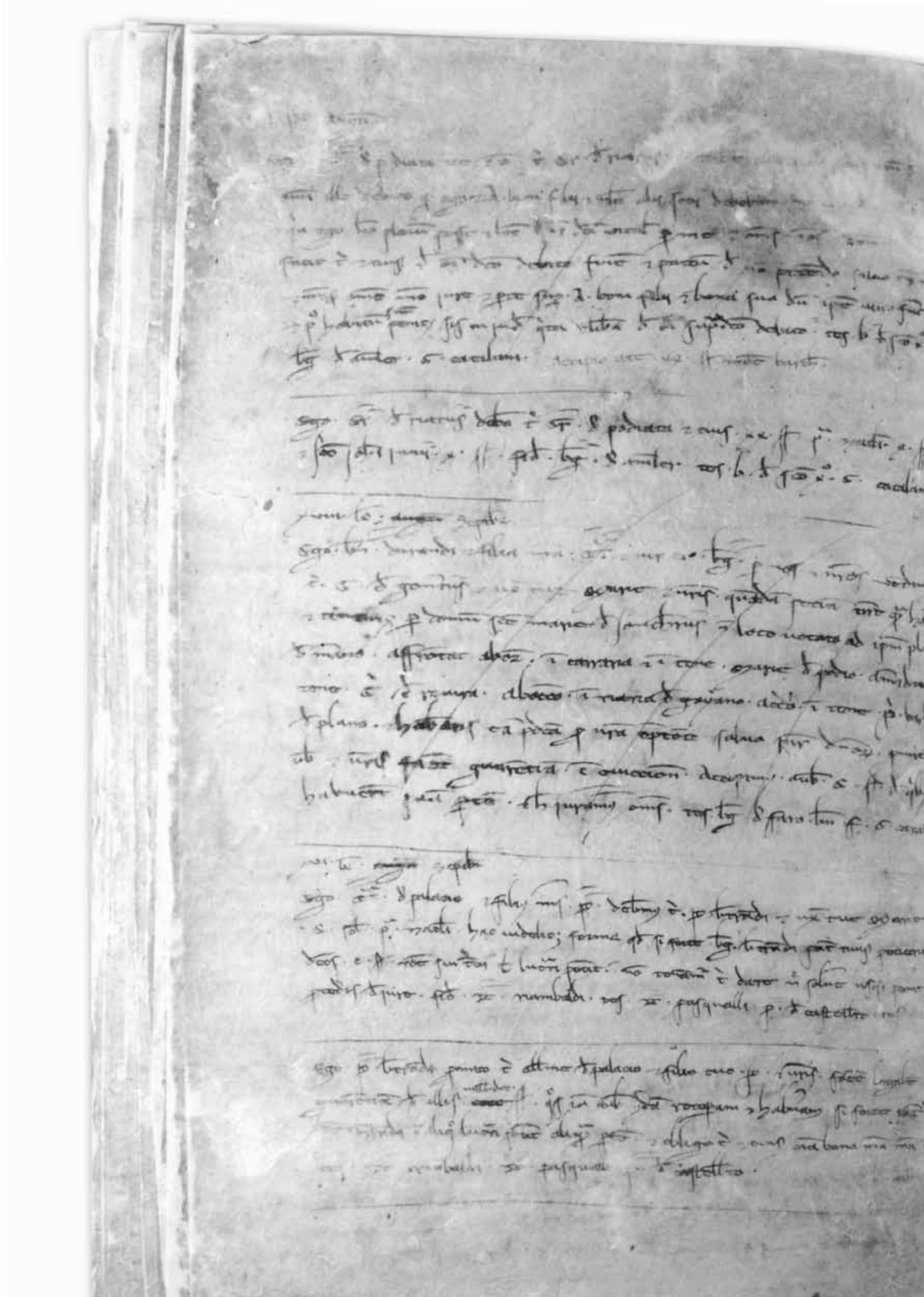
ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

4 de febrer de 2011

FONSnotariales

Districte Notarial de Terrassa

Districte Notarial de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT 05/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Districte Notarial de Terrassa | **Dates:** 1237 – 1985 | **Volum i suport:** 330 ml (Secció Històrica) i 363,80 ml (Protocols no històrics, de 1911 endavant)

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Notaria i Escrivania de districte del terme del castell de Terrassa [1237-1862]. Notaris del Districte Notarial de Terrassa [1863-1910].

Història del productor

L'origen de la notaria de Terrassa es pot situar vers 1232, any en què fou nomenat el primer notari, Bertran de Santcristòfor. Les relacions de domini sobre la notaria terrassenca van quedar fixades el 1254, en què el rei Jaume I, com a creador de la institució, va atorgar al prior de Santa Maria de Terrassa l'escrivania del castell de Terrassa amb el dret d'exercir-hi la funció notarial i el dret de districte, és a dir, l'exclusiva d'aquesta funció en el terme de Terrassa. Així restava reconegut el dret preexistent de l'església de Terrassa, que exercia les funcions d'escrivania des de segles abans.

El domini directe del rei sobre la notaria era regit pels castlans del castell de Terrassa, títol patrimonial ostentat per diverses nissagues familiars. Durant un curt període (1622-1661) la notaria i escrivania van pertànyer a la Universitat i al Consell municipal de la vila de Terrassa, perquè aquesta institució va adquirir la castlania. L'any 1661 el comerciant Pere Fizes comprà la castlania i els seus decedents la van conservar, amb els drets sobre la notaria inclosos, fins a la instauració de les notaries públiques actuals, regulades per la Llei del Notariat de 1862.

El domini útil sobre la notaria pertanyia al prior de Santa Maria de Terrassa, i després del Sant Esperit, i comprenia el dret de nomenar els notaris i la possessió dels registres i documents. Des del principi el domini útil era traspassat pel prior al notari titular (transacció documentada l'any 1305) i després es va anar transmetent als notaris successors. El 1615 el domini útil fou adquirit pel castlà Josep de Tormo i de Vilademany i, d'aquesta manera, la castlania va unir aquest domini al domini directe que ja posseïa.

Fins a mitjan segle XVIII els notaris van exercir per autoritat del prior de l'església de Terrassa, amb una triple funció: com a notaris per a l'expedició de contractes de dret privat (funció extrajudicial), com a escrivans de la cort del batlle local (funció judicial) i com a notaris reials en diversos pobles i llocs d'una àmplia rodalia on no existia notaria de districte. També foren escrivans dels consells municipals (de la Universitat de la vila i de la Universitat Forana, de Terrassa), de les confraries gremials i d'altres institucions i persones públiques o privades locals. Aquesta diversitat de funcions fou ben normal a les notaries de Catalunya, que prenién el nom d"escrivanies" en l'exercici de la funció judicial i de "notaries" quan autoritzaven escriptures privades.

L'escrivania i notaria de Terrassa tenia la categoria anomenada "de destret" (de districte), és a dir, que tenia competència exclusiva en les seves funcions per tot el terme de Terrassa, competència reconeguda per una sentència de 7 de desembre de 1613.

Els notaris conservaven tots els registres i els documents que produïen i per això els seus arxius són transmissors de la major part de la documentació jurídica i administrativa de les institucions públiques i privades de Terrassa de l'Antic Règim. Al segle XIX els notaris van anar deixant la funció d'escrivans de documentació judicial o administrativa, en la mesura que aquestes funcions quedaren en mans de jutges i secretaris, i es van limitar a la funció estricta d'autorització pública d'escriptures.

La Llei del Notariat, de 28 de maig de 1862, encara vigent, va suprimir tots els drets privats sobre les notaries i sobre els protocols i els documents notarials, que van passar a titularitat de l'Estat.

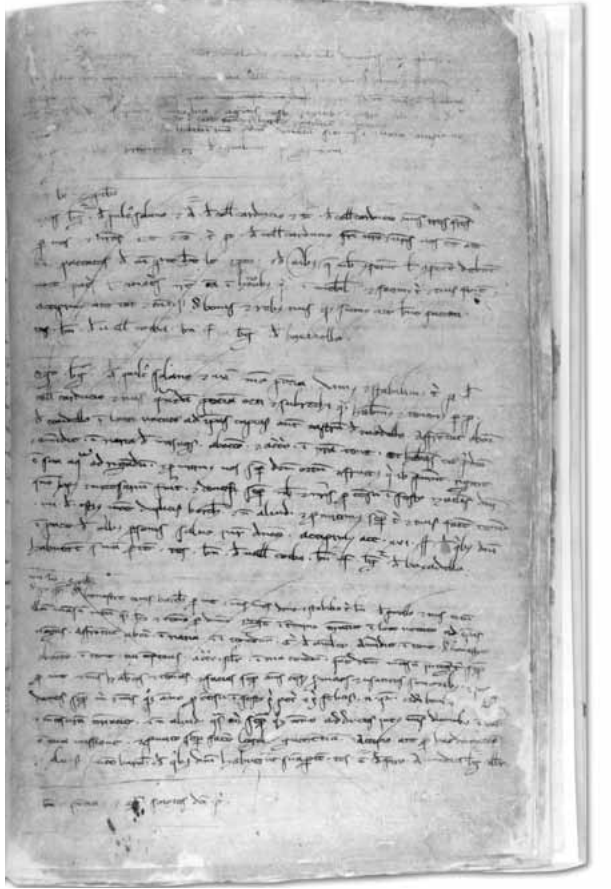
L'antiga notaria i escrivania de Terrassa anterior a la Llei de 1862, igual que les altres notaries històriques, mereix una consideració especial com a institució jurídica i històricament diferenciada, creadora i transmissora de diversos fons documentals que constitueixen un patrimoni d'arrel i configuració pròpiament locals, amb una tradició lligada a la realitat social i institucional de l'antiga vila i terme de Terrassa.

Història arxivística

Els notaris disposaven d'una casa a la plaça de la vila de Terrassa on residien, hi tenien l'estudi i hi guardaven l'arxiu. Al segle XVIII la casa del notari ja no tenia prou espai i la documentació més antiga es va conservar a la Torre del Palau, és a dir, a la torre de l'antic castell i palau de Terrassa.

L'any 1848 la documentació antiga fou traslladada a la casa número 28 del carrer de la Font Vella, residència del notari arxiver Jacint Soler i Oliveras, pare de l'historiador Josep Soler i Palet, que va treballar-hi en les seves recerques històriques.

L'obra dels notaris en la producció i la conservació dels fons històrics culminà en l'època del notari Francesc de Paula Badia i Tobella, arxiver del districte nomenat el 1926, que va condicionar l'arxiu i va impulsar-hi la recerca històrica. Aquest notari morí víctima de la revolució el juliol de 1936 i l'octubre següent tots els fons històrics es van poder salvar de la destrucció gràcies a la determinació i valentia de la seva vídua, Montserrat Tobella i Barrera, i l'actuació decidida de Josep Rigol i Fornaguera.

Districte Notarial de Terrassa

Tot seguit, els fons històrics de l'arxiu notarial foren traslladats a les esglésies de Sant Pere, on s'instaurà un Museu Comarcal que conservà el patrimoni documental i museístic que es va poder salvar durant la Guerra Civil espanyola.

El desembre de 1939, els fons històrics de l'arxiu notarial foren traslladats a la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, on restaren a cura de l'historiador Salvador Cardús i Florensa, secretari del Patronat de la Biblioteca-Museu, que hi treballà per a l'elaboració de la seva extensa obra historiogràfica.

La incorporació de l'antic arxiu dels notaris a la Biblioteca Municipal va donar contingut a l'Arxiu Històric de Terrassa, creat en aquesta biblioteca el 1932 per iniciativa de Salvador Cardús. Així, l'any 1939 els fons històrics notarians, judicials, municipals, gremials i d'altres que els notaris havien produït i conservat s'obrien definitivament a la consulta en un arxiu públic.

L'any 1982 fou creat l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa mitjançant un conveni entre el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Terrassa subscrit el 26 d'abril del dit any. L'Arxiu Comarcal es va constituir originàriament amb els fons de l'Arxiu Històric de Terrassa i va funcionar a la Biblioteca Soler i Palet fins al trasllat a la primera seu pròpia d'aquest arxiu, inaugurada el 26 d'abril de 1995 als baixos de l'edifici d'origen industrial situat al carrer Pantà, núm. 20, adquirit per l'Ajuntament.

El fons comprèn quasi exclusivament documentació de l'actual districte de Terrassa, llevat d'uns pocs protocols i documents que se citen al final de l'apartat “Abast i contingut”. A continuació, exposem sintèticament la transmissió de documents notarians de Sant Cugat del Vallès i de Sabadell, per la seva importància i per les implicacions que tingué la seva pertinença al districte de Terrassa.

Cal tenir present aquí el context de divisió territorial oficialment establert. El Partit Judicial de Terrassa fou creat per decret de les Corts comunicat el 25 d'octubre de 1820, fou suprimit el 1823 i reinstaurat d'una manera definitiva per Reial Ordre de 21 d'abril de 1834. Els districtes notarians constituïts a partir de la Llei del Notariat de 1862 adoptaren la divisió administrativa dels partits judicials.

El Partit Judicial de Terrassa establert el 1820 i el 1834 comprenia les poblacions de Sabadell i Sant Cugat del Vallès, situació que varià substancialment el 1883, en què fou creat el Partit Judicial i el Districte de Sabadell per un Reial Decret de 29 de març de 1883. Sant Cugat pertanyia al principi al partit i el districte de Sabadell, però passà als de Terrassa el 1904, arran de la supressió del municipi de Sant Pere de Terrassa i els canvis de termes municipals que se'n derivaren.

Fons històric de Sant Cugat del Vallès. Els protocols de l'antiga notaria monàstica de Sant Cugat del Vallès restaren sota custòdia de l'Ajuntament de la mateixa vila arran de l'intent de cremar l'arxiu del monestir el 27 de juliol de 1835 (vegeu MIQUEL, “El monestir de Sant Cugat: desamortització...”, p. 49). La notaria de Sant Cugat fou suprímida el 1874 (reinstaurada el 1967) i el 1890 la Secretaria de l'Ajuntament de Sant Cugat lliurà el fons de protocols del monestir a l'Arxiu Notarial de Sabadell (així ho comunica el notari arxiver de Sabadell amb data 28 de febrer d'aquell any: vegeu *Els fons de protocols*, p. 99). El 1904, com hem dit, la notaria de Sant Cugat fou traspassada del districte notarial de Sabadell al districte de Terrassa, però els protocols de Sant Cugat restaren a Sabadell. El fons històric notarial de Sabadell es conservà després a l'Arxiu Municipal d'aquesta ciutat i des d'aquest Arxiu, el 8 de juliol de 1977, els protocols antics de Sant Cugat foren lliurats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, on es conserven actualment.

Documentació del Districte Notarial de Sabadell. En crear-se els arxius de protocols pel decret de 8 de gener de 1869, els fons notarians històrics de Sabadell havien de passar a possessió del notari arxiver de Terrassa, perquè Sabadell estigué integrat en el partit judicial i districte notarial de Terrassa fins el 1883. No hem pogut documentar la conservació dels fons de Sabadell a l'arxiu de Terrassa, però es pot deduir a partir de la comunicació, abans citada, del notari arxiver de Sabadell al Col·legi de Notaris de Barcelona amb data de 28 de febrer de 1890, en què aquest notari informa que ha rebut “los protocolos pertenecientes a este distrito notarial que existían en el Archivo del notario de la ciudad de Tarrasa”. El 1926 l'Ajuntament de Sabadell oferí local per a la Secció Històrica del fons notarial d'aquesta ciutat, i el fons es conservaria a l'Arxiu Municipal fins al seu trasllat a l'Arxiu Històric de Sabadell, el 1981.

L'historiador sabadellenc Miquel Carreras i Costajussà (1905-1938) publicà el 1936 un informe sobre l'Arxiu Municipal de Sabadell on afirmava que, arran de la Llei del Notariat de 1862, els protocols de Sabadell foren transferits de l'Ajuntament de Sabadell a l'Arxiu Notarial de Terrassa i que, havent-se creat el partit de Sabadell el 1883, foren retornats a Sabadell, però la col·lecció estava “minvada i mutilada, amb pèrdua completa dels manuals del segle XIV...” i que en compensació d'aquesta pèrdua “entraren a formar part de l'Arxiu Notarial de Sabadell els manuals procedents de la notaria de Sant Cugat”, que “havien passat, per les raons indicades [la Llei de 1862] a Terrassa” (CARRERAS, “L'arxiu Municipal de Sabadell”, p. 403).

Aquestes afirmacions s'han transmès a la historiografia sabadellenca i han arribat a la publicació del *Catàleg de l'Arxiu Notarial de Sabadell*, 1984, p. 14-15. Pel que fa al retorn incomplet del fons a Sabadell, la informació que Carreras en donà es podria interpretar com que es produí arran de l'estada del fons a Terrassa. Sobre això cal dir que no es coneixen inventaris ni documents sobre la transferència en qüestió ni sobre una presumpta pèrdua de protocols de Sabadell durant aquells anys, en una data desconeguda entre la promulgació de la Llei de 1862 i 1890. Si més no, la inexistència quasi total de protocols de Sabadell a l'arxiu de Terrassa i la mateixa integritat amb què el fons terrassenc s'ha transmès contrasten amb aquesta suposada pèrdua.

D'altra banda, l'afirmació de Carreras en dir que el fons de Sant Cugat es conservava a Terrassa i fou lliurat a Sabadell en compensació per aquelles pèrdues no encaixa amb la realitat. D'entrada, seria un traspàs de documentació ben insòlit, no documentat i no previst legalment. Però el fons sancugatenc, com hem vist, estava en poder de l'Ajuntament de Sant Cugat des de 1835, i el 1890 el notari arxiver de Sabadell declarà haver rebut de l'Ajuntament de Sant Cugat els protocols d'aquesta població. Per tant, el fons històric sancugatenc mai no fou transferit a l'arxiu notarial de Terrassa, i el 1890 passava a poder del notari de Sabadell amb ple dret, ja que Sant Cugat pertanyia llavors al districte de Sabadell.

Sembla que la presumpta pèrdua de protocols de Sabadell a Terrassa era una suposició (no pas afirmada categòricament ni documentada per Carreras) que intentava justificar la permanència a Sabadell dels protocols antics de Sant Cugat, que havien d'haver passat a Terrassa en integrar-se Sant Cugat al districte d'aquesta ciutat el 1904.

En realitat, només resta a l'arxiu de Terrassa documentació escadussera del districte de Sabadell. Cal considerar a part els 19 protocols dels anys 1350-1355 que fan referència a Sabadell, però foren fets a la notaria de Terrassa i han restat sota custòdia d'aquesta notaria, i l'actual districte, des de sempre (vegeu més andavant, “Abast i contingut”)

Dades sobre l'ingrés

Entre els dies 20 i 25 d'abril de 1995 s'efectuà el trasllat del fons des de la Biblioteca Soler i Palet al nou Arxiu Comarcal, acabat de construir a l'edifici municipal del carrer Pantà, núm. 20. El fons formava part de la documentació originària de l'Arxiu Històric de Terrassa, integrat a l'Arxiu Comarcal el 1982.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons comprèn l'antic arxiu de la Notaria i Escriptania públiques de districte del terme del castell de Terrassa (1237-1862), la Secció Històrica de l'Arxiu General de Protocols del Districte Notarial de Terrassa (1863-1910) i els protocols de 26 a 100 anys d'antiguitat, que estan fora de consulta pública (1911-1985).

La secció històrica de l'arxiu notarial de Terrassa conserva gairebé tots els registres des del primer protocol del primer notari, dels anys 1237-1242 (publicat: vegeu la bibliografia). Del segle XIII es conserven 17 protocols més, i les sèries de registres i documents es conserven pràcticament íntegres des de les darrerries d'aquest segle. És un dels fons notarians més complets que es conserven i el cinquè de Catalunya per l'antiguitat del seu primer protocol. La pèrdua més considerable afectà una gran part dels protocols dels anys 1885 a 1936, que foren cremats al pati de la residència del notari arxiver F. de P. Badia i Tobella, els primers dies d'octubre de 1936. De 1885 a 1910 només queden uns índexs i alguns documents del notari Domènec Ventalló i Homs.

Les sèries de protocols històrics es completen amb 195 capses de documents solts de l'antiga notaria de Terrassa (segles XIV-XIX), 109 protocols i 9 capses de documents de la notaria d'Olesa de Montserrat (1429-1867) i 33 protocols i un índex de la notaria de Rubí (1883-1910). Entre les sèries de protocols, es conserven els d'un notari de la Quadra de Vallaparádis de Terrassa, dotze manuals de 1786 a 1797. La jurisdicció d'aquesta Quadra pertanyia als marquesos de Sentmenat i sembla que els protocols referits passaren a l'arxiu de Terrassa perquè el notari titular va regir la notaria d'aquesta vila els anys següents, 1797-1799.

Gairebé tots els notaris de Terrassa exerciren també a diverses poblacions de la comarca i de les comarques adjacents com a notaris per autoritat reial. Les escriptures expedides en aquests llocs eren registrades en sèries de manuals i llibres comuns a part, que es conserven pràcticament tots i comprenen des de 1326 fins a 1754.

Per circumstàncies excepcionals el fons de Terrassa conserva 19 protocols propis de notaris de Sabadell dels anys 1350-1355 que es conserven a l'Arxiu de Terrassa perquè foren expedits en aquesta vila, tot i fer referència a contractes de la vila i terme de Sabadell. El motiu d'aquesta irregularitat s'ha atribuït el fet que durant aquests anys la notaria de Sabadell estigué vacant per qüestions de jurisdicció i de competències en el nomenament dels notaris, i els notaris de Terrassa van produir aquests protocols amb contractes gestionats per notaris de Sabadell que tenien el títol per autoritat regia, però no podien exercir en aquella vila per manca del nomenament prescriptiu. Els notaris de Terrassa, doncs, van autoritzar aquests protocols i els van conservar en el seu arxiu formant un grup a part. Són les conclusions a què arriba l'estudi de Miquel Forrellad sobre aquest tema (citat a la bibliografia).

La documentació notarial de fora de l'actual districte que es conserva a l'Arxiu es limita a dos registres i un lligall de documents de la notaria de Sabadell (1454-1825) i un manual de la notaria de Santa Maria d'Arenys (1626-1629).

Incrementes

Anualment ingressen els protocols dels notaris del districte que han complert l'antiguitat de 25 anys.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

La legislació notarial continua reconeixent el lliure accés dels investigadors als protocols notarians de més de cent anys d'antiguitat establert per la Reial Ordre de 22 de maig de 1914. Els protocols de 1911 i posteriors estan exclosos de quasevol consulta i són d'ús exclusiu del notari arxiver del Districte. Cada any s'incorporen a la secció històrica els protocols que han complert els cent anys.

Condicions de reproducció

Els investigadors, degudament acreditats i amb motiu de treballs d'història, poden disposar de reproduccions de documents protocolitzats de més de cent anys d'antiguitat, comptant sempre amb el consentiment del notari arxiver del dictricte.

Llengües i escriptures dels documents

La major part de les notes dels registres d'època medieval i moderna són en llatí. Al segle XV comença a augmentar el nombre de notes en català, especialment capítols matrimonials, inventaris, testaments, concòrdies, arbitratges, declaracions testimonials i alguns altres. Al segle XVI trobem, a més dels tipus documentals esmentats, requestes, actes de notorietat i contractes de serveis.

Al segle XVII el nombre de notes en català augmenta considerablement, amb abundància de contractes de parceria, arrendaments de terres, arrendaments de serveis públics, assegurances comercials, plets, lluçió de censals, etc. A darrerries d'aquesta centúria, però, s'observa un retorn al predomini del llatí, que als primers anys del segle XVIII representa un 80 % de les notes de cada protocol, per un 8% en català i un 12% de notes parcialment en català. Aquesta proporció es manté similar fins a mitjan segle XVIII, durant la segona meitat del qual el català es va emprant progressivament.

Districte Notarial de Terrassa

Pel que fa al castellà, es troba escadusserament en algun document d'autoritats d'àmbit castellà a partir del segle XVIII i de manera igual durant tot aquest segle, en els tipus de documents següents: procures, requestes, decrets d'autoritats superiors, notes per raó de domini i algun altre. Els darrers anys del segle XVIII apareixen en castellà nombroses notes d'inscripcions a l'Ofici d'Hipoteques (organisme estatal precedent del Registre de la Propietat) i als primers anys del segle XIX augmenten les notes en castellà que tenen implicació en organismes estatals o amb intervenció de persones d'àmbit castellà. A partir de 1820, amb la primera creació dels jutjats i els partits judicials, va augmentant el nombre de notes en castellà, però el català continua emprat en tots els documents locals públics i en la majoria dels particulars. A mitjan segle es generalitzen els documents en castellà, llengua que passa a ser obligatòria i única a partir de la Llei del Notariat de 1862.

Posteriorment, el català es recuperà durant la II República Espanyola, període en el qual el notari F. de P. Badia i Tobella arribà a expedir més d'un 30% d'escriptures en català. El 1939 torna a ser obligatori el castellà, i el català tornarà a ser usat, en diferent mesura que depèn de diverses circumstàncies, a partir dels reglaments derivats de la Constitució Espanyola de 1978.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

S'ha localitzat documentació notarial del districte de Terrassa a diversos arxius. Destaca sobretot el fons de la notaria històrica de Sant Cugat del Vallès, que comprén uns 240 protocols i alguns documents més (segles XIII-XIX). Aquest fons ingressà el 8 de juliol de 1877 a l'Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA), on es conserva actualment, procedent de l'Arxiu Municipal de Sabadell (vegeu "Història arxivística"). També es conserven a l'ACA una dotzena de volums d'Olesa de Montserrat (1607-1738).

A l'Arxiu Històric de Sabadell hi ha 49 unitats d'instal·lació de protocols i documents de diferents notaries i llocs del districte de Terrassa, de 1454 a 1908. A l'Arxiu Episcopal de Vic, quatre llibres de Terrassa dels anys 1767 a 1770. Als Archives Départementales des Pyrénées-Orientales, tres llibres de Terrassa datats entre 1545 i 1569. A l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, 3 llibres d'Olesa de Montserrat i de Terrassa datats entre 1455 i 1574. Finalment, sengles protocols de notaries del districte s'han localitzat a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès (1445-1449), al Comarcal del Bages (1497-1545) i al Comarcal del Baix Llobregat (1815-1817).

Bibliografia

CARRERAS [COSTAJUSSÀ], Miquel. "L'Arxiu Municipal de Sabadell". Dins *Institut d'Estudis Catalans. Anuari MCMXXVII-XXXI*, vol. III (Barcelona, 1936) p. 402-406.

COLL CALVO, Maria. "El notariado de Tarrasa en la Edad Media". *Biblioteconomia*. Núm. 11 (Barcelona, juliol-desembre 1954), p. 98-117.

Els fons de protocols de Catalunya. Estat actual i proposta de sistematització. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2005.

Fides Historiae. El fons del Districte Notarial de Terrassa. Terrassa, 2006 (Col·lecció El Portal de la Guia, núm. 1), 16 pàgines.

FORRELLAD [SOLÀ], Miquel. "Algunes qüestions que plantegen els llibres notariais del segle XIV relatius a Sabadell que s'han mantingut

fins ara a l'Arxiu Comarcal de Terrassa". *Arraona*. Núm. 16 (Sabadell, primavera 1995), p. 27-45.

MIQUEL I SERRA, Domènec. "El monestir de Sant Cugat: desamortització i gestió en el segle XIX". *Gausac*. Núm. 7 (Sant Cugat del Vallès, desembre 1995), p. 45-58.

MOLINERO, Josefina. *Catàleg de l'Arxiu Notarial de Sabadell*. Barcelona: Fundació Noguera, 1984.

PUIG USTRELL, P.; SANLLEHÍ UBACH, J. *Catàleg de l'Arxiu Notarial de Terrassa*. Barcelona: Fundació Noguera, 1984.

PUIG USTRELL, P. *Capbreu primer de Bertran acòlit, notari de Terrassa, 1237-1242*. Barcelona: Fundació Noguera, 1992 (dos volums).

PUIG USTRELL, P. "Senyoria directa, domini útil i funció notarial a la notaria i l'escrivania públiques de Terrassa". Dins: *Actes del I Congrés d'Història del Notariat Català*. Barcelona, 1993. Barcelona: Fundació Noguera, 1994, p. 617-633.

PUIG USTRELL, P. "Notes històriques sobre la institució i la funció notarial en època moderna i contemporània. El cas de l'escrivania i la notaria públiques de Terrassa". *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols*. Núm. 22 (Barcelona: Col·legi de Notaris de Catalunya, 2004), p. 95-133.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

21 de desembre de 2010

FONSjudicials

Jutjat de Primera Instància de Terrassa

Jutjat de Primera Instància i Instrucció
núm.1 de Terrassa

Jutjat de Primera Instància i Instrucció
núm.2 de Terrassa

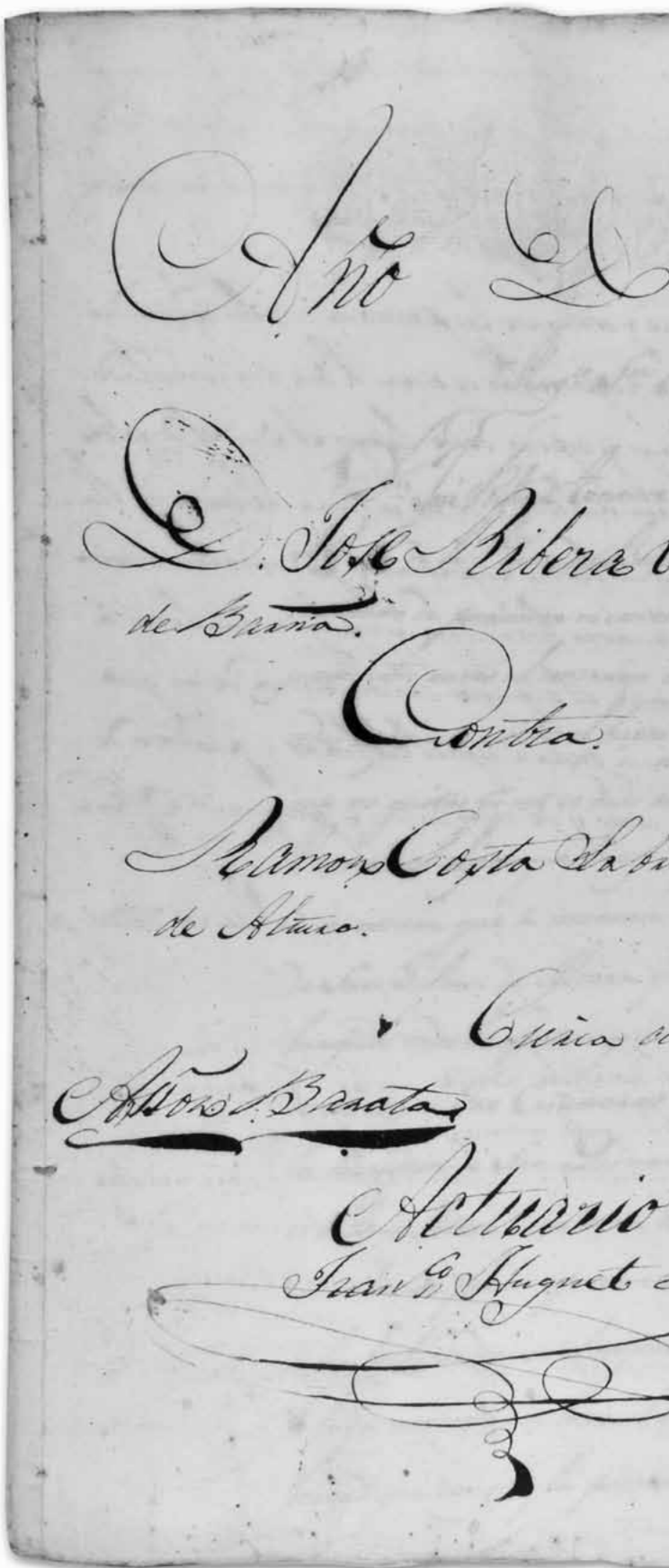
Jutjat de Districte núm.1 de Terrassa

Jutjat de Districte núm.2 de Terrassa

Jutjat Municipal de Terrassa

Jutjat de Districte núm.1
de Cerdanyola del Vallès

Jutjat de Distrite núm.2
de Cerdanyola del Vallès

Jutjat de Primera Instància de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 06/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jutjat de Primera Instància de Terrassa | **Dates:** 1820 – 1928 | **Volum i suport:** 36 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

El 1820 apareixen en els expedients els noms de Juzgado Nacional de Tarrasa i Juzgado Constitucional de Tarrasa. Al final del mateix any queda constituït el Juzgado de Primera Instancia de Tarrasa (Jutjat de Primera Instància de Terrassa). També es troba el nom de Juzgado de Partido.

El 1828, en constituir-se les alcaldies majors, el jutjat passa a anomenar-se Juzgado Real Ordinario de la Alcaldía Mayor de Tarrasa.

El 1835 el nom del jutjat torna a ser, d'una manera ara definitiva, Juzgado de Primera Instancia de Tarrasa.

Història del productor

Una circular del Secretari d'Estat i del Despatx de la Hisenda Pública, de 18 de juny de 1820, comunica a l'Intendent del Principat de Catalunya el restabliment dels decrets de les Corts de 1812, entre ells el decret de 9 d'octubre de 1812 que promulgà el *Reglamento para las Audiencias y Juzgados de Primera Instancia*. A partir d'aquí, comencen a funcionar els nous jutjats amb un sistema provisional que atorga les atribucions dels jutges de primera instància als alcaldes constitucionals, en un procés similar al que s'havia produït el 1812.

Restava pendent la divisió territorial en partits judicials, que depenia de la, també pendent, divisió provincial. Aquesta divisió arribà amb un decret de 27 de gener de 1822, però no fou efectiva perquè l'octubre de 1823 es derogà tota la legislació promulgada des del 7 de març de 1820. Durant el període 1820-1823, el jutjat exercí les seves competències en el territori que li fou assignat per decret de les Corts de 25 d'octubre de 1820 i que comprenia les entitats locals següents: Terrassa, Abrera, Barberà (del Vallès), Canals, Castellbisbal, Castellví de Rosanes, Cerdanyola, Jonqueres, Martorell, Matadepera, Molins de Rei, Monistrol de Montserrat, Olesa (de Montserrat), Pallejà, el Papiol, Palau (Palau Solità i Plegamans), Polinyà, Rubí i Sant Pau (de Riu-sec), Ripollet, Santiga, Sabadell, Sant Andreu de la Barca, Sant Cugat del Vallès, Sant Esteve Sesrovires, Sant Martí de Sorbet, Sant Julià d'Altura, Sant Llorenç del Munt, Sant Feliu (del Racó), Castellar i Tolosa, Sant Pere de Terrassa, Sant Quirze de Terrassa (ara del Vallès), Santa Perpètua de Mogoda, Sentmenat, Toudell, Viladecavalls i Ullastrell.

De 1823 a 1828 el jutjat de Terrassa tornà al seu estat anterior de Cúria Reial Ordinària. El 1828 es crea l'Alcaldia Major de Terrassa, institució titular de l'anomenat Jutjat Reial Ordinari, que torna a tenir competència sobre totes les poblacions del partit establert el 1820.

A partir del Reial Decret de 30 de novembre de 1833, que instaura la divisió en províncies, el Reial Decret de 21 d'abril de 1834 restableix els partits judicials, i entre ells el de Terrassa, al qual s'assignen els municipis següents: Barberà (del Vallès), Castellbisbal, Cerdanyola, Gallifa, Matadepera, Olesa (de Montserrat), Palau Solità (Palau Solità i Plegamans), Polinyà, Rellinars, Ripollet, Rubí, Sabadell, Sant Cugat del Vallès, Sant Esteve de Castellar, Sant Feliu del Racó, Sant Julià d'Altura, Sant Llorenç Savall i el santuari de Sant Llorenç del Munt, Sant Martí de Sorbet, Sant Miquel de Toudell i la Quadra de Clarà, Sant Pau (de Riu-sec), Sant Pere de Terrassa, Sant Quirze de Terrassa (ara del Vallès), Santa Maria de Santiga, Santa Perpètua i la Quadra de Mogoda, Sant Vicenç de Jonqueres, Sentmenat, Terrassa i la Quadra de Vallparadís, Ullastrell, Vacarisses, Valldoreix, Viladecavalls i el Vilar. Els canvis respecte al partit de 1820 són: l'exclusió de municipis del Baix Llobregat, la inclusió d'alguns

altres del Vallès Occidental i la desaparició d'algunes entitats locals, integrades a algun dels municipis.

El Reglament provisional per a l'Administració de Justícia de 1835 és la base legislativa (orgànica i funcional) dels jutjats i serà vigent fins a la Llei provisional d'organització del poder judicial, de 15 de setembre de 1870. Un Reial Decret d'1 de maig de 1844 promulga el Reglament dels Jutjats de Primera Instància.

El Reial Decret de 14 d'octubre de 1882 atorga als jutges de primera instància les funcions de jutges d'instrucció, i en conseqüència els jutjats passaran a ser anomenats de Primera Instància i d'Instrucció.

Història arxivística

El fons de documents del jutjat es conservà en els llocs on tingué la seu. Al segle XIX és probable que el jutjat funcionés a l'edifici consistorial. El 1904 l'Ajuntament acorda acceptar el trasllat del jutjat a l'antiga casa consistorial de l'extingit municipi de Sant Pere de Terrassa.

Cap a 1933 el jutjat s'instal·là a la casa Marcet, que fou adquirida per l'Ajuntament i és annexa a l'actual edifici consistorial. Consta que el 1933 el fons antic del jutjat estava encara, en males condicions, a l'antic ajuntament de Sant Pere de Terrassa i fou traslladat a un cobert del pati de l'Ajuntament, annex al nou emplaçament del jutjat.

No consta destrucció de documents del jutjat durant la Guerra Civil de 1936-1939. Els documents del Registre Civil, a partir de 1871, foren traslladats al Museu Comarcal instaurat a les esglésies de Sant Pere (GORINA, 1968).

Jutjat de Primera Instància de Terrassa

El 30 de juny de 1962 s'inaugurà el nou edifici dels jutjats al carrer Sant Quirze, núm. 2.

Dades sobre l'ingrés

No consta el moment concret de l'ingrés del fons a l'Arxiu Històric de Terrassa, dins la Biblioteca Soler i Palet, al carrer Font Vella, però per testimonis pròxims sembla que el fons ingressà quan el jutjat es traslladà a l'edifici del carrer Sant Quirze, el 1962.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït quasi exclusivament per expedients de processos judicials. Període 1820-1876, amb 330 capses. De 1877 a 1928, expedients diversos i escadussers en 3 capses.

A més, setze lligalls o capses contenen documentació de gestió, del segle XIX i començament del XX.

Sistema d'organització

Ordenació cronològica dels expedients. La documentació diversa annexa fou ordenada per l'arxivera municipal Maria Verger vers 1930 i s'hi ha afegit altres documents recuperats en treballs de classificació fets a partir de 1980.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Cal relacionar aquest fons amb el del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Terassa, que el succeí a partir de 1882.

Bibliografia

ALTÉS SANTOS, M. ; GENOVÈS SALVADÓ, E. “Organització i descripció de la documentació de l’Audiència Provincial de Tarragona”. *Lligall. Revista catalana d’arxivística*. Núm. 18 (Barcelona, 2001), p. 253-280.

“La classificació dels fons documentals dels jutjats de Primera instància i/o d'instrucció i del fons del Registre civil”. Barcelona: Servei d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, 2005. Treball inèdit.

DURAN i CAÑAMERAS, F. *Els arxius judicials de Catalunya*. Barcelona: Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, 1933.

ESPUGA i CONDAL, C. “El Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Martorell, tractament arxivístic i aproximació als seus continguts des de 1844 fins a 1944 per a la investigació”. *Materials del Baix Llobregat*. Núm. 5 (Sant Feliu de Llobregat, 1999), p. 155-164.

GORINA, P. “Los archivos tarrasenses en el Museo Comarcal”: *Tarrasa Información*, 25-11-1968.

“Norma per a l’elaboració del quadre de classificació dels fons dels jutjats municipals, de pau, comarcals i de districte”. Barcelona: Servei d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, 1999. Edició multicopiada per a ús dels arxius.

PAREDES, J. *La organización de la justicia en la España liberal. Los orígenes de la carrera judicial (1834-1870)*. Madrid: Civitas, 1991.

SAIZ GUERRA, J. *La Administración de justicia en España (1810-1870)*. Madrid: Eudema, 1992.

SALA I SAVALL, TERESA. “Estudi per a la descripció dels fons judicials del segle XIX. De la Cort del Batlle al Jutjat de Primera Instància. El fons judicial de Terrassa, 1820-1835.” Barcelona, 1994, inèdit (es pot consultar a l'Arxiu Històric de Terrassa). Treball del III Màster d'Arxivística, UAB.

ÀREA DE NOTES

Notes

Considerem el fons d'aquest jutjat a part del fons del jutjat que el succeí per motius històrics i facticis: pel seu caràcter històric originari, per la tradició particular del fons i, sobretot, perquè la seva documentació comprèn quasi exclusivament el període en què era de Primera Instància, abans d'esdevenir de Primera Instància i Instrucció, l'any 1882.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm.1 de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 06/02 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jutjat de Primera Instàn- cia i Instrucció núm. 1 de Terrassa | **Dates:** 1916 – 1981 | **Volum i suport:** 240 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jutjat de Primera Instància i Instrucció de Terrassa. En ser creat un segon jutjat del mateix tipus, l'any 1962, adoptà el nom de Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Terrassa.

Història del productor

Aquest Jutjat es pot considerar creat arran del Reial Decret de 14 d'octubre de 1882, que atorgà als jutges de primera instància funcions de jutges d'instrucció. Així, aquest jutjat succeí el Jutjat de Primera Instància de Terrassa. Serà succeït pel Jutjat de Primera Instància núm. 1 de Terrassa el 2004, en ser creats els nous jutjats d'instrucció.

Història arxivística

La documentació s'ha transmès a l'arxiu que el jutjat ha tingut en les seves diferents seus. Els anys darrers del segle XIX i fins a 1904, és probable que estigués situat a l'Ajuntament. El 1904 passà a l'edifici de l'ajuntament de Sant Pere de Terrassa (al carrer Major de Sant Pere), en el moment de la supressió d'aquest municipi. Cap a 1933 el jutjat s'instal·là a la casa Marcet, que fou adquirida per l'Ajuntament i és annexa a l'actual edifici consistorial. El 30 de juny de 1962 s'inaugurà el nou edifici construït per als jutjats al carrer Sant Quirze, núm. 2. El 9 de juliol de 1984 es traslladà al nou Palau de Justícia situat a la Rambla d'Ègara, núm. 336-342 (també consta com a núm. 350). El gener del 2009, en data posterior a les transferències de fons descrites aquí, tots els jutjats de Terrassa es traslladen al nou Palau de Justícia construït a la Rambleta del Pare Alegre, núm. 112.

Dades sobre l'ingrés

Els fons conservats actualment a l'Arxiu ingressaren en tres moments. El 3 d'octubre de 1996, en virtut del conveni subscrit el 10 de setembre de 1996 entre el Director General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya i la Secretària del Jutjat, ingressen 180 capses amb expedients del període 1933-1950. El 15 d'abril de 1997, en aplicació del mateix conveni, ingressen 379 capses del període 1916-1955. Entre 24 de juliol i 1 d'agost de 2002, en procediment de transferència regulada pel Departament de Justícia de la Generalitat de lunya, ingressen 1.550 capses del període 1939-1981.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Expedients de processos civils de 1927 a 1981. Expedients de processos penals de 1939 a 1981. Documents de matèria governativa i de gestió administrativa de 1916 a 1981. La documentació anterior a 1940 és escadussera. La posterior comprèn sèries quasi completes. El partit judicial de Terrassa comprenia els municipis i pobles del partit establert el 1834 (vegeu el fons del Jutjat de Primera Instància de Terrassa). A partir de 1883, en ser creat el partit judicial de Sabadell, el partit de Terrassa tingué competència sobre els municipis següents: Castellbisbal, Gallifa, Matadepera, Olesa de Montserrat, Rellinars, Rubí, Sant Llorenç Savall, Terrassa, Ullastrell, Vacarisses i Viladecavalls. El 1904 s'hi incorporà Sant Cugat del Vallès.

Sistema d'organització

La major part del fons està formada per expedients de processos, que s'organitzen en dos grans grups: civils i penals. Dintre de cada

grup, es respecten les sèries formades en el jutjat (bàsicament segons el tipus de procediment) i la numeració d'expedients pròpia de cada sèrie. Un tercer grup comprèn documentació administrativa i expedients anomenats de matèria governativa.

Incrementes

Els nous ingressos de documentació es normalitzaran a través del nou Arxiu Central dels Jutjats de Terrassa.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

En general, la documentació és d'accés restringit perquè afecta la intimitat de les persones. A banda de la legislació sobre protecció de dades personals i sobre règim jurídic de les administracions públiques, és aplicable la legislació específica de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, i la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents.

Llengües i escriptures dels documents: Castellà

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Al jutjat es conserven els Registres generals dels processos incoats. També s'hi relaciona la documentació escadussera del Jutjat de Primera Instància, antecessor d'aquest.

Bibliografia

“La classificació dels fons documentals dels jutjats de primera instància i/o d'instrucció i del fons del Registre civil”. Barcelona, Servei d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, 2005. Treball inèdit.

DURAN i CAÑAMERAS, F. *Els arxius judicials de Catalunya*. Barcelona: Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, 1933.

ESPUGA i CONDAL, C. “El Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Martorell, tractament arxivístic i aproximació als seus continguts des de 1844 fins a 1944 per a la investigació”. *Materials del Baix Llobregat*. Núm. 5 (Sant Feliu de Llobregat, 1999), p. 155-164.

GAYAN FÉLEZ, Xavier; RODRÍGUEZ MUÑOZ, Lluïsa. “L'Arxiu Central dels jutjats d'instrucció i penals de Barcelona. Aproximació a la identifiacació i valoració de la documentació. Propostes d'accés, tria i eliminació i calendaris de transferències.” Treball III Màster en Arxivística, Associació d'Arxivers de Catalunya i Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona, 1995.

GAYAN FÉLEZ, Xavier; RODRÍGUEZ MUÑOZ, Lluïsa. “Arxius judicials: un camp poc conegut per la historiografia contemporània”. *L'Avenç*. Núm. 43 (març 1997).

“Primera jornada de treball sobre arxius judicials. Barcelona, 24-25 octubre 1996. Comunicacions”. Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

SALA I SAVALL, TERESA. “Estudi per a la descripció dels fons judicials del segle XIX. De la Cort del Batlle al Jutjat de Primera Instància. El fons judicial de Terrassa, 1820-1835.” Barcelona, 1994, inèdit (es pot consultar a l'Arxiu Històric de Terrassa). Treball del III Màster d'Arxivística, UAB.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 30 de desembre de 2010

Jutjat de Primera Instància i Ins-trucció núm.2 de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 06/03 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 2 de Terrassa | **Dates:** 1968-1981 | **Volum i suport:** 95 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 2 de Terrassa.

Història del productor: Jutjat creat el 1962.

Història arxivística

La documentació s'ha transmès a l'arxiu que el jutjat ha tingut en les seves diferents seus. Primer s'instal·là a l'edifici dels jutjats de Terrassa al carrer Sant Quirze, núm. 2, inaugurat el 30 de juny de 1962. El 9 de juliol de 1984 es trasllada al nou Palau de Justícia situat a la Rambla d'Ègara, núm. 336-342.

Dades sobre l'ingrés

Fons ingressat a l'Arxiu els dies 3 al 6 de febrer de 2003, per transferència tramitada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (Gerència de Suport Judicial de Barcelona Comarques).

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: Expedients de processos civils de 1968 a 1981 (capses 1-377). Expedients de processos penals de 1968 a 1981 (capses 378-858). Expedients de matèria governativa i de gestió administrativa de 1975 a 1981 (capses 859 i 860).

Sistema d'organització

Els processos segueixen l'ordenació cronològica originària, segons la data d'incoació, però la distribució a les capses no segueix un ordre cronològic rigorós. Els civils formen una sola sèrie, mentre que els penals estan distribuïts en les sèries següents: diligències prèvies, rotlles d'apel·lació, diligències preparatòries, executòries, sumaris i diligències indeterminades. Els expedients de matèria governativa formen una sola sèrie i tenen una numeració seqüencial dintre de cada any.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Instruments de descripció: Relació numèrica dels expedients, utilitzada per a la transferència a l'Arxiu. S'hi indica el grup de sèries (matèria civil i matèria governativa) o la sèrie (matèria penal), l'any, els números dels expedients, els números dels expedients que no s'han transferit a l'Arxiu i el número de la capsa corresponent.

ÀREA DE NOTES

Notes

Per als elements d'informació sobre increments, condicions d'accés, llengua, documentació relacionada i bibliografia, vegeu la descripció del fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 30 de desembre de 2010

Jutjat de Districte núm.1 de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 06/04 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jutjat de Districte

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jutjat de Districte núm. 1 de Terrassa.

Història del productor

Els jutjats de districte comencen a funcionar en execució del Decret 2104/77, de 29 de juliol de 1977, d'acord amb el desenvolupament de la Llei de bases 42/1974, de 28 de novembre, orgànica de la Justícia, que va fer desaparèixer la diferenciació entre administració de justícia i justícia municipal. Així, aquest jutjat fou creat com a successor del Jutjat Municipal de Terrassa, que desapareixia i era transformat en jutjat de districte. El jutjat de districte començà a actuar el setembre de 1977.

Amb la nova Llei Orgànica de 1985 i la Llei de Demarcació i Planta del Poder Judicial de 1988, se suprimien els jutjats de districte i les seves competències passaren als jutjats de primera instància i instrucció. L'aplicació d'aquesta regulació es féu mitjançant el Reial Decret 1403/1989, de 17 de novembre, que transformà tots els jutjats de districte en jutjats de primera instància i instrucció.

Així, el Jutjat de Districte núm. 1 de Terrassa esdevingué Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 5 de Terrassa el 1990.

Història arxivística

La documentació s'ha transmès a l'arxiu que el jutjat ha tingut en les seves diferents seus. Primer estigué a l'edifici construït per als jutjats de Terrassa al carrer Sant Quirze, núm. 2, inaugurat el 30 de juny de 1962. El 9 de juliol de 1984 es traslladà al nou Palau de Justícia situat a la Rambla d'Ègara, núm. 336-342.

Dades sobre l'ingrés

Fons procedent del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 5 de Terrassa i ingressat a l'Arxiu el dia 23 d'abril de 2002, per transferència organitzada i tramitada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (Gerència de Suport Judicial de Barcelona Comarques).

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Expedients de processos civils: actes verbals (1977-1981, capses núm. 367-412) i conciliacions (1977-1980, capses 441-445). Expedients de processos penals: judicis de faltes (1977-1981, capses 1.008-1.149). Expedients de matèria governativa (1978-1980, capses 1.176-1.177) i legalització de llibres (1978-1981, capses 1.208-1.214).

Sistema d'organització

Els processos segueixen l'ordenació cronològica originària, segons la data d'incoació, i la distribució a les capses segueix bàsicament un ordre cronològic. Algunes sèries tenen una numeració única que continua la del jutjat predecessor, el Municipal de Terrassa. Altres sèries comencen la numeració d'expedients cada any, sistema que acaben adoptant al final totes les sèries.

Els expedients i altres documents es conserven units en un sol grup de capses (numerades d'1 a 1.216) amb els del Jurjat Municipal de Terrassa.

núm. 1 de Terrassa | **Dates:** 1977-1981 | **Volum i suport:** 24 ml

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Instruments de descripció

Relació numèrica dels expedients, utilitzada per a la transferència a l'Arxiu. S'hi indica el grup de sèries (matèria civil, matèria penal i matèria governativa), l'òrgan judicial, la sèrie (tipus de procés), l'any, el número de capsa, el números extrems dels expedients dins de cada capsa i els números dels expedients que no s'han transferit a l'Arxiu.

ÀREA DE NOTES

Notes

Per als elements d'informació sobre increments, condicions d'accés, llengua, documentació relacionada i bibliografia, vegeu la descripció del fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

4 de gener de 2011

Jutjat de Districte núm.2 de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 06/05 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jutjat de Districte núm. 2 de Terrassa| **Dates:** 1978-1982 | **Volum i suport:** 34 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor Jutjat de Districte núm. 2 de Terrassa.

Història del productor Aquest jutjat fou creat arran del Decret 2104/77, de 29 de juliol, per tal d'atendre les necessitats de servei judicial de la ciutat de Terrassa, que havia experimentat un augment de població molt gran. D'aquesta manera, aquest jutjat entrà en funcionament aviat, el 1978, paral·lelament al Jutjat de Districte núm. 1 que substituï el suprimit Jutjat Municipal de Terrassa. En compliment del Reial Decret 1403/1989, de 17 de novembre, aquest jutjat es transformà en el Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 6 de Terrassa. Amb la darrera modificació de la planta judicial, la documentació d'aquest jutjat ha passat a custòdia del nou Jutjat d'Instrucció núm. 1 de Terrassa, creat el 2004.

Història arxivística La documentació s'ha transmès a l'arxiu del jutjat, primer a l'edifici del carrer Sant Quirze, núm. 2, i a partir del 9 de juliol de 1984 al Palau de Justícia situat a la Rambla d'Ègara, núm. 336-342.

Dades sobre l'ingrés Hi ha hagut dos ingressos d'aquest fons a l'Arxiu: un primer ingrés el dia 6 de febrer de 2003, procedent del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 6 de Terrassa, i un segon el 25 d'octubre de 2005, procedent del Primera d'Instrucció núm. 1 de Terrassa. Les transferències han estat organitzades i tramitades pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (Gerència de Suport Judicial de Barcelona Comarques i posteriorment el servei de Coordinació d'arxius de Barcelona Comarques).

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut Expedients de processos civils: conciliacions i altres processos (36 capses, 1978-1982). Expedients de processos penals: judicis de faltes (223 capses, 1978-1982). Expedients de matèria governativa: multes (3 capses, 1978-1979).

Sistema d'organització Els processos segueixen l'ordenació cronològica originària, segons la data d'incoació. L'ordenació de les capses agrupa els expedients per anys, però, dintre de cada any, les sèries no segueixen rigorosament l'ordre de les capses.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Instruments de descripció Relació numèrica dels expedients, utilitzada per a la transferència a l'Arxiu. S'hi indica el grup de sèries (matèria civil, matèria penal i matèria governativa), l'òrgan judicial, la sèrie (tipus de procés), l'any, el número de capsa, el números extrems dels expedients dins de cada capsa i els números dels expedients que no s'han transferit a l'Arxiu.

ÀREA DE NOTES. **Notes** Per als elements d'informació sobre increments, condicions d'accés, llengua, documentació relacionada i bibliografia, vegeu la descripció del fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates 14 de gener de 2011

Jutjat Municipal de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 06/06 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jutjat Municipal de Ter-rassa | **Dates:** 1856 - 1977 | **Volum i suport:** 110 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jutjat Municipal de Terrassa.

Història del productor

Els jutjats municipals parteixen del Reial Decret de 26 de setembre de 1835, que va aprovar el Reglament provisional de l'Administració de justícia i definí les competències dels jutges de pau, atorgades llavors als alcaldes i tinents d'alcalde. Aquests jutjats foren regulats pel Reial Decret de 22 d'octubre de 1855 i després per la Llei provisional d'Organització del Poder Judicial de 1870. La Llei de 17 de juny de 1870, de creació del Registre Civil, atorgà als jutjats municipals les funcions d'aquest Registre.

Posteriorment es reorganitzà la justícia municipal per una llei de 1907, un Reial decret de 1923 i la llei de bases de 1944; aquesta darrera va organitzar la justícia local en jutjats municipals, comarcals i de pau. La Llei Orgànica de la Justícia de 1974 va unificar els jutjats municipals i comarcals, que formaren els nous jutjats de districte. El jutjat de districte de Terrassa començà a actuar el setembre de 1977 i l'any 1990 esdevingué Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 5 de Terrassa.

Història arxivística

Una part del fons es conservà a l'Ajuntament de Terrassa, on el jutjat va funcionar fins al 1962, en què va passar a l'edifici construït per als jutjats de Terrassa al carrer Sant Quirze, núm. 2, inaugurat el 30 de juny de 1962. Els òrgans municipals relacionats amb el jutjat gestionaven documentació que passà a l'Arxiu Administratiu situat a la planta superior de l'edifici de l'Ajuntament i d'aquest arxiu fou transferida a l'Arxiu Històric de Terrassa, situat llavors a la Biblioteca Municipal Soler i Palet, l'1 de desembre de 1988. Aquesta part comprèn principalment documentació anterior a 1950.

Una altra part del fons s'ha transmès a l'arxiu que el jutjat va tenir a les seves diferents seus: primer a l'Ajuntament, després a l'edifici del carrer Sant Quirze, núm. 2, i finalment al nou Palau de Justícia situat a la Rambla d'Ègara, núm. 336-342. Aquesta part comprèn documentació de 1951 a 1977 i expedients de personal del jutjat des de 1877.

Dades sobre l'ingrés

La part del fons procedent de l'Ajuntament ingressà a l'Arxiu, com hem vist, el 1988, mitjançant transferència amb altra documentació municipal i amb autorització de la Secretaria General de l'Ajuntament. La part procedent dels jutjats era competència del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 5 de Terrassa i ingressà a l'Arxiu el dia 23 d'abril de 2002, mitjançant transferència tramitada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Posteriorment, el 7 de juliol de 2005, ingressaren dos lligalls amb expedients antics referents a càrrecs i personal del jutjat.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La part provinent de l'Ajuntament comprèn expedients de judicis de faltes i desnonaments (1928-1956), resolucions de matèria civil (1957-1967) i especialment documentació antiga de matèria governativa (registres, estadístiques, etc., 1856-1954) i de Registre Civil (1903-1951).

La part provinent dels jutjats inclou expedients de processos civils: actes verbals (1951-1977, capses núm. 1-366) i conciliacions (1959-1977, capses 413-440); expedients de processos penals: judicis de faltes (1959-1977, capses 497-1.007); expedients de matèria governativa (1961-1977) i els antics expedients de nomenament de càrrecs i personal del jutjat (1877-1974, capses 1.215-1.216).

Sistema d'organització

Els processos estan ordenats segons les sèries originàries i cronològicament, segons la data d'incoació. La distribució a les capses respon a les diferents sèries i l'ordre cronològic.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Instruments de descripció

Relació numèrica dels expedients, utilitzada per a la transferència a l'Arxiu. S'hi indica el grup de sèries (matèria civil, matèria penal i matèria governativa), l'òrgan judicial, la sèrie (tipus de procés), l'any, el número de capsa, el números extrems dels expedients dins cada capsa i els números dels expedients que no s'han transferit a l'Arxiu.

La part conservada a l'Ajuntament està descrita en una relació de sèries amb les dates, la signatura topogràfica i detall dels documents no seriat.

ÀREA DE NOTES

Notes

Per als elements d'informació sobre increments, condicions d'accés, llengua, documentació relacionada i bibliografia, vegeu la descripció del fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

5 de gener de 2011

Jutjat de Districte núm.1 de Cerdanyola del Vallès

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 06/07 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jutjat de Districte núm. 1 de Cerdanyola del Vallès | **Dates:** 1966 - 1986 | **Volum i suport:** 88 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Jutjat de Pau de Cerdanyola del Vallès, succeït pel Jutjat de Districte núm. 1 de Cerdanyola del Vallès.

Història del productor: Aquest jutjat fou creat arran del Decret 2104/77, de 29 de juliol, com a substitut i successor del Jutjat de Pau de Cerdanyola del Vallès. El Jutjat de Pau actuà fins al gener de 1978 i el febrer del mateix any començà com a Jutjat de Districte. En compliment del Reial Decret 1403/1989, de 17 de novembre, aquest jutjat es transformà en el Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Cerdanyola del Vallès.

Història arxivística: La documentació s'ha conservat a l'arxiu del Jutjat, al carrer Sant Francesc, núm. 18, de Cerdanyola del Vallès.

Dades sobre l'ingrés: Procedents del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Cerdanyola del Vallès, hi ha hagut quatre ingressos d'aquest fons a l'Arxiu, els dies 20 de setembre de 2002, 16 de gener, 27 de maig i 16 de desembre de 2003. Les transferències han estat organitzades i tramitades pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (Gerència de Suport Judicial de Barcelona Comarques i posteriorment el servei de Coordinació d'arxius de Barcelona Comarques).

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: Expedients de processos civils: conciliacions (19 capses, 1966-1986) i altres processos (156 capses, 1978-1986). Expedients de processos penals: judicis de faltes (376 capses, 1976-1983). Els expedients originaris del Jutjat de Pau són actes de conciliació dels anys 1966 a 1977 i només ocupen cinc capses; la sèrie no té solució de continuïtat amb la del jutjat de districte i, pel poc volum que suposa, la incorporem a la descripció del jutjat de districte, a manca d'altra documentació que pugui ingressar d'aquest jutjat de pau.

Sistema d'organització: Els expedients segueixen l'ordenació cronològica originària, segons la data d'incoació, i la numeració dels expedients comença cada any.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Instruments de descripció: Relacions numèriques dels expedients, utilitzades per a la transferència a l'Arxiu. Aquestes relacions estan fetes a mà i s'hi indica el número de capsa, l'any, els números extrems dels expedients dins de cada capsa i els números dels expedients que no s'han transferit a l'Arxiu. El grup de sèries (matèria civil, o matèria penal) i la sèrie (tipus de procés) s'indiquen a l'encapçalament de cada pàgina.

ÀREA DE NOTES. **Notes:** Per als elements d'informació sobre increments, condicions d'accés, llengua, documentació relacionada i bibliografia, vegeu la descripció del fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 17 de gener de 2011

Jutjat de Districte núm.2 de Cerdanyola del Vallès

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 06/08 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jutjat de Districte núm. 2 de Cerdanyola | **Dates:** 1985 - 1988 | **Volum i suport:** 44 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jutjat de Districte núm. 2 de Cerdanyola del Vallès.

Història del productor

Jutjat creat el 1985. En compliment del Reial Decret 1403/1989, de 17 de novembre, aquest jutjat es transformà en el Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 2 de Cerdanyola del Vallès.

Història arxivística

La documentació s'ha conservat a l'arxiu del Jutjat, al carrer Sant Francesc, núm. 18, de Cerdanyola del Vallès.

Dades sobre l'ingrés

Procedents del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 2 de Cerdanyola del Vallès, hi ha hagut tres ingressos d'aquest fons a l'Arxiu, els dies 27 de maig i 16 de desembre de 2003 i el 21 de desembre de 2005. Les transferències han estat organitzades i tramitades pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (Gerència de Suport Judicial de Barcelona Comarques i posteriorment el servei Coordinació d'arxius de Barcelona Comarques).

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Expedients de processos civils: conciliacions (4 capses, 1985-1988) i altres processos (44 capses, 1985-1988). Expedients de proces-sos penals: judicis de faltes (444 capses, 1985-1988).

Sistema d'organització

Els expedients segueixen l'ordenació cronològica originària, se-gons la data d'incoació, i la numeració comença cada any.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Instruments de descripció

Relacions numèriques dels expedients, utilitzades per a la transfe-rència a l'Arxiu. Aquestes relacions estan fetes a mà i s'hi indica el nú-mero de capsa, l'any, els números extrems dels expedients dins de cada capsa i els números dels expedients que no s'han transferit a l'Arxiu. El grup de sèries (matèria civil, o matèria penal) i la sèrie (tipus de procés) s'indiquen a l'encapçalament de cada pàgina.

ÀREA DE NOTES

Notes: Per als elements d'informació sobre increments, condicions d'accés, llengua, documentació relacionada i bibliografia, vegeu la des-cripció del fons del Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 2 de Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 17 de gener de 2011

FONSregistrals

Jutjat de Primera Instància de Terrassa | Jutjat de Primera Instància i Instrucció
núm.1 de Terrassa | Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm.2 de Terrassa | Jut-
jat de Districte núm.1 de Terrassa | Jutjat de Districte núm.2 de Terrassa | Jutjat
Municipal de Terrassa | Jutjat de Districte núm.1 de Cerdanyola del Vallès | Jutjat
de Districte núm.2 de Cerdanyola del Vallès

BOLO DE

PROVINCIA DE

PAGO O DISTRITO DE

Partido judicial de

[Handwritten text: En com. de los con. p. de la...]

N.º de inscrip- ción.	Oficina en que se paga.	NOMBRE Y VECINDAD DE LOS OTORGANTES.	Calidad y naturaleza de los co- tizados.	Valor de la finca.	Idem de los cargos que la afectan.	Valor líquido.	Derecho de hipoteca que ha devengado la finca.	Cantidad pagada.	Fecha de los pagos.
125	Oficina de... <i>[Handwritten: Oficina de...]</i>	<i>[Handwritten: D. Juan...]</i>	<i>[Handwritten: D. Juan...]</i>	<i>[Handwritten: 10,000]</i>	<i>[Handwritten: ...]</i>	<i>[Handwritten: ...]</i>	<i>[Handwritten: ...]</i>	<i>[Handwritten: ...]</i>	<i>[Handwritten: ...]</i>

Fons Ofici i Comptadoria d’Hipoteques de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT07/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa | **Dates:** 1769-1862 | **Volum i suport:** 9,50 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Mataró [1769-1788]; Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Granollers [1772-1828]; Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa [1821-1823; 1828-1862].

Història del productor

La Reial Pragmàtica de 31 de gener de 1768, promulgada per Carles III, creava els Oficis d'Hipoteques a tots els pobles amb jurisdicció de cap de partit, amb la intenció de perseguir els defraudadors que amagaven les hipoteques que pesaven sobre llurs propietats. Els escrivans de l'Ajuntament serien els encarregats de realitzar la posada per escrit d'aquest control. Aquesta institució, anomenada posteriorment Comptadoria d'Hipoteques, és l'antecedent immediat dels actuals Registres de la Propietat.

La conversió de l'Ofici d'Hipoteques per acomplir algunes de les finalitats de la Hisenda pública es produeix amb el Reial Decret del Ministeri d'Hisenda de 31 de desembre de 1829, complementat per una instrucció de 29 de juliol de 1830. El Reial Decret institueix l'anomenat Dret d'Hipoteques, un impost del mig per cent sobre els capitals dels contractes. Pot considerar-se el Reial Decret de 23 de maig de 1845 com la darrera disposició fonamentalment important que afecta els Oficis i Comptadores d'Hipoteques, també anomenats des d'ara Oficines de Registre. Amb aquest decret es transformaven els diversos impostos aliens als Oficis d'Hipoteques que existien sobre les transmissions immobiliàries, i s'unificaven i transformaven en el Dret d'Hipoteques, a la vegada que s'ampliava llur camp d'acció fiscal extenent-lo a altres tipus de contractes.

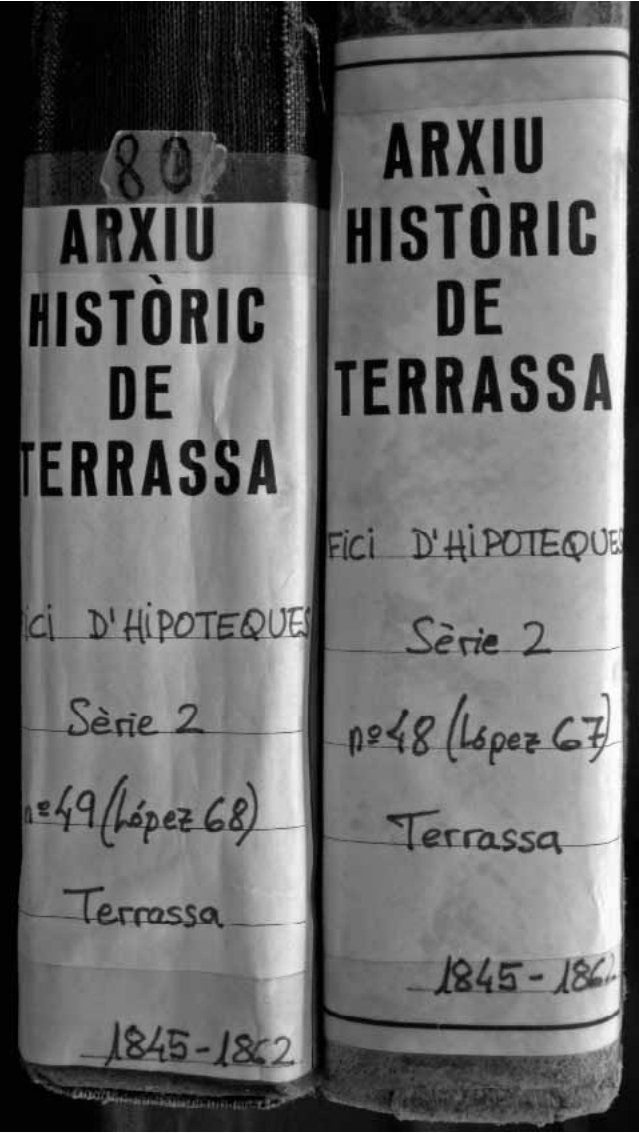
Terrassa, pel temps en què fou promulgada la Pragmàtica de 1768, estava enclavada administrativament en el corregiment de Mataró. Fins l'any 1821 els terrassencs i veïns de la rodalia, contractants d'una escriptura registrable, havien d'acudir a Granollers o Mataró per a fer efectiva la inscripció de llurs instruments. Amb el decret de Corts de 25 d'octubre de 1820 la província de Catalunya quedava dividida en 24 partits i concretament al partit de Terrassa se li assignaven els següents pobles, llocs o parròquies: Terrassa, Abrera, Barberà del Vallès, Canals, Castellbisbal, Castellví de Rosanes, Cerdanyola, Jonqueres, Martorell, Matadepera, Molins de Rei, Monistrol de Montserrat, Olesa de Montserrat, Pallejà, el Papiol, Palau Solità i Plegamans, Polinyà, Rubí, Sant Pau de Riu-sec, Ripollet, Santiga, Sabadell, Sant Andreu de la Barca, Sant Cugat del Vallès, Sant Esteve Sesrovires, Sant Martí de Sorbet, Sant Julià d'Altura, Sant Llorenç del Munt, Sant Feliu del Racó, Castellar i Tolosa, Sant Pere de Terrassa, Sant Quirze de Terrassa (ara del Vallès), Santa Perpètua de Mogoda, Sentmenat, Toudell, Viladecavalls i Ullastrell.

En concret, l'Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa fou creat pel Decret de Corts de 20 de maig de 1821 i va entrar en funcionament el 9 de juliol del mateix any. El notari Francesc Soler i Ler fou nomenat per l'Ajuntament Constitucional de Terrassa escrivà del Registre. El 10 d'agost de 1823 quedaren interrompudes les funcions de l'Ofici i Comptadoria en tornar al règim de corregiments, però en funció d'un acord de la Reial Audiència de Catalunya de 21 d'octubre de 1828, fou reinstaurat novament a Terrassa. A partir de 1833 Felip Soler passà a ser comptador d'hipoteques, encara que durant un temps seguirà exercint, per delegació, en Francesc Soler i Ler. Des del 1828 la Comptadoria funcionà sense interrupció fins al 1862, any de la seva cancel·lació per l'aplicació de la Llei Hipotecària de 1861. Amb

aquesta Llei de 8 de febrer de 1861 es creava una institució nova: el Registre de la Propietat.

Història arxivística

Fins l'any 1973 la documentació estava al Registre de la Propietat de Terrassa. Aquell any Josep Mundet i Querol, funcionari de l'Ajuntament de Terrassa, va proposar al Registre de dipositar aquest fons a l'Arxiu Històric de Terrassa, i traslladà la documentació a l'Arxiu. Del fons de l'Ofici i Comptadoria se'n va separar la part pertanyent a l'actuació ja com a Registre de la Propietat. Entre aquesta documentació catalogada per Josep Sanllehí i Ubach l'any 1975, hi havia vint-i-sis lligalls provinents d'altres capitals de les rodalies, fonamentalment còpies d'escriptures inscrites a d'altres Oficis d'Hipoteques sobretot durant el període previ a la instal·lació a Terrassa d'una Oficina d'Hipoteques. Altra part de la documentació estava constituïda per registres originals que foren separats de llurs volums i traslladats a Terrassa pel fet de tractar-se de registres enquadrats dintre

Fons Ofici i Comptadoria d’Hipoteques de Terrassa

d'aquest partit judicial. Aquests registres varen ser elaborats a d'altres oficis d’Hipoteques, a l’època en què Terrassa no disposava encara d’Ofici propi i calia anar a Granollers o a Mataró, per a inscriure les escriptures. Hom suposa que foren transmesos posteriorment des dels Registres de la Propietat originaris després de la clausura de les Comptadores. El cas invers (documentació terrassenca lliurada a d'altres Registres de la Propietat) succeí si més no un cop: el 1883, en ésser constituïda a Sabadell cap de partit judicial.

Dades sobre l'ingrés

La documentació ingressà procedent del Registre de la Propietat a l'Arxiu Històric de Terrassa el mes de novembre de 1973.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté 150 llibres i es troba dividit en 6 sèries. La sèrie primera és constituïda per 19 volums que contenen escriptures d'hipoteca que responen a la Reial Pragmàtica de 1768 i abasten els anys 1821 a 1823 i 1828 a 1845. En la major part dels casos cada poble té el seu propi registre, encara que després s'enquadernessin tots els registres en un sol volum, regularment anual. La sèrie segona amb 77 volums són els registres d’escriptures que responen al Reial Decret de 23 de maig de 1845 i abasten des de l’any 1845 al 1862. Hi trobarem escriptures de translació de domini relatius a finques rústiques i urbanes. La tercera sèrie són 14 llibres amb registres d’arrendament i sotsarrendament que abasten des de l’any 1845 al 1862. La quarta sèrie amb 11 volums són els índexs que s'utilitzaren per a la recerca dels assentaments, que abasten des de l’any 1775 al 1862. La cinquena sèrie amb 4 llibres servia per a la anotació dels ingressos obtinguts per la recaptació del Dret d’Hipoteques. La sisena sèrie amb 27 volums conté documentació hipotecària referent a Terrassa provinent d’altres capitals de la rodalia des de 1769. El gruix d’aquesta documentació està constituït fonamentalment per còpies d’escriptures inscrites a d’altres oficis d’hipoteques sobretot durant el període previ a la instal·lació a Terrassa d’una oficina d’hipoteques.

Sistema d'organització

Es va refer l'ordre original distribuint la documentació en 6 sèries. La quarta sèrie conté índexs de les sèries segona i sisena. A part d'aquests, existeixen altres índexs inclosos en els mateixos registres. Així trobarem aquests índexs a tota la sèrie primera, excepte en al volum *Registro de Hipotecas (del partido) de Tarrasa. 1845*, i al volum de la sèrie sisena *Registres d'hipoteques... provinents de Mataró* dels anys 1769 a 1771. Resten sense índex diversos volums de la sèrie sisena i la sèrie tercera sencera. Els índexs són alfabètics de propietaris, encara que no de forma estricta.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

LÓPEZ, Marina; TATJER , Mercè. “Ofici i comptadoria d'hipoteques de Terrassa”, a *Inventari dels oficis i comptadores d'hipoteques de Catalunya*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1985, p. 205-222.

SANLLEHI I UBACH, Josep. *El fons de l'Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa*, 1980. (ACVOC AHT, treball inèdit)

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

11 de gener de 2011

Fons Registre de la Propietat de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT07/02 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Registre de la Propietat de Terrassa | **Dates:**1819–1957 | **Volum i suport:** 20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Registre de la Propietat de Terrassa [1863].

Història del productor

Els registres de la propietat foren creats per la Llei Hipotecària de 1861, amb aplicació des de l’1 de gener de 1863. És una continuació dels antics oficis i comptadores d’hipoteques, creats per la pragmàtica de 1768 amb la finalitat de controlar les càrregues que pesaven sobre els béns immobles, i que foren definitivament extingits per Reial Decret de 12 de juny de 1861. Aquesta funció ja havia evolucionat per esdevenir, amb el Registre de la Propietat, un registre de la propietat immobiliària que controlava els canvis i alteracions de domini, i amb objectius fiscals. Dues lleis hipotecàries posteriors substituïran la llei de 1861: la de 16 de desembre de 1909 i la de 8 de febrer de 1846.

El Registre de la Propietat de Terrassa obrí les seves portes el 2 de gener de 1863. Com a cap de partit li va correspondre inscriure les finques pertanyents a cadascun dels ajuntaments que el componien: Terrassa, Sabadell, Sant Pere de Terrassa, Rubí, Sant Cugat del Vallès, Sant Esteve de Castellar, Olesa de Montserrat, Sentmenat, Castellbisbal, Santa Perpètua de Mogoda, Sant Llorenç Savall, Cerdanyola, Barberà, Ripollet, Sant Quirze de Terrassa, Viladecavalls, Palau Solità i Plegamans, Vacarisses, Ullastrell, Rellinars, Matadepera i Gallifa. La seu del Registre de la Propietat de Terrassa es va traslladar l’any 1911 a la plaça de Mossèn Jacint Verdaguer després d’haver estat durant cinquanta anys al núm. 46 del carrer de Sant Pere.

Dades sobre l'ingrés

El fons ingressà a l’Arxiu Històric de Terrassa, procedent del Registre de la Propietat de Terrassa va ingressar el novembre de 1973 conjuntament amb la documentació de l’antic Ofici i Comptadoria d’Hipoteques. En el salvament del fons cal esmentar la intervenció de Josep Mundet, funcionari municipal.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per documentació de tràmit distribuïda en 8 sèries: cartes de pagament a Hisenda (1870-1949); escriptures de cartes de pagament (1863-1877); documents públics (1878-1949) que inclouen certificacions de naixements, matrimonis, òbits i cartes de pagament; documents privats (1864-1931) que inclouen certificacions de baptisme, matrimoni, defunció, d’amillarament, i d’altres, a més de sol·licituds al Registrador de traslladar antics registres als nous; manaments del Jutge de Primera Instància de Terrassa al Registrador de la Propietat perquè executi les diligències preceptives com a conseqüència de transaccions de béns resoltes judicialment (1863-1949); comprovacions de valors d’herències (1930-1938); relacions de defuncions motivades per la liquidació de l’impost de transmissions (1941-1957); documents de gestió hipotecària (1865-1950) i finalment documentació adventícia dels anys 1819 a 1898, entre la qual destaquen de manera significativa unes escriptures notariales de la masia Els Bellots, de Terrassa, i d’altres escriptures segurament relacionades amb algun acte de registre.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

SANLLEHI I UBACH, Josep. *El fons de l'Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa*, 1980. (ACVOC AHT, treball inèdit).

SUBIRATS ARGELAGUÉS, Josep. *1877 La vila de Terrassa, el títol de ciutat i la Caixa d'Estalvis*. Caixa d’Estalvis de Terrassa, 1976, p.35-36.

LÓPEZ, Marina; TATJER , Mercè. “Ofici i comptadoria d'hipoteques de Terrassa”, a *Inventari dels oficis i comptadores d'hipoteques de Catalunya*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1985, p. 205-222

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

11 de gener de 2011

FONS institucionals

Escola Industrial de Terrassa
Cambra Agrària Local de Barberà del Vallès
Cambra Agrària Local de Castellar del Vallès
Cambra Agrària Local de Cerdanyola del Vallès
Cambra Agrària Local de Gallifa
Cambra Agrària Local de Matadepera
Cambra Agrària Local de Montcada i Reixac
Cambra Agrària Local de Palau de Plegamans
Cambra Agrària Local de Ripollet
Cambra Agrària Local de Rubí
Cambra Agrària Local de Sabadell
Cambra Agrària Local de Sant Llorenç Savall
Cambra Agrària Local de Sant Quirze del Vallès
Cambra Agrària Local de Terrassa
Cambra Agrària Local d'Ullastrell
Cambra Agrària Local de Vacarisses
Cambra Agrària de Viladecavalls

2

Acta

En el pueblo de V
siendo las 12 horas del día
reunen en la Delegación Sindica
gen se expresan con objeto de
Sindical de Obreros y
Presiden la reunión el
Galzada, quien declara abierta
procede a la lectura del Regl
que fue aprobado por aclama
por triplicado a la Delegación
celona para su traslado a la
aprobación definitiva y registro
do en la vigente Ley de B
Se da lectura al ofici
la C. N. S. nombrando a los c
Puro, Jefe de la Hermandad
Contador de la misma. Acto
de Sección en la siguiente forma
Sección Económica: Vicente
Sección Social: José Am
Sección Asistencial: Valentin
todos los cuales aceptan el cargo
fidelidad para bien de España
dicalista.

Y no habiendo mas asunto
orden del día, se levanta la sesión
acta, que firman conmigo el secre
Hermandad, Delegado Sindical G
de las J.O.N.S. y el Comarcal Dele
precia el acto.

Por Dios, España y su Rey

[Firma]

Escola Industrial de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT 08/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Escola Industrial de Terrassa | **Dates:** 1901-1953 | **Volum i suport:** 5 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Escola Superior d'Indústries de Terrassa [1901 - ...]; Escola Especial d'Enginyers d'Indústries Tèxtils de Terrassa [...].

Història del productor

El dia 17 d'agost de 1901 es promulgà el Reial Decret de creació de l'Escuela Superior de Industrias de Tarrasa amb les especialitats de Pèrit Industrial, Pràctic Industrial i Estudis Elementals per a obrers. Aquest mateix any es concedí validesa als estudis realitzats a l'Escola d'Arts i Oficis que es transformà en Escola Elemental d'Indústries, escola que pocs anys més tard s'anomenarà Escuela Municipal de Artes y Oficios.

L'any 1902 s'inicien les classes provisionalment al carrer Topete, núm. 4 sota la direcció de Pere Vacarisas i Bofill. L'any 1903 s'inauguren els tallers d'ensenyament tècnic tèxtil i tot just un any després es creen per Reial Decret els ensenyaments d' Enginyeria Tèxtil, estudis que només es feien a Terrassa.

El dia 3 de juliol de 1904 s'inaugurà a la carretera de Castellar l'edifici de l'Escola Industrial obra de l'arquitecte Lluís Muncunill i Parellada.

L'any 1907 s'aproven els ensenyaments de Pràctics Industrial, Pèrits Industrials i Enginyers d'Indústries Tèxtils. En anys posteriors s'hi aniran incorporant nous estudis i especialitats.

L'any 1942 les Escoles Industrials o Superiors de Treball passen a dir-se Escoles de Pèrits Industrials.

L'any 1954 l'Ajuntament de Terrassa cedeix els terrenys per a la construcció de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Terrassa.

L'any 1971 es creà la Universitat Politècnica de Barcelona que agrupà l'Institut Politècnic Superior i les Escoles Tècniques Superiors. Concretament el 10 de maig de 1972 l'Escola passà a formar part d'aquesta Universitat fruit de la Llei d'Educació de 1970 que preveïa que tot ensenyament superior s'incorporés a la Universitat.

L'any 2002 l'Ajuntament de Terrassa concedí a l'avui anomenada Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial la Medalla de la Ciutat amb motiu del seu centenari.

Dades sobre l'ingrés

Fons recollit el 25 de setembre de 1991.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Els fons està constituït essencialment per 37 capses amb uns 50 expedients de matriculació d'alumnes cadascuna.

Un llibre mecanografiat, amb reproduccions fotogràfiques i dibuixos tècnics originals: DINARÉS, ANTONIO. *Desarrollo de la lección nº 32, Arcos de fábrica*. Terrassa, Escuela de Péritos Industriales de Terrassa, 1947.

Incrementes

Els documents foren recollits d'una manera peremptòria. L'arxiu de l'Escola està actualment tutelat i gestionat per la Universitat Politècnica de Barcelona.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

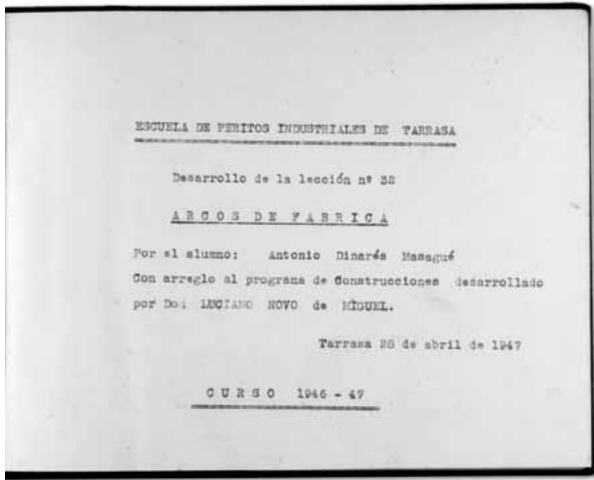
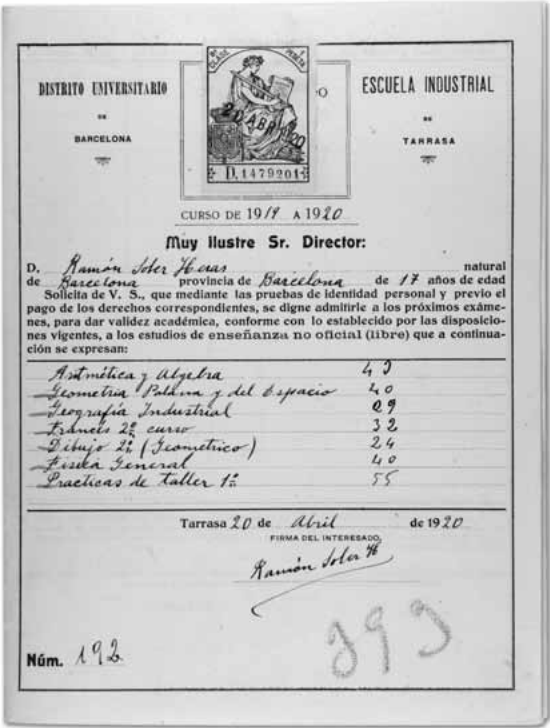
LOURDES PLANS I CAMPDERRÓS, *L'Escola Industrial de Terrassa. 1902-2002. Cent anys de vida universitària*. Terrassa: Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa, 2002.

L'Escola Industrial 1902-2002. Cent anys fent ciutat. Col·lecció Homenatges, Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 2002.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Barberà del Vallès

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/02 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Barberà del Vallès | **Dates:** 1971 - 1994 | **Volum i suport:** 0,3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Santa Maria de Barbará [1975-1981]; Cambra Agrària Local de Barberà del Vallès [1971-1994]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Barberà del Vallès.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven les actes des de 1975, els comptes de liquidació de despeses i ingressos de la Hermandad. Un registre de circulars i informes entre 1982 i 1992, documentació d'origen comptable entre 1988 i 1994, els estatuts de creació de la nova Cambra Agrària Local de 1979, documentació relativa al règim de seguretat social dels seus afiliats entre 1971 i 1986 i una interessant sèrie de comunicats de l'activitat setmanal de la Cambra datats entre 1982 i 1988.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

25 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Castellar del Vallès

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/03 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Castellar del Vallès | **Dates:** 1978-1994 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Cambra Agrària Local de Castellar del Vallès [1978-1994]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Castellar del Vallès.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven els llibres de registre d'entrades i sortida de documents de 1978 a 1994. Un seguit de circulars, cartes i informes de 1990 a 1994. També documentació comptable dels anys 1985 a 1994. D'especial interès és el registre de maquinària agrícola dels any 1989 a 1993.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

25 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Cerdanyola del Vallès

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/04 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Cerdanyola del Vallès | **Dates:** 1953-1994 | **Volum i suport:** 0,9 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Sardanyola [1953-1975]; Junta Vitivinícola [1975 – 1979]; Cambra Agrària Local de Cerdanyola del Vallès [1962-1994]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Cerdanyola del Vallès.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons disposa dels llibres d'actes des de 1953 fins a 1985, de documentació comptable des de 1976 a 1994 i de comptes de gestió pressupostària des de 1867 a 1979. També hi podem trobar els estatuts de creació de la Cambra Agrària de 1979, circulars, oficis i cartes del període entre 1977 i 1994, un cens agrícola de 1982 o un seguit de comunicats d'activitat diària des de 1965 a 1989**ÀREA DE**

CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

26 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Gallifa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/05 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Gallifa | **Dates:** 1969 - 1994 | **Volum i suport:** 0,3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Gallifa [1969-1977]; Cambra Agrària Local de Gallifa [1977-1994]

Història del productor

Un cop finalitzada la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents foren abolits. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l’activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb el principi de llibertat d’associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d’aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Gallifa.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d’Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l’Arxiu el 8 de juliol de 1998.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons disposa de llibres de caixa des de 1969 a 1987, una relació de pressupostos de 1979 a 1993, documentació de la relació de la Cambra amb la Seguretat Social dels anys 1970 a 1994, un registre de correspondència dels anys 1969 a 1993.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

^{op} PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 d’octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Matadepera

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/06 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Matadepera | **Dates:** 1980-1994 | **Volum i suport:** 0,4 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Cambra Agrària Local de Matadepera [1980-1994]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l’activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d’associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d’aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Matadepera.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d’Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l’Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons hi podem trobar els llibres de registre d’entrada i sortida de documents des de 1985 a 1994, documentació comptable de 1987 a 1994 i el llibre de les actes de 1985. Hi ha un complet registre de maquinària agrícola de 1982 a 1993, entre d’altra documentació.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

^{op} PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

26 d’octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Montcada i Reixac

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/07 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Montcada i Reixac | **Dates:** 1943 - 1993 | **Volum i suport:** 0,4 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Moncada y Reixach [1943-1978]; Cambra Agrària Local de Montcada i Reixac [1961-1988]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l’activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d’associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d’aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Montcada i Reixac.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d’Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l’Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons disposem de les actes de la Hermandad entre 1943 i 1971 i dels llibres de control pressupostaris entre 1958 i 1978. A partir del canvi a Cambra Agrària hi podem trobar la documentació constitutiva de la nova entitat i la documentació comptable entre 1978 i 1993.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

26 d’octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Palau de Plegamans

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/08 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Palau de Plegamans | **Dates:** 1990-1993 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Cambra Agrària Local de Palau de Plegamans [1990-1993]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l’activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d’associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d’aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Palau de Plegamans.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d’Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l’Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es tracta d’un fons amb poca documentació tota ella relativa a les comunicacions, circulars i informes que es van realitzar entre 1990 i 1993. També hi ha documentació de relació entre l’entitat i la Seguretat Social dels mateixos anys.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

25 d’octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Ripollet

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/09 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Ripollet | **Dates:** 1954 - 1993 | **Volum i suport:** 0,4 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Ripollet [1954-1977]; Cambra Agrària Local de Ripollet [1966-1993]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Ripollet.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons hi podem trobar les actes dels anys 1957 a 1972, els llibres de correspondència d'entrada i de sortida de 1960 a 1963, els comptes de liquidació pressupostària de 1954 a 1977, documentació comptable de 1978 a 1993, els nous estatuts aprovats l'any 1978 i altra documentació relacionada amb el personal associat de 1978 a 1991.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

^{op} PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Rubí

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/10 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Rubí | **Dates:** 1929 - 1990 | **Volum i suport:** 1,7 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Societat Agrícola de Rubí [1929-1939]; Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Rubí [1939-1977]; Cambra Agrària Local de Rubí [1941-1990]

Història del productor

Els antecedents de la Cambra Agrària Local de Rubí es remunten al Sindicat Agrícola de Rubí, del qual ja se'n tenen notícies l'any 1929. Aquests sindicats havien estat creats a partir de la llei de 28 de gener de 1906 que els regulava. La Societat es transformà en *Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos* l'any 1939. La *Hermandad*, com totes les altres existents a Espanya, fou abolida pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, que afavoria la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons d'aquesta Cambra és força extens. Hi podem trobar les actes de l'ens des de 1941 fins a 1979, els comptes de liquidació pressupostària des de 1941 fins a 1973, un registre de socis des de 1939 a 1960, estadístiques agrícoles realitzades entre 1955 i 1974, llibres d'inventaris de 1941 a 1954, entre molta altra documentació relativa a la Hermandad. D'especial interès és l'expedient de la construcció d'una almàssera o trull d'oli i la documentació relativa a la seva gestió des de 1955 a 1967. També cal destacar un registre de maquinària agrícola iniciat en temps de la Hermandad, l'any 1949, i continuat fins el 1962.

Pel que fa a la documentació relativa a la Cambra Agrària, en podem destacar els estatuts redactats i aprovats entre 1977 i 1979, diferents circulars, informes i correspondència entre 1978 i 1986, o els llibres comptables des dels anys 70 fins a 1990.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

^{op} PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Sabadell

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/11 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Lo-cal de Sabadell | **Dates:** 1943 - 1994 | **Volum i suport:** 1,5 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Sabadell [1943-1981]; Cambra Agrària Local de Sabadell [1957-1994]

Història del productor

Finalitzada la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents foren abolits. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb el principi de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Sabadell.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons hi podem trobar les actes de l'entitat des de 1968 a 1976, els comptes de liquidació pressupostària de 1975 a 1981, les declaracions de collites de 1943 a 1972 i de 1986 a 1992, estadístiques agrícoles dels anys 1947 a 1968. D'especial interès és un recull informatiu sobre els estralls de les riuades de l'any 1962 en l'entorn agrícola de Sabadell. El fons disposa de documentació comptable dels anys 1983 a 1994 i també una relació dels productes agrícoles subvencionats en els anys 1983 a 1985.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

St.Llorenç Savall

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/12 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Sant Llorenç Savall | **Dates:** 1962 - 1994 | **Volum i suport:** 0,2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Sant Llorenç Savall [1962-1977]; Cambra Agrària Local de Sant Llorenç Savall [1977-1994]

Història del productor

Un cop finalitzada la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents foren abolits. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb el principi de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Sant Llorenç Savall.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 8 de juliol de 1998.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons disposa de llibres de caixa des de 1962 a 1987, una relació de pressupostos de 1979 a 1993, documentació de la relació de la Cambra amb la Seguretat Social dels anys 1979 a 1993, un registre de correspondència dels anys 1991 a 1994, i correspondència solta dels anys 1990 a 1994.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Sant Quirze del Vallès

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/13 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Sant Quirze del Vallès | **Dates:** 1957-1994 | **Volum i suport:** 0,2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de San Quirico de Tarrasa [1957-1986]; Cambra Agrària Local de Sant Quirze del Vallès [1962-1994]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Sant Quirze del Vallès.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons podem consultar les actes des de 1958 a 1988, els llibres majors de pressupost de 1957 a 1986, els llibres registre d'entrada i sortida de documents de 1964 a 1991, dades comptables de 1990 a 1994 i qüestionaris estadístics des de 1991 a 1993.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia^{op}

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/14 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Terrassa | **Dates:** 1979 - 1994 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Cambra Agrària Local de Terrassa [1979-1994]

Història del productor

Aquesta Cambra és l'hereva de l'antic Sindicat Agrícola de Terrassa [1920-1941] i de l'*Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Tarrasa* [1942-1978] Aquesta entitat era popularment coneguda com a Celler Cooperatiu o simplement com a Cooperativa. Fou fundada l'any 1920 i disposa d'un fons a part on s'hi pot resseguir tota la seva història. La Cambra Agrària, doncs, es constitueix l'any 1979 després de la dissolució de la Hermandad arran del Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, i es dissol com a Cambra l'any 1994.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons s'hi pot trobar la correspondència de l'entitat des de 1979 a 1985, documentació relativa al procés electoral de la Cambra de 1984 i un seguit de llistats dels cotitzants en règim de Seguretat Social dels any 1992 a 1994.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Es tracta d'una documentació que es va separar en origen de la pròpia de la Cooperativa Agrícola que es pot consultar al fons de la Cooperativa Agrícola de Terrassa que té el codi 10/18 d'aquest mateix arxiu que disposa de documentació de 1920 a 1983. El fons de la Cambra, doncs, complementa el fons de la Cooperativa.

També existeix un llibre d'actes de 1943 a 1950 relatiu a la Cooperativa conservat al fons de Lluís Pujol. Carpintería para obras y maquinaria, que té el codi 11/49.

Bibliografia^{op}

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL D’

Ullastrell

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC 08/15 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local d'Ullastrell | **Dates:** 1943 - 1994 | **Volum i suport:** 3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Grupo Sindical de Colonización [1943-1977]; Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Ullastrell [1943-1977]; Cambra Agrària Local d'Ullastrell [1977-1994]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària d'Ullastrell.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 23 de novembre de 1998.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons hi podem trobar els llibres d'actes de l'entitat entre 1954 i 1991, documentació pressupostària de 1962 a 1977, registres industrials agrícoles o sanitaris d'indústries dels anys 1985 i 1986, els llibres comptables de 1991 a 1992, registres de correspondència de la Cambra d'Ullastrell de 1975 a 1994. D'especial interès és un expedient realitzat en motiu d'una pedregada esdevinguda l'any 1964.

Cal considerar que en aquest fons també hi trobem documentació relativa a l'activitat agrícola del poble de Castellbisbal, com ara un registre de correspondència dels anys 1982 a 1994, informes dels anys 1991 a 1993 o una relació d'altres i baixes d'afiliats dels anys 1989 a 1993. Sembla que part del fons de la Cambra Agrària Local de Castellbisbal, doncs, es troba a l'interior d'aquest fons, però per la migradesa de la informació i pel respecte a la procedència s'ha mantingut com a formant part del fons d'Ullastrell.

Incrementes

El senyor Jacint Puig aportà els llibres d'actes del “Grupo Sindical de Colonización nº 898. Bodega cooperativa de la Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Ullastrell” i de la posterior Cambra datats entre els mesos d'abril de 1954 i el setembre de 1989. L'increment es produeix el 19 de març de 2002 i tenia un volum de 0,1 ml.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

29 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Vacarisses

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC 08/16 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Vacarisses | **Dates:** 1953 - 1986 | **Volum i suport:** 0,2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Vacarisas [1953-1977]; Cambra Agrària Local de Vacarisses [1977-1986]

Història del productor

Després de la Guerra Civil Espanyola tots els sindicats i cooperatives agrícoles existents amb anterioritat foren abolides. Es va promocionar la creació de les anomenades *Hermandades Sindicales de Labradores y Ganaderos* que ajuntaven en un sol ens els membres de les entitats anteriors a fi i efecte de controlar-ne l'activitat. Les Hermandades foren abolides pel Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorint la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir les diferents etapes de la *Hermandad* i posterior Cambra Agrària de Vacarisses.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons hi trobem disposa dels comptes de liquidació pressupostària dels anys 1953 a 1977, documentació comptable dels anys 1978 a 1986 i la relació de targetes agrícoles dels anys 1977 i 1978.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 d'octubre de 2010

CAMBRA AGRÀRIA LOCAL DE

Viladecavalls

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT 08/17 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cambra Agrària Local de Viladecavalls | **Dates:** 1985-1994 | **Volum i suport:** 0,3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Cambra Agrària de Viladecavalls [1985-1994]

Història del productor

El Decret reial 1336/1977, de 2 de juny, afavorí la creació de les Cambres Agràries Locals, fonamentades organitzativament amb els principis de llibertat d'associació sindical. El Decret reial 48/1993 traspassà la gestió de les Cambres Agràries Locals a la Generalitat, que mitjançant la Llei 17/1993 dissolgué les existents a Catalunya promocionant la creació de quatre grans cambres provincials. La documentació d'aquest fons permet resseguir l'activitat de la Cambra Agrària de Viladecavalls.

Dades sobre l'ingrés

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir aquest fons a l'Arxiu el 17 de juliol de 1997.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons hi trobem la documentació bàsica de constitució de l'entitat de 1985 i diferents escriptures dels anys 1987 i 1994. També s'hi pot consultar la documentació comptable dels anys 1986 i 1994, la documentació de les eleccions de la Cambra dels anys 1985 i 1987. D'especial interès són les declaracions de collita dels anys 1985 i 1992.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

Bibliografia

PÉREZ GÓMEZ, X. “La documentació de les Cambres Agràries Locals”, CES: Quaderns de la Selva, núm. 8, 1995, p.211-214.

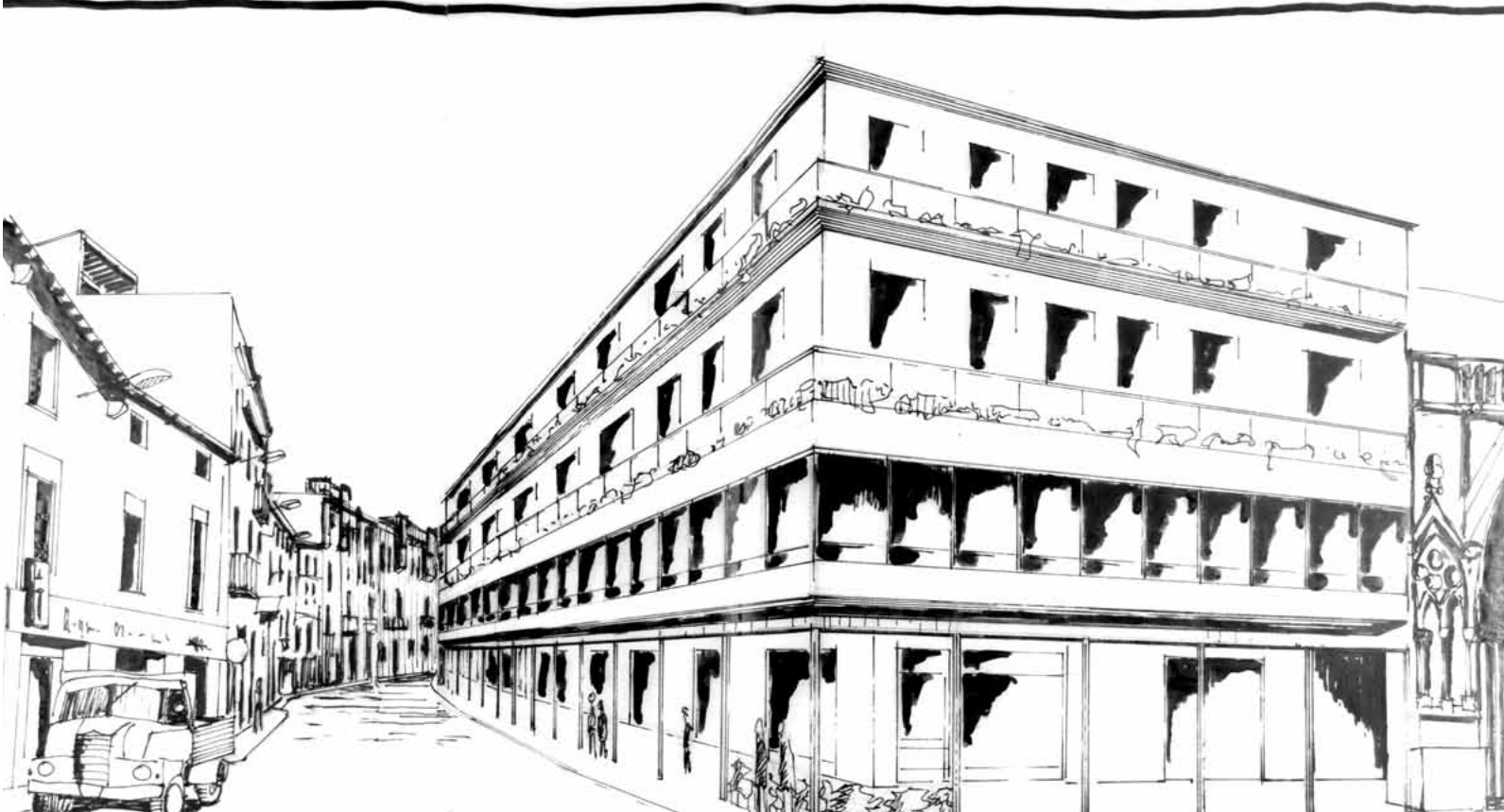
ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 d'octubre de 2010

FONSpatrimonials

Ofici i Confraria de Paraires de Terrassa | Unió Comercial i Industrial de Terrassa | Associació d'Assistents Socials Sabadell-Terrassa | Escola Coral de Terrassa | Moviment d'Objec-tors de Consciència de Terrassa | Retaule Artístic de Terrassa | Moviment Rialles a Terrassa | Comissió de Relacions i Solidaritat de Terrassa del Sindicat Movimiento Libertario Español - Confederació Nacional del treball | Germandat de Sant Muç | Associació de Veïns del carrer de la Font Vella | Confraria del Roser | Associació Fons Casteller Emili Miró | Coordinadora per a la Salvaguarda del Massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de L'obac i altres Associacions Ecologistes i Humanitàries | Club d'Escacs Terrassa | Fundació Privada Cultura i Comunicació (CIC) | Comitè de Solidaritat de Terrassa | As-sociació Social Can Revifa | Cooperativa Agrícola | Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt | Vidosa SCCL | Coral Ègara de Ràdio Terrassa | Confraria de Sant Antoni Abat | Confraria del Sant Crist | Confraria de Sant Joan Baptista | Confraria de Sant Miquel | Crida a la Solidaritat | Casal Independentista de Terrassa Can Pingàs | Motor Club Terrassa

Ofici i Confraria de Paraires de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/01 | **Nivell de descripció:** Fons
Títol: Ofici i Confraria de Paraires de Terrassa | **Dates:** 1551-1638 | **Volum i suport:** 0,30 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Confraria de l'Ofici de Paraires [1551]; Confraria del Sagrat Cor [1551-1574]; Ofici de Paraires [1551-1638]; Confraria de Sant Antoni [1606]

Història del productor

El gremi de paraires comença a sortir documentat l'any 1551, tot i que no es descarta la possibilitat de què ja existís de molt abans, bo i atenent l'existència durant tot el segle XV de la Confraria de Sant Antoni Abad que congregava tots els artesans d'aquest sector econòmic. L'any 1551 es fa menció de l'existència d'una Confraria de l'Ofici de Paraires, que el mateix any es transforma en una nova confraria anomenada del Sagrat Cor. Així com la Confraria vetllava per les obligacions espirituals i probablement assistencials dels seus membres, l'Ofici de paraires s'ocupava de la gestió comercial i administrativa del col·lectiu d'artesans d'aquest sector.

El 23 de novembre de 1606 el bisbe de Barcelona ordena que tots els membres de l'ofici prenguin per patró a Sant Antoni (sense que res indiqui que es tracti d'una continuació de l'antiga Confraria de Sant Antoni que havia existit a Terrassa durant el segle XV). L'any 1607 el consell ordinari decideix que els cònsols dels paraires hauran d'acceptar obligatòriament el càrrec d'administradors de la Confraria de Sant Antoni.

Amb una gran participació en la vida religiosa, es fa palès el pes dels paraires en la vida social de la ciutat participant en les processons, pagant músics i coets de la processó de *Corpus* o participant en la processó que regularment es feia a Montserrat.

Dades sobre l'ingrés

Aquesta documentació prové de l'Arxiu Notarial de Terrassa, on també es guardaven els registres i escriptures del Consell de la vila de Terrassa i d'altres organismes existents durant l'època medieval i moderna com és el cas de la documentació d'aquesta confraria.

La documentació ingressà a l'Arxiu Històric de Terrassa, secció de la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, el 1939, juntament amb la resta de documentació notarial i municipal aplegada la Museu Comarcal d'Art constituït a les esglésies de Sant Pere els anys 1936-1939.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserva un llibre de comptes de la Confraria del Sagrat Cor de 1551 a 1574. Com hem vist aquesta confraria aglutinava la majoria de membres de l'Ofici de Paraires de la vila de Terrassa. Això ho sabem amb certesa perquè al principi d'aquest es fa menció al canvi de nom que la Confraria de l'Ofici de Paraires realitza pel de Confraria del Sagrat Cor l'any 1551. Els comptes de la confraria normalment fan referència al manteniment de l'obra assistencial i a les obligacions espirituals de la seva missió.

En paral·lel a la Confraria continuava existint l'Ofici de Paraires que també portava un llibre de comptes que datem entre 1588 i 1638, on s'especifiquen les operacions econòmiques que realitzava aquest gremi. Aquest llibre es complementa amb un llibre de pòlisses i de clavari datat entre 1599 i 1635 on es detallen les despeses comptables de l'Ofici.

Per a resseguir amb detall les decisions comercials de l'Ofici de Paraires i per a conèixer bé el funcionament organitzatiu d'aquest

gremi disposem de dos interessantíssims llibres de Consells, el primer datat de 1577 a 1599 i el segon de 1599 a 1622.

S'ha considerat tractar aquests dos organismes com a productors d'un mateix fons per existir l'obligació durant els anys de la seva existència, que els membres de l'ofici formessin part obligatòriament de la confraria. Així, els membres d'un ens i de l'altra eren essencialment els mateixos.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

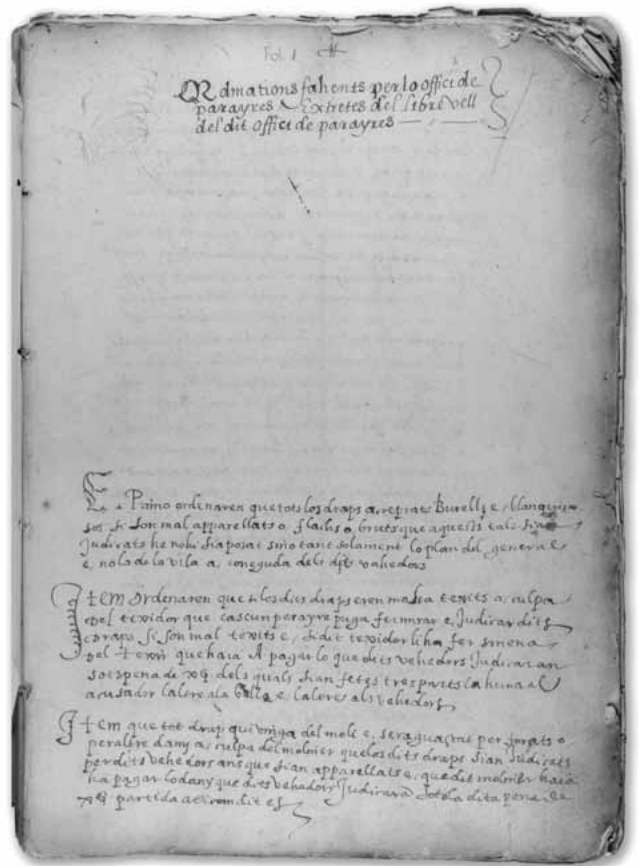
COMA AINSA, Joan. “La indústria tèxtil a l'època moderna”, dins *Història de Terrassa*, Terrassa, 1987, p. 235-241.

DOMÈNECH, J.M; FERNÁNDEZ, Ana. *La Confraria del Sant Crist de Terrassa* (en premsa).

VENTALLÓ VINTRÓ, Josep. *Historia de la industria lanera catalana*. Impremta Ventayol, Terrassa, 1904.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 28 de desembre de 2010

Unió Comercial i Industrial de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/02 | **Nivell de descripció:** Fons
Títol: Unió Comercial i Industrial de Terrassa | **Dates:** 1912–1978 | **Volum i suport:** 6 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Sindicato Comercial e Industrial de Tàrrasa [1912-1932]; Unió Comercial i Industrial de Terrassa [1932-1939]; Unión Comercial e Industrial de Tarrasa [1939-1978]

Història del productor

Fundada l'any 1912 com a Sindicat Comercial i Industrial, sorgí de la necessitat dels diversos gremis de la ciutat d'agrupar-se en una confederació de gremis professionals, per unir esforços i defensar en comú els interessos dels oficis i artesans (metal·lúrgics, fusters, sastres, comerciants). No en formaven part les indústries tèxtils, que s'agrupaven a l'Institut Industrial.

En el moment de la seva creació, el Sindicat se situà a la Plaça Major, ara Plaça Vella, però de seguida, el 1915, es va trobar amb la necessitat de canviar el seu local per un de més gran al carrer dels Gavatzons, 9.

El juliol de l'any 1928 es traslladà novament, aquesta vegada a la placeta de la Font Trobada, i quatre anys més tard, el 28 d'abril de 1932 canvià el nom “Sindicato Comercial e Industrial de Tarrasa”, que mantenia des de la seva creació, pel d'Unió Comercial i Industrial de Terrassa.

L'any 1979 es constituí la Confederació Empresarial de la Comarca de Terrassa (CECOT), que integrà els gremis i associacions de la Unió Comercial i l'Institut Industrial.

Dades sobre l'ingrés

El mes de novembre de 1979, amb motiu de la integració de la Unió Comercial i Industrial a l'Institut Industrial de Terrassa, part de la documentació, considerada obsoleta, quedà abandonada als vells locals de l'entitat a la placeta de la Font Trobada. D'allà fou seleccionada i recollida per a traslladar-la a l'Arxiu Històric de Terrassa, si bé la part del fons bibliogràfic passà a la Biblioteca Soler i Palet. L'ingrés de la documentació es va formalitzar el 20 de desembre de 1979.

En total es varen recuperar 66 arxivadors i 13 lligalls. Per causes diverses no es va poder inventariar per primer cop fins a l'any 1996. El fons es va trobar molt desorganitzat, amb els documents molt dispersos, com a conseqüència d'haver-ne estat segregada la documentació que s'havia considerat vigent o d'interès institucional en constituir-se la CECOT.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació conservada és d'una importància secundària en relació a la Unió, però no deixa de tenir un gran valor informatiu. No constitueix sèries completes i és bàsicament informativa i relativa a tràmits realitzats durant els anys 1940 al 1970 per les empreses i comerços que tenien relació amb la Unió Comercial i Industrial. Així, podem trobar un interessant grup de sèries documentals d'entitats gremials amb informació de fusters, forners, llauners, xarcuters, pintors, perruquers, sabaters, impressors, tintorers, paletes, pastissers, metal·lúrgics, etc., de Terrassa durant gran part del segle XX. En canvi és pràcticament inexistent la documentació relativa a l'administració general de l'entitat.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Els llibres d'actes de l'entitat estaven l'any 1996 a l'edifici de l'antic Institut Industrial, avui seu de la CECOT.

Bibliografia

Boix, Josep. “La Unió Comercial o el encanto de una época”, *Diario de Terrassa*, 31 de marzo de 1984, p.12.

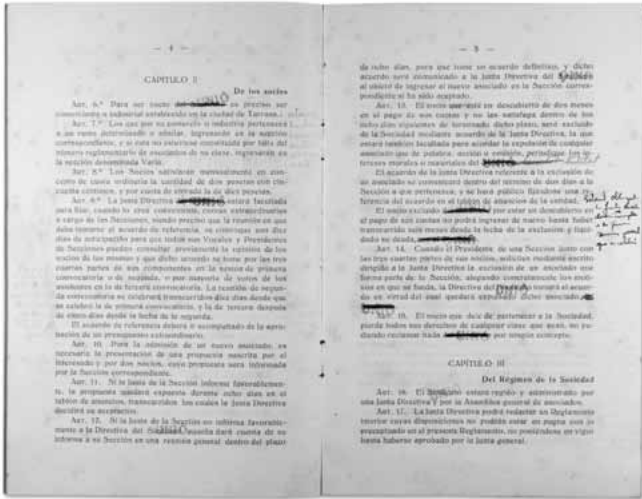
Butlletí portantveu de la Unió Comercial i Industrial: revista mensual. 1934-1937. Terrassa: Impr. Salvatella i Cia, 1934-1937. Mensual.

“Unión Comercial e Industrial, C.N.S.” *Boletín de la Cámara Oficial de Comercio e Industria de Tarrasa*. IV época. Año 57, núm. 444 (julio 1943), p. [3-4].

TORRELLA NIUBÓ, Francesc. “Unió Comercial i Industrial”. Dins *Història industrial de Terrassa*, Terrassa: Diari de Terrassa, 1998, p. 268.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010.

Associació d'Assistents Socials Sabadell-Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/03 | **Nivell de descripció:** Fons
Títol: Associació d'Assistents Socials Sabadell – Terrassa | **Dates:** 1962–1982 | **Volum i suport:** 2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Associació d'Assistents Socials Sabadell – Terrassa [1962-1982]

Història del productor

A mitjan segle XX la ciutat de Terrassa experimenta un creixement demogràfic extraordinari que provoca la ràpida aparició de noves barriades obreres completament mancades d'equipaments i que no poden donar cobertura a les necessitats més bàsiques de la població.

En aquest context neix, l'any 1957, l'Escola de Formació Social Sabadell – Terrassa, amb la voluntat empresarial, sorgida de l'Institut Sallarès i Pla, de crear un cos de professionals que vetllés per les condicions de vida de la classe obrera.

Amb el finançament del Gremi de Fabricants de Sabadell, l'assessorament tècnic i el suport institucional anaren a càrrec del doctor Rogeli Duocastella i Rossell, director de la Confederació de Serveis Socials, i de l'Escola Catòlica d'Ensenyament Social de Barcelona.

L'Escola funcionà fins el 1964 sense entrebancs. Aquell any el Ministerio de Educación y Ciencia reconegué oficialment els estudis, un fet que, en comptes de ser beneficiós, representà l'inici de la seva fi, ja que s'establí l'obligació dels alumnes de tenir el títol de batxillerat superior per accedir a l'Escola, quan ni Sabadell ni Terrassa disposaven de centres d'ensenyament secundari.

Al mateix temps, amb el reconeixement oficial, cap als anys 70, la institució s'allunyà dels seus orígens religiosos (l'església catòlica exercí un paper important en la seva creació) i la professió del treball social experimentà una greu crisi d'identitat social que provocà una davallada en el nombre d'alumnes i el tancament definitiu de l'Escola l'any 1973.

És l'any 1961 quan, amb les primeres fornades de noves graduades, l'arquebisbe de Barcelona aprovà la formació de l'*Asociación Comarcal de Asistentes Sociales* i els seus estatuts, en els quals es plantejaven com a objectius de l'entitat: “facilitar el perfeccionament religiós, moral teòric i pràctic de les assistentes socials, fomentar la relació entre elles i vetllar per aconseguir, conservar i millorar els seus drets”.

Dades sobre l'ingrés

El dia 16 de febrer de 1983 la regidora de l'Ajuntament, Consol Torres ingressà la documentació i aquesta passà a l'Arxiu Municipal de Terrassa. El 8 de novembre de 1988 s'incorporen al fons cinc tesis presentades per exalumnes de l'Escola.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El gruix de documents més important és el que formen els dossiers sobre temes d'interès social, que abasten una cronologia que va des de l'any 1973 fins al 1982. En aquesta documentació s'hi sumen cinc treballs d'investigació presentats per alumnes de l'Escola d'Assistents Socials dels anys 1964, 1969 i 1971.

La resta del fons conté essencialment documentació administrativa amb còpies dels seus estatuts i memòries de 1962 a 1982, circulars i correspondència també de 1962 a 1982.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

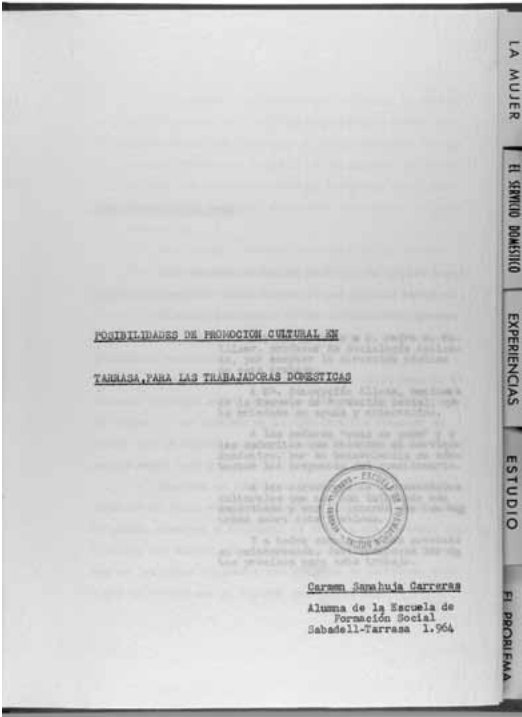
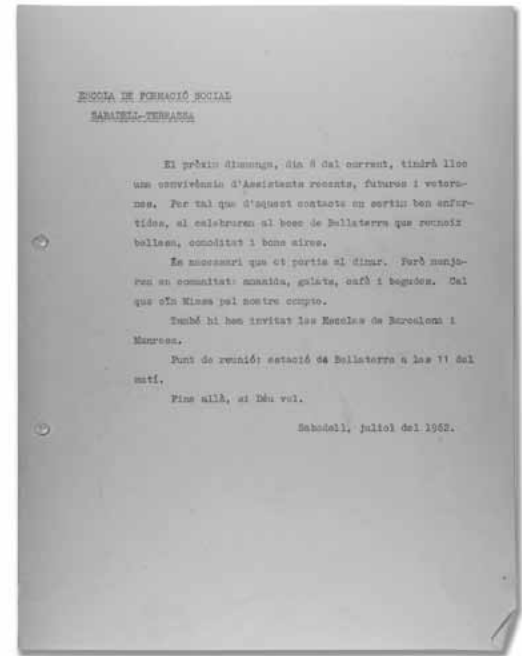
ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

MORERA MORALES, Joan. *Un compromís amb continuïtat. L'acció social de l'església catòlica a Terrassa (1950-2000)*. Fundació Torre del Palau, 2006, p.92-94.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Escola Coral de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/04 | **Nivell de descripció:** Fons
Títol: Escola Coral de Terrassa | **Dates:** 1901-1970 | **Volum i suport:** 12 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Escola Coral de Terrassa [1900-1936]

Història del productor

L'Escola Coral de Terrassa té els seus inicis a l'any 1900 amb la unió d'un grup d'amics que, reunits a la casa pairal de l'artista Joaquim Vancells, decidiren agrupar-se en una agrupació coral.

La direcció inicial va anar a càrrec de Martí Alegre, però ja l'any 1901 fou substituït pel mestre Joan Llongueras, amb l'objectiu de donar-li un major impuls. L'escola neix com una coral masculina, però ràpidament, l'any 1902 es crearen les noves seccions infantil i de senyoretas, a la vegada que s'instauraven classes gratuïtes de cant i solfeig. La voluntat de la primer coral era la d'esdevenir un orfeó, adherit a l'Agrupació Regionalista Aquell mateix any es presentà oficialment el diumenge de festa major, el dia 6 de juliol. Fins tres anys més tard, però, no prengué definitivament el nom d'Escola Coral.

Entre 1904 i 1909 foren anys de gran activitat a l'Escola amb la celebració de nombrosos concerts i audicions a Terrassa, a diferents poblacions del Vallès, i fins i tot a Barcelona, Girona, València o Palma de Mallorca.

A partir dels anys vint les actuacions foren més escasses, especialment a la segona meitat de la dècada, si bé, amb algun període d'inactivitat, se'n documenten fins a l'any 1936. Les actes del Consell Directiu d'aquest any testimonien que l'Escola Coral passa per uns moments certament difícils. Com amb la majoria de corals, amb l'arribada del franquisme, es produeix la seva desaparició.

El dia 6 d'octubre de 1968 se celebrà a Viladoms una reunió d'ex-cantaires per celebrar el 65è aniversari de la fundació de l'Escola Coral, i a partir d'aquesta efemèride sorgí la idea de recuperar-la de nou.

El 8 de setembre de 1969 se signaren els estatuts de la nova Escola Coral. El dia 16 del mateix mes es presentaren al Govern Civil, i quatre dies més tard, el 20 de setembre de 1969, es produí la primera reunió de la nova Comissió reorganitzadora de l'Escola Coral, de la qual se'n conserven les actes de les primeres reunions. Tanmateix, no sembla que l'activitat coral es perllongués massa més en el temps.

Història arxivística

L'acta de la reunió general extraordinària celebrada el dia 27 de gener de 1933 fa referència a l'existència d'un arxiver primer i un arxiver segon en l'equip d'administració de l'entitat, la qual cosa fa pensar en un tractament ordenat de la documentació de l'entitat durant el seu funcionament. Per preparar la documentació de cara al seu ingrés a l'Arxiu Històric de Terrassa, antics cantaires de l'Escola coral, amb l'assessorament de l'Arxiu, van participar en la confecció d'una relació de 49 capsos que contenen partitures musicals. La documentació de gestió i funcionament de l'entitat fou inventariada a l'Arxiu.

Dades sobre l'ingrés

El dia 8 de març de 1994 ingressà el fons musical de l'entitat. El 10 de juny de l'any 1996 fou dipositada a l'Arxiu la resta de documentació que fa referència al funcionament i a les activitats de l'Escola Coral.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons de l'Escola Coral proporciona una visió global de la vida de l'entitat, des dels seus orígens, a principis del segle XX, fins a l'intent de recuperar-la a l'any 1969, tant des del punt de vista de gestió i organitzatiu, com de les seves activitats, els seus socis i els cantaires del cor en un temps de gran auge i popularitat de les societats corals.

La major part del volum total del fons el forma un important conjunt de partitures de cançons corals (297 partitures), a les quals cal sumar un centenar llarg de fotografies (121 en total), i documentació de funcionament de l'entitat.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Manuscrit anònim titulat “Valors culturals de la ciutat” [c. 1930] a ACVOC AHT Col·leccions. 3. Manuscrits, 2/5. Conté un breu historial de les agrupacions corals terrassenques i del Conservatori Municipal de Música. En concret són interessants: *Escola Choral*, p. 7-29.

Bibliografia

RAGON, Baltasar. *Terrassa (historials i efemèrides)*. Terrassa: Tallers Gràfics Josep Ventayol Vilà, 1929, p.166-172.

RAGON, Baltasar. *El arte de los artistas en Tarrasa*. Terrassa: Imp. Juan Morral.

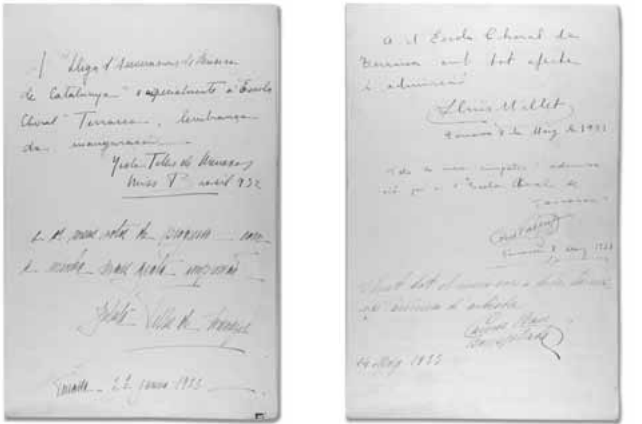
COMES EZEQUIEL, Rafel. “Escola Choral (2) noces d'argent (1902-1927)”. Dins: Grup Filatèlic i Numismàtic Terrassa. (El col·leccionisme de temàtica terrassenca, 66). Núm. 319 (març 1997), p. [3-4].

COMES EZEQUIEL, Rafel. “Escola Choral (3) noces d'argent (1925-1928)”. Dins: Grup Filatèlic i Numismàtic Terrassa. (El col·leccionisme de temàtica terrassenca, 67). Núm. 320 (abril 1997), p. [3-4].

PLANS CAMPDERRÓS, Lourdes. *La vida cultural i recreativa a la Terrassa d'ahir, 1875-1931*. Terrassa: Fundació Torre del Palau, 2000, p. 89-92.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010.

MOVIMENT D'OBJECTORS DE

Consciència de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/05 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Moviment d'Objectors de Consciència de Terrassa | **Dates:** 1972-1990
Volum i suport: 2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Moviment d'Objectors de Consciència de Terrassa [1972-1990]

Història del productor

El Moviment d'Objectors de Consciència (MOC) nasqué entre els anys 1974 i 1975 com una organització antimilitarista de rebuig al sistema de defensa armada, amb una estratègia d'acció i de protesta no violenta.

A finals dels anys 70 el MOC de Terrassa comptava amb una trentena de membres que desenvolupava una activitat constant en coordinació amb una organització estatal que agrupava uns 70 o 80 grups. Amb el temps l'adhesió al moviment es reduí ostensiblement. A partir de la meitat dels anys 80, just en el moment en què l'objecció deixà de ser causa d'empresonament, a Terrassa només restaren 7 o 8 seguidors encara actius.

El Moviment d'Objectors de Consciència de Terrassa publicà durant la seva existència activa la revista *AOC Informa*.

Dades sobre l'ingrés

quest fons fou lliurat per Isaac Camps a l'Arxiu Històric de Terrassa el 10 de febrer de 1994. El 24 de febrer de 1994 es confirmà l'ingrés d'aquesta documentació a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons recull la documentació del MOC i d'altres moviments pacifistes d'entre els anys 1972 i 1990, i més especialment d'entre els anys 1976 i 1984, referida majoritàriament al moviment assembleari estatal, a la organització de l'acció reivindicativa i la construcció i difusió del seu ideari.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Es pot trobar documentació afi als continguts del fons en els documents de gestió de l'objecció de consciència del Departament de Joventut de l'Ajuntament de Terrassa.

Bibliografia

FONT CARNICÉ, Dolors. “Objectors de consciència: no creiem en les pistoles”. *Al Vent* (Terrassa), núm. 50 (abril 1982), p.14-17.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

27 de desembre de 2010

Retaule Artístic de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/06 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Retaule Artístic de Terrassa | **Dates:** 1967-1987
Volum i suport: 5 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Retaule Artístic de Terrassa [1967-1987]

Història del productor

El Retaule Artístic de Terrassa sorgí de les necessitats de finançament del Comitè de Solidaritat de Terrassa, un grup de suport als presos polítics que havia d'aconseguir recursos sense despertar recels davant la dictadura franquista.

Josep Maria Font i Guillué fou qui tingué la pensada d'organitzar activitats culturals com una font d'ingressos que es podria justificar-se davant les autoritats franquistes a la vegada que permetria donar cobertura a les necessitats econòmiques del Comitè. Així el 23 de març del 1967 una actuació dels Setze Jutges al teatre Socialet del Centre Social Catòlic donà el tret de sortida a la celebració de múltiples espectacles en diversos escenaris de la ciutat.

La col·laboració de diverses parròquies de la ciutat, que justificaven davant del governador civil que els guanys dels recitals es destinarien a despeses d'ajut social, resultà essencial per poder tirar endavant un projecte que comptaria amb les participacions de Lluís Llach, Raimon, Guillermina Mota, Maria del Mar Bonet o Pete Seeger.

La fi del Comitè de Solidaritat no suposà l'acabament d'aquesta activitat cultural i els recitals continuaren organitzant-se sota el format del Retaule Artístic de Terrassa fins al 1986, amb la defensa de la cultura catalana i la música com a principal objectiu.

Dades sobre l'ingrés

Fons cedit en dipòsit a l'Arxiu per la Fundació Torre del Palau el 21 de juliol de 1992 i que ingressà físicament el 3 d'agost de 1992. La cessió es consolidà mitjançant la signatura d'un conveni de cessió en dipòsit d'aquesta documentació el 30 de juliol del 2002 per part de Josep Maria Font i Guillué en nom i representació de la Fundació Torre del Palau i per part de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera. S'han produït increments de fons el 27 de gener de 1999 i el 15 de maig de 2008.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons recull la documentació generada per a l'organització dels recitals i els espectacles celebrats a Terrassa des dels inicis, en l'època “pre-retaula” (1967-1976) i de l'època de la seva constitució com a Retaule Artístic de Terrassa. Hi podem trobar els programes de les actuacions, cartells, permisos del govern civil, els retalls de premsa i les lletres de les cançons censurades, així com contractes, fotografies i informació rebuda sobre els intèrprets.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Es poden consultar de manera addicional la: Col·lecció Moviment Obrer. 1964-1978 (CAT ACVOC AHT 14/3) i el Fons del Comitè de Solidaritat de Terrassa (CAT ACVOC AHT10/16).

Retaule Artístic de Terrassa

Bibliografia

MORERA MORALES, Joan. *Un compromís amb continuïtat. L'acció social de l'església catòlica a Terrassa (1950-2000)*. Fundació Torre del Palau. Terrassa, 2006, p.307-311.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Moviment Rialles a Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/07 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Moviment Rialles a Terrassa| **Dates:** 1971- 1994 | **Volum i suport:** 2,50 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Delegació de Terrassa d'Òmnium Cultural; Moviment Rialles de Catalunya.

Història del productor

“Rialles” fou una activitat creada el 1972 per la Delegació de Terrassa d'Òmnium Cultural de Terrassa que tenia per objecte l'organització d'espectacles i activitats diverses adreçades al públic infantil. L'activitat s'expansionà amb els anys i es va difondre a moltes poblacions de Catalunya.

Arran d'uns conflictes institucionals, el 1978 la Delegació de Terrassa va perdre la titularitat del moviment i va deixar l'activitat. Tanmateix, persones vinculades al moviment continuaren organitzant el mateix tipus d'activitats a Terrassa, amb el nom de “Xarxa”.

Avui “Rialles” agrupa diverses entitats “Rialles” de Catalunya i continua organitzant, amb el suport de les administracions públiques, activitats adreçades a la canalla.

Dades sobre l'ingrés

El fons fou traslladat a l'Arxiu el 25 d'abril de 2007 i es formalitzà mitjançant un conveni de cessió en comodat signat el 26 d'abril de 2007 per part d'Aleix Pons i Coll, president de la Delegació de Terrassa d'Òmnium Cultural, i per part de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera. El 13 de maig del 2008 es féu un nou ingrés de cinc àlbums de fotografies.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Una sèrie principal està formada per tots els programes (molts d'ells amb més d'un exemplar) de les activitats organitzades per l'entitat a Terrassa, completada amb un àlbum dedicat a Viladecavalls i un altre a barris de Terrassa. També es disposa de tota la documentació d'una exposició realitzada el 1975. Una segona sèrie agrupa els reportatges de premsa, els 516 positius fotogràfics i diapositives de les activitats dels anys 1972 a 1988.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions de reproducció

Cal el consentiment de la institució que ha cedit el fons. Els programes i les reproduccions fotogràfiques estan sotmesos a la Llei de Propietat Intel·lectual.

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

MARTIN, Josep A. *El teatre de titelles a Catalunya: aproximació i diccionari històric*. Biblioteca Serra d'Or, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998. Vegeu al diccionari l'entrada: "Moviment Rialles a Catalunya", p.133-134.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Comissió de Relacions i Solidaritat

DE TERRASSA DEL SINDICAT MOVIMIENTO LIBERTARIO ESPAÑOL - CONFEDERACIÓ NACIONAL DEL TREBALL

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/08 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Comissió de Relacions i Solidaritat de Terrassa, del sindicat Movimiento Libertario Español – Confederació Nacional del Treball | **Dates:** 1945-1992 **Volum i suport:** 1 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Comisión de Relaciones y Solidaridad de Tarrasa [1945-1983]

Història del productor

“A iniciativa de Francesc Sàbat, José Padilla i un tal Lechón es creà la Comissió provisional local de Terrassa l'any 1945 amb la intenció de donar suport econòmic i mantenir el contacte entre els afiliats exiliats de l'MLE – CNT de Terrassa. L'any 1946 la seu definitiva d'aquesta comissió s'instal·la a Tolosa de Llenguadoc, tot i que l'ajuda entre afiliats es distribueix arreu del món on resideixen els exiliats. Amb els anys la seu oscil·la en funció dels llocs de residència dels diferents afiliats: Burdeus, Paris, Satrouville, entre d'altres localitats. Durant el prop de quaranta anys de servei de la comisió s'intercanvien prop de 400 circulars informatives amb el detall de les operacions solidàries.

Dades sobre l'ingrés

Aquest fons va ingressar físicament a l'Arxiu el 15 d'abril de 1997, tanmateix ja va ser objecte d'una primera microfilmació el mes de juny de 1995. El 30 de juny de 2004 el senyor Francisco Pérez féu aportació dels documents “Impresos CNT–Exterior 1999 – 2004”. El dia 2 d'octubre de 2009 es rebé l'aportació del senyor Antoni Font d'una fotocòpia de la notícia apareguda al diari francès *Sud ouest dimanche*, del 19 de setembre del 2004, titulada “L'honneur du soldat Francisco Pérez Ruano”.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació consisteix principalment en les circulars enviades per l'associació MLE – CNT entre 1945 i 1983, i per correspondència, impresos i alguns documents dels anys 1937 i 1938.

També disposa d'una col·lecció d'exemplars de la revista *Cénit. Revista de sociología, ciencia y literatura* del número 1 al 273 (1951-1992) i un recull de vinyetes còmiques de Juan Call aparegudes a la revista *Espoir* entre els anys 1975 i 1982.

Moltes de les circulars foren editades, de manera sumària i amb comentaris per part de Francesc Sàbat l'any 1979.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA. **Bibliografia** SÀBAT, Francesc. *Los anarcosindicalistas tarra-senses en el exilio. Documento testigo de una obra ejemplar*, 1979, 124p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Germandat de Sant Muç

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/09 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Germandat de Sant Muç | **Dates:** 1847-1889 | **Volum i suport:** 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hermanidad de San Mucio [1847-1889]

Història del productor

La Germandat de Sant Muç sorgeix de la voluntat d'una antiga Societat de Socors Mutus que es planteja esdevenir quelcom més que “un grup d'amics que s'ajuden en cas de malaltia”. La seva fundació data del 21 d'abril de 1847 a Terrassa i comença amb 19 socis jornalers. Amb l'objectiu d'arribar a molta més gent, es proposa la formació d'una germandat que es constitueix formalment el 15 d'agost de 1852 sota la protecció de Sant Muç.

Inicialment les seves reunions es realitzaren a la sala consistorial de l'Ajuntament de Terrassa, però a partir de 1879 van començar a realitzar les juntes generals a les sales del Café Español, que es trobava situat al carrer Cremat de Terrassa.

A causa d'un conflicte intern el dia 11 d'agost de 1889 la junta presentà la dimissió i se'n nomenà una de nova, que no acceptà prendre la possessió perquè no quedaven diners a la caixa per continuar amb l'activitat de la germandat, per la qual cosa es decidí dissoldre-la definitivament.

Dades sobre l'ingrés

Segons l'acta de dissolució de la Germandat, el fons documental fou entregat a l'alcalde del moment. El fons quedà a l'Ajuntament fins que fou recuperat entre la documentació judicial conservada a l'antic Arxiu Municipal Administratiu, per l'arxivera Maria Verger que als anys 20 del segle XX li féu el primer tractament. El fons ingressà per transferència de l'Arxiu Administratiu a l'Arxiu Històric de Terrassa el 1995.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven els llibres d'actes des del 31 de juliol de 1852 fins a la dissolució de la Germandat l'any 1889, així com els llibres de comptes dels anys 1847 a 1889. També poden ser consultats els registres de socis dels anys 1848 a 1889.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Ass. de Veïns del c/de la Font Vella

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/10 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** As-sociació de Veïns del carrer de la Font Vella | **Dates:** 1971-

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Associació de Veïns del carrer de la Font Vella [1972-1990]

Història del productor

Durant els temps de crisi (institucional, econòmica) de la Transició, les associacions de veïns exerciren un paper essencial com a autèntiques catalitzadores del descontentament social i gràcies a la seva lluita s'aconseguien nombroses millores a les ciutats.

Una d'aquestes entitats fou l'Associació de Veïns del carrer de la Font Vella, que es constituí el 24 de març de 1972 amb l'objectiu, definit en els seus estatuts, d'actuar com a portaveu i enllaç del veïnat amb les autoritats per a la millora de la via pública. Diferents iniciatives foren proposades. Algunes de tipus general com ara establir una millora en la convivència social dels veïns mitjançant l'organització d'actes lúdics i socials. D'altres foren de tipus més concret com la proposta de restablir l'antiga font pública “que des de temps immemorial existia al carrer”.

El principal motiu de la seva formació, però, fou l'oposició dels comerciants del carrer al pla parcial de reforma promogut per l'Ajuntament l'any 1971. Consideraven que no eren prou tinguts en compte i que el pla s'escapava, al seu entendre, “dels més elementals principis urbanístics”.

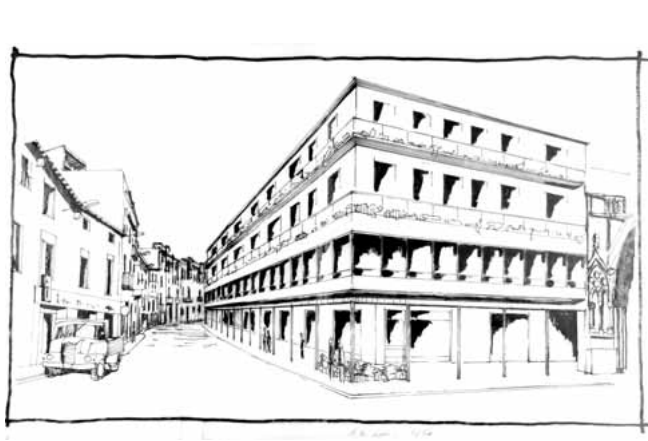
L'entitat comptava amb una vuitantena de socis, majoritàriament comerciants del carrer, i els seus òrgans de govern eren l'Assemblea General, que es reunia un cop l'any, al gener, i la Junta Directiva.

Paral·lelament a les mobilitzacions en contra del pla parcial de reforma, l'Associació dugué a terme tota una sèrie d'activitats anuals de caire cívic com foren el sopar de germanor (1975-1986) i el concurs de dibuix (s'han conservat els àlbums de fotografies dels anys 1979 i 1981), i d'altres esdeveniments puntuals com ara l'exposició “Un segle de vestit femení” en el context del centenari del títol de ciutat per Terrassa o una excursió al Montseny l'any 1978.

L'any 1991 l'Associació passà a anomenar-se Associació de Veïns i Comerciants del carrer de la Font Vella.

Dades sobre l'ingrés

El present fons s'ha conformat mitjançant dos ingressos. El primer, l'any 1997, fet per Joan Pujals, conté la documentació de l'entitat que com a president havia conservat a casa seva, majoritàriament fotocòpies de la documentació constitutiva i de les actes de l'Assemblea General,

1995 | **Volum i suport:** 0,80 ml

però també algunes instàncies a l'Ajuntament i documents relatius a les diverses activitats de l'entitat.

Amb posterioritat, el 27 d'octubre de 2004, Maria Costa i Soler féu donació de la documentació que havia conservat el seu pare, Salvador Costa, secretari de l'Associació durant més de deu anys. De fet, el domicili social de l'Associació no era altre que el local de la Llibreria Costa i fou allí on s'anà generant l'arxiu de l'entitat.

Aquest segon ingrés ha permès afegir a la documentació ja custodiada a l'Arxiu Comarcal des del 1997 nombrosos documents originals, especialment els referents a la constitució i legalització de l'associació. També la sèrie ininterrompuda d'actes de l'Assemblea General fins a l'any 1986. La major part de fotografies del fons i el recull de premsa corresponen a l'últim ingrés. El conveni de donació a la ciutat es signà el 25 d'abril de 2005 amb intervenció de Maria Costa i Soler i de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està format per la documentació produïda i rebuda en el curs de l'activitat d'aquesta associació de veïns. En primer lloc, hi ha la documentació constitutiva de l'entitat, és a dir, l'acta fundacional i els estatuts, juntament amb els papers vinculats a la tramitació de la seva legalització. També compta amb les actes de l'Assemblea General i de la Junta Directiva, la documentació relativa a la seva massa social (butlletes d'inscripcions, registres de socis i circulars) i la correspondència (on cal destacar les instàncies a l'Ajuntament).

Menció a part mereix la documentació relacionada directament amb la reforma projectada pel carrer Font Vella, segurament la raó primera de l'existència de l'entitat, composta per nombrosos plànols, informes tècnics i al·legacions de l'Associació. A més a més, constitueix un nodrit grup la documentació relativa a les activitats lúdicosocials que emprengué l'Associació, com foren els sopars de germanor, els concursos de dibuix i d'altres activitats de tipus puntual (realització de carrosses, exposicions, etc.). En aquest apartat, destaquen les nombroses fotografies que s'han conservat dels concursos de dibuix.

Finalment, un recull de premsa permet seguir totes les informacions que sobre la reforma del carrer i d'altres fets d'interès per l'Associació es reflectiren als mitjans de comunicació locals.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Els plans parcials de reforma es poden consultar al fons de l'Ajuntament de Terrassa, en concret, a la sèrie d'obres públiques. És el cas del pla parcial de reforma interior del carrer Font Vella (OP 159/1971).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i dates

27 de desembre de 2010

Confraria del Roser

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/11 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Confraria del Roser | **Dates:** 1744-1821 **Volum i suport:** 0,02 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Confraria de Maria Santíssima del Roser [1744-1821]

Història del productor

Es tenen coneixements sobre una Confraria de la Mare de Déu del Roser des de 1492, però la documentació pròpia d'aquesta es redueix a la que configura aquest fons. Sembla que inicialment aquesta confraria era administrada per dones i per pagesos. Els altars de la Confraria estaven a l'interior de l'església de Santa Maria i també de Sant Pere, per passar a partir de 1602 a la nova església del Sant Esperit. La seva continuïtat es documenta almenys fins a 1821.

Història arxivística

La major part de la documentació prové de l'Arxiu Notarial de Terrassa, on també es guardaven els registres i escriptures del Consell de la vila de Terrassa i d'altres organismes existents durant l'època medieval i moderna com és el cas de la documentació d'aquesta confraria.

Dades sobre l'ingrés

Documentació ingressada a l'Arxiu Històric de Terrassa, secció de la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, el 1939, juntament amb la resta de documentació notarial i municipal aplegada la Museu Comarcal d'Art constituït a les esglésies de Sant Pere els anys 1936-1939.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per quatre quaderns sense coberta, però amb restes d'haver estat relligats. Es tracta dels comptes i relació de pòlisses gestionades pel clavari de la confraria i, a partir del segle XIX per la relació de càrrecs i descàrrecs.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents:

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ARNELLA, Joan. *Grandeses i antiguitats d'Egara-Terrassa*. Edició a cura de Salvador Cardús, Imp. Joan Morral, 1973.

CARDÚS, Salvador. *Belleses i records del temple del Sant Esperit de Terrassa*. Imp. Joan Morral, Terrassa, 1955.

DOMÈNECH, J.M; FERNÁNDEZ, Ana. *La Confraria del Sant Crist de Terrassa* (en premsa).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Associació Fons Casteller Emili Miró

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/12 | Nivell de descripció: Fons
Títol: Associació Fons Casteller Emili Miró | Dates: 1893-2007 | Volum i suport: 22 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Associació Fons Casteller Emili Miró [1993]; Emili Miró i Fons [1900-1993].

Història del productor

L'Associació Fons Casteller Emili Miró i Fons es va fundar com a hereva del llegat i del fons documental d'Emili Miró i Fons, sobre temàtica casteller, i de la seva trajectòria personal en aquest àmbit de la cultura popular i tradicional, amb l'objectiu de continuar el seu treball més enllà de la preservació del seu fons documental.

Emili Miró i Fons (El Vendrell, 1900 – Terrassa, 1993) nascut al si d'una família casteller, ha esdevingut punt de referència del món casteller d'aquest segle. La seva vida comprengué quasi la meitat dels anys d'història dels castells (de la decadència a la represa) fins a convertir-se ell mateix en un exponent de la transició a l'actual Segona Època d'Or.

Formà part de diverses colles i participà en la creació de la colla dels Minyons de Terrassa l'any 1979, de la qual en fou, també, president. L'any 1980 col·laborà en la fundació de la colla dels Castellers de Terrassa.

Visqué amb la voluntat constant fomentar els castells i rebé el reconeixement del mateix món casteller, però també de més enllà amb la concessió de la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya: (1990), la Medalla de la Ciutat del Vendrell (1990), el nomenament com a Terrassenc de l'any (1987) i la Medalla d'argent de la ciutat de Terrassa (1993). El productor publicà diversos articles relacionats amb el fet casteller a Catalunya.

Dades sobre l'ingrés

El fons ingressà a l'Arxiu Històric de Terrassa el 27 de desembre de 1996, essent-ne formalitzat el dipòsit de manera provisòria el 2 de febrer de 1998. Posteriorment es produïren nous ingressos de documentació, els anys 1999, 2000, 2001 i 2008 amb aportacions fetes per Anna Escardó i Joel Codina. El 14 de juny de 2010 s'hi signat el conveni definitiu de cessió en règim de comodat del fons a l'AHCT.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons té un interès clar tant per la ciutat de Terrassa com per a la gent interessada en el fet casteller a Catalunya. Aplega una important bibliografia i hemeroteca especialitzada datada entre 1893 i 1996. Compila una àmplia col·lecció de programes i invitacions d'arreu de Catalunya i aporta un total de 150 predicots. El predicot és una mena de mal sermó de to grotesc i satíric d'una força popularista excepcional. Destaca sobre de tot una àmplia correspondència datable entre 1964 i 1993 entre Emili Miró i altres personalitats del món casteller, però també del món de la cultura popular de Catalunya, que permeten de ben segur la comprensió de la fortalesa d'aquest tipus de manifestació en el nostre territori. Una consistent col·lecció fotogràfica amb gairebé 700 imatges permeten resseguir el fet casteller en un ample període entre 1918 i 1993, oferint fotografies inèdites i desconegudes de quar les actuacions castelleres no eren tant populars com d'enguà els anys 80. En aquest sentit es documenten colles terrassenques però també

d'arreu del país. Aquest fons, doncs, permet fer un recorregut extens al llarg del segle XX que documenta un dels fenòmens d'integració que cal que quedi documentat a la memòria de la nostra ciutat on, sens dubte, gaudeix d'un protagonisme de primer ordre.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

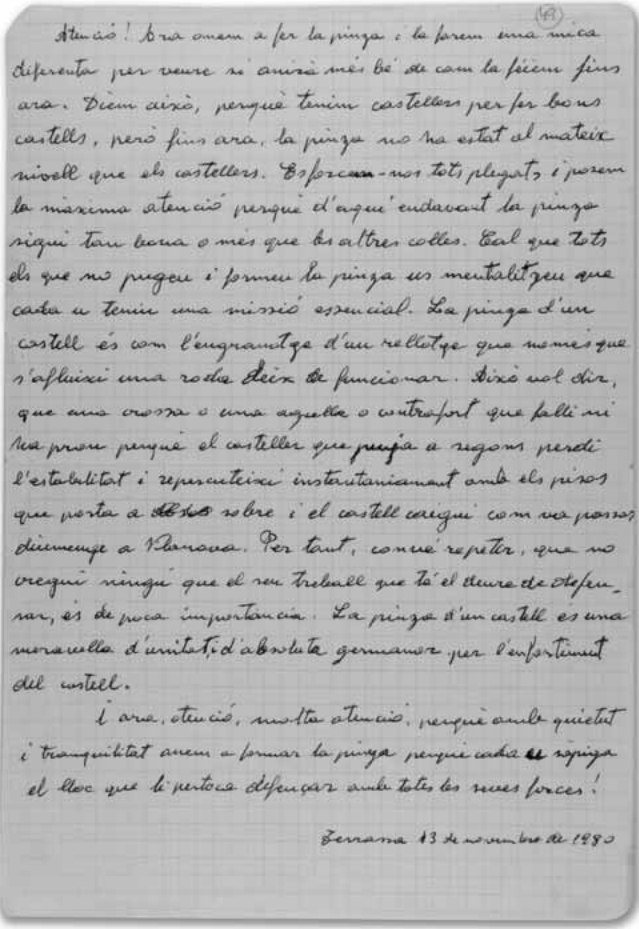
“Biografia de l'Emili Miró.” *Bulletí de l'Agrupació ASERT*, núm.115, Octubre -Desembre 2005.

Emili Miró. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, Col·lecció Homenatges, 1993.

Emili Miró i Fons. Una vida dedicada als castells (1900-1993), Rafael Dalmau, Editor, Col·lecció Camí Ral, núm.19, 2001, 135p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010.

Coordinadora per a la Salvaguarda del Massís de Sant Llorenç del Munt

I LA SERRA DE L'OBAC I ALTRES ASSOCIACIONS ECOLOGISTES I HUMANITÀRIES

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ * Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/13 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Coordinadora per a la Salvaguarda del Massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac i altres associacions ecologistes i humanitàries | Dates: 1973-1997 | Volum i suport: 2,70 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Coordinadora per a la Salvaguarda del Massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac [1978-1991]; Servei d'Informació per a la Protecció del Medi Ambient (SIPMA) [1976-1984]; Col·lectiu Ecologista de Terrassa [1984-1985]; Centre Vallesà d'Estudis dels Ecosistemes Mediterranis (CEEM) [1984-1990]; Delegació de Terrassa de l'Associació d'Amics de les Nacions Unides a Espanya [1985].

Història del productor

La Coordinadora es constituí l'agost de 1978 a Castellar del Vallès, amb la participació fundacional dels següents grups: Comissió Cívica de Castellar del Vallès, Secció Natura de la Unió Excursionista de Sabadell, Centre Excursionista de Terrassa, Servei per a la Informació i Protecció del Medi Ambient de Terrassa, Casa Municipal de Cultura de Sant Llorenç Savall i diverses persones a títol individual.

És el moment d'obertura de la llibertat d'associació a l'Estat espanyol i es pot actuar organitzadament contra l'especulació i les agressions al medi natural. Els projectes d'urbanitzacions amenaçaven molt seriosament la integritat del territori d'influència del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt. També representava una greu agressió de l'entorn el Trial de Sant Llorenç del Munt que organitzava el Motor Club Terrassa des del 1967, com a prova vàlida per al campionat d'Europa i després per al mundial.

Entre les moltes actuacions de la Coordinadora, destaca la campanya “Salvem Sant Llorenç del Munt” amb un opuscle informatiu publicat a Sabadell el 1982.

Dades sobre l'ingrés

El fons el va anar formant Antoni Comellas i Garcia, que participà activament en les accions de la Coordinadora com a membre del Servei d'Informació per a la Protecció del Medi Ambient (SIPMA), de Terrassa, i posteriorment del Grup Ornitològic de Terrassa (PIGOT). Comellas féu lliurament del fons a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 16 de setembre del 2002. El 4 de novembre del 2002 es signà un conveni de donació per part d'Antoni Comellas i Garcia per part de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera. S'hi aportà més documentació el 4 d'octubre i el 26 de novembre del mateix any, i també el 31 de gener de 2003.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté manifestos, legislació, impresos propagandístics, programes d'accions reivindicatives, correspondència, informes, retalls de premsa, revistes i cartells relacionats amb les accions per a la salvaguarda del medi natural del Parc.

La documentació aportada il·lustra una activitat de l'associació força intensa als primers anys, i més difusa posteriorment, quan la protecció i extensió del Parc Natural per part de les administracions públiques es van anar consolidant.

Del conjunt de la documentació en destacat particularment la sèrie “Accions per al medi ambient” (1990-1997), una sèrie factícia

formada per documents que informen sobre moviments i actuacions en favor del medi ambient en anys posteriors a l'actuació de les associacions representades en el fons.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ARISÓ CAMPÀ, Àngel. *La transformació del paisatge terrassenc*. Terrassa: Xarxa de Biblioteques Soler i Palet, 1982.

ARISÓ CAMPÀ, Àngel. *Criteris per a l'ordenació urbanística dels espais naturals del municipi de Terrassa*. Direcció General d'Urbanisme. Servei de Planejament. Barcelona, 1981.

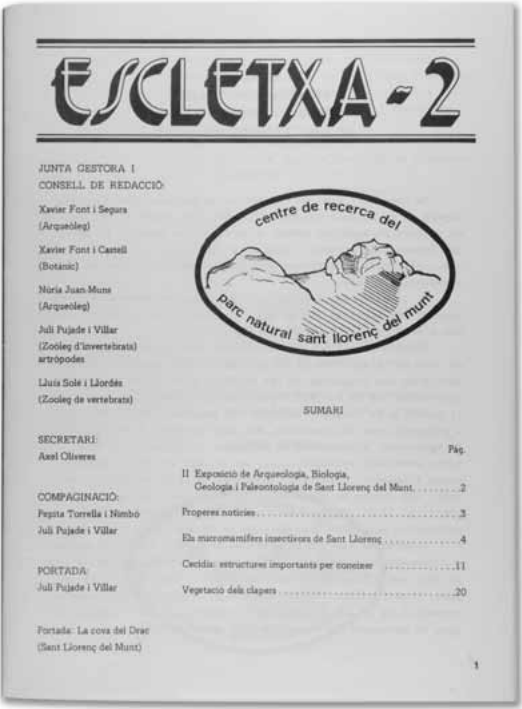
COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MASSÍ DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I LA SERRA DE L'OBAC. *Sant Llorenç del Munt: un parc mutilat*. Terrassa, 1979.

COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MASSÍ DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I LA SERRA DE L'OBAC. *Salvem Sant Llorenç del Munt*. Sabadell, 1982.

GRUP DE SABADELL DE LA INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA LOCAL. *Estudi del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac*. Sabadell: Caixa d'Estalvis de Sabadell, 1975

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Club d’Escacs Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/14 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Club d'Escacs "Terrassa" | **Dates:** 1939-2000 | **Volum i suport:** 2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Club d'Escacs “Terrassa” [1933-2002]; Club de Ajedrez “Egara” [1951-1959]

Història del productor

El Club d'Escacs “Terrassa” va ser fundat el 25 de setembre de 1933 i tingué com a primer domicili un local situat al carrer Jodis, 1 (ara Dr. Ullés). Després de l'aparició, el 1940, de la Sección de Ajedrez de Educación y Descanso de Terrassa, el 1946 s'acabaran fusionant per esdevenir un sol club: el Club de Ajedrez Tarrasa, de Educación y Descanso, que tindria seu al carrer del Teatre, 2.

El 1951 es fundà a la ciutat un nou club d'escacs, el Club de Ajedrez “Egara”, al bar La Polar (Rambla d'Ègara, 138), que vuit anys més tard, el 1959, també s'acabaria unificant amb el Club de Ajedrez “Tarrasa”, de Educación y Descanso per formar el definitiu Club de Ajedrez “Tarrasa”, al mateix bar La Polar.

Posteriorment el Club s'instal·laria sobre els locals dels Amics de les Arts al carrer del Teatre, 2, fins que el setembre del 2002 s'integrà al Centre Social Catòlic i es traslladà a la seu que l'entitat tenia al carrer de la Font Vella.

El Club d'Escacs “Terrassa” ha estat sempre un club de reconeguda potència, amb presència continuada en els campionats nacionals i estatals, i en el qual s'han format grans jugadors. Terrassa era una ciutat on s'havien practicat assíduament els escacs en bars, centres socials. Fins i tot consta la celebració d'un torneig el 1921, molt abans que la necessitat d'agrupar els jugadors i de tenir un lloc on practicar aquest esport en condicions portés a la fundació del Club d'Escacs “Terrassa”, el 1933.

Durant els seus anys d'existència ha aconseguit nombrosos títols i ha organitzat exhibicions i diversos campionats.

Dades sobre l'ingrés

La documentació abandonada en deixar els locals dels Amics de les Arts va ser oferta per aquesta entitat a l'Arxiu Històric de Terrassa l'11 d'octubre del 2000.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Formen el fons majoritàriament els documents de gestió del club d'escacs, amb memòries de les seves activitats des de 1939 al

2999, correspondència de 1962 a 1998, relacions de socis de 1979 a 1981 i documentació de campionats des de 1949 al 2000, i algunes fotografies.

S'hi recull també informació diversa sobre la pràctica del joc d'escacs amb diversos manuals, lleis i reglaments.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

Amb caràcter general l'accés a la documentació del fons és lliure, exceptuant la sèrie de comptabilitat, reservada fins a l'any 2050.

Llengües i escriptures dels documents:

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

GARCÍA MARCOS, Francisco. “Terrassa, una potencia nacional en ajedrez. Un deporte desconocido para gran parte de la ciudad”. Dins Al Vent. Núm. 10 (març 1978). P. 21-23

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010.

Fundació Privada Cultura i Comunicació (CIC)

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/15 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Fundació Privada Cultura i Comunicació (CIC) | **Dates:** 1962-2007 | **Volum i suport:** 3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Centre d'Influència Catòlica Femenina (CICF) [1962-1970]; Institució Cultural del CIC [1970-1985]; Cultura i Comunicació (CiC) [1985-2002].

Història del productor

El Centre d'Influència Catòlica Femenina (CICF) de Terrassa fou creat el 1962 com a filial del centre homònim de Barcelona i s'instal·là al carrer de la Rasa, 114. Poc temps després passà al carrer de Sant Jaume, número 20, on es va fundar TABITA, una entitat destinada a activitats culturals, religioses i socials que acolliria també el CICF.

TABITA havia de crear una Casa d'Espiritualitat i un Centre d'Influència Social, projectes poc desenvolupats. El desembre de 1964 s'obrí una Residència per a noies que acollí sobretot estudiantes i mestres. També es cedia el local a grups que ho desitgessin per a fer-hi les seves activitats en una època en què hi havia una notable manca de locals i força inquietuds associatives, amb un marc legal restringit per la dictadura. Aquestes cessions també representaven un petit suport econòmic. La major part de les activitats, de fet, van ser les escoles i actes culturals organitzats pel CICF.

El curs 1970-1971 el CICF va deixar de ser una escola femenina i s'anomenà Institució Cultural del CIC. Tanmateix, és un moment problemàtic, amb una perspectiva econòmica molt difícil, i el juny de 1971 es dissol TABITA. El CIC, però, continua les seves activitats i assumeix la responsabilitat de la Residència, que s'anomena TABITA i es manté en funcionament fins al 1985.

Al llarg dels anys el CIC desenvolupa nombroses activitats de tipus social, educatiu, cultural i formatiu obertes a tota mena de públic i, en especial, a les dones. El curs 1977-1978, amb el canvi de règim polític i la nova realitat de l'ensenyament reglat, es deixen d'oferir estudis de secretariat i formació professional i es creen els departaments de Ciències Socials i de Cultura Catalana. El 1985 es constitueix la fundació privada Cultura i Comunicació, que ja tindrà una personalitat jurídica pròpia i serà regida per un Patronat.

Malgrat les dificultats, l'entitat organitza un gran nombre d'activitats i ofereix a la ciutat una programació anual amplíssima. Es manté sempre socialment oberta i esdevé un referent, tant per la diversitat de públic que acull com pel rigor organitzatiu i la ferma voluntat de contribuir a la difusió de la cultura en el sentit més ampli i socialment més profitós.

Els déficits econòmics, però, es repeteixen any rere any, i en no trobar suport a una iniciativa social de cara a la gent gran, es decideix el tancament de l'entitat l'octubre del 2002.

Dades sobre l'ingrés

Després d'una selecció feta per Montserrat Malgosa i Riera, presidenta del Patronat rector, amb l'assessorament tècnic de l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, el fons és recollit directament de la seu de l'entitat i transferit a aquest Arxiu el dia 23 de gener del 2003. El 21 de març de 2003 es signà un conveni de donació del fons entre Montserrat Malgosa i Riera i l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera. El dia 30 d'agost del 2007 ingressen tretze documents de la tramitació de l'extinció de l'entitat.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

ElLa documentació comprèn dues sèries bàsiques: documents institucionals i documents d'organització d'activitats.

Els documents institucionals són principalment de Cultura i Comunicació, creada l'any 1985. Hi trobem els documents constitutius, un llibre d'actes de 1985 a 2002, les memòries anuals i una breu memòria de la institució realitzada l'any 2003 en motiu de la liquidació definitiva d'aquesta. Pel que fa a les associacions anteriors, disposem de les fitces de patrons, personal, col·laboradors i professors, així com dels participants en els actes acadèmics des de 1963 fins al 2002.

Pel que fa a la sèrie de documents relacionada amb les activitats realitzades s'hi poden consultar els programes d'activitats des de 1962 fins al 2002 organitzats i conservats en set àlbums. També és d'especial interès la documentació produïda durant l'organització del 25è aniversari de l'entitat que es celebrà l'any 1987. Les inauguracions dels cursos entre 1984 i 1999 foren enregistrades en diferents vídeos que poden ser consultats. D'igual manera, les anomenades “taules rodones humorístiques” que es van realitzar entre 1986 i 2002, també foren enregistrades.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

Institució Cultural del CIC. Terrassa: CIC, 1979.

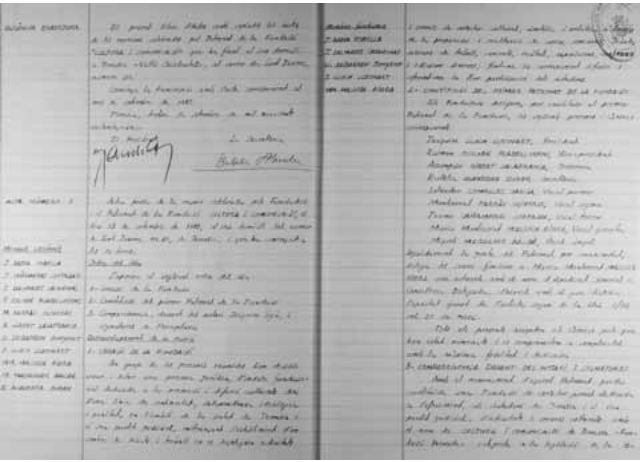
25 anys de cultura a Terrassa. Terrassa: CIC, 1989.

Breu memòria de la institució. Història de la institució des de la fundació el 1962 fins al tancament el 2002. Terrassa: CIC, 2003.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Comitè de Solidaritat de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/16 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Comitè de Solidaritat de Terrassa | Dates: 1967-1985 | Volum i suport: 0,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Comitè de Solidaritat de Terrassa [1967-1985]

Història del productor

Als anys 60 del segle XX, l'estat espanyol experimenta una forta transformació econòmica i social, protagonitzada per un desenvolupament accelerat de la indústria, que amb poc temps modificà d'arrel el repartiment demogràfic del territori. Amb l'aparició de noves empreses tèxtils i del metall a les ciutats, grans fluxos migratoris es dirigeixen des de les zones agràries als centres industrials, provocant la concentració d'una abundant mà d'obra i el naixement d'un procés de presa de consciència de classe social i d'un moviment obrer de lluita pels drets dels treballadors i la fi del règim feixista.

En aquest context diverses organitzacions polítiques i sindicals, però també veïnals i estudiantils, amb el PSUC com a força principal, iniciaren un moviment organitzat d'oposició al règim i de reivindicació de la classe obrera, una situació que portà a una forta reacció repressiva per part de les autoritats i feu aflorar noves formes de resistència.

A la parròquia d'Ègara, a Terrassa, es començaren a celebrar reunions clandestines per ajudar els detinguts de les protestes i fou des del Comitè de Solidaritat de Barcelona, que en tenir coneixement de les seves accions, es proposà la creació d'un Comitè de Solidaritat a la ciutat de Terrassa, fundat per Joan Rofes (rector de l'església d'Ègara), Josep Matarín, Rosalía León (militant d'Acció Catòlica), Roc Fuentes (advocat) amb la col·laboració del rector de l'església de Ca n'Anglada Agustí Daura i molts representants de partits i sindicats.

El Comitè de Solidaritat de Terrassa s'organitzà i s'institucionalitzà formalment el 1967 i iniciava la seva activitat amb reunions setmanals itinerants per esquivar les forces repressores. Mensualment es convocaven també reunions a Barcelona amb representants dels comitès de tota Catalunya i altres trobades amb comitès de la resta de l'estat espanyol.

Amb una major organització, el Comitè de Solidaritat començà a desenvolupar les seves funcions de suport als presos polítics a través d'una xarxa d'informació i d'atenció que s'ocupava de conèixer les detencions i aportava suport legal als presos, a la vegada que s'ocupava de proporcionar ajut econòmic i moral a les famílies.

Els recursos econòmics essencialment s'aconseguien de les donacions que els representants del Comitè obtenien recorrent Terrassa els caps de setmana sol·licitant la solidaritat amb els presos polítics. Es tractava d'una acció clandestina que gaudia del suport de l'associació religiosa Càritas, la qual donava una identificació als membres del Comitè per tal que poguessin justificar les donacions com a una caritat a l'església oficial. L'organització de concerts, la venda de materials i de la revista *Solidaritat* servien per completar els ingressos.

L'arribada de la Transició va suposar l'aparició de divisions internes que portaren a la dissolució final del Comitè el juny de 1985.

Dades sobre l'ingrés

El 31 de gener del 2003 Rosalia León Abad va aportar la documentació d'aquest fons a l'Arxiu i el 21 de març de 2003 se signà el conveni de donació de la documentació per part de la mateixa Rosalia León i per part de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està essencialment format per documents, fulls informatius i pamflets del període d'activitat del Comitè de Solidaritat. També hi podem trobar diferents relacions de presos polítics i solcias que van rebre suport de l'entitat i llistes i documents de les aportacions econòmiques rebudes.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ANÍBAL GARZÓN, Víctor “El Comitè de Solidaritat de Terrassa (1967-1985)”, *Terme*, número 18, 2003, p.153-164.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Associació Social Can Revifa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/17 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Associació Social Can Revifa | Dates: 1984-2005 | Volum i suport: 3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Associació Social Can Revifa [1984-2004]

Història del productor

Can Revifa fou una associació dedicada a la integració social amb un “procés continuat d'integració sociolaboral” que inicià la seva activitat l'any 1984. L'objectiu era buscar una ocupació per a les persones excloses de la societat per tal que fossin elles mateixes les que poguessin sortir de les seves dificultats.

Seguint l'exemple de la Fundació Engrunes d'Esplugues de Llobregat, el vicari de la Sagrada Família, Alfred Gómez, inicià el projecte amb la col·laboració de l'assistent social Assumpció Tobella, el mecénatge de Lluís Iribarren i Junyent i la participació d'Acció Solidària contra l'Atur.

Les activitats de l'Associació Social Can Revifa començaren el 19 de novembre de 1984 al carrer Pau Claris, 20, de Terrassa, acollint-se a un programa conjunt de la Generalitat i l'Ajuntament per a la reinserció i reeducació de sis persones.

Amb la fórmula de treball l'Associació volia permetre la integració social de gent amb risc d'exclusió social, i per això els proporcionava en primera instància una feina eventual, remunerada per hores, i en una segona fase provava d'inserir-los en els Plans d'Ocupació per al Foment del Treball. Una part dels beneficiaris provenien directament dels serveis socials municipals, i s'ocupaven en la recuperació i venda de roba, de mobles, llibres, electrodomèstics i estris de segona mà.

Al llarg dels anys vuitanta l'Associació anà creixent amb la incorporació de nous voluntaris i professionals que es posaven al servei d'un grup que sempre oscil·lava entre els deu i els quinze treballadors.

El novembre de 1990 la institució es constituí formalment com a associació d'iniciativa social privada, sense ànim de lucre, i seguint amb la tasca de recollida d'objectes, durant aquesta dècada arrencà noves iniciatives com el “Programa Pauer”, de recollida de roba i sabates a les escoles de Terrassa i Castellbisbal, la furgoneta “Anar-hi anant”, per buidar locals i pisos de la ciutat, o el “Programa casetes”, de recollida de roba.

A partir del 2003, advertida l'Associació del risc que pot suposar la seva tasca en benefici dels denominats “sense papers”, ha de deixar d'atendre precisament un dels col·lectius més necessitats per manca de recursos (la regularització de la situació laboral d'aquest col·lectiu implicaria un cost inabastable per l'entitat), una situació que no agrada als membres de l'Associació, que veu com s'allunya dels més pobres per assemblar-se cada vegada més a una Pla d'Ocupació municipal.

Finalment, l'aplicació d'una legislació de riscos laborals que obligaria a unes reformes excessivament costoses, la dependència d'unes fonts de finançament exclusivament públiques, així com la pressió de les immobiliàries damunt dels propietaris del local llogat per l'entitat, fan que el 2004 l'Associació hagi d'aturar les seves activitats

Dades sobre l'ingrés

El 30 de novembre de 2004 s'extingí l'Associació i de manera immediata la seva presidenta, Maria Assumpció Tobella Marcet féu donació del fons a l'Arxiu. La documentació ingressà el mateix dia. Després d'un increment de fons el 4 de maig del 2005, el 18 de novembre de 2005 se signà conveni de donació del fons per part de Maria Assumpció Tobella Marcet i per part de l'alcalde de Terrassa,

Pere Navarro i Morera. Posteriorment es produïren increments del fons el 8 d'agost de 2006 i el 31 de maig de 2007.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons és format per la documentació administrativa de l'Associació des de la seva creació, incloent els documents constitutius i de gerència dels anys 1990 i 2004, i les sèries de gestió comptable del 1984 al 2004 i del personal també de tota l'etapa de vigència de l'entitat. El fons ofereix una àmplia i completa visió de la història i el desenvolupament de l'entitat al llarg de tota la seva existència. La documentació també inclou la liquidació final de l'associació l'any 2005.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

La documentació dels expedients personals i els contractes de treball queden exclosos de consulta fins el 2054.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

MANZANARES, Jordi. “La asociación Can Revifa cerrará sus puertas el próximo día 19”, *Diari de Terrassa*, 5 de novembre de 2004, p.9.

MORERA MORALES, Joan. *Un compromís amb continuïtat. L'acció social de l'església catòlica a Terrassa (1950-2000)*, Fundació Torre del Palau, Terrassa 2006, p.136-140.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Cooperativa Agrícola

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/18 | **Nivell de descripció:** Fons

Títol: Cooperativa Agrícola de Terrassa | **Dates:** 1920 – 1983 | **Volum i suport:** 4,50 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Sindicato Agrícola de Tarrasa [1920-1936; 1939-1940]; Sindicat Agrícola Cooperatiu de Rabassaires [1936-1939]; Sindicato Agro Pecuario de la Hermandad de Labradores de Tarrasa [1940-1942]; Hermandad Sindical de Labradores [1942-1943]; Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Tarrasa [1943-1978]; Cooperativa de Consumo San Isidro Labrador [1956-1983]; Cooperativa Agrícola de Terrassa [1945-1983] – Cambra Agrària Local de Terrassa [1979-1994]; Cooperativa Serveis Terrassencs Sant Isidre, SCCL [1995].

Història del productor

El Sindicat Agrícola de Terrassa, primera denominació social de la Cooperativa Agrícola, va ser fundat oficialment l’any 1920 per un grup de viticultors, els quals en bona part n’eren propietaris, amb la intenció de construir un celler cooperatiu i alhora defensar els seus interessos conjuntament davant els compradors de vi. Abans però d’aquesta data ja existia l’associacionisme pagès a la nostra ciutat: Subdelegació Local de l’Institut Agrícola Català de Sant Isidre, Associació Catalana de Contribuents Viticultors i Sindicat de Contribuents Agrícoles (ambdues també de Terrassa), Centre Agrícola de Terrassa i just a inicis del s. XX comença a aparèixer un primer Sindicat Agrícola que ja hem comentat que és la denominació precedent de la Cooperativa.

Cap a l’any 1900 Pau Palet de la Quadra fa un primer intent de fundació del Sindicat Agrícola de Terrassa. Probablement però, segons consta a *La Comarca del Vallès* de 27 de febrer de 1912, el Sindicat Agrícola de Terrassa fou efectivament fundat el 25 de febrer d’aquell any essent aprovada la candidatura a president de Ramon Solà. És més que raonable pensar que el Sindicat Agrícola de Terrassa, fundat oficialment l’any 1920, sigui la continuació natural d’aquest primer.

Pel que fa a la festivitat de Sant Isidre, uns anys abans concretament l’any 1901 catorze joves agricultors organitzaren un ball al saló Siglo XX del carrer Cremat per tal de celebrar aquesta festa. L’any 1903, i per tal de donar continuïtat a l’esmentada celebració, es confeccionà una bandera que el Gremi d’Agricultors cedeix l’any 1909 a la Germandat de Sant Isidre, una entitat d’orientació catòlica dedicada a ajudar als socis agricultors malalts. La Germandat organitzarà a partir de llavors i fins l’any 1939 la festivitat de Sant Isidre.

De l’esmentat Gremi d’Agricultors tenim poques notícies i alhora contraposades. Hem trobat un primer reglament de l’any 1905. Sembla ser que n’era president en Jaume [Purull] i tenien la seva seu al carrer de la Creu núm. 18. Tanmateix a la circular número 55 de la Cooperativa de l’any 1947 se cita l’any 1917 com a data de creació d’una entitat també anomenada Gremi d’Agricultors. A la mateixa circular consta que el dia 21 de maig de 1917 s’aprova el seu reglament i que tenien el local social al carrer Cremat núm. 15. En Miquel Sucarrats n’era el president.

Exemple de la notable confusió que existeix aquests anys amb el nom de les associacions agrícoles de la nostra ciutat, en aquest cas fruit de la legalitat vigent, són els estatuts de 1918 del Gremi d’Agricultors de Terrassa, on hi diu que el Gremi podrà sol·licitar els beneficis de la Llei de Sindicats Agrícoles i en cas d’obtenir-los s’afegirà la denominació de Sindicat Agrícola al nom de l’entitat.

El 19 d’abril de 1914 es va celebrar, sota la presidència de l’industrial i polític terrassenc Alfons Sala i Argemí, una reunió de les juntes del Sindicat Agrícola i del Gremi de Pagesos de Terrassa

per tal d’estudiar la unificació d’ambdós en un sol sindicat. De fet la unificació no s’assolirà fins a l’arribada de la República.

Entre les notícies esparses d’aquests anys trobem que el 18 de maig de 1917 se celebra a Terrassa l’aplec anual de l’Institut Agrícola Català de Sant Isidre, entitat de notable prestigi al camp català. Els participants visiten les finques de Can Parellada i Can Guitart.

És finalment el 16 de maig de 1920 quan, al saló de sessions de l’Ajuntament de Terrassa i sota la presidència de l’alcalde Emili Soler i Anglada, va tenir lloc la constitució d’un celler cooperatiu que s’anomenarà Sindicato Agrícola de Tarrasa. La constitució quedà ratificada per les Reials Ordres de 28 de juliol i de 3 d’agost. El Sindicat, acollit a la Llei de Sindicats Agrícoles de 28 de gener de 1906, sol·licità en la seva constitució un préstec a la Caixa de Terrassa per poder afrontar les obres del nou edifici. Una visita que havia fet una comissió del Sindicat al camp de Tarragona havia acabat de confirmar els seus propòsits i aviat el Sindicat presentava el seu projecte al Gremi d’Agricultors.

Com a president honorari del Sindicat consta Emili Soler i Anglada i com a directius els propietaris: Antoni Barata i Rocafort, Joan Bosch i Roig, Josep Mauri i Poal, Josep Ribas i Martín, Tomàs Parellada i Ginebreda, Ramon Solà i Viver, Josep Sala i Alsina, Joan Surralles i Oliveras; i els parcers: Domènec Escolfet i Rovirosa, Manel Fàbregas i Esteve, Jaume Martí i Trias, Fèlix Torres i Julivert, i Guillem Vidal i Aymerich. El Sindicat es constitueix amb les seccions de viticultura, adobs i arbitratge. Les activitats del Sindicat s’ampliaran aviat amb la secció de batre a màquina i pocs anys després amb la implantació d’un molí d’oli i el subministrament de pinsos, adobs i llavors. Una mica més tard arribaria el molí de pinsos.

Pocs dies després de la constitució del Sindicat, el dia 30 de maig de 1920, l’industrial Josep Sala Alsina com a president del Celler Cooperatiu va sol·licitar llicència d’obres a l’Ajuntament de Terrassa per construir un celler al carrer Colom. El número 105 d’aquest carrer es convertirà en la seu principal de la Cooperativa al llarg del temps. El plànol el signà l’arquitecte Francesc Falguera. L’1 d’agost del mateix any es reuneix l’assemblea de l’entitat amb l’edifici ja gairebé acabat. La bodega pensada per encabir 10.000 hectolitres acabarà acollint únicament 8.000 degut a problemes d’excavació. Aquell mateix any la collita fou ja d’uns 6.000 hectolitres de vi. El dia 3 d’agost de 1920 van ser aprovats els estatuts de la Cooperativa per R. O. del Ministeri d’Hisenda.

L’any 1923 es constitueix el Sindicat Agrícola de Viticultors de Terrassa domiciliat provisionalment al carrer Cremat núm. 15. Formaven la junta directiva d’aquest nou sindicat: Josep Mensa, Gabriel Ollé, Isidre Moragas, Josep Pujol, Joaquim Roig, Climent Colomer, Francesc Cardús, Jaume Martí, Marc Vives i Romà Vergés. Aquell mateix any el Sindicat Agrícola de Terrassa ampliava la capacitat del seu celler excavant-hi 25 cups que tenien una capacitat estimada conjunta de 8.400 hectolitres, augmentava el nombre de socis passant de 300 a 400 càrregues de vi i s’imposava als socis el pagament d’una pesseta per càrrega de vi per tal d’amortitzar les obres. Dins el constant creixement del Sindicat l’any 1926 s’autoritza la compra d’un molí de farines i la constitució d’un préstec hipotecari de 200.000 pessetes per tal d’ampliar la seva seu.

L’any 1936 la junta del Sindicat sota la presidència de Fèlix Torres autoritzà l’ingrés de l’entitat al Sindicat Agrícola Cooperatiu de Rabassaires com a conseqüència d’un decret de la Generalitat de Catalunya en què s’instava a la fusió dels sindicats agrícoles. Aquests any el Sindicat encara arrossegava deutes del crèdit sol·licitat per

aixecar els edificis socials. Som a l’inici de la Guerra Civil quan són assassinats els industrials i propietaris Antoni Barata i Rocafort i Miquel Marcet i Poal, ambdós havien format part del nucli fundador de l’entitat. És amb el nom esmentat de Sindicat Agrícola Cooperatiu de Rabassaires que trobarem el Sindicat fins l’any 1939 en què amb l’arribada del nou règim el Sindicat tornarà a anomenar-se Sindicato Agrícola de Tarrasa. Just un any abans havia adaptat el seu reglament a la Llei de Cooperatives de l’any 1938. Poc temps després, a l’octubre de 1940 anomenarà Sindicato Agro Pecuario de la Hermandad de Labradores de Tarrasa.

L’any 1937 l’arquitecte J. Baca i Reixach projecta per encàrrec del Sindicat uns nous dipòsits subterranis per emmagatzemar vi. Just un any després presenta un projecte de reforma del local que la Cooperativa té al carrer Topete, 65 i 67. Aquest local inaugurat l’any 1931 era propietat i seu del Sindicat Agrícola de Viticultors de Terrassa entitat que s’havia incorporat al Sindicat de Rabassaires. L’any 1945 es traspasa oficialment aquest local a la Cooperativa.

A Inicis de l’any 1939 es nomena una junta gestora de l’entitat que funcionarà fins que s’adaptin els reglaments fins llavors existents a les disposicions del nou estat. La capacitat del celler en aquells moments era de 20.000 hectolitres, les vinyes encara eren la principal riquesa del municipi, i el patrimoni de la Cooperativa estava valorat en un milió de pessetes. Aquell mateix any la Germandat de Sant Isidre i el Sindicat Agrícola organitzen conjuntament la festa de Sant Isidre. A partir de llavors el sindicat pren el relleu de l’organització d’aquest acte festiu. De fet, més enllà de les seves activitats lligades a l’agricultura, la ciutat coneixerà l’entitat per la lluïda celebració de la festa gremial de Sant Isidre de la qual es conserven més d’un miler de fotografies al fons documental de la Cooperativa. Entre els serveis que oferia el Sindicat podem assenyalar la protecció i defensa de l’agricultura, l’elaboració i custòdia del vi, el préstec de maquinària per a batre i classificar el cereal, molins d’oli i pinsos, distribució d’adobs, llavors, assegurances agrícoles, laboratori i estadística.

Després de la Guerra Civil el creixement de l’entitat és notable i segons escrits de l’època tots els agricultors de Terrassa s’hi associen. Exemple d’aquest creixement és la construcció d’un nou edifici que duplicarà en extensió tots els edificis fins llavors construïts i la transformació a mitjan anys 40 del molí d’oli que incorpora nova maquinària.

Altres activitats de la Cooperativa que trobem aquests anys eren l’assessorament legal dels seus associats, la difusió d’activitats i articles especialitzats a través d’una circular de periodicitat quinzenal que es començà a editar l’any 1942, la creació i sosteniment d’un cos de guarderia rural i d’altres activitats tan singulars com la fabricació d’adobs orgànics a partir de les deixalles de la llana.

Fruit de la legalitat vigent aquells primers anys de postguerra, a partir de 1940 s’instaurà el càrrec de cap de la casa sindical que ocupà Ramon Matalonga. El director del Sindicat era Agustí Solà i Brujas qui dirigí l’entitat entre 1940 i 1950 any en què fou substituït per Josep Mata de la Barata Samaranch. Ja des de 1939 es va eliminar la condició d’aportar raïm al celler per poder-ne ser soci alhora que l’entitat tutelada pel nou règim polític passava a formar part de la Confederación Nacional Católico Agraria, a través de l’Institut Agrícola Català de Sant Isidre. Les seccions oficials del Sindicat eren en aquells moments: Vinicultura, Previsió i socors, Adobs, Guardia rural, Llavors i pinsos, Molí d’oli, Trilladora i Molí de farines.

L’any 1942 l’entitat apareix a les seves circulars com a Hermandad Sindical de Labradores. Posteriorment el 21 de febrer de 1943 es

constitueix com a Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Tarrasa. Es va fer un nou reglament on l’entitat passava a estar enquadrada dins la “Comunidad Nacional-Sindicalista”, quedava estipulada com a festa religiosa oficial el dia de Sant Isidre i es constituïa així oficialment la Hermandad sent president Agustí Solà i Brujas. Poc després, el 30 d’abril de 1943 es constitueix la Hermandad Provincial de Labradores y Ganaderos de la qual la Hermandad de Terrassa en formaria part.

L’any 1942 s’organitzen rondes de vigilància i guàrdies rurals. Compren una nova màquina de batre, un molí d’oli amb una premsa de 1.000 kg de capacitat, 2 trilladores, 1 màquina de sega, un molí triturador de pinsos amb una producció de 1.000 kgs. farina per hora i d’altra maquinària. També durant aquests anys s’inicià el repartiment de vi a domicili.

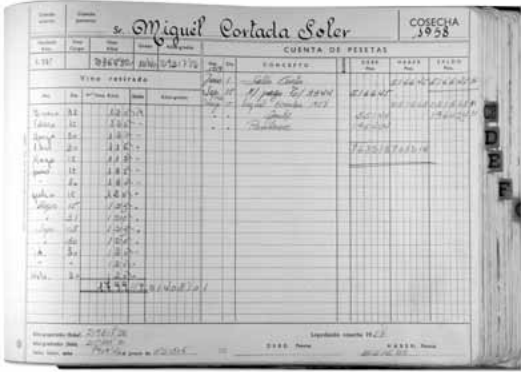
Entre els actius de l’entitat consten: un edifici-celler, edifici i maquinària del molí d’oli, edifici de la secció d’adobs i farines, maquinària vinícola i d’altra maquinària com un molí de farines, una trilladora, una classificadora,... Com ja hem esmentat abans a més d’algunes reformes s’inicia la construcció d’un nou edifici adossat a la Cooperativa destinat a botiga i magatzems que duplicarà la capacitat de l’existent. La construcció es volia fer per etapes i amb la col·laboració directa dels empleats de la Cooperativa.

Aviat es comencen a abandonar moltes vinyes que passen a ser camps de cereals i farratges. Malgrat això encara l’any 1944, segons les circulars de la Hermandad, predominaven els minifundis de cultius com la vinya i l’olivera. Així sobre 1.700 hectàrees cultivables hi havien 1.500 cultivadors directes. Segons les declaracions oficials dels mateixos agricultors l’any 1943 constava al terme de Terrassa una superfície cultivada aproximada de 573 ha En quan a la ramaderia n’hi havien: 577 vaques, 924 ovelles, 894 cabres, 532 porcs, 7.287 aus, 190 cavalls, 135 mules i 51 ases. Bona part dels agricultors eren productors al servei de la indústria tèxtil. De fet fins l’any 1945 no disposem de dades prou fiables sobre la distribució de la terra. Aquest any, segons consta a la circular núm. 46, es disposa d’un amillament de la riquesa rústica del terme de Terrassa on consta que la superfície aproximada del terme era de 7465 ha, de muntanya n’hi havien 3924 ha, de secà 2419 ha i de regadiu 140 ha

Aquell mateix any 1945 vells i nous socis discuteixen sobre la forma de liquidar les collites de vi, és transformà l’antic molí d’oli amb nova maquinària, segons sembla passà a ser el millor de la província, i a l’octubre d’aquell mateix any es van dur a terme eleccions sindicals.

Segons consta a la circular núm. 48 de l’entitat, el 15 d’abril de 1945 es constituí la Cooperativa Agrícola de Tarrasa en base a l’ “antiguo Sindicato Agrícola de Tarrasa y del antiguo Gremio o Sindicato Agrícola de Viticultores de Tarrasa”. La nova Cooperativa que conviuria amb l’Hermandad s’adaptava així a la nova Llei de Cooperatives de 2 gener de 1942. A aquesta reunió general de 1945 es decideix atorgar als que han estat socis de la secció de viticultura del Celler Cooperatiu entre 1920 i 1945 una compensació de 666,182 pessetes en concepte de “repartiment dels excessos de producció” o capital retingut de la secció. Tanmateix fan una emissió de títols de deute que s’anirà compensant al llarg dels anys segons les possibilitats de la Cooperativa.

El 21 de novembre de 1946 s’aproven oficialment els estatuts de la Cooperativa Agrícola de Terrassa i s’inscriu al Registre Oficial de Cooperatives (BOE de 14 de desembre de 1946). Aleshores ja podem parlar de la separació de dret, que no de fet, de la Hermandad i la Cooperativa. Hi hauran dues juntes i un mateix president. De

fet el pressupost de la Hermandad l'anirà sufragant la Cooperativa. Pràcticament tots els socis de la Hermandad Sindical ho seran de la Cooperativa. La Hermandad s'encarregarà de seccions com: la guàrdia rural, actes de conciliació, festa de Sant Isidre, excursions, consultori legal, subministrament de llavors,...i la Cooperativa dels elements de producció i transformació agrícola entre el quals cal destacar el celler.

Dins del procés d'innovació i progrés que anava seguint la Cooperativa l'any 1946 s'implanta l'extracció de l'oli de sansa i vers el 1947 l'estat els hi adjudica un tractor. Dos anys després s'inaugura la primera botiga de la Cooperativa al carrer Colom. La botiga d'estil rural era obra de l'arquitecte Joan Baca i Reixach i del decorador J. Pericot. Era un moment de creixement de l'entitat que havia quadruplicat la capacitat dels seus locals situats, segons un anunci de l'època, al número 105 del carrer Colom.

L'any 1948 ja hi havien uns 1.500 associats i eren cada vegada més nombrosos els camps que atenia la Cooperativa: cereals, treballs de camp, vins, molineria (2 molins de pinsos), olis, llavors i pinsos, adobs, guàrdia rural, laboratori (de vins i olis), propaganda, secretariat social (redacció de documents particulars), tribunal jurat i representació social (representació a l'Ajuntament de Terrassa i a Ràdio Terrassa). Més enllà dels 1.500 associats la realitat al camp terrassenc era que d'aquests hi havien 390 cultivadors dedicats exclusivament a l'agricultura i 1.110 obrers de la indústria que treballaven al camp amb generalment menys de mitja hectàrea de cultiu.

El 15 de maig de 1949 la Cooperativa inaugura una botiga a la seva seu del carrer Colom amb la intenció de diversificar les seves activitats. Pel que a la legislació que afecta la Cooperativa el 6 d'agost d'aquest mateix any surt publicat al Butlletí de la Província el Reglament de Treball Agrícola per a la província de Barcelona amb les ordenances que regulen les activitats agrícoles al seu àmbit territorial.

El 7 de febrer de 1956 es una data important ja que es constitueix oficialment una nova entitat lligada a la Cooperativa: la Cooperativa de Consumo San Isidro Labrador. Autoritzada per Ordre Ministerial de 19 de setembre de 1955 sorgeix amb la intenció de diversificar les activitats de la Cooperativa Agrícola. Era un moment de constant davallada de la Cooperativa per la forta urbanització del territori i la marxa d'agricultors cap a la indústria. La Cooperativa Agrícola cedí a la Cooperativa de Consum la botiga que tenia a les seves instal·lacions del carrer Colom inaugurada el 1949. El primer president de la Cooperativa de Consum fou en Francesc Puig Casas molts anys secretari de la Cooperativa Agrícola. Dos anys després, l'any 1958, obrien dues botigues més, una al Grup d'Habitatges Sindicals de Sant Llorenç i l'altra al Grup d'Habitatges Sindicals de Montserrat. Aviat, ja l'any 1961, comencen a haver pèrdues a alguna de les botigues, pèrdues que s'accentuaran els anys següents malgrat el recolzament econòmic de la Cooperativa Agrícola. L'any 1967 se separen de forma definitiva les activitats de la Cooperativa Agrícola de les de la Cooperativa de Consum, Just un any després el 1968 es traspassen les botigues de Montserrat i Sant Llorenç, restà tan sols oberta la botiga del carrer Colom. La creació de la Cooperativa de Consum coincideix també amb una constant davallada de la producció de vi. Així la producció que havia arribat als 1.200.000 kg. cau fins als 200.000 kg. que consten l'any 1958.

L'any 1957 davant els constants robatoris a propietats la Cooperativa assumeix plenament les funcions de policia rural alhora que fa un reglament específic. El mateix any el Sindicat Vitícola Comarcal de Martorell i la Unió Catalana d'Avicultors de Barcelona atorguen a la Cooperativa la distribució en exclusiva dels seus productes.

L'any 1961 s'inaugura un molí d'oli i es constitueix una secció autònoma dins la Hermandad anomenada Grup Forestal. Aquesta secció estava formada pels propietaris de boscos del terme i tenia com a finalitat la prevenció i extinció d'incendis. El mateix any la Cooperativa de Consum lloga el local del carrer Topete amb la intenció d'obrir a llarg termini una botiga.

Dels anys que segueixen disposem de poca informació. Sabem que les riuades de 1962 al Vallès fan molt de mal a la ja maltractada agricultura del terme. De fet l'última circular a la qual hem pogut tenir accés és de l'any 1965. Així sabem que Miquel Carbonell fou nomenat president. D'altra banda a la festa de Sant Isidre d'aquell any es presentà una nova bandera que substituí a la de l'any 1903.

Als anys 70 la Cooperativa Agrícola sol·licità autorització per a promoure la construcció d'habitatges. D'aquests anys consten 3 llicències d'obres al seu nom. Així l'any 1972 la Cooperativa sol·licità llicència a l'Ajuntament de Terrassa per a fer al carrer Colom 101 un edifici amb oficines per a la Cooperativa a la planta baixa i habitatges pels associats a sobre. Així mateix als anys 1973 i 1975 la Cooperativa promou, també al carrer Colom, 38 i 20 habitatges respectivament a més de locals comercials.

El Reial Decret 1336/1977, de 2 de juny creà la figura de les Cambres Agràries a tot el territori estatal. Des d'aleshores la Cooperativa Agrícola utilitzarà, en convivència amb el seu nom anterior, el nom de Cambra Agrària de Terrassa. En farà ús bàsicament en les seves relacions amb l'administració pública. El 20 de setembre de 1979 s'aproven els nous estatuts de la Cambra suposem fruit d'aquest nou Reial Decret. És interessant assenyalar que en el context del traspàs de competències de l'Estat a la Generalitat de les funcions i serveis en matèria de Cambres Agràries apareix la Llei 17/1993, de 28 de desembre, de les cambres agràries, de la Generalitat de Catalunya que determinà la dissolució de les cambres agràries locals. A partir de llavors i a Catalunya només hi hauran quatre cambres amb un àmbit territorial que correspondrà a l'actual divisió provincial.

Amb a collita de l'any 1978 finalitzà definitivament l'activitat vitivinícola a la Cooperativa. Malgrat això la Cooperativa va continuar al cens de la Unió de Bodegas Cooperativas fins l'any 1983.

El llibre d'actes de la Cooperativa de Consum s'acaba l'any 1983 i encara aquest darrer any consta que s'amortitzen deutes d'anys anteriors. Aquest llibre marca cronològicament el final de la documentació de la Cooperativa Agrícola dipositada a l'Arxiu.

L'any 1995 es creà la cooperativa Serveis Terrassencs Sant Isidre, SCCL entitat successora de la Cooperativa Agrícola de Terrassa la qual manté el domicili social al carrer Colom. Aquesta societat cooperativa tindrà per objecte “la prestació –sense ànim de lucre- de subministraments i serveis i l'execució d'operacions encaminades al millorament econòmic i tècnic de les activitats professionals de llurs socis, així com també l'assessorament, l'assistència econòmica i el foment de la labor de les institucions i entitats benèfiques de la ciutat de Terrassa”.

Enrere queda el passat agrícola de l'entitat. Després d'anys de constant declivi de l'activitat agrícola i la pràctica desaparició d'aquesta dins el terme de la nostra ciutat l'entitat esdevé finalment una cooperativa de serveis.

Història arxivística

Amb la dissolució de les cambres agràries locals en virtut de la llei 7/1993, de 28 de desembre, de les cambres agràries, de la Generalitat

de Catalunya (DOGC 14 gener 1994), s'inicià des dels arxius comarcals un procés de recollida de la documentació d'aquestes entitats. Així ja l'any 1998 es fa un primer intent infructuós des de l'Arxiu de Terrassa de localització de la documentació de la Cooperativa Agrícola de Terrassa.

No va ser fins al novembre de l'any 2004 que, a través de l'historiador local Pere Roca i Fabregat, l'Arxiu pot contactar amb Manel Ros i Calsina persona sensibilitzada amb el passat agrícola de la ciutat i alhora lligada a la junta de l'associació Serveis Terrassencs Sant Isidre, SCCL, successora legítima de l'antiga Cooperativa Agrícola de Terrassa.

El dia 23 de novembre de 2004 el director de l'Arxiu Històric fa una primera visita a l'edifici de l'antiga cooperativa que es troba al carrer Colom, núm. 105. Al primer pis de l'entitat en una gran sala i guardada en prestatgeries, arxivadors i armaris es troba la documentació. Algunes escultures, trofeus i d'altres objectes són també a la sala. El fons documental de l'extingida Cooperativa Agrícola que allà es troba es considera tancat i com ja hem dit anteriorment la documentació arriba fins als anys 80 del passat segle.

Els dies 3 i 11 de maig de 2006 personal de l'Arxiu fa una tria de la documentació i l'encapsem in situ pel seu posterior trasllat a la seu de l'Arxiu.

Dades sobre l'ingrés

El dia 16 de juny de 2005 l'assemblea de socis de l'associació Serveis Terrassencs Sant Isidre, SCCL, successora de la Cooperativa Agrícola de Terrassa, autoritza la cessió a la ciutat de la documentació. El 18 de maig de l'any 2006, amb la col·laboració de personal de l'AMAT, la documentació de la Cooperativa ingressà a l'Arxiu. Finalment el 22 de maig de 2006 es signà el conveni de cessió en dipòsit de la documentació a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Aquest fons documental recull les activitats de la Cooperativa Agrícola de Terrassa des dels seus orígens l'any 1920 fins a inicis dels anys 80 del mateix segle encara que la cronologia que hi predomina és la del període 1950-1983. Una entitat relacionada des dels seus inicis amb bona part de l'activitat agrícola de la ciutat i el seu terme és un testimoni imprescindible per entendre l'agricultura terrassenca del segleXX. Aquest fons pot aportar llum a una part prou desconeguda de la nostra història com a ciutat davant els nombrosos estudis sobre el seu eminent passat industrial i alhora incentivar el coneixement de la Terrassa preindustrial.

Des de l'inicial Sindicat Agrícola de Terrassa fins a la Cooperativa Agrícola, el fons testimonia un passat on l'agricultura era important pel conjunt de l'economia local i on les activitats festives de l'entitat, especialment la festivitat de Sant Isidre, mantenien els darrers anys un dels pocs lligams amb el camp d'una ciutat industrial caracteritzada per ser un important centre de recepció d'immigració forana que buscava a la indústria tèxtil unes millors condicions de vida.

Així la documentació recull, més enllà de la comptabilitat de l'entitat i de les activitats mutuals i festives d'aquesta, dades com la distribució de la propietat de la terra, l'evolució dels cultius i la seva distribució, l'evolució tecnològica de la maquinària agrícola de la segona meitat del segle XX, etc.

Assenyalar negativament la manca dins el fons dels llibres d'actes del Sindicat posteriors a la Guerra Civil espanyola la qual cosa dificulta la confecció d'un fil conductor dels esdeveniments de l'entitat. Finalment cal fer esment del notable fons fotogràfic amb més de 1.500

fotografies que recullen els inicis de la Cooperativa i especialment els actes festius que s'hi celebraven.

Àrea de condicions d'accés i ús

Llengües i escriptures dels documents

Castellà en general i alguns documents en català.

Àrea de documentació relacionada

Existència i localització dels originals

Els exemplars dels reglaments que es recullen al punt 1.1. del quadre de classificació així com de la circular núm. 1 de 1939 formen part de la col·lecció privada del Sr. Rafel Comes i Ezequiel que amablement va accedir a fer-ne fotocòpia.

Documentació relacionada

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya va transferir a aquest Arxiu l'any 1997 la documentació de les cambres agràries locals del Vallès Occidental i entre elles la de la Cambra Agrària Local de Terrassa. Aquesta documentació conté una sèrie de cartes sobre subvencions oficials generades per la mateixa institució: Cambra Agrària Local de Terrassa, 1979-1994 (CAT ACVOC 8/14)

Bibliografia

Circulars de l'*Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos* [de Tarrasa]. Núms. 1-116. Terrassa: Hermandad Sindical de Labradores de Terrassa-Cooperativa Agrícola de Terrassa. 1942-1965.

CASTELLS, J.; PALOMARES, M; TORRELLA, F. *Tarrasa y los tarrrasenses (1939-1964)*. Terrassa: Artes Gráficas Marcet, 1966, p. 331 i 405.

FIGUERES, Pere; TAPIOLES, Judit. *Terrassa 1901-1919*. Terrassa: Arxiu Tobella, 1990, p. 66, 110, 231 i 258.

FREIXA SERRA, Míreia. *Terrassa entre el Modernisme i el Noucentisme*. Tom II. Tesi doctoral, set. 1977.

La organización sindical de hermandades del campo de la provincia de Barcelona. Barcelona: Hermandad Sindical Provincial del Campo, 1945.

MUÑOZ, Anna; FONT, Dolors. *Terrassa 1920-1930*. Terrassa: Arxiu Tobella, 1986, p. 13, 39 i 40.

ORTIZ HERAS, Manuel. *Las Hermandades de labradores en el franquismo. Albacete 1943-1977*. Albacete: Instituto de Estudios Albacetenses, 1992.

PUIG CASAS, Francesc. “La Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos”. *BCOCIT*. Núm. 448, maig 1944.

RAGON, Baltasar. *Una cosa cada dia (efemèrides terrassenques)*. Terrassa: Imp. Joan Morral, s.d, p. 110.

RAGON, Baltasar. *Sucedió en Tarrasa (efemerides tarrrasenses)*. Terrassa: Imp. N. Flotats, s.d, p. 12 i 69.

TESTART GURI, Albert. “La Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Figueres”. *Annals de l’Institut d’Estudis Empordanesos*. Núm. 36 (Figueres, 2003), p. 177-216.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT AVOC AHT10/19 | Nivell de descripció: Fons
Títol: Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt | Dates: 1948-1962 | Volum i suport: 0,01 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt [1949-1962]

Història del productor

L'associació Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt fou promoguda per un grup d'excursionistes el 1948 i es constituí oficialment a Barcelona el 12 de gener de 1949 amb l'objectiu de restaurar l'antiga residència monacal del monestir de Sant Llorenç del Munt (després fou masoveria) per a construir-hi un refugi-alberg, que començà a funcionar aquell mateix any 1949.

L'associació també dedicà part de les seves activitats a endegar campanyes de conscienciació per a la protecció de l'entorn que avui és el Parc de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac.

Dades sobre l'ingrés

La documentació que integra el fons de l'associació fou recopilada i conservada per Josep Comas i Casas, que fou soci fundador i tresorer de l'associació, al seu domicili. La documentació fou donada pels familiars de Comas a l'Arxiu l'1 d'agost de 2008. El 26 de novembre del 2008 Monserrat Comas i Cuní i l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera, signaren el conveni de donació del fons.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Fons escadusser però que facilita una visió general d'aquesta associació a través de la documentació constitutiva dels anys 1948 i 1949, de la correspondència dels anys 1948 a 1951 o a través de la documentació relativa a les activitats realitzades entre 1948 i 1962.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Es pot consultar en aquest arxiu el fons personal de Pau Gorina, que fou soci fundador d'aquesta associació i disposa d'estudis arquitectònics i històrics sobre el monestir de Sant Llorenç (CAT ACVOC/AHT 13/15).

Bibliografia

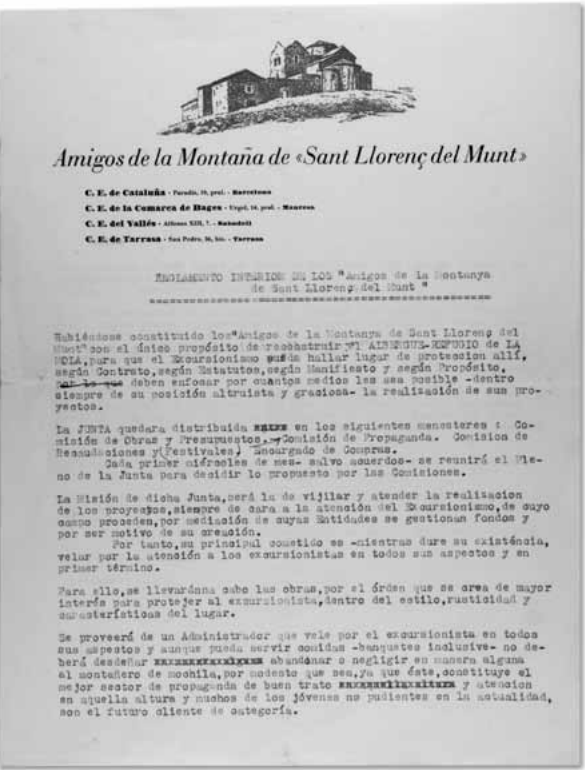
“Els Amics de la muntanya de Sant Llorenç del Munt.” *Diari de Terrassa*, 21 de juny de 2008, p.14-15.

PLANCHAT, Manel. *La segona reconstrucció. Els Amics de la muntanya de Sant Llorenç del Munt*. Fundació Mina. Aigües de Terrassa, 2009.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Vidosa SCCL

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT10/21 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Vidosa SCCL | Dates: 1966-2008 | Volum i suport: 1,80 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Cooperativa de Viviendas Vidosa [1966-1984]; Vidosa SCCL [1984-2008]

Història del productor

L'any 1966 la manca d'habitatge que hi havia a Terrassa va fer que des del Servei Social de la parròquia Maria Auxiliadora sorgís la idea de crear una cooperativa per tal de construir un bloc d'habitatges al barri del Roc Blanc.

El 31 de maig de 1967 s'aproven els estatuts i el 24 d'agost del mateix any es constituí oficialment la Cooperativa de Viviendas Vidosa sota la presidència de Juan Sanchiz Sabater. Deu mesos més tard es posava la primera pedra del nou edifici a un solar situat entre els carrers Sicília, Maria Auxiliadora i Dom Bosco, part de l'actual barri de Roc Blanc i llavors un espai sense urbanitzar. A finals d'aquell any la Cooperativa tenia trenta-set socis inscrits i el 19 de març de 1970 es feia el lliurament dels habitatges als socis.

El 15 de novembre de 1984 s'adaptaren els estatuts a la normativa de la Generalitat i la Cooperativa passà a anomenar-se Vidosa Societat Cooperativa Catalana Limitada, denominació que conservaria fins a la seva dissolució el mes de desembre de l'any 2008.

Dades sobre l'ingrés

El dia 13 de març de 2009 Maria Assumpció Tobella, qui havia estat secretària de la Cooperativa, fa l'ingrés del fons a l'Arxiu i es signa conveni de donació el 17 de febrer de 2010, amb intervenció de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons disposa dels llibres d'actes de la Cooperativa des de 1967 fins el 2008 i de la documentació constitutiva i les escriptures notariales de 1967 al 2004. També disposa de tota la documentació comptable des de 1967 fins el 2004. Molt interessant és un recull històric de documentació i premsa realitzat l'any 1995 en motiu de la commemoració dels 25 anys d'existència de la Cooperativa. Aquest recull es troba en un volum relligat amb el títol *25 anys. Cooperativa Vidosa*.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Expedient d'obres dels 40 habitatges que va fer construir la Cooperativa de Viviendas Vidosa al carrer Sicília de Terrassa. (CAT ACVOC AHT Ajuntament de Terrassa OMOB 0501/1968).

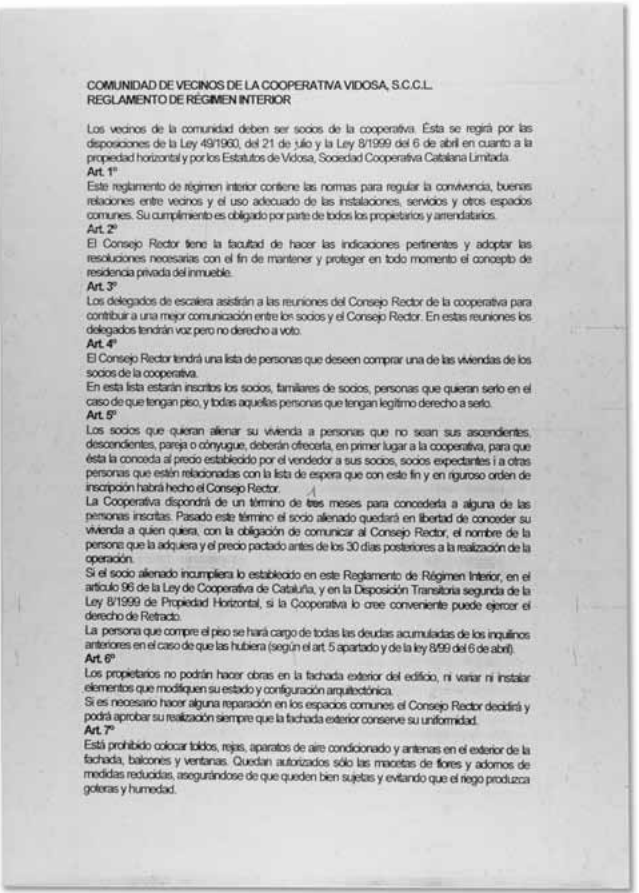
Bibliografia

25 anys. Cooperativa Vidosa. Recull informatiu inèdit conservat en el propi fons, 1995.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Coral Ègara de Ràdio Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/22 | **Nivell de descripció:** Fons
Títol: Coral Ègara de Ràdio Terrassa | **Dates:** 1919-2002 | **Volum i suport:** 1,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Coral Ègara de Ràdio Terrassa [1956-1985]

Història del productor

Els inicis d’aquesta coral els trobem a principis dels anys cinquanta quan un grup d’amics i amigues van formar un grup de cantaires al qual anomenaven “La Coraleta.” Aquella època per a molts “La Coral” era la Societat Coral Joventut Terrassenca, la qual tan sols estava formada per homes. Aquest nou grup era en essència una colla d’amics que també va destacar per l’ampli seguit d’activitats excursionistes que feien conjuntament.

No fou, però, fins l’any 1956 quan la coral adoptà el nom de Coral Ègara, o més ben dit, la Coral de Ràdio Terrassa, a proposta de la mateixa emissora de ràdio. El 10 de juny d’aquell mateix any oferiren el seu primer concert radiofònic. El primer concert en públic va ser l’any 1957 a l’Auditori de Ràdio Terrassa. En aquests primers temps el nombre de persones a la coral no arribava a les vint persones.

Quan Salvador Castells plegà del seu càrrec com a director de la coral, aquesta va tancar definitivament les seves portes. És a partir de 1985 que ja no trobem nova documentació de l’associació. Tot i això, actualment alguns dels seus membres encara es reuneixen per fer algunes cantades.

Dades sobre l'ingrés

El fons romanía a casa de Salvador Castells i Cañameras, juntament amb el fons de l’empresa Salvador Castells. Moda Infantil, i el seu fons personal. El 2 de juny de 2009 personal de l’Arxiu anà a recollir la documentació a la casa de Salvador Castells.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït fonamentalment per correspondència dels anys 1960 a 1985 i documentació sobre les activitats de l’associació, de les assemblees i reunions, i dels aplecs i les trobades realitzades dels anys 1966 a 1972. També inclou algunes emissions i concerts fets a Ràdio Terrassa entre 1956 i 1976, reculls de premsa, la biblioteca i les partitures de la Coral.

Es conserva en aquest fons, de l’any 1919 al 2002, un seguit de documentació de la Societat Coral Joventut Terrassenca. Les dates coincideixen amb la datació extrema del fons de la Coral Ègara, la documentació de la qual, però, no sobrepassa els anys 1956 i 1985.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català, castellà, italià.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

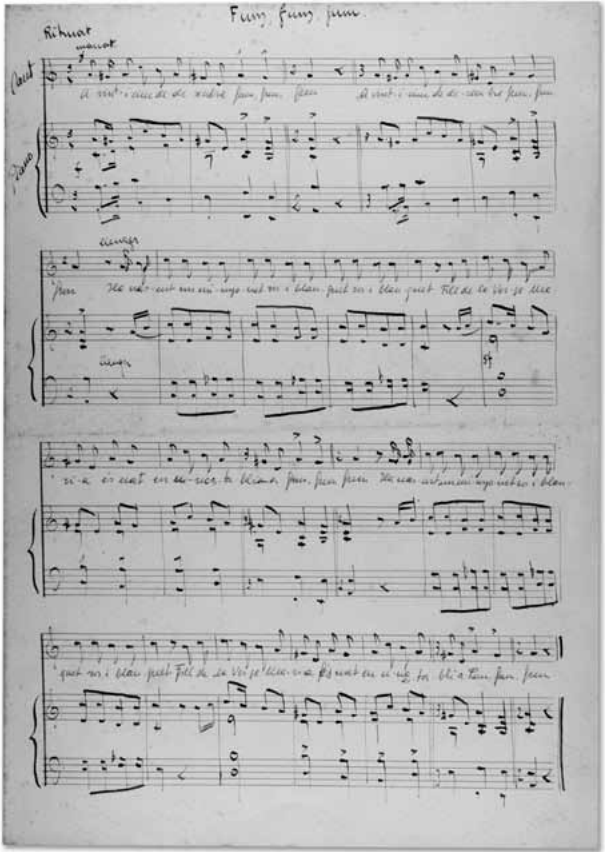
Es pot trobar informació addicional al fons personal del que havia estat director de la coral, Salvador Castells i Cañameras: Fons Salvador Castells i Cañameras (CAT ACVOC AHT 13/43).

Bibliografia

CASTELLS, Salvador. *Vint-i-cinc anys de la Coral Ègara de Ràdio Terrassa*. Terrassa: Ràdio Terrassa, 1981.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 28 de desembre de 2010

Confraria de Sant Antoni Abat

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/23 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Confraria de Sant Antoni Abat | **Dates:** 1401-1492 | **Volum i suport:** 0,07 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Confraria de Sant Antoni Abat [1401-1492]

Història del productor

Aquesta confraria fou fundada el 6 d’abril de 1401 per una colla de macips que s’adreçaren a la Ciutat de Barcelona, senyora de Terrassa en aquells moments, per a aprovar-ne els estatuts. La confraria perviu fins l’any 1492, sense que es tingui constància de la seva continuació. De nou, l’any 1606 apareix una nova confraria de Sant Antoni, associada a l’Ofici de Paraires, però no sembla que sigui la continuació d’aquesta primera.

Dades sobre l'ingrés

Aquesta documentació prové de l’Arxiu Notarial de Terrassa, on també es guardaven els registres i escriptures del Consell de la vila de Terrassa i d’altres organismes existents durant l’època medieval i moderna com és el cas de la documentació d’aquesta confraria.

La documentació ingressà a l’Arxiu Històric de Terrassa, secció de la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, el 1939, juntament amb la resta de documentació notarial i municipal aplegada la Museu Comarcal d’Art constituït a les esglésies de Sant Pere els anys 1936-1939.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Els fons consta de dos llibres. En el *Llibre de Consells de la Confraria de Sant Antoni Abat* (1401-1460) s’hi registren els consells de la confraria on s’hi consigna l’entrada de nous confrares, mentre que el *Llibre de Comptes de la Confraria de Sant Antoni Abat* (1409-1492) s’hi troben els comptes de la confraria donats pràcticament sempre pels administradors. Hi figuren les rebudes (entrades) i les despeses, i també hi sovintegen les remembrances (relacions) de confrares.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Llatí i català.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Els llibres, amb fulls de paper i cobertes de pergamí, presenten unes primeres pàgines força malmeses. A les cobertes dels llibres podem trobar-hi un doble escut, el de la Ciutat de Barcelona i el propi de la Confraria.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

COMA AINSA, Joan. “La indústria tèxtil a l’època moderna”, dins *Història de Terrassa*, Terrassa, 1987, p. 235-241.

DOMÈNECH, J.M; FERNANDEZ, Ana. *La Confraria del Sant Crist de Terrassa* (en premsa).

VENTALLÓ VINTRÓ, Josep. *Historia de la industria lanera catalana*. Impremta Ventayol, Terrassa, 1904.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 28 de desembre de 2010

Confraria del Sant Crist

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/24 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Confraria del Sant Crist | **Dates:** 1601-1895 | **Volum i suport:** 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Confraria de la Puríssima Sang del Nostre Senyor Jesucrist [s.XVI – 1640]; Confraria del Santíssim Nom de Jesús [1601 - 1701]; Confraria del Sant Crist [1667 – 1895]

Història del productor

La documentació comença l’any 1667, amb una notícia que situaria la fundació de la Confraria l’any 1601 amb el nom de Confraria del Santíssim Nom de Jesús. Es coneixen antecedents d’aquesta confraria que hauria rebut el nom, durant el segle XVI, de Confraria de la Puríssima Sang del Nostre Senyor Jesucrist. A partir d’aleshores però, el nom acabaria derivant en el de Confraria del Sant Crist, observant encara l’any 1701, una doble atribució de Confraria del Sant Crist i del Sant Nom de Jesús. A partir del segle XVIII el nom quedarà fixat només com a Confraria del Sant Crist. La Confraria mostra una activitat molt sòlida a partir d’aquesta documentació durant tot el segle XVIII i fins el 1895. En data posterior la seva activitat ha continuat.

Dades sobre l'ingrés

La documentació que disposem d’aquest fons prové d’una donació feta per Joan Grau, en data indeterminada però possiblement anterior a 1939. Ho sabem per disposar, els tres llibres que es conserven, d’un timbre en blau de la Biblioteca-Museu Soler i Palet, amb el nom escrita de manera manuscrita d’aquesta persona.

La documentació ingressà a l’Arxiu Històric de Terrassa, secció de la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, el 1939, juntament amb la resta de documentació notarial i municipal aplegada la Museu Comarcal d’Art constituït a les esglésies de Sant Pere els anys 1936-1939.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven tres llibres, dos d’ells de pòlisses i de gestió del clavari que permeten resseguir els ingressos i despeses de la Confraria entre 1667 i 1867, i un amb una relació dels confrares que formaven part d’aquesta entitat entre 1891 i 1895. De manera fragmentària es conserva només la primera pàgina d’un Reglament de la Confraria que es podria datar de finals del segle XIX, en què es diu que es vol substituir un antic llibre d’ordinacions que es va perdre per les vicissituds de la Guerra del Francès.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

DOMÈNECH, J.M; FERNÁNDEZ, Ana. *La Confraria del Sant Crist de Terrassa* (en premsa).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 28 de desembre de 2010

Confraria de St. Joan Baptista

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/25 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Confraria de Sant Joan Baptista de Terrassa | **Dates:** 1788 | **Volum i suport:** 0,01 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Confraria de Sant Joan Baptista de Terrassa [1788]

Història del productor

Els gremis de ferrers, manyans “y otros oficios” van constituir l’any 1788 aquesta confraria dedicada a sant Joan Baptista. Gestionats per un Consell General, aquell mateix any, van aprovar un total de 23 ordinacions per a regular el seu funcionament.

Dades sobre l'ingrés

Aquesta documentació prové de l'Arxiu Notarial de Terrassa, on també es guardaven els registres i escriptures del Consell de la vila de Terrassa i d'altres organismes existents durant l'època medieval i moderna com és el cas de la documentació d'aquesta confraria.

La documentació ingressà a l'Arxiu Històric de Terrassa, secció de la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, el 1939, juntament amb la resta de documentació notarial i municipal aplegada la Museu Comarcal d'Art constituït a les esglésies de Sant Pere els anys 1936-1939.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per un únic volum de nou folis titulat *Llibre de ordinacions per los gremis de la Confraria baix la invocació de Sant Joan Babtista erigida en la villa de Tarrasa. Any 1788*.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

DOMÈNECH, J.M; FERNANDEZ, Ana. *La Confraria del Sant Crist de Terrassa* (en premsa).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Confraria de Sant Miquel

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/26 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Confraria de Sant Miquel | **Dates:** 1580-1600 | **Volum i suport:** 0,02 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Confraria de Sant Miquel [1580-1600]; Confraria de Sant Miquel, Sant Sever i Santa Anna [1589].

Història del productor

Membres dels gremis de teixidors de llana i de lli de la vila de Terrassa van formar aquesta confraria. Malgrat estar documentada per un sol llibre de consells, sembla que ja existia abans de 1580. La seva vigència en data posterior a 1600 ve garantida per una menció a l’interior del llibre de disposicions copiades en un “libro novo”. Malgrat que la documentació no té continuïtat, es tenen notícies d’una Confraria de Sant Miquel encara a finals del segle XIX.

Dades sobre l'ingrés

Aquesta documentació prové de l'Arxiu Notarial de Terrassa, on també es guardaven els registres i escriptures del Consell de la vila de Terrassa i d'altres organismes existents durant l'època medieval i moderna com és el cas de la documentació d'aquesta confraria.

La documentació ingressà a l'Arxiu Històric de Terrassa, secció de la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, el 1939, juntament amb la resta de documentació notarial i municipal aplegada la Museu Comarcal d'Art constituït a les esglésies de Sant Pere els anys 1936-1939.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per un únic volum amb doble títol, un de coetani del segle XVI i un altre de factici de finals del s.XIX o principis del XX. El títol coetani diu: Liber desliberationum et ordinationum ac consiliorum textorum pannorum lane, ville Tarratie. El títol factici: Llibre dels consells i les ordinacions de la Confraria de Sant Miquel dels teixidors de llana i lli de Terrassa dels anys 1580-1600. El llibre consta de les deliberacions i dels consells ordinaris celebrats pels responsables de la confraria.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

DOMÈNECH, J.M; FERNANDEZ, Ana. La Confraria del Sant Crist de Terrassa (en premsa).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

28 de desembre de 2010

Crida a la Solidaritat

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/27 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Crida a la Soli-daritat | **Dates:** 1982-1991 | **Volum i suport:** 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalana, a Terrassa [1982-1991]

Història del productor: La Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalana va ser una organització cívica creada a Barcelona l’any 1981 per militants del catalanisme i en res-posta al *Manifiesto de los 2300* contra la presumpta inferioritat del castellà a Catalunya i que qüestionava el procés de normalització del català a Catalunya. En la seva fundació va rebre el suport inicial de 1300 entitats i associacions cíviques. D’entre les convocatòries d’aquesta organització destaquen la concentració al Camp Nou el 24 de juny de 1981 sota el lema unitari “Som una nació”, la manifestació contra la Llei Orgànica per a l’Harmonització del Procés Autonòmic (LOAPA) l’any 1982, campanyes internacionals o manifestacions antimilitaristes com les diverses mobilitzacions contra l’OTAN de l’any 1988. Tot i així, les accions de l’organització es dirigiren sobretot cap a una acció decidida a favor de la presència del català com a llengua pròpia de Catalunya. Entre les activitats de la Crida hi va haver la publicació de butlletins com: *Crida*, *Crida Full informatiu*, *Crida informatiu* i *Esprai*. La Crida es dissolgué de manera definitiva a Barcelona el 1993.

Dades sobre l'ingrés: El 4 de juny de 2010 Marc Ferrer i Murillo va cedir la documentació de la Crida a la Solidaritat de Terrassa a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa perquè rebés tractament arxivístic i s’hi conservés la memòria.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: El fons conté la documentació produïda i rebuda per la Crida a la Solidaritat. Es tracta bàsicament de documentació de caràcter administratiu generada per l’agrupació independentista a nivell nacional. El fons inclou actes d’assemblees, comunicats de premsa i correspondència. En un segon bloc podem trobar documents de treball relacionats amb les campanyes polítiques i culturals d’aquest moviment, diversos dossiers i manifests polítics. La Crida a la Solidaritat també va produir fulletons de naturalesa política i publicacions periòdiques pròpies, com ara *Crida*, *Crida full informatiu*, *Crida informatiu* i *Esprai*. A més d’aquestes publicacions el fons disposa d’uns reculls de premsa sobre notícies relacionades amb la guerra del Golf (1990-1991) i la construcció del túnel de Vallvidrera (1982-1987). La documentació pròpiament produïda per activistes de la Crida a la Solidaritat de Terrassa és menor en número d’unitats però manté les mateixes característiques que la general: correspondència (1987), manifestos (1987), documentació produïda durant diverses campanyes a favor del català (1987), escrits polítics (1987-1991) i un recull de premsa (1987-1990).

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada CAT ACVOC AHT 14 – 8.2 (Calai-xera Cartells de Terrassa): Col·lecció de cartells dels moviments okupa, d’objecció de consciència i d’esquerra independentista

Bibliografia MONNÉ, Enric. *Història de la Crida a la Solidaritat*, La Campana, 1991, 168p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Casal Independen-tista de Terrassa Can Pingàs

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT10/28 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Casal Independ-entista de Terrassa – Can Pingàs | **Dates:** 1978-2003 | **Volum i suport:** 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Casal Independentista de Terrassa [1987-1999]; Can Pingàs [2000-2003]; Joventuts d’Esquerra Republicana de Catalunya [1987-2003].

Història del productor

El Casal Independentista de Terrassa es va fundar l’any 1987 amb la voluntat d’aglutinar tots els sectors de l’independentisme local. Inicialment van tenir el seu local al passatge Gaudí, a l’antiga seu dels bombers de Terrassa i, posteriorment, es van traslladar al carrer Baix Plaça. El Casal es va organitzar com a cooperativa de socis que eren els qui ajudaven al seu finançament i s’havia de convertir en la seu de totes les agrupacions que havien actuat de forma separada fins aleshores. Entre les activitats que va dur a terme destaca l’edició d’una publicació pròpia *Anem d’aquí*.

L’any 2000 membres de l’antic Casal van continuar amb un nou espai de participació per donar continuïtat al moviment. Així, Can Pingàs va néixer, el desembre de l’any 2000 amb la voluntat d’obrir un espai per a la vertebració d’un projecte de país i un espai de participació social obert a l’esquerra independentista terrassenca. Va tenir la seva seu al carrer del Col·legi. Els membres d’aquesta entitat es van posicionar a favor de la Candidatura d’Unitat Popular (CUP) demanant el vot per aquesta agrupació en les eleccions municipals i autonòmiques de l’any 2003. Entre les seves activitats destaca l’edició de La Guspira, des del 2000 fins al 2003. A partir del 2006 van iniciar un bloc per internet anomenat “canpingasvirtualbloc.cat” que va tenir una vigència molt breu.

Per la seva part, les Joventuts d’Esquerra Republicana de Catalunya és l’organització política del jovent independentista. Aquest moviment es va constituir amb l’objectiu de conscienciar i mobilitzar els joves dels Països Catalans. Entre els objectius d’aquest grup hi ha el de treballar per millorar les condicions de vida del jovent i per a transformar política i socialment la nostra nació i el món. Els seus membres actuen de dinamitzadors del moviment juvenil i participen en la xarxa associativa i dels moviments socials. La documentació en aquest fons de les JERC respon a la participació d’algunes dels seus membres en ambdues iniciatives independentistes.

Dades sobre l'ingrés

El 4 de juny de 2010 Marc Ferrer i Murillo va cedir la documentació de la Crida a la Solidaritat de Terrassa a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa perquè rebés tractament arxivístic i s’hi conservés la memòria.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté la documentació produïda i rebuda pel Casal Independentista de Terrassa i per Can Pingàs, successor de l’anterior. Es tracta bàsicament de documentació de caràcter administratiu generada per l’agrupació. El fons inclou actes d’assemblees, documents constitutius i correspondència. En un segon bloc podem trobar circulars i altres documents de comunicació externa relacionats amb

Casal Independentista
de Terrassa Can Pingàs

diferents campanyes polítiques, diversos dossiers i literatura gris com ara manifests polítics.

El Casal Independentista també va produir fulletons de naturalesa política i una publicació periòdica pròpia, *Anem d'Aquí*, 1995-1996. En aquest fons podem consultar altres publicacions periòdiques, procedents de diversos grups polítics i alternatius, editades entre finals del segle XX i inicis del XIX. A més d'aquestes publicacions, disposem d'un recull de premsa sobre notícies i fets relacionats amb el moviment independentista terrassenc aparegudes a diferents mitjans de comunicació locals, comarcals i nacionals.

Entre la documentació no produïda pels membres del Casal Independentista en trobem de pertanyent a la secció terrassenca de les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya ja que membres del Casal formaven part de les JERC. Es tracta bàsicament de fulls volants relacionats amb l'activitat política desenvolupada per aquesta agrupació política i de publicacions periòdiques com *Fés teu l'institut*, 1996-1997 i d'altres.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

CAT ACVOC AHT 14 – 8.2 (Calaixera Cartells de Terrassa): Col·lecció de cartells dels moviments okupa, d'objecció de consciència i d'esquerra independentista

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Motor Club
Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT 10/29 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Motor Club Terrassa – Arseni Sañé i Sala, secretari | Dates: 1913 – 1994 | Volum i suport: 0,15 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Arseni Sañé i Sala, secretari; Delegació Local de Terrassa del Real Moto Club de Catalunya [1916-1949]; Motor Club Terrassa [1949]; Moto Sport Tarrasa.

Història del productor

Els orígens del Motor Club Terrassa es troben a la Delegació Local a Terrassa del Reial Moto Club de Catalunya que inicià les seves activitats a la ciutat l'any 1916.

El Motor Club Terrassa començà a funcionar com a entitat autònoma a partir de l'any 1949. La seu d'aquesta entitat estava al primer pis del núm. 141 de la Rambla d'Ègara. Aquesta entitat depenia de la Federació Catalana de Motociclisme.

Fins l'any 1969 el Motor Club Terrassa organitzava generalment proves de motorisme de competició en carretera i és a partir d'aquell any que comença a organitzar el Trial de Sant Llorenç del Munt. Cal recordar però, que aquesta prova la inicià el Moto Sport Tarrasa l'any 1967. L'èxit organitzatiu d'aquesta prova donà un notable relleu a l'entitat a nivell internacional, especialment a partir de l'any 1970 quan la prova passà a ser puntuable pel campionat d'Europa de l'especialitat i quatre anys més tard pel campionat de Món.

El fons va ser constituït per Arseni Sañé i Sala en qualitat de secretari del Motor Club Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

Ingrés efectuat pel Sr. Arseni Sañé i Sala el dia 12 de gener de 2006. El dia 10 de maig de 2006 signaren el conveni de donació a l'Ajuntament de Terrassa el Sr. Arseni Sañé i l'alcalde de Terrassa, Sr. Pere Navarro. El 15 de març del 2007 el mateix productor aportà un DVD que s'ha afegit al fons.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Documentació de gestió del Motor Club Terrassa entre la qual hi podem trobar els estatuts de l'entitat, actes dels anys 1951 a 1953, un llibre registre de socis, correspondència i circulars, una breu història de l'entitat, a més d'un bon grapat de retalls de premsa dels anys 1953 a 1978. La resta de documentació correspon a l'organització del trial de Sant Llorenç dels anys 1968 a 1978.

És d'especial interès un DVD incorporat l'any 2007 al fons, amb la pel·lícula del 3er Trial Sant Llorenç, datat el 1969.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

MASNOU, Josep. *El Motor Club de Terrassa*. Ajuntament de Terrassa, Col·lecció Homenatges, 2000, 12p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

FONS empresarials
i comercials

Hilados y Tintes Soler SA
Hilados de Estambre Alto Llobregat SA
SA F. Torredemer
Amorós y Montané SA
Saphil Sociedad Anónima de Peinaje
e Hilatura de Lana
SA Manufacturas Roca Pous
F. Verdera SA. Malltex SA.
Hijos de Domingo Domingo
Cooperativa de Matarifes de Terrassa
Carnisseria Pere Prat Boada
SA Vapor Ventalló
Alegre y Compañía
Banc de Terrassa
Hilaturas Castells SA
Tintorería
Lanera SA
Antonio Blasi Canela SA
Casals y Freixa, sucesores de G.Vigo
Textil Clapés SA
Hidelsa (Hilaturas de lana SA)
Sala y Badrinas SA
J. y M. Durán SA
Amat y Viver, sucesor
Hilaturas Armengol Aurell
Vapor Tarrasense
B. Dinarès Armengol
Monset y Compañía
Pascual Tejedor
Impermeables y Confecciones SA
Doblados y Torcidos Labor MSA
Fontanals y Compañía
Pablo Farnés SA
Casa Sans
Cansaladeria Manuel Fabra
Cafés Egara
Perfumería Marfil
Agència de José Casas, Sucesor
Hros. de Víctor Colomer, SL
Of. Tèc. Salvador Costa i Armengol
Textil Torrent SA
Llibreria Costa
Boix y Puig SL
AEG Electric Motors, SA
Circular's SA
Ramon Codina SA
SA Manufactura Textil
Salvador Castells Cañameras
Fusteria Valentí Alàs, successor
Luís Pujol
Carpintería para obras y maquinaria
Teatre Principal
Ignasi Amat i Monset, tesorero

Hilados y Tintes Soler SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Hilados y Tintes Soler SA
Dates: 1888-1977 | **Volum i suport:** 54 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jaume Soler Ballber [1869-1888]; P.Soler Buhigas [1888 - 1911]; Hijos de P.Soler Buhigas [1912-1920]; Francisco Soler [1921-1930]; Hilados y Tintes Soler S.A. [1931-1977]

Història del productor

Amb Jaume Soler Ballber fundador de la tintoreria que s’instal·là al vapor Sagret, situat entre els carrers de La Rasa i Sant Llorenç, després anomenat vapor Ventalló, s’iniciava una llarga nissaga d’empresaris tèxtils. L’any 1869 el seu fill Pere Soler i Buhigas va traslladar la tintoreria al carrer Sant Quirze, 19, i el 1888 l’empresa consta amb el nom de P. Soler Buhigas. Posteriorment funcionà amb el nom de Hijos de P. Soler Buhigas, aproximadament entre els anys 1912 i 1920, després amb la raó social Francisco Soler i finalment com a Hilados y Tintes Soler SA.

Hilados y Tintes Soler SA es constituí el 21 de març de 1931 amb domicili social al carrer Casp, 59, de Barcelona, on tenia les oficines centrals, i comptava amb fàbriques a Sant Vicenç de Castellet i Terrassa. Un anunci publicitari de l’any 1949 situava la fàbrica de Terrassa al carrer Topete, 33. Cap a l’any 1956 ocupava 270 treballadors en el tint del fil de llana.

Els anys 1975 i 1976 formaven el consell d’administració de l’empresa cinc persones: Santiago Soler Mata era el president i exercia d’administrador, Francesc Soler Maurí era el secretari, Lluís Vancells Amat i Ignasi Vancells Amat exercien d’administradors.

La crisi del tèxtil va portar al tancament definitiu de l’empresa cap al darrer terç del segle XX. El tancament de la fàbrica de Sant Vicenç de Castellet va suposar un gran trasbals per al municipi, on tenia un important pes social i econòmic.

Dades sobre l’ingrés

El fons fou ofert a l’Arxiu Nacional de Catalunya, que va adreçar l’ingrés a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, on va ingressar el 18 de maig de 1983.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El material és fragmentari pel què fa a les sèries conservades i la cronologia de cadascuna. Tanmateix conformen el fons, documents de constitució i govern de l’empresa, diverses sèries sobre l’administració de l’activitat industrial, així com de les finances i la comptabilitat, aportant un ampli testimoni en tots els aspectes de la vida de l’empresa, majoritàriament des de principis de segle XX fins a la seva dissolució.

Moltes de les sèries del fons corresponen a la fàbrica de Sant Vicenç de Castellet. També hi ha documentació originària dels despatxos que l’empresa tenia a Barcelona.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Expedient d’obres dels 40 habitatges que va fer construir la Cooperativa de Viviendas Vidosa al carrer Sicília de Terrassa. (CAT ACVOC AHT Ajuntament de Terrassa OMOB 0501/1968).

Bibliografia

FONT, Dolors. *Terrassa 1990*. Terrassa: Arxiu Tobella, 1990.

FIGUERAS, Pere; TAPIOLAS, Judit. *Terrassa 1901-1919*. Terrassa: Arxiu Tobella, 1990.

Guia urbana de Tarrasa 1949. Terrassa: Imp. Flotats, 1949.

RAGON, Baltasar. *Terrassencs del mil·luit-cents*. Terrassa: Joan Morral, Imp., 1933, p. 168.

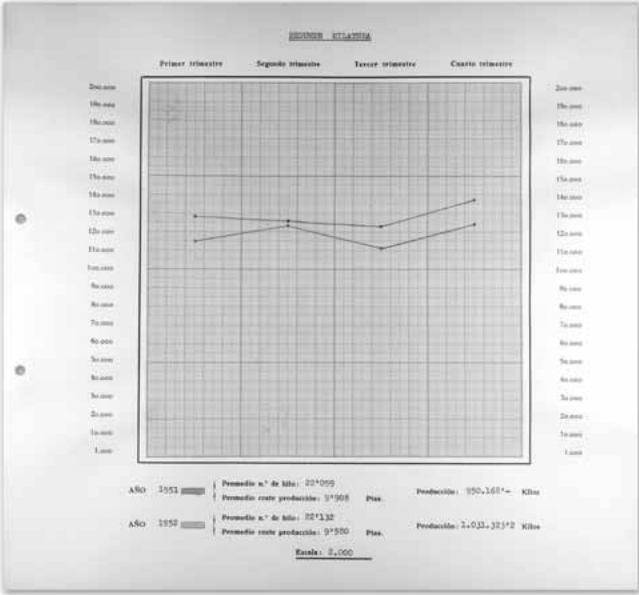
BOIX, Josep. “Centenario de las originales casas Soler i Buhigas”. Dins: *Diari de Terrassa*, Terrassa, 2/10/1993.

Anuario Financiero y de Sociedades Anónimas de España. Edició LX. 1975-1976.

Guía práctica de Tarrasa. Terrassa: Centro Administrativo de Llofriu y Castarlenas, 1904.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 30 de novembre de 2010

Hilados de Estambre Alto Llobregat SA.

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/02 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Hilados de Estambre Alto Llobregat SA. | **Dates:** 1924-1951| **Volum i suport:** 0,80 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hilados de Estambre Alto Llobregat, SA [1924-1976]

Història del productor

El 18 de juny de 1924 es va constituir l’empresa Hilados de Estambre Alto Llobregat, SA, dedicada al filat de la llana pentinada amb seu al carrer Mare de Déu dels Àngels, 84.

L’any 1926 l’empresa comptava amb sis selfactines, dues màquines contínues de filar, dues màquines de torçar, dues reunidores i una màquina *Aspe*. Aquests primers anys Joan Albareda n’era el gerent.

L’any 1937 l’empresa va ser col·lectivitzada amb un capital existent representat per les accions de l’empresa de 1.025.000 pessetes. Aquesta col·lectivització va durar fins al final de la Guerra Civil. Va ser recuperada pels seus anteriors propietaris, i ja l’any 1947 tenia prop de 150 treballadors.

L’any 1950 consten com a gerents Joan Albareda Badia, Miquel Boada Samarra i Santiago Ferraz Lozano. Aquest mateix any el capital social de l’empresa passa de quatre a sis milions de pessetes.

L’any 1963 l’empresa sol·licita llicència d’obres per afegir dues plantes per magatzem a l’edifici existent.

L’última referència documental en el fons que tenim d’Hilados de Estambre Alto Llobregat S.A. correspon a l’any 1973, quan consta com empresa associada a l’Institut Industrial de Terrassa. L’empresa tancà definitivament l’any 1976.

Dades sobre l'ingrés

El donatiu es va fer el 6 de juny de 1984 a través de Joan Albareda i Francesc Palet i Setó, aquest darrer, membre de la Junta de la Xarxa de Biblioteques Soler i Palet. El fons s’incorporà a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, aleshores instal·lat a la Biblioteca Municipal Soler i Palet.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: El fons és reduït i comprèn l’etapa inicial de l’empresa, des de la seva creació l’any 1924 fins l’any 1939 principalment. El fons conté documentació de caire econòmic, entre ells els anomenats “Pagos por caja” datables entre 1925 a 1927 i de 1936 a 1939, i alguns llibres auxiliars de balanços, salaris i inventaris.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

FONT, dolors. *Terrassa 1990*. Terrassa:Arxiu Tobella, 1990.

FIGUERAS, Pere; TAPIOLAS, Judit. *Terrassa 1901-1919*. Terrassa: Arxiu Tobella, 1990.

Anuario Financiero y de Sociedades Anónimas de España. Edició LX. 1975-1976.

TORRELLA NIUBÓ, Francesc. *Cien años del Instituto Industrial*. Terrassa: Patronato de la Fundación Soler y Palet, 1975.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

SA F. Torredemer

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/03 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** SA F. Torredemer | **Dates:** 1936-1978 | **Volum i suport:** 3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Baylina Hilatura de Lana [1912-1920]; Francisco Torredemer [1920-1935]; Societat mercantil SA F. Torredemer [1935-1990]

Història del productor

L’any 1912 es fundava a Terrassa, de la societat entre Josep Baylina i Francesc Torredemer, l’empresa Baylina Hilatura de Lana, especialitzada en teixits per a catifes i tapissos. La marxa de Josep Baylina per establir-se a Portugal deixà l’empresa a mans de Francesc Torredemer, que li canvià el nom per donar lloc, el 5 de febrer de 1920, a la fàbrica tèxtil Francisco Torredemer.

El 1925 tenia 1.168 fusos per a llana i la seu social a la Rambla d’Ègara, 191, però durant els anys trenta del segle XX experimentà una etapa de creixement, amb un increment de la producció i de treballadors, que la portà a ampliar les instal·lacions. El 1934 consta com a empresa de filats de llana cardada amb el nom de Francesc Torredemer i fàbrica al carrer de Sant Gaietà, núm. 52.

Abans de l’esclat de la Guerra civil, només uns mesos després de la mort del fundador, esdevinguda el mes d’abril del 1935, es convertí en societat anònima.

Col·lectivitzada durant la guerra, l’empresa retornaria a mans de la família Torredemer en finalitzar el conflicte per dedicar-se a la fabricació de llana per a labors i filats per a catifes. Evolucionant a partir d’aquest moment fins a controlar tot el cicle d’elaboració de la llana, als anys 50 inicia una nova línia de producció de filatura per al gènere de punt. És una època de recuperació i s’incorpora nova maquinària estrangera. Als anys 60 es produeix tota una modernització tecnològica de la fàbrica i dels mètodes de treball.

Superant les diverses crisis que periòdicament afectaren al sector, el creixement del moviment obrer i les lluites sindicals, l’empresa romandria en funcionament fins el seu tancament definitiu el mes de febrer de l’any 1990.

Dades sobre l'ingrés

Personal de l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa visita la fàbrica el març de 1991 i comprova que l’arxiu es conserva íntegre. El més de juliol del 1991 es recull la documentació que restava a la fàbrica i es trasllada a l’Arxiu.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserva un conjunt divers de llibres de salaris provinents de l’arxiu de personal, i també llibres de la gestió comptable. L’evolució de la societat entre els anys 1957 i 1978 es reflecteix en els llibres d’actes, les convocatòries i els documents de gestió del Jurat d’Empresa. Inclou un important recull fotogràfic de 456 fotografies.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

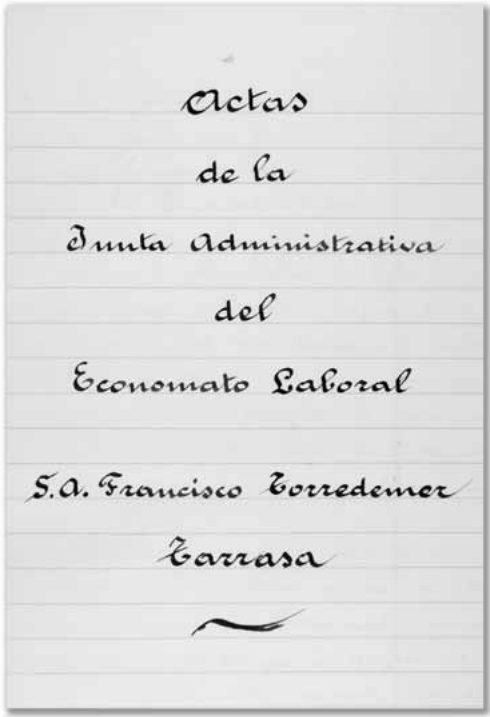
ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

OLLÉ, Joan Manel; VERDAGUER, Joaquim; “Torredemer, la llana que no pica”, capítol VII de la *Història Industrial de Terrassa II*, Diari de Terrassa, octubre del 2000.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

Amorós y Montané SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/04 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Amorós y Montané SA | **Dates:** 1919-1987 | **Volum i suport:** 3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Amorós y Compañía Sociedad en comandita [1927-1942]; Amorós y Montané, S.A. [1942-1988]; Inmobiliaria Montana SA [1962-1963]

Història del productor

La constitució de l’empresa a Terrassa fou l’any 1919, però consta que ja existia a Esparraguera el 1917, amb aproximadament uns 10 telers acompanyats d’altra maquinària, a més de tenir d’un magatzem a Terrassa.

El 13 de maig de 1927 va ser reconstituïda a Terrassa amb la raó social Amorós y Compañía Sociedad en comandita, dedicada a la venda i a la fabricació de fils i teixits de llana amb un capital social de 50.000 ptes. A la matrícula industrial de 1930 l’empresa estava situada al vapor Galí i tenia uns 2.000 fusos de llana.

Durant la Guerra Civil l’empresa va ser col·lectivitzada i fou recuperada pels seus propietaris l’any 1939. El març de 1942 es transformà en societat anònima amb la denominació Amorós y Montané S.A. i domicili social al carrer Calvo Sotelo (carrer del Nord), 62 i fàbrica a l’avinguda del Caudillo (Rambla d’Ègara), 290. La fàbrica tenia una superfície de 4.000 m² ocupats per 60 telers, 7 selfactines de 300 fusos, 7 cardes, 6 ordidores i 5 canilleres. Al carrer del Nord hi havia el magatzem, instal·lació que va ser ampliada els anys 1955 i 1961 amb l’addició de noves plantes. Aquests anys són gerents de la companyia Josep Amorós Freixas i Domènec Montané Vall, que tenen bona part de les accions de l’empresa

A causa de la destrucció total de les seves instal·lacions per les ruïades del 1962, l’empresa va canviar d’emplaçament. Van traslladar la maquinària recuperada al carrer General Mola (la Rasa), 24 i no serà fins el desembre de 1963 que l’empresa reiniciarà la seva activitat. El desembre del 1963 canvia el domicili social pel del carrer del Nord, 105, utilitzat també com a magatzem de teixits.

A final de gener del 1976 l’empresa s’acull al Pla de Reestructuració Tèxtil de la Indústria Tèxtil Llanera que afecta les seccions de telers, ordidores i canilleres. Des d’aquell moment l’empresa es dedica únicament a la manufactura de filats de carda. Aquests anys actua com a gerent Francesc Montané Romagosa.

El descens constant de les comandes i la descapitalització de l’empraesa provoquen regulacions de jornada i d’ocupació a l’empresa fins al seu tancament el mes de juliol de l’any 1988.

Amorós y Montané SA

Dades sobre l'ingrés

La documentació fou recuperada directament dels despatxos de l'empresa el 15 de juliol de 1988. Aquesta fou incorporada al dipòsit provisional de l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa situat al Centre Cultural de la Caixa de Terrassa, el dia 19 de juliol del 1988. D'allí passà a la seu de l'AHC de Terrassa al carrer del Pantà, en ser inaugurada el 1995.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven les sèries completes dels llibres d'actes, de comptabilitat, i d'inventaris i balanços. També s'ha pogut preservar la documentació constitutiva, algunes relacions de maquinària, informes, declaracions fiscals, escandalls i salaris. El fons es completa amb documentació amb referències a la riuada del 1962, la reestructuració tèxtil del 1975, les eleccions sindicals, etc., que permet testimoniar alguns dels fets històrics més importants de la ciutat. La documentació més abundosa i ben conservada comprèn els anys 1962 al 1987. El fons inclou divuit plànols enrotllats.

A banda del fons de l'empresa trobem documentació de la Inmobiliària Montana S.A. (IMOSA), fundada el 1962 per Domènec Montané i Vall, Miquel Marcet i Cabasa i Josep Maria Marcet i Cabasa. La documentació d'aquesta societat arriba fins a l'any 1963.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i Castellà

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

CAT ACVOC AHT Fons Ajuntament de Terrassa, Expedients d'obres particulars, 344/1955 i 646/1961.

Bibliografia

FIGUERAS, Pere; TAPIOLAS, Judit. *Terrassa 1901-1919*. Terrassa: Arxiu Tobella, 1990.

COMES EZEQUIEL, Rafel. “Els Montané i els Amorós (1)”. *Circular informativa del Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa*. Núm. 439-442. Terrassa, febrer-maig 2008.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 30 de novembre de 2010

Saphil

SOCIEDAD ANÓNIMA DE PEINAJE E HILATURA DE LANA

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

SAPHIL [1919-1992]
Subfons: SALPIER SA; HILOSA; ANONIMA ESTAMBRERA SA; FINESA; CAULA SA; ENRIMON; LESFO SA; Compañía General de Comercio Exterior; Compañía General de Corcho.

Història del productor

Francesc Salvans Armengol, Joan Salvans Pascual, Enric i Antoni Torrella de Sagrera, Francesc Masana Figueras i Amadeu Torrens Astals constituïren l'any 1919 a Terrassa la Sociedad Anónima de Peinaje e Hilatura de Lana (SAPHIL) amb un capital social de 10 milions de pessetes.

Coneguda popularment com a “l'Anònima”, aquesta empresa es dedicà a la manipulació de la llana, des de la seva compra en brut fins a la venda dels productes manufacturats.

SAPHIL era el resultat de la fusió de quatre empreses: Francisco Salvans, Juan Salvans Pascual, Hijos de Enrique Torrella i Francisco Masana, totes elles establertes a Terrassa i dedicades a la filatura d'estam.

SAPHIL tenia centres productius a Terrassa i a Ripoll. L'activitat industrial a Terrassa es concentrà en dos espais industrials: la fàbrica del carrer Galileu, que concentrava bona part del procés productiu, els serveis tècnics i comercials, i la direcció de l'empresa; i les dependències de la carretera de Martorell que es dedicaren exclusivament a la filatura de la llana tal com feia la fàbrica de la colònia de Santa Maria de Ripoll.

L'any 1920 SAPHIL havia adquirit la colònia obrera i el salt d'aigua de Santa Maria de Ripoll buscant un espai menys conflictiu i amb una certa autonomia energètica. L'any 1927 s'estableix una delegació de l'empresa a Mérida (Extremadura) per tal d'aconseguir les llanes pels centres fabrils.

Cap a 1934 SAPHIL tenia 1.340 treballadors, 1.000 a Terrassa i 340 a Santa Maria de Ripoll. L'esclat de la Guerra Civil suposà la col·lectivització de l'empresa i l'assassinat de Francesc Salvans i Armengol, president de SAPHIL, i del seu fill Joan Salvans i Piera, membre del Consell d'Administració. També va ser trobat mort en estranyes circumstàncies el gerent de l'empresa Amadeu Torrens.

Amb el final de la Guerra Civil els propietaris recuperen l'empresa. La importància creixent de les relacions amb el poder polític fa que l'any 1941 el domicili social de l'empresa passi a Madrid. Al principi dels anys quaranta l'empresa comptava amb 3 leviatanes, 32 pentinadores, 14 repentinadores, 24.832 fusos de selfactina, 900 fusos de continua, 7.000 fusos de continua de torçar.

L'any 1943, per tal de garantir el subministrament d'aigua, l'empresa contribueix a la portada d'aigües del riu Llobregat a Terrassa amb la compra d'accions de Mina Pública d'Aigües de Terrassa.

SAPHIL pateix una forta crisi durant els anys cinquanta degut a l'intervencionisme de l'estat, crisi que fa aturar en molts moments la producció i que no es solucionarà fins al Pla d'Estabilització de 1959. Malgrat tot, l'empresa modernitza ja des de mitjan anys cinquanta les seves estructures productives amb una reorganització dels seus mètodes de producció.

Els anys seixanta seran uns moments d'expansió de l'empresa gràcies a un notable increment del consum i a l'alliberament de l'economia. La riuada de 1962 afectà únicament la llana emmagatzemada a la fàbrica de la carretera de Martorell, de tal manera que part dels recursos

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/05 | **Nivell de descripció:**

Fons | **Títol:** SAPHIL (Sociedad Anónima de Peinaje e Hilatura de Lana) | **Dates:** 1911-1992 |

Volum i suport: 45,08 ml

obtinguts en concepte de reparació de danys de la riuada van facilitar la modernització de la fàbrica de Santa Maria de Ripoll. Tanmateix, a finals de la dècada ja va ser evident la crisi de l'empresa amb un notable creixement de les despeses, supressió de comandes, etc.

L'any 1972 mor el president de l'empresa Josep Salvans Piera, president des de 1945 i accedeix a la presidència el seu nebot Francesc Salvans i Aurell, que fins aquell moment n'era el gerent. La crisi fa que l'empresa s'aculli al II Pla de Reestructuració i Ordenació de la Indústria Llanera de 1975.

Després de diversos conflictes laborals SAPHIL presenta suspensió de pagaments l'any 1990. Un any després els 300 treballadors que quedaven signaren la rescissió dels seus contractes i pactaren la reobertura del centre de Ripoll gràcies a un acord entre les empreses Génesis i Fabrifil.

Dades sobre l'ingrés

El 16 de juny de 1992 ingressa el fons de l'empresa. El 14 de setembre de 1994 hi ha un nou ingrés de la documentació que restava a la caixa forta de l'empresa, pendent de la liquidació final i la dissolució definitiva de la plantilla de treballadors.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Integra el fons la documentació procedent de l'Administració general de l'empresa, de la gestió de personal i la comptabilitat i també del control de producció i la facturació, des dels inicis de la indústria fins al seu tancament, incloent diversos subfons: SALPIER SA, HILOSA, ANONIMA ESTAMBRERA SA, FINESA, CAULA SA, ENRIMON, LESFO SA, Compañía General de Comercio Exterior i Compañía General de Corcho.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

CARRERA PUJAL, Jaume. “S.A. de Peinaje e Hilatura de la Lana” a: *Espíritu y fuerza de la industria textil catalana*. Barcelona: Fomento de la Construcción Española, 1943.

MARCET GISBERT, Xavier. “El Banc Comercial de Terrassa” a: *Història Industrial de Terrassa*. Terrassa: Diari de Terrassa i Lunwerg Editores S.A., 1998.

Personalidades eminentes de la industria textil española. Barcelona, 1952.

SOLÉ SANABRA, Miquel. “Saphil. L'Anònima, l'empresa emblemàtica de la llana”: *Història Industrial de Terrassa II*, Terrassa: Diari de Terrassa, 2000, p. 49-64.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

SA Manufacturas Roca Pous

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/06 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** SA Manufacturas Roca Pous | **Dates:** 1906-1990 | **Volum i suport:** 22,50 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Magí Matalonga; Matalonga y Oliver; Oliver y Roca; Roca, Pous y Compañía; S.A. Manufacturas Roca Pous [1940-1990]

Història del productor

L'origen de l'empresa es remunta al negoci de paratges de batanar fundat per Magí Matalonga. Després esdevingué la raó social Matalonga y Oliver, succeïda per Oliver y Roca a començament del s. XX.

Vers 1918 es constituí Roca, Pous y Compañía i el 1940 SA Manufacturas Roca Pous. Dedicada al tint i als acabats tèxtil, arribà a tenir un màxim de 230 treballadors als anys cinquanta del s. XX. Acabà amb 85 treballadors i tancà l'activitat el 30 de setembre de 1990.

Dades sobre l'ingrés

Fons donat per l'empresari Josep Pous i Ballbè. Els dies 10 i 13 de març de 1992 va tenir lloc el trasllat del fons documental a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons cedit comprèn principalment llibres de comptabilitat datables entre 1906 i 1990, facturació dels anys 1960 a 1990, correspondència dels anys 1955 a 1987, control de producció i papers de gestió administrativa, i documentació relativa a personal dels anys 1934 a 1988, que recullen abastament els darrers trenta anys de l'activitat empresarial.

Àrea de condicions d'accés i ús

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

Àrea de documentació relacionada

Bibliografia

COMES EZEQUIEL, Rafel. “Roca i Pous”. *Circular informativa del Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa*. Núms. 445-448. Terrassa, setembre-desembre 2008.

Àrea de control de la descripció

Dates

22 de desembre de 2010

F. Verdera SA. Malttex SA.

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/07 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** F. Verdera SA. – MALLTEX SA. | **Dates:** 1927-2006 | **Volum i suport:** 8,30 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Francisco Verdera Mutiño [1928-1944]; Francisco Verdera y Compañía [1944-1954] F. Verdera SA [1954-1980]; MALLTEX SA [1980 endavant].

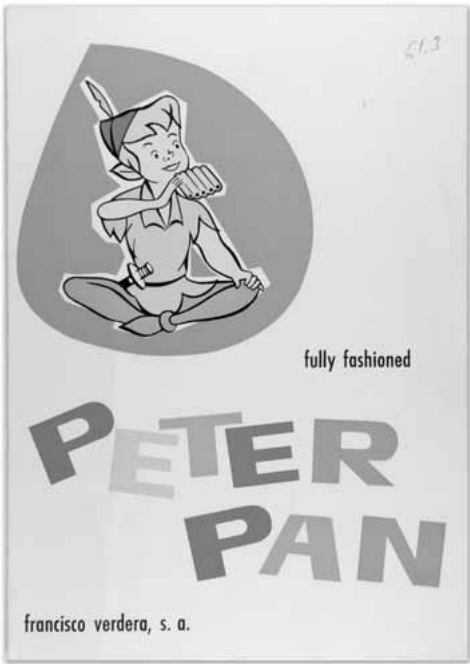
Història del productor

Empresa creada el 1928 amb el nom del fundador Francisco Verdera Mutiño. El 1944 esdevingué Francisco Verdera y Compañía i l'11 de gener de 1954 la societat Francisco Verdera SA. El 30 de maig de 1980 es convertí en MALLTEX, SA.

La fàbrica estava al carrer Cervantes, 84, fins al 1964. De 1928 a 1942 fabricà mitges de seda natural, cotó i raió. El 1942 renovà la maquinària per a tractar la fibra poliamida, gran novetat del moment. A partir de la segona meitat dels anys 50 s'obrí una línia de producció, amb la marca *Intermezzo* (patentada el 13 de maig de 1957) d'articles per a dansa, gimnàstica rítmica i aeròbic, que s'ha perllongat fins a principis del segle XXI. El 1959 introduiren els pantalons leotards i els mitjons de niló, amb la marca *Peter Pan* (patentada el 19 de juny de 1959), producció que durà fins als anys setanta.

Dades sobre l'ingrés

El consell d'administració de l'empresa féu cessió del fons a la ciutat per iniciativa de Francesc Verdera i Font, fill del fundador. La primera donació es realitzà el 4 de febrer de 1994 i es confirmà mitjançant conveni de donació signat entre Francesc Verdera i Font i l'alcalde de Terrassa, Manuel Royes i Vila, el 2 de febrer de 1998. Un segon conveni, on s'hi afegeixen els increments de documentació de l'any 1998 es signa l'11 de novembre de 1998. L'11 de febrer de 1999 ingressaren quatre llibres de comptabilitat dels anys 1943 a 1962 de l'empresa Francisco Verdera y Compañía, procedents de l'Arxiu Tobella.

Hijos de Domingo Domingo

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/09 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Hijos de Domingo Domingo | **Dates:** 1904-1946 | **Volum i suport:**1,67 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Domingo Domingo [1904-1912]; Hijos de Domingo Domingo [1912-1925]; Domingo y Cia. [1926-1937]; Fills de Domingo Domingo Empresa Col·lectivitzada [1937]; Hijos de Domingo Domingo [1940-1946].

Història del productor

Francesc Soler Suana, Domènec Miralda Serra i Miquel Domingo Pagès, constitueixen l'any 1912 a Terrassa, amb un capital inicial de 9.000 pessetes, la societat col·lectiva “Hijos de Domingo Domingo”, una societat dedicada a la fabricació i venda de teixits de llana i successora de la raó social Domingo Domingo, propietat de Domènec Domingo i Margarit.

L'empresa inicial estava situada al carrer Portal Nou, 34 i l'any 1904 tenia 25 telers mecànics a més d'altra maquinària. L'any 1912 ja serien 28 telers.

El 1925 Miquel Domingo Pagès abandonà la societat, un fet que portà a la resta de socis, Francesc Soler, Domènec Miralda, Pere Domingo Margarit i Elvira Pi Vinyals a acordar-ne la dissolució en considerar que el saldo deutor del soci era molt més gran del què acreditava en concepte de capital.

A partir de llavors, la filatura “Hijos de Domingo Domingo” passà a mans dels fills de Pere Domingo i Margarit.

El mes d'abril del 1934 es traslladà el despatx i el magatzem de l'empresa del carrer del Nord, 14, al carrer Portal Nou, 4. L'any 1937 l'empresa, amb 43 treballadors, fou col·lectivitzada, i just un any després, Francesc Soler Suana fou nomenat director de la nova raó social “Fills de Domingo Domingo Empresa Col·lectivitzada”.

Hijos de Domingo Domingo

Al mes de setembre de l'any 1946 l'empresa tramet una circular on comunica que les seves activitats passen a dependre de la Societat Textil Lanera, que aleshores comptava amb una trentena de treballadors.

Dades sobre l'ingrés

La documentació va ser localitzada a la casa Pere Armengol del carrer del Nord, 83 (xamfrà amb el carrer Sant Valentí), la qual s'havia d'enderrocar. En total es recuperaren un 2,5 ml que inclouen documentació de la societat “Hijos de Domingo y Domingo” i de la família de Domènec Domingo Margarit. Una part del fons passà a constituir el fons empresarial “Hijos de Domingo y Domingo” (1904-1946) i l'altra el fons patrimonial Família Domingo (1573-1945). El fons ingressà a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 26 d'abril de 1994.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté llibres de comptabilitat, inventaris i balanços, dos llibres d'actes de 1936-1938, un expedient de col·lectivització de 1937, copiadors de cartes, correspondència, registres de compres de matèries, setmanals, documentació de facturació i del control de producció i comercialització, mostraris i registres de marques.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

La documentació del Fons Família Domingo (CAT ACVOC AHT12/11) aporta informació sobre els orígens familiars dels produc-tors del fons present.

Bibliografia

COMES EZEQUIEL, Rafel. “Els Domingo (1), (2) i (3)”. *Circular informativa del Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa*. Núms. 406 i 407. Terrassa, gener-març 2005.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

Coop. de Matarifes de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT11/10 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cooperativa de Ma-

tarifes de Terrassa | **Dates:** 1964-1979 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Societat mercantil Cooperativa de Matarifes de Tarrasa [1964-1979]

Història del productor

Cooperativa fundada el 1964 amb seu social al carrer Joaquim de Paz, núm. 22.

Dades sobre l'ingrés

Documentació recuperada de la nau de porcs de l'escorxador de Terrassa per una persona que hi havia treballat. Ingressà a l'Arxiu Històric de Terrassa el 7 de setembre de 1992.

Àrea de contingut i estructura

Abast i contingut

Es tracta d'un fons molt fragmentari amb documents solts però que poden aportar certa informació relativa al productor. En concret es poden consultar els estatuts i un reglament de l'any 1964, un reglament intern sense data i documentació del seu funcionament, com ara una sèrie de setmanals de 1971 a 1976 i un conjunt de factures i rebuts dels anys 1974 a 1979.

Àrea de condicions d'accés i ús

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

Àrea de control de la descripció

Dates

22 de desembre de 2010

Carnisseria Pere Prat Boada

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT11/11 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Carnisseria Pere

Prat Boada | **Dates:** 1922-1960 | **Volum i suport:** 0,15 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Carnisseria Pere Prat Boada [1922-1960]

Història del productor

La família Prat despatxava carn al Mercat de la Independència i residia al carrer Cantarer, núm. 4. També treballà en el negoci Josepa Prat i Boada, germana del titular, fins a la seva jubilació cap al 1960.

Dades sobre l'ingrés

Documentació recuperada en ser enderrocada la casa del carrer Cantarer, núm. 4, el 21 de febrer de 1996. La documentació ingressa de manera efectiva a l'Arxiu el 2 de març de 1996.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons es poden consultar dos llibres de notes de comptes dels períodes de 1922 a 1924 i de 1929 a 1931, un llibre de vendes i operacions de 1926 amb només una diligència d'obertura i una nota de preus per a exposició pública de l'any 1960, aproximadament. Predomina la informació dels anys 1922 a 1931.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

22 de desembre de 2010

SA Vapor Ventalló

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT11/12 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** SA Vapor Ventalló

Dates: 1822-1958 | **Volum i suport:** 0,15 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Juan Sagret [1840-1853]; Juan Sagret e hijo [1853-1871]; Ignasi Ventalló [1872-1905]; SA Vapor Ventalló [1905-1970]

Història del productor

Amb anterioritat al Vapor Ventalló, en la mateixa finca del carrer Sant Llorenç, cantonada amb La Rasa, havia existit el Vapor Sagret en manys de l'empresa Juan Sagret e hijo que l'any 1851 s'havia constituït com a fàbrica de draps i teixits. L'any 1872, fruit d'un deute contret en aquell mateix any, en què s'havia hipotecat la casa-fàbrica, tal com apareix definida en la documentació, i davant la impossibilitat de Josep Sagret, fill de Joan Sagret, de poder-lo assumir, la fàbrica es traspassa a favor d'Ignasi Ventalló. Des d'aleshores el nou vapor prendrà el nom de Vapor Ventalló.

Aquest vapor estava destinat a proporcionar un local i força motriu a les indústries. El 1905, any de la seva constitució com a Societat Anònima Vapor Ventalló, tenia com a arrendatàries les empreses següents: García e hijoss; Ventalló, Humet y Marimon (fabricants de filats i teixits de llana); Onandia y Cia.; Vancells Hermanos y Enric Campañà (teixits de llana); Francesc Surrallés (paratges); Jaume Grimau (filats de llana); i diversos drapaires.

L'edifici inicial de 1872, necessitava reformes als ulls dels pèrits que el van avaluar abans de concedir-lo a Ignasi Ventalló. Però no fou fins l'any 1888 que es projectà la seva efectiva remodelació. Fou un projecte del mestre d'obres Joan Carpinell. L'edifici fou objecte d'un seguit de noves reformes que foren proposades per Lluís Muncunill i Parellada l'1897. L'edifici fou inclòs al catàleg municipal d'edificis d'interès històric i artístic de 1984 (núm. F-1). L'espai que ocupava ha passat a formar part de la nova plaça del Vapor Ventalló, inaugurada el 2002, i s'ha conservat una part de la nau contigua al carrer Sant Llorenç corresponent al projecte de Carpinell.

Dades sobre l'ingrés

Documentació lliurada a l'Arxiu Administratiu de l'Ajuntament de Terrassa el 14 de novembre de 1995, ingressa de manera definitiva a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el 2 de març de 1996. La documentació fou lliurada per l'últim gerent de la firma.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Els antecedents de SA Vapor Ventalló poden documentar-se a partir d'un expedient titulat *Títulos de la casa fábrica sita en la ciudad de Tarrasa adjudicada a don José Ventalló*. S'hi pot trobar la successió de propietats al voltant de l'entorn on després s'edificaria el Vapor Ventalló des de l'any 1822 fins a 1853, moment en què es crea la societat Juan Sagret e hijo, fabricants de draps, empresa antecessora directa del Vapor Ventalló.

El fons està constituït essencialment per escriptures notariales des de 1822 fins a 1912. A part, però, es poden consultar una relació de plànols dels anys 1888 i 1932 i un Llibre de sancions de 1958.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

SA Vapor Ventalló

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Fons Ajuntament de Terrassa: Expedient d’obra major 07/1888 de la quadra projectada per Joan Carpinell (CAT ACVOC AHT OM 07/1888). Expedient d’obra major 36/1897 de l’edifici projectat per Lluís Muncunill i Parellada (CAT ACVOC AHT OM 36/1987).

Bibliografia

BAYÓ, Conxa. *El Vapor Ventalló en el context industrial terrassenc: estudi del funcionament de l’activitat vaporista i de lloguer de força motriu de la S.A. Vapor Ventalló entre 1905 i 1970*. Terrassa, 2007, 255p. (treball inèdit).

FERNÀNDEZ GONZÀLEZ, Guillem; FUMANAL PAGÈS, Miquel Àngel. “Terrassa abans de Muncunill: L’arquitectura de Joan Carpinell, Jaume Comerma i Miquel Curet”, dins *Terme*, núm.24, 2009, p.143-154.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

22 de desembre de 2010

Alegre y Compañía

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/13 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Alegre y Compañía | **Dates:** 1886-1915 | **Volum i suport:** 10,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Alegre y Compañía [1886-1915]

Història del productor

Arran de la dissolució l’any 1886 de l’empresa Alegre, Sala y Companyia, Gaietà Alegre Triar, que havia estat obrer i tècnic de teixits en aquesta fàbrica, va crear Alegre y Compañía. L’empresa va experimentar un creixement important als seus inicis arribant a fabricar 2500 peces de patens i llanetes i 30000 mantons l’any 1888. Els mantons eren força apreciats tant a la península ibèrica com a l’Amèrica llatina. També van produir gènere de punt. Disposava d’un magatzem important i dels despatxos de l’empresa al carrer Puignovell, núm.6.

L’any 1890 la fàbrica fou visitada per Sagasta, aleshores cap del partit fusionista. La fàbrica es trobava instal·lada l’any 1901 a la carretera de Rubí, amb maquinària de filats i teixits, i al carrer Baldrich, 127, per a paratges, gènere de punt i rentat de llana.

Dades sobre l’ingrés

La documentació fou trobada a la Casa-Museu Municipal Alegre de Sagrera el 25 de juliol de 1886 i es preservà als dipòsits del Museu de Terrassa. La documentació ingressà a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa de manera definitiva els dies 20 i 21 de desembre de 1988.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons és format gairebé íntegrament per llibres de comptabilitat de gran format que recullen el Llibre Major des de 1886 a 1918 (en total 32 volums, amb l’absència de l’any 1915) i el Llibre Diari de la gestió comptable de l’empresa des de 1886 a 1915. A més d’aquests llibres, el fons inclou també un copiador de cartes de 1915.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d’accés

El copiador de cartes es troba fora de consulta.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

BENAUl BERENGUER, JOSEP M. “Del Galí als Salvans. Cicles de les grans empreses, 1814-1913”, a Història Industrial de Terrassa II, Diari de Terrassa, 2000, p.27-28.

GIRALT SERRÀ, Francesc. *Guía industrial de Tarrasa: Relación de todas sus fabricas, almacenes y despachos, edificios industriales más notables e industrias auxiliares*. Terrasa: Impr. Tip. de Francisco Giralt Serrá, 1901, 102 p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

Banc de Terrassa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/14 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Banc Comercial de Terrassa | **Dates:** 1884-1953 | **Volum i suport:** 0,23 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

SA Mercantil de Crédito [1881-1884]; Banc de Terrassa [1884-1924]; Banc Comercial de Terrassa [1924-1956].

Història del productor

L’any 1881 es fundà la SA Mercantil de Crédito per part d’un grup d’industrials i terratinents locals entre els quals destacaven, per la seva participació accionarial, Gaietà Alegre i Trias (president), Antoni Sala i Sallés (suplent de president) i Josep Maurí i Galí (director). La societat nasqué amb un capital nominal inicial de cinc milions de pessetes.

Inicialment el Banc es dedicava al descompte de paper, girs, comptes corrents i dipòsits. L’objectiu inicial de donar suport a la indústria terrassenca de l’època no es produí fins al 1902 quan es fundà la Secció de Carbons destinada a finançar el proveïment de carbó a les fàbriques.

L’inici de la gran guerra europea l’any 1914 afavorí el creixement de la indústria catalana amb un notable increment de les exportacions. Aquesta bonança econòmica suposà lògicament, un creixement de les operacions bancàries i una important acumulació de divises als bancs. El Banc de Terrassa era en aquells moments la segona entitat en importància dins la banca catalana.

També va ser el moment d’inici de l’expansió territorial del banc amb l’obertura de noves sucursals a diverses localitats catalanes com ara Olesa de Montserrat, Rubí, Barcelona, Girona, entre d’altres, fins arribar a ser una vintena l’any 1920. Aquesta àmplia xarxa bancària va permetre al banc emportar-se el negoci de la recaptació de tributs de la Mancomunitat de Catalunya per davant del Banc de Barcelona.

El mateix any 1920 el Banc de Terrassa anuncià certes dificultats, producte de la deficient gestió de l’oficina que havia obert a Barcelona. L’ajut de la resta de bancs barcelonins i l’aval dels consellers del propi banc, l’ajudaren a refer els seus comptes però la inestabilitat produïda per la suspensió de pagaments del Banc de Barcelona el portà definitivament a la seva liquidació.

Acabat el procés de liquidació, l’any 1924 es constitueix el Banc Comercial de Terrassa. Aquest banc presidit per Joan Marcet i Palet absorbirà els deutes pendents del Banc de Terrassa. Les antigues sucursals del Banc de Terrassa quedaren reduïdes a tres. El nou banc continuarà les seves activitats fins a l’any 1956, en què serà absorbit pel Banc Comercial Transatlàntic. Anys després, aquest banc serà absorbit al seu torn per la Deutsche Bank.

Dades sobre l’ingrés

Documentació cedida per l’oficina de Deutsche Bank instal·lada al carrer Font Vella el 13 de novembre de 1995. Una memòria comparativa de l’evolució del banc entre els anys 1924 i 1949 fou adquirida per l’Arxiu en una subhasta del Grup Filatèlic i Numismàtic de Terrassa el 22 de novembre del 2006.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Memòries de les Juntes generals d’accionistes dels anys 1884 al 1953 del Banc de Terrassa i dels posterior Banc Comercial de Crèdit,

amb alguna petita llacuna, juntament amb una memòria comparativa de l’evolució del banc entre els anys 1924 i 1949, i diversos fulls de títols d’accions.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ROYES I RIERA, Adrià; *El Banc de Terrassa en el marc de la decadència bancària catalana, 1881-1924*. Barcelona: Proa (Enciclopèdia Catalana), 1999.

L’Escola Industrial 1902-2002. Cent anys fent ciutat. Col·leció Homenatges, Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 2002.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

22 de desembre de 2010

Hilaturas Castells SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/15 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Hilaturas Cas-tells SA | Dates: 1922-1995 | Volum i suport: 15 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Jaime Castells y Compañía [1892]; Castells, Clapés y Cía. [fins a 1913]; Joaquina Roqué, Vda. Castells [1919-1942]; Hilaturas Castells SA [1942-1995]

Història del productor

Aquesta empresa, dedicada als filats per al gènere de punt i per al teixit, fou fundada l'any 1892 per Jaume Castells i Torrella sota la raó social Jaime Castells y Compañía. Jaume Castells va posar les instal·lacions industrials i el seu soci comanditari, Jaume Aulí i Clos, hi aportà capital. Pocs anys després el propi Jaume Castells, Josep Clapés i Manuel Targarona conformen Castells, Clapés y Cía. una nova societat continuadora de l'anterior.

L'any 1913 morí el seu fundador, Jaume Castells, que deixà com hereva la seva esposa Joaquina Roqué i Targarona. Cinc anys després, Miquel Rambla i Molinos, gendre de Joaquina Roqué, rep plens poders per administrar els béns de la seva sogra. L'any 1919 entren en l'accionariat de l'empresa les famílies Salvans i Fontanals, es dissol la societat anterior i la nova raó social passa a denominar-se Joaquina Roqué, Vda. Castells. L'esposa del fundador va morir l'any 1942. Aquest mateix any l'empresa es transformà en societat anònima amb el nom de Hilaturas Castells SA. Miquel Rambla és nomenat gerent de la nova societat.

Després de diverses crisis, l'empresa presentà suspensió de pagaments l'any 1995 i tancà definitivament les seves portes, tres anys després d'haver celebrat el centenari.

L'empresa va ocupar tres emplaçaments fins al seu tancament: el primer a la carretera de Montcada, després al vapor Ros del carrer del Portal Nou i des de 1928 al vapor Roqué (posterior Vapor Cortès), al número 15 del carrer Frederic Soler. L'any 1985 Hilaturas Castells SA donava feina a 188 treballadors.

Dades sobre l'ingrés: Fons donat pels propietaris de l'empresa i ingressat a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el 22 de gener de 1996.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: El fons es divideix en dos grups de sèries, d'administració i de comptabilitat. En el primer hi trobem la documentació produïda en la gestió de l'activitat industrial i comercial de l'empresa amb les sèries de correspondència (1985, 1990), expedients de personal (1961-1978), fitxes de comandes de primers matèries (1946-1980) i major acumulat de clients (1980, 1985). La documentació de comptabilitat és la que presenta un major volum dins dels fons, amb les sèries corresponents als inventaris (1922-1954, 1983-1991), els llibres de Diari (1944-1987) i els de Major (1935-1959).

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

COMES EZEQUIEL, Rafel. “Els Castells (3)”. *Grup Filatèlic i Numismàtic Terrassa*. Any 28è, núm. 391, juliol-agost 2003, p.3-4. (El col·leccionisme de temàtica terrassenca ,119,Tèxtil ,41)

“Hilaturas Castells cumple 100 años siendo la decana.” *Diario de Terrassa*, suplement *Fin de semana*, 23 de maig de 1992, p.10.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

Tintorería Lanera SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/16 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Tintorería Lanera SA | Dates: 1928-1985 | Volum i suport: 5,16 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Tintorería Lanera SA [1927-1996]

Història del productor: L'empresa, constituïda l'any 1927 amb un capital nominal d'un milió de pessetes tenia la fàbrica situada al carrer Montserrat, 62-64 i el domicili social al carrer Sant Leopold, núm. 103-105, i es dedicava als tints i als acabats de llana. Se n'havien catalogat dues xemeneies, però només se n'ha conservat una. Després d'anys d'endeutament progressiu, la Seguretat Social instà el seu tancament, que fou dictaminat per una comissió judicial, el juliol del 1996.

Dades sobre l'ingrés: El darrer gerent de l'empresa facilità la conservació de l'arxiu que fou ingressat a l'Arxiu el juliol de 1996. Aportacions de documents puntuals s'han fet el 26 de maig de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: El fons s'inicia amb la documentació de constitució de l'empresa, l'any 1927, i conserva els llibres d'actes de la Junta General i del Consell d'Administració fins a l'any 1971. En formen part també diversos plànols de l'empresa, dels edificis i les instal·lacions, de 1948 a 1971, i documentació de l'administració de perso-nal (1928-1969) i de les activitats industrials i comptables, amb sèries de llibres força completes que abasten tota la cronologia de l'empresa. Inventaris (1927-1985), Diaris (1927-1981), Majors (1939-1977), Caixa (1947-1979), a més dels llibres auxiliars.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

CAT ACVOC AHT Fons Ajuntament de Terrassa, Expedients d'Obres Majors: Construcció d'un edifici industrial (CAT ACVOC AHT 2/1888); Construcció d'una quadra i dos coberts (CAT ACVOC AHT 9/1928); Col·locació d'un rètol. Sense plànol (CAT ACVOC AHT 554/1941); Obrir un portal. Sense plànol (CAT ACVOC AHT 226/1943); Obrir rasa (CAT ACVOC AHT 280/1943); Construcció d'un edifici industrial (CAT ACVOC AHT 429/1943); Obrir rasa. Sense plànol (CAT ACVOC AHT 183/1945); Obres d'ampliació d'un edifici industrial (CAT ACVOC AHT 259/1950).

CAT ACVOC AHT Fons Ajuntament de Terrassa, Llicències d'activitats:Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 1441/1942); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 1540/1942); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 1788/1943); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 1817/1944); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 2039/1945); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 2108/1945); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 2217/1945); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT2620/1947); Xemeneia industrial de maquinària (CAT ACVOC AHT 2777/1948); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 3048/1949); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 3444/1951); Instal·lació de maquinària (CAT ACVOC AHT 3658/1951).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

Antonio Blasi Canela SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/17 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Antonio Blasi Canela SA | Dates: 1959-1975 | Volum i suport: 12,52 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

A. y R. Blasi Canela; Antonio Blasi Canela SA

Història del productor

L'empresa A. y. R. Blasi Canela consta l'any 1952 al carrer del Col·legi, 47. L'empresa Antonio Blasi Canela SA fou constituïda oficialment el 9 de maig de 1959 amb un capital de quatre milions de pessetes. Dedicada bàsicament a la confecció tèxtil, tenia la seva fàbrica al carrer Bruc, 9, de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

Fons recuperat en ser ocupada la fàbrica, ja abandonada, per okupes a mitjans de 1996. La documentació fou recuperada amb la connivència de les persones okupades que van participar en la recollida de la documentació. Ingressà a l'Arxiu el 5 d'octubre de 1996.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Principalment el fons recull la documentació comptable de l'empresa entre 1959 i 1975, amb les sèries formades pels llibres de Diari de Major i de Caixa, una trentena de capses amb facturació i d'altra documentació auxiliar.

Hi trobem també copiadors de cartes, correspondència financera i documentació referida la gestió administrativa, de personal i de control de l'activitat industrial.

El fons inclou, com a peces adventícies una col·lecció discogràfica amb 18 discos de vinil.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

Anuario Financiero y de Sociedades Anónimas de España: año 1975-1976, Edició LX. Madrid.

Catálogo Oficial de la Industrial y del Comercio Textiles. 1952-1953. Sindicato Nacional Textil. Madrid.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

22 de desembre de 2010

Casals y Freixa, sucesores de G.Vigo

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/18 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo | Dates:1940-1974 | Volum i suport: 0,6 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Guillermo Vigo; Casals, Freixa y Sucarrats, Sucesores de G. Vigo; Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo; Casals, Freixa y Cia, Sucesores de G. Vigo

Història del productor: Guillem Vigo i Escobet, sota la denomina-ció social *Guillermo Vigo*, tenia un negoci de fabricació i venda de teixits de llana i estam amb domicili comercial al carrer Camí Fondo, núm. 7. L'any 1945 Guillem Vigo i Escobet donà poders al seu nebot Ramon Casals i Vigo per fundar la societat *Casals, Freixa y Sucarrats, Sucesores de G. Vigo*. Guillem Vigo transfereix el negoci als seus antics col·laboradors Josep Maria Freixa i Marigó, Joan Sucarrats i Escayol i Ramon Casals i Vigo com a únics socis de la nova societat conservant el mateix domicili social.El 1956, la societat prengué el nom de *Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo*, com a fàbrica de draperia i novetats, i el 1964 el nom definitiu de *Casals, Freixa y Cia, Sucesores de G. Vigo*. Ramon Casals i Vigo serà soci-propietari amb el càrrec de director i gerent d'aquesta societat. La fàbrica es va instal·lar al carrer de Sant Gaietà, núm. 63 cap al 1962 i constava com a fàbrica de teixits de llana i de senyora. El 1968 es va produir la dissolució i liquidació de la darrera societat.

Història arxivística: L'any 1998 la família Casals ingressà una part de la documentació que provenia de la fàbrica i de la casa que havia estat residència del gerent de l'empresa, Ramon Casals i Vigo. A la casa encara hi restava més documentació que ingressà posteriorment quan aquesta fou venuda. Ingressos posteriors van aportar nova documentació al fons, documentació que en una primera classificació ha confor-mat el fons personal Ramon Casals i Vigo (13/25). Aquesta documen-tació procedent d'aquests nous ingressos i incorporada a la descripció del fons resta físicament dins el fons personal Ramon Casals i Vigo.

Dades sobre l'ingrés: L'any 1998 va ingressar una part del fons. Els anys 2001 i 2004 la família Ferrer Murillo que va comprar la casa on havia viscut el gerent Ramon Casals va fer dos ingressos de documen-tació que hi va trobar. El 27 de febrer de 2002 la família Ferrer Murillo signà el conveni de donació del fons amb la intervenció de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: El fons conté escriptures i llibres de comptabilitat del negoci tèxtil (llibres de Diari, un llibre de Major, llibres Auxiliars de Caixa, entre d'altres). Comptes, notes d'inventaris i balanços, justificants de paga-ment complementen aquesta documentació, a més d'una carpeta de doc-uments de gestió de la gerència de l'empresa (assegurances, informes,etc.)

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada: La documentació es troba ubicada a la referència CAT ACVOC AHT13/25 a les capses 7 a 10, 12/3, 12/4, 13/1, 13/2 i 13/3. / ACVOC. AHT Textil Torrent, S.A. (11/40) Cal recordar que aquesta documentació s'ha transmés juntament amb la del fons empresarial Textil Torrent, S.A. (11/40) i amb la del fons personal Ramon Casals i Vigo (13/25). Ramon Casals i Vigo serà soci-propietari amb el càrrec de director i gerent de la societat *Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo*. Del 1947 al 1971 Ramon Casals actuava com a successor de Martí Torrent, titular de la fàbrica de teixits *Martín Torrent Tejidos*.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ: Dates: 21 /12/ 2010

Textil Clapés SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/19 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Textil Clapés S.A.

Dates: 1916-1970 | **Volum i suport:** 6,60 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Clapés, Marimon y Roca [1916-1920]; Clapés y Roca [1920-1935]; Federación Textil SA [1930-1937; 1939-*c.*1949]; José Clapés e Hijos [1935-1937; 1939-1940]; Federació Tèxtil Cooperativa Obrera [1937-1938]; Textil Clapés, SA [1941-1990]; Inmobiliaria Fabril Egarense SA [1945].

Història del productor

Cap a l'any 1916 Josep Clapés i Rovira, associat amb Jaume Marimon Parera i Higini Roca Almirall, creen la societat Clapés, Marimon i Roca amb un capital inicial de 9.000 pessetes que dos mesos després s'ampliarà a 75.000 pessetes. Aquesta societat es dedicarà a la fabricació i venda de teixits de llana. La fàbrica estava ubicada al Vapor Albinyana, i el magatzem i despatx als números 19 i 21 del carrer del Nord a Terrassa.

L'any 1920 Jaume Marimon es separa de la societat i aquesta passa a ser Clapés i Roca. L'any 1930 Clapés i Roca s'uneix als fabricants terrassencs Josep Freixa i Fills, Macias Boix i Amat, i Sallent i Cia. per crear Federación Textil SA, empresa destinada a la venda de teixits de llana amb fàbrica pròpia a Vinaròs. El magatzem i el despatx seran a cal Freixa, carrer de Sant Pau, 6. Josep Clapés i Rovira serà el president del consell d'administració.

L'any 1934 Clapés i Roca concedeix poders per gestionar l'empresa a Josep Clapés i Targarona, fill gran de Josep Clapés i Rovira i que posteriorment serà alcalde de Terrassa.

El 24 de setembre de 1935 Josep Clapés i Rovira constitueix la nova societat Josep Clapés i Fills amb la col·laboració dels seus tres fills barons, un capital inicial de 120.000 ptes. i una maquinària composta per 76 telers i 3 selfactines.

Amb l'esclat de la Guerra Civil l'empresa familiar serà col·lectivitzada i Federación Textil, SA es constituirà en cooperativa amb la raó social Federació Tèxtil Cooperativa Obrera.

Recuperada l'empresa familiar, aquesta passa de societat regular col·lectiva a societat anònima i l'1 de gener de 1941 adopta la raó social Textil Clapés, SA amb un capital inicial de 2.500.000 ptes. L'empresa dóna feina a 150 treballadors, 220 a mitjan dècada dels cinquanta.

L'any 1945 el mateix grup familiar que dirigeix Textil Clapés crea la societat Inmobiliaria Fabril Egarense SA. Aquesta empresa serà la propietària de l'edifici de la fàbrica d'Olesa i dels terrenys comprats de la finca de can Gorgs on anirà de lloguer l'empresa Textil Clapés SA que tindrà el seu domicili la carretera de Castellar 202-240.

El grup Clapés participarà també d'altres empreses com SAIPEL, empresa dedicada al pentinat de llana, d'Indústries Gràfiques Francino i de Textil Alavesa de Vitoria. Pel que fa a Federación Textil SA aquesta passà a mans de Josep Clapés Rovira l'any 1946, pocs anys després la societat es dissol.

La mort de Josep Clapés Rovira l'any 1951 porta a la presidència de l'empresa al seu fill Josep Clapés i Targarona.

L'any 1977 l'empresa s'acull parcialment al Pla de Reestructuració Tèxtil davant la crisi industrial que afecta especialment la indústria tèxtil llanera. Una forta crisi portarà l'empresa a la suspensió de pagaments i al seu tancament l'any 1990.

Dades sobre l'ingrés

El fons fou donat pel Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa el 10 de juliol de 1998, que havia recollit la documentació de

la pròpia empresa temps abans. La documentació ingressà físicament a l'Arxiu el 30 juliol 1998.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Fons documental d'una empresa tèxtil amb documentació essencialment comptable. De les 205 unitats d'instal·lació que integren el fons, unes 200 corresponen a llibres de Major, de Diari, Inventaris i balanços.

De la resta de documentació podem destacar dos llibres d'actes dels òrgans de direcció de l'empresa, dels anys 1922 a 1951.

Com a documentació adventícia s'inclou també en el fons correspondència de l'empresa Sensada Ramoneda y Cía. (1913) i un llibre Diari de Julià, Hermanos Matalonga y Cía. (1893-1897).

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

COMES EZEQUIEL, Rafel. “El col·leccionisme de temàtica terrassenca (102) tèxtil (27). Els Clapés (1)”: *Circular informativa del Grup Filatèlic Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa*, núm. 371, Terrassa, des. 2001.

COMES EZEQUIEL, Rafel. “El col·leccionisme de temàtica terrassenca (102) tèxtil (28). Els Clapés (2)”: *Circular informativa del Grup Filatèlic Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa*, núm. 373, Terrassa, gen. 2002.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

23 de desembre de 2010

Hidelsa (Hilaturas de lana SA)

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/20 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** HIDELSA (Hilaturas de

Lana SA) | **Dates:** 1914-1982 | **Volum i suport:** 22,54 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Samaranch & Mas [1902-1905]; Samaranch & Co. [1905-1914]; José Samaranch [1914-1919; 1923-1937; 1941-1943]; Samaranch & Cortés [1919-1923]; Josep Samaranch EC [1937-1939]; Hilaturas de Lana SA (HIDELSA) [1943-1982]

Història del productor

Josep Samaranch i Ballbé, fill de teixidor, va néixer a Terrassa el 19 d'abril de 1873. Als 22 anys ja va ser nomenat director de l'empresa Sala Hermanos, de Terrassa. El 1902 va fundar amb Benet Mas una empresa de tractament de llanes regenerades amb el nom Samaranch & Mas i un temps després es constituí la firma Samaranch & Co. De 1905 a 1914 va exercir la direcció tècnica de l'empresa Joan Puigbò, també de Terrassa.

El 1914 va fundar l'empresa José Samaranch, també de llanes regenerades, que tingué la seu al Vapor Galí del carrer Sant Leopold. Poc després, la fàbrica se situà al carrer Frederic Soler.

El 1919 es constituí Samaranch & Cortés. El 1923 es va dissoldre la societat i la fàbrica continuà novament amb el nom de José Samaranch. A partir de 1924 es va ampliar el negoci amb filatura de llana de carda, llana pentinada (estam), comerç de llana per a labor manual (paqueteria) i manufactura de toquetes (treball de ganxet o de punt). A partir de 1929, l'empresa va rebre un nou impuls amb l'actuació de Miquel Samaranch i Amat, fill del fundador. El 1934 la fàbrica estava al carrer de la Igualtat, número 43, al Vapor Castany. El 1937 es constituí l'empresa col·lectivitzada Josep Samaranch EC.

Finalment, el 1943 es va fundar la societat Hilaturas de Lana SA, amb despatxos i fàbrica al carrer de la Riba, núm. 15.

Josep Samaranch va publicar estudis sobre filatura de llana i articles a revistes industrials. Va ser tinent d'Alcalde entre els anys 1921 i 1923), president del Casino del Comerç i president de la secció de filadors de llana de l'Institut Industrial de Terrassa. Es va retirar el 1946. L'empresa va passar la crisi del sector tèxtil dels anys 70 del s. XX. La producció de l'empresa, tot i la crisi, continuà almenys fins al febrer de 1982.

Dades sobre l'ingrés

Els successors de la família Samaranch van cedir la documentació a la Fundació Arxiu Tobella, de Terrassa, on va ingressar el dia 16 de juny de 1984. Es signà un conveni amb aquest Arxiu el 4 de juny de 1998 per consolidar jurídicament aquesta donació. L'Arxiu Tobella l'any 1999 ho va cedir a l'AHC de Terrassa en qualitat de dipòsit a fi i efecte de millorar-ne el tractament arxivístic i les condicions de conservació.

El fons va ingressar a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999. El 4 de maig de 1999 Manuel Tobella i Marcet, president de la Fundació Arxiu Tobella, i Manuel Royes i Vila, Alcalde de Terrassa, signaren el conveni de dipòsit a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Fons força íntegre que conté tota la documentació de l'emprea anterior a 1941. Hi podem trobar la comptabilitat auxiliar i general

dels anys 1914 a 1976, a més de rebuts de caixa, cartera d'efectes, facturació i impostos dels anys 1922 a 1982.

Entre la documentació que recull la producció hi ha, entre d'altres, llibres amb registre de subministrament i registres d'escandalls dels anys 1915 a 1961.

Contractació, setmanals, subsidis, documentació relativa a les condicions de treball i de la Seguretat Social són els cinc blocs que conformen l'apartat de personal amb documentació datable entre 1921 i 1979.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà, en general. Documents en català des de 1925 i especialment al període 1931-1939. Després, apareix en català documentació interna i correspondència.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

“Don José Samaranch Ballbé”, dins *Personalidades eminentes de la industria textil española*. Barcelona, 1952, p. 583.

RAGON PETIT, Baltasar. *Industriales terrasenses*, [195?].

SAMARANCH BALLBÉ, José. “Aspectos y evolución de la industria lanera”, dins *Boletín de la Cámara Oficial de Industria y Comercio de Tarrasa*, núm. 483, des. 1947, p. [7-9]. És el primer capítol del treball, que s'anà publicant al mateix butlletí, núm. 484, 485, 486, 487 i 488.

SAMARANCH BALLBÉ, José. *La industria de lanas regeneradas*. Terrassa: Imp. Salvatella, 1947. 39 p. Se'n va publicar una segona edició, ampliada, el 1952.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

23 de desembre de 2010

Sala y Badrinas SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/21 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Sala y Badrinas S.A. Dates: 1894-1962 | Volum i suport: 7,80 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Fàbrica de teixits de llana fundada per Joan Argemí [1838]; Alegre, Sala y Compañía [1860-1886]; Sala y Sobrino [1890-1894]; Sala Hermanos [1894-1910]; Sala y Badrinas [1910-1922]; Sala y Badrinas, Sucesor [1922-1933]; Sala y Badrinas [1933-1947]; Sala y Badrinas SA [1947-1988]; Tersfil SA [1988-1990].

Història del productor

Carme Argemí Comellas, filla de Joan Argemí, de Terrassa, es casà amb Antoni Sala Sallés, de la casa Sala de Sant Ponç, de Sallent. La família tenia indústria a Sallent i Antoni, fill segon de la seva generació, es traslladà a Terrassa, on s'incorporà, junt amb el seu germà Pasqual Sala i Sallés, al negoci industrial fundat el 1838 pel seu sogre Joan Argemí.

El 1890 en morir Antoni Sala es va fer càrrec de l'empresa Alfons Sala i Argemí (1863-1945), que va tenir una activitat política molt destacada i amb la seva influència va condicionar profundament la política local terrassenca. Obtingué del rei Alfons XIII el títol nobiliari hereditari de “Conde de Egara” el 1926 i el de “Terrassenc II-lustre” el 1946, a títol pòstum.

En morir Pasqual Sala i Sallés, el 1894, Alfons Sala formà companyia amb Benet Badrinas i Poll, enginyer tèxtil que es casà amb Anna Sala i Amat, filla d'Alfons Sala. Josep Badrinas i Sala, nascut d'aquest matrimoni, dirigí l'empresa amb Antoni Sala i Amat, fill d'Alfons Sala i Mercè Amat i Brugada. La fàbrica Sala Hermanos estava situada al carrer de la Rasa, 55.

El 1923, l'empresa traslladà els despatxos a Barcelona. Per aquells anys, s'inaugurà una nova a fàbrica a Badalona, que després es traslladà a Terrassa. Des dels anys 40 del s. XX la fàbrica estava situada entre els carrers Baldrich i Prim i la carretera de Rubí. La principal producció de la fàbrica van ser els teixits, la filatura i els paratges de llana.

El 2 de setembre de 1972 es produí un incendi que destruí una part del magatzem. El novembre de 1978 la Comissió Gestora del Pla de Reestructuració Tèxtil aprovà l'acolliment de l'empresa a aquest Pla. El desembre es produeix un tancament dels treballadors als locals de la fàbrica per no haver cobrat salaris endarrerits i la liquidació per tancament de la fàbrica. L'empresa tancà l'any 1988 per la forta competència de països com Portugal, Marroc i Xina en matèria de producció tèxtil.

Dades sobre l'ingrés

El fons es conservà als despatxos de la fàbrica on es va generar fins al tancament del negoci, i posteriorment fou cedit a l'Arxiu Tobella, de Terrassa, ingressant-hi el 20 de juliol de 1982. L'Arxiu Tobella el va cedir a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa en qualitat de dipòsit el dia 11 de febrer de 1999.

El 4 de maig de 1999 Manuel Tobella i Marcet, president de la Fundació Arxiu Tobella, i Manuel Royes i Vila, Alcalde de Terrassa, signaren el conveni de dipòsit a aquest arxiu.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven únicament alguns dels llibres de comptabilitat de l'empresa: 45 llibres de Diari de 1894 a 1962, 33 llibres de Major generals de 1894 a 1957, 7 llibres de Major de creditors de 1918 a

1924, 8 llibres de Major de deutors de 1918 a 1928, i un llibre de comptes corrents de 1896 a 1929.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

CAT ACVOC Fons de l'Ajuntament de Terrassa, Expedients de Llicències d'Obres Majors: 81/1889, 302/1936, 227/1941, 291/1941, 167/1942, 409/1942, 285/1943, 602/1945, 143/1946, 271/1946, 328/1946, 669/1947, 504/1948, 48/1949.

Bibliografia

COLL, Maria. *Bibliografia terrassenca*. Terrassa: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Terrassa, 1988, p. 557.

JOAQUINET, Aurelio. *Alfonso Sala Argemí, Conde de Egara*. Madrid: Espasa-Calpe, S. A., 1955. 464 p.

MARCET, Xavier. *Els anys foscos de la postguerra. Terrassa, 1939-1945*. Terrassa: Fundació Torre del Palau, 1999, p. 133-140 (capítol “Jose Badrinas i l'oligarquia industrial”).

MARCET, Xavier. “Sala y Badrinas, dues nissagues, una empresa”, dins *Historia industrial de Terrassa II. Les grans empreses*, suplement de *Diari de Terrassa*, 4 novembre del 2000, p. 33-47.

Personalidades de la industria textil española. 1952. (“Industria Textil Española. Anuario”). Barcelona, [1952]. 791 + LIII p.

PUY I JUANICO, Josep. *Alfons Sala i Argemí. Industrial i polític. 1863-1945*. Terrassa: Arxiu Tobella, 1983. 239 p.

UTSET I PAYÀS, Salvador. *Notas biográficas del eximio patricio tarraense Excmo. Sr. Alfonso Sala y Argemí, Conde de Egara*. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1946.

WRAY McDONOGH, Gary. *Las buenas familias de Barcelona*. Barcelona: Ed. Omega, S.A., [1990], p. 98-100.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 23 de desembre de 2010

J. y M.Durán SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/22 | Nivell de descripció: Fons | Títol: J. y M. Durán SA | Dates: 1893-1993 | Volum i suport: 1,74 ml.

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Bosch, Durán y Costa [1899-1911]; Bosch y Durán [1911-1926]; J. y M. Durán [1926-1937]; J y M Duran EC [1937-1939]; Societat J. y M. Durán S.A. [1939-1993]

Història del productor

Jacint Bosch i Curet figura com a soci actiu a diverses societats des del 1885. El 1899 participa en la creació de la raó social Bosch, Durán y Costa, dirigida per Joan Duran i Gelabert. L'empresa fabricava filats i teixits i evolucionà fins a la producció gairebé exclusiva d'articles tèxtils fins el 1910 en què consten com a socis Joan Duran, Domènec Costa i Francesca Tobella. El 1911 s'adoptà el nom de Bosch y Durán, amb els socis Joan Duran i Gelabert i Jacint Bosch i Tobella. Miquel Duran i Gelabert entrà a la societat el 1921 i Jacint Bosch va deixant accions. El 1926 els dos germans, Joan i Miquel, formen la nova societat J. y M. Durán. El 1935 morí Joan Duran i fou substituït a la societat per la seva vídua, Francesca Benet i Vancells. El 1937 funciona com a col·lectivitzada amb un comitè de fàbrica i un consell d'empresa El 13 de desembre de 1939 en constituí la societat anònima en poder del notari de Barcelona Tomàs Caminal i Casanovas.

L'empresa tenia la seu al carrer Mas Adei fins al 1939; a la plaça Maragall número 4, el 1940; i a la carretera de Castellar, cantonada amb el carrer Salvador Busquets, el 1949.

La matrícula industrial de 1935 fa constar l'empresa a la tarifa 3a, classe 1a, amb 1.200 fusos per a llana i una quota total de 2.023,20 ptes. El 1937 consten 75 telers, amb una quota de 7.587 ptes.

La documentació de l'empresa arriba al 1993. No es coneixen més detalls del seu tancament, que es devia produir poc després.

Dades sobre l'ingrés

Els darrers propietaris de l'empresa van cedir el fons documental a la Fundació Arxiu Tobella, de Terrassa, el 2 de setembre de 1996.

El fons va ingressar a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999 procedent de l'Arxiu Tobella en qualitat de dipòsit. El 4 de maig de 1999 Manuel Tobella i Marcet, president de la Fundació Arxiu Tobella, i Manuel Royes i Vila, Alcalde de Terrassa, signaren el conveni de dipòsit.

El 4 d'octubre de 2005, la Sra. Maria Dolors Geis Arch, vídua de l'enginyer industrial Joan Duran Ullés, féu donació de les “Escriptures de constitució i dissolució de societats i augments de capital”, del 1893, i un seguit de 20 escriptures més i quatre rebuts.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació conservada és escadussera. Hi trobem principalment els llibres de comptabilitat amb una cronologia que abasta des del 1910 fins a l'any 1993. També hi trobem documentació sobre la gestió del patrimoni (1941-1980) i financera (1939-1968), i la que fa referència a les jubilacions i la seguretat social en les funcions de gestió dels recursos humans (1921-1970).

Hi ha plànols de la fàbrica, amb un avantprojecte constructiu i de terrenys traspassats. L'últim ingrés de documentació aportà la documentació més antiga del fons amb les “Escriptures de constitució i dissolució de societats i augments de capital“ de 1893 a 1926.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà, amb algun document en català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

GIRALT SERRÀ, Francesc. *Guía industrial de Tarrasa*. Terrassa: Est. Tip. de F. Giralt, 1900.

“J. y M. Durán, S. A. Fábrica de tejidos de lana para caballero”. Dins: *Espíritu y fuerza de la industria textil catalana*. Barcelona: Fomento de la Producción Española, 1943.

LLOFRIU Y CASTARLENAS, Rafel. *Guía de Tarrasa*. Barcelona, Impr. A. López editor, 1904, passim.

Història industrial de Terrassa. Terrassa: Diari de Terrassa/Lunwerf Editores, 1998.

Història industrial de Terrassa. II. Les gran empreses. Terrassa: Diari de Terrassa/Lunwerf Editores, 2000.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

23 de desembre de 2010

Amat y Viver, sucesor

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/23 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Amat y Viver, sucesor | **Dates:** 1922-1926 | **Volum i suport:** 0,16 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Amat y Viver, sucesor

Història del productor

El 1904 consta com a fàbrica de manufactura d'estam situada a la carretera de Rubí, al Vapor Tarrasense. L'any 1908 l'empresa La Electricidad, de Sabadell, antecedent de la posteriorment coneguda com a ABB, va realitzar diferents instal·lacions a la fàbrica Amat y Viver, sucesor.

Dades sobre l'ingrés

Fons empresarial ingressat a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999, procedent de la Fundació Arxiu Tobella. Conveni de dipòsit subscrit pel president de la Fundació Arxiu Tobella amb l'Alcalde de Terrassa el 4 de maig de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven dos llibres de comptabilitat: un Llibre de Diari del 15 de novembre de 1922 a 18 de desembre de 1926 en format extragran i un Llibre de Major de l'1 de gener de 1923 a 15 d'octubre de 1926 també de format extragran.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

LLOFRIU CASTARLENAS, Rafel. *Guía de Tarrasa*. Barcelona, Impr. A. López editor, 1904.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

23 de desembre de 2010

Hilaturas Armengol Aurell

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/24 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Hilaturas Ar-mengol Aurell | **Dates:** 1942-1952 | **Volum i suport:** 0,12 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Hilaturas Armengol Aurell

Història del productor

Fàbrica de pentinatge i filatura d'estam. En trobem constància ja el 1917, i el 1934 consta com a fàbrica de filats i torçats d'estam situada al carrer del Doctor Ventalló amb el nom catalanitzat Filatures Armengol Aurell.

Dades sobre l'ingrés

Fons ingressat a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el juliol de 1991, conjuntament amb el fons SA F.Torredemer (11/03).

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven un total de set llibres entre de setmanals (1942-1944) i de pagaments de salaris (1943-1952).

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

23 de desembre de 2010

Vapor Tarrasense

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/25 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Vapor Tarrasense **Dates:** 1901-1924 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Vapor Tarrasense

Història del productor

La fàbrica, que es coneixia com a “Vapor del Cinto”, es trobava a la carretera de Rubí, arribant fins al carrer del General Prim, i servia a diversos fabricants, com ara Alegre y Cia. (filats i teixits de llana), Sala Hermanos (filatura de llana), Pau Figueras (filatura de llana) i Amat y Viver (filatura d'estam).

Dades sobre l'ingrés

El fons ingressà el dia 11 de febrer de 1999, procedent de l'Arxiu Tobella de Terrassa. El conveni de dipòsit fou subscrit pel president de la Fundació Arxiu Tobella amb l'Alcalde de Terrassa el 4 de maig de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven únicament dos llibres de comptabilitat, un llibre de Diari i un Llibre de Major, ambdós de l'1 de juliol de 190 a 29 de febrer de 1924. El seu format és extragran.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

GIRALT I SERRÀ, Francesc. *Guia industrial de Tarrasa*, 1900, núm. 24. LLOFRIU CASTARLENAS, Rafel. *Guía de Tarrasa*. Barcelona, Impr. A. López editor, 1904, p.65.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

23 de desembre de 2010

B.Dinarès Armengol

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/26 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** B. Dinarès Ar-mengol | **Dates:** 1944-1950 | **Volum i suport:** 0,22 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Societat mercantil B. Dinarès Armengol [1944-1948]; Industrias Confort Reyes y Cía [1948].

Història del productor

Empresa de fabricació de sabatilles de Benet Dinarès i Armengol. El 1948 és absorbida per J. i M. Samaranch, amb despatx al carrer Dos de Maig, 220, de Barcelona. Aquest mateix any l'empresa comença a aparèixer amb el nom de Industrias Confort Reyes y Cía.

Dades sobre l'ingrés

El fons va ingressar a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999. El 4 de maig de 1999 Manuel Tobella i Marcet, president de la Fundació Arxiu Tobella, i Manuel Royes i Vila, Alcalde de Terrassa, signaren el conveni de dipòsit a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons l'integren diversos llibres de comptabilitat: llibres de Diari de 1946 a 1948, llibres de Major de 1947 a 1949, i diferents llibres auxiliars dels anys 1944-1950. Es conserven dos documents que parlen de la cessió de l'empresa a J. y M. Samaranch de 1948 i 1950.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

23 de desembre de 2010

Monset y Compañía

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/27 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Monset y Compañía **Dates:** 1793-1970 | **Volum i suport:** 2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Monset y Compañía [1892-*c.*1970]

Història del productor

La societat es va constituir per escriptura en poder del notari Ramon Estalella i Trilla, de Terrassa, el 26 d'agost de 1892, subscrita per Joaquim Monset i Galí, Lluís Monset i Galí, Francesc Sanmartí i Galí, Antoni Feiner i Arús i Miquel Alavedra i Aurell. La seu social s'establí a la Font Vella, número 116.

Joaquim Monset i Galí nasqué a Terrassa, de pare francès i mare terrassenca. Es dedicà a tints de gèneres de llana i fou el principal promotor de la societat. A banda de la indústria, destacà per la seva dedicació a la vinicultura i la viticultura: va contribuir a la fundació de l'Estació Ampelogràfica Catalana, va inventar un polvoritzador d'aire comprimit per a combatre el *mildew* i va publicar llibres sobre viticultura. Es va casar amb Paula Soldevila i Carreras. Morí el 21 de febrer de 1907.

L'objectiu inicial de Monset y Compañía era adquirir terrenys, edificar-hi un vapor i arrendar els locals i la força motriu. El vapor es va construir entre la Rambla i el carrer Sant Valentí. El 1914 es féu arrendament a Salvans y Compañía en comandita, societat representada pel seu gerent Joan Salvans i Pascual. El 1920 s'arrendà a SAPHIL, representada pel gerent Francesc Massana i Figueras, arrendament renovat el 1925. Aquesta empresa hi tingué instal·lats 4.400 fusos per a filatura d'estam. Joan Puigbò també arrendà locals per a elaboració de llana regenerada; Escursell i Montané hi fabricaren tovalloles russes; Domingo i Aurell, filats i teixits de llana. El 1927 s'escripturà una modificació de la societat, sense canviar de nom.

La documentació de l'empresa arriba al 1970. No es conserva documentació ni es coneixen més detalls del seu tancament, que es devia produir poc després.

Dades sobre l'ingrés

Els darrers propietaris de l'empresa van cedir el fons documental a la Fundació Arxiu Tobella, de Terrassa, el 1990. De l'Arxiu Tobella, el fons va passar a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999. El 4 de maig de 1999 Manuel Tobella i Marcet, president de la Fundació Arxiu Tobella, i Manuel Royes i Vila, Alcalde de Terrassa, signaren el conveni de dipòsit a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació conservada disposa de diferents actes de constitució de 1892 a 1963 i un llibre d'actes de 1924 a 1931. Diferent documentació de gestió amb plànols d'edificis i terrenys on construir-hi seccions de la fàbrica es data entre 1892 i 1960. El grup de sèries més gran és el dels llibres de la comptabilitat i altra documentació relacionada datables entre 1892 i 1970. Un seguit de setmanals de 1960 a 1966 completen el fons.

Un dossier amb cinc escriptures relatives a la possessió de la Mina Vella i de la Mina Nova dita de la Riera, que la família Galí disposava entre els anys 1793 i 1860, s'han inclòs en aquest fons perquè al full inicial de cada escriptura, amb lletra de finals del

segle XIX, s'informa que aquestes escriptures pertanyen a l'empresa Monset y Compañía.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Es pot consultar la documentació de la família Monset al fons ACVOC AHT Família Monset (12/25)

Bibliografia

CABANA, Francesc. “Els Germans Montset de Terrassa: tints, aprestos i llanes regenerades,” dins: *Fàbriques i empresaris: els protagonistes de la revolució industrial a Catalunya*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994. p.390-391.

GIRALT SERRÀ, Francesc. *Guia industrial de Tarrasa*. Terrassa: Est. Tip. de F. Giralt, 1900.

LLOFRIU CASTARLENAS, Rafel. *Guia de Tarrasa*. Barcelona, Impr. A. López editor, 1904, p. 63.

Història industrial de Terrassa. Terrassa: Diari de Terrassa/Lunwerg Editores, 1998.

Història industrial de Terrassa. II. Les gran empreses. Terrassa: Diari de Terrassa/Lunwerg Editores, 2000.

SOLER I PALET, Josep. “Joaquim Monset y Galí”, a *Cent biografies terrassenques*. Barcelona: Estampa “La Catalana”, 1900, p. 99-100.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

23 de desembre de 2010

Pascual Tejedor

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/28 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Pascual Tejedor **Dates:** 1925-1956| **Volum i suport:**1,60 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Pascual Tejedor Ledesma [1925-1956]

Història del productor

Pascual Tejedor Ledesma era un comerciant de productes tèxtils que tenia una botiga de merceria al carrer d'Ègara, 9 (Conde Salvatierra durant l'època franquista). Nasqué a Sant Andreu de Palomar, Barcelona, el 1896, però la família es traslladà a Terrassa l'any següent.

Dades sobre l'ingrés

Fons comercial ingressat a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999, procedent de l'Arxiu Tobella. El conveni de dipòsit fou subscrit pel president de la Fundació Arxiu Tobella amb l'Alcalde de Terrassa el 4 de maig de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons recull documentació de la gestió econòmica l'activitat comercial de Pascual Tejedor, amb factures i rebuts de 1925 a 1956, lletres de canvi i alguns rebuts de 1931 a 1936, i correspondència del Banco Hispano Americano de 1953 a 1955. El fons també disposa d'una col·lecció de 13 partitures musicals.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

24 de desembre de 2010

Impermeables y Confecciones SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/29 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Impermeables y Confecciones SA | **Dates:**1942-1974 | **Volum i suport:** 0,30 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Impermeables y Confecciones SA [1942-1974]

Història del productor

Empresa comercial i taller de confecció que tenia seu al carrer de Diputació 221-223 de Barcelona. Són prolífics els seus anuncis a la La Vanguardia Española i a altra premsa de l'època.

Dades sobre l'ingrés

Fons comercial ingressat a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999, procedent de l'Arxiu Tobella. El conveni de dipòsit fou subscrit pel president de la Fundació Arxiu Tobella amb l'Alcalde de Terrassa el 4 de maig de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven quatre llibres comptables: dos d'inventaris de 1942 a 1974, un llibre de vendes de 1961 a 1966, un llibre auxiliar de Diari de 1964 a 1969 i un fitxer de personal de 1942 a 1973.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

24 de desembre de 2010

Doblados y Torcidos Labor MSA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/30 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Doblados y Torcidos Labor MSA | **Dates:** 1961–1980 | **Volum i suport:** 0,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Societat mercantil Doblados y Torcidos Labor MSA [1961-1980]

Història del productor

Empresa tèxtil coneguda també pel nom de Manufacturas Labor MSA, amb seu al carrer de la Riba, 39, de Terrassa. Efectuava les operacions de doblats i guerxats i tenia 9 treballadors el 1962, que treballaven amb 5 molinoses i 2 dobladores. El 1972 tenia una plantilla de més de 50 treballadors. Les sigles finals del nom corresponen al nom del seu propietari, Miquel Samaranch i Amat. Sembla que l’empresa fou fundada el 1961 i tancada el 1979 o 1980.

Dades sobre l'ingrés

Fons comercial ingressat a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999, procedent de l'Arxiu Tobella. El conveni de dipòsit fou subscrit pel president de la Fundació Arxiu Tobella amb l'Alcalde de Terrassa el 4 de maig de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons recull un conjunt de documentació de la gestió empresarial en diversos vessants de l'administració econòmica. De l'apartat de producció es poden consultar dos llibres auxiliars de Caixa de 1961 i quatre quaderns amb registres de producció de 1962 a 1979. De l'apartat de personal es poden consultar registres de setmanal de 1969 a 1974, butlletins de cotització al règim de la seguretat social de 1962 a 1975, certificacions de treball de 1962 a 1974, i documentació relativa a les relacions sindicals de 1962 a 1978.

El fons disposa també de la documentació de relació entre l'empresa i l'Oficina Comarcal de Colocación Obrera els anys 1964 a 1977 i la Junta Local contra el Analfabetismo els anys 1962 a 1974.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

24 de desembre de 2010

Fontanals y Compañía

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/31 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Fontanals y Compañía | **Dates:** 1885–1952 | **Volum i suport:** 67 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Fontanals, Armengol y Jover [1886-1889]; Fontanals y Armengol [1889-1893]; Fontanals y Compañía [1893-1935]; Fontanals SA [1935-1978]

Història del productor

Fill d'un botiguer de queviures, Joan Fontanals i Boada (1858-1933) va ser el fundador de la indústria de draperia que portaria el seu cognom. Començà a treballar d'aprenent a la casa Poal i als 18 anys ja n'era teòric. El 1886 es va constituir la societat Fontanals, Armengol y Jover, que el 1889 restà com a Fontanals y Armengol en retirar-se'n Agustí Jover. La fàbrica es va instal·lar al Vapor Gran (al carrer Portal Nou) amb seccions de filatura, teixits i acabats. El 1892 s'inaugurà el magatzem al carrer del Nord, 30, edifici catalogat que es conserva actualment. El 2 de maig de 1893 Pere Mr. Armengol abandonà la societat i Fontanals s'associà amb Romà Regordosa, tot formant la nova societat Fontanals y Compañía.

El gener de 1917, arran de la mort de Romà Regordosa (el 23 de novembre de 1916), es constituí una nova societat, sense canviar de nom, a la qual participaren Joan Fontanals i Boada i els seus dos fills Josep i Jaume Fontanals i Guillemot. En morir el fundador, l'octubre de 1933, el succeïren a la societat els seus quatre fills Josep, Jaume, Maria i Ramona, que dos anys després van formar la societat anònima Fontanals SA.

El 1920 la fàbrica tenia les seccions de telers, assortiments, aparells, contínues, filats d'estam, preparació, pentinats, cosidores, carreters, mossos i dependents, i hi treballaven 200 homes, 186 dones, 37 nois i 19 noies, amb un total de 442 persones. Als anys quaranta l'empresa tenia uns 500 treballadors i els setanta va arribar al miler de treballadors i es va construir una nova fàbrica al carrer Béjar. La crisi del sector, però, va arribar els anys següents i va ser un dels factors que van portar a la suspensió de pagaments ja el 1974. La fàbrica tancà definitivament l'estiu de 1978.

Història arxivística

La documentació conservada havia estat arxivada amb tots els documents plegats i agrupats en paquets embolicats amb faixes de paper i un epígraf que n'indicava el contingut. Els paquets estaven guardats en capses de fusta de dimensions relativament grans, i a cadascuna hi havia un any. Atès que la documentació arriba d'una forma completa fins al 1929, amb algunes sèries que arriben al 1933, podem suposar que, en constituir-se la societat anònima el 1935, es va arxivar la documentació d'una forma més definitiva i així se salvà de posteriors vicissituds.

Dades sobre l'ingrés

Els darrers propietaris de l'empresa van cedir aquest fons documental a la Fundació Arxiu Tobella, de Terrassa, el 14 d'abril de 1989. De l'Arxiu Tobella, el fons va passar a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999 en qualitat de dipòsit. El 4 de maig de 1999 Manuel Tobella i Marcet, president de la Fundació Arxiu Tobella, i Manuel Royes i Vila, Alcalde de Terrassa, signaren el conveni de dipòsit a l'AHC de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

D'aquest fons hem de destacar que no inclou cap llibre ni registre, sinó només documents solts que comprenen majoritàriament el període de 1886 a 1929. Dues sèries, pertanyents al grup de sèries Direcció, són les més completes: la correspondència de 1886 a 1930 i les factures i rebuts de 1915 a 1940.

La resta de documentació només cobreix alguns anys, amb documents escadussers de 1885 i de 1939 a 1952, agrupats en els grups de sèries de Gestió dels recursos econòmics, de proveïment i producció, de gestió comercial i de recursos humans.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

COMAS I EZEQUIEL, Rafel; “El col·leccionisme de temàtica terrassenca (71) ... Fontanals”: **Grup Filatèlic i Numismàtic de Terrassa**. *Circular Informativa*, 340, febrer 1999.

“Don Juan Fontanals Boada”; “Don José Fontanals Guillemot”; “Fontanals Guillemot, Don Jaime”, a *Personalidades eminentes de la industria textil española*, Barcelona, 1952, p. 249, 251, 703.

GIRALT SERRÀ, Francesc. *Guía industrial de Tarrasa*. Terrassa: Est. Tip. de F. Giralt, 1900.

“Fontanals-E.C., Tarrasa: fábrica de hilados y tejidos de lana”, a *Ilustración Ibérica*, 1, febrer 1938, p. [56].

“Fontanals SA, Tarrasa” a *España textil*, 1, 1951?, p. [38-39].

Història industrial de Terrassa. Terrassa: Diari de Terrassa/Lunwerg Editores, 1998.

LACUEVA, J.LI.; SOLER, M. “Fontanals, el teixir i desteixir d'una empresa”. *Història industrial de Terrassa. II. Les gran empreses.*, Terrassa: Diari de Terrassa/Lunwerg Editores, 2000.

LLOFRIU CASTARLENAS, Rafel. *Guía de Tarrasa*. Barcelona, Impr. A. López editor, 1904, p. 74.

RAGON PETIT,Baltasar; *Industriales tarraenses*. Mecanografiat, s. a., p. 23 i 41.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Pablo Farnés SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/32 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Pablo Farnés SA **Dates:** 1912–1970 | **Volum i suport:** 40,75 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Farnés, Verdós y Compañía [1912-1913]; Farnés y Compañía [1913-1925]; Pablo Farnés [1925-1937; 1939-1947]; Comercial Farnés EC [1937-1939]; Pablo Farnés SA [1947-1970].

Història del productor

El 15 de febrer de 1912 Pau Figueras, el seu gendre Pau Farnés, i Ignasi Verdós constituïren la societat Farnés, Verdós y Compañía, per a fabricar teixits de llana, especialment franel·les, prèvia adquisició de l’empresa Montserrat y Agut, que havia suspès la producció. La societat comprà un assortiment i instal·là filatura i teixits al Vapor Ros.

L’1 de febrer del 1913 Ignasi Verdós abandonà la companyia, que canvia el nom per Farnés y Cía. El juliol de 1920 l’empresa comprà naus industrials entre els carrers Mas Adei, Frontó i Sagrera (ara carrer Terol) per a instal·lar-hi la fàbrica. La producció s’amplià amb filatura de carda per a la fabricació d’articles d’abric i xeviot.

El 26 d’octubre de 1925 els dos socis fundadors se separaren i es dissolgué la societat. Pau Farnés i Bertran traslladà la seva maquinària al Vapor Ventalló (cantonada carrers de la Rasa i Sant Llorenç) mentre continuava ocupant el despatx de la societat dissolta, al carrer del Nord, 65. Dos anys més tard passà al despatx que la firma Aymerich y Amat tenia a la placeta de Saragossa, al magatzem més emblemàtic de l’obra de Lluís Muncunill, d’estil modernista. Aquest serà el despatx fins al tancament de l’empresa el 1970. L’edifici fou objecte d’una campanya ciutadana per la seva conservació els anys 1976-1977, i finalment fou adquirit per Manuel Tobella i Marcet, que hi va instal·lar la seu de la Fundació Arxiu Tobella, centre inaugurat el maig del 1977 i especialment destacat pel seu fons fotogràfic. L’Ajuntament de Terrassa inclogué l’edifici en el catàleg de monuments protegits del Pla d’Ordenació de 1983.

Durant la guerra civil espanyola l’empresa va ser col·lectivitzada amb el nom de Comercial Farnés EC.

Pau Farnés i Bertran morí el 24 d’abril de 1940 i el nou titular fou el seu fill Pau Farnés i Figueras, que comptà amb l’ajut dels seus cunyats Benet Ibáñez Arrontes i Antoni Monterde. Pau Farnés, fill, es casà amb una filla de Miquel Duran i Gelabert, fabricant terrassenc de draperia.

El 12 de desembre de 1947, com moltes altres societats en aquells anys, es constituí la societat anònima Pablo Farnés SA, que arribà a tenir un centenar de treballadors. Cap al 1960 la maquinària comprenia 36 telers i 4 selfactines. Uns anys després la societat muntà una nova fàbrica al Camí de can Farcan (prop de Can Torrella del Mas, entre la carretera de Montcada i la riera de les Arenes), però al final de la dècada el sector patí una greu crisi. Hi hagué intents de col·laboració i de fusió amb altres empreses, que no van reeixir, i l’empresa suspengué pagaments i tancà definitivament l’octubre de 1970.

Dades sobre l'ingrés

L'Arxiu Tobella va cedir el fons en dipòsit a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, junt amb tots els altres fons empresarials que havia anat alegant. L'ingrés es va realitzar el 26 de novembre del 2000, en compliment del conveni subscrit el 4 de maig de 1999 per Manuel Tobella i Marcet, president de la Fundació Arxiu Tobella, i Manuel Royes i Vila, Alcalde de Terrassa.

Pablo Farnés SA

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Aquest fons conserva una bona diversitat de sèries documentals, però moltes d’elles són incompletes. Els llibres de comptabilitat corresponen principalment al període 1940-1970 i els grups de sèries referents a la direcció, la producció i el personal són escadussers. Destaquen com a més completes les sèries de comprovants de caixa, factures i correspondència comercial, que comprenen des de la inauguració el 1912 fins als darrers anys de l’empresa.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

COMES EZEQUIEL, Rafel. “El col·leccionisme de temàtica terrassenca (87). Tèxtil (15). De Domingo Bosch i Garcia (1891) a Farnés (1912). (1)”: *Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme. Circular Informativa*, núm. 357, Terrassa, set. 2000.

COMES EZEQUIEL, Rafel. “El col·leccionisme de temàtica terrassenca (88). Tèxtil (16). Els Figueras i Farnés. (2)”: *Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme. Circular Informativa*, núm. 358, Terrassa, oct. 2000.

COMES EZEQUIEL, Rafel. “El col·leccionisme de temàtica terrassenca (89). Tèxtil (17). Els Farnés”: *Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme. Circular Informativa*, núm. 359, Terrassa, nov. 2000.

“Edificios históricos. El almacén Farnés”, dins *Diari de Terrassa*, 17 jul. 1998, p. 11.

LLOFRIU CASTARLENAS, Rafel. *Guia de Tàrrasa*. Terrassa, 1904, p. 73: Pau Farnés hi consta com a viatjant.

“Pablo Farnés. Fábrica de hilados y tejidos de lana”, dins *Espíritu y fuerza de la industria textil catalana*. Barcelona: Ediciones del Fomento de la Producción Española, 1943.

“Pablo Farnés Bertrán”, dins *Personalidades eminentes de la industria textil española*. Barcelona, 1952, p. 333; p. 695, “Farnés Figueras, Don Pablo”.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Casa Sans

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/33 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Casa Sans **Dates:** 1953–1988 | **Volum i suport:** 0,60 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Valeriano Sans Casas [1870-1954]; Valeriano Sans, Sucesores [1954-1999]

Història del productor

L’origen del negoci va ser un taller d’esperteria fundat per Valerià Sans i Casas (1870-1954), que llogà els baixos de la casa, a la cantonada inferior dels carrers Font Vella i de la Palla. El negoci s’anà ampliant i subministrava cistells, escumbres, taps, pintes, raspalls i altres utensilis d’ús domèstic.

La filla de Valerià, Angelina Sans i Torrella (1904-1984) continuà el negoci i es casà amb Francesc Parera i Clavé (1900-1980). El comerç va anar distribuint nous productes, especialment el plexiglàs, precedent dels plàstics, les catifes, articles de viatge, bosses, utilatge de cosmètica, fins a oferir cinc mil articles diferents.

Valerià Parera i Sans, de la tercera generació, fou el darrer titular: a partir de 1965 va donar un nou impuls a la botiga amb mercaderies industrials, moquetes de llana, persianes, catifes d’importació. La casa arribà a tenir catorze treballadors.

La botiga era coneguda com a “Antiga Casa Sans” i tancà definitivament les portes l’any 1999.

Dades sobre l'ingrés

Després del tancament de la botiga, l’estiu del 1999 es va enderrocar l’edifici. Prèviament, la Gerència Municipal d’Urbanisme va disposar un reconeixement arqueològic, gràcies al qual es va salvar la documentació, que ingressà a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el 22 de juliol de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons documental està constituït per albarans, factures i rebuts de productes adquirits per a la venda al detall. També s’hi troba propaganda d’aquests productes. Un parell de llibres comptabilitat de 1956 i 1957 amb molts pocs assentaments completen el fons.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

Boix, Josep. “Historia de la antigua Casa Sans”, a *Diari de Terrassa* de 29 de setembre de 1999, p. 13.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Cansaladeria Manuel Fabra

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/34 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cansaladeria Manuel Fabra | **Dates:** 1930–1947 | **Volum i suport:** 0,75 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Manuel Fabra i Arró [1928]; Vídua de Manuel Fabra [1928-1941]; Fills de Manuel Fabra [1941-1985].

Història del productor

Manuel Fabra i Arró fou el fundador de la botiga que generà el fons. Era originari de Queixans (Urtx, Cerdanya), va aprendre l’ofici a Barcelona i va establir una parada de venda a la Plaça Vella, núm.3 (després núm.15), de Terrassa. Morí el 28 de setembre de 1928, i el succeí com a titular la seva vídua. Després d’aquesta, els seus fills Amadeu i Agustí Fabra i Bofill.

A la botiga hi despatxaven arròs, pastes, llegums, verdures, sal, sucre, gra, oli i altres productes. Era també una cansaladeria, dedicada a la venda de carn de porc. També venien a l’engròs. Tenien, a més, una parada (la número 98) al Mercat de la Independència, de la mateixa ciutat. La botiga va tancar en jubilar-se els fills de Manuel Fabra, el 1985.

Agustí Fabra i Bofill va ser un destacat cineasta i va produir un fons cinematogràfic premiat a diversos certàmens. El seu nebot, donador del fons documental, conserva aquest fons cinematogràfic. Els films premiats han estat reproduïts en vídeo.

Dades sobre l'ingrés

La vídua de Manuel Fabra i Arró vivia a la casa del carrer Mosterol, 12, cantonada de la plaça Vella, contigua a la botiga. Antoni Moro i Garcia, arqueòleg, en fer treballs de reconeixement arqueològic previs a l’enderrocament de la casa, va trobar-hi la documentació. Tot seguit es va sol·licitar el seu trasllat a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa a Manuel Fabra i Ricart, hereu dels germans Amadeu i Agustí Fabra i Bofill, pare i oncle seus respectivament. L’ingrés a l’Arxiu Històric es va realitzar el 28 de juliol de 1999. El document de donació del fons a la ciutat de Terrassa fou signat el 10 de gener de 2000.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Fons constituït per carpetes habitualment utilitzades per a la gestió comercial, amb un ordre alfabètic intern, on cada arxivador comprèn un any. Inclou factures i rebuts de proveïdors i de despeses de manteniment; rebuts de contribucions i de societats a les quals els membres de la família estaven afiliats; lletres de canvi; rebuts diversos de donatius, subscripcions, etc. Comprèn els anys 1930 al 1941, amb continuïtat, i l’any 1947.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà, fins al 1938; castellà, la resta.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

El fons personal d’Agustí Fabra pot ser consultat a Fons Agustí Fabra Bofill (CAT ACVOC AHT13/38)

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Cafés Egara

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/35 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cafés Egara | **Dates:** 1934–1995 | **Volum i suport:** 0,42 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Tostadero Egara [1934-1963]; Cafés Egara [1995]

Història del productor

Fons documental d’una botiga de cafès. El primer titular del negoci que consta és Arturo Alfonso Franco, torrefactor de cafè de Terrassa instal·lat a l’Avinguda 11 de Setembre, 35 bis, als anys trenta. A partir de 1953 el negoci funciona al Portal de Sant Roc, 35, i uns anys després al carrer Gavatxons, número 5.

En aquest darrer emplaçament la botiga tenia el nom de “Tostadero Egara” i a partir del 1963 la titular va ser Antònia Carreras, vídua d’Artur Alfonso. El 1994 la botiga era regentada per Josefa Suñé i Ribas i tenia el nom de “Cafés Egara”. El tancament definitiu devia ser poc després de 1995.

Sempre consta l’expedició comercial de cafès, i també de caramels i l·laminadures.

Dades sobre l'ingrés

La documentació havia estat abandonada en ser traspassada la finca i fou trobada pels arqueòlegs que van rebre de la Gerència Municipal d’Urbanisme l’encàrrec d’examinar la casa i informar sobre elements de possible interès històric. Val a dir que als murs interiors de l’edifici es van trobar restes de l’antiga muralla de la vila de Terrassa. Els arqueòlegs van informar l’arxiu de la troballa, es va examinar la documentació i es va decidir conservar-la, especialment per la manca de fons comercials històrics. L’ingrés a l’Arxiu Històric es va efectuar el 14 de setembre de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació és relativament fragmentària i ocupa només quatre capses, però inclou una sèrie de registres prou interessants sota el títol “Registres de la Duana de Barcelona” sobre el comerç del cafè tals com Registres de cafè cru (1934-1957), Registres de cafè torrat (1934-1937), Registres de cafè estranger (1953-1965), Registres de cafè cru colonial i de cafè torrat colonial (1957-1963). A més, també forma part del fons la documentació comptable de balanços, factures, rebuts i proveïments, amb cronologies diverses compreses entre els anys 1938 i 1967. El fons disposa d’un recull de factures dels anys 1994 i 1995, anys finals de la seva activitat comercial.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Perfumería Marfil

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/36 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Perfumería Marfil | **Dates:** 1948-1958 | **Volum i suport:** 0,30 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Perfumeria Marfil [1948-1958]

Història del productor

Botiga de perfumeria situada al carrer dels Gavatxons, número 3, encara en actiu.

Dades sobre l'ingrés

El fons documental de la Perfumeria Marfil fou trobat i recuperat el mes de setembre del 1999 del soterrani de la casa contigua a la perfumeria (carrer dels Gavatxons, 5), on hi havia hagut una botiga de cafès anomenada “Cafés Egara”, amb motiu de la prospecció arqueològica feta prèviament al seu enderrocament. Es tractava de documentació escadussera, en mal estat de conservació però recuperable. Un cop tractada i condicionada, la documentació quedà desada en tres capses. Ingressà a l'arxiu l’11 de gener del 2000.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es tracta d’11 quaderns dietaris utilitzats com a llibretes de comandes i de creditors, on s’anotaven les compres fetes que els clients pagaven més o menys periòdicament, d’acord amb el venedor des de 1948 fins 1958.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Agência de José Casas, Sucesor

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/37 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** José Casas, Sucesor | **Dates:** 1939-1979 | **Volum i suport:** 0,28 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Agencia de Transportes José Casas [1833-1948]; Agencia de José Casas, Sucesor [1949]; Transportes Casas SA [1991].

Història del productor

Empresa de transports industrials, sobretot tèxtils, fundada per Josep Casas el 1833. El 1904 s’anomenava Agencia de Transportes José Casas, amb despatx a la Font Vella, 69. El 1934 és Agència de Transportes de Josep Casas, i té el despatx al carrer Sant Gaietà, 97. Posteriorment, el 1949, torna a modificar la seva raó per Agencia de Jose Casas, Sucesor, amb el despatx al mateix lloc i magatzem a l'estació del Nord. Més endavant es constituïria en societat anònima amb el nom de Transportes Casas SA. Durant molts anys l'Agència rebia el sobrenom popular de “Cal Peret de la Manela”.

El 1983 es va celebrar el 150è aniversari de l’empresa. Aleshores tenia el despatx al carrer Cervantes, 14, a Terrassa, i al carrer Alí Bey, 65, a Barcelona, i el magatzem al Passeig 22 de juliol, 376-394. Posteriorment els magatzems es varen traslladar al carrer Galícia.

Cap al 1991 l’empresa va ser absorbida per General de Transportes SA. El darrer propietari en fou Pere Casas.

L’activitat de l’empresa era el transport de qualsevol mercaderia, però va destacar en la dedicació als productes tèxtils, com a conseqüència de l’activitat industrial de la ciutat, amb transports diaris a Barcelona.

Dades sobre l'ingrés

Els documents foren recuperats per un treballador de l’empresa que els recollí a mitjan de la dècada dels 90 quan s’enderrocava l’edifici que havia fet de magatzem al Passeig 22 de juliol.

Els documents foren portats a l'Arxiu Històric de Terrassa el 15 de setembre del 2000. L'ingrés de la documentació a l'Arxiu Històric de Terrassa es formalitzà el 15 de gener del 2001.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons consta majoritàriament dels llibres de comptabilitat (de Diari, de Major i Inventaris), tot i que inclou també un llibre de reclamacions i un reglament de serveis i tarifes, ambdós de l’any 1958, així com unes mostres de l’embalatge de llanes utilitzat, tres elements que poden donar un bon testimoni de com es feia el transport industrial de mercaderies a mitjan segle XX. De la documentació es desprèn, per exemple, que el 1957 es van deixar d’usar cavalls com a mitjà de transport i que el 1961 l’empresa ja comptava amb tota una flota de camions, dotze, i un turisme.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PLANS CAMPDERRÓS, Lourdes. “L'Evolució del transport, una mostra de la transformació de la societat”. Dins: *Terrassa recull gràfic*. Terrassa: Efadós, 2007, p.356-361.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Hros. de Víctor Colomer, SL

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/38 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Herederos de Víctor Colomer, SL | **Dates:**1930-1947 | **Volum i suport:**0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Herederos de Víctor Colomer, SL [1985]

Història del productor

Taller dedicat a la producció de llançadores. Víctor Colomer fou acollit per la família Casas, a la qual pertanyia el titular de l’empresa de transports José Casas, Sucesor. El taller passà a Víctor Massaguer, i després al seu fill, i va tancar cap al 1985. La família Casas va heretar l’empresa.

Dades sobre l'ingrés

Aquests documents i els de l’empresa Transportes José Casas, Sucesor (11/37), foren recuperats per un treballador d’aquesta darrera. Els recuperà a mitjan de la dècada dels 90 i els portà a l'Arxiu Històric el 15 de setembre del 2000. La formalització de la donació es realitzà l’11 de gener del 2001.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Documentació escadussera, formada per un llibre de Diari, un de Major i un d’Inventaris dels anys 1957 a 1970, i dos llibres de bibliografia tèxtil. Per la seva antiguitat el llibre de Josep Dépierre, *Traité élémentarie des apprêts des tissus de coton*, de 1887, és especialment rellevant.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Of. Tèc. Salvador Costa i Armengol

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/39 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Oficina Tècnica Salvador Costa i Armengol **Dates:** 1956-1982 | **Volum i suport:** 2,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Oficina Tècnica Costa [1956]; Oficina Tècnica de Llibreria Costa; Oficina Tècnica Salvador Costa Armengol, perito industrial [1983].

Història del productor

El 1956 Salvador Costa i Armengol, propietari de la Llibreria Costa, fundà a la llibreria una Oficina Tècnica per a l’elaboració de planimetria de tipus divers. Com a enginyer tècnic i persona reconegudament dinàmica, va crear aquest servei per a particulars que necessessin l’aixecament de plànols d’edificis, terrenys, instal·lacions i de maquinària, per a usos pràctics i de gestió. Fins i tot, si calia, es tramitava el corresponent visat dels organismes oficials d’arquitectura. Hi treballaren els tècnics Miquel Soler i Carreras i Pere Casas i Sancerni, que feien el reconeixement i recull de dades dels elements que s’havien de mesurar i després elaboraven l’original dels plànols. L’Oficina cessà la seva activitat vers 1983.

Dades sobre l'ingrés

El fons es conservà a la mateixa sala d’elaboració de plànols, en prestatgeries de fusta i dintre de capses, cada projecte dins d’un dossier de paper i amb un número d’ordre. El 15 d’octubre del 2001, Maria Costa i Soler, filla i hereva del titular, va comunicar al director de l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa la seva proposta que el fons de l’Oficina Tècnica creada pel seu pare es conservés, tot o en part, com a patrimoni documental de la ciutat. El dia 18 següent el director de l’Arxiu va visitar el fons i, un cop feta la selecció del material amb criteris d’importància històrica, la part escollida fou traslladada a l’Arxiu Històric el 15 de gener del 2002. El 27 de febrer del 2002 es signà el conveni de donació.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons recull nombrosos projectes de planimetria amb una gran diversitat de tipus d’elements representats: edificis industrials (1956-1980), mapes topogràfics (1955-1980), urbanitzacions (1959-1974), edificis escolars (1959-1980), establiments comercials (1956-1968), maquinària i mobiliari (1956-1982), habitatges (1959-1961), construccions de serveis diversos (1956-1976) i plànols de la ciutat (1958-1974).

Sistema d'organització

Els projectes rebien una numeració conforme s’anaven elaborant. En un moment donat es va fer una reorganització amb una tria i un reagrupament de projectes sota el nom del client, i la numeració de molts va canviar. S’han conservat en gran part les carpetes de paper originàries, on s’hi pot veure la numeració donada i el nom del client o de l’element tractat.

Com que tots els projectes constitueixen un sol tipus d’unitat documental i només disposen d’un número d’ordre de base cronològica, s’han agrupat en sèries segons el tipus d’element projectat per tal de facilitar la consulta. D’aquesta manera s’han format nou sèries. Cal tenir present que dins d’una carpeta corresponent a un client pot incloure elements diferents (habitatge, maquinària, fàbrica).

Of. Tèc. Salvador Costa i Armengol

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

El fons fou examinat per tal de definir els criteris de selecció per conservar-ne el material més important i que pot tenir especial rellevància històrica. Després d’una selecció inicial, s’acabà de revisar el material que es considerà més rellevant.

La part més abundant dels plànols són els relatius a habitatges, sovint per necessitat de divisió de cases unifamiliars dels clients; d’aquests plànols només se n’han guardat alguns, quasi testimonialment, perquè es tracta d’una planimetria que ja existeix en abundància (i teòricament duplicada) als expedients de llicències municipals d’obres. S’han seleccionat, en canvi, els plànols topogràfics de terrenys rurals o urbans, els plànols de la ciutat (activitat que destacà per la seva transcendència) i els de serveis en general, com ara escoles, fàbriques, locals recreatius, i d’altres. La part seleccionada representa un 15 % aproximat del total de projectes elaborats per l’Oficina Tècnica.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions de reproducció

Qualsevol reproducció ha de comptar amb el permís dels titulars de drets de propietat intel·lectual, fins que hauran passat 30 anys de la signatura del conveni de donació del fons.

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Per l’estreta relació entre el productor i l’activitat comercial de la Llibreria Costa, es pot consultar el fons empresarial Llibreria Costa (CAT ACVOC AHT Llibreria Costa 11/41)

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Textil Torrent SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ:
Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/40
| **Nivell de descripció:** Fons
| **Títol:** Textil Torrent SA
Dates: 1921-1971
| **Volum i suport:** 0,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Textil Torrent-Homet, SA [1946-1949]; Textil Torrent, SA [1949-1954]; Martín Torrent Tejidos [1947-1971]; Artículos Utilitarios, SA [1954-1956]; Martí Torrent Perpiñà.

Història del productor

Martí Torrent i Perpiñà s’associà amb Guillem Homet i Feliu per a constituir la societat Textil Torrent-Homet, SA el 1946. L’empresa fabricava lones per a veles, tendes de campanya i tendals, i tenia la seu social a la ciutat de Mallorca, al carrer Salvà, núm. 18.

Guillem Homet deixà la societat el 31 d’octubre de 1949 i Torrent continuà el negoci amb el nom de Textil Torrent, SA.

Martí Torrent tingué també una empresa tèxtil anomenada Artículos Utilitarios, SA, amb seu social a Barcelona, a la Rambla de Catalunya, 119, activa durant els anys 1954 a 1956. La casa comercialitzava maletes, patents i productes tèxtils diversos.

Al fons també hi trobem documentació personal de Martí Torrent Perpiñà dels anys 1921 a 1966.

Història arxivística

Aquest fons s’ha transmès junt amb el fons personal Ramon Casals i Vigo. Del 1947 al 1971 Ramon Casals actuava com a successor de Martí Torrent, titular de la fàbrica de teixits Martín Torrent Tejidos.

L’any 1998 la família Casals ingressà documentació que provenia de la fàbrica i de la casa que havia estat residència del gerent de l’empresa Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo, Ramon Casals i Vigo. Aquesta documentació conformà el nou fons d’empresa Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo que es conserva en aquest Arxiu. A la casa encara hi restava més documentació que ingressà posteriorment quan aquesta fou venuda. A partir d’aquest segon ingrés es decidí fer de la documentació un únic fons personal, el fons Ramon Casal i Vigo (13/25). Un ingrés posterior de documentació va fer aconsellable redistribuir una part entre dos fons empresarials: Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo, fons que contenia la documentació del primer ingrés, i Textil Torrent, SA. Tanmateix, es va decidir mantenir totes les capses dins el fons personal Ramon Casals i Vigo.

Dades sobre l'ingrés

Els anys 2001 i 2004 la família Ferrer Murillo que va comprar la casa on havia viscut Ramon Casals i Vigo va fer dos ingressos de la documentació que hi va trobar. El 27 de febrer de 2002 la família Ferrer Murillo signà el conveni de donació del fons amb la intervenció de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons recull bàsicament documentació comptable (comptes de clients, registres de facturació, factures de proveïdors, etc.) i de gestió de l’empresa (correspondència amb representants, gestió de patents i models d’utilitat, documentació comercial), i algunes escriptures.

En una carpeta hi trobem documentació personal de Martí Torrent i Perpiñà com ara documents acreditatius i certificats de 1921 a 1951, un testament i arrendaments de béns immobles dels anys quaranta del segle XX.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

El fons es troba ubicat físicament a la referència CAT ACVOC AHT13/25 a les capses 1, 2, 11, 12/1, 12/2 i 13/4.

Cal recordar que aquesta documentació s’ha transmés juntament amb la del fons empresarial Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo (11/18) i amb la del fons personal Ramon Casals i Vigo (13/25). Del 1947 al 1971 Ramon Casals, gerent de la societat Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo, actuava com a successor de Martí Torrent, titular de la fàbrica de teixits Martín Torrent Tejidos.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010.

Llibreria Costa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ:
Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/41
| **Nivell de descripció:** Fons
| **Títol:** Llibreria Costa
Dates: 1920-1945
| **Volum i suport:** 0,63 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor:: Antoni Costa, Llibreria, subscripcions i objec-tes d’escriptori [1920-1935]; Llibreria Costa

Nom del productor: La Llibreria Costa, situada al carrer Font Vella, 44, de Terrassa, ja era oberta l’any 1935 amb el nom “Antoni Costa. Llibreria, subscripcions i objectes d’escriptori”.

Salvador Costa i Armengol continuà el negoci i el transformà en una llibreria especialitzada en bibliografia tècnica. Salvador Costa fou un home d’activitat incansable i s’implicà plenament en el desenvolupament dels estudis d’enginyeria de les escoles industrials de Terrassa. Així, la llibreria assolí un gran prestigi a la ciutat i tingué un paper primordial de difusió bibliogràfica i d’assessorament als estudiants d’enginyeria de les escoles tècniques. Un altre fruit de l’activitat de Salvador Costa fou la fundació, el 1956, en els mateixos locals de la llibreria, d’una Oficina Tècnica per a l’elaboració de planimetria de tipus divers al servei de particulars que necessitessin l’aixecament de plànols per a usos pràctics i de gestió.

Dades sobre l’ingrés: Els hereus de Salvador Costa feren donació a la ciutat del fons de la llibreria, juntament amb el fons de l’Associació de Veïns del carrer de la Font Vella (10/10), el 27 d’octubre de 2004. El conveni de donació a la ciutat es signà el 25 d’abril de 2005 amb intervenció de Maria Costa i Soler i de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: Es conserven tres agrupacions de documents formats pels llibres de Diari (1920-1940), registres de facturació (1927-1945) i correspondència comercial dels anys 1963 a 1969. Els llibres de Diari de caixa són registres d’imports de les vendes efectuades que serveixen de base per a la facturació. L’edició de 1922 porta el títol de *Dietari català. Llibre diari de caixa i breu indicador de Catalunya per a l’any 1922*, publicat a Barcelona per Editorial Catalana i Salvador Bonavia. Aquests “dietaris” contenien molta informació d’interès: ca-lendari i santoral de l’any, mapa i relació de municipis de Catalunya, plànols de les capitals de província, noms de càrrecs de les institucions públiques i dels polítics, adreces d’interès, serveis públics i privats de tot tipus i fins i tot ressenyes històriques. Constituïen una autèntica guia, completada amb informació comercial.

El primer Registre de facturació no porta datació, però sembla correspondre als anys 1927 al 1930. Els altres cobreixen el període de 1934 a 1945. Contenen els imports de les vendes efectuades i tenen una funció similar a la dels diaris de caixa, per a fer la facturació o controlar els pagaments diferits.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada: Pot complementar la informació d’aquest fons el fons empresarial de l’Oficina Tècnica Salvador Costa i Armengol (CAT ACVOC AHT11/39)

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Boix y Puig SL

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/42 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Boix y Puig SL **Dates:** 1909-1974 | **Volum i suport:** 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Boix y Puig Sociedad Mercantil [1909- c.1960]; Boix y Puig, SL [c.1960-1974]

Nom del productor

Segons escriptura notarial formalitzada pel notari Ramon Estalella, el dia 9 de juny de l'any 1909 es constituí a Terrassa la societat mercantil col·lectiva Boix y Puig, de la qual en van ser socis fundadors Manuel Boix i Antoni Puig. L'empresa es dedicava a la construcció i reparació de maquinària, i tenia el seu domicili al carrer Montserrat, 90.

Des de la seva fundació i fins als anys 60 del segle passat, mantingué la raó social Boix y Puig, si bé en els seus inicis es constituí “Sociedad mercantil colectiva” i cap als anys 50 apareix en els llibres de comptes com a “Sociedad regular colectiva”. Als anys 60 del mateix segle adopta el nom definitiu de Boix y Puig SL.

Dades sobre l'ingrés

El 15 de juny de 2005 una persona anònima deixà una capsa de cartró amb la documentació a l'entrada de l'Arxiu. La documentació, força malmesa, per l'aspecte que presentava, possiblement va ser recuperada d'un contenidor de runes.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserva documentació comptable, formada pels llibres de Major (1909-1914 i índex de 1960-1964), un llibre de Diari (1909-1913), un llibre d'Inventaris del 1954. Pel que fa a documentació relativa a personal el fons conserva un parell de carpetes amb una relació de nòmines dels anys 1972 a 1974.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

La documentació es troba en força mal estat. Afectada de forma general per la humitat i en part pels rosegadors. El llibre d'Inventari presenta també els fulls estripats i la coberta doblegada.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

AEG Electric Motors, SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/43 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** L'Electra Industrial – AEG Electric Motors, SA | **Dates:** 1910-2001 | **Volum**

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

La Electra Industrial (Societat Regular Col·lectiva Gibert Junyent) [1910-1912]; La Electra Industrial [1912-1919]; La Electra Industrial, SA [1919-1936]; La Electra Industrial EC [1936-1938]; La Electra Industrial, SA [1939-1961]; AEG Industrial, SA [1961-1968]; AEG Ibérica de Electricidad, SA [1968-1980]; AEG Fábrica de Motores, SA [1981-1998]; AEG Electric Motors, SA (associada a la societat Lafert SpA) [1999-2005].

Altres productors / Empreses filials: Electrotèrmica Egara (1938); Elèctrica de Rubí, SA (1932-1975).

Història del productor

El 14 de març de 1910 Josep Gibert i Escudé i Joan Junyent i Benet funden la *Sociedad Regular Colectiva Gibert y Junyent*, amb el nom comercial de *La Electra Industrial*. Dos anys després, l'abril de 1912, Josep Gibert i Escudé i Maurici Borie funden l'empresa *La Electra Industrial*, dedicada a la fabricació de motors, bombes centrífugues, transformadors de potència, turbines hidràuliques i alternadors. El juny del mateix any Joan Junyent i Benet ven la seva participació de la societat inicial *Gibert y Junyent* a Joan Borie (pare de Maurici Borie), i d'aquesta manera la societat canvia de denominació per passar a ser *Gibert y Borie*.

L'agost de 1919 *Gibert y Borie* es transformà en societat anònima, unificant la raó social i la marca comercial, adoptant el nom de *La Electra Industrial, SA* i participant, sota la direcció tècnica d'Antoni Escudé i Galí, en diversos grans projectes dels anys 20 i 30 del segle XX

i **suport:** 288 ml, 70.000 plànols aproximadament, 2.204 fotografies, 29 gravats metàl·lics, 8 diapositives, 4 diplomes, 1 pel·lícula (9.5 mm, acetat), 2.000.000 microfilms aproximadament (disposats en tres arxivadors), 496 llibres tècnics.

(fabricació de la maquinària de la central hidroelèctrica del Patrimoni Real de Aranjuez, hidràulica de les fonts lluminoses de Montjuïc, són els exemple més rellevants) aprofitant el gran moment de canvi que en aquella època suposà la substitució de l'energia del vapor pels motors elèctrics. L'empresa, que disposava d'uns 25 treballadors a finals de 1919, augmentava de cop fins als 150 a mitjan dels anys 20.

En aquesta època l'empresa, amb un total de 23 socis accionistes, gaudeix d'un gran prestigi ciutadà i d'un important reconeixement nacional esdevenint proveïdora de grans companyies de transports i elèctriques de tot l'estat, fins que en temps de la segona República inicia una nova etapa de recessió i conflictes laborals.

La instauració de la setmana laboral de 44 hores per part del govern del Front d'Esquerres el 1936 i la confrontació subsegüent de treballadors i empresaris provoca un important descens de la productivitat que ja només té opcions de recuperar-se amb una reconversió de la fabricació per a la indústria de guerra.

El 1937 l'empresa es col·lectivitza amb el nom de *La Electra EC* i inicia la producció de guerra dedicada al blindatge de camions i de tanquetes, i a la mecanització de granades, espoletes i petites peces d'armes automàtiques, una producció que a causa dels continus canvis polítics deixà un deute a l'empresa d'entre 240.000 i 285.000 pessetes corresponents a l'armament fabricat.

El conflicte armat i la conversió en indústria de guerra van comportar una situació d'invibilitat a principis del 1939. S'intentà enviar la maquinària a Girona però no hi hagué temps.

El febrer de 1939 el grup alemany AEG compra la majoria de les accions i l'empresa es converteix en *La Electra Industrial, SA – AEG (LEISA-AEG)*. Aquest mateix any *AEG Ibérica de Electricidad* adquireix noves parcel·les per a construir-hi noves naus en un moment de gran creixement. El 1946 l'empresa dona feina a 500 treballadors.

L'abril de 1948, per un decret de l'Estat Espanyol, s'embargà el capital de les societats alemanyes de capital privat del país, entre les quals es comptava *La Electra Industrial, SA*.

Entre 1950 i mitjan anys 60 l'empresa seguí augmentant la superfície de les instal·lacions i incrementant el nombre de treballadors, per als quals creà un edifici social on hi havia el servei mèdic, els menjadors, la cuina, la sala de reunions, vestidors i dutxes, el garatge i la porteria.

El 3 de gener de 1961 la *Electra Industrial, SA (LEISA)* passà a anomenar-se *AEG Industrial, SA*, i el 8 de juliol de 1968 canvià altra vegada el nom pel de *AEG Ibérica de Electricidad, SA*. En realitat aquesta empresa era la sucursal espanyola de l'AEG alemanya que absorbeix *AEG Industrial, SA* i *Elèctrica Rubí, SA*.

Dels anys 70 als 90 del segle XX contínues crisis i recessions fan que se succeeixin els expedients de regulació i s'incrementin les protestes dels treballadors, destacant la vaga dels mesos de març i abril del 1970 pel seu seguiment massiu a Terrassa.

El Pla de reconversió definitiu arribà el maig de 1980 amb el tancament de diverses línies de producció, i el 1981 un nou canvi de nom, per *AEG Fábrica de Motores, SA*, comportava l'absorció de la producció de la factoria alemanya d'Esslingen.

Després que el grup alemany Daimler Benz s'interessés per l'empresa (1985), l'any 1996 el grup inversor de capital anglès *CWB Capital Parnters-ELEXIS* passà a gestionar el grup *AEG-Daimler-Benz Industrie*, fins que el grup italià *Lafert* adquirí les accions d'AEG el 1998, adoptant el nom d'*AEG Electric Motors SA*.

L'empresa presentà concurs de creditors l'any 2004 i tancà definitivament les portes el desembre del 2005.

Dades sobre l'ingrés

L'ingrés del fons es formalitzà com a cessió en règim de comodat a l'Ajuntament de Terrassa i fou signat el dia 26 de maig de 2004.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

No disposem dels Llibres d'Actes de l'empresa i per tant comencem amb una mancança importantíssima a l'hora de reconstruir la història de l'empresa, almenys pel que fa a la història escrita per la pròpia empresa. A més l'eliminació de documentació relativa al departament de “Personal” fa que explicar la història de l'empresa des del seu propi fons tingui importants problemes d'inexactitud. Hi manquen dos dels eixos fonamentals per a iniciar qualsevol investigació.

Pel que fa a la documentació comptable, en canvi, el fons és molt complet. Conté la comptabilitat de la primera etapa de l'empresa 1910-1919 i de tots els moments en què s'ha canviat el seu nom oficial, amb continuïtat fins el 1995. El fons disposa de documentació relativa a la gestió comercial, és a dir, a les compres, vendes i exportacions realitzades entre 1935 i 1994, predominant l'etapa entre 1980 i 1994.

Sens dubte, la part més exhaustiva i completa de tot el fons és la relativa a la documentació tècnica a la secció de “Fabricació”. Gairebé 70.000 plànols i dibuixos amb una cronologia continuada des de 1953 fins el 1990 ratifiquen la importància per la història de la tecnologia mecànica i elèctrica del nostre país. A més, hom podrà trobar des dels dibuixos dels motors com els de cadascun dels seus components,per petits que siguin, gràcies a la sèrie d'Uitallatge. Es conserven més “fulls M” (dades elèctriques) que “fulls L” (dades mecàniques), essent de vital importància aquests darrers, conjuntament amb les fitxes d'estructura i components, per a la correcta identificació i localització

AEG Electric Motors, SA

dels dibuixos tècnics. Complement final de tota aquesta documentació són els control de temps i els assajos dels motors abans de la seva venda entre els anys 1940 i 1980.

De manera més fragmentària, i concretada en la cronologia entre 1976 i 1989, es podrà trobar la documentació relativa al departament de “Direcció” de l’empresa. La sèrie de correspondència interior i exterior pot, fins i tot, amagar documentació important per l’empresa així com important pel que fa al personal de la fàbrica en aquestes dates. La secció de “Proveïment” (1951-1998) destaca per la gran quantitat de fulls de comandes. Destaca per sobre de tot la documentació relativa a les importacions de l’AEG de productes de l’empresa *Lloyd Dynamo Werke*.

La secció de “Patrimoni” (1994-2000) agrupa una documentació gairebé anecdòtica. De la mateixa manera la secció “Afers Jurídics” (1976-1979), en realitat, tan sols disposa d’un sol recurs judicial.

La col·lecció fotogràfica de l’empresa documenta gràficament els primers anys d’aquesta, a la seu del carrer Pantà, 94. De fet, gràcies a aquestes imatges sabem alguna cosa de l’activitat que s’hi duia a terme, atès que la documentació escrita és molt escadussera en aquest sentit. Paral·lelament existeix una amplíssima col·lecció d’imatges de motors i altres enginys fabricats a l’empresa. Un document important és el film *Cómo se construye un motor* de l’any 1960, on s’hi observen amb molta claredat tots els passos que se seguien i la complexitat d’aquests a l’hora d’elaborar un producte.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Molta de la documentació tècnica apareixia en duplicats que un cop contrastats amb els originals van ser eliminats ja a l’arxiu originari. Pel què fa a la documentació comercial s’han fet mostrejos dels expedients de compres i vendes, així com de la infinitat d’albarans i factures proforma existents. La documentació de “Personal” s’ha conservat íntegra, tal com va arribar a l’Arxiu Històric, atesa la seva migradesa. La documentació de “Dirección” també ha estat sotmesa a mostrejos.

Incrementes

L’empresa va tancar les seves portes el mes de desembre del 2005. De la documentació tècnica i administrativa més actual (entre els anys 2002-2007) que es conservava a les dependències de la nova seu de l’empresa al polígon de Can Petit III, no n’ha quedat constància en el darrer procés de liquidació i venda del patrimoni de l’empresa. No es descarta, tanmateix, que en un futur s’acabi integrant al fons definitiu de l’empresa.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

El 26 de maig de 2004 es signà el conveni de comodat del fons històric de l’empresa AEG Electric Motors, SA, entre l’Ajuntament de Terrassa, la UPC i el responsable delegat de l’empresa. En l’esmentat conveni es lliura la documentació en comodat a l’Arxiu Municipal de Terrassa per un període de 30 anys.

L’acord estipula una sèrie de condicions i requisits per totes les parts, amb la voluntat de facilitar la recuperació del patrimoni documental de caràcter tècnic i industrial i el desenvolupament d’història de la tècnica i la recerca en les ciències econòmiques i socials.

Cal destacar les següents:

a) Les institucions responsables (Arxiu Municipal de Terrassa i UPC) han de garantir l’accés al fons per part dels investigadors, els quals demostrin un interès legítim en dit accés.

b) Transcorreguts els trenta anys de vigència prevista del present contracte, el fons documental passarà a considerar-se de domini públic per voluntat expressa de les parts, com a part del patrimoni documental de la ciutat de Terrassa.

c) A més, l’Arxiu Municipal de Terrassa i la UC es comprometen a articular els mecanismes que facin possibles noves incorporacions de documents d’aquest fons històric.

Condicions de reproducció

Fins la dissolució de l’empresa calia autorització prèvia i expressa d’aquesta per a la realització de còpies i reproduccions de documents de menys de vint anys d’antiguitat. Un cop dissolta i disgregada l’activitat de l’empresa, la possibilitat d’efectuar reproduccions corre a càrrec del seu dipositari, en aquest cas, l’Arxiu Municipal de Terrassa, que respectarà la legislació vigent en matèria de protecció de dades personals i de la propietat intel·lectual.

Llengües i escriptures dels documents

La documentació la trobem principalment en alemany i castellà. També hi ha documentació en anglès i francès. El català és usat sobretot els anys de la II República Espanyola.

Característiques físiques i requeriments tècnics

El gran volum de plànols i dibuixos tècnics dels motors i de les peces que es fabriquen a l’empresa requereixen alguns coneixements d’enginyeria. Es requereix un coneixement específic de la llengua alemanya per accedir amb garanties a certes parts del fons.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Actualment els originals en paper es troben a l’Arxiu Històric de Terrassa i Comarcal del Vallès Occidental. Els originals fotogràfics es troben a l’Arxiu Municipal Administratiu de Terrassa.

Documentació relacionada

La biblioteca de suport a la part tècnica anomenada de “Desarrollo” es troba dipositada, des del mes de desembre del 2003, a la biblioteca de la UPC i s’han integrat els llibres al catàleg en xarxa de les universitats de Catalunya.

Bibliografia

Es pot trobar una extensa bibliografia al llibre sobre el fons:

ARXIU MUNICIPAL DE TERRASSA. *El fons de l’Electra Industrial—AEG Elecric Motors, SA (1910-2001)*, Terrassa (Col·lecció Joan Arnella, 3), 2008

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

Circular’s SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT11/44 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Circular's SA |

Dates:1961-1996 | **Volum i suport:** 2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Circular’s SA Fábrica de Tejidos de Punta [1961-1996]

Història del productor

Fàbrica dedicada als teixits de punt. N’eren gerents, l’any 1965, Ignasi Utset i Payàs i Miquel Utset i Vidal. El 1975 estava situada al carrer Bruc, 9, de Terrassa. La fàbrica consta al Registre Mercantil de Barcelona amb el núm. 19.985 i la referència d’inscripció F. 65, T. 2036, L. 1439, Sec. 2a. Disposava d’un magatzem a la cruïlla entre el carrer de la Vila Nova i Joan Coromines, en ple centre de Terrassa, que rebia el nom de magatzem de Miquel Utset.

Dades sobre l'ingrés

La documentació de Circular’s SA fou trobada en un local del carrer de la Vila Nova, núm. 6. En haver-se d’enderrocar l’edifici, el Museu de Terrassa engegà la prospecció prevista reglamentàriament i advertí a l’Arxiu Històric de Terrassa de la troballa de documentació abandonada. El dia 24 d’abril del 2006 personal de l’Arxiu Municipal selecciona i trasllada a l’Arxiu Històric la documentació que es decideix conservar.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Els documents, de caràcter secundari, són, principalment, registres de creditors i proveïdors (no oficials) dels anys 1966 a 1980, i notes de comptes referents a proveïments, producció, importació i facturació diversa predominant els anys 1975 a 1985.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

OLLER, J.M. “Desaparece el antiguo almacén Utset de la calle de la Vila Nova”, a *Diari de Terrassa*, 10 de maig de 2006, p.6.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Ramon Codina SA

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT11/45 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Ramon Codina

SA. Fábrica de cajas de cartón y plegadores | **Dates:** 1915-1971 | **Volum i suport:** 8 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Izard y Codina [1902-1913]; Izard Sociedad en comandita [1913-1917]; SA Manufactura Textil, sucesora de Izard [1917]; Ramon Codina [1914-1943]; Ramon Codina SA [1943-1979]

Història del productor

L’empresa industrial Ramon Codina SA té els seus orígens a meitat del segle XIX, a partir de l’iniciativa de la nissaga industrial francesa Izard per a crear una empresa on desenvoluparen l’ofici de bataner, primer a Barberà i després a Sant Júlia d’Altura, amb nous mètodes als establerts a Catalunya. Anys després s’emparentaren amb la família Massagué, de Can Massagué de Terrassa. El 1880 fou, però, quan es traslladaren del taller de Can Massià a la nova fàbrica situada entre el carrer del Vall, 37 i el carrer Doctor Cabanes.

Vint-i-dos anys després, el 1902, Ramon Codina, que s’havia casat amb Pilar Izard Ballbé, s’incorporà al negoci, tot canviant el nom de l’empresa pel d’“Izard i Codina”. El 1913 continuen els canvis i passen al local del carrer de la Rasa, amb el nom de “Izard Sociedad en Comandita”, coneguda popularment pels terrassencs com “Ca l’Izard”. El 1917 l’empresa Izard s’instal·la a la Rasa amb el nom de SA Manufactura Textil, sucesora de Izard.

Ramon Codina i Viver va fundar l’empresa de caixes, que ja consta a la matrícula industrial de 1914, instal·lada a la fàbrica del carrers del Vall i Dr. Cabanes, on estarà fins al seu tancament el 1979. La documentació del fons correspon a aquesta empresa i comença el 1915. El 1943 es constituí la firma Ramon Codina SA, Fábrica de cajas de cartón y plegadores.

Cap als anys 1958-59 es va produir l’obertura d’un nou edifici industrial a la carretera de Montcada, 610 (entre els carrers Duero i Ebre), on també hi havia el sector productiu anomenat “Aserrado para envase”.

Tanmateix, Ramon Codina SA no esquivà la forta crisi industrial que patí tota la zona metropolitana de l’àrea de Barcelona als anys 70 del segle XX, amb vagues i reduccions de personal que anaren apagant empreses centenàries després d’una llarga tradició iniciada per la família Izard al llarg del segle XIX.

Dades sobre l'ingrés

L’arquitecte Ramon Codina i Serracanta, d’acord amb la seva mare Esperança Serracanta, propietària del fons, plantejà la possibilitat de conservar el fons a l’Arxiu Històric. El 8 de juny del 2007 personal de l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa recull el fons i el trasllada a les seves instal·lacions. La documentació es neteja, es desinfecta i se’n fa l’inventari. La cessió es formalitza amb un conveni de comodat a favor de l’Ajuntament de Terrassa que es signà el 12 de setembre de 2007 per part d’Esperança Serracanta i Aymerich i per part de l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Forma el fons de la fàbrica de cartrons Ramon Codina SA, la correspondència dels òrgans de direcció dels seus primers anys de funcionament, i la documentació de gestió comptable, amb força

135

Ramon Codina SA

continuiïtat en tot el temps d’existència de l’empresa. En l’apartat de producció, es conserven testimonis de la compra de matèries “Indianas” i un llibre de setmanals (1939-1945). Pel que fa a l’administració de personal es pot consultar un llibre de matrícula d’operaris (1954-1963).

Hi ha un Llibre Major reutilitzat de l’empresa Elías y Masdeu amb assentaments esmenats de 1969 a 1971.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà; català als anys de la II República.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Per tenir una relació comercial molt forta i per participar-hi membres de la mateixa família, és interessant consultat el fons empresarial SA Manufactura Textil (CAT ACVOC AHT 11/46).

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

GABARRÓ, M.Teresa. *1797 Izard 1966*. [1966], 14p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

27 de desembre de 2010

SA Manufactura Textil

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/46 | Nivell de descripció: Fons | Títol: SA Manufactura Textil | Dates: 1931-1970 | Volum i suport: 1 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Francisco Izard [1873]; Izard y Codina [1902-1913]; Izard Sociedad en comandita [1913-1917]; SA Manufactura Textil, sucesora de Izard [1917-1927]; Manufactura Textil EC [1937-1939]; SA Vilá [1944]; Catex SA [1969-1970]

Història del productor: Empresa tèxtil successora de l'establiment Francisco Izard, que el 1873 utilitzà la primera premsa contínua de teixits de llana anomenada “sistema Bach”. La fàbrica s’instal·là vers 1880 entre els carrers del Vall, 37, i Cisterna (“Tras Colegio”). El 1902 s’hi associà Ramon Codina i passà a anomenar-se Izard i Codina. La societat va tenir fàbriques també a Olesa de Montserrat i Alcoi, i despatxos a Barcelona, al carrer del Bruc.

Es dedicava al blanqueig, tint, paratges (“aprestos”) i premsats de teixits. El 1913 s’instal·là a la Rasa i prengué el nom d’Izard en Comandita. El 1917 es constituí SA Manufactura Textil. El 1927 va fer suspensió de pagaments però no va arribar a tancar. Fou col·lectivitzada al començament de 1937 i el 1944 tenia 222 treballadors. Els darrers anys era propietat de SA Vilà. El 1969 s’integrà a la firma CATEX, però l’any següent, el 1970, va plegar, al principi de la gran crisi del tèxtil al país. La fàbrica de la Rasa fou adquirida el 1981 per l’Ajuntament de Terrassa i s’hi instal·là la sala municipal d’exposicions dita Sala Muncunill (nau projectada per l’arquitecte Lluís Muncunill i Parellada) i l’Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona.

Dades sobre l'ingrés: Els documents estigueren a la fàbrica fins al seu tancament. En el procés d’extinció, el fitxer de personal que constitueix aquest fons passà a la Unió Local de Terrassa del sindicat Unió Sindical Obrera de Catalunya (USOC). La Unió Local de la USOC oferí la documentació a l’Arxiu Històric de Terrassa el 24 d’octubre de 2006 i el 27 de novembre ingressaren en aquest Arxiu. El conveni de donació se signà el 28 de novembre de 2006 participant Manuel Navarrete de la Rica, secretari general de la Unió Local del Vallès Occidental de la USOC i l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: D’aquest fons només en romanen les fitxes del personal treballador amb les incidències corresponents: dates d’alta, de baixa, baixes per malaltia, permisos, etc., des de 1931 fins a 1970.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà, i català els anys de la II República.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada: Per tenir una relació comercial molt forta i per participar-hi membres de la mateixa família, és interessant consultat el fons empresarial Ramon Codina SA (CAT ACVOC AHT 11/45).

Bibliografia

GABARRÓ, M.Teresa. *1797 Izard 1966*. [1966], 14p.

GIRALT SERRÀ, Francesc. *Guia industrial de Tarrasa*. Terrassa 1900.

TURRÓ, A.; COMAS, R. *Les monedes de necessitat a Terrassa durant la guerra (1936-1939)*. Terrassa: Editorial Ègara, 1992.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Salvador Castells Cañameras

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/47 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Salvador Castells Cañameras | Dates: 1930-1989 | Volum i suport: 2,45 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jaume Castells i Rabasa [1930-1958]; Salvador Castells Cañameras [vers 1960-1988]

Història del productor

El pare de Salvador Castells i Cañameras, Jaume Castells i Rabasa, era agent comercial de matèries tèxtils i des de l’any 1946 tresorer del Col·legi Oficial d’Agents Comercials de Terrassa. Salvador Castells i la seva esposa Teresa Gotsens i Cadafalch tenien al seu domicili un petit taller tèxtil de confecció de roba infantil. El negoci, que depenent del període havia arribat a tenir entre dos i quatre treballadors estava situat al carrer de Volta, 80, del barri de ca n'Aurell de Terrassa. La seva esposa Teresa Gotsens era qui s’encarregava dels dissenys de la roba que confeccionaven. Finalment, l’any 1988 es liquida l’empresa.

Dades sobre l'ingrés

La documentació es conservà al taller de confecció situat a la mateixa casa del propietari. El dos de juny de 2009 personal de l’Arxiu anà a recollir la documentació a la casa del productor.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per correspondència i documents de la comptabilitat general i de caixa, un registre de clients i proveïdors, i albarans de proveïments. Es conserven també llibres de matrícula del personal, liquidacions i setmanals, i documents de la Seguretat Social. Entre la documentació de producció, formada per comandes, relacions de preus i factures, es troben mostres de teixits i dissenys de confecció. Completa el fons una carpeta amb documentació de Jaume Castells i Rabasa, agent comercial i pare de Salvador Castells, on hi trobem bàsicament correspondència i rebuts fruit de l’exercici de la seva professió.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català, castellà i anglès.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Es pot consultat el fons personal de Salvador Castells i Cañameras (CAT ACVOC AHT13/43).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Fusteria Valentí Alàs, successor

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT11/48 | Nivell de descripció: Fons | Títol: Fusteria Valentí Alàs, successor | Dates: 1894-1948 | Volum i suport: 1,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Valentí Mas [1886]; Alàs y Colomer [1890]; Valentín Alàs; Alàs i Ferreri [1920]; Fusteria Valentí Alàs, successor [1930-1992].

Història del productor

L’empresa va ser fundada per Valentí Mas l’any 1886, essent el seu local al carrer de Sant Cristòfol. Les tasques de l’empresa se centraven en el món de la fusteria i els seus camps de treball relacionats, com la serralleria o el vernís.

Als anys noranta del segle XIX la societat la trobem amb el nom d’Alàs y Colomer, per trobar-la anys després com a Valentín Alàs, i a la dècada de 1920 com a Alàs y Ferreri, degut a l’entrada en el negoci de Frederic Ferreri. És a partir dels anys 1930 quan trobem el nom de Fusteria Valentí Alàs, successor, nom que es va veure castellanitzat a partir de 1939.

La seva màxima esplendor va ser en el primer terç del segle XX pel seguit d’encàrrecs d’ebenisteria per a vestir les cases de les famílies que conformaven la burgesia industrial terrassenca.

No seria fins el 1955 quan Salvador Alàs, fill de Valentí Alàs, s’incorporà en el negoci. En un primer moment es va encarregar de fer la comptabilitat de l’empresa gràcies als seus estudis com a pèrit mercantil, i posteriorment agafa el timó de la societat. Ell mateix feia els dissenys que després executaven els fusters. El negoci va continuar fins l’any 1992 data en què es va jubilar.

Dades sobre l'ingrés

Personal de l’Arxiu recollí la documentació a la casa del productor el dia 16 de juny de 2009. El conveni de donació a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa fou signat per part de Maria Carme Junyent i Alàs, i Carme Veciana i Alàs, hereves de Salvador Alàs, l’1 de desembre de 2009, amb la intervenció de l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons és format en la seva major part per llibres comptables: llibres de Major de 1928 a 1936, de Caixa de 1899 a 1948, un llibre d’Inventari de 1925 i un de Vendes de 1926 a 1930, i llibres de control de treballs i despeses de 1894 a 1934. A més dels llibres el fons inclou una sèrie de publicitat no datada i un copiador de factures de 1929 a 1934.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Luís Pujol. Carpintería para obras y maquinaria

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/49 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Luís Pujol. Carpintería para obras y maquinaria | **Dates:** 1951–1999 | **Volum i suport:** 0,75 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Luís Pujol. Carpintería para obras y maquinaria [1951-1985]; Fusteria Guimerà [1985-2007]. Cooperativa Barri Can Palet [1943-1950]

Història del productor

A inicis dels anys cinquanta, després dels anys més durs de la postguerra, dos fusters, Lluís Pujol i Rambla, del Forcall (Els Ports, País Valencià) i Pere Meseguer Gil, de Calaceit (El Matarranya, Franja de Ponent), decidiren muntar una fusteria, del qual ja en tenien una experiència prou consolidada des d'abans de la mateixa Guerra Civil (1936-1939). L'any 1951 els dos socis obriren una fusteria anomenada “Luís Pujol” al número 190 del carrer d'Àngel Guimerà, al barri de Can Palet de Terrassa.

L'empresa era de caire familiar, ja que Lluís Pujol era nebot de Manela Rambla i Gil, muller de Pere Meseguer. Malgrat que la seva activitat s'inicià a principis de la dècada de 1950, la societat no es legalitzaria fins a l'any 1960, quan ambdós socis signaren la constitució de l'anomenada fusteria “Luís Pujol”.

Segons la constitució de 1960, Lluís Pujol invertí 20.000 pessetes, ja aportades el 1951 per a la compra de maquinària universal d'obrar i la serra de cinta. Per la seva banda, Pere Meseguer aportà el local, situat sota de la seva vivenda familiar, esdevenint així socis a parts iguals.

Els anys seixanta i setanta foren els més bons per a l'empresa, tot arribant als set treballadors, a banda de treballadors esporàdics que efectuaven tasques complementàries a l'ofici, de neteja i comptabilitat, entre els quals es trobaven els fills de Pere Meseguer i professionals d'àmbits com el vernís o la pintura. Un dels grans focus de treball d'aquells anys va ser el creixement que van efectuar les urbanitzacions de Matadepera, com també la construcció de pisos als anys seixanta i setanta en barris consolidats de la ciutat com el centre o ca n'Aurell. I en molta menor mesura en barris de nova creació arran de la immigració massiva d'arreu de l'estat.

La organització de la fusteria va ser sempre la mateixa, essent aquesta molt senzilla: Meseguer i Pujol organitzaven la feina i prenen les decisions de govern de l'empresa a parts iguals, treballant al mateix temps al costat de treballadors i aprenents.

El 1984 morí Pere Meseguer, ja jubilat amb anterioritat però encara soci de la fusteria. En aquells moments Lluís Pujol continuà amb el govern de l'empresa fins un any després, any en què ell també arribaria a l'edat de jubilació. A partir d'aleshores, l'empresa canvià el nom i passà a denominar-se “Fusteria Guimerà SL” amb Pere Meseguer i Rambla, fill de Pere Meseguer i Gil, al capdavant de la nova societat fins a la seva jubilació el març de l'any 2003.

Finalment, l'últim operari que quedava, Manuel Móra Ramiro, es féu càrrec de l'empresa fins el desembre de 2007 realitzant tasques a domicili i amb el suport de membres de la seva família. Aquests darrers quatre anys de l'empresa són els menys dinàmics des de la seva fundació, provocant que definitivament es tanquessin les portes de la fusteria, sobretot degut al descens de feina que es venia donant des de finals de la dècada de 1990 amb l'aparició de nous centres de venda especialitzats en mobiliari i bricolatge.

Dades sobre l'ingrés

El mes de juny del 2008 la família procedí a treure del local que ocupava la fusteria la maquinària, estris, bancs de treball i el despatx del local. En aquest context Pol Meseguer i Bell analitzà la documentació que encara romanía a la fusteria i l'encapsà tota per tal de salvar-la. Des de l'estiu de 2008 la documentació restà a casa de Josep Maria Meseguer i Rambla, fill d'un dels fundadors. El mes de març de 2009 el mateix Pol Meseguer procedí a la seva classificació, ordenació i descripció. La documentació ingressà el 24 d'agost de 2009 a l'Arxiu Històric de Terrassa. El conveni de donació fou signat el 12 de gener de 2010 entre Josep Maria Meseguer Rambla i l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté documentació de gestió i explotació de bona part de la història de l'empresa, sobretot de la dècada de 1970 i 1980. En destaca però la conservació dels documents constitutius de la societat, així com algun contracte i permisos per a la maquinària de la fusteria. Ara bé, la gran part del fons està conformada per un seguit de llibretes on hi ha els pressupostos de les tasques que es realitzaven per part dels treballadors, amb una descripció de la feina, amb els materials, i alguns cops amb esbossos dels projectes. La gran majoria són projectes de petit format, fet que denota el caràcter familiar de l'empresa, però trobem també alguns treballs de gran dimensió, com ara el mobiliari d'alguna torre de Matadepera.

A més a més, el fons conté un llibre d'actes de la cooperativa del barri de Can Palet dels anys 1943-1950, degut a què el pare de Pere Meseguer i Gil, Josep Meseguer i Meseguer, pagès i sergent de la Creu Roja de Terrassa, formava part de la junta directiva de la citada cooperativa a la dècada dels quaranta.

Les actes de les reunions de la cooperativa només ocupen vint pàgines de les seixanta sis que hi ha en el llibre, degut a què el quinze de gener de 1950 es decidí la dissolució de la cooperativa situada al carrer de Colom. Per tant, a partir d'aquella data no hi ha més actes copiades. Ara bé, de la pàgina vint-i-dos a la seixanta-sis hi ha un registre d'entrades i sortides de factures des del mes de gener de 1962 a novembre de 1963 de la fusteria Luis Pujol. Per a més informació ens remetem a la història arxivística del fons, on s'expliquen les causes del reaprofitament del llibre per a altres tasques.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Per a documentar el funcionament de la Cooperativa del barri de Can Palet es pot consultar el fons de l'associació Cooperativa Agrícola de Terrassa (CAT ACVOC AHT 10/18)

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Teatre Principal Ignasi Amat i Monset, tresorer

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT11/50 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Teatre Principal – Ignasi Amat i Monset, tresorer | **Dates:** 1893–1960 | **Volum i suport:** 0,30 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ignasi Amat i Monset, tresorer del Teatre Principal [1939-1960]

Història del productor

El Teatre Principal, com a entitat dedicada a la promoció i a la difusió de l'art de Talia, ha viscut diferents etapes al llarg dels segles XIX, XX i XXI. Un primer Teatre Principal de mitjan segle XIX fou destruït per un incendi l'any 1847. Un segon Teatre Principal, construït per iniciativa privada l'any 1857, es perllongà fins a 1909. Un tercer Teatre Principal, a la seu on actualment es localitza (carrer de Sant Pau), es construeix a partir de l'any 1910, obra d'Enric Catà i Francesc Guàrdia. El consistori municipal va recuperar per a la ciutat l'edifici i des de l'any 2007 s'està construint el quart Teatre Principal.

La documentació que trobem en aquest fons pertany a la tercera etapa del Teatre, just en el moment en què una nova Junta Directiva s'encarrega de la seva gestió després de la Guerra Civil espanyola. L'activitat de les juntes directives posteriors a 1939 i fins a 1960 tenen un element comú, i és el paper de tresorer de l'Ignasi Amat i Monset (1898-1980). El Teatre Principal, en les seves primeres tres etapes va estar en mans privades.

Dades sobre l'ingrés

La història d'aquesta documentació va relacionada amb l'activitat d'Ignasi Amat i Monset com a tresorer de la Junta Directiva que gestionava el Teatre Principal. La manca d'un arxiu propi d'aquest Teatre fa que la documentació es trobi en mans dels membres que, en algun moment, van formar part dels òrgans gestors de l'entitat. És el cas de la documentació d'aquest fons. L'existència de documentació anterior als anys en què es realitzà les tasques de tresorer és fruit de la gestió ordinària del Teatre.

La documentació ingressà el dia 17 de setembre de 2009 a l'Arxiu Històric de Terrassa. En féu donació Bartomeu Amat i Armengol, fill del que fou tresorer de l'entitat, Ignasi Amat i Monset. El conveni de donació fou signat el 17 de febrer de 2010 per part dels quatre fills d'Ignasi Amat: Bartomeu, Ignasi, Antoni i Lluïsa Amat i Armengol, i per part de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El Teatre Principal és un dels teatres més importants de la història cultural de Terrassa. Tanmateix no es coneix el destí de la documentació que al llarg de la seva vida ha anat generant la seva gestió. La documentació d'aquest fons permet conèixer l'activitat realitzada a redós d'aquest teatre entre 1939 i 1960. Fent un seguiment dels rebuts i la documentació econòmica conservada es pot reconstruir part de la xarxa d'activitats del Teatre Principal.

També es pot fer un seguiment de les tasques de manteniment realitzades a l'edifici, així com les possibles modificacions realitzades a la seva estructura. La documentació relativa a la gestió de les llotges permet reconèixer-ne la distribució i els seus llogaters. Els contractes d'ús permeten reconèixer algunes de les activitats per les quals se sol·licitava l'edifici del teatre, essent aquest edifici no només un espai per a les obres teatrals, sinó que s'utilitzava per a la realització d'actes ben diversos. El teatre, doncs, esdevingué un equipament cultural molt complet. A manca d'un fons específic del propi Teatre, la

reconstrucció d'aquest a partir de la documentació dels que, en algun moment, van participar de la seva gestió, sembla la manera més clara de recuperar-ne la seva memòria.

Increments

No es preveuen increments de part del donant actual. El fet que no existís una administració pròpia del Teatre, i que els membres formessin part d'un col·lectiu de propietaris, fa que la major part de la documentació produïda resti en mans privades. No es descarten increments procedents de persones, o dels seus hereus, que participessin en l'administració del Teatre en altres moments.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada: Dins ACVOC AHT Fons de l'Ajuntament de Terrassa es pot consultar la següent documentació relacionada: Governació, capsa 42; diferents col·leccions i fons fotogràfics (Biarnés, Pérez de Rozas, Fons Carles Duran, Col·lecció Ragon, Teresa Llordés, Badia Casanova, Fotos Francino): 150 fotografies (1900/2007); col·lecció Cinema Teatre Principal (1971-2000); col·lecció d'impresos *Historiografía Terrassenca*, Associacions: “Teatre Principal.”

Bibliografia

AHCT. *Teatre Principal. Breu memòria històrica i fonts documentals (1854-2000)*. Inèdit. Guardat a Consultes de recerca històrica, núm. 60.

ARXIU TOBELLÀ. “El Teatre Principal”. *Claxon*, núm. 74, 14 abril 1986.

BOIX, Josep. “El Teatro Principal”. *Tarrasa Información*, 10 agost 1968, p. 7.

BOIX, Josep. “La història del Teatro Principal”. *Diario Terrassa. E.S.*, 13 febr. 1988, p. 4.

BOIX, Josep. “El renacer del Teatro Principal.” *Diari de Terrassa*, 31 des. 2003. p. 14.

BOIX, Josep. “Las esculturas de Pablo Gargallo en la fachada del Teatre Principal.” *Diari de Terrassa*, 14 abril 2005. p. 25.

“El Cinema a Terrassa: 11 d'agost de 1901”. Dins Ragón, Baltasar. Recull de premsa. Vol. 5, [193?]. f. 56.

“El Teatre Principal: 27 de novembre de 1857”. Dins: Ragón, Baltasar. Recull de premsa. Vol. 2 [193?]. f. 19.

El Teatre Principal, fulllet de presentació de l'exposició celebrada el desembre de l'any 2005 amb motiu de la compra d'aquest per part de l'Ajuntament. Museu de Terrassa, 2005.

El “Teatro Principal”, *Egara*, 9 des. 1911, p. 1.

El “Teatro Principal”, *Egara*, 16 des. 1911, p. 1.

R. *“Teatro Principal”*. *El Dia*, 15 des. 1928, p. 2.

GORINA, Pau. “El Teatro Principal”. *Tarrasa Información*, 14 nov. 1968, p. 9.

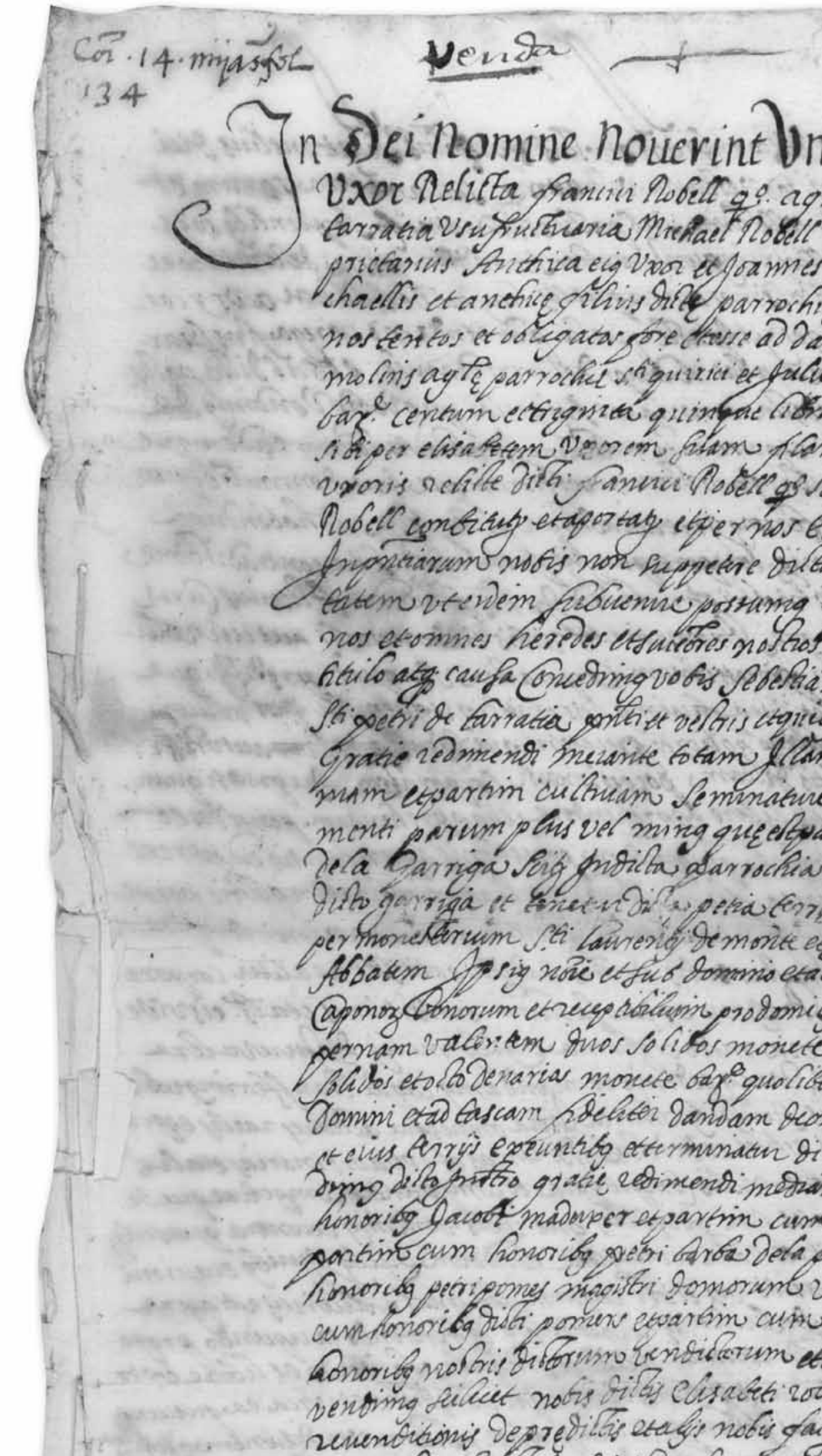
ROVIRA, Joan. “Teatre Principal: una màscara que ahora es pantalla”. *Diario Terrassa. Magazine*, 30 novembre de 1993.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

FONSPatrimonials

Can Fatjó
Can Palet, d'Ullastrell
La Barata
Família Niubó
Can Falguera
Família Pujals
Ca n'Anglada
Família Poal i Rodó
Família Carreras,
d'Alcover del Camp
Família Domingo
Família Tobella,
Garí i Montllor
Família Bosch i Bosch,
de Barcelona
Casa Sagrera
Can Palet de la Quadra
Can Parellada
Can Bogunyà
Família
Riera Rifer
Família Bové
Can Colomer
Família Amat,
de Ca n'Amat de la Muntanya
Can Coromines,
de Sant Miquel de Toudell
Família Vila Constans
Família Roig
Família Monset

Can Fatjó

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Can Fatjó
Dates:1388-1934 | **Volum i suport:** 0,40 ml, 25 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Can Fatjó

Història del productor

Aquest mas es trobava situat des d'antic a l'actual cruïlla del carrer Roca i Roca amb la carretera de Matadepera.

Els seus orígens semblen ben antics, a raó de la troballa d'un Hermes d'època romana a les terres de conreu del mas. Tanmateix no és fins a època medieval en què comencem a disposar de notícies concretes. Pel cognom Roig del seu propietari el 1455 el mas era conegut per Mas Roig, tot i així a principis del segle XVI ja se l'anomenava Mas Arc Sobirà, quan n'era possessor Bernat Cardús. El 1567 ja apareix un Joan Fatjó com a possessor del Mas Arc Sobirà realitzant una permuta d'unes peces de terra. Els Fatjó, per tant, es fan amb el mas fins a principis del segle XX.

El 1924 amb la mort sense descendència de la senyora Felipa Fatjó i Nonell, la casa quedà a mans de Joan Canyameres i Mas, que fou qui en tingué cura durant la seva malaltia.

Amb vinyes i oliveres, les seves terres, apartades de la ciutat, i amb un pou d'aigua potable, els terrassencs s'hi desplaçaven d'excursió a fer-hi berenars i passar-hi el dia.

Després de la Guerra Civil espanyola la venda dels terrenys portà a la urbanització de l'entorn i a l'enderrocament del mas als anys 60.

Dades sobre l'ingrés

La documentació d'aquest fons ingressà a l'AHCT el 16 de setembre de 1992. La bibliografia i l'hemeroteca que completaven aquest fons foren incorporades a la Biblioteca Soler i Palet el mes de novembre de 1992.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Els 25 pergamins conservats es poden datar entre 1338 i 1619. Els documents en paper són 17 i es daten entre 1654 i 1934. També es poden consultar 5 plànols del segle XIX sobre les possessions dels Fatjó a Terrassa. El mes antic és de 1851.

Pel que fa a les tipologies conservades tant als pergamins documentals com als documents en paper, podem parlar de certificats, testaments, escriptures notariales, establiments en emfiteusi de terres, cessions de drets i censos sobre masos i terrenys. És interessant un llibre de lloguers de les hortes de Vallparadís datats entre 1910 i 1918.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí, català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

BOIX, Josep. “La història de les masies de Can Tusell i Can Fatjó”. *Diari de Terrassa*, 10 abril 1999, p. 25.

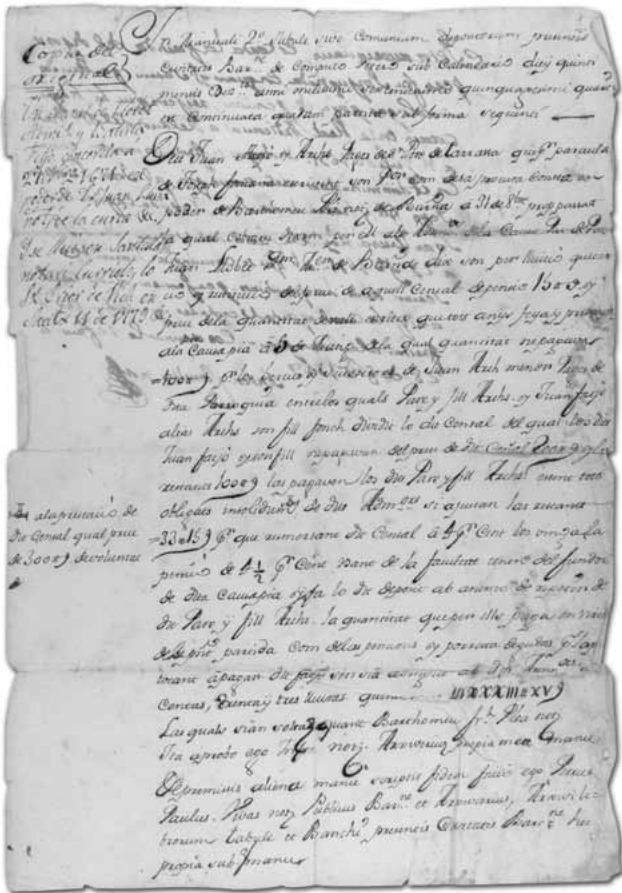
RODÀ, Isabel. “L'hermes bàsic de Can Fatjó”. *Merlet. Butlletí del Museu de Terrassa*, núm. 4, 1996.

SEGURA, Eduard. “Can Fatjó: una altra masia que ja no existeix”. *P.F.M. Barri de Sant Pere*, juny 1987.

TAPIOLAS, Judit. “Can Fatjó i Can Tusell”. *Impacte*, any 2, número 57, Terrassa, 7-13 de maig de 1988.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 14 de desembre de 2010

Can Palet d'Ullastrell

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/02 |
Nivell de descripció: Fons |
Títol: Can Palet d'Ullastrell |
Dates:1212-1780 |
Volum i suport: 0,60 ml, 26 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Can Palet d’Ullastrell

Història del productor

Els titulars d’aquesta masia d’Ullastrell durant el segle XVIII recaptaven rendes a pagesos de Martorell, Castellbisbal, Terrassa, Gelida, Monistrol de Montserrat, Sant Cugat, Matadepera o Sentmenat, evidenciant una àmplia dotació de possessions tant al Vallès com al Baix Llobregat. A mitjans Miquel Palet d’Ullastrell era el titular del mas i es documenta la seva activitat des de 1741 fins, almenys, 1780. Un oncle seu, Felip Palet, exercia de prevere a Abdera i entre 1716 i 1756 també anà redactant un llibre de comptes amb rendes i deutes.

Si bé la documentació preservada del segle XVIII és evident que pertany a la família Palet d’Ullastrell, manca un estudi exhaustiu dels pergamins conservats que permeti identificar els orígens d’aquesta casa.

El mas actual, que encara perdura, sembla una construcció dels segles XVI-XVII.

Dades sobre l'ingrés

A les fitxes de descripció d’alguns documents del fons hi consten fins a tres codis d’identificació, la qual cosa dóna testimoni dels primers tractaments que es feren de la documentació a l’Arxiu Històric de Terrassa l’any 1974. El fons doncs, ja es trobava aleshores a l’Arxiu. Cap a l’any 1977 Antoni Alegre de Sagraera féu donació de vint-i-sis pergamins a l’Arxiu Històric de Terrassa que permeteren complementar el fons.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

EEl fons és format per 26 pergamins datables entre 1212 i 1673. També es pot consultar un llibre de censals de la família Palet d’Ullastrell (1712-1742) que recull els que pagaven els pagesos de Martorell, Castellbisbal, Terrassa, Gelida, Monistrol de Montserrat, Sant Cugat, Matadepera i Sentmenat. Un llibre de censals de Miquel Palet d’Ullastrell (1741-1780) i un llibre de comptes de Felip Palet, prevere, d’Abdera (1716-1756), en el qual es feia un doble registre, de deutes i de censals, completen el fons.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents:Llatí, català i castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Alguns pergamins estan força deteriorats i presenten dificultats de lectura per mala conservació.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 14 de desembre de 2010

La Barata

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/03 |
Nivell de descripció: Fons |
Títol: La Barata
Dates: 1352-1785 |
Volum i suport: 0,30 ml, 16 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Família Barata

Història del productor

El mas de La Barata es troba a Matadepera. Del 24 de febrer de 1331 consta l'establiment que féu Guillem, abat de Sant Llorenç del Munt, a Ramon Barata, ciutadà de Manresa, d’una peça de terra “per cultivar y edificar casa” situada a Matadepera al lloch anomenat Llinars. Molt probablement aquest és l’origen de la masia pròpiament dita.

La història de la família Barata, des d’aleshores, està totalment relacionada amb aquesta casa.

Dades sobre l'ingrés

A les fitxes de descripció d’alguns documents del fons hi consten fins a tres codis d’identificació, la qual cosa dóna testimoni dels primers tractaments que es feren de la documentació a l’Arxiu Històric de Terrassa l’any 1974. El fons doncs, ja es trobava aleshores a l’Arxiu.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

DFormen aquest fons el *Llibre de la successió e decendensia de la casa de la Barata de la parròquia de Sant Joan de Matadepera*, del bisbat de Barcelona, amb extractes d’escriptures notarials del patrimoni de la família Barata, de Matadepera, datades entre 1330 (tot i que es tracta en realitat de 1331 si datem correctament per l’encarnació florentina) i 1695; i la còpia simple d’un testament de Maria Matas, en paper segellat del 1785, no closa pel notari (9 de desembre de 1768). Un conjunt de 16 pergamins que havien estat barrejats amb la resta de pergamins del fons, però que van poder ser identificats en una recerca realitzada l’any 1988, completen el fons. Els pergamins es daten entre els anys 1352 i 1594.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí, català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

SALILLAS, Jose Manuel. *Nomenclàtor matadeperenc. Homes i dones de Matadepera (900-1900)*. Radio Terrassa, 1993, 171p.

CARDÚS, Salvador. “La Barata.” *Butlletí del Club Pirinenc de Terrassa*, juliol-agost 1925, p. 154.

CARDÚS, Salvador. “L’hostal de la Barata.” *Butlletí del Club Pirinenc de Terrassa*, juliol-agost 1925, p. 155.

CARDÚS, Salvador. “Etabliment de la Barata, segle XIV”. Dins: *Mòdul d’Arqueologia de l’Escola Taller de Vallparadis. Recull, articles d’arqueologia i història local*, 1993, p.37.

CARDÚS, Salvador. “L’Hostal de la Barata”. Dins: *Mòdul d’Arqueologia de l’Escola Taller de Vallparadis. Recull, articles d’arqueologia i història local*, 1993. f. [37].

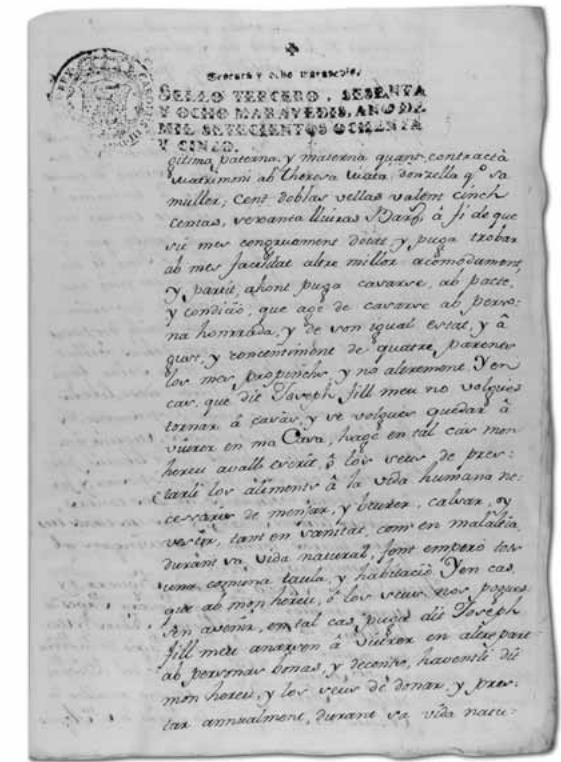
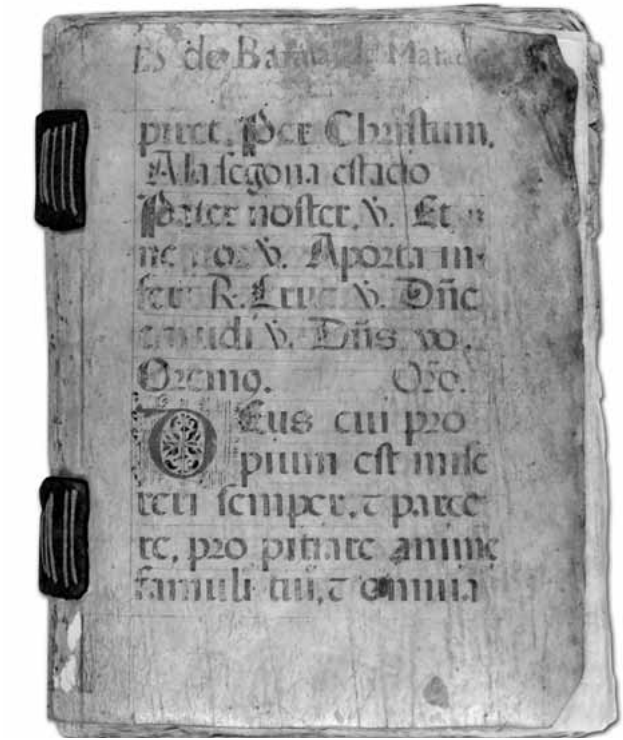
SOLÀ, J. “La capella de Sant Roc de la Barata.” *Butlletí del Club Pirinenc de Terrassa*, juliol-agost 1925, p.156.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

14 de desembre de 2010

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/04 |
Nivell de descripció: Fons |
Títol: Duran de Collcardús |
Dates:1311-1636 |
Volum i suport: 22 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Duran de Collcardús

Història del productor

Aquest mas es trobava situat al terme de Vacarisses.

L’11 de gener de 1447 el mas de Collcardús apareix com a derruït a l’acte de venda d’aquest mas que Antoni Ortola fa a favor de Bernat Llorenç. L’honor era propietat de Joan des Far, senyor del castell de Vacarisses. L’any 1487 apareix un Bernat Collcardús realitzant testament i nomenant hereva universal a la seva filla Miquela. Un any després Angelina, esposa del difunt Pere Collcardús, reconeix que Pere Turó havia entrat al mas Collcardús arran del seu matrimoni amb Miquela, hereva de Bernat Collcardús.

El 1543 el mas apareix en mans de Violant Parent i del seu fill Jaume Collcardús, en una reclamació feta per Joan Collcardús, que era fill primogènit de Miquela, l’hereva universal de Bernat Collcardús. Considerava que ell tenia drets sobre el mas.

El 1565 el mas es troba en mans de Jaume Collcardús, tot i que no hi resideix. Apareix com a masover Antoni Marcet. S’explica que a l’interior del mas Collcardús hom hi podia trobar els masos de la Roca i de les Castes, que aleshores estaven deshabitats. L’any 1573, Jaume Collcardús apareix com a agricultor del mas de les Orioles, al terme de Terrassa, donant lloc al posteriorment anomenat can Cardús de les Orioles. L’any 1590 és Gabriel Cardús qui es reconeix com a senyor útil del mas Collcardús, i que està esposat amb Caterina.

L’any 1623 apareix Miquel Duran, àlies Collcardús, resolent un debitori que tenia contret amb Pere Pau Canals, en concepte de la successió de Gabriel Collcardús. Aquest Miquel Duran és el primer Duran de Collcardús, que sembla, doncs, que arran del testament de Gabriel passar a disposar del domini útil de l’heretat. L’any 1636 és Pere Joan Duran s’intitula agricultor natural de Collcardús.

Dades sobre l'ingrés

Els pergamins van ingressar a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el 10 de juny de 1997 perquè fossin convenientment tractats en qualitat de dipòsit. El 7 de març de 2005 es signà el conveni definitiu de cessió en dipòsit d’aquests pergamins a l’Arxiu per part de Miquel Juan i Duran i Rosa Maria Comellas i Duran, hereus del seu avi Josep Duran i Egea, darrer propietari de la casa de Collcardús, i l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Col·lecció de vint-i-dues escriptures notarials en pergamí de vendes, establiments, reconeixements de pagaments de deutes, dots matrimonials, testaments i plets.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents:Llatí.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 14 de desembre de 2010

Família Niubó

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/05| Nivell de descripció: Fons | Títol: Família Niubó

Dates:1266-1908 | Volum i suport: 3,60 ml, 31 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Niubó [1266-1857]; família Navarro [1694-1863]; família Morgades [1745-1838]; família Ferrer [1828-1868]; família Gendre [1453-1831]; família Jalpí [1798-1831]; família Martín [1787-1908].

Història del productor

La família Niubó de la qual tenim notícies des del s. XII sembla tenir els seus orígens a la població de Castellnou de Seana, municipi del Pla d'Urgell. Tanmateix, la major part de la documentació relacionen els Niubó amb la ciutat de Cervera, almenys des d'inicis del s. XVII. Els Niubó aviat emparentaran amb influents famílies cerverines com els Nuix, Carbonell, Tolrà, Castellar, Compte i Montaner que contribuïran a incrementar el patrimoni familiar amb propietats com les castlanies de Montbrió de la Marca, Vallservera i Cabestany. A inicis del s. XIX el patrimoni dels Niubó s'integra dins els Martín, senyors i barons de Balsareny. Els Martín seran el nexa d'unió dels Niubó amb la resta de famílies d'aquest fons. Podem destacar entre els Niubó a Joan de Niubó nomenat el 1389 com a veguer i batlle de Manresa, Josep de Niubó i Tolrà, paer primer de la ciutat de Cervera; el fill d'aquest, Francesc de Niubó i Castellar qui ocupà el càrrec de racional a l'ajuntament de Cervera i qui obtingué el títol de regidor a perpetuïtat igual que el seu fill Francesc Anton. Aquest darrer serà qui amb el seu casament amb Antònia Martín Martínez unirà els patrimonis Niubó i Martín.

Pel que fa a la resta de famílies, els Navarro vivien a Barcelona però tenien l'heretat Mas del Papiol, al Papiol i l'heretat Torre del Bisbe al terme de la Santa Creu d'Olorda. Entre els Morgades, família d'hisendats de Vilafranca del Penedès, podem destacar el doctor en cànons Baltasar Morgades que arribà a ser comptador de propis de la vila de Vilafranca. La documentació dels Ferrer respon en la seva totalitat a les activitats de l'advocat Lluís M. de Ferrer i Corriol, nascut a Sant Joan de les Abadesses, però que residí bàsicament a Vic i Barcelona. Els Gendre vivien a Tarragona i tenien entre el seu patrimoni la castlania de Gendre a l'Espluga de Francolí. Pel que fa als Jalpí tenien la casa pairal a Arenys de Munt, però Maria Gràcia de Jalpí i Solanell de Foix arribà a heretar un important patrimoni familiar amb propietats a diverses poblacions gironines, a més d'alguna propietat provinent de la branca Falguera a Sant Feliu de Llobregat i Sant Martí de Provençals.

Història arxivística

La documentació estava a una casa familiar de la senyora Júlia Amat i Llinàs a Sant Feliu de Llobregat, el seu marit Josep Marqués i Izard la recollí i la portà al seu domicili del carrer Sant Antoni, 82, de Terrassa. Aviat el senyor Marqués va confiar la documentació a Conrad Padrós de la Junta de Museus de Terrassa, qui la diposità al Museu de Terrassa cap als anys 50, quan aquest va ser inaugurat. A la mort de Conrad Padrós la família recuperà la documentació fins que l'any 1991 la senyora Júlia Amat donà el fons a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa. El gran volum de documentació i la manca d'un ordre evident comportà que en un principi l'any 1991 es fes un inventari provisional. L'any 1999 Josep Lluís Lorca escollí aquest fons pel seu treball de recerca arxivística fent una descripció extensa del mateix.

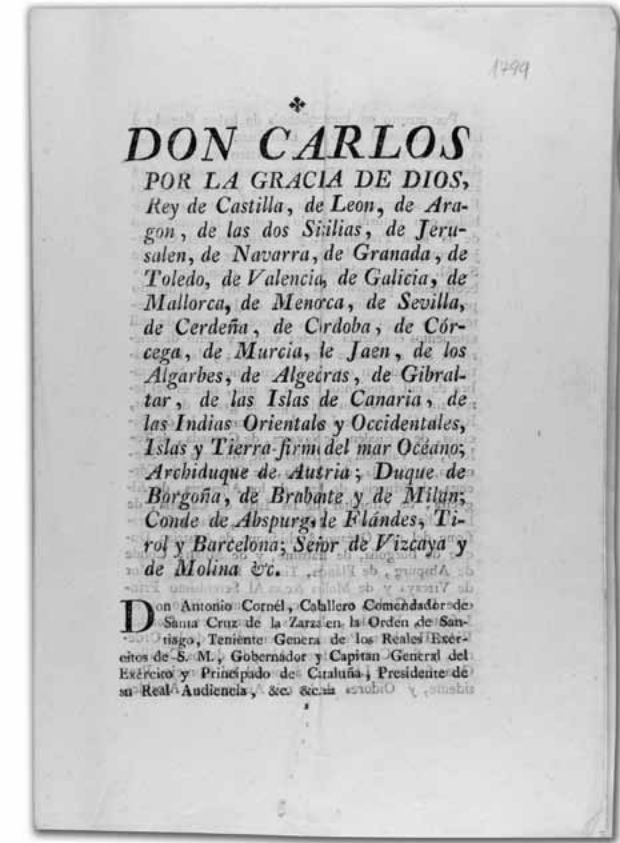
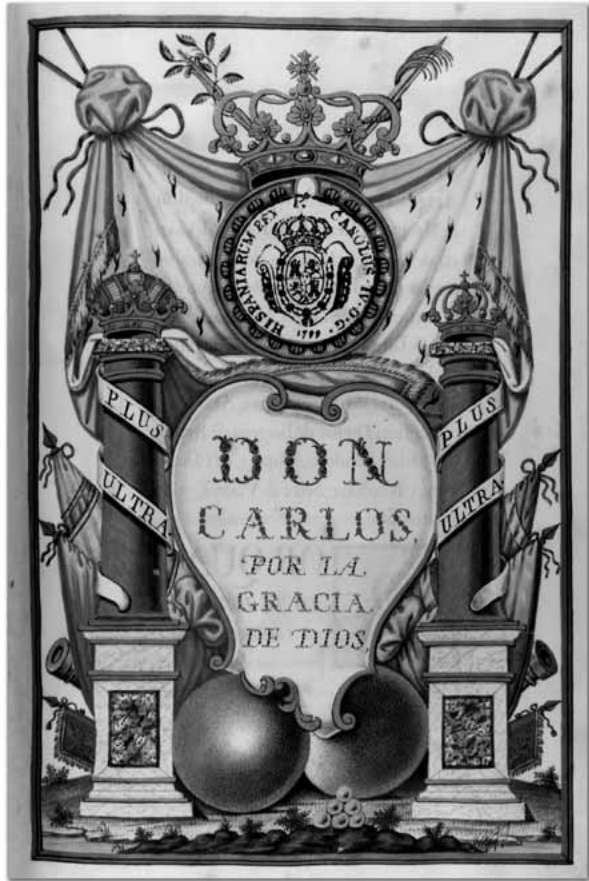
Dades sobre l'ingrés

Júlia Amat i Llinàs féu donació del fons l'11 de gener de 1991. Tanmateix, anteriorment s'havien produït d'altres ingressos menors. L'any 1975 Josep M. Domènech i Fargas havia fet donació a la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, embrió del futur Arxiu Històric Comarcal, de tres documents i cinc impresos que foren recollits com a documents de la família Niubó-Jalpí. El 1982 Josep Rigol i Fornaguera va fer lliurament també a la Biblioteca de dos pergamins, una vitel·la i dos papers. El 1988 es traspassen des de la Biblioteca Soler i Palet quatre documents que provenien d'algun donatiu anterior de Josep Rigol. Finalment, l'any 1998 Josep M. Domènech i Fargas va fer donació de tres impresos que digué que eren del fons Niubó.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En general, es tracta de documentació de caràcter menor i de tràmit generada per la família Niubó i sis famílies més que acaben entroncant, directa o indirectament, amb ella. Entre el notable volum de notes d'administració, correspondència, comptes, rebuts, etc., destaquen especialment 31 pergamins datats entre els anys 1266 i 1789, la majoria relacionats amb les castlanies que formaven part del patrimoni familiar. Cal fer esment que, a part de les castlanies de Montbrió de la Marca, Vallservera, i Cabestany, també hi ha

està generalment escrita en català i la resta combina el català i el castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

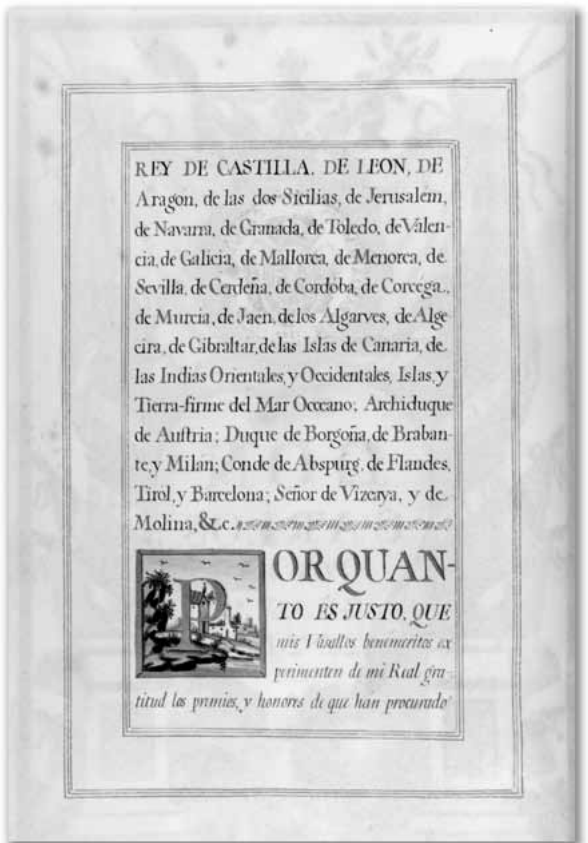
El Sr. Ramon Guiu Niubó, de Castellnou de Seana, conserva un petit plec d'actes pertanyents al fons de els quals s'ha pogut obtenir fotocòpia.

Bibliografia

LORCA SIMON, Josep Lluís. “Inventari d'un arxiu familiar fragmentari. Els Niubó 1015-1908”. Direcció del treball: Pere Puig i Ustrell. Treball del IV Màster en Arxivística. Universitat Autònoma de Barcelona, 1999. Hi ha un exemplar a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 20 de desembre de 2010

Can Falguera

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/06 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Can Falguera **Dates:**1484-1889 | **Volum i suport:** 0,30 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Can Falguera

Història del productor

Conegut amb el nom de Font de Riu-sec, al segle XV, el mas canvià el nom per l'actual de Can Falguera amb la unió matrimonial de l'hereva del mas Font de Riu-sec, Victòria Gener, amb Genís Falguera, de Plegamans.

Provinents de Valladolid, els Ribas, fabricants llaners que residien a Can Amat de les Farines, compraren Can Falguera, on actualment hi ha l'hotel de les Fonts.

Dades sobre l'ingrés

Els documents procedeixen de Can Falguera i foren donats per la família Ribas al pare del donador, durant els anys de la Guerra Civil. El pare del donador entrà en contacte amb els Ribas amb motiu del seu càrrec en la gestió d'aigües de la Mina Unificada d'Aigües de Terrassa, cap al 1937. Joan Baptista Galí i Barba féu donació del fons a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el 9 de novembre de 1992.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons recull la documentació de diversos cognoms com els Parull-Falguera-Riera, dels quals se'n conserven escriptures i rebuts (1484-1889), el fons Barata-Bell (1697-1739), els documents de Torras Batlles, i Palet i Torras (1699-1886), el Fons Barceló (1583-1815) i diversos documents públics dels Barceló, i d'altres, de 1763 a 1814. Completa el fons una agrupació de documents adventicis de 1617-1778.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí, català i castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Bona part de la documentació presenta senyals d'haver-se mullat en la seva meitat inferior, i en alguns casos s'ha perdut part de la informació.

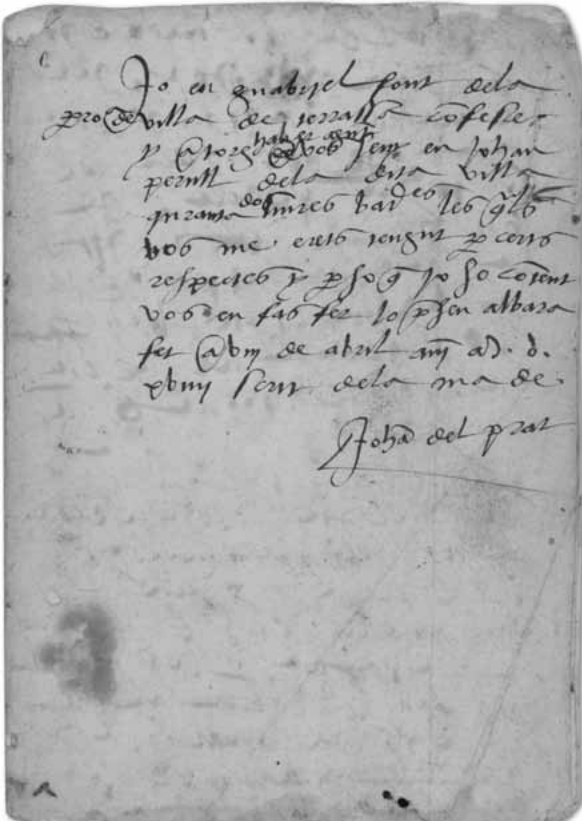
ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

“Les masies de Terrassa”. Col. *Catàlegs del Museu*. Museu de Terrassa, 1997-1998. Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 9 de desembre de 2010

Família Pujals

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/07 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Pujals **Dates:**1724-1921 | **Volum i suport:** 0,15 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Puigventós [... 1724-1881 ...]; Família Pujals [... 1882-1910 ...]

Història del productor

Els primers membres documentats en aquest fons de la família Puigventós eren naturals de Martorell. Hi trobem un Pau Puigventós que fa testament l'any 1724. Un Miquel Puigventós apareix l'any 1771. Posteriorment un altre Pau Puigventós apareix en documentació de 1785 a 1800 com a comerciant de Martorell. Destaca una sèrie de documents entre 1785 i 1793 en què realitzà fins a deu establiments de rabassa morta d'un es terres que tenia en propietat a la parròquia de Sant Pere de Rubí a la casa i heretat anomenada Puigventós, demostrant una més que possible vinculació familiar amb aquesta localitat. Un Anton Puigventós es documenta l'any 1847 i un Antoni Puigventós i Morgada entre els anys 1865 i 1881. Aquest darrer ja signa com a vilatà de Terrassa, mentre tots els anteriors sempre havien residit a Martorell.

El primer membre de la família Pujals documentat en aquest fons és Josepa Pujals i Bosch, veïna de la ciutat de Terrassa, entre els anys 1882 i 1883. Un posterior Jacint Pujals i Bosch, germà de Josepa, suí documentat els anys 1886 i 1910.

Dades sobre l'ingrés

El 14 de març de 1997 ingressen 34 escriptures notariales. Un no ingrés de 10 documents i un banderí es produeix el 31 d'agost de 199 i un tercer el 20 de desembre del 1999, amb 5 documents més.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït essencialment per escriptures notariales com ara àpoques, establiments, compravendes, establiments a rabass: morta i uns capítols matrimonials datables entre 1724 i 1910. Destaca la sèrie d'establiments a rabassa morta que Pau Puigventós realitza entre 1785 i 1793 a la parròquia de Sant Pere de Rubí.

El fons també conté cinc escriptures de constitució i dissoluci de societats especialment rellevants. Així trobem la constitució de l raó social “Sensada, Ramoneda y Compañía” de 1881; la constituci de la societat “Matalonga, Esmerats y Compañía” de 1886 on l participava Jacint Pujals i Bosch; la constitució de la societat col·lectiv “Julia hermanos, Matalonga y Compañía” de 1893, on també l participà Jacint Pujals; la dissolució d'aquesta mateixa societat l'an 1897. El document més modern del fons és el manament atorgat pe Josep Morera i Ventalló, gerent de “Morera en comandita” a favor d Matalonga i Pujals, del 13 d'octubre de 1921.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 15 de desembre de 2010

Ca n'Anglada

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/08 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Ca n'Anglada **Dates:**1525-1854 | **Volum i suport:** 0,26 ml, 2 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

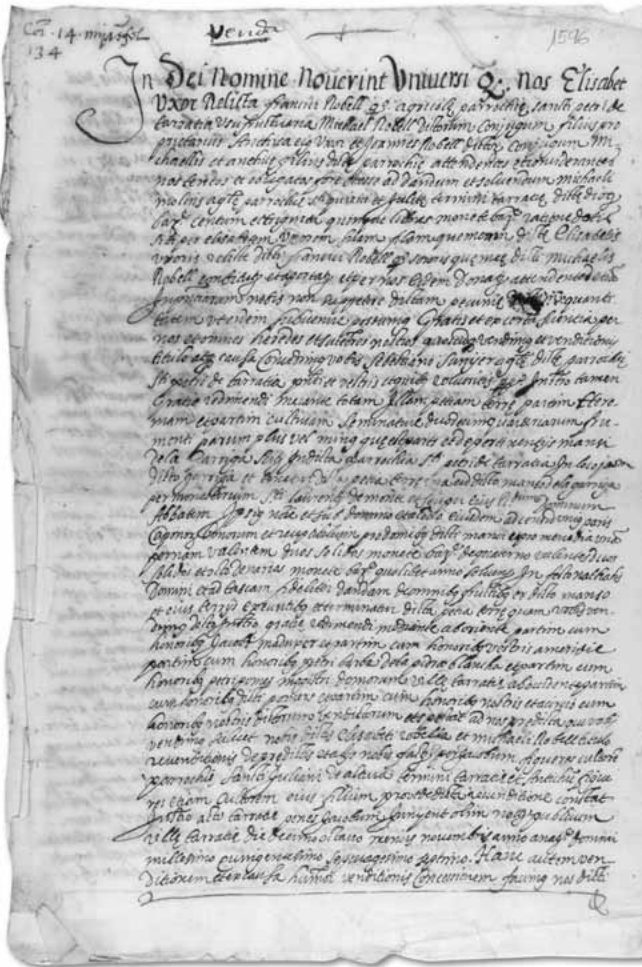
Família Robell [s.XVI-1638]; Família Anglada [1638-1912]

Història del productor

Des d'època romana es coneix l'existència de pobladors i vida agrícola en el seu entorn. És coneguda la important troballa d'un sarcòfag de plom l'any 1958. Estudis posteriors l'han datat del segle IVdC. La seva recuperació com a masia en època altmedieval s'ha associat a l'existència en segles reculats d'un assentament poblat que demostrava l'idoneïtat de l'entorn per a viure-hi.

L'actual masia de Ca n'Anglada, tanmateix, té els seus orígens en l'antiga ermita de Sant Cristòfol. L'antigor d'aquesta ermita és manifesta. L'advocació a aquest sant en el nostre territori no sembla anterior al segle VII, d'on no s'han trobat altres exemples. Però el seu origen es podria remuntar a l'època de la Seu d'Ègara. La història de l'ermita i de la masia es comença a conèixer a partir del segle XI.

L'any 1037 els comtes de Barcelona, Ramon Berenguer I i Ermesenda van fer donació de la possessió on hi havia l'església a l'abat de Sant Llorenç del Munt. En aquesta donació diuen que en aquesta pssessió antieament hi havia hagut una eselésia dedicada a Santa

Ca n'Anglada

Maria, Sant Gabriel i Sant Cristòfol, però que en aquells moments estava derruïda.

L'any 1049 l'abat de Sant Llorenç del Munt dóna la possessió a Argemir i Filmera perquè hi edificuin una casa i refacin l'església. És a partir d'aleshores que s'edifica l'actual temple romànic dedicat a Sant Cristòfol i la masia que hi ha al seu costat.

La masia originalment també es deia de Sant Cristòfol i es documenta una família amb aquest nom almenys fins als segles XIII. Durant el segle XIV la família propietària de la masia eren els Vallseca, malgrat que sembla que no hi residien. L'any 1433 al mas s'hi estableix la família dels Casanoves sense que per això es testimonïi un canvi de nom. Sí en canvi a partir del segle XVI, quan passa a mans de Francesc Robell i la seva esposa Elisabet Casanoves. En aquells moments es testimonia el canvi de nom a Mas Robell.

Finalment l'any 1638 canvia novament el nom per passar-se a anomenar Mas Anglada o Ca n'Anglada. Aquest any, Esperança Robell, única supervivent de nou germans, va casar-se amb Lluís Anglada, un teixidor de llana de Terrassa i síndic de la vila, que acabà aportant l'actual nom de la masia. Si bé la masia canvia el seu nom, l'ermita continuarà amb el nom de Sant Cristòfol.

Sant Cristòfol s'havia venerat sempre en aquesta ermita. Des del segle XIV existia un clergue beneficiat que vetllava pel seu manteniment i n'assegurava l'eucaristia quan calia. És a partir del segle XVII que el Gremi de Sabaters sol·licita una capella dedicada a aquest sant dins de la vila de Terrassa. A partir d'aleshores, Sant Cristòfol ha estat i és considerat un Sant Patró de Terrassa, juntament amb Sant Valentí i Sant Pere.

Del segle XVIII en destaca una notícia en què els Anglada estaven autoritzats a buscar aigua dins de les seves possessions. A mitjan segle XIX els propietaris de Ca n'Anglada cultivaven majoritàriament vinya, però també tenien oliveres i boscos propis. Les seves terres es trobaven a banda i banda de la Riera de les Arenes. La masia entre 1800 i 1904 va pertànyer a l'antic poble de Sant Pere.

L'any 1912 la masia es transformà en un Convent de les Germanetes de l'Assumpció fins a l'any 1993. Durant un breu espai de temps, entre 1994 i 1995 s'hi instal·laren les Carmelites Descalces. Tanmateix, a partir d'aleshores ha quedat en desús, esperant, en mans municipals el seu reaprofitament.

La masia, convenientment restaurada, ha donat nom al barri que l'envolta i es troba ubicada als carrers de la Mare de Déu del Carme i de la Mare de Déu del Mar de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

Un llibre de rebuts de Jaume Robell probablement recuperat el 1936 i conservat al Museu Comarcal passà el 1939 a la Biblioteca Soler i Palet, on ingressaria a l'Arxiu Històric a partir d'aleshores. Pel que fa a la resta de documentació cal dir que a les fitxes de descripció d'alguns documents hi consten fins a tres codis d'identificació, la qual cosa dóna testimoni dels primers tractaments que es feren de la documentació a l'Arxiu Històric de Terrassa cap a l'any 1974. No queda constància que també arribessin de la mateixa manera que el llibre de rebuts.

Per altra banda, alguns rebuts de censos foren trobats dins un llibre manuscrit, amb data probable de 1793, intitulat *Colors que posaven en 1797* i d'autor desconegut, procedents del llegat de Josep Soler i Palet. Aquests rebuts ingressaren el 20 de juliol del 2005, provinents de la Biblioteca Central de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per nou capítols matrimonials (1525-1845), quatre testaments (1607-1822), dos inventaris (1645-1759), tres documents d'adquisició de béns (1704-1845) i cinc establiments (1577-1631). Dins la sèrie d'administració del patrimoni hi ha una cinquantena de documents dables entre 1531 i 1854 entre censals, lluïcions, àpoques, alienacions, concòrdies, embargaments, procures, revendes, hipoteques o debitoris. També hi trobem el “Llibre de rebuts de Jaume Robell” amb anotació dels pagaments que realitzà entre 1610 i 1645 a la Infermeria del monestir de Sant Cugat, al monestir de Sant Llorenç del Munt, al monestir de Pedralbes, al castell del palau de Terrassa, a la casa de Sentmenat o a la confraria de Sant Antoni de Terrassa.

El fons també disposa de deu documents d'origen judicial com ara sentències, instàncies o certificats datats entre 1552 i 1836. Existeix alguna documentació relacionada amb encàrrecs públics a favor de membres de la família com per exemple el nomenament de síndic procurador de la Universitat Forana de Terrassa a favor de Lluís Anglada el 1660. Existeix també una documentació personal datada entre 1763 i 1840 i algunes anotacions personals i un dibux dels segles XVIII i XIX.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí, català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

CARDÚS, Salvador. “La Casa de Sant Cristòfol”. Dins: Mòdul d'Arqueologia de l'Escola Taller de Vallparadís. Recull, articles d'arqueologia i història local, 1993. f. [98-99].

“Les masies de Terrassa”. Museu de Terrassa, col.lecció Catàlegs del Museu, 1997.

MALGOSA I MORERA, Assumpció. “Estudi antropològic de les restes humanes del sarcòfag de plom de Ca n'Anglada, Terrassa.” *Terme*, núm.9, p. 8-13.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 15 de desembre de 2010

Família Poal i Rodó

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/09 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Poal i Rodó | **Dates:**1542-1855 | **Volum i suport:** 0,06 ml, 3 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Membres de les famílies Salt, Poal, Rodó, Palet i d'altres

Història del productor

Els Poal emparenten amb els Rodó en data incerta. Baldiri Rodó exerceix de col·lector de delmes i censor del marquès de Sentmenat cap als anys 1813 a 1818.

Dades sobre l'ingrés

Donatiu de Pere Salom i Morera a l'Arxiu Municipal de Terrassa el 1934.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està conformat per cinc capítols matrimonials dables entre 1610 i 1793; sis escriptures d'administració del patrimoni dables entre 1542 i 1818, entre elles hi ha tres escriptures en pergamí. També es poden consultar tres rebuts i debitoris dels anys 1725 a 1825; quatre notes de comptes de 1725 a 1819. Relacionats amb el col·lector de delmes del marquès de Sentmenat, Baldiri Rodó, trobem nou notes de comptes datades entre 1813 i 1818 resultat de la seva tasca.

Completen el fos un document relatiu a la pensió que rebia en qualitat de vídua de guerra Mariana Poal l'any 1837 i un certificat del matrimoni entre Josep Padrós i Paula Rodó l'any 1845.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí, català i castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

15 de desembre de 2010

Família Carreras, d'Alcover del Camp

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/10 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Carreras, d'Alcover del Camp | **Dates:**1554-1808 | **Volum i suport:** 0,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Carreras, d'Alcover del Camp (Alt Camp)

Història del productor

Alguns membres de la família foren Sebastià Carreras, apotecari ciutadà de Tarragona (1640) i la seva esposa Paula. Francesc Carreras, ciutadà honrat de Barcelona, resident a Tarragona (1962), i Josep Antoni Carreras, cavaller de la vila d'Alcover, ciutadà honrat de Barcelona (1767). Aquesta família tingué relació amb la família Benavent, almenys des de 1707 endavant.

Dades sobre l'ingrés

En una breu descripció manuscrita del fons hi consten fins a tres codis d'identificació, la qual cosa dóna testimoni dels primers tractaments que es feren de la documentació a l'Arxiu Històric de Terrassa l'any 1974. El fons doncs, ja es trobava a l'Arxiu almenys des d'aleshores.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La classificació del fons identifica diverses agrupacions de documents en actes del patrimoni (1554-1788) i documentació per a la seva gestió i administració (1575-1808), amb comptes, rebuts, notes d'administració i lletres d'autoritats i instàncies.

Una altra part del fons recull els documents generats en l'exercici de càrrecs públics (1622-1760) i documentació personal dels anys 1639 a 1754. En aquesta sèrie relativa als càrrecs públics desenvolupats per membres de la família hi ha una còpia d'una sentència reial de 1340.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí, català i castellà.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

9 de desembre de 2010

Família Domingo

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ:
Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/11 |
Nivell de descripció: Fons |
Títol: Família Domingo
Dates: 1573-1945 |
Volum i suport: 0,30 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Domingo, de Terrassa.

Història del productor

El primer membre de la família Domingo que es documenta a partir d'aquest fons és Anton Domingo Curet que fa testament l'any 1832, tot i que no morirà fins l'any 1855. En aquest es diu que era retorçador de llana, igual que el seu pare difunt Anton Domingo Pi. Aquest Anton Domingo s'havia casat amb Maria Curet. Tots ells eren de Terrassa. Anton Domingo Curet s'havia casat amb Rosa Grau Farrés.

La documentació però, s'inicia la segona meitat del segle XVI. Fins a mitjans del segle XIX, la documentació fa referència majoritàriament a la família Farrés de Matadepera (segurament d'on provenia Rosa Grau i Farrés) i de la família Montllor i, posteriorment, Garí i Montllor. A partir de 1832 començarem a trobar documentats els diferents membres de la família Domingo.

Anton Domingo i Rosa Grau tingueren tres fills: Josep, Pere i Miquel Domingo Grau. Inicià la fabricació de teixits, especialment franel·les, estamenes i tartans. Participà en la vida pública de Terrassa i arribà a ser regidor entre 1841 i 1844.

Miquel Domingo Grau, casat amb Cecília Margarit Broquetas, continuà l'activitat empresarial d'Anton Domingo com a fabricant de llana. Passa de sis telers a deu i va incorporar dues premses per acabar les peces. L'any 1848 va muntar una filatura de llana amb Salvador Ferrer, comerciant de Barcelona. La societat va ser anomenada “Domingo y Compañía” i va durar fins el 1866. La maquinària fou traslladada al Vapor Gran. També fou regidor de l'Ajuntament entre 1859 i 1862.

El successor en l'activitat empresarial fou el seu segon fill Domènec Domingo Margarit l'any 1883. També augmentà els telers de l'empresa i l'any 1906 començà a exportar a Amèrica. Creà la societat “Domingo Hermanos y Bogunyá” amb el seu germà Pere Domingo i amb Josep Bogunyà. Va morir l'any 1908.

El seu hereu i successor en l'activitat empresarial fou Miquel Domingo Pagès, que juntament amb els seus cunyats Francesc Soler Suana i Domènec Miralda Serra, l'any 1912 van fundar la raó social “Hijos de Domingo Domingo”. L'activitat professional de Miquel Domingo, dins d'aquesta societat i en d'altres es pot documentar a partir d'aquest fons fins l'any 1945.

Dades sobre l'ingrés

La documentació va ser localitzada a la casa Pere Armengol del carrer del Nord, 83 (xamfrà amb el carrer Sant Valentí), la qual s'havia d'enderrocar. En total es recuperaren un 2,5 ml que inclouen documentació de la societat “Hijos de Domingo y Domingo” i de la família de Domènec Domingo Margarit. Una part del fons passà a constituir el fons empresarial “Hijos de Domingo y Domingo” (1904-1946) i l'altra el fons patrimonial “Família Domingo” (1573-1945). El fons ingressà a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 26 d'abril de 1994.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Esriptures notariales de 1573 a 1832 relatives majoritàriament a les famílies Montllor de Terrassa i Farrés de Matadepera. A partir de 1832 fins a 1943 ja trobem tots els membres de la família Domingo. El fons

també està constituït per la documentació relativa a l'administració del patrimoni immoble, al cobrament de lloguers i altres censos entre 1894 i 1902. La documentació està preferentment formada per quaderns de notes, censos i lluïsmes, documents de registre de la propietat, pagaments d'honoraris de notaria i impostos, certificats judicials i, finalment, papers familiars.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Llatí, català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

La documentació del Fons Hijos de Domingo Domingo (CAT ACVOC AHT11/09) aporta més informació sobre l'activitat professional dels productors del fons present.

Bibliografia

COMES I EZEQUIEL, Rafel. “Els Domingo (1), (2) i (3)”. Dins: *Circular informativa del Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa*. Núms. 406 i 407. Terrassa, gener-març 2005.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

15 de desembre de 2010

Família Tobella, Garí i Montllor

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ:
Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/12 |
Nivell de descripció: Fons |
Títol: Família Tobella, Garí i Montllor |
Dates: 1656-1900 |
Volum i suport: 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Montllor, després Garí, i Tobella.

Història del productor

El nom més antic conegut d'aquesta masia, però, és el de mas Isarn, i la datem el 1210. La trobem en un document importantíssim per la història de l'edifici. El 28 d'octubre d'aquell any el batlle reial Durfort féu concessió a Guillem Mosterol i a la seva esposa Guillemma del mas “qui vocatur de Isarno”. Amb el mas hi anaven incloses totes les pertinences associades i els arbres del domini. Es diu que aquestes possessions es trobaven a la parròquia de Sant Pere d'Ègara i a la de Sant Julià d'Altura. El document, en realitat, confirmava la donació que Berenguera, germana de Guillem Mosterol i filla de Joan Isarn, li havia fet conjuntament amb el seu marit Ramon de Molera temps enrera. El fet és que amb aquesta donació el mas deixarà d'anomenar-se Isarn i passarà a ser conegut com a mas Mosterol o de les Mosteroles.

El mas Isarn es documenta per primera i última vegada l'any 1210, però coneixem personatges que porten aquest nom dins del terme del castell de Terrassa almenys des de l'any 1119 en què coneixem un Guillem Isarn. Entre 1150 i 1175 tenim documentat a Pere Isarn, el qual podria haver estat pare del dit Joan Isarn, pare de Berenguera i Guillem Mosterol. Pere Isarn va patir també la violència de Deusdèdit de Tamarit (a qui hem vist robant impunement a Pere de Pujada, del mas de la Pujada), qui li prendre tres mitgeres d'ordi i un moltó.

En principi, i arran de la concessió que féu el batlle reial Durfort l'any 1210, semblaria que el mas era de domini reial, però a l'enquesta de 1311-1314, no hem trobat cap menció al dit mas Mosterol. Aquesta absència, però, no significa per res la seva desaparició. Així a la llista de masos de 1413 encara surt el mas Mosterol. No serà fins l'any 1440 en què es produirà un canvi de nom definitiu. En motiu dels capítols matrimonials signats entre una filla de Pere Mosterol i Antoni de Montllor, que procedia de la parròquia de Sentmenat, el mas va rebre el nom de Can Montllor. Poc més sabem dels segles XV i XVI, però a partir del segle XVII trobem documentació relativa al mas al fons de la Família Tobella, Garí i Montllor que es conserva a l'Arxiu Històric de Terrassa. Gràcies a aquesta documentació sabem de l'existència de Joan Montllor, fill de Jaume Montllor, que morí l'any 1712. A raó de la seva mort, la seva vídua Eulàlia Montllor, aixecà inventari dels béns de la masia. Simplement repassant els diferents espais de la casa ens podem adonar de la seva magnitud ja a principis del segle XVIII. En concret es diu que hi ha l'entrada a la casa, un estable, la cort dels tossinos, el corral, la cuina, el menjador, el celler i una sala, i a continuació la cambra sobre el menjador, la cambra que té la finestra cap a ponent, la cambra sobre el salador, la cambra sobre la cort que mena la finestra cap a la façana devantera de la casa, la cambra sobre la cort que mena la finestra cap al sud, la cambra del blat i unes golfes. Tot plegat configurava un edifici realment gran.

Pocs anys més tard una Eulàlia Montllor, no sabem si la mateixa que fa l'inventari o una altra, s'esposà amb Benet Garí, que venia de Sant Julià de Palou. Malgrat aquest enllaç la masia continuà conservant el nom de Montllor, a diferència del que havia succeït al segle XV. Els Garí van regir el mas fins que a principis del segle XIX Isabel Garí-Montllor i Ferrés, rebesneta de Benet Garí, es va casar amb

Josep Tobella Oliver, de la família Tobella provinents del Cairat, a prop d'Olesa de Montserrat.

L'any 1863 el fill de Josep Tobella i Isabel Garí-Montllor, en Magí Tobella i Garí-Montllor, a l'edat de trenta anys, va fer un inventari dels béns immobles de la masia perquè el seu avi Benet Garí-Montllor, que havia mort el 1856, el va nomenar hereu universal.

Dades sobre l'ingrés

Aquest fons fou classificat a l'Arxiu Històric per primera vegada l'any 1974, de manera que ja s'hi trobava dipositat aleshores.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

S'identifiquen diverses agrupacions de documents en actes del patrimoni datades entre 1812 i 1900, que recullen actes testamentaris, capítols matrimonials, inventaris i constitucions de societats, així com una dissolució de societat. També podem trobar documentació per a la gestió i administració dels seus béns datats entre 1646 i 1902, formada per vendes, establiments, censals, certificats i instàncies, i un plet a l'explotació d'aigües.

Un conjunt de documentació personal datada entre 1809 i 1893 inclou, entre d'altres, certificats sacramentals i una dotació de benefici eclesiàstic a nom de Josep Montllor datada l'any 1809. Completen el fons dos processos judicials de l'any 1798.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Pot completar la documentació d'aquest fons algunes de les escriptures dels segles XVII, XVIII i XIX que es troben al fons de la Família Domingo (CAT ACVOC AHT12/11)

Bibliografia

Soler, Joan. *Camí dels Monjos: el tram de Terrassa*. Ajuntament de Terrassa, 2009, 133p.

Àrea de notes

Notes

S’ha afegit al fons una genealogia de la família realitzada per Joaquim Margenat l’any 2003. Complementa una de realitzada per Josep Sanllehí l’any 1976.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

15 de setembre de 2010

Fam.Bosch i Bosch, de Barcelona

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/13 |
Nivell de descripció: Fons |
Títol: Família Bosch i Bosch, de Barcelona |
Dates: 1790-1909 |
Volum i suport: 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Bosch i Bosch, de Barcelona.

Història del productor

Davant un desacord hereditari, l’any 1911 es presentaren diferents documents a l’advocat Vilaclara, de Barcelona. En conflicte entraven els interessos dels descendents de Gaietà Bosch de Torres i la seva esposa Socorro Loredó. Els bés d’un tal Eduard Bosch y Loredó, que semblaria el fill, també són objecte d’una partició cap el 1896. Les beneficiàries de tota la causa semblen les dues germanes Maria Guadalupe i Maria Assumpció Bosch i Bosch, el llegat de les quals, però, també és objecte de disputa l’any 1911. Tots ells foren ciutadans de Barcelona.

Dades sobre l'ingrés

En una breu descripció manuscrita del fons hi consten fins a tres codis d'identificació, la qual cosa dóna testimoni dels primers tractaments que es feren de la documentació a l'Arxiu Històric de Terrassa l'any 1974. Aquest fons doncs, ja es trobava a l'Arxiu aleshores.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons, segons consta a l’inventari que s’hi conserva, és un aplec de documents lliurats a l’advocat Vilaclara el 25 d’agost de 1911 per a un afer desconegut, amb diverses escriptures d’herències i llegats testamentaris de la família Bosch dels anys 1867 a 1909, i documents referents al Consell de família, als seus comptes, censos, poders i successions.

Sistema d'organització

La documentació manté l’ordenació de l’inventari original, distribuït en tres lligalls. L’inventari també inclou una carpeta de documents que s’han perdut.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

15 de desembre de 2010

Casa Sagrera

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT12/14 |
Nivell de descripció: Fons |
Títol: Casa Sagrera |
Dates: 1618-1832 |
Volum i suport: 0,17 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Anton Sagrera i Casanoves [1761-1801]; Joaquim Sagrera i Domènech [1777-1825]; Tomàs Sagrera i Font [1808-1862].

Història del productor

Els Sagrera procedien d’El Papiol. Un tal Joan Sagrera pagès d’aquesta població ja morí a Terrassa a inicis del segle XVIII. El seu fill fou Miquel Sagrera Saró, també pagès, qui esposà amb Maria Vendranes. El fill d’aquest matrimoni fou Miquel Sagrera Vendranes, que es constituí com a sabater a la vila de Terrassa, serà el pare d’Anton Sagrera i Casanoves, primer membre documentat d’aquesta família en aquest fons.

Miquel Sagrera i Anton eren sabaters d’ofici, tot i que també es van constituir com a comerciants de draps i altres peces tèxtils a partir dels anys setanta del segle XVIII. Anton adquireix l’any 1783 dos peces de terra a l’hort anomenat Hort Gran que es trobava situat entre els carrers de la Font Vella i de Sant Pere. Aquest és l’origen de la casa senyorial dels Sagrera que encara perviu amb accés al carrer Fontvella i que està gestionada pel Museu de Terrassa. L’any 1792 apareix com a fabricant de draps de Terrassa. Anton Sagrera i Casanoves va casar-se amb Maria Domènech i van tenir un fill varó, que van anomenar Joaquim.

Joaquim Sagrera neix l’any 1777 i l’any 1797 ja apareix com a fabricant de draps a la raó social “Anton y Joaquim Sagrera”. S’esposà en primeres núpcies amb Anna Galí i Suris. La historiografia li ha reservat un lloc preponderant a Terrassa en les accions de guerra esdevingudes arran de la Guerra del Francès. L’any 1820 fou batlle de Terrassa. El 1824 el rei Ferran VII va concedir-li el títol de Cavaller i Noble del principat de Catalunya.

El seu fill, fruit d’un segon matrimoni amb Teresa Font, fou Tomàs Sagrera. Seguí amb la fabricació de draps familiar. També esdevingué batlle de Terrassa durant els mesos de gener a agost de 1842 i regidor els anys 1854 i 1856.

Dades sobre l'ingrés

A les fitxes de descripció d’alguns documents del fons hi consten fins a tres codis d’identificació, la qual cosa dóna testimoni dels primers tractaments que es feren de la documentació a l'Arxiu Històric de Terrassa l'any 1974. El fons doncs, ja es trobava a l'Arxiu des d'aleshores.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El document més antic del fons és una carta comercial de 1618 que va aparèixer a l’interior d’un llibre de comptes del fons. A partir de 1796 comecenm a trobar alguna nota i altres cartes comercials de manera més freqüent. La part més rellevant del fons, però, són tres llibres enquadernats.

El primer és un llibre repertori d’escriptures de la casa Sagrera de 1732 a 1821 fet pel propi Joaquim Sagrera cap a l’any 1821. El llibre porta per títol *Llibre en què van anotadas las escripturas de las fincas que forman lo patrimonio de Casa Sagrera de carrer de la Font Vella*. Al final del llibre hi ha una relació de rebuts cobrats per Sagrera entre 1819 i 1821.

El segon és un llibre de comptes de clients de 1802-1832. Apareixen uns “comptes vells” relacionats amb Anton i Joaquim

Sagrera i uns “comptes nous” relacionats amb Tomàs Sagrera. S’hi pot trobar una relació exhaustiva dels clients que tenien els Sagrera de la seva producció de roba.

Un tercer llibre amb el títol *Mostra de las simolsas que corresponen segons la qualitat dels paños* és un compendi interessantíssim per a documentar les fórmules realitzades per a la confecció de tints tèxtils que a més incorpora una mostra en teixit dels diferents colors aconseguits. Datable a finals del segle XVIII per l’escriptura bastarda espanyola utilitzada, també sembla que incorpora anotacions d’inicis del XIX. Aquest llibre s’atribueix a la casa Sagrera a partir d’una nota en llapis al llom del llibre on hi diu “Sagrera” que indica la seva possible procedència de la casa Alegre de Sagrera o d’algún membre de la família.

Incrementes

Resta pendent d’ingrés una part de la documentació de la família Alegre de Sagrera, que es conserva al Museu Tèxtil de Terrassa.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

El llibre *Mostra de simolsas* es troba en un estat molt delicat. Part de les mostres s’han perdut amb el temps, però encara en queden algunes enganxades al paper. Algunes estan conservades en uns sobres disposats al final del llibre.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

En el llibre dedicat a la Guerra del Francès a Terrassa que realitzà l'historiador Salvador Cardús abans de la seva mort l'any 1958, i que fou editat l'any 1962, a les pàgines 231 i 232 es fa referència a l'existència d'un Arxiu Sagrera que no ha pervingut al nostre arxiu. A sota d'aquesta referència es fa un llistat sobre documentació existent que Cardús va utilitzar per a documentar el llibre. Transcribim la llista per a afavorir-ne el coneixement:

Llibre on consten els naixements i defuncions de la família Sagrera; Copiadors de cartes de la raó social Antoni i Joaquim Sagrera, 1805 al 1815; Certificat del batlle de Terrassa, Salvador Vinyals a Joaquim Sagrera, 10 d'octubre de 1808; Certificat del batlle i l'Ajuntament de Terrassa a favor de Joaquim Sagrera, 20 d'abril de 1809; “Certificado del oficio del General Luís Lacy al mariscal francés Magdonald, duque de Tarento, 12 d'octubre de 1811”; Certificat d'Ignasi Vidal, de Terrassa, a favor de Joaquim Sagrera, 1 de febrer de 1813; Informació testifical rebuda en la cúria del batlle de Terrassa a instància de Joaquim Sagrera, 12 de juny de 1813; Certificat de Joan Baptista Galí, comissionat per l'extingida Junta del Vallés per al vestuari del terç de miquelets, a favor de Joaquim Sagrera, 31 de juliol de 1813; “Relación de los servicios y méritos hechos en la última guerra con la Francia por don Joaquin Sagrera, vecino y del comercio de Tarrassa, y comandante que fue en este principado de Cataluña, de las compañías patrióticas” (imprés del quarter general de l'Exèrcit Reial de Barcelona, el 15 de gener de 1815); Lletra al general Vimffen, 20 de març de 1816; Informació de l'Ajuntament de Terrassa sobre la concessió de la noblesa a don Joaquim Sagrera, 13 de maig de 1816; Certificat del batlle d'Igualada

a favor de Joaquim Sagrera, 28 de març de 1817; Informació testifcat feta l'any 1817 en el jutjat d'Igualada sobre la detenció de Joaquim Sagrera; Certificat d'Antoni Franch, comandant que fou de les companyies patriòtiques del corregiment de Vilafranca l'any 1811, a favor de Joaquim Sagrera, 18 de febrer de 1818; Certificat de Joan Carreras, de Guardiola, comandant de les companyies patriòtiques del corregiment de Manresa, a favor de Joaquim de Sagrera, 23 de febrer de 1818; Certificat de Joaquim de Castro, oficial major de la comissió liquidadora de comptes de l'exèrcit i principat de Catalunya, 19 de juliol de 1819; “Título de ciudadano, caballero y noble del principado de Cataluña concedido por el rey don Fernando VII, a favor de don Joaquin Sagrera y Doménech, el día 11 marzo de 1827.”

Bibliografia

CARDÚS, Salvador. *Historial de la guerra napoleònica a Terrassa*. Patronat de la Fundació Soler i Palet, 1962, 231p.

BENAUl BERENGUER, Josep M. “La comercialització dels teixits de llana en la cruïlla dels segles XVIII i XIX. L'exemple de la fàbrica de Terrassa *Anton i Joaquim Sagrera,*” *Arraona*, núm.2, Sabadell, 1988, p.35-48.

MARTÍNEZ COMELLAS, Jordi. “Sobre l’ús lingüístic d’un comerciant terrassenc de principis del segle XIX: la correspondència comercial de Joaquim Sagrera”. Terme, núm. 8, 1993, p.51-55.

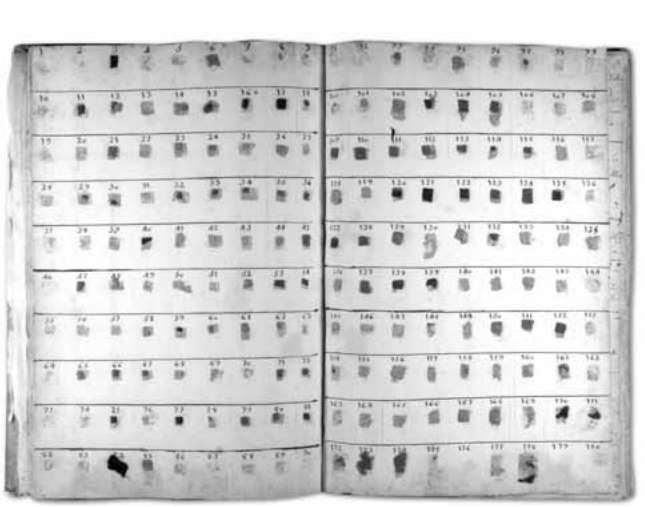
SOLER I PALET, Josep. *D. Joaquim de Sagrera y Domenech. Estudi biográfic escrit per Joseph Soler y Palet de la “Real Academia de Buenas Letras de Barcelona” y corresponent de la “Real Academia de la Historia*”. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1915, 26 p. Treball llegit en la inauguració el dia 5 de juliol de l’any 1915 de la Galeria de Terrassencs il·lustres, en la col·locació del retrat de Joaquim de Sagrera, pintat per Pere Viver

VENTALLÓ I VINTRÓ, Josep. “Homenaje al héroe D. Joaquin de Sagrera Domenech con motivo del centenario de la guerra de la Independencia”. La Comarca del Vallés, any XVII, núm. 895, juliol 1908, p.2-9.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

16 de desembre de 2010

Can Palet de la Quadra

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/15 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Can Palet de la Quadra | **Dates:** 1547-1932 | **Volum i suport:** 0,15 ml, 1 pergamí

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Can Palet de la Quadra

Història del productor

L'existència del mas queda reflectida ja en fogatges del segle XV, tot i que és més que presumpte un origen molt anterior, almenys des del segle XII. El mas es trobava circumscrit a l'anomenada Quadra de Vallparadís, territori jurisdiccional primer de la família dels Sanlà, després de la família dels Terrassa, a continuació del Castell Cartoixa de Vallparadís, tot seguit del convent dels Carmelites que s'instala en aquest castell i finalment del marquès de Sentmenat a partir de 1432. El denominatiu doncs, “del Quadra” respon a aquesta pertinença.

No es tracta d'un mas gaire estudiat per la historiografia i per tant, tampoc la família que hi va residir. Sembla que els Palet ja hi són a mitjans segle XVI i la seva successió arribarà fins a principis del segle XX en què anirà a parar a mans de la família Muncunill, de la qual n'era un membre il·lustre l'arquitecte modernista Lluís Muncunill. A l'actualitat la masia continua en mans d'aquesta família.

Dades sobre l'ingrés

Els ingressos de documentació d'aquest fons han estat circumstancials i migrats, fets a partir de 1997, en què es va poder veure la documentació en el seu lloc d'origen. Alguns dels documents d'aquest fons foren adquirits el 23 de setembre de 1997 en un antiquari dels Encants de Barcelona. Un segon ingrés de documentació s'efectuà el 2 de juliol de 1998.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El document més antic d'aquest fons és un pergamí de 1547. Es tracta d'un precari atorgat per Francesc Pallarès, procurador del prior del monestir de Jonqueres de Barcelona, a Francesc Palet, pagès d'aquesta masia, de dues peces de terra i una porció d'aigua per regar.

En un segon document de 1633 Francesc Palet reconeix a Miquel Bastard, procurador del monestir de Jonqueres de Barcelona, la possessió del mas de “sas Paletas”, del mas Fontcuberta i de l'aigua dels torrents de “las Rodonas y las Paletas”.

A continuació es conserva un expedient titulat “Establimens de las ayguas de Can Palet de la Quadra, pajès” amb un seguit d'escriptures sobre els establiments d'úsdefruit de les aigües dels torrents que passaven per sota del mas de Can Palet. La documentació d'aquest expedient data de 1712 a 1876. L'obertura de l'expedient, per l'escriptura escrita a la camisa, és del segle XVIII.

El fons continua amb un conjunt heterogeni de documents, amb rebuts de pagaments censals, cadastrals i comercials, i documents i notes d'administració del patrimoni. També es recullen un plànols de les mines Vinyals i Galí, amb el projecte d'una de nova i un recull d'impresos de 1900 a 1904 amb unes interessantíssimes etiquetes per ampolles de vi de la “cosecha de don Pablo Palet de la Cuadra.”

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

El fons complet continua en mans de la família propietària de la masia.

Bibliografia

GUILLEM, Jordi. “Can Palet de la Quadra.” *Diari de Terrassa*, 19 agost 1997, p.10

Les masies de Terrassa. Museu de Terrassa, col·lecció Catàlegs del Museu, Terrassa, 1997, p.33.

TAPIOLAS, Judit. “De can Palet de la Quadra i el seu barri. Terrassa DC, 10 març 1989, p. 8

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

17 de desembre de 2010

Can Parellada

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/16 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Can Parellada **Dates:** 1542–1896 | **Volum i suport:** 0,80 ml, 4 pergamins.

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Parellada, de Terrassa; Família Vendrell, de Santa Eulàlia de Ronçana.

Història del productor

Les notícies més antigues del fons són de 1186, per començar a trobar informació molt més freqüent a partir del segle XIII endavant. La família Parellada associada al sector on hi ha la masia i fins i tot, una família Parellada de Bonexida, relacionada amb el mas Bonexida que pertanyia a l'heretat, permeten demostrar la seva existència ja a mitjans segle XIII. Tanmateix, un seguiment exhaustiu de la família Parellada no el podem realitzar fins a mitjans segle XVII, l'any 1635, quan l'heretat incorpora el mas proper de Can Cot pels capítols matrimonials de Jaume Parellada i Mir amb Elisabet Cot.

El mas Parellada era propietat alodial de la Infermeria del monestir de Sant Cugat del Vallès. L'heretat comprenia també terres alodials de l'abat de Sant Llorenç del Munt, del canonge sagristà de Santa Maria de Terrassa, de Santa Anna i Santa Eulàlia del Camp de Barcelona, del priorat de Santa Maria de Terrassa, de Santa Maria de Pedralbes, del castlà de Terrassa i dels Sentmenat, senyors del Castell Cartoixa de Vallparadís.

Formaren part de l'heretat terrassenca els masos Parellada, Boneixida, Riambau i Soler. Aquest darrer fou anomenat també Parellada Sobirà, mentre que la casa principal era can Parellada Jussà. El mas Riambau fou confirmat a Joan Cot, titular de can Cot, el 1630.

El 1716 Ignasi Parellada, fill de la casa i prevere de la Col·legiata de Terrassa, va redactar el llibre *Especulo* dels actes de la casa de Parellada, on trobem una introducció històrica interessant i un recull de documents que configuren el patrimoni, distribuïts segons els propietaris alodials que hem esmentat.

El 1797 es fermaren els capítols matrimonials entre Pau Parellada i Casablancas i Josepa Vendrell, que suposaren la incorporació de l'heretat Vendrell de Santa Eulàlia de Ronçana a can Parellada. De l'heretat Vendrell es conserva documentació en el fons, amb notícies des de 1428.

El 1881 consta que Pere Parellada i Solà era jutge municipal de Sant Pere de Terrassa. La família participà en algunes societats industrials, sembla que efímerament: Marcet, Samaranch i Parellada, de filatura de llana (1873-1879); Parellada i Bogunyà, també de filatura de llana (1884-1888).

El 1832 hi vivien 15 persones: 8 adults, 6 joves i 1 nen. La casa és actualment masoveria i segona residència i té quadres de cavalls. Masia inclosa al catàleg d'edificis d'interès historicoartístic de Terrassa, de 1983, i al Pla especial de Protecció del Patrimoni, de 1984.

Dades sobre l'ingrés

La documentació es va generar al mas de can Parellada, fins que la família el va deixar. El fons fou conservat per Lluís Parellada a la seva nova residència, també a Les Fonts. El 25 d'octubre del 2000 el director de l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa va recollir la documentació a la casa de Lluís Parellada i Roig i la va traslladar a l'Arxiu. El 27 de febrer del 2002 se signà el conveni de donació del fons a l'AHCT amb la intervenció de Lluís Parellada i Roig, i de l'alcalde Terrassa, Pere Navarro i Morera.

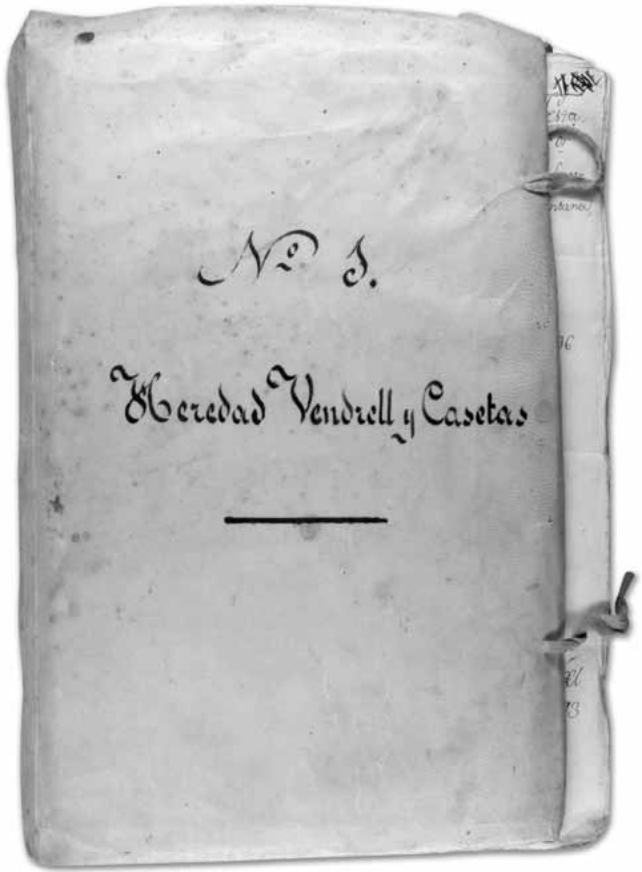
ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per una sèrie d'actes del patrimoni amb documentació datable entre 1542 i 1829. En destaquen testaments, capítols matrimonials, inventaris i capbrevacions. La major part de la documentació és del segle XVII i en menor grau del segle XVIII.

Una segona sèrie d'administració del patrimoni disposa de documents datables entre 1630 i 1856. Tanmateix en ells hi trobem algunes referències documentals, còpies i traduccions al català de documentació que es remunta a l'any 1186. És sens dubte la referència més reculada, però són d'especial interès les referències documentals del segle XIII i XIV que permeten reconstruir l'origen i constitució del patrimoni d'aquesta masia. En especial destaca l'anomenat *Especulo dels actes de la casa Parellada y Cot*, redactat l'any 1716 per Ignasi Parellada, prvere de la Col·legiata de Terrassa. A la resta de la sèrie hi trobem establiments, vendes, altres capbrevacions, àpoques, cartes de pagament, convenis i transaccions, drets d'aigües, i fins i tot les escriptures fundacionals de dues societats mercantils ja citades: Societat Marcet, Samaranch y Parellada (constituïda el 1873 i dissolta el 1879) i Societat Parellada y Boguñá (constituïda el 1884 i amb una diligència judicial de 1888).

Una tercera sèrie de documentació judicial de 1644 a 1856 i una quarta sèrie de documentació personal dels anys 1730 a 1891, acabem de completar el fons de la família Parellada.

Can Parellada

Constituïda en una cinquena sèrie trobem integrat el patrimoni de Can Vendrell de Santa Eulàlia de Ronçana, amb documents datables entre 1428 i 1896, i amb notícies des de 1403. Entre aquests hi destaquen diferents escriptures numerades al segle XVIII sota el concepte “Heretat Vendrell i Casetes” i un seguit de documents relatius al Molí Vendrell i terres adjacents.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i llatí. Documentació en castellà, al segle XIX.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ELIAS, Jacint. “El cerro de can Parellada”, *Estudios geológicos sobre Tarrasa y sus contornos*, Terrassa, 1917, p. 36-37.

ELIAS, Jacint; “Formació dels terrenys del bosc de can Parellada”, a *Constitució geològica de Terrassa i estudi dels seus voltants*. Terrassa, 1918, p. 24-27.

Les masies de Terrassa. Museu de Terrassa, Catàlegs del Museu, núm. 4. 1997, p. 33.

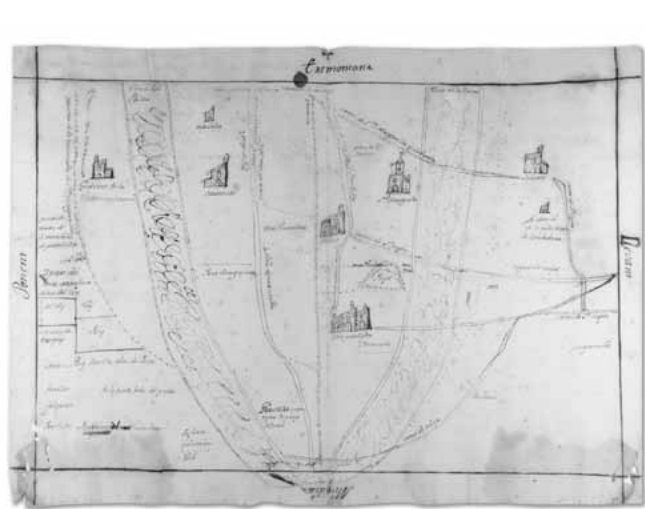
MIRÓ, C.; FOLCH, J.; MENÉNDEZ, X. “El procés de romanització al curs mitjà de la riera de Caldes (Vallès): estat de la qüestió”, dins *Homenatge a Josep Estrada i Garriga* (Ítaca. Annexos, 1). Barcelona: IEC, 1998, p. 381-390.

NUIX ESPINOSA, José M^a. “Tarrasa [notas de arqueología]”. *Ampurias*, 24, 1962, p. 305-306. Sobre un forn ibèric situat a can Parellada.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

17 de desembre de 2010

Can Bogunyà

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT12/17 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Can Bogunyà

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Bogunyà, de la parròquia de Sant Pere de Terrassa [1261-1894]; família Bogunyà, de la vila de Terrassa [1595-1909]; família Servitja [1696-*c.*1700]; família Boixó, de Piera [1633-1812].

Història del productor

El topònim Bogunyà a Terrassa té un origen molt antic, documentat almenys des del 1015. Aquest acabaria donant nom a la masia de can Bogunyà que encara perviu al nord de la ciutat. La família Bogunyà fou posseïdora, i després propietària (inicialment sembla que la propietat era del monestir de Sant Llorenç del Munt), de can Bogunyà del Mas, a Terrassa. Amb la documentació preservada en aquest fons tenim constància d'una Maria Bogunyà ja l'any 1261 i ens permet seguir els diferents membres de la família fins a Ramon Bogunyà i Pi l'any 1894.

El fons es troba integrat per dos grups de documents que procedeixen de llocs diferents, però que conflueixen sota aquest únic epígraf per ser membres de la mateixa família. D'una banda disposem dels pergamins documentals de 1261 a 1894 procedents de la família que regentava el mas. De l'altra disposem d'un grup de documents procedents d'una casa Bogunyà de l'interior de la vila de Terrassa de 1595 a 1909. En tot cas parlem de la mateixa família.

Pel que fa a la família que es trobava a can Bogunyà trobem una Maria Bogunyà el 1261, un Pere Bogunyà que el 1289 rep en establiment el mas Bogunyà de mans de Guillem d'Espiells, batlle reial de Terrassa. Bernat Bogunyà surt documentat el 1318, un nou Pere Bogunyà el 1397, un Guillem Bogunyà el 1417, i així anar fent fins el 1637 en què finalitza la col·lecció de 74 pergamins del fons.

Un conjunt de no més d'onze documents configura la documentació de la família Servitja que data de 1696 a inicis del segle XVIII, sense que quedi clara vinculació que tenien amb la família Bogunyà.

Més nodrida és la documentació de membres de la família Bogunyà, de la vila de Terrassa. Apareixen residents d'una casa del carrer Major de la vila de Terrassa. Membres d'aquesta família es troben quasi permanentment entre els membres de la comunitat del Sant Esperit i Sant Pere de Terrassa, i també com a batlles de Terrassa (Bartomeu Bogunyà, 1572-1575 i 1590-1592) o familiars del Sant Ofici (Joan Bogunyà, mitjan segle XVII). Josep Bogunyà, pareire, surt documentat els anys 1641 i 1646. Pau Bogunyà, prevere de la Col·legiata de Terrassa (vers 1687). Francesc Bogunyà, doctor en medicina (difunt el 1679), espòs de Margarida Catà i Roig.

Jaume Bogunyà, prevere de la Col·legiata de Terrassa (1715) i vicari perpetu d'aquesta comunitat (1680). El 1726 Josep Bogunyà, pareire, vidu de Maria i fill de Josep i Maria Anna Rovira, es casa amb Agnès Amat, filla de Josep (d'Ullastrell) i Maria. Josep Bogunyà, pagès (1738, 1748, segurament el que fa testament el 1752). Jaume Bogunyà, vicari perpetu de la Col·legiata (1773). El 1770 Teresa, vídua de Josep Monpeó, es casa amb Mateu Bogunyà, pagès de Terrassa. Aquest Josep Monpeó sembla que és fill de Joan Monpeó (1665-1726), l'autor del retaule major del Sant Esperit. Francesc Bogunyà, beneficiat de la Col·legiata (1754, 1765, 1782), el 1794 deixa herència a Joan Bogunyà, perxer de Barcelona i germà de Miquel Bogunyà, pagès de Terrassa.

Pere Bogunyà, monjo i vicari de Sant Geroni de la Vall d'Hebron (1806). El 1805 Miquel Bogunyà i Monpeó, de Terrassa, fa capítols

Dates: 1261-1909 | **Volum i suport:** 0,70 ml, 74 pergamins,

1 de reutilitzat

matrimonials amb Maria Anna Maurí i Surís i fa testament el 1817. El 1810 Miquel Bogunyà, pagès de Terrassa, fa capítols matrimonials amb Esperança Xipell. A partir d'aleshores, el seguiment d'aquesta família es fa més complexe.

El grup de documents procedents de la casa Bogunyà de la vila de Terrassa també aporta documents de la família Boixó dels segles XVII i XVIII. Els Boixó surten relacionats amb membres de les famílies Claramunt, Orpí, Vendrell i d'altres, residents a Piera, Capellades, Igualada i altres llocs. Els anys entre parèntesis indiquen la data dels documents on hem recollit la informació respectiva: Jaume Boixó, ferrer de Piera (1663, 1671); Rafael Boixó, prevere de Santa Maria de Piera que el 1699 rep el benefici de Sant Salvador de la capella del palau episcopal de Barcelona; un altre Jaume Boixó, ferrer de Piera (1750, 1766), que el 1769 es casa amb Antònia Vendrell; aquesta es casà en segones núpcies amb Anton Claramunt el 1786. El 1779 un Josep Boixó, sotsbatlle de Terrassa, adreça una ordre a Mateu Bogunyà. El 1811 un Josep Boixó, serraller de Terrassa, és implicat en un procés judicial. El 1815 Caterina Boixó estableix la casa núm. 107 del carrer de la Font Vella de Terrassa (paper trobat al Llibre de comptes 1762-1885). No s'ha acabat de veure la vinculació amb la família Bogunyà.

Història arxivística

Pel que fa a la documentació del mas, aquest fou conservada per la família, que abandonà el mas uns anys després de la Guerra Civil espanyola i el va vendre. La darrera posseïdora dels documents, Montserrat Bogunyà i Forcat, conservava els pergamins en una caixa de vímet, mentre que dos estaven emmarcats i penjats a casa seva.

Pel que fa a la documentació de la casa prové de la família Bogunyà que va residir al carrer Major de la vila de Terrassa, com ja s'ha dit. Els documents d'aquest fons no tenen un caràcter d'arxiu, o part d'un arxiu, familiar, sinó que semblen aplegats per motius de gestions administratives o judicials concretes, difícils d'escatir en fase de descripció. Cal remarcar la nombrosa presència de preveres de la comunitat de la Col·legiata de Terrassa, fet que explica la presència de documentació d'aquesta Col·legiata. Un fragment de manual notarial de Vallgorguina de 1751-1753 potser es relaciona amb Jaume Bogunyà, que el 1685 consta com a rector de Sant Andreu de Vallgorguina i el 1708 com a rector de Sant Julià d'Altura, parròquia dependent del priorat i col·legiata de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

El 28 de novembre del 2006 Montserrat Bogunyà i Forcat, resident a Barcelona, lliurà la col·lecció de pergamins i la documentació del fons de can Bogunya a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa. El 2 de miag de 2007 es signà el conveni de cessió en règim de comodat entre Montserrat Bogunyà i l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

Pel que fa al fons de la casa Bogunyà, fou adquirit pel Servei d'Arxius del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i cedit en dipòsit a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, on ingressa el 20 de desembre del 2001.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons de can Bogunyà està format per 74 escriptures en pergami, datades entre els anys 1261 i 1637. També hi ha un quadern d'escriptures datades entre 1495 i 1762, relligades entre elles. La

primera de 1495 és en pergamí. Un altre quadern és tot ell una venda a carta de gràcia datada entre 1631 i 1633. Formen també part d'aquest grup documental un llibre de rebuts de censos de 1775 a 1870 i un llibre de comptes de 1834 a 1871. Un inventari de can Bogunyà de 1894 es disposa en fotocòpia.

Pel que fa a la documentació de la casa Bogunyà es distingeixen dos conjunts dins dels documents que s'apleguen en el fons. Són essencialment documents procedents de la Casa Boixó, de Piera, datats entre els anys 1633 i 1812, on hi trobem actes de constitució i administració patrimonial (1633-1812), i documentació judicial (1679-1811).

Un segon conjunt, de la Casa Bogunyà, de Terrassa, de 1595 a 1909 disposa d'actes de constitució di administració patrimonial (1595-1817), relacions de comptes (1639-1885), documentació judicial (1637-1864), i documentació personal (1603-1886). D'aquest part convé destacar documentació relacionada amb la Col·legiata del Sant Esperit i Sant Pere de Terrassa entre 1633 i 1704, la qual segurament es conserva en aquest fons per haver format part com a beneficiats de la col·legiata molts membres de la família Bogunyà.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i llatí (algun document del segle XIX en castellà).

Característiques físiques i requeriments tècnics

Després d'haver estat netejats i tractats per a la seva conservació, en general els pergamins es presenten en bon estat. Només n'hi ha algun amb la tinta esvaïda o lleugerament fragmentat. Els documents en paper estan ben conservats.

Can Bogunyà

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Tots els documents són originaris del moment de la seva formació, excepte dos pergamins i una escriptura que s'han reproduït a partir d'una captació digital.

Bibliografia

ALAVEDRA, Salvador. *El retaule barroc de Joan Monpeó a Terrassa*. Terrassa: Parròquia del Sant Esperit, 1995.

“Adquisicions”. *Arxius. Butlletí del Servei d’Arxius*, 31, tardor 2001, p.3.

CARDÚS, Salvador. “L’ascendència materna de Sant Josep Oriol”, a *Butlletí del Club Pirenenc de Terrassa*, II, núm. 20, gener - febrer 1927, p.126-127.

CARDÚS, Salvador. *Terrassa medieval*. Patronat Soler i Palet, 1960 (reimpressió el 1984), p. 31, 38.

COLL, Maria. *Bibliografia terrassenca*. Terrassa, 1988, p. 749: “Gertrudis Bugunyà (1627-1685) [mare de Sant Josep Oriol]”, amb nombroses referències bibliogràfiques.

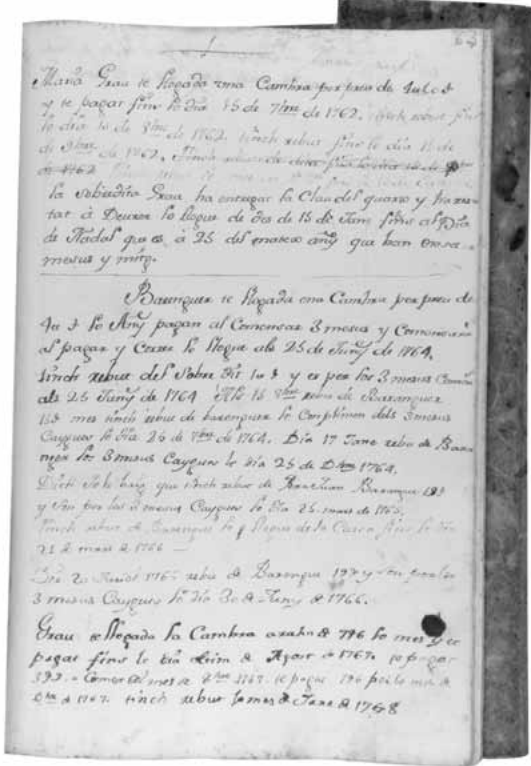
Les masies de Terrassa. Museu de Terrassa, Col.lecció *Catàlegs del Museu*, 1997, p.23.

MORENO, Doris; “Inquisició i poder local. El Sant Ofici a Terrassa”, a *Terme*, 13, 1998, p. 51-60.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

20 de desembre de 2010

Família Riera Rifer

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC

AHT12/18 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Riera

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Famílies Rifer i Riera, de Sant Llorenç Savall [1528-1948]

Història del productor

Bona part de la documentació d’aquest fons correspon a la família Rifer. Els documents més antics del fons situen aquesta família a Sant Llorenç Savall ja des del s. XVI. El primer dels Rifer de qui tenim notícia és en Joan Rifer, ferrer, veí de Sant Llorenç Savall que apareix en els capítols matrimonials fets l’any 1554 entre Jaume Rifer i Violant Trever. Cal anar una mica més enrerer per trobar un dels documents més antics del fons: l’any 1533 es van signar els capítols matrimonials entre Pere Joan Trever i Gabriela Parull, pares de Violant Trever i habitants de la vila de Terrassa.

L’any 1528 Joan Rifer compra diverses propietats que comencen a conformar bona part del patrimoni familiar dels Rifer. Durant el s. XVI i bona part del s. XVII la dispersió de la documentació, amb nombroses llacunes, fa difícil establir una seqüència familiar fidedigna. És a partir dels capítols matrimonials entre Eulàlia Rifer i Antoni Farell l’any 1668 que es pot establir una clara línea successòria.

Els Rifer eren pagesos i paraires que actuaran principalment a la vila de Sant Llorenç Savall on tenen la seva residència com a mínim ja des del s. XVI. Alguns dels Rifer els trobarem a localitats properes com ara Gallifa i Castellterçol. Amb ells enllacen d’altres famílies que provenen de llocs com Artés, Sant Feliu de Codines, entre d’altres.

Cal destacar dins la línia successòria dels Rifer en Josep Ventura i Rifer. Aquest paraire, en algun document dit Josep Bonaventura, de pares desconeguts, va ser afillat per Quirze Rifer i Lloberas. Aquest fet i el seu casament amb Mònica Daví va permetre donar continuïtat a la branca principal dels Rifer.

Membres de les famílies Agell, Vilatersana o Riera, tots ells de Sant Llorenç Savall, van emparentar amb els Rifer. Concretament el testament fet per Teresa Rifer i Borrell, esposa de Llorenç Riera i Vilatersana, permet constatar l’entrada de la segona família en importància del fons: els Riera, en aquells anys també dedicats a la pagesia.

Dins la documentació del fons hi trobem un petit plec de papers de l’Ajuntament de Sant Llorenç Savall, que semblen compilats fruit de l’activitat de Josep Riera Agell, pagès, com a agutzil d’aquesta població. Amb Josep Riera i Bruix, auxiliar a l’Escola Nacional de Sant Llorenç es tanca la documentació que conforma aquest fons.

Pel que fa al patrimoni familiar, un inventari de 1864 encarregat per Josep Riera Rifer, pagès, fa esment de dues cases als carrers de la Rectoria i d’en Rifer, i d’algunes peces de terra a diferents indrets del terme municipal de Sant Llorenç Savall. Llocs com La Coromina, Costa d’en Rifer, la Facina d’en Rifer, Vallxica, o el sot de les Comes a l’heretat Muntada, aniran conformant el paisatge d’aquestes famílies, un paisatge de vinyes, boscos i erms.

Dades sobre l’ingrés

Aquesta documentació estava a la casa familiar de Sant Llorenç Savall. A la mort dels pares de Manuel Riera Albiñana, dipositant del fons, la casa es va vendre. El 3 de febrer del 2003 Meritxell Riera Serral portà la documentació a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa on es procedí a condicionar els documents, classificar-los i fer-ne inventari. El 17 de novembre de 2004 els germans Josep Maria, Carme i Manuel

Rifer | **Dates:** 1528–1948 | **Volum i suport:** 0,20 ml, 1 pergami

Riera i Albiñana signaren un conveni de cessió en dipòsit amb l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït bàsicament per escriptures de constitució i administració del patrimoni dels anys 1528 a 1932. Entre aquestes hi ha testaments, capítols matrimonials, inventaris, vendes, censals, debitoris, donacons cessions, concòrdies i un reconeixement de 1546 en pergami, l’únic del fons. Pel que fa a la documentació relativa a l’administració del patrimoni entre 1592 i 1948 i destaquen establiments i arrendaments, procures, àpoques, comptes i rebuts, correspondència o documents bancaris ja del segle XX.

El fons també conté documents judicials datables entre 1775 i 1867 i documentació personal de 1706 a 1934, de la qual en destaquen unes breus notes de genealogia de 1706, 1803 i 1910.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i llatí. Documentació en castellà, als segles XIX i XX.

Característiques físiques i requeriments tècnics

En general, bon estat de conservació encara que alguna de les escriptures dels s. XVI i XVII estan una mica deteriorades.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

20 de desembre de 2010

Família Bové

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC

AHT12/19 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Bové

Dates: 1863–1934 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Família Bové

Història del productor

Es fa difícil reconstruir la història dels diferents productors de la família Bové. En tot cas Josep Bové i Ferrés (tot i que el cognom dels seus antecessors havia estat sempre Ferrer) era el pare de les germanes Ramona Bové i Irene Bové. Ramona, com a hereva d’Irene, és la donadora del fons a l’Arxiu. La documentació del fons, però, documenta la família Ferrer, en concret els esposos Josep Ferrer i Papiol i Joaquim Dabés i Jovinyà, entre 1863 i 1934.

Josep Bové es casà en segones núpcies amb Angelina Vila i Colomer. Teresa Colomer i Llonch, parenta d’Angelina Vila, s’havia casat amb Víctor Pujadas i Peipoch, de Sant Pere de Terrassa. El fons també conté documentació d’aquest matrimoni datable entre 1878 i 1901.

Dades sobre l’ingrés

La documentació es conservava a la casa del carrer Salvà, 18, 6è 1a, on vivia Irene Bové i Matas. En morir aquesta, l’abril del 2003, la documentació passà, per herència, a la seva germana Ramona Bové i Matas, que en féu donació a l’Arxiu Històric de Terrassa. L’ingrés de la documentació a l’Arxiu es féu efectiu el 8 de gener del 2004. El 17 de febrer de 2004 es signà conveni de donació entre Ramona Bové i Matas i l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació del fons és força escadussera i recull essencialment escriptures notariales i documentació de l’administració del patrimoni dels matrimonis entre Josep Ferrer i Papiol i Joaquina Danés i Jovinyà, i del de Víctor Pujadas i Peipoch amb Teresa Colomer i Llonch.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà i català.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 20 de desembre de 2010

Can Colomer

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/20 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Can Colomer
Dates: 1286-1633 | **Volum i suport:** 24 pergamins i 1 paper

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Colomer, de la parròquia de Sant Pere de Terrassa

Història del productor

Desconeixem la història familiar dels Colomer en profunditat. El primer membre de la família que apareix és Pere Colomer, del mas Colomer, que l'any 1479 deu catorze lliures a Antoni Gili, de Castellar, per un censal mort. Sabem que la família tenia aquest mas pel monestir de Santa Maria de Pedralbes per un cens anual, de l'any 1505, de vint sous i vuit diners barcelonesos. En aquest mateix any, comptaven entre les seves possessions, i també sota domini del dit monestir, amb el mas Cisteller.

Afortunadament, a l'Arxiu Històric de Terrassa, al fons notarial, es conserven diversos capbreus del monestir de Santa Maria de Pedralbes des del segle XV a inicis del segle XIX. Gràcies a això, podem comprovar com l'any 1758 Josep Colomer encara havia de satisfer tota una sèrie de censos per aquests dos masos.

Al llarg del segle XVI la família Colomer augmenta el seu patrimoni amb diverses peces de terra, situades sempre al terme de Terrassa. Així, l'any 1524, Joan Colomer comprà a Francesc Amat una peça de terra situada a la Bassa d'en Linyol per vint lliures. L'any 1547 en Salvador Colomer rebrà en establiment una altra peça de terra, situada a Sobarber (actualment a Sabadell), pel monestir de Santa Maria de Jonqueres. El 1556 Jaume Colomer rebrà en un establiment del monestir de Pedralbes, el mas derruït de La Rovira de Via Fos, situat a la parròquia de Sant Pere. Finalment, la família posseirà, també per establiment, una horta situada en una gran peça de terra on hi havien els masos ja derruïts de Sadurní i Ribot, la qual establiran al seu torn més endavant.

Precisament el document més antic conservat en el fons fa referència als possessors del mas Sadurní l'any 1286, en què Bernat Sadurní i la seva esposa Maria, varen vendre a Jaume Escuder, el mas Sadurní amb totes les seves pertinences i possessions.

Dades sobre l'ingrés

Aquests pergamins varen ser trobats pel senyor Josep Vilanova Segarra en una nau industrial adquirida per l'empresa Ditex SA, situada al carrer Maria Auxiliadora, 235. Sí que podem afirmar que aquest grapat de pergamins havia integrat un fons força ampli, almenys fins a la fi del segle XVIII o inicis del segle XIX. Així ho fa patent una anotació que es repeteix en gairebé la totalitat dels pergamins, formada per una lletra en majúscula i un numeral (p.e.: “V, nº 2”). Cal pensar que aquesta anotació dorsal serví per reordenar el fons patrimonial en un moment en què el control dels drets d'explotació de les terres estava en disputa, com fou l'època de la fi de l'Antic Règim.

El 25 de maig de 2005 Josep Vilanova i Segarra, gerent apoderat de l'empresa Diseño & Textura SA, va ingressar a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa de vint-i-quatre pergamins documentals i un document en paper. El 9 de febrer de 2006 se signà un conveni de donació d'aquests béns on intervingueren Josep Vilanova i Segarra i l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està format per 24 pergamins, datats entre els anys 1286 i 1633, i un paper, de finals del segle XVIII o inicis del segle XIX, on es fa el regest d'un document del segle XVI. Cronològicament, hi ha un pergami del segle XIII, un altre del XIV, sis del XV, catorze del XVI, dos del XVII i, com ja hem dit, el paper del setcents.

Hi trobem sis compravendes, sis establiments, cinc confirmacions d'establiments, cinc èpoques, tres definicions, dos testaments i un debitori. En total, 27 documents jurídics que corresponen a 23 unitats documentals simples i a 2 unitats documentals compostes.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i llatí.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Després d'haver estat netejats i tractats per a la seva conservació, en general els pergamins es presenten en bon estat, si bé alguns apareixen fragmentaris, amb aspecte fràgil i amb la tinta esvaïda.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Tots els documents són originaris del moment de la seva formació, excepte un trasllat del segle XVI i un extracte del segle XVIII *ex.- XIX in*.

Documentació relacionada

Fons notarians (CAT ACVOC AHT): Capbreus del monestir de Santa Maria de Pedralbes de Barcelona, 1443-1806. 13 volums.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

21 de desembre de 2010

Família Amat, de Ca n'Amat de la Muntanya

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/21 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Amat, de Ca n'Amat de la Muntanya | **Dates:** 1584-1902 | **Volum i suport:** 0,60 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Amat de ca n'Amat de la Muntanya, parròquia de Sant Pere de Terrassa.

Història del productor

La documentació prové principalment de Bartomeu Amat i Torres-Falguera i del seu fill Ignasi Amat i Galí, que durant el segle XIX es dedicaren principalment a la fabricació de gèneres de llana. El fons conserva també documents de llurs antecessors, sobretot escriptures notarians. Ignasi va rebre el títol de “Comendador de la Real Orden de Carlos III” i el 1884 va vendre la propietat de ca n'Amat a Antoni Sala i Sallés, pare de l'industrial i polític Alfons Sala i Argemí.

Dades sobre l'ingrés

La família Amat conservà al documentació dels seus antecessors, fins que decidí cedir-la a la ciutat de Terrassa. El 10 d'octubre de 2007 el senyor Bartomeu Amat i Armengol, en nom propi i dels seus germans, portà la documentació a l'Arxiu Històric. El 12 de desembre de 2007 Bartomeu Amat i Armengol, i l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera, signaren el conveni de cessió en comodat d'aquesta documentació a l'Arxiu Històric.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons el formen sis grups de sèries. La sèrie de constitució del patrimoni amb capítols matrimonials, testaments, compravendes i convenis disposa de documents datats entre 1767 i 1884. La sèrie d'administració del patrimoni disposa de documents datats entre 1584 i 1902. Un altre interessant grup de sèries és el constituït per diferents participacions en societats mercantils com ara Societat Amat i Vieta, Societat Antoni Muntada i Companyia o Societat Amat i Serra, totes elles datables entre 1835 i 1871. El grup de sèries de relacions comercials documenta els contactes amb les famílies Bonastre, Sarrà, Benajea, Galí, Vinyals i amb Manuel Astals i Jaume Urgell, dins de les activitats econòmiques realitzades per la família Amat entre els anys 1822 i 1889.

El fons disposa d'un seguit de documents personals dels anys 1860 a 1882 i un grup de documents que podem relacionar amb l'antiga Universitat forana de Terrassa datables entre 1597 i el 1800, i un parell de documents dels anys 1856 i 1868 relacionats directament amb l'antic municipi de Sant Pere de Terrassa. El mas es trobava situat dins d'aquest terme mupal i dins la parròquia de Sant Pere de Terrassa.

Sistema d'organització

S'han mantingut els grups de documents que estaven en lligalls amb títols indicatius del contingut; aquests lligalls han format principalment els grups de sèries relatius a la participació en societats mercantils i les relacions comercials. Els altres grups de sèries s'han elaborat amb la resta de documentació.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

La família continua conservant un seguit de set pergamins datats entre 1299 i 1674 relatius a la família Font i Duran de Gaià, antecessors en la possessió del mas de ca n'Amat de la Muntanya. L'Arxiu disposa dels regestos complets d'aquests pergamins i de la referència arxivística dels manuals notarians on es realitzà l'assentament pertinent, de manera que el text íntegra pot ser també recuperar i consultat.

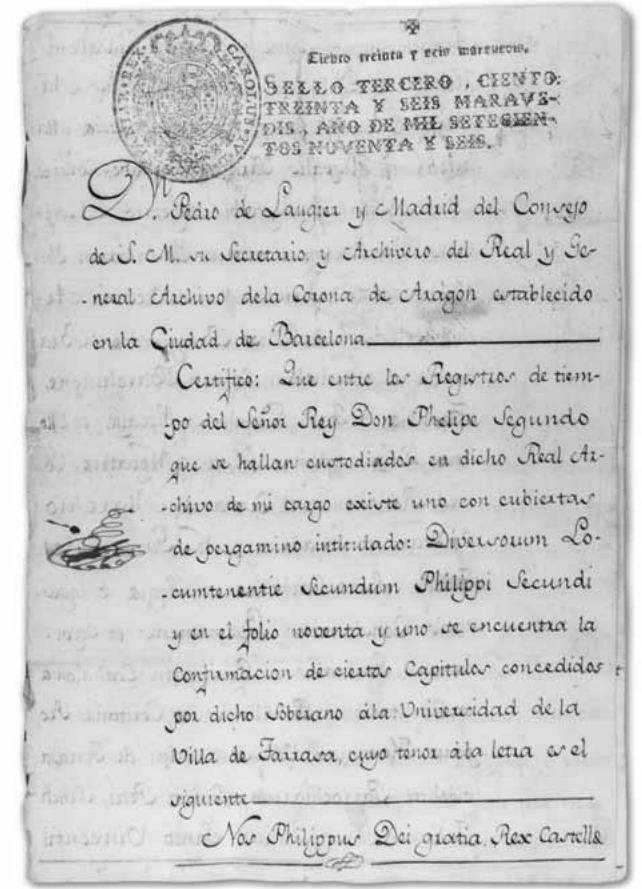
Bibliografia

R. “Ignasi Amat i Galí,” *El Dia*, 30 març 1927, p. 1

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

21 de desembre de 2010

Can Coromines,

DE SANT MIQUEL DE TOUDELL

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/22 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Can Coromines, de Sant Miquel de Toudell | **Dates:** 1203 - 1634 | **Volum i suport:** 74 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Família Coromines.

Història del productor

Un mas anomenat Conamina, de la parròquia de Sant Miquel de Toudell, llavors al terme de Terrassa, és establert per Bernat de Pera, cavaller, a Saurina de Conamina i el seu espòs Guillem de Gontarda, el 21 de maig de 1287, i és traspassat per la dita Saurina a la seva filla Maria el 1308. Són els primers documents on apareixen el mas i la família homònima, amb un possible precedent que trobem en un debitori referit a un camp situat a la parròquia de Sant Miquel de Toudell, el 1218.

El mas era un domini dels senyors de Pera i el 1365 pertanyia a Bernat de Castellbell, cognominat també Sapera. Fou objecte de diverses transaccions un molí de les pertinences del mas. El titular del mas, Joan Coromines, tenia establert també el mas Bruguera, alou del monestir de Santa Maria de Pedralbes, de Barcelona l'any 1505.

Les relacions del mas afecten persones i béns de les parròquies de Sant Miquel de Toudell i de Sant Pere, del terme de Terrassa, la vila de Terrassa i també les parròquies de Santa Maria de Martorell, Sant Pere d'Abrera, Sant Feliu de Vacarisses, Santa Maria d’Ullastrell, Sant Martí de Sorbet, Sant Pere de Rubí, Sant Feliu de Sabadell i alguna altra. Els documents del s. XIII donen el nom de Conamina, els del s. XIV Sa Conamina o Sa Coromina i el 1417 ja apareix Coromines, nom del mas i de la família que es transmet fins als nostres dies. Atès que la documentació del fons finalitza el 1634, amb referència a Elisabet, filla de Joan Coromines, sabem que el nom de la família encara perdurava aleshores. El que es desconeix és quina en serà l'evolució posterior.

Dades sobre l'ingrés

Els pergamins es conservaven, ja al segle XX, en una casa del carrer del Vall de Terrassa, propietat de Joan Vallhonrat i Catà, i passaren per herència a la casa del carrer Sant Jaume, 4, fins que són cedits a l'Arxiu Històric de Terrassa. El maig de 2006 són netejats, aplanats i descrits al citat Arxiu. El gener de 2008 els pergamins són retornats al seu propietari, amb la descripció i les identifikacions fetes sobre el seu contingut. El 10 de juny de 2008 els pergamins ingressen novament a l'Arxiu amb la voluntat del propietari de cedir-los a la ciutat de Terrassa en règim de comodat. El 18 de febrer de 2009 es signà la cessió en règim de comodat per part de Josep Vallhonrat i Biosca i l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Setanta-tres escriptures notariales escrites sobre pergamí que contenen transaccions, testaments, declaracions i altres actes jurídics relacionats amb l'administració del patrimoni del mas Coromines de Sant Miquel de Toudell, al terme de Terrassa i actualment del terme de Viladecavalls datats entre 1203 i 1634. Un altre pergamí procedeix de la seva reutilització com a enquadernació i només conté referències documentals escrites a mitjan s. XVII i al s. XVIII de documents dels anys 1635 i 1648.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Llatí i català

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 21 de desembre de 2010

Família Vila Constans

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/23 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Vila Constans | **Dates:** 1848-1994 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Famílies Vila i Constans.

Història del productor

Rosa Constans Pujol, descendent de la família Constans i originària de Puigcerdà, es casà l'any 1906 a Terrassa amb Joan Vila Sardà, fill de Jaume Vila, de Castellbell i el Vilar, i de Rosa Sardà, de Moià. Rosa Constans era filla de Francesc Constans Serra i de Josepa Pujol Farrés, la qual havia estat casada en primeres núpcies amb Josep Martí Astals, natural de Sant Pere de Terrassa. És d'aquesta branca Martí d'on prové la documentació més antiga del fons de la segona meitat del segle XIX. El matrimoni Vila Constans resident a Terrassa va tenir quatre fills, un d'ells Jaume Vila Constans, que contragué matrimoni l'any 1932 amb Rosa Parés Sellent. A partir d'aquest enllaç la família Parés esdevindrà finalment la darrera dipositària legítima de la documentació. Un certificat de defunció de l'any 1983 del pare de Rosa Parés, Ramon Parés Vilasau, natural de Barcelona i mort l'any 1936, marca el final de la documentació.

Dades sobre l'ingrés

Aquesta documentació, fruit de la gestió del patrimoni familiar és un llegat de Rosa Parés Sellent a la seva neboda Anna Parés i Puntas. El dia 10 de setembre de 2008 Anna Parés i Puntas fa donació del fons a l'Arxiu. El 28 de novembre de 2008 se signa el conveni de donació definitiu per part d'Anna Parés i Puntas i per part de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació és prou variada i important com per ser tractada com a fons patrimonial, ja que inclou escriptures antigues i certificats d'altra documentació dels anys 1848 a 1929, escriptures, testaments i acceptacions d'herències dels anys 1923 a 1964, documentació personal dels membres de la família datable entre 1923 i 1983, i documents de la casa del carrer Joaquim de Paz, 84, dels anys 1950 a 1973. Completa el fons una col·lecció els llibres de la biblioteca familiar.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Tota la documentació és en castellà excepte un restabliment de 1848 fet en llengua catalana.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 20 de desembre de 2010

Família Roig

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/24 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Roig | **Dates:** 1413-1912 | **Volum i suport:** 0,70 m, 5 pergamins

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Roig: Pere Roig [s. XVI]; Joan Roig [s. XVI]; Francesc Roig [s.XVI-s.XVII]; Francesc Roig [mort *c.*1641]; Francesc Roig [mort *c.*1651]; Francesc Roig [mort *c.* 1690]; Bartomeu Roig [mort *c.*1715]; Josep Roig [*c.*1705-1773]; Isidre Roig [mort 1818]; Joan Roig [mort *c.*1846]; Francesc Roig [*c.*1815-c.1880]; Josep Roig [nascut *c.*1860]. Família Jordana; família Vallhonrat; família Ventura.

Història del productor

La documentació conservada permet reconstruir, amb algunes llacunes, la trajectòria de la família Roig des de mitjans del segle XVI fins a principis del segle XX.

En la setzena centúria, l'hereu dels Roig era Joan Roig, fill de Pere i Angelina Roig, pagesos de la parròquia de Sant Pere de Rubí. Els Roig estaven domiciliats al mas Roig, que posseïen a títol d'establiment com a mínim des de l'any 1611, moment en què Francesc Roig (s.XVI- s.XVII), possiblement nèt de l'anterior, en va fer lloació a favor de Berenguer d'Oms, cavaller de l'Ordre de Sant Jaume de l'Espasa de València.

Al llarg de les següents segles, els hereus de la família es van dedicar a gestionar el patrimoni adscrit al mas, tot i que que en perdessin temporalment el domini a favor dels administradors de la causa pia fundada per Miquel Pasqual (1739-1771).

Francesc Roig s'havia casat amb Montserratada, de qui va néixer Francesc Roig (mort *c.*1641). Al seu torn, Francesc es va unir amb Elionor, amb qui va tenir a Francesc Roig (mort *c.*1651). Seguint la tradició familiar, Francesc i la seva muller Isabel van batejar el seu fill amb el nom de Francesc (mort *c.*1695). Per la seva banda, aquest personatge es va casar amb Arcàngela, amb qui va tenir a Bartomeu Roig (mort *c.*1715).

Bartomeu es va casar amb Margarida Jordana, enllaç que va permetre als Roig adquirir terres al mas dit de l'Hostalet de Ribelles, situat a la població de Ribelles. De la unió de Bartomeu amb Margarida en va néixer Josep Roig (*c.*1705-*c.*1773) que al seu torn es casà amb Francesca Sabí. El matrimoni Roig Sabí va engendrar a Isidre Roig (mort el 1818), que es va casar amb Teresa Monmany, mare del seu primogènit Joan Roig.

Fins a principis del segle XIX, l'hereu dels Roig i la seva família sempre havien residit al terme de Rubí i s'havien dedicat a explotar les seves terres. Joan Roig, en canvi, va optar per estudiar Farmacèutica a la Universitat de Cervera, on va obtenir la graduació de batxiller. Havent aprovat els exàmens d'habilitació per a poder practicar, Joan es va traslladar a Sant Boi de Llobregat, i allí es va casar amb Vicenta Morgades, filla del doctor en medicina Vicenç Morgades. La parella va residir a Sant Boi com a molt tard fins l'any 1824, moment en què estaven domiciliats a Vilafranca del Penedès.

Seguint els passos del seu pare, el fill gran de Joan i Vicenta, Francesc Roig (*c.*1815-1880), també es va decantar per l'estudi de la medicina. Francesc va casar-se amb Vicenta Vallhonrat, amb qui va tenir a Josep Roig (nascut *c.*1860).

Els Vallhonrat eren una família de pareires de Terrassa que residien al carrer de la Rutlla, on tenien el seu taller. El seu enllaç amb els Roig va provocar el trasllat de la família a Terrassa, que va seguir mantenint el seu domini sobre el mas Roig. La vinculació dels Roig amb la vila de Terrassa es va consolidar a principis del segle XX, moment en què els Roig van emparentar amb els Ventura. Els Ventura eren una família establerta a Terrassa, propietària d'immobles als carrers Major, del Vall i Sant Genís.

Dades sobre l'ingrés

Una part del fons va ingressar el 21 d'abril de 2010 i una segona part, inclosos els cinc pergamins, va ingressar el 5 d'agost de 2010.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està format per la documentació derivada de l'adquisició, gestió, transmissió que la família Roig va fer del seu patrimoni de Rubí i de Terrassa al llarg de les darreres quatre centúries i per textos d'àmbit personal i professional d'alguns membres del llinatge.

El volum principal del fons el constitueix la documentació de caràcter patrimonial, vinculada a l'explotació del mas Roig de Rubí i de les cases que la família va posseir a Terrassa. En aquest sentit, cal dir que el fons integra una àmplia i variada tipologia de textos derivats de la constitució del patrimoni familiar (vendes, restitucions, censals, àpoques, etc.), de la seva successió en el si de la família (capítols matrimonials, testaments i inventaris) i de la seva gestió econòmica (establiments, arrendaments o procures) al llarg de l'època moderna i durant tot el segle XIX. Cal tenir en compte, però, que la representació textual dels quatre patrimonis que integren el fons és força desigual. Així les coses, mentre que els textos derivats de l'adquisició i l'administració del patrimoni Roig conformen la part més voluminosa del fons (0,25m), el patrimoni Jordana (0,05m), el patrimoni Vallhonrat (0,15m) i el patrimoni Ventura (0,10m) estan menys representats en el fons. Pel que fa l'àmbit cronogràfic, val a dir que la major part de la documentació és d'època moderna i que se centra en el mas Roig de Rubí, mentre que la documentació d'època contemporània, si bé és minoritària, fa referència al patrimoni que la família posseïa a Terrassa.

El fons de la família Roig també recull documentació generada en la protecció del seu patrimoni (0,05m), ja fos per via de la conciliació (concòrdies) o per via judicial (requestes, lletres citatòries, capítols, trasllats de processos judicials, etc).Des d'una altra perspectiva, cal assenyalar que el fons inclou textos derivats de l'activitat vital i professional d'Isidre, Joan, Francesc, Josep i Carme Roig (0,05m). D'aquest repertori de documents, en destaquen els textos vinculats al metge Joan Roig.

Finalment, cal remarcar que el fons conté una petita miscel·lània de textos que no estan directament relacionats amb les facetes personal, professional o patrimonial de cap membre de la família (0,05m). Es tracta d'una col·lecció de documents, d'entre els quals sobresurten, per la seva antiguitat, tres pergamins dels segles XV i XVI.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: La documentació d'època medieval i moderna es troba escrita en llatí i en català. A partir del segle XIX, també hi ha alguns textos escrits en castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada: A l'AHT es conserva documentació notarial d'època medieval i moderna que complementa els textos derivats de l'adquisició i gestió del patrimoni de les quatre branques de la família Roig. Per altra banda, a l'AHT hi ha llicències d'obres a cavall dels segles XIX i XX que fan referència a les cases que la família posseïa als carrers Major, del Vall, de la Rutlla i Sant Genís.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 22 de desembre de 2010

Família Monset

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT12/25 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Família Monset
Dates: 1781-1968 | **Volum i suport:** 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Família Monset: Louis Monset Rouch [1806-1877]; Joaquim Monset i Galí [1840-1907]; Lluís Monset i Galí [1851-1921]; Joaquim Monset i Soldevila.

Història del productor

François Monset Cabrol era un tintorer i viticultor de Donazac casat amb Jeanne Elizabeth Rouch l’any 1790. François s’instal·là l’any 1821 a Alcoi per raons comercials, i l’any 1824 ja apareix, juntament amb tota la seva família, al padró de Terrassa. Tenia dos fills: Louis i François. El fill François es casà amb una catalana i es transferí al Pont d’Armentera. Louis, en canvi, restà a Terrassa.

Louis Monset Rouch, de fet, havia nascut a Limoux (departament de l’Aude, França) l’any 1806. Juntament amb els seus pares continuà dedicant-se a la tintoreria de la llana i al cultiu de la vinya. De fet van mantenir diverses possessions a Donazac i a Pignols d’en Ras, on van continuar cultivant la vinya tan ells com els seus successors.

Louis Monset s’esposà en primeres núpcies amb Lluïsa Galí i Coma l’any 1838. Del matrimoni van néixer quatre fills: Joaquim Monset (1840), Francesc Monset (1846), Lluís Monset (1951) i Maria Concepció Monset (1849). En segons núpcies es casà amb Maria Dolors Coll i Sagrera l’any 1858.

Joaquim Monset i Galí es responsabilitzà de la gestió de les propietats franceses de la família i esdevindrà un molt bon tècnic vinicultor i viticultor. Va contribuir a la fundació de l’Estació Ampelogràfica Catalana, va inventar un polvoritzador d’aire comprimit per a combatre el *mildew* i va traduir i publicar diversos llibres sobre viticultura. A part, es dedicà als tints de gèneres de llana i fou el principal promotor de diferents societats empresarials terrassenques com ara Luís Monset e hijo (1869), Monset y Guardiola (1875) i Monset y Compañía (1892). Es va casar amb Paula Soldevila i Carreras i no va tenir fills. Morí el 21 de febrer de 1907, deixant com a hereu al seu nebot Joaquim Monset i Soldevila, fill del seu germà Lluís Monset i Galí.

Lluís Monset i Galí era tècnic químic de professió. L’any 1877 obtingué el privilegi d’introducció d’un sistema químic per a esborrar la llana, és a dir, per a netejar-la d’impureses i de la borra. S’associà amb Serafi Sanmartí per posar en pràctica aquesta tècnica l’any 1880, constituint una fàbrica de llanes regenerades. Lluís Monset i Galí s’esposà en primeres núpcies amb Maria Mercè Soldevila Pasqual l’any 1875, i van tenir tres fills: Joaquim, Lluïsa i Paulina. L’any 1886 es casà en segones núpcies amb Teresa Soldevila Pasqual, i van tenir quatre fills: Pilar, Maria Mercè, Lluís i Josep.

El seu primogènit Joaquim Monset i Soldevila continuarà les seves activitats empresarials i les del seu oncle Joaquim Monset i Galí. Amb la mort de Lluís Monset i Galí el 1921, Joaquim Monset continuarà amb l’empresa Monset y Compañía, i la part que tenien a Monset y Guardiola, quedarà en mans de la família Guardiola.

Història arxivística

Aquest fons, inicialment tractat com a fons adventici dins del fons de l’empresa Monset y Compañía (CAT ACVOC AHT11/27), per les seves característiques es va decidir tractar-lo com a fons patrimonial el mes d’abril del 2010.

Dades sobre l'ingrés

Els darrers propietaris de l’empresa Monset y Compañía van cedir el fons documental a la Fundació Arxiu Tobella, de Terrassa, el 1990. De l’Arxiu Tobella, el fons va passar a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 11 de febrer de 1999. El 4 de maig de 1999 Manuel Tobella i Marcet, president de la Fundació Arxiu Tobella, i Manuel Royes i Vila, Alcalde de Terrassa, signaren el conveni de dipòsit a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït principalment per tres expedients realitzats amb la documentació relativa a les herències de Louis Monset Rouch i els seus dos fills, Joaquim i Lluís Monset i Galí. Hi ha escriptures notarials de 1842 a 1924.

Un conjunt de quatre escriptures notarials escrites en francès per notaris de Limoux constitueixen les referències més antigues del fons. Són en pergamí i són quatre còpies realitzades l’any 1788, de documents de 1781 i 1784 relatives a un seguit de possessions al lloc de Donazac.

El fons també disposa d’un seguit d’escriptures i altra documentació de gestió d’afers personals de la família de 1862 a 1968.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Francès, castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Es pot consultar el fons de la fàbrica Monset y Compañía on intervingueren diferents membres d’aquesta família, i d’on es segregà aquest fons familiar a ACVOC AHT Fons Monset y Compañía (11/27).

Bibliografia

BENAU L BERENGUER, Josep M. “Transferts technologiques de la France (Normandie, Languedoc, Ardennes) vers l’industrie lainière espagnole (1814-1870)”, dins Alain Becchia *La draperie en Normandie du XIIIe au XXe siècle*. Université de Rouen, Rouen, 2003, p.263-295.

MONSET GALÍ, Joaquin. “Los enemigos de la vid y medios para combatirlos: filoxera, mildiu, antracnosis, etc.”, dins de *Viticultura Americana*, de María del Rosario Falcó y Osorio, duquesa de Berwick y de Alba, y de Fitz-James. Barcelona: Crónica científica, 1886, 223p.

RAGON PETIT, Baltasar. “Joaquim Monset i Galí: 21 de febrer de 1907”. *Recull de premsa*. Vol. 1, [193?]. f.81.

RAGON PETIT, Baltasar. “Lluís Monset i Galí: 11 de maig de 1851”. *Recull de premsa*. Vol. 7, [193?]. f.16.

SOLER I PALET, Josep. *Cent biografies tarrassenques*, Estampa “La Catalana” de J. Puigventós, 1900, p.99.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

24 de desembre de 2010

FONS personals

Josep Soler i Palet

Josep Ventalló i Vintró

Domènec Palet i Barba

Miquel Onandia i Nunell

Josep Figa i Faura

Llorenç Muntada i Serra

Joaquim Capella i Carreras

Narcís Puig

Joan Soler i Diffent

Pau Gorina i Gabarró

Joan Duch i Agulló

Daniel Blanxart i Pedrals

Jaume Colomer i Monset

Anna Murià i Romaní

Ferran Canyameres

Salvador Cardús i Florensa

Agustí Bartra i Lleonart

Ramon Casals i Vigo

Joan Verdaguer i Guitart

Pere Masana i Salvador Llimona

Francesc de Paula Badia i Tobella

Joan Baca i Reixach

Jordi Corbella i Dalmau

Eudald Aymerich i Tarradella

Víctor Blajot i Canals

Joan Barenys i Oriol

Arseni Sala Dinarès

Alfons Sala i Argemí

Ramon Puiggròs i Esteve

Agustí Fabra i Bofill

Lluís Martí i Tapiol

Francesc Verdera i Font

Jaume Comerma i Torrella

Jaume Comerma i Marinel·lo

Salvador Castells i Cañameras

Ignasi Escudé i Gibert

Cèsar Cabanes i Badosa

Josep Soler i Palet

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/01 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Josep Soler i Palet **Dates:** 1872-1921 | **Volum i suport:** 4,3 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Josep Soler i Palet [1859-1921]

Història del productor

Josep Soler i Palet va néixer a Terrassa el 30 de juliol de 1859, fill del notari Jacint Soler i Oliveras i de Mercè Palet Cañameras. El seu pare exercia el càrrec de notari delegat del districte i d'arxiver de protocols.

Els primers estudis els va fer amb el professor Brossa i a l'Escola Pia de Terrassa fins l'any 1868, en què aquest centre va ser clausurat per l'expulsió dels escolapis. Aleshores va continuar els seus estudis al col·legi del pare Galera on va començar a cursar el Batxillerat. Aquest centre docent també va ser clausurat i Soler i Palet va continuar l'ensenyament secundari al col·legi del professor Rojo. Al setembre del 1878 va revalidar a l'Institut de Tarragona el grau de Batxiller. Inlluït pel pare, el curs 1878-1879, començà la carrera de Notariat a la Universitat de Barcelona. Malgrat acabar aquests estudis no exercí mai com a notari. L'any 1885 es va casar amb Elisea Casanovas i Ubac.

El 1883, Soler i Palet, començà la seva col·laboració amb el setmanari terrassenc *El Eco de Tarrasa*. Durant aquesta dècada escriurà a altres mitjans locals com el *Butlletí del Centre Català de Terrassa* i la *Revista Tarrasense*. El 1889 fundà el periòdic *El Tarrasense*.

Impulsor de l'associacionisme local, Soler i Palet fundà la seu del Centre Català de Terrassa l'any 1886 i va ser elegit president de l'Ateneu Terrassenc el 1890, organitzant el primer certamen literari de l'ateneu i de la ciutat. També el 1890 començava les seves col·laboracions amb la premsa barcelonina sense deixar la terrassenca. Amb la *Il·lustració Catalana* publicà la col·lecció “Per a la història de la indústria llanera” fins l'any 1892. El 1891 fundà el *Boletín del Ateneo Tarrasense*, del qual en va ser redactor, i inicià la publicació de la “Galería de tarrasenses ilustres” i començà a publicar a *La Veu de Catalunya*.

L'any 1891 moria Jacint Soler, pare de Josep Soler, per la qual cosa els documents de l'Arxiu Municipal i de l'Arxiu de Protocols van passar al domicili del nou notari, Ramon Estalella. Soler i Palet exposà a l'Ajuntament el perill que els dos arxius es barreguessin i es va poder quedar amb una part de la documentació per a la seva conservació. Aquell any va ser nomenat membre de la comissió municipal de monuments, creada per a preservar les restes del palau dels reis d'Aragó a Terrassa. A proposta seva s’acordà la creació d’un Museu Arqueològic.

Políticament es vinculà a la Unió Catalanista i va ser un dels fundadors de l'Agrupació Regionalista, el 1891. A inicis de l’any següent va ser elegit delegat a Terrassa del Centre Excursionista de Catalunya i participà a l’assemblea de Manresa de la Unió Catalanista. A finals d'aquell any tanca el diari *El Tarrasense* i Soler i Palet, amb seguidors de l'Agrupació Regionalista, funden la revista *Egara* de la qual en va ser director.

El 1893 publicà la *Monografía de la Parroquia de Sant Julià d'Altura* i va ser elegit regidor. Dos anys més tard traslladà la seva residència a Barcelona fins a la seva mort. A Barcelona es vinculà amb les institucions culturals més rellevants.

El 1898 publicava la *Monografía de la Iglesia Parroquial de Tarrasa* i era admès a la Real Academia de la Historia de Madrid, com a corresponent a Terrassa. L'any següent publicà el *Llibre de privilegis de Terrassa* i fou elegit vicepresident de l'Associació Artístico-Arqueològica Barcelonesa. El 1900 publicà *Cent biografies terrassenques*.

Quatre anys més tard Soler i Palet participà en la redacció del Missatge que l'Agrupació Regionalista presentà al rei Alfons XIII

durant la seva visita a Terrassa, demanant reformes autonòmiques per a Catalunya. I durant la festa major s’encarregà de la secció d’art antic que formà part d’una exposició d’art local. També va ser nomenat president de la Junta de Museus, Arxius i Biblioteques.

El 1906 ingressà com a membre a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona amb un discurs sobre la vila d'Ègara: “Egara-Terrassa Contribució a una història antiga de Catalunya.”

L'any 1908 va ser elegit president de l'Associació Artístico-Arqueològica de Barcelona i el 1916 ingressà a l'Acadèmia de la Llengua Catalana. Tres anys més tard el seu delicat estat de salut l'obligà a dimitir com a president de la Junta de Museus.

Va morir el 22 de novembre de 1921 a Barcelona. Dos dies després fou enterrat a Terrassa. En el seu testament deixava la casa pairal, els llibres i tota la col·lecció privada d'art a la ciutat de Terrassa, amb el desig de fundar un museu i una biblioteca.

Dades sobre l'ingrés

El llegat de Josep Soler i Palet no tenia de moment efectivitat pràctica, ja que ajornava el seu acompliment fins després de la mort de la seva muller, Elisea Casanovas i Ubac, i l'autoritzava per anul·lar qualsevol de les disposicions testamentàries o modificar-les si ella ho creia convenient. Elisea Casanovas no va esperar que els hereus i marmessors complissin la voluntat del seu espòs. L'Ajuntament de Terrassa va acceptar el llegat que oferia la vídua de Soler i Palet, en la sessió celebrada el dia 1 de febrer de 1922.

El fons s’havia format al domicili particular de Josep Soler i Palet. L'Ajuntament nomenà el 29 de maig de 1922 Antoni Badrinas i Escudé secretari de la Secció d'Art Antic i Modern de la Junta de Museus, Arxiu i Biblioteca Municipals de Terrassa, per inventariar i fer-se càrrec del llegat de Josep Soler i Palet. Badrinas dictaminà la creació d'un Museu i Biblioteca Públics a la casa núm. 28 del carrer de la Fontvella –que formava part del llegat-, amb la denominació comuna de Biblioteca i Museu Municipal Soler i Palet. La biblioteca va ser inaugurada el 8 de juliol de 1928.

Amb el traspàs d'Elisea Casanovas el 7 de novembre de 1945 el llegat de Soler i Palet era del tot efectiu.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté tota la documentació que el productor va crear en l'exercici de la seva activitat professional com a periodista, historiador, i com a càrrec polític municipal. També trobem documentació relativa a l'activitat associativa que va dur a terme a Terrassa i a Barcelona. Entre l'obra de creació en trobem de publicada i d'altra que ha restat inèdita. A més, el fons conté com a sèries adventícies, documentació de la seva esposa, Elisea Casanovas, i el seu pare, Jacint Soler.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

MARTIN BERBOIS, Josep Lluís. “Josep Soler i Palet i el moviment polític catalanista.” *Terme*, 25, 2010.

Josep Soler i Palet

COLL I CALVO, Maria. *La Biblioteca Museu Municipal Soler i Palet de Terrassa*. Terrassa: Patronat de la Fundació Soler i Palet, 1978.

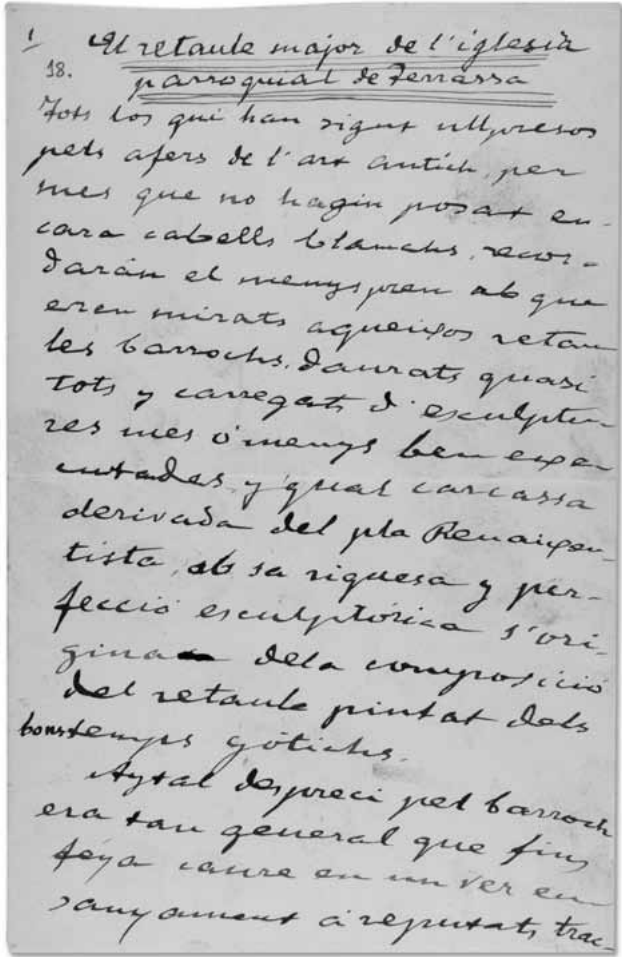
VENTANYOL I BOSCH, Àngels. *Josep Soler i Palet*. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1999. Col·lecció Homenatges.

VENTANYOL I BOSCH, Àngels. *Josep Soler i Palet, polític i historiador*. Terrassa: Fundació Torre del Palau, 2001. Col·lecció Terrassa Viva, núm.3.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

9 de desembre de 2010

Josep Ventalló i Vintró

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT13/02 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Josep Ventalló i

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Josep Ventalló i Vintró [1856-1919]

Història del productor

Josep Ventalló i Vintró va néixer a Terrassa el 19 d'abril de 1856. Fill de l'escriptor Domingo Ventalló Llovateras i metge de professió, conegut com el “Sr. Pepet” entre la classe obrera, tingué una destacada carrera en els àmbits periodístic i polític terrassencs.

Inicià la seva activitat periodística els anys 1879 i 1880 participant a les publicacions *La Gaceta de Cataluña*, *La Revista Tarrasense*, *El Eco de Tarrasa*, i en diversos diaris de Granada durant la seva estada a la ciutat andalusa per cursar-hi els estudis universitaris de medicina entre 1881 i 1882.

Juntament amb Josep Soler i Palet, el 1889 fundà *El Terrasense*, del qual en seria director, i el 5 de juny de 1892 *La Comarca*, que es publicaria fins el setembre del 1924, si bé amb un canvi de nom, el 1899, pel de *La Comarca del Vallés*. Aquesta publicació fou utilitzada per Josep Ventalló com a mitjà per a desenvolupar campanyes en defensa dels interessos de la ciutat i de la seva funció política.

Integrat en diversos moviments polítics des de la seva joventut, participà en la fundació de la sucursal terrassenca del “Centre Català”. El maig de 1895 es presentà a les eleccions pel partit conservador, i el més següent fou nomenat alcalde de Terrassa, càrrec que renovaria, aquesta vegada amb majoria, a les eleccions del 1897. Dos mesos més tard seria rellevat per Joan Marcet i Palet, mantenint-se, tanmateix, actiu en la vida política local a través de diverses comissions municipals.

Ostentà novament l'alcaldia els anys 1900 i 1901, i exercí de regidor de l'Ajuntament entre 1916 i 1919.

Aficionat a la literatura i a la història, el 1874 publicà la seva primera poesia “El drama del calvari”, només un any abans de publicar a València un fulltetó de poesies sota el títol “Ratos de ocio”. El 1877 sortiria a la llum una nova obra amb un “Himno a Tarrassa” i la poesia “A mi Patria”, que dedicà a Terrassa en rebre aquesta el títol de ciutat.

Dos anys més tard, a *Terrassa antigua y moderna* faria una revisió de la història terrassenca des de l'època romana fins als temps contemporanis. L'any 1886 va editar un segon llibre amb el títol *Historia de Tarrasa* en què revisava part de la feina feta el 1879. L'any 1904 dedicà un nou llibre, la seva obra més destacada a la *Historia de la industria lanera catalana. Monografía de sus antiguos gremios*.

En una època de crisi econòmica, i mentre era alcalde de la ciutat, el 1897 fundà la “Junta central de auxilios a la clase obrera i de extinción de la mendicidad”. També fou director de l'Ateneo Terrasense i el Casino del Comercio, entitats des d'on promogué la literatura amb la organització de diversos actes. Morí a la seva ciutat el 28 de març de 1919.

Dades sobre l'ingrés

Molt probablement aquest fons ingressà a l'Arxiu Municipal de Terrassa durant el govern de l'alcalde Emili Soler Anglada l'any 1923. En aquella data també ingressà la sèrie factícia del fons de l'Ajuntament de Terrassa anomenada “Documentos Históricos” fruit d'un primer tractament documental realitzat per Jose Ventalló i Vintró, en què disposà de manera cronològica la documentació municipal dels anys 1700 a 1920, i que romanía en la seva possessió. Amb el torn d'aquesta documentació a l'Ajuntament de Terrassa,

Vintró | **Dates:** 1880-1920 | **Volum i suport:** 0,55 ml

s'hi devia afegir la documentació integrant del seu fons personal. En tot cas és constatable que l'any 1974, aquesta documentació ja era a l'Arxiu Municipal.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es conserven notes manuscrites de Josep Ventalló preses en les seves consultes de recerca, alguns documents personals i una carpeta amb retalls de premsa.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PALAU ORTA, Josep. “El primer llibre d’història de Terrassa”, *Terme*, núm.17, 2002, p.37-40.

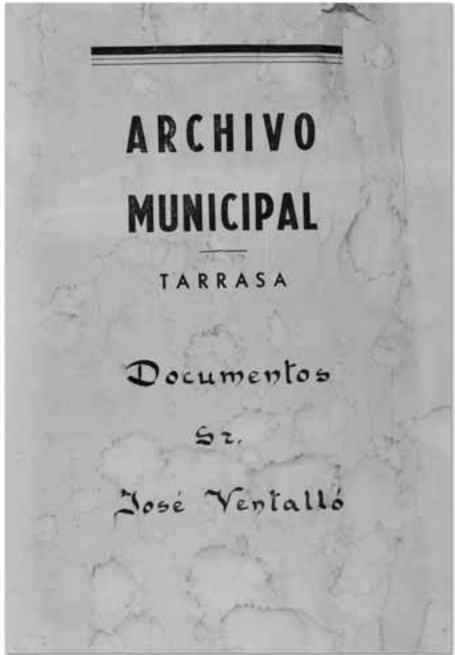
PALOMARES TIRADO, Miguel. “Don José Ventalló y Vintró : maestro de periodistas y primer historiador de Tarrasa”. Dins, *Galería de Tarrasenses ilustres*. Terrassa: *Camara Oficial de Comercio e Industria de Tarrasa*, DL 1962, p. 99-106.

VINYALS AGUILERA, Álvaro. *Notas biográficas del eximio patricio terrasense Don José Ventalló y Vintró*. Ajuntament de Terrassa, [1959?], 34p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

9 de desembre de 2010

Salvador Utset i Payàs

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT13/03 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Salvador Utset i

Payàs | **Dates:** 1896-1968 | **Volum i suport:** 2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Salvador Utset i Payàs [1880-1971]

Història del productor

Salvador Utset i Payàs (Terrassa, 27 de juny de 1880 – 28 de setembre de 1971), periodista i polític, fou regidor de l'Ajuntament de Terrassa entre 1915 i 1920, i tinent d'alcalde els anys 1924 i 1925. Secretari d'Alfons Sala i Argemí des de 1939, el 1958 entrà a formar part del patronat de la Fundació Soler i Palet. Autor de diverses publicacions, de temàtica política i històrica majoritàriament. Per acord de Ple del 19 de gener de 1962, el 22 de febrer del mateix any rebé la medalla de plata de la ciutat de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

El fons havia estat cedit a la Biblioteca Soler i Palet per part de la família de Salvador Utset amb anterioritat a 1988. El 27 de febrer de 1989 va ingressar de manera definitiva a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Pel fet d'haver estat secretaria personal d'Alfons Sala i Argemí, reconegut polític terrassenc, el fons disposa d'una àmplia correspondència datada entre 1939 i 1945, així com els textos de manifestos, conferències i discursos proclamats entre 1896 i 1946. També és destacable una col·lecció de 98 fotografies datades entre 1925 i 1950. Feta per Salvador Utset hi ha una biografia d'Alfons Sala de 1950, una crònica dels actes de XV centenari de la Fundació de la Seu d'Ègara i un seguit de textos commemoratius de l'homenatge que es féu a Alfons Sala l'any 1950.

Com a documentació directament relacionada amb la producció de Salvador Utset es pot consultar la seva correspondència entre 1939 i 1964, un seguit de notes històriques terrassenques que relaten fets datats entre 1868 a 1968, i un altre recull de notes sobre la monarquia i els diferents governs esdevinguts a Espanya entre 1474 i 1966.

D'especial interès són un seguit de documentació municipal relacionada amb la incautació d'objectes artístiques produïda durant els anys 1937 i 1938, que foren retornats als seus propietaris l'any 1939. Així mateix es fa referència a diferents incautacions de llibres que foren també retornats el 1939.

El fons també disposa de 5 fitxers amb una recopilació de notícies i efemèrides locals. Dos fitxers amb unes 4000 fitxes disposa de notícies datades entre els anys 129 i 1929. Un altre fitxer intítulat amb l'epígraf “Assumptes locals” recull notícies i retalls de premsa que tracten afers municipals, sobre alcaldes, estadístiques, eleccions, biografies, serveis públics, teatre i cinema, entre molts altres temes, datats entre 1800 i 1968. Per acabar també trobem dos fitxers que tracten temes d'abast nacional i internacional relatius a la família reial espanyola, a política catalana, a economia, a política internacional, etc.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document

Català i castellà

Salvador Utset i Payàs

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

És important consultar el Fons d'Alfons Sala i Argemí que també es conserva en aquest arxiu (CAT ACVOC AHT Fons Alfons Sala i Argemí, 13/36).

Bibliografia

“D. Salvador Utset : Medalla de la Ciudad en Plata, concedida en 19 enero 1962”. *Boletín de la Cámara Oficial de Comercio e Industria de Tarrasa*. IV época. Año LXXX, núm. 656 (marzo-abril 1966), p. [14-15] : il. (Medalla de la Ciudad).

UTSET PAYÀS, Salvador. *Mis memorias*. [1965?], 174 p. Text mecanografiat.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

9 de desembre de 2010

Domènec Palet i Barba

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT13/04 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Domènec Palet i

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Domènec Palet i Barba [1872-1953]

Història del productor

Domènec Palet i Barba, (Terrassa, 1872 – Barcelona, 1953) fou un reconegut advocat i geòleg. Exercí de fiscal municipal de Terrassa i de regidor de l'Ajuntament els anys 1899, 1903 i 1906 sempre en les files republicanes. Com a membre de la Comissió d'Instrucció, va dur a terme gestions per afavorir el funcionament de la recentment creada Escola Industrial.

Col·laborador a diversos mitjans de comunicació locals com ara *La Revista Tarrasense*, *Egara* i *La Publicidad*, estigué sempre vinculat a diferents entitats ciutadanes. Va ser secretari de la Cambra Oficial de Comerç i Indústria (1898-1901), membre de la Junta de la Creu Roja (1898) i president de *El Seguro Tarrasense* (1916-1919). Va participar en la fundació de la Fraternitat Republicana i la Casa del Poble, del Centre Excursionista, del qual en fou president el 1914, i de l'Escola d'Economia Domèstica. També va ser president del Patronat Local de Formació Professional de 1931 a 1933, a proposta del mateix Patronat i en substitució d'Alfons Sala i Argemí, que havia presentat la dimissió a causa del canvi de règim polític.

Va ser diputat provincial de 1917 a 1921 i diputat a Corts el 1931, el 1933 i el 1936. Després de la Guerra Civil s'exilià a Mèxic, retornant, uns anys després, a Barcelona.

Fou un dels iniciadors, el 1947, de les prospeccions de petroli a Espanya, assenyalant jaciments a la Bisbal d'Empordà, a Burgos i incidints en les possibilitats de la zona marítima catalana. Relacionada amb aquesta activitat, creà la companyia *Petróleos Españoles SA*.

Dades sobre l'ingrés

Fons cedit per la Biblioteca Soler i Palet a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el 21 d'abril de 1992, amb un increment del dia 22 de gener de 2002.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons es pot consultar una carpeta amb documents del productor referents a la captació i l'aprofitament d'aigües a Terrassa datables entre 1929-1934. També és d'interès una carta de Josep Roca i Roca de 1903 adreçada al productor que és la més antiga del fons.

També hi ha dos registres realitzats amb els llibres que integraven la biblioteca personal de Domènec Palet i que li foren embargats amb posterioritat a la Guerra Civil espanyola. Els registres foren realitzats entre 1946 i 1948, anys en què els llibres li foren retornats.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

“Don Domingo Palet y Barba”. *Boletín de la Cámara Oficial de Comercio e Industria de Tarrasa*. IV época. Año LXVII, núm. 536

Barba | **Dates:** 1903 – 1948 | **Volum i suport:** 0,05 ml

(enero-febrero 1953), p.[19] : il. (In Memoriam) PALET I SETÓ, Francesc. “Domènec Palet i Barba: esboç biogràfic”. *Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa*. 4a època, núm. 90-91 (juliol-desembre 1996), p.138. PLANS I CAMPDERRÓS, Lourdes. *L'Escola Industrial de Terrassa, 1902-2002. Cent anys de vida universitària*. Escolta Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial. Terrassa, 2002.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

9 de desembre de 2010

Miquel Onandia i Nunell

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT13/05 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Miquel Onandia

i Nunell | **Dates:** 1956 | **Volum i suport:** 0,01 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Miquel Onandia i Nunell [1904-1974]

Història del productor

Miquel Onandia i Nunell (Terrassa, 1904 – 1974), fill d'una família empresarial terrassenca, amb arrels basques per la branca paterna, fou un industrial de la indústria de carda, dedicat a la política, que esdevingué alcalde de Terrassa entre els anys 1964 i 1970.

L'any 1962 la família Onandia (Miquel Onandia Nunell, Francesca Pont i Ventayol, Ramon Onandia Pont i Miquel Àngel Onandia Pont), tenia el 50% de les accions d'Onandia SA de Tintes y Acabados (OSATA), denominada anteriorment Tintes Zeus-Hispania SA (TIZESA), quan era propietat de la família Cardona. L'altre 50% de les accions d'OSATA eren a mans de Francesc Torredemer, i en morir aquest, del seu fill Francesc Torredemer i Marcet.

Miquel Onandia milità a Renovación Española i entrà al consistori com a regidor per primera vegada el 1945, i s'hi mantingué fins a 1950. Hi tornaria entre el març de 1964 i el mateix mes del 1970, aquest cop però, com a alcalde la ciutat.

Dades sobre l'ingrés

La documentació ingressà a l'AHT el 21 d'abril de 1992 procedent de la Biblioteca Soler i Palet.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es reuneixen en aquest fons un total de quaranta-quatre cartes que agraeixen la tramesa del llibre *La Sede de Egara: Crónica de las solemnidades celebradas en la ciudad de Tarrasa en conmemoración del XV centenario de la fundación del obispado de Egara, 450-1950*. El llibre fou enviat per Miquel Onandia Nunell l'any 1956.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

COMES I EZEQUIEL, Rafel. “El nostre barri en temps passats. Els Cardona” dins *Bocamoll. Publicació de l'Associació de veïns del barri Segle XX.*, Número 69. Juny 2009,

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

9 de desembre de 2010

Josep Figa i Faura

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/06 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Josep Figa i Faura, metge | **Dates:** 1967-1980 | **Volum i suport:** 0,15 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Josep Figa i Faura

Història del productor

Josep Figa i Faura fou doctor en medicina, activitat professional que va dur a terme a Terrassa, tant a la seva consulta al carrer Major, 19, com a la Mútua de Terrassa. L'octubre de 1970 fou un dels ponents principals del cicle de conferències “El espíritu de las ciudades” que va realitzar l’Obra Social de Caixa d’Estalvis de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

Donació feta per la vídua del titular a la Biblioteca Soler i Palet el 9 de desembre de 1988, que realitzà a la vegada l’ingrés a l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa en la mateixa data.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons es compona de fullets, revistes, retalls de premsa, documents de convencions i fitxes mèdiques producte de la seva activitat professional.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document

Castellà i català.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

9 de desembre de 2010

Llorenç Muntada i Serra

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/07 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Llorenç Muntada i Serra | **Dates:** 1958-1988 | **Volum i suport:** 0,41 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Llorenç Muntada i Serra [1922-1989]

Història del productor

Llorenç Muntada i Serra (Terrassa, 23 de febrer de 1922) estudià a l’Escola Municipal d’Arts i Oficis, on cursà pintura, escultura, gravat, decoració i restauració. Fou alumne, entre altres, del mestre Tomàs Viver, de Cèsar Cabanes i de Josep Rigol i Fonruguera. Professionalment exercí de pintor-decordador, treballant inicialment a Cal Duch per després establir un negoci propi amb el nom de “Reig i Muntada” conjuntament amb Ramon Reig. Aquesta societat donà lloc a PIREDESA (Pinturas y Recubrimientos Decorativos SA).

Inquiet culturalment va pertànyer a diferents entitats terrassenques com ara els Amics de les Arts, el Gremi de Pintors de Terrassa i Comarca o la Junta de Museus. En aquesta Junta participà de la secció d’arqueologia, des d’on es van impulsar excavacions arqueològiques com la de la “Vinya d’en Manel” a Can Bosch de Basea, l’any 1974, o la de l’església vella de Rellinars, el 1976. Aquesta secció arqueològica, de la qual també hi formaven part Joan Saladrigas i Salvador Alavedra promogué moltes altres intervencions durant els anys 70 del segle XX.

Com artista va conreuar la pintura, amb alguna incursió en l’escultura i el gravat. A partir de l’any 1965 s’afeccionà a la fotografia, que donaria suport tècnic a les seves investigacions a la Junta de Museus.

Destacà també en l’àmbit de la restauració artística, col·laborant en la reparació del Sant Esperit, del monestir de Sant Llorenç del Munt, del Castell-Cartoxa de Vallparadís o dels esgrafats del convent de Sant Francesc.

Dades sobre l'ingrés

El fons fou cedit en dipòsit a l’AHCT el 22 de juny de 1995 de mans dels seus familiars.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Aquest fons està format per diferents treballs inèdits sobre el conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere d’Ègara, i altres béns històrics patrimonials de Terrassa fruit de la seva activitat com a arqueòleg.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ALAVEDRA INVERS, Salvador. *Les Obres de restauració de l'Església Parroquial de Sant Pere de Terrassa a final del segle XIX*. Terrassa: [s.n.], 1978. 183 p.

MUNTADA I SERRA, Llorenç. “Aportacions per a l’estudi del conjunt monumental d’Ègara. Transformacions sofertes a l’església de Santa Maria al 1611-1612.” *Terme*, núm.3, p.57-60.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 9 de desembre de 2010

Joaquim Capella i Carreras

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/08 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Joaquim Capella i Carreras | **Dates:** 1858-1935 | **Volum i suport:** 0,01 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Joaquim Capella i Carreras [1917]

Història del productor

Joaquim Capella (Terrassa, 22 de desembre de 1917) entrà a treballar amb el seu pare a la fusteria familiar l’any 1939, un cop aquesta tornà a mans de la família després d’haver estat col·lectivitzada el 12 de novembre del 1936. La fusteria Capella, dedicada a la fabricació de mobles a mida recuperava doncs, l’activitat, i continuava en funcionament 130 anys després de la seva fundació, al carrer del Raval, 26, de Terrassa. El 1944 pare i fill començaren a dirigir conjuntament la fusteria, que passà a Joaquim Capella el 1954. Hi treballava amb el seu nebot, a qui traspassà el negoci el 1977 passant a anomenar-se “Carpinteria Capella de José Maria Dalmases Capella”. Tanmateix Joaquim Capella hi seguiria treballant fins a la seva jubilació, esdevinguda l’any 1981.

Dades sobre l'ingrés

El fons va ingressar a l’AHCT el dia 20 de desembre de 1995 de mans del propi productor.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Formen el fons un petit conjunt de documents formats per un rebut de Jaume Rigol de 140 rals de billó, pel seu treball com a pregoner a la subhasta d’una peça de terra del mas Borrell, de l’heretat de can Fatjó datat el 1835.

També hi trobem un full mecanografiat de l’article aparegut a *El Dia*, el setembre de 1934, titulat “Ballets populars”, de P.M. Costa, a favor de la dansa popular i tradicional com a mitjà per a “fer reviure l’esperit de Catalunya”. Aquest full porta un exlibris de “Joaquim Capella”.

També hi ha un fullertó de l’*Esbart dansaire del casal popular*, també amb un exlibris de “Joaquim Capella”, i tres fotografies on apareixen joves de l’Esbart Dansaire del Casal de Sant Pere, en una actuació davant de l’església de Santa Maria de Terrassa el 1935.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document

Català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, Ana. “La manufactura més antiga de Terrassa. La fusteria Capella”. *Circular informativa del Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa*. Núms. 454. Terrassa, maig 2009.

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, Ana. “La manufactura més antiga de Terrassa. La fusteria Capella (i II)”. *Circular informativa del Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa*. Núms. 455. Terrassa, juny 2009.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 9 de desembre de 2010

Narcís Puig

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/12 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Narcís Puig **Dates:** 1921-1959 | **Volum i suport:** 0,07 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Narcís Puig

Història del productor

Ciutadà terrassenc que anà compilant la documentació preservada al llarg de la seva vida.

Dades sobre l'ingrés

El fons fou cedit per part del fill del productor al Museu de Terrassa a principis de 1997, i el 15 d’abril de 1997 ingressa a l’Arxiu Històric Comarcal. El 2 de febrer de 1998 se signà un conveni de donació del fons per part del productor i l’alcalde de Terrassa, sr. Manuel Royes.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Formen el fons un conjunt molt heterogeni de documents com per exemple un quadern titulat *Ejercicios de cálculo mercantil* de Lluís Puig Rodó (curs 1921-1922) i un altre quadern, del curs 1940-1941, del propi Narcís Puig de les Escoles Pies. Hi podem trobar també dos documents del 1959 en què l’arquebisbe de Toledo atorgà indulgències per a l’any 1960 i les cèdules personals de Joan Espelt Gabarrós i Maria Espelt Costa, expedides per la Diputació Provincial de Barcelona el 1942. Hi ha també una instància de Jaume Flotats a l’auditor de la Guerra de Catalunya per tal que Martí Gordi Culell sigui alliberat d’una concentració per tal de poder-se incorporar al taller mecànic on presta servei. El nex e d’unió de tota la documentació és la compilació realitzada per Narcís Puig.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document

Castellà

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

9 de desembre de 2010

Joan Soler i Diffent

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/13 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Joan Soler i Dif-fent | **Dates:** 1935–1956 | **Volum i suport:** 0,03 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Joan Soler i Diffent [1870-1956]

Història del productor

Joan Soler i Diffent neix a Terrassa el dia 17 de febrer de 1870. Destacà per per la seva activitat com a professor de música i bon violinista. Residí a Mèxic uns anys on féu de professor i formà part d'una orquesta dedicada a l'òpera. Tornà a Terrassa l'any 1907 on féu de mestre a les Escoles Pies. De l'any 1907 a 1911 fou director de la *Coral Los Amigos*. Posteriorment dirigí la Banda Municipal del 1920 fins a la dissolució d'aquesta el 1923. Entre 1917 i 1925 exercí de professor de violí a l'Escola Municipal de Música de Terrassa. Després passà al conservatori on impulsà la creació de l'Orquesta on ell participà com a violinista. També va ser component de diversos grups de cambra terrassencs. En molts programes figura com a compositor de sardanes i d'altres obres. L'any 1936 el Conservatori tancà portes i llavors s'incorpora a l'orquestra *Muixins de Sabadell*. Va morir a Terrassa el 3 de maig de 1956.

Dades sobre l'ingrés

Hereus familiars de Joan Soler i Diffent feren donació de la documentació que ingressà a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa l'any 1997

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Composen aquest fons un total de 12 impresos i 15 documents procedents del músic on hi podem trobar retalls de diari, esqueles, documents acreditatitus, llibretes de racionament, entre altra documentació.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

FREIXAS I VIVÓ, Josep. *Músics terrassencs o vinculats a Terrassa, nascuts abans del segle XX*. Terrassa: Escola Municipal de Música de Terrassa, Arxiu Tobella, 1980.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

9 de desembre de 2010

Pau Gorina i Gabarró

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/15 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Pau Gorina i Gabarró | **Dates:** 1879–1981 | **Volum i suport:** 1 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Pau Gorina i Gabarró [1888-1983]

Història del productor

Fill de Pau Gorina i Roca neix a Terrassa el dia 2 de juliol de l'any 1888. Aprèn l'ofici de mestre de cases del seu pare i del seu avi Pau Gorina i Aymerich. Treballà sovint amb l'arquitecte Lluís Muncunill. Tenia despatx al carrer Puignovell, 48. Pau Gorina estava emparentat per via materna amb la família Bardié, família de constructors que va treballar per l'arquitecte Antoni Gaudí.

Primer soci del Centre Excursionista de Terrassa i president d'aquesta entitat els anys 1928 i 1930. També va ser membre del Patronato Pro Castillo Cartuja de Vallparadís, 1952-1955. Va tenir una gran activitat historiògrafica amb molts articles publicats a la premsa local. Morí el dia 4 de juny de l'any 1983.

Dades sobre l'ingrés

Documentació havia estat conservada pels fills del titular. La família Gorina ingressà la documentació a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 3 d'octubre de de l'any 1998.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació s'ha dividit en tres grans sèries. A la primera hi trobarem expedients de construccions de Pau Gorina i Gabarró, del seu pare Pau Gorina i Roca i d'associacions professionals. Hi trobarem edificis com la Capella de Can Boada del Pi (1910), el Condicionament Terrassenc (1915-1917), el magatzem Font Batallé (1910), el Teatre Principal (1919) i d'altres construccions singulars terrassenques algunes de les quals foren obra de l'arquitecte Lluís Muncunill. La segona sèrie fa referència a l'activitat associativa d'en Pau Gorina i Gabarró amb documentació del Centre Excursionista de Terrassa i d'Àmics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt. La darrera sèrie recull la prolífica activitat historiogràfica del productor amb escrits, retalls d'articles publicats a la premsa, notes i correspondència amb historiadors.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels document: Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada: Fons de l'associació Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt (CAT ACVOC AHT Fons Associació Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt 10/19).

Bibliografia

Diccionari biogràfic, Barcelona: Albertí, Editor. 1966-1970.

FREIXA I SERRA, Maria. *Terrassa, entre “El Modernisme”, i “El Noucentisme”*. 1977 (Tesi doctoral).

PALET I SETÓ, Francesc. “Els Homes del Centre: esboç biogràfic del consorci de l’entitat que actualment ostenta el número u: Pau Gorina i Gabarró”. *Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa*. Terrassa: Centre Excursionista de Terrassa, 4a època, núm. 19 (gener-juny 1979), p.79-89.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 9 de desembre de 2010

Joan Duch i Agulló

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/16 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Joan Duch i Agulló | **Dates:** 1928–1970 | **Volum i suport:** 0,2 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Joan Duch i Agulló [1891-1968]

Història del productor

Joan Duch i Agulló va néixer a Terrassa el 1891. Pintor i escriptor, estudià a l'Escola d'Arts i Oficis i a l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, de Barcelona. Tenia el taller de pintura i decoració al Raval de Montserrat núm. 32 i a la Font Vella núm. 59. La seva obra és principalment paisatgística, però també pintà interiors de fàbriques i obrers de tots els rams. Presentà exposicions a Terrassa, Sabadell i Barcelona. Participà a concursos de pintura a Madrid i Barcelona, entre 1915 i 1942.

Com a escriptor el 1933 publicà la novel·la *Homes i màquines* i el 1955 una altra novel·la, *Aulí, fill de Pilat*. Fou corresponent de l'Academia de Belles Artes y Ciencias Históricas de Toledo i membre de la Junta Municipal de Museus de Terrassa.

El 31 de març de 1939 fou empresonat a Terrassa. El desembre de 1940 fou internat a la cel·la anomenada “dels [presos] polítics.”

Morí el 1968, víctima d’una motocicleta en un accident de circulació.

Dades sobre l'ingrés

El fons va ingressar a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el dia 3 d'octubre de 1998 com a annex al fons Pau Gorina i Gabarró (13/15). El dia 8 de gener de 2009 ingressà una llibreta manuscrita [datable vers 1945-1950].

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per escrits de Joan Duch a mà, mecanografiats i/o en còpies de mecanografia, i parlen de persones, esdeveniments, opinió política, relatius a afers de la Guerra Civil espanyola, la repressió de la postguerra i l'empresonament que sofrí ell mateix. Els textos porten la subscripció “Joan Duch”, però no la data.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

DUCH I AGULLÓ, Joan. *Anyes negres (1936-1939)*. Fundació Torre del Palau: Terrassa, 2008.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

9 de desembre de 2010

Daniel Blanxart i Pedrals

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/17 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Daniel Blanxart i Pedrals | **Dates:** 1924–1958 | **Volum i suport:** 0,4 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Daniel Blanxart i Pedrals [1884-1965]

Història del productor

Nascut a Olesa de Montserrat el 1884, fou un reconegut professor de l'Escola Especial d'Enginyers Industrials Tèxtils. El 1908 obtingué el títol d'enginyer tèxtil. Aquell mateix any fou nomenat director del Laboratori d'Anàlisi Química del Condicionament Terrassenc.

L'any 1912 guanyà la càtedra a l'Escola Superior d'Indústries, una càtedra que ocupava interinament des de l'any 1909. El 1924 fundà l'Escola d'Arts i Oficis d'Olesa de Montserrat i des de 1926 donà classes a l'Escola Industrial de Barcelona. Entre 1930 i 1931 fou director de l'Escola Industrial de Terrassa. També donà classes a l'Escola d'Arts i Oficis de Terrassa fins el 1943.

Entre els seus treballs cal destacar els seus estudis sobre la fibra de ginesta, *La Retama. Su utilización e importància como planta textil y papelera*. Publicà, a més, nombrosos articles científics.

Rebé nombroses distincions i fou membre de diverses associacions com ara l'Associació Nacional d'Enginyers d'Indústries Tèxtils.

El 21 de gener de 1946 s'anuncià l'explotació de la seva patent núm. 157.002 per a un procediment de cotonització de fibres llargues vegetals.

Per acord del Ple de l'Ajuntament de 5 de maig de 1950 Daniel Blanxart va rebre el títol de Fill Adoptiu de la ciutat de Terrassa per la seva tasca docent i investigadora. Pels mateixos motius el 25 de gener de 1955 se li concedí la medalla de plata de la ciutat.

Fou assessor de l'empresa Ramio Español, S.A. amb exclusiva i rebé una distinció del Consell de Ministres per al seva tasca en l'explotació tèxtil del ramí, varietat de planta fibrosa més resistent que el cotó.

Morí a Barcelona l'any 1965.

Dades sobre l'ingrés

Documentació que va restar a l'Escola d'Arts Aplicades, de Terrassa. Ingressà a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa el 27 de gener de 1999.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Documentació fragmentària. Hi podem trobar dictàmens sobre productes tèxtils del Condicionament Terrassenc, normes per a la comercialització de manufactures de llana i de cotó i un projecte de creació d'un Instituto de Investigaciones Textiles a Terrassa. També hi ha documentació de l'empresa Ramio Español, S. A., de la Comisión Española de Normalización Textil (Sindicato Nacional Textil), i de l'Instituto Nacional de Racionalización del Trabajo. El fons també conté diverses publicacions sobre indústria tèxtil dels anys 1924 a 1958.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

GHANIME, A.; RIERA, S.; VILLAGRASA, F. *L'Escola d'Enginyers de Terrassa. Cent anys d'història*. Escola Tècnica Superior d'Enginyeria

Daniel Blanxart i Pedrals

Industrial de Terrassa: Terrassa, 2005, p. 71.

MORERA VENTALLÓ, Santiago. “Semblanza del profesor Daniel Blanxart y Pedrals (tres recuerdos a su memoria)”. Terrassa : Universidad Politécnica de Barcelona. Escuela Técnica Superior de Ingenieros Industriales. Cátedra Especial Daniel Blanxart, 1974. 15 p. Notes publicades en el diari “Tarrasa Información” arran de la mort del professor Daniel Blanxart i Pedrals.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

10 de desembre de 2010

Jaume Colomer i Monset

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT13/18 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jaume Colomer i

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jaume Colomer i Monset [1900-1983]

Història del productor

Jaume Colomer i Monset nasqué a Terrassa el dia 22 de gener del 1900, fill dels terrassencs Ramon Colomer i Cortés i de Paulina Monset i Soldevila. Amb 24 anys es va traslladar a viure a Barcelona. Casat amb la també terrassenca Montserrat Freixa i Ubach fou pare de 4 filles.

Professionalment va ser representant comercial de la casa alemanya Sigma. La seva feina li permeté viatjar sovint i pogué així anar ampliant el seu fons fotogràfic i documental sobre claustrs romànics de tota Europa al qual anomenava: “Estudi i arxiu iconogràfic dels claustrs romànics”. Fruit dels seus coneixements sobre aquest tema organitzà exposicions i conferències.

Interessat en la qüestió dels orígens de Cristòfol Colom, va arribar a formar un important arxiu sobre aquest tema que li permeté organitzar l’any 1954 una exposició colombina a la Biblioteca-Museu Municipal Soler i Palet, de Terrassa. Va ser també fundador i vice-president primer de l’Asociación Numismática Española i soci d’honor d’Amics del Romànic. Morí a Barcelona el dia 22 de juliol del 1983.

Dades sobre l'ingrés

El fons fou cedit a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa per voluntat de les filles i hereves de Jaume Colomer i Monset el 18 de febrer de 1999. Al mes de juny del 2010 un nét de Jaume Colomer ingressà a l'Arxiu diversos documents que li havien arribat del seu avi. En general és tracta de documentació fruit de la difusió del fons sobre claustrs romànics.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per 11.853 fotografies, 13.560 fitxes, 2.095 documents, 452 impresos, 599 diapositives, 6.202 negatius, 20 clixés de vidre i 8 clixés de format 115x90mm.

Al llarg de la seva vida Jaume Colomer va formar un arxiu fotogràfic i documental sobre claustrs de les esglésies romàniques de Catalunya, de la resta de l’estat espanyol, de França, d’Itàlia, de Suïssa, d’Alemanya, d’Anglaterra i d’altres països. La importància del fons radica principalment en la qualitat de les reproduccions, l’exhaustivitat del recull, la documentació adjunta a cada peça i l’organització rigurosa del material.

La sèrie “Claustres romànics” és la sèrie principal del fons. Aquesta sèrie s’havia de completar amb materials que l’autor no havia arribat a condicionar i que han quedat a d’altres sèries. Així a la sèrie “Monuments diversos” hi trobarem les fotografies que van quedar sense condicionar ni integrar a aquesta sèrie principal. Cada claustre és presentat amb fotografies i informació complementària disposat tot en fitxes de cartolina.

La sèrie “Documentació de referència” és una sèrie important per a la consulta del fons. Aquesta sèrie conté informació historiogràfica sobre les esglésies romàniques i materials diversos.

Fruit d’un increment de documentació realitzat l’any 2010 s’han afegit diferents conferències datades el 1931 i entre els anys 1967-

Monset | **Dates:** 1920–1983 | **Volum i suport:** 14,80 ml

1977, un seguit de cartes redactades entre 1964 i 1991, i altres negatius que han permès completar el contingut del fons.

Sistema d'organització

Ja abans del seu tractament arxivístic el fons estava perfectament ordenat i desat en capses numerades, amb instruments de descripció que permetien localitzar el material. El fons ara està estructurat en 7 sèries: 1. Claustres romànics; 2. Monuments diversos; 3. Capitells romànics; 4. Arcades romàniques; 5. Fonts iconogràfics; 6. Documentació de referència i complementària; 7. Diapositives i negatius.

Les fitxes de cada monument porten un codi de referència per a la seva localització a partir d’uns índexs.

Cal destacar les capses 94, 99, 100 i 101, que guarden els quadres de referències de claustrs, capitells, arcs i columnes recollits: la referència porta a les fitxes de les sèries 1 (en xifres aràbigues), 3 (en xifres romanes) i 4 (en lletres).

A la sèrie “Monuments diversos” les fotografies s’han classificat per llocs i s’ha afegit informació dels elements que reprodueixen.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ARENAS I SAMPERA, Joaquim. “Pere Català i Roca: saber ser, saber estar”, *Quaderns de Vilaniu*, núm. 44, Institut d’Estudis Vallencs, 2003, p. 27-32.

OLLER, Joan Manel. “El Arxiu històric recibe un fondo fotográfico de claustros románicos”. *Diari de Terrassa*, 12-04-2010, p. 9.

PALOMARES, Miguel. “Exposición colombina”. *La Vanguardia Española*, 15-10-1954, p. 22.

PALAU, Maria. “Terrassa rep el fons de fotografies de Claustres romànics de Jaume Colomer”. *El 9 Nou*, 12-04-2010, p. 25.

VENTALLÓ, Joaquim. “Vida y milagros de los restos de Colom”. *La Vanguardia Española*, 9-10-1974.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

10 de desembre de 2010

Anna Murià i Romaní

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT13/19 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Anna Murià i

Romaní | **Dates:** 1830–1999 | **Volum i suport:** 7 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Anna Murià i Romaní [1904-2002] i el seu marit Agustí Bartra i Lleonart [1908-1982].

Història del productor

Anna Murià i Romaní nasqué a Barcelona el 21 d’abril de 1904, al carrer de Regomir, núm. 7-9, 2n pis. El 1937 fou nomenada secretària d’arxius i registre de la Institució de les Lletres Catalanes. Els seus primers escrits literaris publicats es remunten al 1927 i col·laborà a les revistes *La Rambla*, *La Nau* i *Meridià*, de Barcelona, i a *Lletres*, *La Nova Revista* i *Pont Blau*, de Mèxic. Va dirigir el *Diari de Catalunya* fins el 1939. La seva primera obra va ser publicada el 1933: una novel·la de tema amorós intitolada *Joana Mas*. El 1938 publicà una altra novel·la, *La Peixera*. Dels mateixos anys són els assaigs *La revolució moral* (1934) i *El 6 d'octubre i el 19 de juliol* (1937). S’exilià el 1939 i a Roissy-en-Brie, a França, conegué el poeta Agustí Bartra, amb el qual compartí la seva vida i amb qui es va casar el 1948, a Mèxic. El recorregut de l’exili els portà a la República Dominicana, a Cuba i, finalment, a Mèxic, on fixaren la seva residència, fins al retorn a Catalunya, l’any 1970. El 1971 es van instal·lar a Terrassa, al carrer Avinyó, núm. 74.

La seva obra literària continuà amb les narracions *Via de l'est* (1946), *El país de les fonts* (1980) i *El llibre d'Eli* (1982). En literatura infantil va publicar *El nen blanc i el nen negre* (1947), *A Becerola fan ballades* (1978) i *Pinya de contes* (1982). Tornà a conrear la novel·la amb *El meravellós viatge de Nico Huguet a través de Mèxic* (1974, premi Josep M. Folch i Torres), *Res no és veritat, Alicia* (1984) i *Aquest serà el principi* (1986). Sobre la vida i l’obra d’Agustí Bartra publicà *Crònica de la vida d'Agustí Bartra* (1967) i *L'obra de Bartra* (1975). A l’obra *Cartes a l'Anna Murià*, publicà la seva correspondència amb Mercè Rodoreda.

El 1990 va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i el 1992 la Medalla d’Argent de la Ciutat de Terrassa, junt amb el nomenament de Filla Adoptiva d’aquesta ciutat.

A partir de 1969 col·laborà a les publicacions periòdiques catalanes *Cavall Fort*, *Tretzevents*, *Serra d’Or* i *La Vanguardia*; a *La Jornada*, de Mèxic; a *L'Actualitat* i *El 9 Nou*, de Terrassa.

Anna Murià i Romaní

Alguns escrits d'Anna Murià aparegueren sota pseudònims: Roser Català, en escrits de joventut a Barcelona o també els noms d'Eulàlia Romaní i Marta Romaní.

Morí el 27 de setembre del 2002.

Història arxivística

El fons documental i la bibliografia adjunta comprèn, principalment, el període de 1940 a 1999, ja que l'exili impedí als titulars de conservar molta documentació anterior. El fons es formà, per tant, als domicilis de A. Bartra i,o d'A. Murià a Barcelona, a Mèxic i a Terrassa. En morir Agustí Bartra, el 1982, es va instaurar a la Casa Museu Alegre de Sagrera, de l'Ajuntament de Terrassa, una sala amb el seu nom on es va recollir documentació del poeta, manuscrits, primeres edicions, retrats i objectes diversos del poeta. Part del fons pertanyent a aquest poeta el va continuar conservant Anna Murià. Tot el fons provenia de la casa núm. 23 del carrer de la Rasa, on el conservava el propietari de la casa, Jaume Canyameres i Cortázar, des que Anna Murià deixà el pis on vivia, al carrer Avinyó, uns mesos abans.

Dades sobre l'ingrés

El 9 de novembre de 1999, Anna Murià va fer donació de la seva documentació personal i de la que conservava del seu marit, a la ciutat de Terrassa, en un acte públic celebrat a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, on el fons va ingressar el 2 de desembre de 1999. El dia 17 de febrer de 2003 nous documents i objectes s'incorporen al fons. El dia 15 de juliol del mateix any ingressà una capsa amb més documentació i bibliografia. Finalment, el dia 25 de maig de 2005 ingressen en fotocòpia una col·lecció de 33 cartes enviades per l'Anna Murià a l'escriptora Teresa Costa-Gramunt.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté documentació personal amb records, quaderns de notes, documents identificatius, certificats, autoritzacions i d'homenatge, mecanoscrits d'obres literàries, correspondència i reculls de premsa. Completen el fons fotografies i documents audiovisuals, alguns objectes artístics, a més d'una interessant bibliografia literària.

Dins aquest mateix fons també hi trobarem documentació del seu marit Agustí Bartra amb algunes notes autògrafes i literàries, documentació personal i obra literària del mateix.

Sistema d'organització

Bàsicament el fons conté documentació personal de tipus identificatiu i d'homenatge, mecanoscrits d'obres literàries, correspondència i recull de premsa. La documentació estava organitzada segons aquests conceptes i segons tipus de suport (fotos, cassetes, objectes, etc.), i ordenada cronològica o alfabèticament. La col·lecció de premsa està ordenada cronològicament i l'arxiu fotogràfic manté la classificació original en temes.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

El fons fou seleccionat abans del seu ingrés a l'AHCT per amics i col·laboradors d'Anna Murià. Només es realitzà una tria i

eliminació de fotocòpies de textos literaris mecanografiats, amb una comprovació prèvia que el text es conservés íntegre i que les fotocòpies no continguessin notes afegides.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

En general, la documentació escrita és en català. Hi ha cartes, textos i publicacions en castellà, especialment del període de residència a Mèxic; documents en anglès, sobre la relació d'Agustí Bartra amb universitats nordamericanes; entre els objectes guardats com a recordatori, hi ha un quadern de notes de gramàtica de grec modern, fet per Agustí Bartra.

Característiques físiques i requeriments tècnics

El fons es conserva en bones condicions. Com a documents en suport especial podem citar: fotografies, diapositives i negatius; cassetes i videocassets; plaques metàl·liques, diplomes i la Medalla de la Ciutat de Terrassa; entre els objectes artístics: una fotografia emmarcada, un retrat pintat a l'oli, tres retrats a tinta, una pintura al pastel, una litografia i sis objectes diversos.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

El fons Bartra de la Casa Museu Alegre de Sagrera conserva documents personals d'Agustí Bartra, que restaran exposats en aquesta casa-museu. El mateix fons conté primeres edicions i manuscrits literaris originals d'Agustí Bartra que han de ser transferits a l'AHCT.

Documentació relacionada

És important consultar el Fons d'Agustí Bartra que també es conserva en aquest arxiu (CAT ACVOC AHT Fons Agustí Bartra, 13/22).

Bibliografia

Anna Murià. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1989. Col·lecció “Homenatges”.

“Anna Murià, medalla de plata i filla adoptiva de Terrassa”. Dins: *Al Vent*, núm. 101 (abril-maig de 1992), p. 37-45.

AULET, Jaume. “Anna Murià, entre l'exili i el retorn”. Dins: *Serra d’Or*. núm. 467 (novembre de 1998), p. 43-47.

AULET, Jaume. “Anna Murià, la dispersió en mil començaments”. Dins: *Serra d’Or*. núm. 517 (gener de 2003), p. 14-16.

BACARDÍ, Montserrat. *Anna Murià. El vici d'escriure*. Barcelona: Editorial Pòrtic, 2004.

Elles, terrassenques del segle XX. Ajuntament de Terrassa, 2000.

GRIMELL, Quirze. *Anna Murià, àlbum de records*. Argentona: L'Aixernador edicions, 1992.

MURIÀ I ROMANÍ, Anna. *Reflexions de la vellesa*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat: Barcelona, 2003.

PELEGRÍ, Iolanda; BACARDÍ, Monserrat. *Anna Murià: centenari: 1904-2004*. Barcelona: Institució de les Lletres Catalanes, 2004.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 10 de desembre de 2010

Ferran Canyameres

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: Codi de referència: CAT ACVOC AHT13/20 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Ferran Canyameres

Dates: 1860-2000 | **Volum i suport:** 6,6 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ferran Canyameres i Casamada [1898-2000]

Història del productor

Ferran Canyameres i Casamada nasqué a Terrassa el 25 de gener de 1898. La seva família era originària de Sabadell. Estudià batxillerat a les Escoles Pies de Terrassa. A l'edat de 17 anys, en plena guerra europea, es traslladà a París on treballà a la llibreria Hachette i a altres empreses, i va escriure cròniques literàries i humorístiques. Al 1918 fundà la revista *Plançons* en català i francès. Passà uns mesos a Londres i tornà a Barcelona abans de l'armistici. El 1923 el processaren per delictes d'impremta, però va quedar en llibertat sota fiança. El 1927 trencà definitivament amb la vida de bohèmia i tornà a Terrassa, on obtingué un càrrec a la Cambra Oficial de Comerç i Indústria, de la qual arribà a ser secretari.

El 8 de setembre de 1927 es casà amb Enriqueta Casals i Castella. Un any després obtingué un premi per l'obra de teatre *Clavell de sang*. Tingué amistat amb dibuixants, pintors i escriptors, com Torres-Garcia, Pere Prat, Valentí Castanys, Opisso, Apa, Salvat-Papasseit, Lluís Capdevila, Joan Puig i Ferreter, Plàcid Vidal, Ignasi Iglésies, Joaquim Ruyra, Pous i Pagès, i altres. El 1932 fou nomenat Delegat de la República Espanyola a les fires internacionals de mostres i fins al 1936 va participar especialment a les fires internacionals de ciutats de França.

Els anys trenta freqüentà les penyes barcelonines de Rusiñol a la llibreria López (després Casa del Llibre), Prudenci Bertrana al Cafè Colom, i la del Cafè Austràlia, on hi anava Plàcid Vidal. Participà en l'organització d'activitats diverses a l'entitat Amics de les Arts. En època de la revolució i la guerra, la partida de Puig i Ferreter a França li proporcionà el càrrec de Director de la llar d'infants Joaquim Costa. El 1939 s'exilià a París. S'enemistà allà amb Puig i Ferreter i anà a viure a Buoglainval, on escriví *El gran sapastre*, *Quan els sentits s'afinen*, *De París el fel i la mel*, *La vida en pseudònim*, *L'home que volia patir*. El 1942 fundà l'editorial Albor, que es dedicà a edicions de bibliòfil d'autors catalans. Va signar un contracte amb Georges Simenon per a traduir i publicar tots els seus llibres.

El 1945 tornà a París, on residí fins al 1949. Al seu retorn a Catalunya s'instal·là primer a Barcelona i amb un terrassenc, fundà altre cop l'editorial Albor, que publicà les novel·les de Simenon. El 1954 fou detingut a causa de l'ajut que prestà al dirigent Joan Comorera, secretari general del PSUC, i ingressà a la presó Model acusat d'un delicte d'ajuda a la rebel·lió militar. El 1955 obtingué la llibertat provisional. El 1956 tingué un gran èxit la representació de l'obra de Paul Claudel *L'Anunciació a Maria* al Palau de la Música Catalana, en versió catalana feta per ell i per Joan Oliver. Va ser jutjat per un consell de guerra el 1957 i ingressà novament a la presó, d'on sortí definitivament al cap de dos mesos i mig.

L'editorial Aymà publicà dins la col·lecció del *Club de novel·listes* la novel·la d'Anton Coolen *El bon assassí* traduïda per ell. D'aquesta època daten també la publicació d'*El gos udolà a la mort* que guanyà el premi Joan Santamaria; de *Josep Oller, l'home del Moulin Rouge* que s'emportà el premi de la crítica i de *Quan els sentits s'afinen*, memòries de la seva infantesa. L'any 1959 obtingué el premi P. Maspons i Camarasa amb una important monografia sobre el Vallès, *El Vallès, vigor i bellesa*, publicà *París en l'obra de Gaspar Miró, Món, dimoni i carn*, *Clavé, un solitari* i la traducció *El mas Sant Miquel* de Michel Maurette.

Així mateix, els anys que següiren, va poder dedicar-se de ple a la confecció en català la qual havia iniciat a França, d'un vocabulari de termes marítims de gran interès morfològic que l'editorial Pòrtic va publicar, com també d'un recull de girs de frase, expressions figurades, familiars i trivials que l'editorial Edhasa s'havia compromès a editar. Per causes inesperades aquesta editorial va rescindir el contracte donant per perdudes totes les fitxes (més de 3000).

Durant els anys següents Ferran Canyameres va contribuir amb la seva presència a mantenir el caliu dels pocs cenacles que vetllaven per la cultura catalana tals com la penya Santamaria, la tertúlia entorn de l'escriptor Gaziell i la penya de Rafael Tasis. Assistí als premis de Santa Llúcia, a la firma de llibres per la diada de Sant Jordi, a Cantonigròs, als Jocs Florals de la Plaça de la Llana i als del Genet d'Or a Perpinyà. Col·laborava a les poques revistes catalanes que aleshores sortien, a *Serra d'Or*, al *Pont*, a *Inquietud*. De tant en tant feia alguna conferència sobre la *Belle Époque* o sobre figures catalanes que s'havien obert camí a París.

Morí el 1964 i aquest mateix any aparegué en edició pòstuma la seva obra d'evocacions autobiogràfiques *De París el fel i la mel*. El 1971, l'Associació d'Estudis Reusencs publicà *La dansarina Roseta Mauri*, que va escriure amb col·laboració amb Josep Iglésies. L'any següent, l'editorial Pòrtic publicà *Diari íntim*. Més tard, davant l'aparició imminent de *La traició de Llavaneres* (1977), Agut Editor va dur a terme l'edició de *El gran sapastre*, i finalment, el 1980, una biografia seva en castellà sobre el pintor peruà Carlos Baca-Flor.

Ferran Canyameres

El 1987 tingué lloc la primera edició del Premi Ferran Canyameres, convocat per Òmnium Cultural de Terrassa, amb edicions successives fins a l'actualitat. El 1988 s'inaugurà la Sala Ferran Canyameres a la Casa Museu Alegre de Sagrera de Terrassa, on es conservà el seu fons documental i bibliogràfic, cedit per la seva filla Montserrat Canyameres i Casals. El fons documental passà a l'AHC de Terrassa l'any 2000. El 1998 se celebraren diversos actes en commemoració del seu centenari. Destacà la redacció de la seva biografia a càrrec de Gustau Erill, *Ferran Canyameres, entre la memòria i l'oblit*, publicada el 1999.

Dades sobre l'ingrés

Part del fons, la més completa, fou donada al Museu de Terrassa i l'abril de 1988 s'inaugurà la sala Ferran Canyameres a la Casa Alegre de Sagrera. L'1 de febrer del 2000, Montserrat Canyameres i Casals, filla del titular i hereva i marmessora, accedí al trasllat del fons a l'AHCT i hi adjuntà nous documents, especialment els referents a les activitats relacionades amb el titular i organitzades posteriorment a la seva mort. El fons ingressà de manera definitiva el 2 març 2000.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Fons literari de l'escriptor: originals i mecanoscrits de la seva obra, correspondència, retalls de premsa d'interès literari i materials literaris auxiliars. El fons inclou 383 positius fotogràfics i 1 negatiu.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català. Una part, en francès i papers escadussers en alguna altra llengua.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

CANYAMERES, Ferran. *Obra completa*. Barcelona: Editorial Columna, 1992-1996. Volums I a VI.

Catàleg del contingut de la Sala Ferran Canyameres. Casa Alegre de Sagrera. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1992.

ERILL I PINYOT, Gustau. *Ferran Canyameres, entre la memòria i l'oblit*. Barcelona: Edicions Baula, 1999.

Ferran Canyameres. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1998. Col·lecció “Homenatges”.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 10 de desembre de 2010

Salvador Cardús i Florensa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT13/21 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Salvador Cardús i

Florensa | **Dates:** 1940-1957 | **Volum i suport:** 0,45 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor: Salvador Cardús i Florensa [1900-1958]

Història del productor: Salvador Cardús i Florensa neix a Terrassa el 5 de juny de 1900. Membre d'una família modesta, treballà com a comptable a l'empresa García Cascon, SA. És un dels màxims exponents de la historiografia terrassenca. Membre fundador del Club Pirinenc de Terrassa i promotor del seu butlletí, el 1930 va ser nomenat membre del Patronat de la Biblioteca-Museu Soler i Palet i posteriorment secretari, càrrec que va exercir fins a la seva mort. L'any 1932, el Patronat Soler i Palet va adoptar un acord on es donaven àmplies facultats a Salvador Cardús perquè iniciés les gestions per a la creació d'un arxiu restrospectiu de la ciutat. Podem parlar de la creació formal de l'Arxiu Històric de Terrassa.Cardús més que arxiver, era historiador de formació autodidacta. Adquirí una llarga experiència en la recerca documental i la redacció d'estudis històrics. Publicà nombrosos articles de recerca històrica *al Bulletí del Club Pirinenc de Terrassa* i al periòdic *El Dia*. El 1936 publicà una primera monografia amb el títol *Historial del castell i quadra de Vallparadís*, el 1947 publicà *Espiritualitat montserratina de Terrassa* i el 1955 *Belleses i records del temple del Sant Esperit de Terrassa*.L'any 1958 morí prematurament a l'edat de 57 anys. D'un bon nombre de treballs que es van publicar posteriorment, en podem destacar: *Terrassa medieval. Visió històrica*, 1960; *Nom i escut de Terrassa*, 1961; *Historial de la Guerra Napoleònica a Terrassa*, 1962; i *Terrassa durant la guerra separatista dita dels segadors*, 1971.

Dades sobre l'ingrés: El dia 13 de desembre de 1999 ingressen diversos impresos i premsa historiogràfica. Els dies 15 i 16 de febrer del 2000 ingressà la resta de documentació, una part de la qual en fotocòpies que es distribueixen entre el fons de la Confraria del Sant Crist i el fons de la Col·legiata del Sant Esperit i Sant Pere de Terrassa. També van ingressar alguns programes de la Festa Major de Terrassa dels anys 1948 i 1955 que van passar a formar part del fons municipal, i una carta, dos papers i dues fotografies del rector Josep Homs que també s'integren al fons de la Col·legiata del Sant Esperit i Sant Pere de Terrassa.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut: Conformen aquest fons: sis clixés fotogràfics de vidre de diversos documents antics dels anys 1345 a 1451, tres fotografies i una nota manuscrita de Josep Soler i Palet sobre una marededéu del segle XIV, al voltant de tres-cents cinquanta impresos que inclouen invitacions, programes, fullets i opuscles, i dos croquis de les heretats de Can Gonteres i Can Parellada.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

CARDÚS, Salvador. *L'escultor Arnau Cadell i el seu claustre de Sant Cugat*. Sabadell: Fundació Bosch i Cardellach, 1993. Inclou context biogràfic de Salvador Cardús.

Salvador Cardús i Florensa. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 2000. Col·lecció “Homenatges”.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 10 de desembre de 2010

Agustí Bartra i Lleonart

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/22 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Agustí Bartra i

Lleonart | **Dates:** 1906-2000 | **Volum i suport:** 7 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Agustí Bartra i Lleonart [1908-1982]

Història del productor

Agustí Bartra i Lleonart nasqué a Barcelona l'any 1908. Als tretze anys es posà a treballar en una fàbrica de teixits de Sabadell, ciutat industrial on visqué des dels deu fins als vint anys, quan tornà a viure a Barcelona on també treballà en una fàbrica de teixits i, posteriorment, en una oficina de l'Ajuntament. La seva formació intel·lectual fou bàsicament a través de la lectura. Començà a escriure entre els vint-i-cinc i els vint-i-vuit anys, però no encetà veritablement l'activitat literària fins després d'esclatar la Guerra Civil el 1936.

Durant la guerra fou col·laborador de diverses revistes i publicà els seus dos primers llibres, un de narracions, *L'oasi perdut* (1936), i un de poemes, *Cant corporal* (1938). Serví al front com a soldat de la República contra el feixisme. Derrotada la República, passà a França a començaments de febrer de 1939 i fou internat als camps de concentració de Sant Cebrià, Argelers i Agde, d'on fou alliberat el mes d'agost, moment en què es traslladà al Château de Roissy-en-Brie, residència per a intel·lectuals espanyols refugiats. Al Château de Roissy coincidí, entre altres, amb els escriptors catalans Joan Oliver, Xavier Berenguel, Francesc Trabal, Domènec Guansé, i hi conegué Anna Murià, amb la qual s'uní.

El gener de 1940 Agustí i Anna embarcaren cap a la República Dominicana; hi visqueren un any, Bartra hi publicà un llibre de poesia en versió castellana i donà nombrosos recitals a totes les principals poblacions de l'illa. Després anaren a l'Havana (Cuba) i per fi, el mes d'agost de 1941, arribaren a Mèxic, país on s'establiren, i on hi nasqueren els seus dos fills, Roger i Elionor. Allí Bartra prosseguí la seva obra entre els obligats treballs de traducció per guanyar-se la vida. Publicà un llibre de narracions, *L'estel sobre el mur* (1942); la novel·la *Xabola* (1943), que vint anys després va refer i li donà el títol de *Crist de 200.000 braços* (1968), basada en les seves experiències al camp de concentració francès d'Argelers; el seu primer llibre de poemes important, *L'arbre de foc* (1946); i el poema èpico-líric *Màrsias i Adila* (1957).

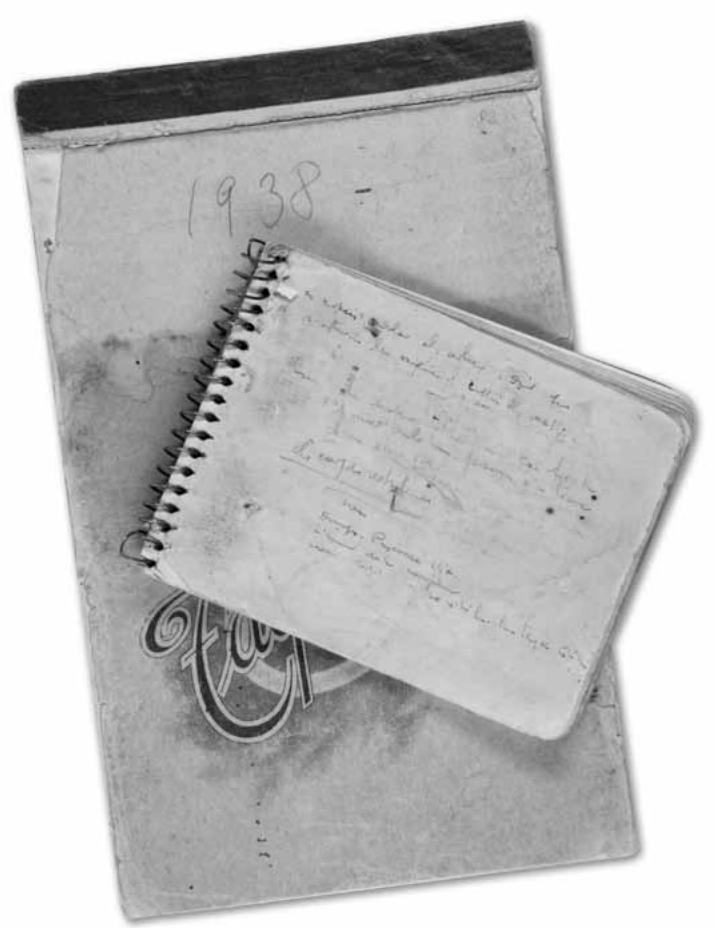
El 1948 obtingué una beca de la Fundació Guggenheim i gràcies a ella visqué dos anys als Estats Units, on va escriure el llibre *Odisseu* (1953), recreació moderna dels mites homèrics. També als Estats Units (Nova York, New Jersey i Long Island) traduí al català els poetes nordamericans. Retornat a Mèxic, publicà *Una antologia de la poesia nord-americana* (1952) en versió catalana i després en versió castellana (d'aquesta se n'han fet ja cinc edicions), i el llibre *Odisseu* primer en català (1953) i després en castellà (1955). Continuà produint la seva obra i publicant-la en tots dos idiomes: *L'Evangeli del vent* (poemes, 1956); *Cristo de 200.000 brazos* (1958); *Quetzalcòatl* (poema sobre la figura miticohistòrica del Mèxic antic, 1960). Becat altra vegada per la Fundació Guggenheim, passà l'any 1961 als Estats Units (Universitat de Yale i New Haven) i féu un viatge de dos mesos a Europa (França, Bèlgica, Itàlia i Grècia). Durant la seva estada a New Haven féu la segona i definitiva versió de *Màrsias i Adila*, la qual, al seu retorn a Mèxic, publicà en edició bilingüe castellana i anglesa (1962; la traducció anglesa és obra d'Elinor Randall). Dos anys després es publicà el poema al Brasil, traduït al portuguès per Stella Leonardos. Seguiren *La luz en el yunque* (antologia poètica, 1964), *Ecce Homo* (elegies, en castellà a Mèxic el 1964 i en català a Barcelona el 1968), *Crist de 200.000 braços* (Barcelona, 1968 i 1974).

Obres de teatre d'Agustí Bartra: *Octubre*, *Cora i la magrana* (estrenades a Mèxic), *El tren de cristall* (basada en *La metamorfosi* de Franz Kafka), publicades el 1978, i *La noia del gira-sol*. De setembre del 1969 a gener del 1970 exercí a la Universitat de Maryland (Washington) la càtedra Juan Ramón Jiménez sobre poesia hispanoamericana. Des d'allà retornà a Catalunya i donà per acabat un exili de trenta-un anys. Amb la col·laboració d'amics, i especialment de la família terrassenca Canyameres, s'instal·là amb la seva esposa a Terrassa. A partir d'aleshores va escriure i publicar incessantment. *Poemes del retorn* fou la seva primera producció a la pàtria i la primera publicació fou *Doso* (Seqüències d'Odisseu, 1970) escrit encara a Mèxic. Després seguiren el volum de *Obra poètica completa* (1971), *De la voz total* (antologia, 1972), *Rapsòdia de Gari* (1972), *Els himnes* (1974), *Rapsòdia d'Arnau* (1974), *Deixant flors a la tomba de Rilke* (1975), *Rapsòdia d'Abab* (1976), *L'home auroral* (versió catalana i castellana, 1978). El 1979 publicà *El gos geomètric* i *La fulla que tremola*.

L'*Obra poètica completa* es va reeditar, completada amb la producció d'aquests anys, en dos volums (1983 i 1985), als quals seguiren dos volums més amb la narrativa i el teatre (*Obres completes*, 1986 i 1987).

S'han fet adaptacions musicals d'alguns poemes seus, entre ells *Noia*, per Josep M. Codó, i *Rèquiem*, per Carles Marquès. Part de la seva obra ha estat traduïda a l'anglès, l'espanyol, el francès, el portuguès, l'alemany, el suec i l'italià.

El 1981 va rebre de l'Ajuntament de Terrassa el nomenament de Fill Adoptiu i la Medalla d'Argent de la ciutat. Morí el 7 de juliol de 1982, a Terrassa.

Agustí Bartra i Lleonart

Història arxivística

El fons fou donat per Anna Murià, vídua d'Agustí Bartra, d'acord amb els seus fills, a la ciutat de Terrassa, mitjançant una instància datada el 5 de juny de 1983. El Ple Municipal de l'Ajuntament de Terrassa va acordar acceptar la donació en acord pres el 30 de juny següent.

El fons fou dipositat a la Casa Museu Alegre de Sagrera, on fou habilitada una sala amb el nom del poeta. La Sala Bartra continua presentant en exposició permanent diversos objectes i alguns manuscrits de Bartra.

Dades sobre l'ingrés

El fons va ser transferit a l'AHC de Terrassa, d'acord amb la voluntat de la vídua i segons un conveni subscrit el 9 de novembre de 1999. L'ingrés efectiu a l'AHC de Terrassa es va produir el dia 2 de març del 2000.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

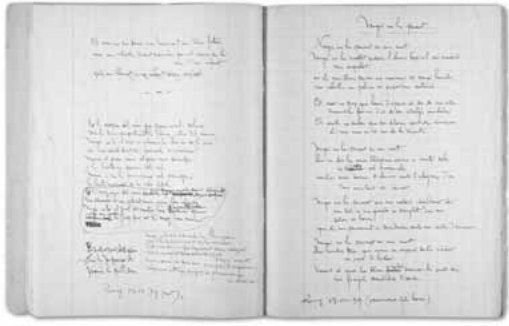
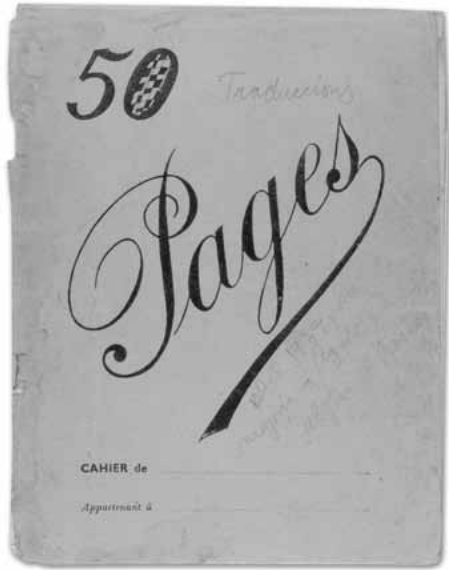
Originals de l'obra d'Agustí Bartra escrits entre els anys 1932 i 1952. Un important volum de correspondència i documentació de relacions ordenat alfabèticament amb cartes d'escriptors rellevants dins la literatura catalana com ara Pere Calders, Feliu Formosa, Joan Fuster, Miquel Desclot, entre altres. Pel que fa a la premsa, hi ha retalls de diaris i revistes que publiquen articles literaris, contes, poemes i narracions de Bartra, a més de reportatges, entrevistes i crítiques sobre la seva vida i la seva obra. Completa el fons la biblioteca de l'escriptor amb més de 150 publicacions i alguns documents sonors que recullen la veu de l'escriptor.

Sistema d'organització

Anna Murià va fer un treball d'ordenació i descripció que s'ha respectat totalment i ha estat molt útil per a la classificació del fons. S'ha condicionat tot el fons en carpetes i capses homologades.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

S'ha conservat íntegrament tot el material del fons.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

En general, la documentació escrita és en català. Hi ha cartes, textos i publicacions en castellà, especialment del període de residència a Mèxic; documents en anglès, sobre la relació d'Agustí Bartra amb universitats nordamericanes.

Característiques físiques i requeriments tècnics

El fons es conserva en bones condicions. L'obra literària es conserva en manuscrits, mecanoscrits i impresos (llibres, revistes, opuscles). Com a documents en suport especial hem de citar els de la sèrie de documents sonors: cintes magnetofòniques, cassetes i discs de polivinil.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització de reproduccions

No es coneix l'existència de còpies, a part les que poden posseir els fills, néts, amics i col·laboradors del titular i de la seva vídua, com poden ser fotografies, negatius, fotocòpies d'escrits.

Documentació relacionada

És necessari consultar també el Fons Anna Murià, on es troba documentació personal i obra literària del poeta, activitats sobre la seva obra, correspondència, premsa i el fons fotogràfic (CAT ACVOC AHT Fons Anna Murià, 13/19).

La Sala Bartra de la Casa Museu Alegre de Sagrera conserva objectes artístics i documents personals d'Agustí Bartra, que restaran exposats en aquesta casa- museu.

Bibliografia

La més àmplia bibliografia biogràfica i literària d'Agustí Bartra es pot consultar al propi fons mitjançant un fitxer catalogràfic exhaustiu, per bé que encara no informatitzat.

Referències bàsiques al *Catàleg del contingut de la Sala Bartra de la Casa Museu Alegre de Sagrera*, Terrassa: Mirall de Glaç d'Amics de les Arts i Joventuts Musicals, 1987.

Agustí Bartra. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, 1981. Col·lecció “Homenatges”.

ESPINÓS FELIPE, Joaquim. *La imaginació compromesa. L'obra d'Agustí Bartra*. Alacant: Departament de Filologia Catalana de La universitat d'Alacant, 1999.

GONZÁLEZ I TURA, Oriol. “Com acostar-nos al poeta: el fons Bartra-Murià de l'Arxiu Històric de Terrassa”. *Revista del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya*. Núm. 130 (novembre de 2008), p. 61-70.

L'obra de Bartra, Barcelona: Vosgos, 1975. Segona edició, completada, Andorra: Ed. Serra Airosa, 1983.

MURIÀ, Anna, *Crònica de la vida d'Agustí Bartra*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2004.

SOLDEVILA, Llorenç, *Agustí Bartra, poeta aural*. Barcelona: Edicions 62 ,2009.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 10 de desembre de 2010

Ramon Casals i Vigo

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/25 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Ramon Casals i Vigo

Dates: 1925-1974 | **Volum i suport:** 0,50 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ramon Casals i Vigo

Història del productor

Ramon Casals i Vigo era soci-propietari amb el càrrec de director i gerent de la societat *Casals, Freixa y Cia, Suc. de G. Vigo*. Era també nebot del fundador de l'empresa *Guillermo Vigo*, Guillem Vigo i Escobet, qui l'any 1945 li donà poders amb els quals va poder fundar la societat successora *Casals, Freixa y Sucarrats*.

El 1945 Ramon Casals i Vigo residia a Guardiola de Berguedà, d'on era originari, i en fer-se càrrec de l'empresa degué passar a Terrassa, on visqué al carrer de Sant Antoni, núm. 27.

El 1958 Ramon Casals consta com a soci-propietari, juntament amb Maria Marí i Nogués i Enric Pujol i Lladó de la societat *Carbones La Volcana*, dedicada a l'explotació d'unes mines de carbó situades a Granja d'Escarp, al Segrià, prop de Lleida. El domicili del titular era llavors al carrer Ricardo Caro, núm. 49, que consta també com a un dels domicilis socials de l'empresa minera. El 20 d'agost de 1961 s'acordà la dissolució de la societat.

Del 1947 al 1971 Ramon Casals actuava com a successor de Martí Torrent, titular de la fàbrica de teixits *Martín Torrent Tejidos*. Al fons hi ha documentació del seu càrrec com a secretari general de l'ajuntament de Santa Maria de Palautordera els anys 1971-1974.

El 1968 sembla que el titular va traslladar el seu domicili a Barcelona, al carrer “Verntallat” (Vertrallans), on consta fins al 1974.

Història arxivística

El fons prové del domicili de l'oncle del titular, Guillem Vigo i Escobet, al carrer García Humet, núm. 58 de Terrassa. Guillem Vigo s'hi instal·là procedent de Berga i en morir, el 26 d'abril de 1965, la casa passà a Ramon Casals i Vigo, el seu nebot carnal i titular d'aquest fons. Sembla que membres de la família Casals van residir a la casa fins als anys 1994 o 1995. Posteriorment la família Ferrer i Murillo compra la casa i fan donació de la documentació que hi troben.

En principi es decidí fer un únic fons personal, però un ingrés posterior de documentació va fer aconsellable redistribuir una part de la documentació, encara que fos intel·lectualment, en dos fons empresarials: un ja existia *Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo*, l'altre era de nova creació *Textil Torrent, SA*. Tanmateix, es va decidir mantenir la documentació físicament dins el fons personal Ramon Casals i Vigo. En concret la documentació d'aquest fons personal es troba a les capses 3, 4, 5 i 6, i 14.

Dades sobre l'ingrés

L'ingrés del fons a l'Arxiu Històric es va realitzar el 13 d'agost del 2001. El 27 de febrer de 2002 la família Ferrer Murillo signà el conveni de donació del fons amb la intervenció de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera. L'11 de maig de 2004 es produeix un nou ingrés de documentació.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons és escadusser, però el seu contingut es pot considerar prou interessant perquè conté documentació que el titular conservava

personalment a casa seva. De tota manera, els documents no semblen conservats com a essencials, sinó més aviat com a testimonis necessaris per a gestions concretes.

Com a documentació personal hi ha alguns documents administratius, dietaris d'economia familiar, documentació de la secretaria de l'Ajuntament de Santa Maria de Palautordera i uns recordatoris.

La sèrie de documentació familiar recull comptes, rebuts de contribució, documents de la indústria de teixits *J. Caba Puig* i copiadors de cartes mercantils. Aquesta sèrie conserva alguns papers dels familiars del titular Joan Clotet, Joan Casals i Portell i Francesca Casals i Clotet.

La resta de documentació correspon a escriptures i documents de gestió de mines de carbó situades al municipi de la Granja d'Escarp: *Carbones La Volcana*, *Carbones J. Borrás* i *Carbones Marí*.

Sistema d'organització

Inicialment es van formar cinc sèries que posteriorment van quedar reduïdes a tres amb la redistribució de part de la documentació entre dos fons d'empresa. Aquestes sèries recullen la documentació personal i familiar, i els documents de gestió dels negocis miners.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Aquesta documentació s'ha transmés juntament amb la dels fons empresarials Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo (11/18) i Textil Torrent, SA (11/40). Ramon Casals i Vigo serà soci-propietari amb el càrrec de director i gerent de la societat *Casals y Freixa, Sucesores de G. Vigo*. Del 1947 al 1971 Ramon Casals actuava com a successor de Martí Torrent, titular de la fàbrica de teixits *Martín Torrent Tejidos*.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

13 de desembre de 2010

Joan Verdaguer i Guitart

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/26 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Joan Verdaguer i Guitart | **Dates:** 1876-2007 | **Volum i suport:** 1,90 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Joan Verdaguer i Guitart [1925]

Història del productor

Joan Verdaguer i Guitart nasqué a Terrassa el 17 d'abril de 1925, fill de Jaume Verdaguer i Fontanet, de Ripollet, i de Teresa Guitart i Calsina, de Terrassa. Entre els anys 1946 i 1948 realitzà el servei militar a Barcelona. Un any després, el 1949, es casà amb Dolors Aulet i Cervelló, amb qui tingué dos fills.

Fins l'any 1950-1951 el seu pare, Jaume Verdaguer i Fontanet, tenia un magatzem de matèries tèxtils. Joan Verdaguer es dedicà també al tèxtil com a agent comercial. El 25 d'abril de 1958 n'obté el títol. Fou membre del Col·legi d'Agents Comercials de Terrassa, de l'organització del Consejo General de Colegios de Agentes Comerciales de España i de la Lliga Internacional de Representació Comercial.

Dades sobre l'ingrés

La documentació recollida en aquest fons fou lliurada a l'Arxiu pel seu titular el dia 25 de gener de 2002. Posteriorment van haver diversos increments entre els anys 2003 i 2007. L'any 2003 ingressen alguns documents històrics procedents de Joan Planell i Puig i de la seva família originària de Castellgalí. Aquests documents els va donar el titular en representació d'una cosina seva i constitueixen la documentació més antiga del fons.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons documental es troba constituït per documentació personal de Joan Verdaguer i Guitart i la seva família, i d'altra provinent de l'exercici de la professió d'agent comercial lligat al món del tèxtil. La documentació més antiga d'aquest fons correspon a la família Planell originària de Castellgalí. També hi ha algunes escriptures i documents de gestió de les empreses Hilados Carpet SA i Comercial Hilver SA. Entre la notable diversitat de documentació que recull el fons, cal destacar un interessant recull fotogràfic en 8 àlbums de les principals transformacions urbanístiques que ha sofert la ciutat de Terrassa entre els anys 1992 i 2001.

D'especial interès biogràfic i inclòs al fons trobem el llibret *Vivencias de don Juan Verdaguer Guitart*, escrit i editat per l'autor l'any 2003, on hi relata aspectes autobiogràfics des de 1936 fins a 2003.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

VERDAGUER GUITART, Joan. *Vivencias de don Juan Verdaguer Guitart*, Copisteria Risc, SL, 2003, 104p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 10 de desembre 2010

Pere Masana i Salvador Llimona

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/27 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Pere Masana i Salvador Llimona | **Dates:** 1932-1996 | **Volum i suport:** 0,73 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Pere Masana; Salvador Llimona; JOENTER BALLIMAN.

Història del productor

Pere Masana i Salvador Llimona són dos terrassencs que durant els anys vint i trenta del segle XX van tenir una destacable activitat cultural i van formar un grup d'escriptors juntament amb Pere Anglada i Joaquim Ballbè.

Aquest grup d'escriptors va editar els anys 1929-1930 una revista literària intitulada *Cosmos*, que es conserva reproduïda en aquest fons. La seva activitat era de tipus artístic, però vivien plenament immersos en les transformacions polítiques de l'època. En acabar la guerra, amb l'ocupació de l'exèrcit franquista, van ser víctimes de persecució, i amb la seva tenacitat i una dedicació intensa al treball van aconseguir fer fortuna, però no van poder reprendre l'activitat cultural d'aquells anys.

Ballbè va ser cofundador de la important empresa de roba esportiva Meyba (Mestres i Ballbè). Llimona es va dedicar als productes químics i va dirigir l'editorial Pòrtic. Tots dos van passar a residir a Barcelona.

Dades sobre l'ingrés

Gràcies a la intervenció de Jaume Canyameres i Cortàzar, que ha aplegat un important fons bibliogràfic i documental sobre la Guerra Civil de 1936-1939, el fons va ser donat a la ciutat de Terrassa, mitjançant conveni signat entre els dos supervivents, Llimona i Masana, i l'alcalde de Terrassa, el dia 5 de juny del 2002. La documentació va ingressar de manera efectiva a l'Arxiu Històric el 12 de juny següent.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons aplega bàsicament documents de producció literària i correspondència. Destaca la sèrie de correspondència que anomenaren JOENTER BALLIMAN, acrònim format a partir dels noms Joana Pagès, Engràcia Armengol i Teresa Serarols, i Ballbè, Llimona i Masana. Els noms femenins corresponen, respectivament a les esposes de Llimona, Ballbè i Masana. Quan s'escrivien, les cartes eren copiades i passades a tota la resta del grup.

També hi trobarem correspondència, rebuts i llistes de subministres, salconduits, sous dels soldats a la Companyia Motoritzada de l'Exèrcit de l'Est, i manifestos, pamflets revolucionaris, reflexions sobre episodis de la Guerra Civil, retalls de premsa del Front de la Joventut Revolucionària.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

El 9 punt, 6 de juny de 2002, p.12. Entrevista periodística a Pere Masana i Salvador Llimona.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 10 de desembre de 2010

Francesc de Paula Badia i Tobella

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/28 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Francesc de Paula Badia i Tobella | **Dates:** 1877-1940 | **Volum i suport:** 0,52 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Francesc de Paula Badia i Tobella [1896-1936]

Història del productor

El notari terrassenc Francesc de Paula Badia i Tobella neix a Olesa de Montserrat l'11 de març de 1896, fill de Francesc de Paula Badia i de Teresa Tobella. Casat amb Montserrat Tobella i Barrera, el matrimoni tingué sis fills: Roser, Montserrat, Joaquim, Teresa, Josep M. i Oriol. La família vivia a la plaça Vella, 12, de Terrassa.

Profundament religiós, fou dirigent d'Unió Democràtica de Catalunya, president de la Schola Cantorum i membre del Patronat de la Fundació Soler i Palet. L'any 1930 promogué la reaparició del setmanari catòlic *La Creuada*. Fou detingut el 24 de juliol de 1936 a la seva residència de Matadepera, junt amb altres set industrials terrassencs de la rodalia, i fou assassinat aquell mateix dia a la carretera de Talamanca. El dia 20 d'octubre següent foren cremats al pati de l'Ajuntament tots els protocols notariaus que conservava al seu despatx.

Dades sobre l'ingrés

Aquest fons ingressà el dia 28 de novembre de 2002 per voluntat de la família Badia. Una part de la documentació passà al fons notarial de Terrassa i una altra part com a nou fons personal Francesc de Paula Badia i Tobella. Amb el fons ingressà també diferent bibliografia, una part s'incorporà al fons de l'Arxiu Històric, una altra al de la Biblioteca Central de Terrassa i una tercera part a altres biblioteques.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté apunts d'estudi de dret i documents dels notaris de Terrassa Francesc de Paula Badia i Tobella i Ramon Estalella i Trilla. Trenta-sis quaderns i quatre programes són del notari Ramon Estalella. Nou manuals de dret (set d'ells fragmentaris), quatre quaderns, dues estampes religioses i una fotografia són del notari Francesc de Paula Badia. També hi ha un àlbum de cromos “Catecismo” d'Oriol Badia, fill del notari Badia, de 1940.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Dins els fons notariaus que es conserven en aquest Arxiu hi ha un fons amb documentació procedent del notari Francesc Tobella i Oliver com a titular de la notaria i l'escrivania públiques d'Olesa de Montserrat. Francesc Tobella fou l'avi matern de Francesc de Paula Badia i Tobella.

Bibliografia

ACVOC AHT *Diccionari Terrassenc*, fitxa d'en Francesc de P. Badia i Tobella.

Calvari d'una ciutat. Terrassa 1936-1939. Terrassa: Delegació Local d'”Hispania Martyr”, 1996.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 10 de desembre de 2010

Joan Baca i Reixach

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/29 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Joan Baca i Reix-ach | **Dates:** 1919-1997 | **Volum i suport:** 30,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Joan Baca i Reixach [1905-2003]

Història del productor

Joan Baca i Reixach va néixer el 28 de setembre del 1905 a Ripollet i morí el 24 de gener del 2003 a Terrassa. Fill de pare militar, nascut a Cuba, i de mare barcelonina, el jove Baca inicià la seva formació d'arquitecte a Terrassa, especialitat en què es doctorà a Barcelona.

Professionalment, fou nomenat arquitecte municipal i cap de bombers de Sabadell, l'any 1936, i, després de la guerra, fou arquitecte municipal de Torroella de Montgrí durant quaranta anys. A més, fou professor de tecnologia de la construcció i dibuix arquitectònic a l'Escola d'Arts i Oficis. Es jubilà l'any 1990.

Història arxivística

El present fons s'anà produint degut a l'activitat professional de l'arquitecte Baca i Reixach, entre els anys 1928 i 1990. El darrer emplaçament fou l'habitatge-estudi del seu productor, al tercer pis de la casa que el mateix arquitecte féu construir a la Rambla d'Ègara, núm. 154.

Dades sobre l'ingrés

El 12 d'agost del 2003 ingressà a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa la primera de les dues sèries que componen el fons. La segona sèrie ingressà el 12 de maig del 2004.

Joan Baca i Reixach

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està format per projectes d'obres, separats en dues sèries pel seu autor i productor. En general, cada expedient està format per documentació tècnica i de gestió en relació a cada projecte d'obres. Així, s'inclou el visat del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, el full d'encàrrec de l'obra, les certificacions de diverses fases de la mateixa, els plànols (que acostumen a incloure una memòria, medicions i el plec de condicions) i la certificació final del projecte o, en cas de no haver-se dut a terme, la sol·licitud de renúncia de direcció de les obres. A això cal afegir, de vegades, el llibre d'ordres i assistències (o, almenys, els fulls restants), factures de materials emprats, fotografies (en 86 expedients), documentació de les administracions.

Joan Baca actuà com a arquitecte en diversos municipis catalans i, fins i tot, documentem un projecte a Irun. Així, trobem obres seves, per ordre d'aparició cronològica, a Igualada, Sabadell, Piera, Matadepera, Ullastrell, Sant Fruitós de Bages, Manresa, Sant Vicenç de Castellet, Belldaire d'Empordà, Barcelona, Badalona, Lleida, Parlavà, Casavells, Girona, Solsona, Vic, Avinyó, Calaf, Palafrugell, Santa Coloma de Farners, Vallclara, L'Estartit, Llafranc, Ullà, Calella de Palafrugell, Pals, Sant Antoni de Calonge, Torreblanca (a Vacarisses), Esplugues de Llobregat, Tamariu, Castell d'Aro, S'Agaró, Mataró, Begur, Monistrol de Calders i Sitges. Tanmateix, el major nombre d'obres provenen de Torroella de Montgrí, d'on fou arquitecte municipal durant quaranta anys, i de Terrassa, ciutat on residí.

Els expedients de la sèrie 1 tenen inici l'any 1928 i finalitzen l'any 1990. Tanmateix, hom pot trobar documents, en pocs casos, anteriors a les dates de producció i, de forma més habitual, posteriors. Pel que fa als primers, gairebé es concentren tots en l'expedient 480 (l'Instituto de Investigaciones Pesqueras) i són, bàsicament, estudis sobre construccions similars, d'entre els quals destaca un llibre, de 1919, sobre el projecte d'Institut Oceanogràfic de Catalunya. És més habitual trobar documentació força posterior a la finalització d'un projecte en el mateix expedient. S'acostuma a tractar, però, de documents relacionats amb els propietaris o amb la mateixa obra que Joan Baca aplegà (retalls de diari, invitacions de casament, esqueles, etc.) o, en alguns casos, documentació de caire administratiu relacionada amb la mateixa obra. La data extrema posterior que s'ha localitzat és el 1997.

Dos grans grups d'obres realitzades presenten un clar interès: les residencials a la costa (sobretot a partir dels anys cinquanta a l'Empordà) i les industrials (fàbriques i magatzems tèxtils a Terrassa). Pel que fa a les residencials relacionades amb el turisme, el primer projecte per a un hotel fou el Costa Brava, a Castell d'Aro, l'any 1947 (exp. 395). Quant al segon grup, destaquen els diversos projectes per a l'empresa Torredemer (expedients 110, 125, 147, 210, 226, 592, 1416, 1721, 2082), la SAPHIL (l'expedient 585 inclou plànols de la xemeneia catalogada pel pla de protecció del patrimoni de la ciutat), o per a Hilados y Tintes Soler (76, 173, 237, 274, 352). L'actuació a Terrassa, deixant de banda habitatges particulars, també inclou com a obres rellevants el Teatre Principal (exp. 32), la remodelació del Casino del Comerç (exp. 100), reformes del Sant Esperit (exp. 187 i 363), el camp de futbol del Club Deportivo Tarrassa (exp. 249), el cinema Cataluña (exp. 510), l'església de Sant Cristòfol de Ca n'Anglada (exp. 552), el Centre Fàtima (exp. 1396, 1512, 1646 i 1938), diversos projectes per la Caixa d'Estalvis de Terrassa, entre els quals, destaca el polèmic (com mostren els retalls de diaris) Centre Cultural (exp. 2069), i el, per fortuna, frustrat projecte de demolició de l'actual Arxiu Tobella, entre els anys 1969-1975 (exp. 1582).

Fora de Terrassa, destaquen per la seva importància, la Casa Cuartel de la Guàrdia Civil a Manresa (exp. 119), un interessant expedient de diversos projectes durant la Guerra Civil a Sabadell (núm. 159), l'Instituto de Investigaciones Pesqueras del CSIC a Barcelona (exp. 480), vint-i-set projectes de reformes a la Facultat de Lletres de la Universitat de Barcelona (exp. 499) o el conjunt de projectes per a l'Ajuntament de Torroella, d'entre els anys 1965-1985 (exp. 1173), que ocupa tres capses senceres.

Els projectes de la sèrie 2 s'inicien el 1933 i finalitzen el 1988, tot i que igual que a la sèrie 1, es poden localitzar alguns documents anteriors i posteriors compresos dins dels projectes. També hi podem distingir els dos grans grups esmentats abans: projectes d'habitatges unifamiliars i de segona residència sobretot al Baix Empordà i edificis industrials a Terrassa i Sabadell. A partir dels anys 60 comença a realitzar projectes d'habitatges unifamiliars a Santa Perpètua de Mogoda, Matadepera, Vacarisses, Rellinars, Mura i altres urbanitzacions de l'entorn de Terrassa. A partir dels anys 50 va realitzar molts habitatges al barri de Ca n'Anglada, en procés ràpid de creixement per l'arribada massiva d'emigrants.

A Terrassa destaquem alguns projectes com el Magatzem Badiella (exp. 85 de 1933), el col·legi de les Agustines Missioneres al carrer Pare Font (exp. sense número de 1940), l'edifici de EAJ-25 Ràdio Terrassa (47-6), reformes al Teatre Principal (48-43), reformes a la basílica del Sant Esperit (50-51), Edifici de la Unió Comercial al Raval de Montserrat (52-95), Reformes a la casa Palau al carrer Sant Antoni

55 de Terrassa (52-257), Hotel Condal, al carrer Vinyals (58-144), indústria de Francesc Ballbè i Francesc Sabaté, al carrer Colom (58-333), Llar de l'Ancianitat de la Caixa d'Estalvis de Terrassa (59-279), nau industrial d'Amorós i Montané, SA, al carrer de la Rasa (68-42), escola La Roda (69-81), escola El Cingle (76-41), centre de la Creu Roja a Terrassa (77-32). Fora de Terrassa destacariem altres projectes com el Teatre Cervantes de Sabadell (44-73), un hotel a Tamariu (52-245), reformes d'unes cases a la Plaça Major de Solsona per acollir el Banc Central (56-38), SA Francisco Torredemer a Sabadell (62-172), Hotel Cliper a Platja d'Aro (63-95), la sepultura de Miquel Crusafont a Sabadell (68-52), un edifici de 10 plantes a Sabadell (65-67), refugi de muntanya a Ullà (79-36), reformes al castell de Santiga, edifici declarat Monument Nacional (83-03), a més d'un gran nombre dels ja esmentats habitatges unifamiliars a la Costa Brava i altres urbanitzacions, sobretot del Vallès Occidental i Oriental.

Finalment, trobem uns quants projectes separats sota l'epígraf de “Varis”, que mantenim i en fem una relació numèrica amb esment dels més destacats.

Sistema d'organització

Ja de bon començament, Joan Baca classificà els projectes en què treballava en dues sèries distintes. La primera segueix una numeració contínua i un ordre cronològic, mentre que la segona reinicia la numeració cada any.

Com a principi fonamental de l'actuació, s'ha respectat aquesta organització original de les sèries ingressades, formades pels expedients dels projectes arquitectònics. Aquests projectes segueixen un ordre numèric progressiu, corresponent a la seqüència cronològica de l'inici de cadascun. S'ha procedit, a més, a una revisió completa dels projectes, cosa que ha permès comprovar la manca de 975 expedients, gairebé la totalitat dels quals són els signats per Jan Baca i Pericot, fill de Joan Baca i Reixach, fàcilment identificables per les lletres “JAN” a les fitxes. S'ha elaborat una relació dels números dels projectes no ingressats, per tal d'evitar recerques inútils, a partir dels fitxers.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà

Instruments de descripció

Fitxer de projectes de la sèrie primera. Fitxer de noms de propietaris i/o promotors dels projectes, que comprèn totes dues sèries. Relació de projectes que manquen a la sèrie primera. Relació de projectes que contenen fotografies

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

13 de desembre de 2010

Jordi Corbella i Dalmau

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC

AHT13/30 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jordi Corbella i Dalmau | **Dates:** 1932-1982 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jordi Corbella i Dalmau [1952]

Història del productor

Jordi Corbella i Dalmau neix a Terrassa l'any 1952. Des de l'any 1970 va treballar a l'empresa terrassenca AEG Ibérica de Electricidad, S. A. on actuà d'enllaç sindical. Afiliat al sindicat Unió General de Treballadors i membre del moviment Rialles de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

La documentació ingressà els dies 28 de juliol i 22 d'agost del 2003.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté documentació molt fragmentària bàsicament dels anys 70 del passat segle XX. Hi trobarem documents laborals de Jordi Corbella i Dalmau a l'empresa AEG Ibérica de Electricidad, S.A, alguns impresos i documents de gestió relacionats amb l'entitat Rialles, entre ells un breu historial del “Moviment Rialles de Catalunya”, i documents relacionats amb diferents entitats. La documentació més antiga correspon a tres impresos de l'Associació d'Alumnes i Exalumnes de l'Escola d'Arts i Oficis dels anys 1932 a 1935.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Fons L'Electra Industrial – AEG Electric Motors SA (ACVOC AHT Fons 11/43)

Fons Moviment Rialles de Catalunya (ACVOC AHT Fons Rialles 10/07)

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

13 de desembre de 2010

Eudald Aymerich i Tarradella

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/31 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Eudald Aymerich i Tarradella | **Dates:** 1912–1978 | **Volum i suport:** 1,5 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Eudald Aymerich i Tarradella [1891-1976]; Eudald Aymerich. Ràdio-Electricitat. [1934]; Radio Aymerich [1970-1978].

Història del productor

Eudald Aymerich i Tarradella va néixer a Terrassa el 16 de maig de 1891 al carrer Font Vella, 49. Als tretze anys entrà a treballar com aprenent en un taller electromecànic. Sis anys més tard era ja operari torner. Marxà a Barcelona on cursà els estudis de pèrit electricista i és allí on entrà en contacte amb l'anomenada “telegrafia sense fils.”

L'any 1923 adquirí el primer aparell receptor de ràdio que arribà a la ciutat. El 1928 fundà amb d'altres terrassencs Ràdio Club Terrassa, una associació que agrupava els afeccionats a la radiodifusió d'aquells moments i instal·là la primera emissora de ràdio a la ciutat. Un any després Eudald Aymerich publicà el primer butlletí d'aquesta associació i convocà el I Concurs de Receptors de Galena a la ciutat de Terrassa. L'any 1931, Eudald Aymerich, al capdavant d'un grup de terrassencs, creà l'emissora local Ràdio Terrassa.

Uns anys abans, concretament l'any 1918, Eudald Aymerich havia establert una botiga dedicada a la radiofonia al carrer Font Vella, 43 de Terrassa. A la botiga s’hi reparaven i venien aparells de ràdio. L’any 1934 el negoci s’anomenava “Eudald Aymerich. Ràdio-Electricitat”. En un imprès de l’any 1961 trobem “Radio. Electricidad. E. Aymerich. Perito electricista” i ja cap als anys 70 simplement “Radio Aymerich”. La documentació que es va poder recollir al local del carrer Font Vella apunta l’any 1978 com a data de cessament del negoci. Posteriorment, i fins a l’any 2004, s’hi instal·là la botiga d’electrònica Hermanos Heredia.

Al llarg de la seva vida adquirí i confeccionà nombrosos aparells de ràdio que han format la col·lecció Aymerich d’aparells de radiofonia. Aquesta col·lecció fou donada a l’Ajuntament de Terrassa i guardada a la casa Geis, al carrer Gavatxons (actual seu central del Museu de Terrassa). La Junta Municipal de Museus promogué la constitució d’un Museu de la Ràdio, però la col·lecció fou cedida finalment en dipòsit al Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, a la seva seu de Terrassa.

L’any 1975 Eudald Aymerich va escriure l’obra inacabada *Lou d’Otilia* dedicada al seu germà Joan, assassinat pels “rojos” el 1936. Un any després Eudald Aymerich moria a Terrassa, el dia 22 de febrer de 1976. Diverses monografies sobre radiofonia expliquen la seva activitat en aquest camp, però no hi consten gaires notícies biogràfiques.

Història arxivística

Aquest fons documental restà abandonat als pisos de la casa del titular, al núm. 43 del carrer Font Vella de Terrassa, on Eudald Aymerich va desenvolupar la seva activitat i va mantenir el negoci de venda i reparació d’aparells de ràdio. Hi ha notícies que col·leccionistes particulars van recollir un anys abans documentació d’aquest mateix local.

Dades sobre l'ingrés

El 10 de setembre de 2004 personal de l’Arxiu Històric Comarcal de Terrassa conjuntament amb el Museu de Terrassa recullen la documentació distribuïda en diverses habitacions als pisos 1r i 2n del local del carrer de la Font Vella, que ja era propietat d’una immobiliària. Uns dies després Neus Peregrina del Museu de Terrassa localitza al mateix local l’obra mecanoscrita d’Eudald Aymerich *Lou d’Otilia*.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons comprèn dues sèries principals. La primera conté documentació sobre construcció d'aparells de ràdio i la introducció de la radiofonia a Terrassa: croquis (també anomenats “esquemes”) de muntatge d'aparells de radiofonia, llistes dels primers aparells que funcionaren a Terrassa i d’inscrits a l’Asociación Nacional de Radiodifusión de 1924 a 1928, catàlegs comercials i impresos tècnics. La segona sèrie conté documentació de la gestió comercial del negoci: aparells de ràdio venuts, factures de proveïdors, llibres de control de facturació, etc., entre els anys 1918 i 1978. Una tercera sèrie, escadussera, està formada per documentació personal referent a viatges turístics, exercicis espirituals, el mecanoscrit original d'Eudald Aymerich titulat *L’Ou d’Otilia*, de l’any 1975, i documents administratius. Destaquen dos plànols de maquinària elaborats pel titular el 1914.

Sistema d'organització

La documentació és escassa, molt fragmentària i sense un ordre evident. Per aquest motiu el fons s’ha estructurat en tres sèries que donen una visió general del contingut del fons: Radiofonia, botiga Ràdio Aymerich i documentació personal d’Eudald Aymerich.

La importància de l’activitat del productor com a pioner de la radiodifusió a Terrassa (i també a Catalunya), i la rellevància de la documentació d’aquesta activitat han determinat l’assignació del fons al grup de fons personals. La mostra de documentació comercial, sense desmerèixer el seu valor propi, s’ha recollit tenint en compte especialment l’aspecte tècnic i està en bona part molt relacionat amb l’activitat vocacional del productor.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

El recull de documentació es va haver de fer amb caràcter d’urgència, procurant recollir tota la documentació anterior a 1940, període en què el titular tingué més activitat tècnica, i una mostra del funcionament de la botiga, especialment la informació sobre productors de radiodifusió i electrònica.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

PI DE LA SERRA I JOLY, Paulina. *L’ambient cultural a Terrassa 1877-1977*. Terrassa: Caixa d’Estalvis de Terrassa, 1978, p.204-205.

SALILLAS, J.M. *El Museo Municipal de Radio Eudaldo Aymerich*. Terrassa, 1980.

SALILLAS, J. M. *Nombres propios de Radio Terrassa*. Terrassa, 1982, p.18-20.

SALILLAS, J. M. *Historia de Radio Terrassa*. Terrassa, 1978.

SALILLAS, J. M. *Pioneros de la radio*. Terrassa, 1988, p.12-13.

Terrassencs de l’any 1969/1988. Terrassa: Centre Social Catòlic, 1989, p.21-22.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 13 de desembre de 2010

Víctor Blajot i Canals

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/32 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Victor Blajot i Canals | **Dates:** 1972–1978 | **Volum i suport:** 0,20 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Víctor Blajot i Canals

Història del productor

Víctor Blajot actuà d'enllaç sindical a l’empresa Indústrias Fontanals, S.A de Terrassa. Treballava a la secció magatzem del fil.

Dades sobre l'ingrés

Documentació donada a través de Josep Palau i Orta, arran dels treballs del projecte “Recuperació de la memòria històrica de la lluita antifranquista. Terrassa 1939-1979”, amb ingrés a l’Arxiu el 12 de maig de 2005.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons recull la documentació generada per Víctor Blajot en l’exercici del seu càrrec com a enllaç sindical de l’empresa Indústrias Fontanals, SA. Aquest fons és d’especial interès perquè s’hi incorpora documentació de l’activitat d’una junta sindical d’empresa en uns anys de forta repressió sindical. Cal remarcar que, malgrat el bon nombre de fons d’empreses que es conserven en aquest Arxiu, aquest aspecte de l’activitat de les empreses quedava escassament recollit per la documentació ingressada. També és important aquest fons per la repercussió del tancament d’aquesta important empresa a la ciutat de Terrassa, cal recordar que a inici dels anys 70 del segle passat superava el miler de treballadors.

Sistema d'organització

La documentació s’ha ordenat respectant l’ordre cronològic inicial. Així mateix el donador va agrupar els documents, més enllà de l’ordre cronològic, sota epígrafs com: “Suspensió de pagaments”, “1ª suspensió de contractes”, etc., epígrafs que fan incidència en la correlació de fets que finalment porten a la desaparició de l’esmentada empresa. Circulars, informes, instàncies, retalls de diaris,etc., formen el gruix de la documentació.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents: Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Fonts Orals. Combat per la Llibertat. (ACVOC AHT Fonts orals, Combat per la llibertat, Víctor Blajot i Canals, entrevista núm. 19, 11 maig 2005.)

Bibliografia

LACUEVA, J. L.; SOLER, M. “Fontanals, el teixir i desteixir d’una empresa”. Dins: *Història Industrial de Terrassa II*. Terrassa. Diari de Terrassa/Lunwerg Editores, 2000, p.97-111.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 13 de desembre de 2010

Joan Barenys i Oriol

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT 13/33 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Joan Barenys i Oriol | **Dates:** 1947–2003 | **Volum i suport:** 0,01 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Joan Barenys i Oriol [1931-2010]

Història del productor

El 1967 es celebraren eleccions municipals a les quals, per primera vegada en època franquista, s’hi presentà una candidatura independent per l’anomenat terç familiar, amb la intenció d’aprofitar el petit marge de participació ciutadana que permetien les eleccions de l’època, entrar a l’Ajuntament i lluitar per la solució dels problemes existents sobretot als barris.

L’origen d’aquesta candidatura es troba en reunions que celebraven els responsables dels centres socials dels barris perifèrics per intercanviar experiències i resoldre problemes comuns. Era una candidatura vinculada a sectors socials eminentment obrers i amb una gran presència d’immigrants, liderada però per persones de gran respecte social i d’alt nivell intel·lectual. La candidatura la van formar Joan Barenys, advocat i secretari del Centre Social Les Arenes, Andreu Fresnadillo, ginecòleg vinculat al barri de Ca n’Anglada, i Llorenç Padró, administratiu amb experiència en la direcció d’entitats culturals. El seu missatge electoral era principalment de caràcter social i denunciava les grans mancances que patien els barris. També feien especial incidència en el missatge de renovació política i de l’autèntica representativitat que ells aportaven enfront de la candidatura oficial.

La junta del Cens Electoral va voler invalidar la candidatura per motius de forma en l’acreditació dels candidats, però no va poder impedir que se celebressin les eleccions el 2 d’abril de 1967. El resultat va ser una aclaparadora victòria de la opció Barenys-Fresnadillo-Padró, amb un 75% del total dels vots.

Dades sobre l'ingrés

Documents lliurats pel productor a la ciutat de Terrassa. Ingressen a l’Arxiu Històric el 10 de maig del 2005, per mitjà de Josep Palau i Orta. El 4 de novembre del 2005 es signà un conveni de donació entre el productor i l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro. El 25 de gener de 2007 ingressà un dossier amb la documentació de la candidatura de Joan Barenys als procuradors a Corts de 1971.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En aquest fons es pot consultar una carpeta amb cinc dossiers amb el títol comú *Elecciones municipales 1966-67* que contenen fulls impresos, mecanografiats o fotocopiats de propaganda electoral, escrits, notes de premsa, organització de les eleccions i d’altres, relacionats amb les eleccions municipals al terç familiar de 1967. Inclou un certificat de proclamació de candidatura i una instància al governador civil de Barcelona.

Al fons també hi trobarem un dossier sobre la candidatura del regidor de l’Ajuntament de Terrassa Joan Barenys a les eleccions a Procuradors de Corts de 1971, amb alguns escrits posteriors dels anys 1998 i 2003. També hi ha un full del menú del dinar ofert per l’Ajuntament de Terrassa amb motiu de la visita de Francisco Franco a la ciutat de Terrassa del 21 de maig de 1947.

Joan Barenys i Oriol

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

BARENYS I ORIOL, Joan. “Lluita pels ajuntaments democràtics a Terrassa (1967-1973).” *Terme*, núm.7, p.40-43.

FERRER, Joaquim. *La lluita pels ajuntaments democràtics a Catalunya*. Barcelona, 1977.

MARCET, Xavier. “Franquisme i antifranquisme a Terrassa”. Dins: *Història de Terrassa*. Terrassa, 1987. p. 455-457.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

13 de desembre de 2010

Arseni Sala

Dinarès

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/35 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Arseni Sala i Dinarés | **Dates:** 1929-1960 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Arseni Sala i Dinarés

Història del productor

Cap a l'any 1885 el municipi de Terrassa començà a prendre mesures davant les malalties infeccioses i parasitàries que podien suposar una epidemia per a la població, molt especialment després de l'epidèmia de tifus que afectà Terrassa l'any 1880. No va ser fins l'any 1905 que s'inaugurà oficialment el Laboratori Químic Municipal per lluitar contra les infeccions. L'any 1911 es va crear la brigada sanitària i uns anys després concretament l'any 1920 s'inaugurà el Parc de Desinfecció situat a la carretera d'Olesa. A partir dels anys trenta Arseni Sala i Dinarès exercí de director del Laboratori Municipal, i en qualitat d'aquest càrrec, anà compilant diferent documentació que ha acabat configurant aquest fons. Exercí aquest càrrec fins a finals dels anys cinquanta, moment en què la documentació finalitza. A mesura que les condicions sanitàries de la població milloren aquesta institució, s'orienta més cap a la prevenció amb nombroses campanyes de vacunació. L'any 2000 aquest servei va passar a dependre del Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

Ingrés a l'AHCT efectuat pel Sr. Arseni Sanié i Sala, fill del productor, el dia 27 d'abril de 2005. El dia 10 de maig de 2006 signaren el conveni de donació a l'Ajuntament de Terrassa el Sr. Arseni Sanié i l'alcalde de Terrassa, Sr. Pere Navarro.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Documentació escadussera que inclou un carnet familiar de racionament, un interessant resum-memòria del Servei Tècnic-Sanitari de l'Ajuntament de Terrassa de l'any 1929, dues memòries de les campanyes de vacunació contra la verola dels anys 1941 i 1955 que inclouen setze fotografies, un informe sobre el-eliminació d'aigües negres de la ciutat de Terrassa de l'any 1960 i una memòria del Laboratori Municipal de l'any 1960.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

ACVOC AHT Ajuntament de Terrassa, Sanitat.

Bibliografia

El Parc de Desinfecció, Col·lecció edificis del Catàleg, 4, Ajuntament de Terrassa, 2001.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

13 de desembre de 2010

Alfons Sala i Argemí

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/36 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Alfons Sala i Argemí **Dates:** 1878-1923 | **Volum i suport:** 0,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Alfons Sala i Argemí [1863-1945]

Història del productor

Personatge terrassenc especialment rellevant i influent a la Terrassa de finals del segle XIX i primera meitat del XX, amb abundant bibliografia i historiografia relacionada. Industrial i polític, fou el darrer president de la Mancomunitat de Catalunya, abans de ser dissolta (1924-1925), i rebé el títol de “Conde de Egara”. Es llicencià en Dret per la Universitat de Barcelona, fou secretari i després president de la Cambra de Comerç i Indústria de Terrassa. Diputat provincial el 1888 i Diputat a les Corts des de 1893 fins a 1922, amb l'única excepció del període de Solidaritat Catalana, de 1907-1910. S'integrà en el partit liberal i fundà la Unión Monárquica Nacional el 1919, com a home especialment fidel a Alfons XIII. Retirat de la política durant els anys 30, defensà el restabliment de la monarquia durant la postguerra, però fou un punt de referència de les forces burgeses i conservadores de Terrassa durant el franquisme.

Dades sobre l'ingrés

Fotocòpies del fons ingressades el 2 de març i el 18 de juny del 2004. Copiador de cartes original lliurat el 4 d'octubre del 2006. El conveni de cessió en comodat de la documentació a l'Arxiu Històric Comarcal fou signat el 2 de maig de 2007.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El document més interessant és el copiador de cartes d'Alfons Sala i Argemí amb 930 pàgines escrites i datables entre 1898 i 1923. Conté algunes cartes personals i correspondència amb càrrecs polítics i institucions econòmiques. Al copiador, Alfons Sala tracta temes com la gestió de la xarxa ferroviària, les eleccions locals o l'Escola Industrial de Terrassa, entre molts altres temes que permeten il·lustrar els fets més destacats de la Terrassa del moment.

La resta de documentació són fotocòpies. Un procés judicial de l'any 1878 de la Mina Pública d'Aigües de Terrassa contra Ignasi Amat i Galí, i 3 cartes i alguns articles de premsa sobre l'agregació del municipi de Sant Pere de Terrassa dels anys 1903 i 1904.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions de reproducció

Reproducció del copiador de cartes restringida per drets de propietat intel·lectual i per necessitats de conservació.

Llengües i escriptures dels documents

Majoritàriament en castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

Cal anar en compte en la consulta del copiador de cartes ja que està format per fulls de paper molt fi.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

El dipositant posseeix els originals de les fotocòpies. La premsa en fotocòpia es conserva en original a l'hemeroteca local de l'Arxiu o de la Biblioteca Central de Terrassa.

Documentació relacionada

Per haver estat secretari personal d'Alfons Sala, el fons de Salvador Utset i Payàs conservat a l'Arxiu és d'especial interès per a complementar aquest. (ACVOC AHT Salvador Utset i Payàs 13/03).

Bibliografia

JOANIQUET, Aurelio. *Alfonso Sala Argemí, Conde de Egara*. Madrid: Espasa-Calpe, S.A., 1955. 464 p.

PUY, Josep. *Alfons Sala i Argemí. Industrial i polític. 1863-1945*. Terrassa: Arxiu Tobella, 1983. 233 p.

“Dossier: el Salisme”. *Terme*, núm. 5, 1990, p.15-52.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

13 de desembre de 2010

Ramon Puiggròs i Esteve

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ:
Codi de referència: CAT ACVOC AHT13/37
| **Nivell de descripció:** Fons
| **Títol:** Ramon Puiggròs i Esteve
| **Dates:** 1949-2005
| **Volum i suport:** 10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ramon Puiggròs i Esteve [1931-2007]

Història del productor

Ramon Puiggròs i Esteve neix a Terrassa el 1931, fill d’un propietari forestal proper a Esquerra Republicana de Catalunya, empresonat en acabar la guerra. La mare morí de tifus el 1943 i onze dies després morí el pare d’una malaltia contreta quan estigué a la presó. Hagué de deixar l’escola i entrà a treballar en un forn, des d’on ja començà a participar en accions per millorar les condicions laborals. El 1947 entrà a treballar a la SAPHIL, gran empresa tèxtil terrassenca que arribà a tenir 1.600 treballadors, on va desenvolupar tasques diverses, des de peó fins a administratiu.

Al Casal de la Parròquia de Sant Pere s’incorporà al moviment Joventut Obrera Catòlica (JOC) i forma part del seu Consell Nacional de 1953 a 1959. Participà activament en la primera manifestació important dels obrers terrassencs sota el franquisme, el 1956, l’anomenada “Vaga de les bicicletes”.

A començament dels 60 es casà amb Encarnació Gómez Ayala, mestra d’escola molt activa, i col·laborà amb el sindicat cristià Solidaritat d’Obrers de Catalunya. Entrà en contacte amb la Unió Sindical Obrera (USO) i amb el moviment de Comissions Obreres (CCOO). Impulsà el Centre de Cultura Popular, vinculat a la JOC, a la parròquia del Sant Esperit. De 1968 a 1974 va ser membre del Jurat d'empresa de SAPHIL.

Partidari de l’actuació dins del sindicalisme del règim franquista, el 1966 es presentà a les eleccions i entrà al Sindicat Tèxtil de Terrassa, del qual en fou vicepresident fins que va ser nomenat president provincial de l’Agrupació Llanera. Arran del moviment clandestí del Centre de Cultura Popular i de la propaganda contra el règim repartida en ocasió de les eleccions de Corts del 1967, va ser detingut i processat el 1968.

El 1973 va ser nomenat conseller de la Subcomissió Tèxtil del Consell Econòmic Sindical del Vallès Occidental i el 1975, vocal de la Comissió Directora del Pla de Reestructuració i Ordenació de la Indústria Tèxtil Llanera. El 1974 milità en el Reagrupament Socialista de Pallach i posteriorment a Convergència Socialista, però abandonà aviat l’activitat política per dedicar-se exclusivament a l’àmbit sindical. El 1975 entrà a la USO, on el 1979 fou nomenat secretari general de la Federació Tèxtil a nivell estatal, des d’on continuà activament les negociacions del Pla de Reestructuració de la Indústria Tèxtil.

El 1980, junt amb altres sindicalistes, abandonà la USO i tornà a CCOO, on ja hi havia estat els anys 1966-1970. El 1981 és nomenat secretari de la Comissió Executiva de la Federació Tèxtil de Catalunya i reelegit el 1987. El 1994 esdevé president de la nova federació d’Indústries Tèxtil-Pell, Químiques i afins de Catalunya (FITEQA), de CCOO, i és reelegit el 1996.

Sempre dedicat principalment al moviment sindical, milità també a partits polítics d’esquerra com ara el Reagrupament Socialista i Democràtic i PSC-Congrés, a l’època de la Transició, i posteriorment al PSUC, Iniciativa per Catalunya i PSUC Viu-EUiA.

Els darrers anys participà a l’Associació de Veïns de Ca n’Aurell. Durant tota la seva vida mantingué les seves creences religioses i la fe cristiana. Els seus referents ideològics foren sempre el cristianisme i el marxisme, i portà una vida modesta sempre, ni tan sols arribà a disposà d’un habitatge de propietat.

El 1990 rep la Medalla President Macià de la Generalitat de Catalunya, el 2000 rep un homenatge dels companys del sindicat CCOO i el 2005 coordina l’edició del llibre *Treball Tèxtil de la Catalunya contemporània*. El 16 de gener de 2007 rep la Medalla de la Ciutat de Terrassa, pocs dies abans de morir.

Dades sobre l'ingrés

El 21 de març de 2007 el fons és recollit al domicili del titular i portat a l'Arxiu Històric. La seva esposa signà, conjuntament amb l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera, un conveni de donació del fons a l’AHCT el 26 de juny de 2007.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté tota la documentació que el productor va utilitzar en la seva activitat en el moviment obrer a l’empresa on treballà (SAPHIL) i sobretot en els sindicats. Actes de reunions, sessions de treball, negociacions amb organismes públics i empreses, documents informatius i de suport, constitueixen els tipus de documents més nombrosos.

Bona part de la documentació correspon a l’activitat sindical amb la seva participació al jurat d’empresa de SAPHIL, al Sindicato Nacional Tèxtil (Delegación Nacional de Sindicatos), a la Unió Sindical Obrera (USO) i a Comisions Obreres (CCOO).

També podem trobar documentació d’associacions obreres catòliques on participà Ramon Puiggròs com ara la Joventut Obrera d’Acció Catòlica de Sant Pere de Terrassa (JOAC), la Joventut Obrera Catòlica (JOC) i Acció Catòlica Obrera (ACO).

Completen el fons algunes publicacions lligades als moviments sindicals i i una reduïda documentació estrictament personal.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català. Algunes publicacions i estudis en altres llengües europees.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Els organismes sindicals conserven, presumptament, els originals de convocatòries i actes de reunions. Altres documents tenen els originals en els ens afectats, com poden ser els jutjats laborals i socials, les empreses, etc.

Documentació relacionada

Per la seva vinculació laboral i sindical amb l’empresa SAPHIL pot ser d’interès la consulta de la seva documentació (ACVOC AHT SAPHIL 11/05).

Bibliografia

Ramon Puiggròs. Terrassa: Ajuntament de Terrassa, Col·lecció Homenatges, 2007.

MARCET I GISBERT, Xavier. “Ramon Puiggròs i Esteve. Biografia”. Dins: *Història de Terrassa en el segle XX. 1867-1993*. Terrassa: Diari de Terrassa, 1993-1994, p.314.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 15 de desembre de 2010

Agustí Fabra i Bofill

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ:
Codi de referència: CAT ACVOC AHT13/38
| **Nivell de descripció:** Fons
| **Títol:** Agustí Fabra i Bofill
| **Dates:** 1920-1969
| **Volum i suport:** 0,50 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Agustí Fabra i Bofill [1903-1972]

Història del productor

Neix a Terrassa el 26 de novembre de 1903 i mort a la mateixa ciutat el 26 de setembre de 1972. Estudià a l’Escola Pia i després a l’Escola Superior d’Indústries. El 1919 començà a treballar a la indústria tèxtil, però el 1927 ho deixà per dedicar-se a la botiga de cansaladeria de la família.

Gran afeccionat i practicant de l’excursionisme (fou pioner en la pràctica de l’esquí a Catalunya), que combinà amb la fotografia, el cinema amateur, la música i la poesia.

La seva activitat i la producció artística s’apliquen preferentment a la realitat catalana, amb una inspiració religiosa profunda. Participa en l’important moviment de cinema amateur de Catalunya i a la fundació de la Secció de Cinema Amateur de l’entitat Amics de les Arts. Obté diversos premis de concursos de cinema.

Dades sobre l'ingrés

En morir el titular, els seus nebots van donar la documentació al senyor Josep Maria Domènech i Fargas, que tingué cura del seu aprofitament en estudis històrics. El 6 de juny de 2007 Josep Maria Domènech i Fargas va fer donació del fons a l'Arxiu Històric de Terrassa. El conveni de donació se signà amb data de 12 de setembre del mateix any.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Una de les parts més rellevants del fons és la correspondència d’Agustí Fabra i Bofill amb un abast cronològic del 1920 al 1950, i amb un apartat específic sobre folklore. Completen el fons alguns diaris, setmanaris i revistes; alguns retalls de premsa amb notícies de cinematografia; programes de cinema amateur; i unes interessants partitures musicals amb *Danses de la Patum de Berga*, de Francesc Pujol i d’altres cançons populars catalanes.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

El fons de la botiga de queviures familiar on va treballar Agustí Fabra pot ser consultat a Fons Cansaladeria Manuel Fabra (CAT ACVOC AHT11/34).

Bibliografia

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, Ana. “Cinema civil. Un exemple: Edelweiss films”. *Terme*, núm. 22, 2007), p.119-168.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 27 de desembre de 2010

Lluís Martí i Tapiol

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ:
Codi de referència: CAT ACVOC AHT13/39
| **Nivell de descripció:** Fons
| **Títol:** Lluís Martí i Tapiol
| **Dates:** 1919-1962
| **Volum i suport:** 201 plànols

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Lluís Martí i Tapiol [1892-1962]

Història del productor

Lluís Martí i Tapiol va néixer a Terrassa el 13 d’octubre de 1892, fill de Baldomer Martí i Rabassó i d’Esperança Tapiol i Planas, ambdós de Valls. Casat amb Clemència Solà i Riera l’any 1930 vivia amb la seva esposa i tres dels seus quatre fills, l’Esperança, la Montserrat i el Jordi, al carrer Catalunya, 118, de Terrassa. Encara no havia nascut la Núria la darrera filla del matrimoni.

Obtingué el títol d’aparellador tècnic d’obres expedit per l’Escola Industrial de Saragossa el 3 de juliol de 1922. Pocs anys després, l’11 de febrer de 1926, ocupà interinament el càrrec d’ajudant aparellador d’obres a l’Ajuntament de Terrassa. Feia, però, prop de nou anys que prestava el seus serveis sense retribució a l’Ajuntament, concretament des de l’any 1917, com a auxiliar directe de l’arquitecte municipal Melcior Viñals. El 27 de febrer de 1928 passà a ser titular de la plaça. Aquest mateix any Melcior Viñals certificà a l’expedient de provisió de la plaça d’ajudant aparellador que Lluís Martí havia treballat a les seves ordres durant més de 12 anys “demostrando poseer conocimientos y práctica depurada.”

A partir de l’any 1943 la plaça que ocupava Lluís Martí consta ja com d’aparellador municipal, que esdevingué posteriorment d’aparellador primer. Durant diversos anys va administrar les propietats de l’industrial [Maties] Roca, que havia comprat l’heretat Ca n’Aurell, sector de la ciutat en procés d’urbanització.

Va morir a Terrassa el 20 d’agost de 1962 als 69 anys.

Dades sobre l'ingrés

Els plànols del fons foren trobats per la família en el moment d’iniciar unes obres a l’habitatge que havia ocupat Lluís Martí i Tapiol a la Rambla d’Ègara, 168, entresol 1a. El 27 de novembre de 2007 Lluís Satorras i Martí, nét de Lluís Martí i Tapiol, va dipositar aquest fons a l’Arxiu Municipal de Terrassa en nom de la seva mare Montserrat Martí i Solà, filla del productor del fons. El 18 de desembre de 2007 fou signat el conveni de donació d’aquest fons a l’AHCT, amb intervenció de Montserrat Martí i de l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté més de 200 plànols, bona part dels quals són parcel·laris d’espais de nova urbanització, on en molts casos no hi consta datació ni autoria. Nogensmenys, la majoria de plànols es van fer entre els anys 60 i 70 del segle passat, moment de notable expansió de la ciutat de Terrassa. També hi trobarem plànols de fàbriques i magatzems, d’algun comerç i d’algun habitatge.

Entre els parcel·laris cal esmentar alguns de la zona de Can Montllor i del barri de Ca n’Aurell, com per exemple un plànol de la finca de la Masia Freixa i un de molt interessant de la finca de Ca n’Aurell l’any 1854. D’altres parcel·laris fan referència a un plet sobre el lloc de Monastre a les Aymerigues l’any 1929, terrenys que aleshores eren propietat de Ca n’Aurell.

Pel que fa a fàbriques tèxtils terrassenques hi ha plànols de Tintes y Acabados Guardiola, SA, Hilatura de Lana, SA, Vapor Noguera Castany y Sala y A. y R. Blasi Canela.

Lluís Martí i Tapiol

Altres construccions destacables són el cinema “Avenida” de l’Avda. de Barcelona, la casa i finca de la Florida a la ctra. de Sabadell a Matadepera, la farmàcia Pau del carrer Ample i l’Alberg Infantil de la Caixa d’Estalvis de Terrassa.

Sistema d'organització

Els plànols no segueixen cap classificació i l’ordre en què s’han numerat i descrit no segueix cap criteri. Com a signatura, a cada plànol se li ha assignat un número correlatiu que permet la seva localització a partir de les fitxes catalogràfiques que s’han fet.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Alguns plànols van ser retornats a la família ja que el seu interès era secundari o no eren representatius de l’obra d’en Lluís Martí i Tapiol.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Trobem documentació relacionada amb Lluís Martí i Tapiol al fons de l’Ajuntament de Terrassa, atesa la seva vinculació laboral amb l’organisme. En concret es poden consultar:

Fitxer de personal, 1913-1948.

Exp. de depuració de personal núm. 21, 1939, c. 33.

Exp. personal 1926-1928, c. 39.

Exp. provisió plaça d’ajudant aparellador, 1928, c. 7.

Exp. reconeixement serveis prestats núm. 8, 1960, c. 60.

Llistes de nòmines, 1940-1958, c. 57.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

15 de desembre de 2010

Francesc Verdera i Font

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/40 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Francesc Verdera i Font | **Dates:** 1969-2004 | **Volum i suport:** 0,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Francesc Verdera i Font [1927]

Història del productor

Francesc Verdera i Font, industrial terrassenc, fou regidor de l’Ajuntament de Terrassa i Tinent d’Alcalde de Cultura els anys 1971 a 1979. La documentació prové dels seus càrrecs com a regidor de Cultura al Patronat de la Biblioteca Soler i Palet i a la Junta Municipal de Museus.

Dades sobre l'ingrés

D’acord amb la voluntat del titular, Josep M. Domènech i Fargas lliurà els documents a l’AHCT el 17 d’octubre de 2008.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La documentació prové dels seus càrrecs com a regidor de Cultura al Patronat de la Biblioteca Soler i Palet i a la Junta Municipal de Museus. Posteriorment, el fons recull la seva participació a la Comissió de Patrimoni (1995-1999) i informació sobre els canvis institucionals i d’equipaments que experimentaren els centres de patrimoni cultural entre 1980 i 2007.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Grup de sèries de Cultura del fons de l’Ajuntament de Terrassa. Documentació del Museu de Terrassa.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

15 de desembre de 2010

Jaume Comerma i Torrella

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/41 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jaume Comerma i Torrella | **Dates:** 1867-1889 | **Volum i suport:** 0,40 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jaume Comerma i Torrella [1846-1887]

Història del productor

Jaume Comerma i Torrella, fill de Pere Comerma Rodó i Carme Torrella Ricart, neix a Terrassa el dia 10 de febrer de l’any 1846. Nascut en el si d’una família que ja des de l’any 1772 es dedicava a la construcció, orientà els seus estudis cap a aquesta professió obtenint l’any 1871 el títol de mestre d’obres a l’Escola Politècnica Provincial de Barcelona. Cursà també estudis de perit agrícola i fou taxador oficial de l’Estat fent amidaments i taxacions de béns immobles. Entre 1872 i 1877 signava els seus treballs com a “Jaime Comerma Torrella, profesor de arquitectura”. El mateix any 1872 també trobem “Jaime Comerma, perito agrónomo y maestro de obras por las escuelas especiales de arquitectura y por la Academia de San Fernando”. L’any 1879 “... por la Escuela especial de Arquitectura”. L’any 1885 estava casat i vivia amb els pares al carrer Sant Cristòfol, 57, de Terrassa. Sabem que posteriorment es va traslladar a viure al passeig de Sant Joan, 147, de Barcelona, on tenia un taller especialitzat en la construcció de peces de pedra artificial. A Barcelona va fer el pavelló de la premsa per l’Exposició Universal que es féu a Barcelona l’any 1888, seguint un sistema patentat seu de pedra artificial. Com a obra seva a Terrassa podem destacar: el teatre Prado Egarense (edifici de la seva propietat), la quadra Bosch i Garcia, la fàbrica Ballver y Cía, a més de diversos habitatges particulars. Segons ha transmès la família sembla que Jaume Comerma morí el dia 1 de novembre de 1887 a Barcelona com a conseqüència d’un atemptat al recinte de l’Exposició Universal.

Dades sobre l'ingrés

Les germanes Marta, Anna, Margarida i Isabel Comerma i Coma conservaven aquesta documentació del seu oncle besavi i que els hi deixà llur pare Joan Comerma i Ricart, en morir.

El dia 5 de novembre de 2008 l’Arxiu recull la documentació. Entre aquesta documentació també s’hi troba la corresponent al fons Jaume Comerma i Marinel·lo, avi de les donants. El 18 de febrer de 2009 es signà el conveni de donació de la documentació amb la participació de les quatre germanes i de l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

En general, la documentació prové de l’exercici del càrrec com a taxador oficial de béns immobles de Jaume Comerma i Torrella. El volum més important de documentació correspon a taxacions (1870-1886) i la resta es divideix entre amidaments (1867-1889), pressupostos (1875-1887) i una carpeta amb projectes de panteons (1872-1877).

Un plànol de l’heretat Viver conservat al fons, disposa d’una data inicial de 1882 que es rectifica posteriorment en 1889. Per aquest motiu, pensem que la data extrema del fons ha de ser d’aquest segon any.

Aquests documents produïts a la segona meitat del segle XIX contenen informació sobre toponímia, arquitectura, dibuix tècnic,

patrimonis familiars, venda de béns desamortitzats, camins i carreteres, amb referències a espais geogràfics posteriorment urbanitzats i a edificis històrics de Terrassa i poblacions de la rodalia.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Dins el fons de l’Ajuntament de Terrassa hi ha 297 expedients d’obres particulars signats per Jaume Comerma i Torrella. L’expedient 45/1875 correspon a la construcció d’una casa pel seu pare al carrer del Nord, a Terrassa.

Bibliografia

BASSEGODA NONELL, J. *Los maestros de obras de Barcelona*. Barcelona: Editores Técnicos Asociados, 1973.

FERNÀNDEZ GONZÁLEZ, G; FUMANAL PAGÈS, M. A. “Terrassa abans de Muncunill: l’arquitectura de Joan Carpinell, Jaume Comerma i Miquel Curet” a: *Terme*, 24. Terrassa, 2009, p.143-154.

MONTANER, J. *L’ofici de l’arquitectura: el saber arquitectònic dels mestres d’obres analitzat a través dels seus projectes de revàlida*. Barcelona: Servei de Publicacions de la Universitat Politècnica de Catalunya, 1983.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

21 de desembre de 2010

Jaume Comerma i Marinel·lo

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/42 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Jaume Comerma i Marinel·lo | **Dates:** 1893–1949 | **Volum i suport:** 1,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Jaume Comerma Marinel·lo [1887-1969]

Història del productor

Jaume Comerma Marinel·lo neix a Terrassa el 17 de desembre de 1887, fill de Narcís Comerma Torrella i de Maria Marinel·lo Castellví, i nebot de Jaume Comerma Torrella. El 30 de novembre de 1922 es casà amb Serafina Ricart. Als anys 30 del segle passat vivia amb la seva esposa i els seus cinc fills al carrer Emili Soler, 24, després la família anirà a viure al carrer Calvo Sotelo, 63. Aquí tenia la seva seu aquells anys la “Sección de Albañileria de Hijo de Narciso Comerma” de l’empresa “La Constructora de Tarrasa SA” Constructor i promotor d’obres, la seva activitat professional la va dur a terme durant la primera meitat del segle XX. Va participar en la construcció o reforma d’edificis emblemàtics de la nostra ciutat com el Mercat de Sant Pere, el Vapor Ventalló o la basílica del Sant Esperit, a més de diverses fàbriques. Va formar part de la Junta Municipal de Museus de Terrassa als anys 40. Morí a Terrassa el 19 de gener de 1969.

Dades sobre l'ingrés

Les germanes Marta, Anna, Margarida i Isabel Comerma i Coma conservaven aquesta documentació del seu oncle besavi i que els hi deixà llur pare Joan Comerma i Ricart, en morir.

El dia 5 de novembre de 2008 l’Arxiu recull la documentació. Entre aquesta documentació també s’hi troba la corresponent al fons Jaume Comerma i Torrella, oncle besavi de les donants. El 18 de febrer de 2009 es signà el conveni de donació de la documentació amb la participació de les quatre germanes i de l’alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

El 9 de juny de 2009 Maria Marta Comerma i Coma fa ingrés a l’Arxiu d’una fotografia enmarcada de l’any 1893.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Bona part de la documentació correspon a l’activitat professional de Jaume Comerma Marinel·lo com a promotor i constructor d’edificis a la ciutat de Terrassa. Hi trobarem amidaments, pressupostos i uns quants plànols d’edificis públics i privats, alguns d’ells de projectes encarregats per personatges terrassencs destacats a l’època com Josep Lanaspà, Josep Guardiola i Manuel Vallhonrat. També hi ha documentació d’edificis d’interès patrimonial com el Mercat de Sant Pere, el Vapor Ventalló, la basílica del Sant Esperit, la masia de Can Torrella del Mas (a més de plànols hi ha dues fotografies) i algunes fàbriques.

Completen el fons unes quantes receptes mèdiques, 28 fotografies (la majoria sense data) de façanes i elements decoratius d’edificis terrassencs, 40 negatius fotogràfics de les obres de restauració del castell de Vallparadís del 1955 i una llibreta de notes de Narcís Comerma i Torrella pare del productor. Finalment, cal fer esment d’una fotografia de l’any 1893 amb el títol “Los obreros constructores de la fábrica de los Sres Monset y Ca”.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Dins el fons de l’Ajuntament de Terrassa hi ha 297 expedients d’obres particulars signats per Jaume Comerma i Torrella. L’expedient 45/1875 correspon a la construcció d’una casa pel seu pare al carrer del Nord, a Terrassa.

Característiques físiques i requeriments tècnics

L’estat de conservació de la documentació és bo en general malgrat presenta traces d’haver patit una certa humitat. Pel que fa a les fotografies algunes estan lleugerament fragmentades i algunes fetes amb la tècnica fotogràfica de l’albúmina presenten un to groguenc i un cert esvaïment de la imatge.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

21 de desembre de 2010

Salvador Castells i Cañameras

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/43 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Salvador Castells i Cañameras | **Dates:** 1929–2007 | **Volum i suport:** 1,10 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Salvador Castells i Cañameras [1920-2007]

Història del productor

Salvador Castells i Cañameras va néixer l’11 de maig de 1920 a Terrassa, i morí a la mateixa ciutat el 25 de desembre de 2007. Salvador Castells i la seva esposa Teresa Gotsens i Cadafalch van estar al capdavant durant molts anys d’un petit taller de confecció tèxtil sota la denominació “Salvador Castells. Moda infantil” que es perllongà fins l’any 1988 en què va tancar.

Paral·lelament mantingué fins a la seva mort una vida social i associativa molt activa en diverses institucions i associacions de Terrassa com ara la Coral Ègara de Ràdio Terrassa i el Centre Excursionista de Terrassa. La seva incessant activitat excursionista i viatgera el portà a voltar per Catalunya, per Espanya, i fins i tot a l’estranger, a França, Itàlia, Àustria, entre d’altres països, per tal de visitar i conèixer els paratges i pics més coneguts de cada indret. Al mateix temps, la seva dedicació a la Coral Ègara fou molt destacable fins al punt ser ser-ne el director des de la seva fundació.

Dades sobre l'ingrés

La documentació ingressà a l’arxiu el 23 de desembre de 2008. Posteriorment, el 2 de juny de 2009 ingressà a l’arxiu una altra part del fons personal, conjuntament amb la documentació del fons de la Coral Ègara de Ràdio Terrassa i de Salvador Castells. Moda Infantil.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La passió de Salvador Castells per recollir i descriure els viatges i les excursions que feia ens ha deixat un bon grapat de diaris, memòries i reculls de documentació amb plànols, fullets, factures, etc., de notable interès. Entre la documentació personal del fons també hi trobarem alguns quaderns escolars, agendes, correspondència, alguns escrits i discursos, i un recull de retalls de premsa dels anys 1931 a 1985 sobre muntanya, art i espectacles, i història de Terrassa.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Es poden consultar el fons d’associació ACVOC AHT Coral Ègara de Ràdio Terrassa (10/22) i el fons empresarial ACVOC AHT Salvador Castells. Moda Infantil (11/47).

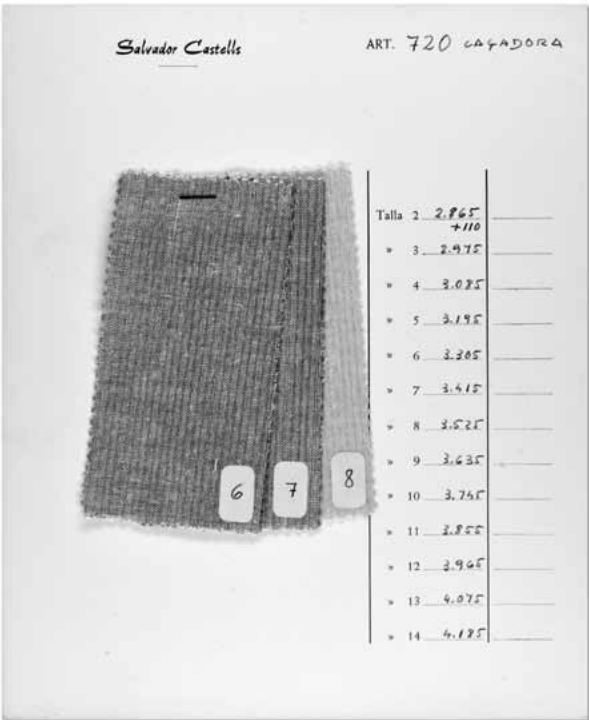
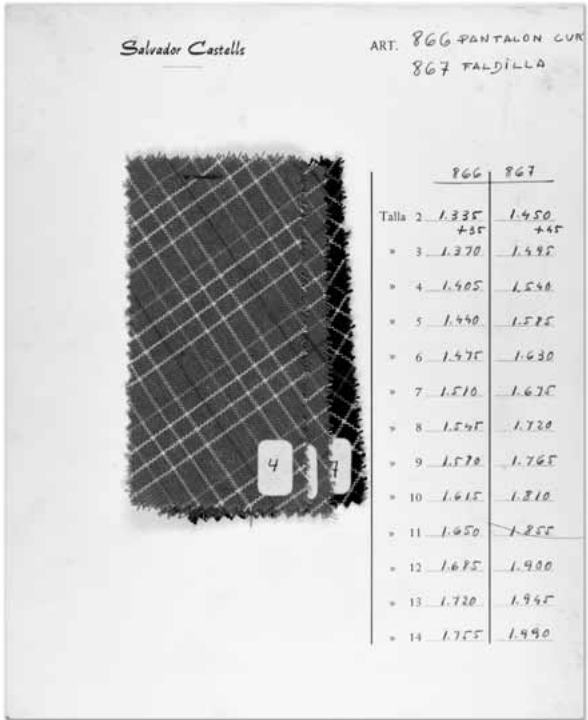
Bibliografia

CASTELLS, Salvador. *Vint-i-cinc anys de Coral Ègara de Ràdio Terrassa*. Terrassa: Ràdio Terrassa, 1981.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

27 de desembre de 2010

Ignasi Escudé i Gibert

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/44 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Ignasi Escudé i Gibert **Dates:** 1921-1999 | **Volum i suport:** 2,30 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ignasi Escudé i Gibert [1909-1942]

Història del productor

L'arquitecte Ignasi Escudé i Gibert nasqué a Terrassa el 9 de gener de 1909, fill d'Ignasi Escudé i Galí i de Teresa Gibert i Escudé. L'any 1926 inicià els estudis d'arquitectura a l'Escola d'Arquitectura de Barcelona on obtingué el títol l'any 1933. Un any després féu amb els companys de carrera el primer viatge a Alemanya, a més de Bèlgica i França, on ja mostrà admiració per la innovadora arquitectura alemanya del moment. Entre 1931 i 1936 fou vocal d'arqueologia i art i secretari de la Secció de Neu i Alta Muntanya del Centre Excursionista de Terrassa, entitat on arribà a ser president els anys 1941 i 1942. Al Centre Excursionista féu conferències, publicà articles i col·laborà àmpliament en la confecció de la cartografia per a la guia monogràfica de la muntanya de Sant Llorenç que edità l'entitat amb motiu del seu 25è aniversari.

L'any 1936 contrau matrimoni amb M. Teresa Muncunill i Palet amb qui tingué tres fills Neus, Maria Rosa i Carles. L'adjudicació d'una bossa de viatges d'estudis de la Generalitat de Catalunya facilità el viatge dels nuvis que recorreran les muntanyes dels Alps, Àustria, Txecoslovàquia, Alemanya i Suïssa. A Alemanya fotografiaran gran quantitat d'edificis, carrers i detalls arquitectònics. El motiu de la beca era l'estudi de construccions de formigó armat. L'any 1937 en el context de la Guerra Civil es assassinat el seu germà Miquel, advocat de la Cambra Oficial de la Propietat. Aquell mateix any travessà a peu la frontera amb França i des d'allà retornà a Espanya per Irun. Una vegada a Espanya ingressà a l'exèrcit nacional on l'any 1938 és destinat a la “15ª Compañía de Zapadores del Batallón de Oviedo”, de la qual seria tinent provisional d'enginyers. L'agost de 1939 és nomenat interinament arquitecte municipal de Terrassa, plaça que obtingué en propietat l'any 1941, i vocal del Patronat de la Biblioteca-Museu Soler i Palet. Ignasi Escudé tenia domicili i despatx al carrer del Nord, núm. 77. L'any 1941 arran de l'encàrrec del projecte de nou edifici per a la fàbrica Electra Industrial realitzà el seu darrer viatge a Alemanya, a la seu central d'AEG a Berlín. Ignasi Escudé morí el 8 de maig de 1942, a l'edat de 33 anys. Entre els seus projectes i obres més destacats trobem: Cinema Rambla (1934); Condicionament Terrassenc (1936); l'Electra Industrial a la carretera de Castellar (1941); l'edifici anomenat “La Magdalena” als carrers Galvani i Faraday (1942); i com a arquitecte municipal, la urbanització del passeig del Comte d'Ègara (1942).

Dades sobre l'ingrés

El fons ingressà a l'Arxiu el 19 de febrer de 2009. El dia 8 de febrer de 2010 ingressen 782 positius i 271 negatius. El dia 20 d'abril del mateix any ingressen 3 àlbums més amb la correspondència personal d'Ignasi Escudé.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons conté alguns documents de caràcter personal i una interessant correspondència a tres bandes entre Ignasi Escudé, la seva esposa Maria Teresa Muncunill i el seu tiet Antoni Escudé. Són al voltant de 200 cartes que recullen les vivències d'un família catalana

benestant durant el període de la Guerra Civil espanyola. Cal destacar també alguns plànols i dibuixos, mostra de l'efímera però polífica carrera de l'arquitecte Ignasi Escudé, i prop de 800 fotografies on a més d'algunes excursions amb esquís i d'alguna escena de caràcter familiar, hi podem trobar un bon recull fotogràfic de l'arquitectura alemanya dels anys 30 del segle XX.

Com a documentació adventícia hi ha al voltant de 1.400 positius fets vers l'any 1980 de plantes i alçats d'edificis terrassencs projectats per diversos arquitectes, bàsicament projectes dels anys 1939 a 1956.

Tanca el fons un grapat de guies i plànols turístics de diversos països europeus visitats per Ignasi Escudé, bibliografia sobre política i cultura alemanya i alguna publicació sobre arquitectura i construcció.

Sistema d'organització

Els documents en paper de mida inferior a foli estaven guardats en dos àlbums seguint una cert ordre cronològic. Malgrat que s'ha dividit el fons en quatre sèries s'ha mirat de respectar aquest ordre preexistent. La resta de documentació no presentava cap mena d'ordre intern exceptuant les fotografies de plànols que estaven també ordenades cronològicament.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà. Algunes guies i plànols turístics en francès, alemany i italià.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

A Personal del fons de l'Ajuntament de Terrassa hi ha documentació sobre la plaça d'arquitecte municipal que aconseguí Ignasi Escudé (capes 19 i 43). En aquest mateix fons hi han 145 expedients d'obres particulars dels anys 1935 a 1947.

Bibliografia

Boix, Josep. “El arquitecto Ignasi Escudé y el escultor Ferran Ferreri.” *Diari de Terrassa*, 12 de novembre del 2005, p. 49.

Cinema “La Rambla”. *Historial*. Terrassa: Joan Morral Imp., 1935, 48 p. “En el aniversario de la muerte de Ignacio Escudé Gibert.” *Tarrasa*, 8 de maig de 1943, núm. 363, p. 1 i 6.

ESCUDÉ GIBERT, Ignasi. “En el Pirineu Aranés”. *Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa* , any 13, núm. 71, maig-juny 1931, p. 142-146.

PALOS, Santi. “Ignasi Escudé Gibert, el primer arquitecto moderno de Terrassa.” *Diari de Terrassa*, 7 de gener del 2000, p. 6.

VIDAL, J.M. *Ignasi Escudé*, [1985?], 75 p. Monografia inèdita dedicada a Ignasi Escudé i Gibert amb alguns plànols fotocopiats de la seva obra arquitectònica (fàbriques, habitatges, etc.)

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

22 de desembre de 2010

Cèsar Cabanes i Badosa

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT13/45 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Cèsar Cabanes i Badosa | **Dates:** 1852-1982 | **Volum i suport:** 0,80 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Cèsar Cabanes i Badosa [1885-1952]

Història del productor

Cèsar Cabanes nasqué a Arenys de Mar el 14 de febrer de 1885 i morí a Terrassa el 14 de febrer de 1952. Estudià a partir dels tretze anys a l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de Barcelona, coneguda com Escola de Llotja, un centre on estudiaven i impartien classes diversos membres de la seva família. Tot i això, Cabanes no només es mogué entre artistes plàstics, sinó que també es relacionà amb poetes i músics, ja que la poesia i la música eren les seves altres grans passions. La seva producció artística se centrà en l'escultura, però també en la orfebreria i la poesia, fets que denoten la seva interdisciplinarietat. S'instal·là a Terrassa el 1919 a partir de l'encàrrec d'un retrat escultòric de la pintora Teresa Romero. A partir d'aleshores, començà una gran producció d'obres escultòriques que guarniren diversos edificis terrassencs i alguns monuments funeraris del Cementiri Municipal de Terrassa. La seva relació amb l'Escola d'Arts i Oficis de Terrassa fou molt important, sent professor des de 1920 fins a la seva mort l'any 1952.

Dades sobre l'ingrés

En un inici el fons fou conservat pel professor de l'Escola d'Arts i Oficis de Terrassa Josep Rigol i Fornaguera qui posteriorment el farà arribar al donador Josep Maria Domènech i Fargas. Prèviament a la donació del fons a l'Arxiu, la historiadora de l'art Anna Fernàndez autora d'un llibre sobre César Cabanes ordenà la documentació. El fons ingressà a l'Arxiu el 2 d'abril de 2009. El 10 de setembre de 2009 es signà el conveni de donació del fons entre Josep Maria Domènech i Fargas i l'alcalde de Terrassa, Pere Navarro i Morera.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Al fons hi trobarem documentació escadussera i molt diversa d'antecessors familiars de Cèsar Cabanes entre la qual s'inclouen per

exemple 2 quaderns i 2 plànols sobre el Reial Col·legi Terrassenc i una memòria facultativa d'obertura dels carrers Cabanes i Vallhonrat.

A la documentació personal de Cèsar Cabanes hi ha un important volum de correspondència entre la qual podem fer esment d'una més que notable col·lecció de postals rebudes per la família amb imatges de diversos llocs de l'estat espanyol i de l'estranger, algunes d'elles del nord d'Àfrica. Remarcable també per la seva singularitat un bonic àlbum que recull esdeveniments personals dedicat per Cèsar Cabanes a la seva esposa.

Pel que fa a l'activitat creativa de Cèsar Cabanes el fons recull 3 quaderns i 21 documents solts de poesia, 11 partitures, 27 retalls de premsa, a més d'algunes fotografies i documents testimoni de la seva activitat professional com a escultor. Completen el fons alguns retalls de premsa, impresos, un parell de quaderns i un dibuix d'Antonieta Cabanes, i algunes partitures d'autoria diversa.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català, castellà i francès.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

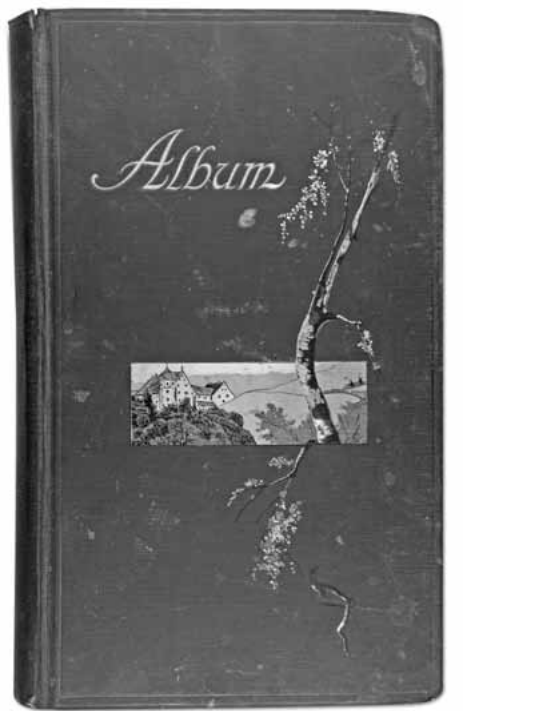
Diàleg escultòric a tres bandes: Cèsar Cabanes, Miquel Ros, Ferran Bach-Esteve. Fundació Cultural Caixa Terrassa, 2009, 75 p.

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, Anna. *César Cabanes i Badosa: art i pedagogia*. Fundació Torre del Palau, 2009, 245p.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

21 de desembre de 2010

FONScol.lecciones

Fragments de còdexs.

Membra Disiecta

Documents solts

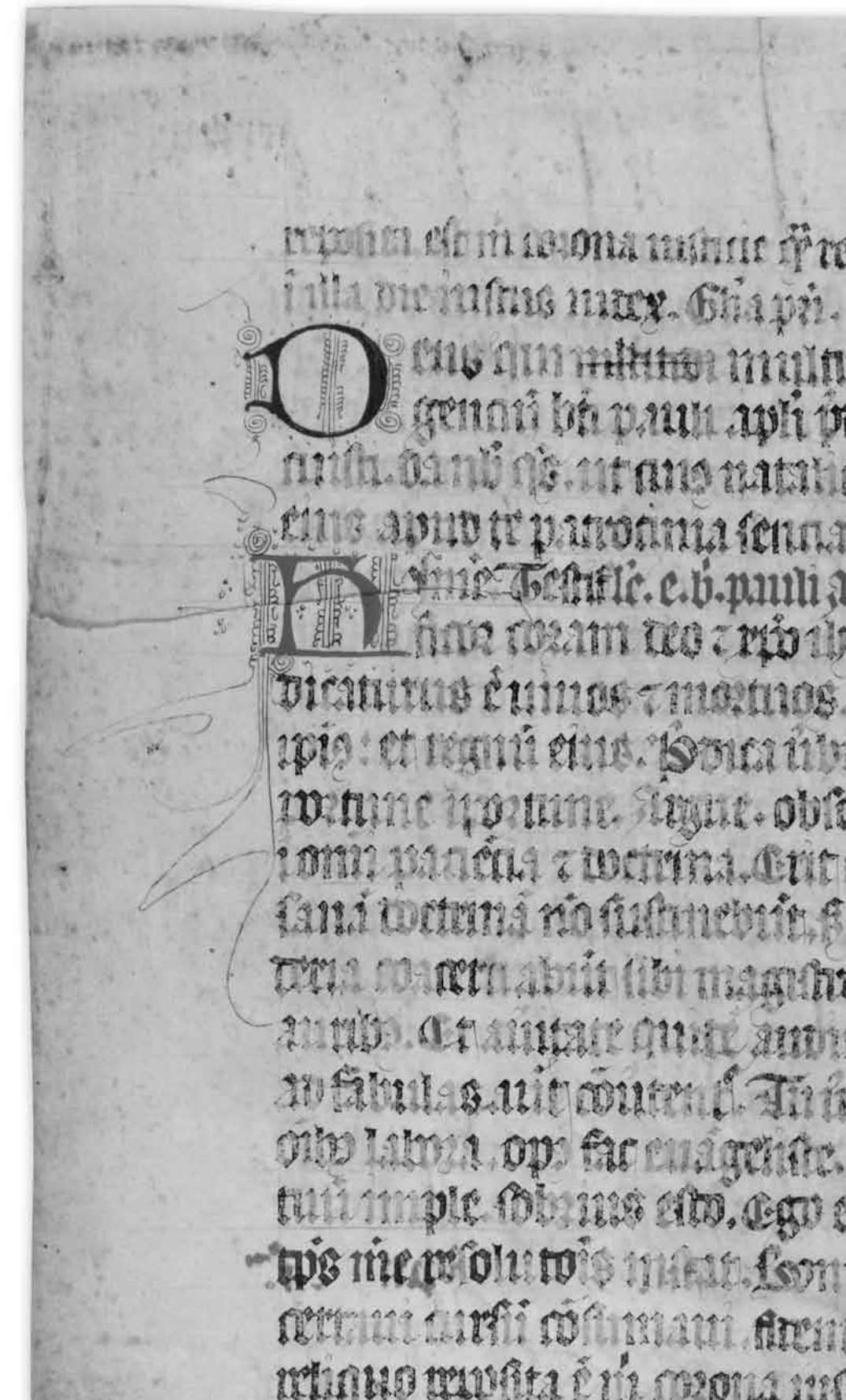
Manuscripts Literaris

Esperantisme Terrassenc

Moviment Obrer

Maria i Eulàlia Sicart

Cartrografia

Fragments de còdexs.Membra Disiecta

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT14/01 | **Nivell de descripció:** Catàleg sumari | **Títol:** Fragments de còdexs (Membra disiecta) | **Dates:** Segle IX–XVI | **Volum i suport:** Fulls de pergami

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Trenta-quatre fulls solts procedents de còdexs bíblics, litúrgics (molts d'aquests són musicals) o científics, medievals o moderns. Els fulls provenen de diferents fons i la majoria s'han transmès com a cobertes de llibres, quaderns o documents d'arxiu. Una bona part dels fulls provenen de còdexs litúrgics i la majoria d'aquests cal pensar que pertanyien a l'antiga església de Sant Pere o al monestir de Santa Maria, les esglésies d'Ègara. En particular, deuen procedir d'aquestes esglésies els set primers fragments, els més antics, que s'han transmès com a cobertes de registres notariais: la notaria pertanyia al monestir prioral de Santa Maria i els notaris degueren aprofitar fulls de còdexs d'aquest monestir, malmesos o fora d'ús, per a enquadrar els registres notariais. Uns quants provenen del llegat de l'historiador terrassenc Josep Soler i Palet i alguns altres s'han trobat en fons patrimonials que ingressaren a l'Arxiu el 1939 o en dates posteriors.

Molts dels fragments ja estaven despresos del document que enquadraven, d'altres es conserven en el fons d'origen. La col·lecció s'ha format durant els treballs de descripció i estudi dels fons de l'Arxiu i uns quants s'han localitzat després d'una recerca exhaustiva dins els diferents fons.

Ha contribuït a la identificació d'alguns dels textos en Joaquim Garrigosa i Massana, president de la Societat Catalana de Musicologia i gran especialista en manuscrits medievals, a qui agraïm la seva col·laboració.

Els fragments núm. 1 a 7 han estat estudiats i publicats: PUIG I USTRELL, Pere. “Els fragments de manuscrits més antics de Sant Pere d'Ègara (Terrassa, segles IX i XI)”. Dins: *Simposi Internacional sobre les esglésies de Sant Pere de Terrassa. Actes*. Terrassa, 1992, p. 161-168.

El fragment visigòtic del segle IX compta amb un treball posterior: ALTURO I PERUCHO, Jesús. “El fragment de còdex visigòtic de Terrassa”. Dins: del mateix autor, *Studia in codicum fragmenta*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1999, p. 54-58 (Seminari de Paleografia, Diplomàtica i Codicologia. Monografies, 1).

La resta de fragments són inèdits i s'han datat provisionalment, a manca de l'estudi pertinent. La manca d'indicació de llibre o document transmissor vol dir que el fragment s'ha trobat solt.

En aquest catàleg s'hi inclouen un fragment (núm. 19) que es conserva a l'Arxiu de la Parròquia del Sant Esperit i Sant Pere de Terrassa. Aquest fragment fou localitzat durant els treballs de condicionament i catalogació d'aquest arxiu realitzats per l'Arxiu Històric de Terrassa entre 1977 i 1982. Hem considerat important protegir aquest document i recollir-lo entre els altres que els arxius terrassencs ens han transmès.

Presentem a continuació un catàleg sumari amb les dades essencials de cada fragment de còdex. Els epígrafs en negreta són extractes del text de cada fragment, recollits aleatòriament d'algun passatge destacat i llegible, i serveixen d'identificació i d'informació sobre el text. Les mides corresponen a la part conservada dels fulls i es consigna primer l'alçada i després l'amplada, en la posició de lectura. Els que són de procedència desconeguda poden provenir del recull de documentació salvada de masos i cases particulars durant la Guerra Civil de 1936-1939, o d'ingressos d'altres èpoques no registrats. Alguns dels fragments es conserven en el fons d'on provenen i n'indiquem la signatura arxivística; si no s'indica així, vol dir que els fragments es conserven agrupats com a col·lecció.

1. "in ecclesia et divinitus agitur". Segle IX. Bifoli de pergami fragmentat (140 x 205 mm). Text de l'obra *Moralia in Job* de sant Gregori. Escriptura visigòtica llibrària. Trobat com a coberta del registre *Esborrany divuitè 1545* del notari de Terrassa Antoni Joan Gili.

2. "veneruntque duo angeli Sodomam". Segle XI. Bifoli de pergami (330 x 515 mm). Text de la Bíblia, del llibre del *Gènesi*, procedent del mateix quadern que els fragments 5 i 6. Escriptura carolina. Trobat com a coberta del registre *Capbreu primer 1291-1292* del notari de Terrassa Pere Folquer.

3. "Illi vero pertranseuntes". Segle XI. Bifoli de pergami fragmentat (340 x 560 mm). Text del llibre *Actes dels Apòstols*, del Nou Testament. Escriptura carolina. Trobat com a coberta del registre *Capbreu 1273-1275* del notari de Terrassa Bertran acòlit.

4. "Regem in decore suo". Segle XI. Bifoli de pergami fragmentat (340 x 500 mm). Text de la Bíblia, del llibre *Isaias*, procedent probablement de la mateixa Bíblia que els fragments 2, 5 i 6. Escriptura carolina. Bifoli solt que fou coberta d'un registre notarial perdut.

5. "Esau vero quadragenarius". Segle XI. Bifoli de pergami (320 x 515 mm). Text de la Bíblia, del llibre del *Gènesi*, procedent del mateix quadern que els fragments 2 i 6. Escriptura carolina. Es conserva com a coberta del registre *Capbreu 1290-1291* del notari de Terrassa Guillem de Santcristòfor.

6. "Veni ergo hodie". Segle XI. Foli de pergami (320 x 270 mm). Text de la Bíblia, del llibre del *Gènesi*, procedent del mateix quadern que els fragments 2 i 5. Escriptura carolina. Trobat com a coberta del registre *Capbreu 1287-1288* del notari de Terrassa Guillem de Santcristòfor.

7. "Omnipotens sempiterne Deus". Segle XI. Bifoli de pergami (315 x 380 mm). Text d'un sacramentari *Ordo ad visitandum et ungendum infirmum*. Escriptura carolina. Trobat com a coberta del registre *Llibre de relació de les rendes del monestir de Sant Llorenç del Munt*, de l'arxiu notarial de Terrassa.

8. "Et tunc quia exigebatur". Segle XIII. Bifoli de pergami (210 x 305 mm). Text científic sobre anatomia. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres de color. Fou reutilitzat com a coberta d'una escriptura i prové del llegat de Josep Soler i Palet.

9. "Hostias, Domine, tue plebis intende". Segle XIII. Bifoli de pergami (255 x 345 mm). Text litúrgic. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell. No fou reutilitzat com a coberta i prové del llegat de Josep Soler i Palet.

10. "Denique ex officio". Segle XIII. Foli de pergami (220 x 170 mm). Text litúrgic. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres i referències en vermell. Es conserva com a coberta d'un quadern que porta el títol *Capbreu de Sent Julià d'Altura* (1436-1540). Procedència desconeguda.

11. “Ecce Maria venit”. Segle XIII-XIV. Bifoli de pergami incomplet (330 x 500 mm). Procedent d'un antifoner de l'ofici, amb notació musical en tetragrama. Escriptura gòtica amb caplletres acolorides i referències en vermell. Trobat com a coberta del registre *Primum Manuale 1768-1770* del notari de Terrassa Josep Antoni Puig i Gorchs.

12. "Nos instituta maior". Segle XIV. Bifoli de pergamí incomplet (150 x 280 mm). Text de tipus universitari i temàtica jurídica. Escriptura gòtica llibrària amb glosses marginals en gòtica de registre, caplletres acolorides i referències en vermell. Es conserva com a coberta d'un quadern de comptes amb l'encapçalament *Libre del que jo T. Bacardit he pagat* i amb notes de Joan Solà de Matadepera, 1550-1604. Procedència desconeguda.

13. "Mathei apostoli [...] Actuum Apostolorum". Segle XIV. Foli de pergamí (345 x 250 mm). Comentaris a textos de les Sagrades Escriptures. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell. Fou utilitzat com a coberta d'un censal de 1636. Procedència desconeguda.

14. "Gloria, laus et honor". Segle XIV-XV. Part inferior d'un foli de pergamí (220 x 315 mm). Text litúrgic amb notació musical en tetragrama. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell. Fou utilitzat com a coberta d'una escriptura de censal del segle XVII, amb una nota de 1722. Prové del llegat de J. Soler i Palet.

15. "Dixit Dominus Domino meo". Segle XII-XIII. Foli de pergamí quasi sencer (310 x 215 mm). Prové d'un salteri. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell. Es conserva com a coberta d'un quadern titulat *Levador de la renda* de les castlanies de Montbrió [del Camp] i Vallcervera, de 1640, que pertany al fons patrimonial Família Niubó.

16. "Rex eterne Domine, rerum creator". Segle XV. Foli de pergamí, de gran format (480 x 350 mm). Prové d'un lliçoner de l'ofici amb algunes notacions musicals en tetragrama, intercalades entre paràgrafs del text. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell. No fou reutilitzat com a coberta. Prové del llegat de Josep Soler i Palet.

17. "Virtutis tue splendo[r]". Primera meitat del segle XVI. Foli de pergamí de gran format, incomplet per tres cantons (490 x 530 mm). Text litúrgic amb notació musical en pentagrama. Escriptura gòtica llibrària. Es conserva com a coberta del registre *Decimus manualis liber 1565-1566* del notari de Terrassa Bernat Amat.

18. "et mansuetudinem". Segle XV. Dos fragments de full de pergamí (75 x 265 mm). Text litúrgic amb notació musical en tetragrama. Escriptura gòtica llibrària amb una capletra sense color. Foren reutilitzats com a reforç del lloc del *Llibre comú primer 1532-1533* del notari de Terrassa Antoni Joan Gili.

19. "Super eadem decet". Segle XV. Dos bifolis de pergamí (390 x 595 mm). Text amb instruccions sobre sagraments. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides. Foren utilitzats com a coberta d'un registre, el títol del qual es llegeix en part: *Capbreu del Priorat ... 1600*. Es conserva a l'Arxiu de la Parròquia del Sant Esperit de Terrassa (capsa 170, peça 1).

20. "Neque enim ego ab homine accepi". Segle XV. Foli de pergamí (360 x 260 mm). Textos dels Actes dels Apòstols i de l'epístola de sant Pau als Gàlates, que deuen provenir d'un lliçoner. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell. Es conserva com a coberta del testament de Francesc Bosch de Basea, de 1638 (Col·leccions, secció 2, capsa 3, peça 7).

21. "Est angelus Domini sanctus". Segle XVI. Part esquerra, incompleta per dalt, d'un foli de pergamí de gran format (410 x 270 mm); té un fragment de reforç cosit procedent d'un altre còdex, amb notació musical sense lletres (100 x 145 mm). Text litúrgic musical en pentagrama. Escriptura gòtica llibrària amb referències en vermell. Es conserva com a coberta del quadern *Llibreta de rebuts de Jaume Robell*, 1610-1645, del fons patrimonial Ca n'Anglada (codi 12/4/3).

22. "Deus cuius nomine non est numerus". Segle XVI. Fragment d'un bifoli de pergamí (215 x 225 mm, mides més àmplies conservades). Text litúrgic. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell. Trobat com a coberta del primer quadern del *Llibre de testaments de la parròquia de Sant Pere de Terrassa 1610-1808* (fons Notarial, capsa 714).

23. "Ideo sancti erunt Deo suo". Segle XVI. Fragment d'un bifoli de pergamí de gran format (257 x 395 mm). Text litúrgic musical en pentagrama. Escriptura gòtica llibrària, amb part d'una capletra acolorida. Fou utilitzat com a coberta d'un quadern, del qual porta el títol: *Llibre de rebudas dels diners que rep Rosa Ustrell ... comensant al[s] tres dias ochtobre 1800*. Prové del llegat de Josep Soler i Palet.

24. "Deus noster". Segle XVI. Fragment d'un foli de pergamí de gran format (160 x 290 mm). Text litúrgic musical en pentagrama. Escriptura gòtica llibrària, amb part d'una capletra acolorida. Fou utilitzat com a coberta d'un quadern, del qual porta el títol: *Llibre de rebudas dels diners que rep Rosa Ustrell ... comensant al[s] tres dias ochtobre 1800*. Prové del llegat de Josep Soler i Palet.

25. "Adoremus Dominum". Segle XVI. Foli de pergamí de gran format, quasi sencer (580 x 420 mm). Text litúrgic musical en pentagrama. Escriptura gòtica llibrària, amb caplletres acolorides i referències en vermell. Prové del llegat de Josep Soler i Palet.

26. "Scientias, quas Spiritus Sanctus". Segle XIII. Part d'un foli de pergamí (210 x 140 mm). Text de contingut espiritual. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres i referències en vermell. Es conserva en un quadern de notes de Magí Solà, pagès de Matadepera, 1609-1620 (Col·leccions, secció 2, capsa 2, peça 5).

27. "Deus, cui proprium est". Segle XV-XVI. Bifoli de pergamí (210 x 310 mm). Prové d'un *Ordinarium sacramentorum*. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell, en català. Es conserva com a coberta del *Llibre de la successió y descendència de la casa de la Barata*, del segle XVII, del fons patrimonial La Barata (codi 12/1/4).

28. "Quoniam non erat cum illo". Segles XIV-XV. Foli de pergamí (350 x 255 mm). Prové d'un lliçoner litúrgic. Escriptura gòtica llibrària, amb caplletres acolorides i referències en vermell. Es conserva com a coberta d'un testament de 1630 del fons patrimonial Can Falguera (codi 12/2/1 núm. 15).

29. "Tenor Kyrie [e]leyson". Segle XV-XVI. Dos folis de pergamí cosits, incomplets per la banda inferior (320 x 245 mm, la part conservada de cada foli). Conté cants de la missa, amb notació musical en pentagrama. Escriptura gòtica llibrària, amb caplletres i línies del pentagrama en vermell. Es conserva com a coberta d'un procés de 1576 del fons patrimonial Família Niubó (codi 12/23/2).

30. "Domine in diebus nostris". Segle XIV. Fragment d'un foli de pergamí (135 x 235 mm). Prové d'un antifoner de l'ofici. Escriptura gòtica llibrària, amb caplletres i línies del pentagrama en vermell. Prové del llegat de Josep Soler i Palet.

31. "In diebus illis temptavit Deus Abraam". Segle XV-XVI. Part d'un foli de pergamí (315 x 235 mm). Text bíblic del llibre del Gènesi, història d'Abraham. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres acolorides i referències en vermell. Es conserva com a coberta d'un *Quadern de dedicació de misses 1617-1618*, del fons de la Parròquia de Sant Pere de Terrassa (capsa 1, carpeta 1).

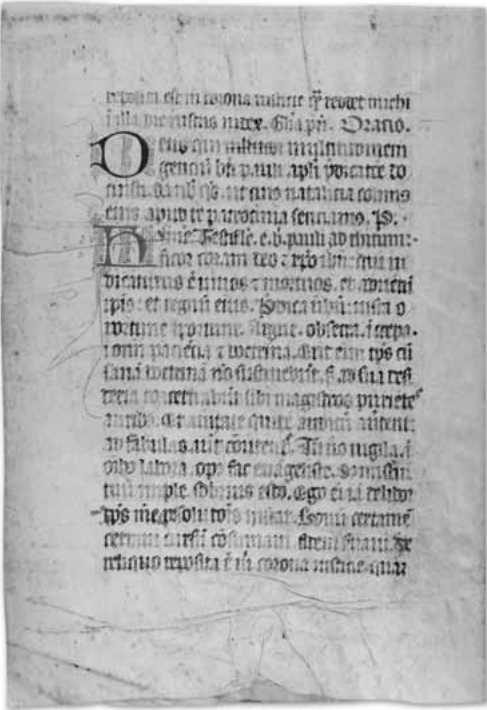
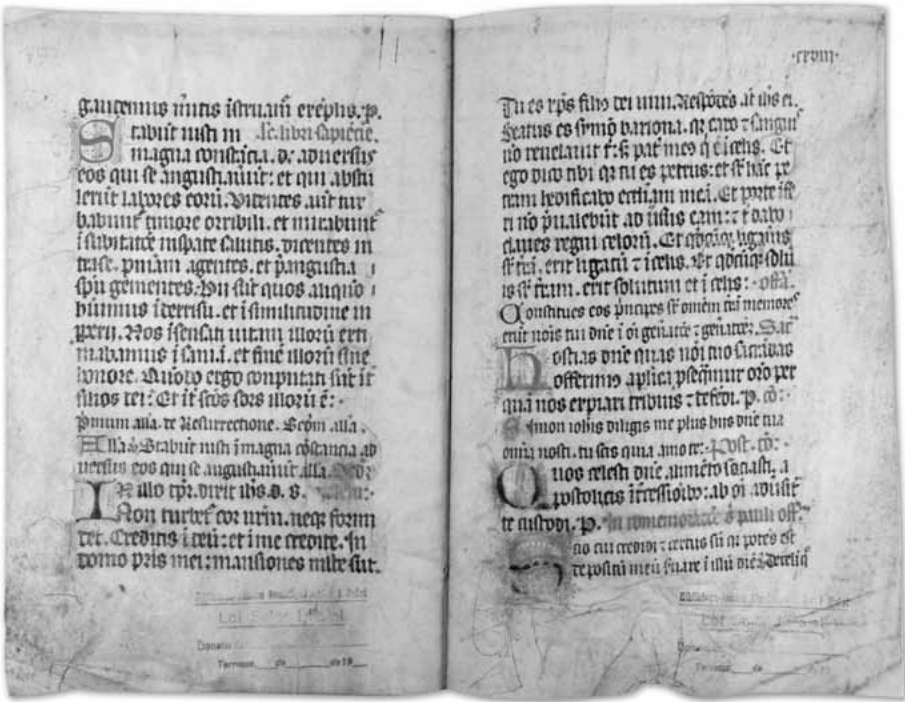
32. "Quia adorabitis". Segle XVI. Fragment de foli de pergamí (230 x 280 mm, mides màximes del fragment). Text litúrgic amb notació musical en pentagrama. Escriptura gòtica llibrària amb caplletres en vermell. Es conserva com a coberta del *Llibre de rebuts de la casa Anglada i Robell*, 1646-1711 del fons patrimonial Ca n'Anglada (codi 12/5/1).

33. "Parare vias". Segle XV. Fragment de foli de pergamí de gran format (230 x 435 mm). Text litúrgic amb notació musical en tetragrama. Escriptura gòtica llibrària amb referències en vermell. Conservat com a lloc d'un bloc de *Cartillas de catastro 1716-1789* del fons Ajuntament de Terrassa.

34. "Usquam tu venire". Segle XV. Fragment de foli de pergamí (185 x 282 mm). Text litúrgic amb notació musical en tetragrama. Escriptura gòtica llibrària amb una capletra decorada amb el dibuix d'una cara, lleugerament acolorida. Conservat com a a coberta d'un quadern de rebuts de 1816-1863 inserit en un procés de 29 de setembre de 1868 del fons del Jutjat de Primera Instància de Terrassa (capsa 182, expedient 7, entre ff. 129 i 130)).

Dates

31 de gener de 2011

Documents solts

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT14/02 | **Nivell de descripció:** Col·lecció | **Títol:** Documents solts

Dates: 1422-2005 | **Volum i suport:** 3,50 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

El propi de cada document.

Dades sobre l'ingrés

Documents escadussers que no s’han pogut relacionar amb cap dels fons existents a l’Arxiu. Alguns documents ja estaven a l’Arxiu Històric abans de l’any 1974 però bona part dels ingressos es produeixen entre els anys 1988 i 2007.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Entenem documents solts com a unitats documentals compostes però també simples. Relació de documents solts conservats a l’Arxiu Històric de Terrassa per ordre cronològic del document més antic conservat:

- Capítols amb artesans per a la fabricació d’obres arquitectòniques, escultòriques i pictòriques d’esglésies a Vilafranca, Santa Maria del Mar, Catedral de Barcelona, Santa Eulàlia del Camp, Monestir de predicadors de Barcelona i Sant Andreu de Llavaneras. 1422-1500.
- Documents escadussers de Barcelona, Castellar del Vallès, Cervera, Cubelles, Granollers, Matadepera, Moià, Montblanc, Montserrat, Mura, Olesa de Montserrat, Rubí, Sant Cugat del Vallès, Ullastrell, Viladecavalls i d’altres llocs. 1451-1811.
- Quaderns de rebuts de censos pagats a institucions eclesiàstiques de Ripoll. 1507-1647.
- Quadern d’èpoques, inventari, testament i dos processos judicials relacionats amb Manresa i Figueres. 1552-1873.
- Empenyorament judicial dels béns de Joan Alavedra, de Rellinars. 1553.
- Manual notarial del vescomte de Cabrera i de Bas. 1567-1569.
- Llibreta de comptes de la casa Torrella, de Terrassa. 1569-1579.
- Can Coll, de Barruera. 1569-1868. En fotocòpia.
- Escriptures del Baró de Corbera. 1575-1849.
- Llibre de la cort del batlle, processos i altres documents de la Batllia i Jutjat de Rubí. 1581-1816.
- Comptes, nomenament del batlle i actes de consells de la Batllia i Consell de la Universitat de Sant Joan de Matadepera. 1587-1650.
- Família Balasch de Rubí i Molins de Rei. 1589-1799.
- “Capbreu en Vilalba del Sr. Marquès de Castellbell”. s. XVI *ex*. En fotocòpia.
- Llibreta de notes de Can Solà [de la Font o del Racó], de Matadepera. 1602-1640.
- Llibreta de notes de Magí Solà, de Matadepera. 1609-1620.
- Llibre de la cort del batlle, processos i disposicions de la batllia de Matadepera, i altres documents judicials de les batllies d’Olesa, Ullastrell i Sant Feliu Sasserra. 1609-1819.
- Llibre de partides girades a la Taula i al Banc de Barcelona. 1616-1621.
- Fundació de missa, lluïció de censal i compromís de la parròquia de Sant Pere de Monistrol de Montserrat. 1617, 1723 i 1761.
- Censal del rector de Sant Martí de Mura. 1628, 1647 i 1694.
- Llibreta de rebuts de la família Roca, de Terrassa. 1630-1697.
- Llibreta de rebuts d’Onofre Colomer i Cot, de Terrassa 1633-1636.
- Venda d’un censal mort feta per la família Gonteres, de Terrassa. 1635.

- Testament de Francesc Bosch, de Terrassa. 1636.
- Repertori d’escriptures, rebuts i notes de can Bonvilar, de Terrassa. 1642-1828.
- Requesta i crida de Josep Amat, senyor de Vacarisses, Rellinars i Castellbell. 1644 i 1657.
- Plet de les aigües i successió de Pau Soler de la Font, d’Olesa de Montserrat. 1646-1806.
- Una àpoca i una venda de Francesc Gallart, rector de Sant Feliu de Sabadell. 1658 i 1668.
- Fragment d’un llibre de comptes de teixits. 1665-1667.
- Registre de lletres del capità general del Principat de Catalunya i comtats de Rosselló i Cerdanya. 1669-1676.
- Venda del castell, baronia i termes de les Tàpies de Timoneda, de la vegueria de Cervera. 1675-1786.
- Llibreta de notes de Can Pobla (registre sacramental), parròquia de Sant Llorenç del Munt. 1675-1943.
- Família Rius, de Terrassa i d’Olesa de Montserrat. 1676-1913.
- Procés per a l’assignació del benefici fundat per Pere Malet a l’església metropolitana de València. 1696.
- Tomàs Comelles i Simón, notari i secretari de jutjat de pau. Documents de les notaries de Terrassa i d’Olesa de Montserrat 1698-1840.
- Cadastre d’Ullastrell. 1716-1818.
- Documents del plet entre els germans Bru i Josep Mas i Joan Cahis, de Terrassa. 1717. En fotocòpia.
- Llibre de comptes d’administració de ramats i bestiar. 1719-1726.
- Registre de filiacions de companyies militars franceses. 1730-1734.
- Família Prats, de Rubí. 1737-1792.
- Llibre de notes de la casa Cadena, de Valldoreix. 1746-1879.
- Nota dels censos que rep el convent de monges mínimes de Barcelona per diverses cases de la vila de Terrassa. Vers 1762.
- Llibre de rebuts de la família Bacedes, de Cambrils. 1763-1893.
- Carta de Baltasar Farràs a Jaume Vila sobre producció de formatge. 1765.

- “Actes de Josep March Ibern de la compra de la quadra o heretat dita la Torre Roja”, de Pallejà. *Post* 1772.
- Can Cintet, de Terrassa. 1774-1910.
- Repertori d’escriptures del mas de les Rodones, de Terrassa. Vers 1776 (relació de documents dels anys 1725 a 1743).
- Llibre de comptes de Josep Font i Borrull, de Terrassa. 1794-1811.
- Llibreta militar. A la portada consta: “Sr. de Baylén, 4ª Compª Cº 1º antº Anbó” . [s. XVIII].
- Fulls de comptes que presenta Tomàs Sagrera i Font com a administrador de casa Font, de Terrassa 1831-1837.
- Llibre registre de productes embarcats amb destinació a Cuba. 1835-1843.
- Venda del mas Serra, de Valldoreix. 1841 (Document de 1678).
- Llibretes sacramentals de Rellinars. 1842-1911.
- Llibre de notes de Joan Olivellas i Padró, de Sentmenat. 1848-1885.
- Libro de Caja de l’empresa Francisco Armengol y Compañía, de Terrassa. 1868.
- Documentació militar de Joan Plans i Costa, de Terrassa. 1859-1871.
- Títols d’accions del Casino del Comerç, de Terrassa. 1864-1886.
- Gremi de Fusters, Ebenistes i similars de Terrassa. 1872 i 1937.
- Comunicació al Comandant de Voluntaris de Terrassa, contracte de cafeter i dues esqueles. Documents recollits pel terrassenc Antoni Lluís. 1873-1936.

- Llibreta de notes de Miquel Ustrell, de Terrassa. 1875-1915.
- Llibre de baptismes de la parròquia de Sant Martí de Mura. 1876-1878.
- Informe sobre aranzels i la indústria llanera de Terrassa. [1891].
- Pressupostos, circulars i convocatòries del Casino del Comerç, de Terrassa. 1894-1958.
- Guillem Boronat i Feliu, fundador de l’Escola Social de Terrassa. 1896-1957.
- Cartes d’Àngel Sallent i Gotés a Rufino Jose Cuervo. 1896-1907. En fotocòpia.
- Ramon Vancells i Vieta, de Terrassa. 1899-1911.
- La Propagadora del Gas. Comptes, balanços, preus i nòmines de les fàbriques de Terrassa, Badalona i Premià. 1899-1913.
- Formulari d’expedients d’administracions públiques i notes de mesures, monedes i comptabilitat. Vers 1899.
- Formulari de dos tipus documentals per a ús de notaris. Segona meitat s. XIX.
- Família Ferrer, del Portell (Morella). 1810-1935.
- Taller mecànic Puig Hermanos, de Terrassa. 1901-1934.
- Construcció Masia Freixa. 1906-1908.
- Postals de la família Cañameras i Urbén, de Terrassa, i altres documents. 1908-1956.
- Llibreta de setmanals de la impremta Marcet, de Terrassa. 1916-1918.
- Llistat de socis del Montepío de Santa Faustina, de Terrassa. [1920/30].
- Joan Datzira Matarrodona i familiars, de Terrassa. 1920-1948.
- Llibre Major de l’empresa Hijos de Juan J. Lillo, de Lorca (Múrcia). 1922-1927.

- Bon d’emprèstit de Catalunya. 1925.
- Fragment d’una carta de Salvador Dalí a Josep Rigol i Fornaguera. [c. 1925].
- Col·lecció Josep Rigol i Fornaguera: invitació, imprés i dos catàlegs d’exposicions de Salvador Dalí. 1925-1926.
- Marmessoria d’Antònia Marcet i Garriga, de Terrassa. 1930-1932.
- Mas Bosch, de Castellcir. 1930-1932.
- Llibreria Grau, de Terrassa. 1931-1990.
- Instruccions per a la rebuda de la imatge de la Sagrada Família a les cases, Barcelona. [1932-1936].
- Còpia de documents i fotografies de Lambert Pons i Sanchís. 2004.
- Família Costa i Costa, de Terrassa. Correspondència del front i de l’exili (1936-1941) i escrits de Joan Costa 1921, 1934-2006.
- Col·lecció família Monleón, de Terrassa. Rebut, una nadala i un plànol d’Abissínia. 1935-[1960].
- Impresos electorals del Front Català d’Ordre, de Terrassa. [1936].
- Federació Local de Sindicats de la CNT i de la UGT, de Terrassa. 1937-1938.
- Dos carnets del Sindicat de Vaquers L’Espiga, de Terrassa, un carnet del C. D. Terrassa i un rebut de lloguer. 1937-1956.
- Paper moneda espanyol i dos bitllets de Terrassa. 1937-1992. En fotocòpia.
- Declaració de vehicle de Josep Marés Masgrau, de Terrassa. 1939.
- Comissió de Festes de Sant Roc, de Terrassa. 1939-1983.
- Certificat d’antecedents polítics. 1940.
- Fàbrica Geis Bosch, SA i de Talleres Trefort, de Terrassa. 1941-1949 i 1968.
- Família Geis, de Terrassa. 1942-1951.
- Notes de Baltasar Ragon del llibre “La industria tarrasense a través de los tiempos”. Vers 1942.

- Fàbrica de Jabón Juan Canela, de Terrassa. 1943-1946 i 1850.
- Crònica de l’excursió de la Capella de Música de Sant Pere a Sant Jaume de Compostel·la, Terrassa. 1944.
- Llibre d’actes de l’Associació Estanislaus, del Centre Social Catòlic de Terrassa. 1945-1949.
- Antoni Marín, terrassenc refugiat a França. Fotocòpies de documents personals i de premsa sobre l’alliberament de París l’any 1944. 1950-2004.
- Captació de subscripcions per a la revista *Pregón*, òrgan de difusió d’una entitat dedicada a la protecció d’animals i plantes. Barcelona i Terrassa. 1959.
- Relació d’objectes perduts per Conrad Padrós i Puig a la riuada de 1962, Terrassa. 1962.
- Documents doctrinals i de denúncia social de la parròquia de Sant Llorenç, de Terrassa. 1965-1974.
- Estatuts i altres documents de Promoció de Escuelas, SA, societat originària de l’escola Montcau-La Mola, de Matadepera. 1965-1966. Exemplars de multcopiadora.
- Títols de l’empresa Boada i Rigol SA, de Terrassa. 1967 i 1969.
- Cinema Teatre Principal, de Terrassa. 1971-2000.
- Diploma atorgat als veïns del C/ Granollers, 6, de Terrassa, pel seu treball de construcció de jardins i serveis comunitaris. 1981-1982.
- Lista de preus de la pastisseria La Lyonesa, de Terrassa. [2001-2005].

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Català, castellà i llatí.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

25 de gener de 2011

Manuscrits Literaris

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT14/03 | **Nivell de descripció:** Col·lecció | **Títol:** Manuscrits Literaris | **Dates:** s.XVIII - ... | **Volum i suport:** ... ml

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Recompte de textos manuscrits conservats a l'Arxiu Històric de Terrassa

2 de març de 2006: 15 manuscrits amb fitxa descriptiva provisional (fons Ajuntament de Terrassa); 14 manuscrits al fons Col·legiata del Sant Esperit, capsa 17; 5 manuscrits al fons Ajuntament de Terrassa, Cultura, Biblioteca Soler i Palet; 6 manuscrits sense fitxa (fons Ajuntament de Terrassa); 1 manuscrit donat el 2005, amb descripció (fons Ajuntament de Terrassa)

1. [Poemes de Góngora i altres autors] [segle XVIII]. ACVOC AHT. Col·leccions. Manuscrit 1/1. 15 fol.

Recopilació de poemes i epigrames de Luís de Góngora, Baltasar de Alcázar, Esteban Manuel de Villegas i Francisco Quevedo, realitzada durant el segle XVIII. Es tracta d'un sol quadern rel·ligat, escrit amb escriptura bastarda espanyola per una sola mà que es trobava localitzat a l'antic fons de papers solts de l'Arxiu, en un grup de documents que havia conservat Josep Rigol i Fornaguera, i que posteriorment es va poder comprovar que provenia del fons patrimonial Niubó de Cervera.

2. [Llibreta de poemes] [1784-1809]. ACVOC AHT. Col·leccions. Manuscrit 1/3. 24 fol.

Selecció de poemes rel·ligats de manera factícia. Hi participen diverses mans amb diferents tipus d'escriptures del tombant del segle XVIII al XIX. La temàtica és totalment miscel·lània en català i castellà. Es tracta de fulls o plecs de fulls solts que en un moment posterior a 1809 van ser aplegats en un sol rel·ligat. Es documenten referències a fets succeïts a Madrid, Barcelona, Lleida i altres localitats. Sembla el recull erudit d'una sola persona per a ús personal.

3. [Llibreta de poemes] [c.1797 - 1813]. ACVOC AHT. Col·leccions. Manuscrit 2/2. 31 fol.

Selecció de poemes rel·ligats sota la indicació de número 8. Tots escrits d'una sola mà amb escriptura de principis del segle XIX. Sonets, odes i dècimes en català i castellà recollides i copiades de manera continuada i no pas de manera espontània. Destaca la redacció d'una dècima al final del manuscrit sobre l'excursió d'uns fadrins terrassencs als braços d'unes ninfes sabadellenques escrita per una mà diferent en data propera a 1813. Aquest text ens fa pensar que l'autor de la dècima era segurament terrassenc, però no pas l'autor de la compilació d'aquest quadern de clara referència a la ciutat de Barcelona. Les mencions inicials a l'actuació del capità general de Barcelona don Agustín de Lancaster y Araciél, ens permet datar l'inici de la compilació entre 1797 i 1799.

4. [Cançons i poemes religiosos] [1849]. ACVOC AHT. Col·leccions. Fulls solts 2/3. 23 uds.

Col·lecció de cinc poemes religiosos en llatí i castellà copiats en diferents fulls solts per una mateixa mà destinats a ser distribuïts. El paper utilitzat està marcat amb un timbre a sec amb la llegenda “Tolosa – San Sebastián”. Hi ha també un petit imprès amb el títol *Letrillas místicas para cantarse en las fiestas de la Navidad del Señor fet*

a Barcelona l'any 1844. Escrites per la mateixa mà que escriu els fulls solts, hi ha diferents anotacions, entre elles la de “1849” i “Malet”. Potser aquesta referència al cognom Malet ens confirma que l'autor és terrassenc a l'haver existit la masia de Can Malet, fins no fa massa, al barri del Segle XX.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

...

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates

... de 2011

Esperantisme Terrassenc

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT14/01 | **Nivell de descripció:** Col·lecció | **Títol:** Esperantisme terrassenc | **Dates:** 1895-2001 | **Volum i suport:** 11,80 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Col·lecció recollida per iniciativa de Montserrat Vergés i Forns, Antoni Garriga i Rius i Ernest Roca i Genescà, procedent de fons propis i de diversos esperantistes o descendents d'esperantistes terrassencs. En concret s'ha recollit documentació dels següents productors: Associació Cultural Esperantista; Àngel Carles i Soriguera; nét de Sebastià Chaler i Arnau; Neua Úbeda, vídua de Josep Cervelló i Garí; fills de Jacint Figueras i Rusiñol; Anna Fitó, vídua de Mateu Fusalba i Bosc; fill de Miquel Garriga i Pascual; Grup Filatèlic i Numismàtic de Terrassa; Marcel Lloberas i Ribal; Santiago Llonch i Badiella; Giordano Moya i Escayola; Ernest Roca i Genescà; Filla de Marian Solà i Montserrat; fills de Josep Ventura i Freixas; nét d'Antoni Vergés; filla de Romà Vergés i Samaranch.

Història del productor

El moviment esperantista tingué una important difusió a Terrassa, amb una primera associació anomenada Esperanto Lado, que tingué una existència efímera. El 7 de novembre del 1909 es constituí el Grup Esperantista Lumon, dissolt el 1939 per circumstàncies polítiques. La primera seu social, en una casa del carrer Camí Fondo, ho va ser també del Centre Excursionista de Terrassa, quan aquest va ser creat, el 1910. Als anys trenta del segle XX s'instal·là a la casa Boada i Lledó, al carrer de Sant Antoni, núm. 64. Els dies 29 i 30 de juny del 1912 se celebrà a Terrassa el III Congreso de la Kataluna Esperantista Federacio. En aquesta ocasió, l'Ajuntament de Terrassa va posar el nom de Dr. Zamenhof a la placeta de Saragossa. El 1939 aquesta placeta va rebre el nom de Plaza de la Liberación. El 6 de setembre de 1959 el nom de Zamenhof va ser posat a la plaça existent al barri de Ca n'Aurell, junt al carrer Pare Llaurador. La rellevància ciutadana d'aquell esdeveniment es demostra, per exemple, amb l'adopció de la imatge dibuixada per al congrés de 1912, com a logotip propi de la Fundació Arxiu Tobella, cap a final de la dècada de 1970.

Després de la Primera Guerra Mundial esperantistes espanyols i austríacs van promoure la recollida de nens austríacs orfes o greument afectats per la guerra, i el grup Lumon va tenir cura de 55 nenes d'aquell país, procedents principalment de Graz (Estíria). Cap al 1949 es constituí el grup Esperanto Fako (“Secció d'Esperanto”), com a secció de la Societat Coral Joventut Terrassenca. Els dies 28 a 30 de juliol de 1951 se celebrà a Terrassa el 12a Hispana Kongreso de Esperanto, gràcies a l'actuació de Sebastià Chaler, que era vicepresident de la Federació Esperantista Espanyola.

Posteriorment, els esperantistes terrassencs han tingut diferents seus socials: al passatge Gaudí, 1, al carrer Menéndez y Pelayo i, darrerament al carrer Sant Tomàs núm. 2. Un grup terrassenc s'ha constituït com a delegació de l'Associació Cultural Esperantista, que té la seva seu a Sabadell; aquesta delegació té la seu social a l'IES Montserrat Roig. Entre els esperantistes terrassencs cal destacar la figura de Marian Solà i Montserrat (Terrassa, 1895-1970), farmacèutic de professió, que fou membre corresponent de l'Acadèmia Internacional de la Llengua Esperanto. El 1970, en morir, l'Ajuntament de Terrassa posà el seu nom a un carrer del sector de Les Fonts. El nom “Esperanto” fou posat a un altre carrer del mateix sector.

Dades sobre l'ingrés

La col·lecció va ser recollida per personal de l'AHCT a la casa d'Antoni Garriga i Rius i traslladada a aquest arxiu l'11 de maig del 2001. Els dies

13 i 26 de febrer de 2002 es produí un increment de documentació. El 16 d'octubre de 2002 es produeix un nou increment. L'1 de setembre de 2005 un tercer increment. I un quart increment el 7 de febrer de 2008.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La col·lecció disposa d'obres del Dr. L.L. Zmanehof editades entre 1909 i 1961; biografies del mateix doctor i manuals sobre història de l'esperanto dels anys 1922 a 1962; manuals d'ensenyament de l'esperanto dels anys 1904 a 1992; diccionaris i enciclopèdies de 1908 a 1966; obres literàries editades en esperanto dels anys 1906 al 2000; obres literàries traduïdes a l'esperanto dels anys 1895 a 1996; guies i programes de congressos d'esperanto de 1914 a 1990; revistes de l'Associació Catalana d'Esperanto de 1910 a 1992; revistes de temàtica esperantista de 1909 a 1991; impresos turístics i cançons en esperanto de 1913 a 1990.

A part de tot aquest material hi ha una col·lecció gràfica de l'esperantista terrassenc Josep Cervelló i Garí, que compila imatges de 1907 a 1990. També podem trobar accions divulgatives i de difusió de l'esperanto documentades entre 1945 i 1996, i altra documentació relativa a diferents esperantistes terrassencs de 1907 a 1957.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Bàsicament, esperanto, català i castellà. També es poden trobar impresos en diverses llengües europees, en xinès, japonès i coreà.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Bibliografia

ARXIU TOBELLA. “L'esperanto a Terrassa”. *Claxon*, 45, 23-29 de setembre de 1985, p. 1, 2.

Congreso Español de Esperanto (12º Terrassa, 1951) *XIIº Hispania Kongreso de Esperanto...28, 29 30 an julio 1951/organizata de Esperanto Fako de “S. C. Juventud Tarrasense”*. Terrassa, 1951, 36p.

MASSAGUÉ, J. “Constituciones de directivas del 1830; Schola Cantorum; Terrassa, F.C.; Conservatori de Música; Pajaril Tarrasense; Sindicato Musical; El Seguro Tarrasense; Grupo Lumon”. Tarrasa Información, 19 de gener de 1970, p. 5.

OLLER, Joan Manel. “El fervor esperantista”. Diari de Terrassa, 1 de febrer de 1992, p. 9.

PALOS, Santi. “Cuando Terrassa hablaba esperanto”. Diari de Terrassa, 16 d'agost de 2001, p. 11.

PI DE LA SERRA, Paulina. *L'ambient cultural a Terrassa: 1877-1977*. Terrassa, 1979, p. 166-168.

PUY JUANICO Josep. “Una ciudad y más de una época”. Diari de Terrassa, 28 d'abril de 1990, p. 9, amb una fotografia del Grup Esperantista Lumon.

RAGON, Baltasar. *Coses de Terrassa viscudes*. Terrassa, s.a., p. 83-90.

SARRIÓN, Lourdes. “Reconstruir la particular història de l'esperantisme terrassenc”. *Diari de Terrassa*, 15 de març de 2001.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates: 30 de desembre de 2010

Moviment Obrer

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT14/10/02 | **Nivell de descripció:** Col·lecció | **Títol:** Moviment Obrer | **Dates:** 1964–1978 | **Volum i suport:** 3,50 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Parròquia de Sant Llorenç de Terrassa; Joan Rofes i Pinyol.

Història del productor

La parròquia de Sant Llorenç de Terrassa fou instituïda el desembre de 1962 al temple de l’Immaculat Cor de Maria, construït el 1957 al bloc d’habitatges anomenat “Egara”. El terme parroquial comprenia bàsicament els nuclis d’Egara, carretera de Castellar, pisos de Sant Llorenç del Munt i les Arenes, i pertanyia fins llavors a la parròquia de Sant Pere. Damià Sánchez-Bustamante i Páez fou el primer rector i Joan Rofes i Pinyol s’incorporà poc després com a vicari. Una gran majoria dels parroquians eren treballadors industrials immigrants i les condicions de vida molt dures per l’escàs poder adquisitiu que proporcionaven els salaris de l’època. La parròquia destacà des del principi per la defensa del moviment obrer i la lluita per aconseguir una millora de les condicions de vida. El treball social es plantejava com una lluita clandestina a causa de la manca de llibertat sindical i de drets de reunió i d’associació, la marginació de les classes populars i la forta repressió política del règim franquista. Joan Rofes tingué cura d’aplegar documentació que generaven les associacions, partits polítics, sindicats i col·lectius obrers, i també la pròpia parròquia, en l’àmbit de la lluita obrera.

Història arxivística

El fons es formà a la parròquia de Sant Llorenç de Terrassa. El 1973 es va considerar oportú amagar-lo per evitar que fos confiscat i fou dipositat a l’escola ESADE de Barcelona. El 1985 Joan Rofes va recollir el fons novament i el conservà en una casa a Sabadell. El 1995 el fons passà al domicili de Joan Rofes a Terrassa, d’on fou traslladat finalment a l’AHC de Terrassa.

Dades sobre l'ingrés

El contacte de l’Arxiu Històric amb Joan Rofes, productor i donador del fons, va ser possible gràcies a la col·laboració de Carles Savalls i Ortiz, periodista terrassenc que consultà el fons per a un treball universitari sobre el món obrer. El titular del fons va veure la conveniència de conservar-lo a l’Arxiu Històric de la ciutat, i així la documentació fou traslladada a aquest arxiu el dia 1 de març del 2001.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està constituït per quatre grups de sèries documentals:

- Documentació d’Església (1964-1976): Formen aquest grup de sèries un conjunt de carpetes, algunes intitolades amb l’epígraf “Eclesiàstic general” i altres sense títol específic. S’hi pot trobar documentació de jornades d’estudi o de reflexió, notes informatives d’esdeveniments, notes manuscrites, declaracions i manifestos, homilies, cartes pastorals, emissions radiofòniques, cartes als bisbes, enquestes. També s’hi troben molts documents referents a la participació de l’Església en esdeveniments de la lluita obrera. Els documents són majoritàriament produïts a Barcelona, a altres llocs de l’Estat espanyol, i alguns provenen de Sudamèrica, Itàlia, Holanda i algun altre país.
- Món obrer (1963-1985): La documentació d’aquesta sèrie es trobava en bona part en carpetes ordenades cronològicament i en

part en carpetes agrupades com a pendants de classificació. La revisió del material va fer aconsellable de distribuir aquesta documentació segons les seves característiques, per tal de facilitar la informació del contingut i la localització dels documents. Així, s’han format unes sèries documentals a partir del lloc de procedència (Terrassa, Baix Llobregat, etc.), a partir de moviments destacats (SEAT, Universitat, etc.) i a partir d’associacions generadores dels documents (sindicats, partits polítics, associacions de solidaritat, etc.). Els documents són bàsicament manifestos, convocatòries, octavetes de mobilitzacions, informacions, notes de premsa, escrits polítics, actes d’assemblees i escrits a autoritats governatives.

3. Escrits d’història i d’ideologia socialista i revolucionària (1968-1976): Prop d’un centenar de textos teòrics impresos o en edicions ciclostilades, d’autors d’ideologia socialista. S’han ordenat cronològicament.

4. Publicacions periòdiques (1955-1976): Una cinquantena de capçaleres de publicacions clandestines en edició ciclostilada, procedents de l’àmbit geogràfic que hem esmentat a sobre. Són escadusseres les revistes impreses que s’hi troben, i normalment provenen de l’estranger. S’han conservat molts exemplars duplicats, tenint present que es tracta d’edicions limitades i clandestines en la seva major part.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

La majoria dels documents són escrits en castellà; una bona part, en català; hi ha també algunes edicions estrangeres en francès, italià o anglès.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Documentació relacionada

Al fons de l’Ajuntament de Terrassa d’aquest mateix Arxiu, s’hi conserven mostres d’octavetes clandestines i registres de la Guàrdia Municipal que poden aportar informació sobre el tema.

A la Biblioteca Central de Terrassa es conserva un volum de documents similars que també provenen de la parròquia de Sant Llorenç de Terrassa, quan aquesta parròquia oferia el seu servei a l’església del grup d’habitatges “Egara”. Aquest volum comprèn aproximadament els anys 1963 a 1973, es guarda a la dita biblioteca com a “Documents de la parròquia de Sant Llorenç”, fou donat per Josep Ricard i és conegut també pel nom d’“Egara. 1963-1973”.

Bibliografia

COMELLAS, J.; MONTOLIU, J.J. *Història d’un barri de Terrassa*. Terrassa, 1989.

BALLARÍN, C; CASAS, J.; MÁRQUEZ, M. *Ca n’Anglada. Lluita d’un barri. Història social de ca n’Anglada: el moviment veïnal, 1950-1995*. Terrassa, 1996.

BALLARÍN, C; CASAS, J.; MÁRQUEZ, M. “Història social de ca n’Anglada: el moviment veïnal, 1950-1995”, *Terme*, núm. 12, 1997, p. 77-86.

RICART, Josep. *Egara: una parroquia obrera bajo el franquismo. 1963-1977*. Terrassa: Editora Pedagògica del Vallès, 1979.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

31 de desembre de 2010

Maria i Eulàlia Sicart

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT14/10/03 | **Nivell de descripció:** Fons | **Títol:** Maria i Eu-làlia Sicart | **Dates:** 1896–1980 | **Volum i suport:** 0,14 ml

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Maria i Eulàlia Sicart

Història del productor

Les dues germanes van anar compilant els impresos, llibres i documents que configuren el fons a mida que els anaven rebent a casa seva. Alguns d’ells, però, ja pertanyien a la família.

Dades sobre l'ingrés

Una primera donació de documents es realitza l’any 1995. L’any 1997 ingressà nova documentació que s’afegí al fons ja custodiat a l’Arxiu.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Es tracta d’un fons constituït per diferents opuscles, programes, targes de ball, goigs, cartells i nadales compilades per les dues germanes relatius a diferents entitats, parròquies i associacions terrassenques. En concret, hi ha documentació del Casino del Comerç dels anys 1896 a 1910, i 1941 i 1954; del Casino Tarrasense de Artesanos de 1898; de l’Escola Coral de 1906 a 1912; del Círculo Republicano Democrático Federalista de 1901; i de l’Agrupació Regionalista de 1908 a 1913; de l’Ajuntament de Terrassa i relacionats amb la Festa Major de Terrassa dels anys 1947 a 1955; del Gran Casino de 1951 a 1960; de la Biblioteca Soler i Palet de 1952 a 1961; del Casino Tarrasense sense precisió de data; del Castell Cartoixa de Vallparadís de 1954 i 1959; de la parròquia del Sant Esperit de 1912 a 1953; de la parròquia de la Sagrada Família, de 1949 a 1950.

A part dels impresos que es poden atribuir a aquestes entitats, n’hi ha 88 més de 1900 a 1980 de tipologies molt variades. El fons es complementa amb tres llibres que s’han incorporat a la Biblioteca Auxiliar de l’Arxiu.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

30 de desembre de 2010

Cartrografia

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ: **Codi de referència:** CAT ACVOC AHT14/11 | **Nivell de descripció:** Col·lecció | **Títol:** Cartografia **Dates:** 1854–2006 | **Volum i suport:** 1.052 plànols i 121 mapes

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

El propi de cada document.

Història del productor

Bona part dels plànols són fruit del treball dels serveis tècnics de l’Ajuntament de Terrassa, la resta són de molt diversa procedència: altres administracions públiques, professionals de la cartografia, editorials, etc.

Història arxivística

El mes de maig de 1995 s’inicià la catalogació dels plànols tenint com a unitat de descripció bàsica el model presentat per l’Institut Cartogràfic de Catalunya en el seu *Inventari Cartogràfic de Catalunya* de 1991.

Dades sobre l'ingrés

La majoria de plànols pertanyen al fons de l’Ajuntament de Terrassa i provenen del seu Arxiu Administratiu. Va ser a partir de l’any 1995 que s’incorporen la majoria, alguns d’ells procedents de fons personals i patrimonials.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

La cartografia que es conserva amb originals impresos i nombrosos plànols reproduïts recull essencialment l’evolució de la ciutat de Terrassa i del seu terme municipal des de l’any 1858 fins a l’actualitat. A partir de la segona meitat del s.XIX la documentació cartogràfica comença a agafar volada a la nostra ciutat possiblement lligat a l’incipient creixement demogràfic.

Pocs són els plànols parcel·laris de finques rústiques que han arribat a l’Arxiu, un exemple és el plànol manuscrit més antic que es conserva: *Plano geométrico de la hacienda de Don Miguel Aurell, situada en los términos de San Pedro y Tarrasa*, de l’any 1858. D’altres plànols parcel·laris destacables serien el *Plano de la hacienda llamada a can Petit, del distrito municipal de San Pedro de Tarrasa*, de 1902 i el *Plano de la finca denominada Can Barba situada en los términos municipales de Tarrasa y Sabadell*, de 1959. Interessant, encara que ja situat al límit camp-ciutat és el plànol de l’any 1912 d’un conjunt de propietats de Josep Guardiola situades a tocar del torrent de Vallparadís.

Els primers plànols originals manuscrits conservats a l’Arxiu del conjunt de la ciutat de Terrassa són el *Plano General de la dirección de los tres ramales de la mina pública de Aguas de la villa de Tarrasa, de l’any 1873, on podem trobar els camins que portaven als masos situats al nord de la vila, i dos plànols anomenats “topogràfics” dels anys 1876 i 1877, interessants per la seva grafia, els quals recullen els principals equipaments de la Terrassa en el moment de ser concedit el títol de Ciutat. D’aquells anys es conserva també una còpia del Plano del proyecto de fortificación de la villa de Tarrasa, projecte ben singular de l’any 1873 signat per Benet Carreras i pel mestre d’obres Miquel Curet.*

Diverses còpies de plànols ja ens permeten constatar l’increment de la planimetria de l’entorn terrasec cap a la segona meitat del s. XIX: *Plano de los términos de la Villa de Tarrasa y de San Pedro de Tarrasa, 1841; Plan croquis del termino a Villa de Caballs, c.1850; Plano Geométrico de la parroquia de San Julián de Altura,*

Cartografia

1857; *Plano Geométrico del término de la parroquia de San Vicente de Junqueras*, **1876;** *Croquis de la Villa de Tarrasa* **de Buenaventura Guzmán, 1874;** *Plano de Tarrasa de la Guía Geográfica Yndustrial y Comercial* **de l'empresa Calvet y Boix, signat per Miquel Curet l'any 1876.**

L'any 1918 es publica un plànol general i de reforma de la ciutat de Terrassa, record de la Festa Major d'aquell any, i just l'any següent es fa un plànol manuscrit escala 1:2.000 de la ciutat de Terrassa, potser el més destacable de tota la col·lecció per les seves dimensions, acolorit i amb profusió de detalls. Aquest plànols es troba conservat a l'Arxiu restaurat i emmarcat.

L'any 1923 s'edita amb colorejats diferents un plànol de petit format escala 1:10.000 de la ciutat de Terrassa. L'any 1930 s'encarrega l'el·laboració d'un plànol a una oficina tècnica de Barcelona *Tarrasa. Plano topográfico y geométrico de la ciudad y sus contornos*, escala 1:2.000. Aquest plànol de notables dimensions 220x220 cm. es complementa un any després amb la confecció de 85 fulls escala 1:500 de la urbanització projectada per l'arquitecte municipal Melcior Viñals, plànols parcel·laris amb dades topogràfiques que sembla ser formaven part dels plànols de l'anomenat Pla Vinyals de l'any 1933. A aquests cal afegir 85 plànols parcel·laris més del projecte d'eixample i reforma interior del casc urbà de Terrassa que recullen amb prou detall finques i propietaris. Aquests plànols contenen nombroses anotacions posteriors, testimoni d'un ús intensiu que arribà fins als anys 80 del passat s.XX.

L'any 1934 la impremta Garriga publica el *Plànol-guia de la ciutat i de l'eixampla* de Melcior Viñals i L. Fernández, amb serveis públics, comerços i molta altra informació. L'any 1940 la Junta Local de Defensa Pasiva de Terrassa fa 5 plànols sobre defensa pasiva on es proposen: refugis, punts d'atenció sanitària, telèfons, etc.

L'arquitecte municipal Josep Pratmarsó dibuixa l'any 1949 un nou plànol de la ciutat escala 1:10.000 amb el títol Tarrasa. *Plano de la ciudad y su ensanche*. A partir dels anys 60 i 70 del passat s.XX la producció cartogràfica impresa s'incrementa lligada al creixement exponencial de la ciutat i apareixen noves guies i plànols com ara: *Tarrasa. Plano convencional de calles y plazas de la ciudad*, de 1965; un plànol guia urbana de la ciutat de Terrassa fet amb motiu de les eleccions de l'any 1978 amb els col·legis electorals, entre moltes altres publicacions.

Com a singularitats dins la col·lecció es pot fer esment d'una fotografia aèria de Terrassa de l'any 1960 així com dos plànols que recullen el terme municipal i algunes poblacions de les rodalies titulats *Tarrasa* i editats per l'Instituto Geográfico y Catastral els anys 1927 i 1935.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

Castellà i català

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Dates:

30 de desembre de 2010

